BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM
TEUBNERIANA

THUCYDIDES

EDIDIT
O. LUSCHNAT

VOL. I
LIBRI I-II

PA
4452
.A2
1960
v.1

1960
LIPSIAE IN AEDIBUS B.G. TEUBNERI

NUNC COGNOSCO EX PARTE

TRENT UNIVERSITY
LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Kahle/Austin Foundation

https://archive.org/details/thucydidishistor0000thuc

ACADEMIA SCIENTIARVM GERMANICA
BEROLINENSIS

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

EDITA CONSILIO ATQVE AVCTORITATE
INSTITVTI
GRAECOROMANAE ANTIQVITATIS
STVDIIS COLENDIS DESTINATI

LIPSIAE IN AEDIBVS B.G.TEVBNERI MCMLX

Thucydides

THVCYDIDIS HISTORIAE

POST CAROLVM HVDE

EDIDIT

OTTO LVSCHNAT

VOL. I

LIBRI I-II

EDITIO ALTERA CORRECTIOR

LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI MCMLX

BIBLIOTHECAE TEVBNERIANAE

HVIVS TEMPORIS

REDACTOR: JOHANNES IRMSCHER

HOC VOLVMEN IMPRIMENDVM

CVRAVIT BRVNO DOER

LIZENZ-NR. 294/375/15/60

PRINTED IN GERMANY

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI (III/18/154) · 992

74452
A2
960
Bd. 1

PRAEFATIO

DE CAROLI HVDE EDITIONIBVS THVCYDIDEIS

Tres editiones criticas totius operis Thucydidei[1]) binis voluminibus comprehensas emisit Carolus Hude, unam quam 'maximam' nominemus[2]) ut internoscatur a postea editis 'maioribus', duas maiores breviore apparatu critico instructas, quae prodierunt in Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana[3]). Ideo quam nunc proponimus (BT[3]) quarta est editio illius textus cuius fundamenta Hude collatis denuo sex codicibus Bekkerianis A B C E F G et praeterea M conquisitisque testimoniis iecerat adeo firma, ut quicumque posthac accuratius scriptorem tractare vellet eo recurrere deberet. Insigne etiam et novum erat in ea 'editione maxima' quod codex Vaticanus 126 (B) quem principem duxerat I. Bekker inde ab editione anni 1832 quemque omnes deinceps editores praecipue secuti erant[4]), a Carolo Hude primo loco depellebatur munere eius atque honore ad Laurentianum plut. 69,2 (C) delato. Qui codex non modo vetustate, sed

1) Praecesserant: Commentarii critici ad Thucydidem pertinentes, scr. C. Hude, Hauniae 1888 (quibus collationes codd. Laur. et Vatic. librorum VII et VIII adnexae sunt) et Thucydidis Historiarum libri VI—VIII, ad optimos codices denuo collatos recensuit C. Hude, Hauniae 1890. De indole huius editionis vide e. g. Edm. Lange, Philologus 57, 1898, pp. 437—442.

2) Thucydidis Historiae, ad optimos codices denuo ab ipso collatos recensuit Dr. Carolus Hude Hauniensis, tomus prior: libri I—IV; tomus alter: libri V—VIII, indices: Lipsiae in aedibus B. G. Teubneri 1898. 1901 (= ed. max.).

3) Thucydidis Historiae, rec. Carolus Hude, editio maior: vol. I. II 1901 (= BT[1]). -- Thuc. Hist., iterum recensuit C. Hude, ed. maior: vol. I 1913, vol. II 1925 (= BT[2]).

4) Vide e. g. Joannis M. Stahl ed. stereotypae (Lipsiae 1873) praef. p. XXVI et eiusdem in Popponis ed. minoris ed. III (Lipsiae 1886) praef. p. 45sq., ubi tamen Laurentiano aliquantum pretii concessit.

78222

etiam eo commendari ei videbatur quod verba Thucydidis maiore quadam sinceritate exhiberet, quare Hude eo 'gravissimo teste' utebatur[1]).

Cuius recensendi rationis critici statim exstiterunt severi cum alii tum Julius Steup[2]) et Joannes Stahl[3]) atque mox Udalricus de Wilamowitz-Moellendorff[4]); et quidem inprimis Steup in praefationibus novarum editionum operis Classeniani identidem profitebatur textui Thucydideo pessime consuli, si codici C plus aequo daretur[5]). Sed non defuerunt qui opinioni de praestantia Laurentiani assentirentur ut Henricus Stuart Jones, editor textus Oxoniensis annorum 1900/1902, qui tamen et ipse concessit illum virum doctissimum compluribus locis nimium tribuisse Laurentiano[6]). Quae controversiae, quamquam vix ullus fructus, cum criteria deessent, ex eis capiebatur, tamen id afferebant boni, ut ad defendendam utriusque codicum familiae C G et A B E F M earumque 'ducum' C et B auctoritatem argumenta ex scriptoris indole et dicendi consuetudine peterentur, quae res ad emendandum textum haud pauca contulit. Maioris momenti (si rem criticam spectas) fortasse erat, quod fautores utriusque rationis cogebantur ut adversariis aliquid concederent, etiamsi id verbis saepius quam re factum est.

Accesserunt reliquiae voluminum et codicum papyraceorum et membranaceorum Thucydidis in Aegypto effossae, e quibus Carolo Hude editionem maximam paranti quattuor tantum praesto fuerant.[7]) De eorum vi et utilitate in praefatione vol. II p. IV haec disseruerat editor:

1) Praef. ed. max. vol. I p. VIII. Primus quantum scimus Alfredus Schöne, Burs. Jahresb. 3, 1874—75, p. 869 postulaverat, ut Laurentianus fundamentum recensionis esset.

2) Wochenschrift f. klassische Philologie 1898, 561 sqq.

3) Berliner Philologische Wochenschrift 1902, 584.

4) Hermes 43, 1908, 593, 1. 613 sqq.

5) Thukydides, erklärt von J. Classen, bearb. von J. Steup: vol. IV ed. 3, 1900, vol. VI ed. 3, 1905, vol. II ed. 5, 1914, vol. I ed. 5, 1919 p. XLIV.

6) Vide eius praef. p. II.

7) Sunt hae: Π^1 = P. Wessely sive fragmentum Faiiumense (apud Hudeum *W*); Π^2 = P. Oxy. 16, nam altera pars fragmenti (P. Oxy. 696) postea reperta est; Π^3 = P. Oxy. 17; Π^4 = P. Oxy. 225, cf. conspectum siglorum p. 24*.

„Quod ad duas codicum familias attinet, fragmentum Oxyrhynchium primum ⟨= Π^2⟩ cum neutra facit, tertium ⟨= Π^4⟩ ei quae codicibus C et G continetur favet ...; utrumque in scripturis quibusdam quae speciem veritatis prae se ferant cum codice M consentit, id quod ob eam ipsam rem insigne est, quod hic codex vulgo fidei paulo suspectioris esse iudicatur.“ Quibus ex verbis elucet Hudeum iam tum, cum volumen alterum ed. max. finiret, iudicium suum quod ipse nimis artis vinculis coercuerat liberare coepisse, quod etiam magis apparuit in editione BT^2 cuius prius volumen parans aliis sex papyris Oxyrhynchiis uti potuit: et de duabus quae erant maioris pretii haec scripsit: „Maximi momenti certe sunt fragmenta 696 et 16 ⟨= Π^2⟩ ex uno volumine originem ducentia, quorum scripturas fere semper restituendas censui; proxime ad haec accedit commentarius Thucydideus qui fragmento 853 ⟨= Π^8⟩ continetur, cuius lemmata saepe scripturam haud dubie veram praebent. Quod ad duas codicum familias quas siglis **c** et **b** notavi attinet, papyri neutri nominatim favere videntur; sunt autem loci ubi cum uno aliquo meliorum deteriorumve faciant. Scripturis variis hic illic suprascriptis satis apparet varietatem scribendi iam antiquitus in libris versatam esse.“ Certe Hude cum hoc scripsit cognoverat familias **c** et **b** post aetatem papyrorum ortas esse, sed non id quod ex eo sequitur quodque ultro occurrit, conficiebat: neutram a principio alteri anteponendam esse. Immo perseveravit in sententia: „In arte denique critica exercenda cur ab rationibus primae editionis discederem, parum causae fuit. Neque enim nunc in universum de utraque codicum familia aliter existimo, neque vero quibus coniecturis sive alienis sive meis satis caute verba Thucydidea sananda putaverim. eas *αἱ δεύτεραι φροντίδες* repudiant; docent autem papyri, et codices medio aevo scriptos a primaria contextus forma tantopere recedere, ut multa etiamnunc emendatione egeant, neque omnino spem genuinae scripturae indagandae abiciendam esse“.

Plus decem annis post (1925) alterum volumen prodiit editionis BT^2, in quo non aliter ac in priore Carolum Hude

et iuste pretium papyrorum aestimavisse et nihilominus in opinionibus suis permansisse invenies cum textum contuleris et haec verba praefationis legeris: „Nova recensionis subsidia haud pauca provenerunt. Maximi autem momenti sunt fragmenta papyracea cum alia, Oxyrh. 880, 1180, 1245, 1246 ⟨= $\Pi^{11, 13, 15, 16}$⟩, tum amplissimum illud 1376 ⟨= Π^{18}⟩ quod l. VII capita 54–82 complectitur, de quo dissertatiuncula Actis nostratis litterarum academiae a. MCMXV adiuncta (Les papyrus et le texte de Thucydide) fusius disserui. Ad hanc eos revocaverim quibus rationem quae inter duas codicum familias intercedit perquirere libet[1]), sed duae sunt res quae h. l. perstringere satis habeo. Testimoniis enim papyrorum cum Thucydidis tum aliorum scriptorum perspectis apparet consensui plurium codicum bonorum non semper oboediendum esse (velut noster codex M haud raro scripturam veram praebet) et ne deteriores quidem codices praefracte repudiandos esse; immo sunt loci ubi genuinam scripturam eos exhibere veri similius sit". Haec erat, quantum scio, Caroli Hude postrema vox de rebus criticis Thucydideis[2]). Vix iure quisquam contendet eum tractatis papyris nihil addidicisse, nam causam, quam in prioribus editionibus codicem Laurentianum nimis admiratus studiose defenderat, testimonio papyrorum victus saepe reliquit, quare non recte faciunt qui eum reprehendunt editionem maximam solam respicientes, ultimae (BT^2) sive immemores sive ignari[3]). Quamquam concedendum est eum ubicumque

1) De hac dissertatione recte mihi iudicasse videtur Georgius Pasquali, Storia della tradizione e critica del testo, Florentiae 1934, p. 321, 2: „*La diligente valutazione di questo ms.* ⟨= P. Oxy. 1376⟩ *per opera di Hude, Danske Selskabs Forhandlinger 1915, 579 sgg., è viziato dal suo preconcetto contro* B."

2) Carolus Hude anno 1936 mortuus est; de eius vita ac scriptis vide C. Höeg, Burs. Jahresb. 271, 1940 (Biogr. Jb.), p. 55–61.

3) Georgius Pasquali (l. l. p. 320) Hudeum vituperat quod lectionem papyrorum et cod. B in l. VII c. 38, 2 et VIII 10, 1 repudiaverit. At utroque loco Hude papyrum secutus lectionem cod. B recepit in editione BT^2, quam Pasquali ne novit quidem, cf. p. 318, 4. Idem accidisse videtur Victorio Bartoletti, Per la storia del testo di Tucidide, Florentiae 1937, p. 13 (ad VII 57, 8. 57, 9. 66, 1. 67, 2) et Joanni Ros, Die *μεταβολή* als Stilprinzip des Th., 1938, passim.

papyri deessent etiam in ultima editione conficienda saepe auctoritati codicis Laurentiani parere quam iudicio uti maluisse. In universum non modo ad iudicandam Hudei rationem criticam, sed etiam ad cognoscenda adversariorum vitia et omnino ad artem criticam exercendam hodie quoque valet, quod U. de Wilamowitz anno 1921 scripsit[1]): „*Notwendig ist für die gesamte Kritik, daß die Beurteilung der Handschriften sich von Vorurteilen befreit; Steup hat bei Hude nicht gelernt,* C *zu werten, Hude hat den Glauben an die 'beste Überlieferung' noch nicht überwunden ... Hier, wo wir eine reiche Überlieferung haben und ihre Schwankungen bis ins Altertum verfolgen können, ist die Textkritik schwer, aber sie kann auch etwas erreichen. Eklektisch muß sie sein; die richtige Methode ist, sich von dem freizumachen, was einst als Methode galt und Autoritätsglaube war. Nur muß Sprachkenntnis und Stilgefühl hinreichend vorhanden sein, daß das Richtige gewählt wird. Gewaltsamkeiten erzielen hier so wenig Sicherheit wie überall*".

DE OPERE THVCYDIDEO RECENSENDO

a) DE CODICIS VATICANI B IN VLTIMA HISTORIARVM PARTE CONDICIONE

Iam dudum cognitum est[2]) codicem B in extremo opere, inde a capite 92 libri VI longius a ceteris recedere unumque recentiorum, Parisinum 1734 (H = Bekkeri h), persaepe cum eo consentire, sed ita, ut non ex ipso B, sed e communi fonte eum derivatum esse appareat[3]). Codicem H iam VII 50,1 desinere valde dolemus. De condicione autem eius codicis, ex quo B H fluxerunt, ambigebatur, quamquam erat communis opinio a Wilamowitzio profecta diu vigens et Georgio Pasquali quoque probata[4]): librarium

1) Sphakteria, acta acad. Berol. 1921 (XVII), p. 317sq.

2) U. de Wilamowitz, Curae Thucydideae, index lect. Gottingae 1885 p. 5.

3) Vide Hudei ed. max. vol. II praef. p. III et Vict. Bartoletti, Per la storia del testo di Tucidide p. 9sqq.

4) l. l. p. 319; nec aliter Guil. Schmid, Geschichte d. griech. Lit. I 5 (1948), p. 221.

eius codicis, ex quo postea **B H** derivati essent, inter opus scribendi incidisse in codicem quendam veterem ad editionem (seu recensionem seu memoriam, qua de re ambigebatur) a ceterorum memoria plane diversam pertinentem, qui bonitate textus commendari videretur. Quem codicem tunc describere eum coepisse et ex illo, quem usque eo secutus esset, tantummodo varias lectiones, quae maioris momenti esse ei viderentur, in margine adscripsisse.

Rectum iter iniit iam Rudolfus Richter[1]) eumque secuti sunt Victorius Bartoletti[2]) et Johannes Enoch Powell[3]), qui cum rem diligentius perquisivissent, eum praeterierunt haec praecipue assecuti:

1. Scriba exemplaris codicum **B H** quod V. Bartoletti siglo **ζ** notavit etiam inde a capite 92 libri VI descripsit eum quem in libris I–VI usque ad c. 92 secutus erat codicem[4]) variasque lectiones ex illo antiquo codice alterius memoriae sumptas permultis locis in textum recepit[5]). Ac tamen lectionum stirpis **A C E F G M** pro quibus scripturas alterius memoriae substituerat magnam partem et in margine et supra lineam adscripsit[6]), quo factum est ut in Vaticanum **B** et in Parisinum **H** lectiones utriusque memoriae in unum quasi alveum confluerent.

2. Docent papyri nullam fuisse antiquis temporibus memoriam quae archetypum codicum **A C E F G M** vel **B H** quasi praeformaret.

1) De ratione cod. Laur. plut. 69, 2 et Vat. 126 in extrema Thuc. historiarum parte, Diss. phil. Halenses XVI, 1906, pp. 257 u. ad 344 (vide praecipue pp. 342—44).

2) Cf. operis supra laudati pp. 8—26.

3) The Archetype of Thucydides, Cl. Q. 32, 1938, 75—79. Cl. Review 52, 1938, 2—4. Gnomon 15, 1939, 281 sq.

4) Quod evincitur corruptelis solis **AB** vel **ABH** communibus velut VIII 30, 1 *προαφιγμέναι* **AB** *προσ-* cett. recte, VII 4, 6 *κακουργήσαντες* **ABH** *-σοντες* cett. recte (plura apud V. Bartoletti p. 9, 1., cf. etiam C. Hude BT[1] praef. p. III/IV).

5) Cf. e. g. VI 98, 1 *ἱππεῖς* **BH**, om. cett. De hac collatione denuo disputabit B. Hemmerdinger, cf. A. Dain, Les manuscrits, Paris 1949, 125.

6) VII 26, 3 *ἐπέπλει* **A C E F G M** *παρέπλει* **H** *ἐπιπαρέπλει* **B**; 34, 1 *οἵπερ* **A C E F G H M** *οἱ περὶ* **B**, *γρ.* **H**; 39, 1 *πρωΐτερον* **H** *πρότερον* **A C E F G M** suprascr. **H** *τὸ πρότερον* marg. **H** *πρωΐτερον ἢ τὸ πρότερον* **B**.

3. Errores communes sed nusquam cum papyris communes[1]) demonstrant et A C E F G M et illud exemplar ex quo lectiones codd. B H originem traxerunt ad unum et eundem archetypum post aetatem papyrorum scriptum recedere; ex aliis erroribus quae in uno codice B inveniuntur[2]) elucet illum archetypum uncialibus quae dicuntur litteris saeculo fere V/VI p. Chr. n. scriptum esse.

4. Discernere a principio nullo modo possumus, utrum codicum A C E F G M an codicum B H memoria maioris pretii sit, cum papyri mox cum his mox cum illis faciant; quotienscumque igitur in extrema parte operis A C E F G M a B (vel B H vel H) discrepant, non auctoritate codicum sed iudicio controversia dirimenda est.

b) DE CODICVM COGNATIONIBVS

Quod iudicium Carolus Hude in praefatione ed. max. p. VII tulit omnes meliores codices ad unum eundemque archetypum referendos esse communione mendorum glossematumque satis apparere, id hodie quoque valet, si modo archetypum eum codicem vocas, cuius lectiones in omnes libros quibus utimur pervenerunt; sed eo nomine usi nequaquam affirmare volumus eum codicem solum fontem nostrorum librorum esse. Codicum **C G** archetypus est **c**, codicum **A B E F M** (ut siglis Caroli Hude utamur) **b**; utriusque **c b** archetypus est ille, de quo Hude locutus est. Sed iam vidimus in extrema operis Thucydidei parte ad Vaticanum **B** et ad aliquanto recentiorem Parisinum **H** lectiones pervenisse, quae ad archetypum aetate multo maiorem (saec. V/VI) nos regredi sinerent. Idem in aliis partibus operis et maxime in libri IV capp. 117–118 evenit codicibus **F G M**, quorum vel unus vel duo vel qui omnes tres genuinam lectionem servaverunt[3])

1) VIII 23, 5 *ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζὸς* codd. *ὁ τῶν ξυμμάχων πεζὸς* Π^{24} recte. VIII 10, 3 *ἐς* Π^{17} recte, om. codd.

2) Velut VII 57, 9 ΑΕΙΠΟΛΕΜΙΟΥC A C E F G M ΛΕΙΠΟΜΕΝΟΥC B, cf. V. Bartoletti p. 5, 1, J. E. Powell, Cl. Q. 32, 1938, p. 75.

3) Wilamowitz, acta acad. Berol. 1915, 608. 1921, 318. Pasquali l. l. p. 324sq. Bartoletti l. l. p. 59sqq. Powell, Cl. Q. 32, 1938, p. 75.

collato non eodem codice cuius memoriam a **B H** exceptam invenimus, sed quodam alio adhibito. Habemus igitur alterum extra archetypum Hudeanum positum codicem, quem, cum errores ei cum hoc archetypo communes nusquam sint ad scripturam uncialem revocandi, archetypum litteris minusculis scriptum cum illo Hudeano communem habuisse suspicari licet[1]).

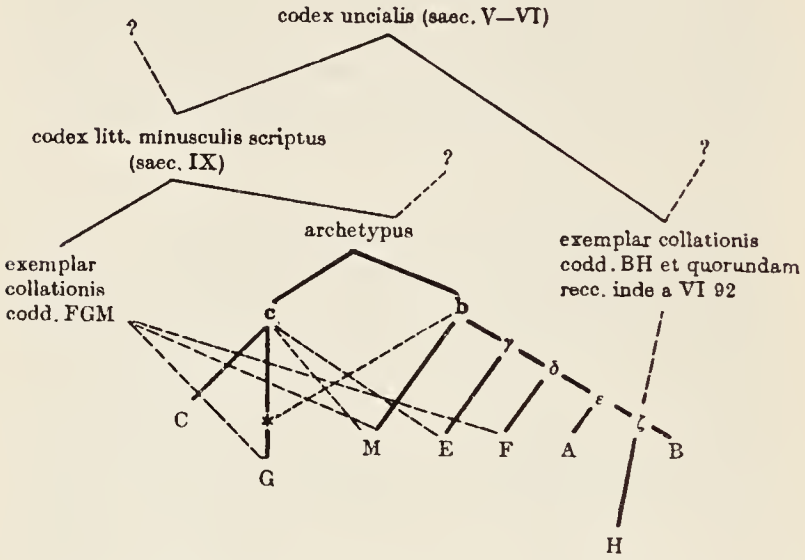

Quibus rebus breviter expositis omnem fructum studiorum recentiorum, praecipue virorum doctissimorum Bartoletti et Powell, in unam stemmatis figuram congessimus (v. supra), quae quamvis non in omnibus quae occurrunt plane dubitationem tollat, tamen iis qui

1) Powell, Cl. Q. 32, 1938, 76, cf. A. Dain apud Paulum Collart, Papyrologie et Byzantinisme, Revue des études anciennes 43, 1941, p. 43, 1: „*M. Dain a marqué l'unité de la tradition du texte malgré la divergence des familles (sauf pour la dernière partie du ms.* B*): cette unité du texte doit être assez ancienne, et des fautes communes, non encore décelées, sont sans doute la raison de certaines difficultés rencontrées dans l'exégèse du texte.*“ Sed vereor ne Dain illum archetypum Powellianum saec. V/VI aut plane extra coniunctionem codicum ponat aut omnino non fuisse credat.

cognationes codicum sub unum adspectum subicere volent, ex usu esse possit[1]).

Cum M multorum errorum codicibus A B E F communium sit expers, M E autem multis mendis vacent in quibus A B F congruunt, cumque saepe A B soli corruptam lectionem exhibeant, ineptum est codicem B ducem familiae appellare; immo, si quis, codex M eo nomine dignus esset. Sed M non modo per archetypum et **b** accepit lectiones alioquin librorum familiae **c** proprias, sed etiam excerpto modo codice **c** vel exemplari eius, modo alio quodam codice extra archetypum posito, quod, cum M et G in pravis quibusdam lectionibus consentiant, satis certe colligi potest. Haud aliter, cum saepe aut F solus aut uterque F M lectiones peculiares cum G socient, collationem in his tribus factam esse apparet; sed etiam intra limites archetypi cod. G quasi desultor est, cum socio C deserto saepius ad familiam **b** se applicet. Quod ad cod. E attinet, collatio nulla nisi cum aliquo codice familiae **c**[2]) facta est, nam reliquae lectiones a ceteris libris familiae **b** discrepantes, quas Bartoletti ad exemplar quoddam extra archetypum situm revocare voluit, aut coniecturae aut corruptelae debentur[3]). Omnino quotiens codices singuli a consentientibus ceteris discrepant considerari debet, num quid scriba suis opibus ita mutaverit, ut species alieni fontis praeberetur.

Facere hoc loco non possumus quin quaeramus num iure Bartoletti[4]) contenderit etiam ad exemplar codicum A B E F M (**b**) lectiones varias extrinsecus petitas pervenisse. Atque si omnes locos quibus argumento usus est examinaverimus, vix ullam collationem in eo codice fac-

οἱ μὲν Χῖοι

tam esse colligi poterit: VIII 56, 1 *ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης*

1) Sigla codicum amissorum γ δ ε ζ de quibus A B E F descripti seu derivati sunt, a V. Bartoletti inducta accepi ceterum siglis Car. Hude usus. Sed moneo ne credas siglis **c** et **b** in apparatu critico aliud significari ac consensum codd. C G et A B E F M.

2) Certissimo indicio est VIII 61, 2 *Ἀντισθένει* A B F M *ἀντὶ στρατηγοῦ* C G *Ἀντισθένει στρατηγοῦ* E.

3) J. E. Powell, Cl. Review 52, 1938, 2—4.

4) Operis laudati pp. 39. 43, 2. 44. 45, 1. 53sq. 54, 1.

archetypus habuisse videtur; *οἱ μὲν Χῖοι ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης* **c** recte, nam sic etiam B extra archetypum: *ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης οἱ μὲν Χῖοι* **b** et M, *μὲν* om. γ = A E F. Hic omnino non varia est lectio.

IV 85,7 *ἔχω* archet. et **c** = C G *ἔχω* **b** (*ἐγὼ* add. **b** vel de suo vel ex glossemate archetypi) *ἔχω ἐγὼ* M *ἐγὼ ἔχω* γ = A B E F.

II 83,3 *ὡς* archet. *ὡς οὐκ* **c** = C G *οὐχ ὡς* **b** et γ = A B E F recte, *οὐχ* om. M.

VIII 66,3 *καὶ* archet. et **c** = C G *καὶ* **b** *διὰ* M *καὶ διὰ* γ = A B E F. Etiam hic non est v. l. in **b**, sed interpretamentum a librario additum.

VI 31,5 Nullo modo decerni potest h. l. quid in archetypo fuerit: utrum *τοῦ ἐκ τοῦ* (prius *τοῦ* om. M, alterum om. **c**) an *τοῦ ἐκ* an *τοῦ ἐκ*, cui lectioni **b** ex coniectura alterum *τοῦ* addidit. Sed crediderim veram lectionem *τοῦ ἐκ τοῦ* esse eamque in archetypo fuisse; et non video, cur de novis variis lectionibus a cod. **b** arreptis cogitare debeamus, quod idem ad VIII 93,2 valet.

Maioris momenti discrepantia codicum esse videtur quam Bartoletti p. 45,1 affert: VIII 79,2 *ἐπιπλεούσας* C E G *προσπλεούσας* B extra archetypum *προσεπιπλεούσας* A F M. Si librarius codicis **b** lectioni *ἐπι-* ex archetypo receptae supra lineam addidit *προσ* ex alio quodam codice sumptum, difficile est intellectu, quomodo duo scribae codicum M et γ in eundem errorem inciderint, ut *προσεπι-* scriberent. Multo facilius nobis persuadebimus antiquas varias lectiones *προσ-* vel *ἐπι-* iam in archetypo fuisse, quas a librario cod. **b** coniunctas huius familiae codices exceperunt omnes praeter E, qui collato (ut erat consuetudo eius) codice familiae **c** *ἐπι-* praetulit.

Recte Bartoletti p. 52 sq. permultis locis librorum VII et VIII collectis demonstrat codices A E F M quotienscumque a codd. B C G discrepent, totiens corruptelam a codice **b** profectam exhibere; sunt tamen duo loci, ubi lectionibus codd. A E F M testimonium Dionysii Halicar-

nassensis succurrat (VII 70,4 *φυγεῖν* A E F M Dion. Hal. *φεύγειν* B C G, et VII 71,4 *ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι* B C G, *αὐτῷ* om. A E F M et Dion. Hal.) et unus, ubi corruptela codd. A E F M a codice antiquiore extra archetypum posito, ut putat Bartoletti, derivari possit (VIII 44,2 ΑΙΝΔΟΥ B C G ΔΙΝΗΛΟΥ A E F M). Sed quid existimare nos cogit illas lectiones nisi collatione non oriri potuisse? Quislibet pro *φεύγειν* scribere potuit *φυγεῖν*, et vix crediderim omissionem vocis *αὐτῷ* praesertim in tali contextu collationem indicare. Quod ad corruptelam *Δινήλου* attinet, cur nobis fingere debemus quemquam in nomine notissimo Lindi ita haesisse, ut ex alio libro plane ignotum et absurdum nomen peteret? Utut res se habet (potest cogitari vel de errore in **b** vel potius de varia lectione satis vetere in archetypo), collatione id a codice **b** acquisitum esse minime patet.

Veniamus iam ad ultimum exemplum VIII 94,1, ubi cod. B extra archetypum positus recte *πολλῶν* exhibet, *ὁπλιτῶν* C, *πολλῶν ὁπλιτῶν* A E F G M legunt. Hoc loco quod Bartoletti factum esse contendit, archetypum glossema *ὁπλιτῶν* pro vera lectione substituisse, **b** autem *πολλῶν* extrinsecus petitum addidisse, certe fieri potuit; sed cum etiam G *πολλῶν ὁπλιτῶν* exhibeat, cogimur, ut duabus deinceps collationibus et G et **b** vocem *πολλῶν* acquisivisse ponamus. Facilius nobis persuadebimus

ὁπλιτῶν

variam lectionem *πολλῶν* iam in archetypo exaratam ad codices familiae **b** et ad G pervenisse.

Quibus locis examinatis non id solum quod efficere voluimus collationem in **b** vix unquam factam esse demonstravisse putamus, sed etiam plus semel coacti sumus ut varias lectiones in archetypo fuisse putaremus, id quod negant viri docti Bartoletti et Powell[1]). Et non multum refert, utrum I 24,3 in archetypo vocabula *δύναμις* et *πόλις* alterum supra alterum posita an, ut mavult Powell, iuxtaposita fuerint: selegit utique **c** vocem *δύναμις*, qualia etiam alias nec minus in **b** accidere potuerunt, ita ut non multa exempla iuxtapositionis in codicibus invenire pos-

1) Bartoletti p. 57, 1. Powell Cl. Q. 32, 1938, 75, 1.

semus. Vero concedendum est discrepantiam quae inter **b** et **c** intercedat maxima ex parte non a lectionibus antiquorum exemplarium originem repetere[1]), et quod Henricus Stuart Jones deprehendisse sibi videbatur[2]), „in libris I et II recensiones diversas sequi Laurentianum et Vaticanum cum asseclis suis", plane falsum esset, nisi addidisset: „non tamen affirmare ausim recensiones illas admodum antiquas fuisse nedum ad ipsius Thucydidis aetatem propius accedere." Nos pro 'recensionibus diversis' varietatem scribendi aliquatenus causam discrepantiae esse sumimus.

Satis perplexa est igitur, si rem totam spectamus, necessitudo codicum medio aevo scriptorum, nec licet, ut iam diximus, a principio plus auctoritatis singulis codicibus sive alteri familiae tribuere; tamen stemma demonstrat quae codicum coniunctiones maioris pretii esse possint et plerumque sint (C G + M[3]); C G + M E; C G + B H inde a VI 92) quique libri plerumque in pravis conspirent (A B; A B F; in ultima parte operis A E F M). Sed semper collationum in F G M et M E et in B H inde a VI 92 factarum reminisci[4]) et praeter cetera iudicium perpendendis lectionibus liberum servare debemus.

1) Sed crediderim variam lectionem II 21, 3 *ὥργητο — ὧρμητο* quam etiam P. Oxy. 853 habet antiquitus traditam esse, quamquam *ὀργ-* et *ὁρμ-* crebro confunduntur (Powell l. l. 75, 1).

2) Praef. p. II.

3) I 108, 3 A B E F *τά τε τείχη τὰ ἑαυτῶν τὰ μακρὰ* exhibent, *τὰ* ante *ἑαυτῶν* om. C G M: recte, ut existimo Johanni Powell Cl. Q. 28, 1934, 161 obloquens; nam, ut de absono articulo ter posito taceam (conferas etiam IV 43, 4 *τῷ εὐωνύμῳ κέρᾳ ἑαυτῶν*): num ipsam omissionem vocis *τὰ* in M collatione acceptam esse existimemus? Sequitur ut *τὰ* a scriba codicis γ falso additum esse putandum sit.

4) Quae porro collationes in archetypo et in aliis amissis exemplaribus factae sint, scire non possumus; sed cum per se non verisimile esset omnem memoriam Thucydideam per angustias unius codicis ad Byzantinos pervenisse (cf. A. Dain, Les manuscrits, 1949, p. 125 sq. M. Pohlenz, Aristophanes' Ritter, acta acad. Gotting. 1952, p. 95—103) in stemmate p. 12* lineolas signis interrogationis ornatas adpinxi, ut correctiones etiam in vetustioribus exemplaribus fieri potuisse denotarem.

c) DE CODICIBVS RECENTIORIBVS

E Georgii Pasquali dissertatione quae inscribitur 'Recentiores, non deteriores' (Storia della tradizione e critica del testo, 1934, p. 41–108) omnes didicimus antiquiores saepe codices usque ad medium aevum exiens aut etiam ad saecula renascentium litterarum servatos a librariis codd. recc. vel exscriptos vel ad corrigendum textum adhibitos esse. Quod in Thucydide accidisse nemo suspicatus est nisi v. d. J. E. Powell, qui inde ab anno huius saeculi fere tricesimo complures codices contulit vestigia antiquioris memoriae se inventurum esse sperans. Nec spes eum fefellit; vidit enim (Cl. Q. 30, 1936, 89sq.) codices Basilcensem E III 4 saec. XIV (= J) et Graevianum (= Utrecht Gr. 13 saec. XV = K) in extrema parte operis cum BH et in pravis[1]) et in rectis[2]) saepe consentire, interdum etiam, quod maximi momenti est, lectionem corruptam quidem, sed minus quam in ceteris codicibus corruptam, exhibere[3]). Dubitari igitur non potest, quin etiam J K quodammodo ex illo codice pendeant, qui inde a VI 92 peculiares lectiones codicibus BH praebuit. Neque mirum est si etiam loci inveniuntur, ubi vel K vel J vel J K soli lectionem haud spernendam servaverunt[4]). Exempla autem, quae v. d. Powell l. l. p. 88sq. ad praestantiam codd. JK ante l. VI c. 92 comproban-

1) VII 31, 8 *ἐτελεύτα*] *ἐτελευτήθη* B J K (*ἐτελεύτα γρ.* B); 41, 4 *πολλοὺς* om. B J K *ἐδόκουν*] *δοκεῖν* B J K; 43, 2 *τὴν πᾶσαν στρατιὰν*] *τὴν πρώτην στρ.* B *γρ.* H J K.

2) VII 13, 2 *αὐτοῦ ἐμπορευόμενοι*] *αὐτοὶ ἐ.* BH J; 19, 5 *οὗτοι*] *αὐτοῖς* H J K *αὐτοῖς οὗτοι* B; 38, 2 *ἀντίπαλα τὰ τῆς* BH J K Π^{16}, *τὰ* om. cett.; 39, 1 *πρότερον*] *πρωίτερον* H K *πρωίτερον ἢ τὸ πρότερον* B J; 42, 4 *καὶ οἱ ξυντομωτάτην* BH K, *οἱ* om. cett.

3) VII 12, 4 *καὶ ὅτι πλείους*] *καὶ ἐπὶ πλείους* H J K (verum est: *καὶ ἔτι πλείους*); 30, 2 *τοῦ ζεύγματος*] *τοῦ ζεύματος* B *τοῦ ξεύματος* H, quod corr. in *τοξεύματος* H_1, *τοξεύματος* K.

4) VII 19, 4 (ubi tamen fort. ex coniectura) *ἐν τοῖς πρώτοις*] *ἐν τοῖς πρῶτοι* K (coniecerat Reizius); 50, 3 *ἄλλο εἰ*] *ἀλλ' ἢ* J K (vix ex coniectura). VIII 37, 2 *ξυμμάχους τῶν Λακ.*] *ξ. τοὺς Λακ.* J (coniecerat Hude. Hoc loco scribam codicis coniecisse non puto: respicias lacunam cod. B et defectum cod. H, qui si integri essent, fortasse idem praeberent); 99 *ἐπ-(ἀπ-)έπλευσαν*] *ἐσέπλευσαν* J K.

dam profert, quamquam magna ex parte textum bene restitutum exhibent, tamen id coniectura factum esse ut existimemus suadent: quivis grammaticus Byzantini aevi *ἄρχοντα* pro *ἔχοντα*, *ἐταλαιπώρουν τὸ* pro *ἐταλαιπωροῦντο*, *αὐτὸ νικήσας* pro *αὐτὸν νικήσας*, *αὐτὸν* pro *αὐτόθεν*, *ἀμυνεῖν* pro *ἀμύνειν*, *δεῦρο* pro *δεύτερον*, *ἀεὶ* pro *εἰ*, *ἄν τι τυχεῖν* pro *ἀντιτυχεῖν* scribere potuit[1]), alia aut falsa aut certe dubia sunt[2]), alia alio modo explicari possunt[3]). Cum porro Powell p. 88 scholiis aliisque testimoniis allatis antiquiorem originem lectionum quarundam probare studet, non respicere videtur, quam lubrico fundamento nitatur: confunduntur enim omnibus temporibus et corriguntur in vicem talia qualia *ἐπιβολή – ἐπιβουλή*, *λιμός – λοιμός*, *προστίθημι – προτίθημι*, et potest etiam scholium correctionem elicuisse ut VI 14 ⟨*κακῶς*⟩ *βουλευσαμένης* JK schol., VI 66, 2 ⟨*εὖ*⟩*εφοδώτατον* JK, cf. schol. *εὐπρόσιτον*. Ne papyrorum quidem testimonio adduci possumus ut IV 38, 4 *διέδοσαν* JK pro *διεδίδοσαν*, VII 73, 3 *οὐκ ἔπειθεν* K pro *οὐκέτι ἔπειθεν* antiquitus traditum esse putemus.

Omnibus exemplis quae adhuc prolata sunt examinatis nihil invenimus quod cogat, ut ante VI 92 libris recentioribus memoriam antiquiorem praesto fuisse statuamus, neque Powell ipse in edendo textu nimis eis confisus esse videtur, cum in praefatione anni 1942 p. X scribat: „Lectionibus in textum e coniectura virorum doctorum hodie receptis, quas ego in codicibus non antea collatis inveni, signum 'rec.' apposui; non quia eo minus coniecturas esse credam, sed quod operae saepe pretium est, quando quaeque lectio primum extiterit, cognovisse." Profecto cum verisimillimum sit quod Powell in Gnomonis vol. 15 (1939) p. 282 dicit, fragmentum fuisse illum

1) III 26, 1; 78, 1. IV 19, 2. V 6, 3; 38, 1. VI 10, 1; 86, 5; 87, 4. Cf. de 'schedographia' Byzantinorum saeculi XI sqq. P. Maas, Gnomon 13, 1937, 284.

2) II 19, 2 *ἐς αὐτὸν*] *αὐτὸ* K; 97, 3 *ὅσων προσῆξαν*] *ὅσον προσῆξαν* K (*ὅσωνπερ ἦρξαν* Dobree, fort. recte). IV 80, 3 *πολεμίοις*] *πολέμοις* J.

3) V 18, 4 *δικαίῳ*] *δίκαις* JK, sed C, ex quo JK pendent, *δικαιο* habet.

veterem codicem, ex quo exemplum codicum BH hauriret, cumque BHJK tam arte inter se cohaereant, in libris recentioribus ante VI 92 vix quidquam inventum iri puto, quod antiquae memoriae ab archetypo alienae certum vestigium sit. □

Quae modo de nimia codd. recc. observantia statui, etiam ad editionem feminae doctissimae Jacqueline de Romilly dici potest, cuius vol. I librum primum Thucydidis continens a. 1953 Parisiis prodiit, et eo minus hoc loco causam redintegrare debeo, quod in censura voluminis (cf. Gnomona anni 1954) fusius de ea egi[1]).

Summatim dicendum est: quamquam adhuc evinci non potuit codd. recc. ante VI 92 bonae memoriae testes esse, tamen saepe utilissimas coniecturas afferunt (quod etiam in Vallae interpretatione Latina acciderc videmus), neque omnino loci desunt, ubi ex scholiis aliisque testimoniis hodie amissis haurire videantur.

DE HVIVS EDITIONIS RATIONIBVS AC SVBSIDIIS

Inprimis meum esse duxi lectiones papyrorum membranarumque Aegyptiacarum apparatui inserere aut, si superiores codicum scripturis essent, ad emendandum textum adhibere. Illud iam Powell fecerat in editione Oxoniensi anni 1942, hoc ne faceret legcs a bibliopolis ei impositae prohibuerant. Et utilissime vir doctissimus primus nomina illis fragmentis posuerat litterae Π addens pro tempore quo quodque publici iuris factum esset numerum arabicum, quod genus designationis recipiendum esse censui. Triginta uni papyris quas ille enumeraverat

1) Praeter exempla, quorum fidem illic infirmare studui, hoc commemoravisse sufficiet: In praef. p. XVIII, 2 f. d. de Romilly cod. H VI 65, 3 *ἐς τὸν κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον ⟨μέγαν λιμένα⟩* recte scribere suspicatur, sed valde dubito ne Graece dici possit *ἐκβαίνω ἐς τὸν λιμένα*, potiusque recte cod. E coniecisse puto *ἐς τὸ κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον* quam v. d. Powell *ἐς τὸν κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον ⟨τόπον⟩*.

addere potui solam Hamburgensem 646 + 666 adhuc ineditam (= Π^{32}), cuius apographum comiter mihi in usum tradidit Udalricus Fleischer[1]). Quod autem fieri potuit in afferendis papyrorum lectionibus, ut eas ad tabulas phototypas principesve editiones castigarem, id non contigit in scripturis codicum recentiorum quas J. E. Powell variis modis a G nondum manco fluxisse cognoverat quibusque usus textum cod. G permultis locis restituerat; quare lectiones a v. d. Powell siglo ⟨G⟩ notatas ex apparatu eius sumpsi, ac non modo eas quas diserte ⟨G⟩ significaverat, sed etiam per detractionem tantum descriptas velut I 80,4, ubi Hude defectum codicis G sic indicat: *πλέον ἔτι* C *ἔτι πλέον* **b**[G], Powell autem, quod litteris ad me datis confirmavit, notis *ἔτι πλέον* A B E F M scripturam ⟨G⟩ a se restitutam cum C congruere declarat. Quod genus significandi ipse perraro adhibui brevitatis causa (velut I 109,4 p. 91, 1 *τε* om. **b** idem valet ac *τε* C⟨G⟩ om. **b**), ceterum morem Caroli Hude familias **b** et **c** distincte ante oculos ponentis cum alias tum in talibus potiorem habui: *πλέον ἔτι* C ⟨G⟩ *ἔτι πλέον* **b**. Voluissem equidem explere etiam eos defectus codicis G de quibus Powell, cum nullius fere momenti essent, in apparatu taceret, sed non mihi contigit, ut quindecim illorum codicum collationes quibus Powell usus erat[2]) mihi mitterentur. Unius tamen codicis Monacensis gr. 126 (R) praefecti Collegii Trinitatis Cantabrigiensis comiter mihi commodaverunt collationem a Johanne Powell anno 1936 factam, quam nonnullis locis ubi de scriptura codicis G dubitatio exstitit ad confirmandam lectionem satis caute, ut opinor, adhibui[3]). Ipse codicem nullum vidi praeter quod imagines lucis ope confectas paginarum 1–50 codicis M (I 1–II 75, 3 *Λακεδαιμονίων τε*) con-

1) Haec frustula editoribus futuris (B. Snell, U. Fleischer, R. Merkelbach) videntur eiusdem voluminis esse ac pap. Cair. 47993 saec. p. Chr. n. I (Π^{26}).

2) Vide eius praef. p. IX et Cl. Q. 32. 1938, 103, ubi stemma partis eorum invenies.

3) Cf. ad I 20, 3; 136, 1; 141, 1. II 93, 4. Ad I 39, 3 Hude adnotaverat „lacuna verbis *-τα ἔχειν ἐγκλημάτων* sufficiens G"; nunc cum G in toto hoc interpretamento cum C congruat, *ἐγκλημάτων* autem et C et R habeant, scribere licuit ⟨G⟩.

tuli, quo diligentia Caroli Hude confirmabatur, et hic illic ad scholia examinanda inspexi, qua de re dissertatiuncula a me scripta[1]) in Philologi vol. 98 prodibit (cf. e. g. ad I 107,3 *πορεύεσθαι*). Ceterum qui scholiorum inconstantem auctoritatem accuratius cognoscere volent, eos ad Johannis Powell commentarios Cl. Quarterly 30, 1936, pp. 90 sqq. 148 sqq. revoco. Dolebunt qui litteris dediti sunt, quod vir ille doctissimus studiis relictis ad rem publicam totum se applicavit; quo fit, ut editio operis Thucydidei ab eo promissa non iam exspectari possit. Nostram editionem quod ille sibi proposuerat ex parte saltem praestare posse speramus, cum nullis stereotypis impediti totum textum examinaverimus et ubicumque a rationibus Caroli Hude recedendum esse existimaremus libere textum corrigere potuerimus; quod quo consilio factum est supra (p. 9* sqq.) indicavimus. Sed etiam nunc textus aliquatenus est Hudeanus, nam quibus locis diiudicari non potuit quaenam lectio aut alteri aut ceteris anteponenda esset — adiaphora plerumque sunt — nihil mutavi. In textu examinando valde me adiuvit comitas Arnoldi W. Gomme, Commentarii Historici illustrissimi auctoris[2]), qui dum in perpoliendis adnotationibus ad libros II—V 25 pertinentibus occupatus est non modo benigne mihi permisit ut schedas legerem, sed etiam litteris iterum atque iterum missis de locis controversis mecum disputavit. Optime de hac editione instituenda meruit Haraldus Patzer amicus, qui utilissima mihi suadebat et in plagulis corrigendis prompto animo me adiuvabat; praeterea non defuit mihi consilium vv. dd. E. Grumach (hic quidem lectiones codicum Stephani Byzantini mihi impertivit) B. Hemmerdinger H. Hommel G. Klaffenbach O. Regenbogen W. Schadewaldt Fr. Zucker feminarumque doctissimarum Jacqueline de Romilly et Annae Mariae Neubecker, quibus omnibus gratias ago maximas.

De rebus orthographicis nihil in praesens tempus prae-

1) Thukydidesscholien und Textkritik, Philol. 98, 1954, 54—58.

2) Publici iuris factum est adhuc volumen primum: A Historical Commentary on Thucydides by A. W. Gomme, vol. I, Introd. and Comm. on Book I, Oxford 1945 (ed. 2. 1950). □

fandum esse videtur, cum indicem orthographicum operi subicere in animo habeam.

Restat ut *libros et commentationes* enumerem ad quos compendiis in apparatu usus saepius lectores revocavi[1]):

Albert Delachaux, Notes critiques sur Thucydide (livre I) = Recueil de travaux. Université de Neuchâtel, Faculté des lettres 10, 1925 (*Del.*).

Hartmut Erbse, Untersuchungen zu den attizistischen Lexika = Abh. d. Deutschen Akad. d. Wissenschaften zu Berlin, phil.-hist. Kl. 1949, Nr. 2 (Berolini 1950). Insunt pp. 95 sqq. Aelii Dionysii atticistae fragmenta, in quibus laudandis nomen editoris notavi *Eb.*

Karl Meisterhans, Grammatik der attischen Inschriften, 3. Aufl. von Eduard Schwyzer, Berlin 1900 (*Meisterh.*[3]).

J. E. Powell, Studies on the Greek Reflexive – Thucydides: The Classical Quarterly 28, 1934, 159–174.

Joannes Gerardus Antonius Ros, Die μεταβολή (variatio) als Stilprinzip des Thukydides, phil. diss. Nijmegen 1938 = Rhetorische Studien, hrsg. v. E. Drerup, Erg.-Bd. 1, Paderborn 1938 (*Ros*).

Eduard Schwartz, Das Geschichtswerk des Thukydides, Bonn 1919 = 2. Aufl. 1929 (*Ed. Schwartz*).

Berolini, mense Februario a. MCMLIV.

O. L.

1) Pleniorem elenchum in calce operis proponam.

CONSPECTVS SIGLORVM

CODICES MEDII AEVI

c

C = Laurentianus 69,2, membranaceus, saec. X ineuntis; folia 2—7 (I 1,1—15,1) scr. manus recentior, c_r

G = Monacensis 228, bombycinus, saec. XIII, margine exeso: scripsisse videntur plures manus, quas omnes siglo G_1 notavimus □

[G] = defectus codicis iis solis locis, quibus C scripturam a ceteris discrepantem exhibet notatus

(G) = scriptura quae fuisse videtur

⟨G⟩ = scriptura in codice G exesa sed auxilio recentiorum a Johanne E. Powell restituta, vide praef. p. 18*

b

A = Cisalpinus sive Italus, hodie Parisinus (suppl. Gr. 255), membran., saec. XII vel XI (cf. J. E. Powell, Cl. Review 50, 1936, 117—118)

B = Vaticanus 126, membran., saec. XI

E = Palatinus, Heidelbergensis 252, membran., saec. XI

F = Augustanus, hodie Monacensis 430, membran., saec. XI; folia 4—5 (I 11,3—20,2) et 83—85 (III 22,3—34,2) scripsit manus recentior, f_r

M = Britannicus sive Londinensis 11,727, membran., saec. XI; folia 1 (I 1,1—3,2) et 8 (I 33,1—37,2) scripsit m_2, 25—33 (I 126,6—II 13,7) et 40 (II 39,2—42,3) scr. m_3

P = Parisinus Minae (suppl. Gr. 607), saec. X (II 75—78)

a_2 b_2 c_2 e_2 f_2 g_2 m_2 = manus recentiores codd. ABCEFGM

a b c e f g m = manus incertae codd. ABCEFGM

R = Monacensis 126, saec. XV, cf. praef. p. 20* □

recc. = unus (plures) codicum recentiorum

γρ. = scriptura signo γράφεται notata (A γρ. B = A et γρ. B)

codd. = consensus codicum ABCEFGM

SCHOLIA

schol. = scholia quae in codicibus exstant[1])
schol. Patm. = scholia Patmensia, saec. X[1])

PAPYRI ET MEMBRANAE AEGYPTIACAE

			continens		saeculi p. Chr. n.
Π^1 = P. Wessely	(fr. Faiium.)*	libri	VIII	c. 91 sq.	V
Π^2 = P. Oxy.	16 + 696 (vol. I et IV)		IV	cc. 28—41	I
Π^3 = „ „	17 (vol. I)		II	cc. 7 sq.	II—III
Π^4 = „ „	225 (vol. II)		II	cc. 90 sq.	I
Π^5 = „ „	451 (vol. III)		II	cc. 73 sq.	III
Π^6 = „ „	452 (vol. III)		IV	c. 87	II—III
Π^7 = „ „	453 (vol. III)		VI	c. 32	I—II
Π^8 = „ „	853 (vol. VI)	scholia in l. II		cc. 1—45	II
Π^9 = „ „	878 (vol. VI)	libri	II	cc. 22—25	I
Π^{10} = „ „	879 (vol. VI)		III	cc. 58 sq.	III
Π^{11} = „ „	880 (vol. VI)		V	cc. 32—34, 39—40, 96—98, 103—105, 111	II
Π^{12} = P. Genav.	2** + P. Ryl. 548		II	cc. 2—5, 13, 15	III
Π^{13} = P. Oxy.	1180 (vol. IX)		V	cc. 60—63	III
Π^{14} = P. Giss.	12***		II	cc. 59 sq.	IV—V
Π^{15} = P. Oxy.	1245 (vol. X)		I	cc. 139—141	IV
Π^{16} = „ „	1246 (vol. X)		VII	c. 38	II
Π^{17} = „ „	1247 (vol. X)		VIII	cc. 8—11	II
Π^{18} = „ „	1376 (vol. XI)		VII	cc. 54—68, 72 sq., 78—82	II—III
Π^{19} = „ „	1620 (vol. XIII)		I	cc. 11—14	II—III
Π^{20} = „ „	1621 (vol. XIII)		II	cc. 11, 35	IV
Π^{21} = „ „	1622 (vol. XIII)		II	cc. 65, 67	II
Π^{22} = „ „	1623 (vol. XIII)		III	cc. 7—9	V—VI

1) Continet Caroli Hude editio scholiorum Thucydideorum (Lipsiae 1927) non modo haec scholia, sed etiam ea, quae Π^8 et Π^{23} exhibent. Correctiones et additamenta invenies apud Iohannem E. Powell, Cl. Q. 30, 1936, pp. 82—86, 92 sq., 149 sq.; vide praeterea quae disputavi in Philologi vol. 98, 1954, p. 16—22.

* C. Wessely, Stud. Vindob. VII, 1885, 116 sqq.

** J. Nicole, Textes grecs inédits de Genève, 1909, 13 sqq.

*** Fr. Fischer, Thucyd. reliquiae in pap. et membran. Aeg. servatae, Lipsiae 1913, pp. 27 sqq.

		continens		saeculi p. Chr. n.
Π^{23} = P. Rainer	29247†	scholia in	l. I cc. 1—9	III
Π^{24} = P. Oxy.	2100 (vol. XVII)	libri IV	cc. 15 sq.; l. V cc. 4, 18, 42 sq., 72 sq.; l. VIII c. 6, 23—25, 52—54, 96, 103	II
Π^{25} = P. Berol.	13236††	II	cc. 65, 67 sq., 79—82	IV
Π^{26} = P. Cair.	47993†††	I	c. 3	I
Π^{27} = PSI.	1195 (vol. XI)	I	cc. 71—73	II
Π^{28} = P. Lund.	2*†	I	cc. 49—50	II
Π^{29} = P. Harris	41 (Cantabr. 1936)	I	cc. 52—54	II—III
Π^{30} = P. Mich.	141 (vol. III)	VII	c. 57	II
Π^{31} = P. Antinoop.	25 (vol. I, 1950)	VIII	cc. 80—82	III
Π^{32} = P. Hamburg.	163**†	I	cc. 2—3, 28—29	III^{ante}

$[\Pi^1]$ $[\Pi^2]$ etc. = defectus papyri iis locis quibus codd. ambigunt notatus

ALIAE NOTAE

Secundum rationes a viris doctis complurium nationum Lugduni Batavorum anno 1931 commendatas significantur **††:

. . .] aut [. . .] aut [. . .	litterae amissae
. . .	litterarum vestigia
$\dot{\alpha}\dot{\alpha}\dot{\alpha}$	litterae incertae
$[\alpha\alpha\alpha]$	litterae in pap. vel codice deperditae coniectura suppletae
$\langle\alpha\alpha\alpha\rangle$	litterae additae
$\{\alpha\alpha\alpha\}$	litterae deletae
$\ulcorner\alpha\alpha\alpha\urcorner$	litterae contra auctoritatem codicum coniectura in textum receptae
$\dagger\alpha\alpha\alpha\dagger$	loci corrupti

† H. Gerstinger, acta acad. Vindob. phil.-hist. (Denkschr.) LXVII, 1925, 2.

†† A. H. Salonius, Soc. Scient. Fenn. Comm. Hum. Litt. II, 1927, 2.

††† W. G. Waddell, Etudes de papyrologie I, 1932, 15.

*† A. Wifstrand, Bulletin de la société royale des lettres de Lund 1934—1935, 2 sqq.

**† Vide praef. p. 20* cum addendis.

**†† Cf. quae disserui: Wissenschaftliche Annalen (hrsg. v. d. Deutschen Akad. d. Wiss. Berlin) I, 1952, 362 sqq. et ibid. tabulam p. 372 quae inscribitur „Das 'Leidener Klammersystem' in seiner heutigen Gestalt".

In apparatu critico haec Caroli Hude signa retinui:

: accentus spiritusve in littera quae praecedit deletus aut correctus

\+ littera erasa;

signo] lemmata a varia lectione separavi.

Auctores editionum criticarum et explanationibus instructarum ut est mos sic laudavi: *Poppo*, Bekker (*Bkr.*), Poppo-Stahl (*Stahl*), Krüger (*Kr.*), *Classen* (quae J. Steup novavit: *Stp.*), van Herwerden (*Herw.*), Böhme-Widmann (*B.-W.*).

Ne quid desit, hoc loco indicem omnium librorum manu scriptorum, qui aut totum textum Thucydideum aut partem eius continent, laudatum velim:

A. Dain, Liste des manuscrits de Thucydide, Rev. des ét. grecques 1933, 20–28 (nonnulla supplementa apud J. E. Powell,
□ Cl. Q. 30, 1936, 86sq.).

Quisquis hunc librum leget, signo □ in marginibus appicto ad 'addenda et corrigenda' (pp. 203squ.) delegabitur.

ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ

ἐκ τῶν εἰς Θουκυδίδην σχολίων περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ {Θουκυδίδου} καὶ τῆς τοῦ λόγου ἰδέας.

Numeri ed. stereot. Bekkerianae

Pag. 1

Τῶν Δημοσθένους μύστας γεγενημένους θείων λόγων 1
τε καὶ ἀγώνων, συμβουλευτικῶν τε καὶ δικανικῶν νοη-
μάτων μεστοὺς γενομένους καὶ ἱκανῶς ἐμφορηθέντας, ὥρα
λοιπὸν καὶ τῶν Θουκυδίδου τελετῶν ἐντὸς καταστῆ|ναι· 5
πολὺς γὰρ ⟨ὁ⟩ ἀνὴρ τέχναις καὶ κάλλει λόγων καὶ ἀκρι-
βείᾳ πραγμάτων καὶ στρατηγι⌜καῖς⌝ συμβουλαῖς καὶ παν-
γυρικαῖς ὑποθέσεσιν. ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον εἰπεῖν τοῦ ἀν-
δρὸς τὸ γένος καὶ βίον· πρὸ γὰρ τῶν λόγων ταῦτα ἐξετα-
στέον τοῖς φρονοῦσι καλῶς.

|Θουκυδίδης τοίνυν ὁ συγγραφεὺς Ὀλόρου μὲν προ- 2 10
ῆλθε πατρός, τὴν ἐπωνυμίαν ἔχοντος ἀπὸ Ὀλόρου τοῦ
Θρᾳκῶν βασιλέως, καὶ μητρὸς Ἡγησιπύλης, ἀπόγονος
δὲ τῶν εὐδοκιμωτάτων στρατηγῶν, λέγω δὴ τῶν περὶ
Μιλτιάδην καὶ Κίμωνα. ᾠκείωτο γὰρ ἐκ παλαιοῦ τῷ
γέ|νει πρὸς Μιλτιάδην τὸν στρατηγόν, τῷ δὲ Μιλτιάδῃ 15
πρὸς Αἰακὸν τὸν Διός. οὕτως αὐχεῖ τὸ γένος ὁ συγγρα-
φεὺς ἄνωθεν. καὶ τούτοις Δίδυμος μαρτυρεῖ, Φερεκύδην 3
ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν φάσκων οὕτω λέγειν· „Φιλαίας

In Marcellino et anonymo biographo recensendis codicem Palatinum E adhibuit Hude; in iis autem, quae in hoc desunt (Marcell. §§ 32—49), codicem Guelferbytanum Gud. gr. 35 saec. XIII. (vid. Vitarum scriptores Graeci minores, quos a. 1845 Westermann edidit) secutus est, qui codex ut Palatino deterior est, ita satis prope ad eum accedit. correctiones codicum recentiorum, ubi receptae sunt, designare quam tacere malui.

3 *Θουκυδίδου* del. Hude || **8** *ὁ* add. Casaubonus || **9** *στρατηγικαῖς*] *στρατηγίαις καὶ* E, corr. Grauert || **13** et **14** *Ὀλόρου* E || **20** *Φερεκύδην*: FGrHist I n. 3, fr. 2 Jacoby, cf. H. Berve, Miltiades, 1937, 1—4

δὲ ὁ Αἴαντος οἰκεῖ ἐν Ἀθήναις. ἐκ | τούτου δὲ γίγνεται
Δάικλος, τοῦ δὲ Ἐπίλυκος, τοῦ δὲ | Ἀκέστωρ, τοῦ δὲ
Ἀγήνωρ, τοῦ δὲ Ὄλιος, τοῦ δὲ Λύκης, τοῦ δὲ Τόφων,
τοῦ δὲ Λάιος, τοῦ δὲ Ἀγαμήστωρ, τοῦ δὲ Τίσανδρος,
{ἐφ' οὗ ἄρχοντος ἐν Ἀθήναις} τοῦ δὲ Μιλτιάδης, τοῦ δὲ
Ἱπποκλείδης, ἐφ' οὗ ἄρχον|τος Παναθήναια ἐτέθη,
4 τοῦ δὲ Μιλτιάδης, ὃς ᾤκισε Χερρόνησον." μαρτυρεῖ
τούτοις καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀσωπίδι.
ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποι τις, τί αὐτῷ πρὸς Θουκυδίδην; ἔστι
5 γὰρ οὕτως τούτου συγγενής. Θρᾷκες {καὶ} Δόλογκοι
ἐπολέμουν πρὸς Ἀψινθίους, ὄντας γείτο|νας· ταλαι-
πωρούμενοι δὲ τῷ πολέμῳ καὶ τί κακὸν οὐ πάσχοντες
ἐκ τοῦ μεῖον ἔχειν ἀεὶ τῶν πολεμίων καταφεύγουσιν
ἐπὶ τὰ τοῦ θεοῦ χρηστήρια, εἰδότες ὅτι μόνος θεὸς ἐξ
ἀμηχάνων εὑρίσκει πόρους. θεοῦ γὰρ ἰσχὺς κατ' Αἰσχύ-
λον ὑπερτέρα, πολλάκις δ' ἐν κακοῖσι | τὸν ἀμήχανον
καὶ χαλεπᾶς [δύας] ὑπέρ τε ὀμμάτων κριμναμενᾶν νε-
6 φελᾶν ὀρθοῖ. κοὐκ ἐψεύσθησαν τῶν ἐλπίδων· ἐχρήσθη-
σαν γὰρ κράτιστον ἔξειν ἡγεμόνα τοῦτον ὃς ἂν αὐτοὺς
ἁλωμένους ἐπὶ ξενίαν καλέσῃ. τότε καὶ Κροῖσος εἶχε
Λυδίαν καὶ τὰς Ἀθήνας ἡ Πεισιστρατι|δῶν τυραννίς.
ἐπανιόντες οὖν ἀπὸ τοῦ χρηστηρίου περιέτυχον τῷ Μιλ-
τιάδῃ πρὸ τῶν ὅρων καθεζομένῳ τῆς Ἀττικῆς, ἀχθο-
μένῳ μὲν τῇ τυραννίδι, ζητοῦντι δὲ δικαίαν τῆς Ἀττι-
κῆς ἔξοδον· ταῦτα γὰρ ᾠκονόμησεν ὁ χρησμὸς αὐτοῖς.
7 ὁρῶν οὖν αὐτοὺς πλανητῶν ἔχοντας | στολήν, συνεὶς τί
δύναται πλάνη, καλεῖ τοὺς ἄνδρας ἐπὶ ξενίαν, ὑπηρετῶν
τῷ χρησμῷ λανθάνων. οἱ δ' ἥσθησαν τὸν ἡγεμόνα τὸν
ἀπὸ τῶν ξενίων εἰληφότες, καὶ πάντα αὐτῷ διηγησάμενοι
στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν αὐτῶν. οἱ μὲν οὖν τὸν θεόν
φασιν ἐρωτήσαντα ἐξελθεῖν, | οἱ δὲ οὐκ ἄνευ γνώμης τοῦ
τυράννου τὴν ἔξοδον πεποιηκέναι, ἀλλὰ τῷ κρατοῦντι τὴν

2 *Ἐπίδυκος* E, corr. Goeller || 5 seclusa dell. Rutgers et Corsini, audacius Jac. ad loc. || 7 *ᾤκησε* E, corr. Casaub. || 10 *καὶ* del. Kr. || 15 *κατ' Αἰσχύλον*: Septem 226—229 ed. Wil. || 17 *δύας* om. E, sed spatium quattuor fere litt. est | *κριμναμέναν* E | *νεφέλαν* E || 18 *κ' ουκ* E || 20 *ἁλωμένους* E || 30 *αὐτῶν* E, corr. Bkr.

πρόκλησιν τῶν Θρᾳκῶν διηγησάμενον ἀπελθεῖν· ὃς καὶ προσδοὺς δύναμιν ἀπέπεμψεν, ἡσθεὶς ὅτι μέγα δυνάμενος ἀνὴρ ἔξεισι τῶν Ἀθηνῶν. οὗτος οὖν ἡγούμενος ἐπλήρωσε τὰ | μεμαντευμένα, καὶ μετὰ τὴν νίκην γίγνεται καὶ Χερρο|νήσου οἰκιστής. ἀποθανόντος δὲ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ διαδέχεται τὴν ἐν Χερρονήσῳ ἀρχὴν Στησαγόρας ὁ [.....] ἀδελφὸς ὁμομήτριος. ἀποθανόντος δὲ καὶ τούτου διαδέχεται τὴν ἀρχὴν Μιλτιάδης, ὁμώνυμος μὲν τῷ πρώ|τῳ οἰκιστῇ, ἀδελφὸς δὲ Στησαγόρου ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος. οὗτος οὖν, ὄντων αὐτῷ παίδων ἐξ Ἀττικῆς γυναικός, ὅμως ἐπιθυμῶν δυναστείας λαμβάνει Θρᾳκῶν βασιλέως Ὀλόρου θυγατέρα Ἡγησιπύλην πρὸς γάμον· ἐξ οὗ καὶ αὐτῆς γίγνεται παιδίον. κατελθόντων δὲ | εἰς τὴν Ἑλλάδα Περσῶν συσκευασάμενος τὰ αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας πέμπει καὶ τὰ πολλὰ τοῦ γένους ἀποστέλλει. ἡ δὲ ναῦς ἁλίσκεται, ἐν ᾗ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχ οἱ ἐκ τῆς γυναικὸς τῆς Θρᾳκικῆς· ἀφίενται δ' ὑπὸ βασιλέως, εἴ γε μὴ Ἡρόδοτος ψεύδεται. Μιλτιά|δης δ' εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐκ Θρᾴκης διαφυγὼν σῴζεται. οὐκ ἀπέδρα δὲ τὴν τῶν [ἐχθρῶν] συκοφαντίαν· ἐγκλήματα γὰρ αὐτῷ [ἐπέφερον] διεξιόντες τὴν τυραννίδα· ἀποφεύγει δὲ [καὶ τούτους καὶ] στρατηγὸς τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου γίγνεται. ἀπὸ τούτου οὖν [.....] κατάγεσθαί φησι | τὸ Θουκυδίδου γένος. καὶ μέγιστον τεκμήριον νομίζουσι τὴν πολλὴν περιουσίαν καὶ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης κτήματα καὶ [ἐν Σκαπτη]σύλῃ μέταλλα χρυσᾶ. δοκεῖ οὖν τισιν [.....] εἶναι τοῦ Μιλτιάδου ἢ θυγατριδοῦς. παρέσχε δ' ἡμῖν τὴν ἄλλως αὐτὸς ζήτησιν, μηδεμίαν μνήμην περὶ τοῦ γέ|νους πεποιημένος. μὴ ἀγνοῶ-

1 *πρόσκλησιν* E, corr. Hude | *δς*] *οἳς* E, corr. Casaub. || 6 post *δ* in E spatium novem fere litt. || 12 *Ὀλόρου* E | *ηγησιπύλης* E || 14 *αὐτοῦ* E || 20 *ἐχθρῶν* (in E spat. octo fere litt.), 21 *ἐπέφερον* (in E spat. octo fere litt.), 22 *καὶ τούτους καὶ* (in E spat. septem fere litt.) ex Suda s. v. *Μιλτιάδης* suppl. Casaub. || 22 *στρατηγὸς* ex Suda Casaub., *κατηγορτος* E || 23 post *οὖν* in E spat. novem fere litt., *Δίδυμος* propos. Ritter || 26 *ἐν Σκαπτη* (in E spat. octo fere litt.) suppl. Poppo || 27 post *τισιν* in E spat. sex fere litt., *υἱδοῦς* suppl. Pierson

μεν δὲ τοῦτο ὅτι Ὄλορος, ⟨οὐκ Ὄρολος⟩ ὁ πατὴρ αὐτῷ
ἐστι, τῆς μὲν πρώτης συλλαβῆς τὸ ῥ ἐχούσης, τῆς δὲ
δευτέρας τὸ λ· αὕτη γὰρ ἡ γραφή, ὡς καὶ Διδύμῳ δοκεῖ,
ἡμάρτηται. ὅτι γὰρ Ὄλορός ἐστιν, ἡ στήλη δηλοῖ ἡ ἐπὶ
τοῦ τάφου αὐτοῦ κειμένη, ἔνθα κε|χάρακται· „Θουκυ-
17 δίδης Ὀλόρου Ἁλιμούσιος.“ πρὸς γὰρ ταῖς Μελιτίσι
πύλαις καλουμέναις ἐστὶν ἐν Κοίλῃ τὰ καλούμενα Κιμώ-
νια μνήματα, ἔνθα δείκνυται Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου
4 τάφος. εὑρίσκεται ⟨δὴ⟩ δῆλον ὅτι τοῦ | Μιλτιάδου γέ-
νους ⌜ὤν⌝· ξένος γὰρ οὐδεὶς ἐκεῖ θάπτεται. καὶ Πολέμων
δὲ ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως τούτοις μαρτυρεῖ· ἐνθα καὶ
18 [Τιμό]θεον υ[ἱὸν] αὐτῷ γεγενῆσθαι προσιστορεῖ. ὁ δὲ
Ἕρμιππος καὶ ἀπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν αὐτὸν λέ|γει
τῶν τυράννων. ἔλκειν τὸ γένος, διὸ καὶ διαφθονεῖν αὐτόν
φησιν ἐν τῇ συγγραφῇ τοῖς περὶ Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστο-
γείτονα, λέγοντα ὡς οὐκ ἐγένοντο τυραννοφόνοι· οὐ γὰρ
ἐφόνευσαν τὸν τύραννον, ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ τυράννου
19 Ἵππαρχον. ἠγάγετο δὲ γυναῖκα ἀπὸ | Σκαπτῆς ὕλης
τῆς Θρᾴκης πλουσίαν σφόδρα καὶ μέταλλα κεκτημένην ἐν
20 τῇ Θρᾴκῃ. τοῦτον δὲ τὸν πλοῦτον λαμβάνων οὐκ εἰς τρυφὴν
ἀνήλισκεν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τὸν
πόλεμον αἰσθηθεὶς κινεῖσθαι μέλλοντα, προελόμενος συγ-
γράψαι αὐτὸν πα|ρεῖχε πολλὰ τοῖς Ἀθηναίων στρατιώ-
ταις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίων καὶ πολλοῖς ἄλλοις, ἵνα
ἀπαγγέλλοιεν αὐτῷ βουλομένῳ συγγράφειν τὰ γιγνό-
μενα κατὰ καιρὸν καὶ λεγόμενα ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ.
21 ζητητέον δὲ διὰ τί καὶ Λακεδαιμονίοις παρεῖχε καὶ ἄλλοις,
ἐξὸν Ἀθηναίοις δι|δόναι μόνοις καὶ παρ᾽ ἐκείνων μαν-
θάνειν. καὶ λέγομεν ὅτι οὐκ ἀσκόπως καὶ τοῖς ἄλλοις
παρεῖχεν· σκοπὸς γὰρ ἦν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγ-
μάτων συγγράψαι, εἰκὸς δὲ ἦν Ἀθηναίους πρὸς τὸ

1 Ὄλορος E οὐκ Ὄρολος addidi sec. G.H.Grauert, sed rem iam ab eo, qui Didymum excerpsit, turbatam esse censet Bux, RE 14.2, 1462, cf. Philol. 100, 1956, 137 || 4 Ὄρολος E || 6 ορόλου αλιμουσιος E | Μελιρίοι E, corr. Stephanus || 9 δὴ add. Kr. || 10 ὤν] ὄντος E, corr. Poppo || 11—12 καὶ [. . . .]θεον υ[. . .]αὐτῶι E, ex Suda s. v. Θουκυδίδης suppl. Casaub. || 25 γενόμενα E

χρήσιμον ἑαυτῶν ἀπαγγέλλοντας ψεύδεσθαι καὶ λέγειν πολλάκις ὡς ἡμεῖς ἐνι|κήσαμεν, οὐ νικήσαντας. διὸ πᾶσι παρεῖχεν, ἐκ τῆς τῶν πολλῶν συμφωνίας θηρώμενος τὴν τῆς ἀληθείας κατάληψιν· τὸ γὰρ ἀσαφὲς ἐξελέγχεται τῇ τῶν πλειόνων συνᾳδούσῃ συμφωνίᾳ.

Ἤκουσε δὲ διδασκάλων Ἀναξαγόρου μὲν ἐν φιλοσόφοις, ὅθεν, φησὶν ὁ Ἄντυλλος, καὶ | ἄθεος ἠρέμα ἐνομίσθη, τῆς ἐκεῖθεν θεωρίας ἐμφορηθείς, Ἀντιφῶντος δὲ ῥήτορος, δεινοῦ τὴν ῥητορικὴν ἀνδρός, οὗ καὶ μέμνηται ἐν τῇ ὀγδόῃ ὡς αἰτίου τῆς καταλύσεως τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων καταστάσεως. ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωρούμε|νοι τὸν Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἔρριψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσιώπηκεν, ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος· | λέγεται γὰρ ὡς ἔρριψαν αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίου τῆς μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας. οὐκ ἐπολιτεύσατο δ' ὁ συγγραφεὺς γενόμενος ἐν ἡλικίᾳ οὐδὲ προσῆλθε τῷ βήματι, ἐστρατήγησε δ' ἀρχέκακον ἀρχὴν | παραλαβών· ἀπὸ γὰρ ταύτης φυγαδεύεται. πεμφθεὶς γὰρ ἐπ' Ἀμφίπολιν Βρασίδου φθάσαντος καὶ προλαβόντος αὐτὴν ἔσχεν αἰτίαν, καίτοι μὴ πάντα καταστὰς ἀνόνητος Ἀθηναίοις· τῆς μὲν γὰρ ἁμαρτάνει, Ἠιόνα δὲ τὴν ἐπὶ Στρυμόνι λαμβάνει. ἀλλὰ καὶ οὕτως τὸ | πρῶτον ἀτύχημα εἰς ἁμάρτημα μεταλαβόντες φυγαδεύουσιν αὐτόν. γενόμενος δ' ἐν Αἰγίνῃ μετὰ τὴν φυγὴν ὡς ἂν πλουτῶν ἐδάνεισε τὰ πλεῖστα τῶν χρημάτων. ἀλλὰ κἀκεῖθεν μετῆλθε καὶ διατρίβων ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ ὑπὸ πλατάνῳ ἔγραφεν· μὴ γὰρ δὴ πειθώμεθα | Τιμαίῳ λέγοντι ὡς φυγὼν ᾤκησεν ἐν Ἰταλίᾳ. ἔγραφε δ' οὐδ' οὕτως μνησικακῶν τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλὰ φιλαλήθης ὢν καὶ τὰ ἤθη μέτριος, εἴ γε οὔτε Κλέων παρ' αὐτῷ οὔτε Βρασίδας ὁ τῆς συμφορᾶς αἴτιος ἀπέλαυσε λοιδορίας, ὡς ἂν τοῦ συγγραφέως ὀργιζομένου. καίτοι | οἱ πολλοὶ τοῖς ἰδίοις πάθεσι συνέθεσαν τὰς ἱστορίας, ἥκιστα

6 ἤκουσε . . . φιλοσόφοις in E post ἐμφορηθείς posita sunt, transposuit Casaub. || 7 αντύλλος E | ἠρέμαι E || 10 et 15 δημοκρατείας E || 20 προλαβωντος E || 21 ἀνώνητος E || 22 Στρυμόνα E

μελῆσαν αὐτοῖς τῆς ἀληθείας. Ἡρόδοτος μὲν γὰρ ὑπεροφθεὶς ὑπὸ Κορινθίων ἀποδρᾶναί φησιν αὐτοὺς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν· Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης Τιμολέοντα ὑπερεπῄνεσε τοῦ μετρίου, καθότι | Ἀνδρόμαχον τὸν αὐτοῦ πατέρα οὐ κατέλυσε τῆς μοναρχίας· Φίλιστος δὲ τῷ νέῳ Διονυσίῳ τοῖς λόγοις πολεμεῖ· Ξενοφῶν δὲ Μένωνι λοιδορεῖται τῷ Πλάτωνος ἑταίρῳ διὰ τὸν πρὸς Πλάτωνα ζῆλον. ὁ δὲ μέτριος καὶ ἐπιεικής, τῆς ἀληθείας ἥττων.

28 | Μὴ ἀγνοῶμεν δὲ ὅτι ἐγένοντο Θουκυδίδαι πολλοί, οὗτός τε ⟨ὁ⟩ Ὀλόρου παῖς, καὶ δεύτερος δημαγωγός, Μελησίου, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύσατο· τρίτος δὲ γένει Φαρσάλιος, οὗ μέμνηται Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως, φάσκων αὐτὸν εἶναι πατρὸς Μένωνος· τέ|ταρτος ἄλλος Θουκυδίδης ποιητής, τῶν δήμων Ἀχερδούσιος, οὗ μέμνηται Ἀνδροτίων ἐν τῇ Ἀτθίδι, λέγων
29 εἶναι υἱὸν Ἀρίστωνος· συνεχρόνισε δ', ὡς φησι Πραξι-
6 φάνης ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Πλάτωνι τῷ κωμικῷ, | Ἀγάθωνι τραγικῷ, Νικηράτῳ ἐποποιῷ καὶ Χοιρίλῳ καὶ
30 Μελανιππίδῃ. καὶ ἐπεὶ μὲν ἔζη Ἀρχέλαος, ἄδοξος ἦν ὡς ἐπὶ πλεῖστον, ὡς ⟨ὁ⟩ αὐτὸς Πραξιφάνης δηλοῖ, ὕστερον δὲ δαιμονίως ἐθαυμάσθη.

31 | Οἱ μὲν οὖν αὐτὸν ἐκεῖ λέγουσιν ἀποθανεῖν ἔνθα καὶ διέτριβε φυγὰς ὤν, καὶ φέρουσι μαρτύριον τοῦ μὴ κεῖσθαι τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς· ἴκριον γὰρ ἐπὶ τοῦ τάφου κεῖσθαι, τοῦ κενοταφίου δὲ τοῦτο γνώρισμα εἶναι ἐπιχώ-
10 ριον καὶ νόμιμον Ἀττικὸν τῶν ἐπὶ τοιαύτῃ δυστυ|χίᾳ
32 τετελευτηκότων καὶ μὴ ἐν Ἀθήναις ταφέντων. Δίδυμος δ' ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῆς φυγῆς ἐλθόντα βιαίῳ θανάτῳ ⟨φησὶν ἀποθανεῖν⟩· τοῦτο δέ φησι Ζώπυρον ἱστορεῖν. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους κάθοδον δεδωκέναι τοῖς φυγάσι πλὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν μετὰ τὴν ἧτταν τὴν ἐν Σικελίᾳ·
15 ἥκοντα | οὖν αὐτὸν ἀποθανεῖν βίᾳ, καὶ τεθῆναι ἐν τοῖς

3 *Ταυρομενείτης* E || 11 ὁ om. E, add. recc. | *Ὀλόρου* E || 12 *Μιλησίου* E, corr. Westermann || 19 *Χοιριδίῳ* E, corr. Casaub. || 21 ὁ add. Poppo || 25 *ἴκριον* E || 30 *φησὶν ἀποθανεῖν* om. E, add. recc.

Κιμωνίοις μνήμασι. καὶ καταγιγνώσκειν εὐήθειαν ἔφη
τῶν νομιζόντων αὐτὸν ἐκτὸς μὲν τετελευτηκέναι, ἐπὶ γῆς
δὲ τῆς Ἀττικῆς τετάφθαι· ἢ γὰρ οὐκ ἂν ἐτέθη ἐν τοῖς
πατρῴοις μνήμασιν, ⌈ἢ κρύβδην⌉ τεθεὶς οὐκ ἂν ἔτυχεν |
οὔτε στήλης οὔτ' ἐπιγράμματος, ἢ τῷ τάφῳ προσκει-
μένη μηνύει τοῦ συγγραφέως τοὔνομα. ἀλλὰ δῆλον ὅτι
κάθοδος ἐδόθη τοῖς φεύγουσιν, ὡς καὶ Φιλόχορος λέγει
καὶ Δημήτριος ἐν τοῖς ἄρχουσιν. ἐγὼ δὲ Ζώπυρον ληρεῖν 33
νομίζω λέγοντα τοῦτον ἐν Θρᾴκῃ τετελευτηκέναι, | κἂν
ἀληθεύειν νομίζῃ Κράτιππος αὐτόν. τὸ δ' ἐν Ἰταλίᾳ
Τίμαιον αὐτὸν καὶ ἄλλους λέγειν κεῖσθαι μὴ καὶ σφόδρα
καταγέλαστον ᾖ. λέγεται δ' αὐτὸν τὸ εἶδος γεγονέναι 34
σύνιουν μὲν τὸ πρόσωπον, τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὰς τρί-
χας εἰς ὀξὺ πεφυκυίας, τήν τε λοιπὴν ἕξιν προσ|πεφυκέ-
ναι τῇ συγγραφῇ. παύσασθαι δὲ τὸν βίον ὑπὲρ τὰ πεν-
τήκοντα ἔτη, μὴ πληρώσαντα τῆς συγγραφῆς τὴν προ-
θεσμίαν.

Ζηλωτὴς δὲ γέγονεν ὁ Θουκυδίδης εἰς μὲν τὴν οἰκο- 35
νομίαν Ὁμήρου, Πινδάρου δ' εἰς τὸ μεγαλοφυὲς καὶ |
ὑψηλὸν τοῦ χαρακτῆρος, ἀσαφῶς δὲ λέγων ἀνὴρ ἐπίτηδες, 35
ἵνα μὴ πᾶσιν εἴη βατὸς μηδ' εὐτελὴς φαίνηται | παντὶ 7
τῷ βουλομένῳ νοούμενος εὐχερῶς, ἀλλὰ τοῖς λίαν σο-
φοῖς δοκιμαζόμενος παρὰ τούτοις θαυμάζηται· ὁ γὰρ
τοῖς ἀρίστοις ἐπαινούμενος καὶ κεκριμένην δόξαν λαβὼν
ἀνάγραπτον εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον κέκτηται τὴν | τιμήν, 5
οὐ κινδυνεύουσαν ἐξαλειφθῆναι τοῖς ἐπικρίνουσιν. ἐζή- 36
λωσε δ' ἐπ' ὀλίγον, ὥς φησιν Ἄντυλλος, καὶ τὰς Γορ-
γίου τοῦ Λεοντίνου παρισώσεις καὶ τὰς ἀντιθέσεις τῶν
ὀνομάτων, εὐδοκιμούσας κατ' ἐκεῖνο καιροῦ παρὰ τοῖς
Ἕλλησι, καὶ μέντοι καὶ Προδίκου τοῦ Κείου | τὴν ἐπὶ 10
τοῖς ὀνόμασιν ἀκριβολογίαν. μάλιστα δὲ πάντων, ὅπερ 37
εἴπομεν, ἐζήλωσεν Ὅμηρον καὶ τῆς περὶ τὰ ὀνόματα

2 *αὐτὸν*] in hoc verbo desinit fol. 3 codicis E; fol. 4 ab syllabis *μνησθῇ* § 49 incipit | *ἐπὶ*] *καὶ ἐπὶ* Glfb. || **3** *ἢ γὰρ*] *ἤ γὰρ* Glfb., corr. Bkr. || **4** *μνήμασι συλλήβδην* Glfb. (?), corr. Casaub (*ἢ κλέβδην* Bkr., Hude) || **30** *Κίου* Glfb.

ἐκλογῆς καὶ τῆς περὶ τὴν σύνθεσιν ἀκριβείας, τῆς τ' ἰοχύος τῆς κατὰ τὴν ἑρμηνείαν καὶ τοῦ κάλλους καὶ τοῦ
38 τάχους. τῶν δὲ πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων τε καὶ | ἱστορικῶν ὥσπερ ἀψύχους εἰσαγαγόντων τὰς συγγραφὰς καὶ ψιλῇ μόνῃ χρησαμένων διὰ παντὸς διηγήσει, προσώποις δ' οὐ περιθέντων λόγους τινὰς οὐδὲ ποιησάντων δημηγορίας, ἀλλ' Ἡροδότου μὲν ἐπιχειρήσαντος, οὐ μὴν ἐξισχύσαντος (δι' ὀλίγων γὰρ ἐποίησε λόγων ὡς | προσωποποιίας μᾶλλον ἤπερ δημηγορίας), μόνος ὁ συγγραφεὺς ἐξεῦρέ τε δημηγορίας καὶ τελείως ἐποίησε μετὰ κεφαλαίων καὶ διαιρέσεως, ὥστε καὶ στάσει ὑποπίπτειν
39 τὰς δημηγορίας· ὅπερ ἐστὶ λόγων τελείων εἰκών. τριῶν δ' ὄντων χαρακτήρων φραστικῶν, ὑψηλοῦ, ἰσχνοῦ, μέ|σου, παρεὶς τοὺς ἄλλους ἐζήλωσε τὸν ὑψηλόν, ὡς ὄντα τῇ φύσει πρόσφορον τῇ οἰκείᾳ καὶ τῷ μεγέθει πρέποντα τοῦ τοσούτου πολέμου· ὧν γὰρ αἱ πράξεις μεγάλαι, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν ἔπρεπε λόγον ἐοικέναι ταῖς πράξεσιν.
40 ἵνα δὲ μηδὲ τοὺς ἄλλους ἀγνοῇς χαρακτῆρας, ἴσθι ὅτι | μέσῳ μὲν Ἡρόδοτος ἐχρήσατο, ὃς οὔτε ὑψηλός ἐστιν
41 οὔτε ἰσχνός, ἰσχνῷ δ' ὁ Ξενοφῶν. διὰ δ' οὖν τὸ ὑψηλὸν ὁ Θουκυδίδης καὶ ποιητικαῖς πολλάκις ἐχρήσατο λέξεσι καὶ μεταφοραῖς τισιν. περὶ δὲ πάσης τῆς συγγραφῆς ἐτόλμησάν τινες ἀποφήνασθαι ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς | συγγραφῆς οὐκ ἔστι ῥητορικῆς ἀλλὰ ποιητικῆς. καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι ποιητικῆς, δῆλον ἐξ ὧν οὐχ ὑποπίπτει μέτρῳ τινί. εἰ δέ τις ἡμῖν ἀντείποι ὅτι οὐ πάντως ὁ | πεζὸς λόγος ῥητορικῆς ἐστιν, ὥσπερ οὐδὲ τὰ Πλάτωνος συγγράμματα οὐδὲ τὰ ἰατρικά, λέγομεν ὅτι ἀλλ' ἡ συγγραφὴ κεφαλαίοις διαιρεῖται καὶ ἐπ' εἶδος ἀνάγεται ῥη-
42 τορικῆς, κοινῶς μὲν πᾶσα συγγραφὴ ἐπὶ τὸ συμβουλευ|τικόν (ἄλλοι δὲ καὶ ὑπὸ ⟨τὸ⟩ πανηγυρικὸν ἀνάγουσι, φάσκοντες ὅτι ἐγκωμιάζει τοὺς ἀρίστους ἐν τοῖς πολέμοις γενομένους), ἐξαιρέτως δ' ἡ Θουκυδίδου {ἐν} τοῖς

4 ἀψύχους ὥσπερ Glfb., transp. Kr. | εἰσαγόντων Glfb., corr. Poppo || 20 δ' οὖν coni. Kr., γε οὖν Glfb. || 26 ἀντείπῃ Glfb. || 31 τὸ om. Glfb., vulgo additum || 33 ἐν del. Poppo

τρισὶν εἴδεσιν ὑποπίπτει, τῷ μὲν συμβουλευτικῷ διὰ τῶν ὅλων δημηγοριῶν, πλὴν τῆς Πλαταιέων καὶ Θηβαίων ἐν τῇ | τρίτῃ, τῷ δὲ πανηγυρικῷ διὰ τοῦ ἐπιταφίου, τῷ δὲ δικανικῷ διὰ τῆς δημηγορίας Πλαταιέων καὶ Θηβαίων, ἃς ἀνωτέρω τῶν ἄλλων ὑπεξειλόμεθα. ὅπου γὰρ δικασταὶ κρίνουσι Λακεδαιμονίων οἱ παραγενόμενοι καὶ κρίνεται πρὸς τὴν ἐρώτησιν ὁ Πλαταιεὺς καὶ ἀπο|λογεῖται περὶ ὧν ἐρωτᾶται διὰ πλειόνων τοὺς λόγους ποιούμενος, καὶ ἀντιλέγει τούτοις ὁ Θηβαῖος εἰς ὀργὴν τὸν Λακεδαιμόνιον προκαλούμενος, ἡ τοῦ λόγου τάξις καὶ μέθοδος καὶ τὸ σχῆμα δικανικὸν καθαρῶς ἀποφαίνει τὸ εἶδος.

| Λέγουσι δέ τινες νοθεύεσθαι τὴν ὀγδόην ἱστορίαν· 43
οὐ γὰρ εἶναι Θουκυδίδου. ἀλλ᾽ οἱ μέν φασι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ εἶναι, οἱ δὲ Ξενοφῶντος. πρὸς οὓς λέγομεν ὅτι τῆς μὲν θυγατρὸς ὡς οὐκ ἔστι δῆλον· οὐ γὰρ γυναικείας ἦν φύσεως τοιαύτην ἀρετήν τε καὶ τέχνην μι|μήσασθαι· ἔπειτα, εἰ τοιαύτη τις ἦν, οὐκ ἂν ἐσπούδασε λαθεῖν, οὐδ᾽ ἂν τὴν ὀγδόην ἔγραψε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ κατέλιπεν ἄν, τὴν οἰκείαν ἐκφαίνουσα φύσιν. ὅτι δ᾽ οὐδὲ Ξενοφῶντός ἐστιν, ὁ χαρακτὴρ μόνον οὐχὶ βοᾷ· πολὺ γὰρ τὸ μέσον ἰσχνοῦ χαρακτῆρος καὶ | ὑψηλοῦ. οὐ μὴν οὐδὲ 44
Θεοπόμπου, καθά τινες ἠξίωσαν. τισὶ δέ, καὶ μᾶλλον τοῖς χαριεστέροις, Θουκυδίδου μὲν εἶναι δοκεῖ, ἄλλως δ᾽ ἀκαλλώπιστος, δι᾽ ἐκτύπων γεγραμμένη, καὶ πολλῶν πλήρης ἐν κεφαλαίῳ πραγμάτων καλλωπισθῆναι καὶ λαβεῖν ἔκτασιν δυναμένων. ἔνθεν | καὶ λέγομεν ὡς ἀσθενέστερον πέφρασται ὀλίγον, καθότι ἀρρωστῶν αὐτὴν φαίνεται συντεθεικώς. ἀσθενοῦντος δὲ σώματος βραχύ τι καὶ ὁ λογισμὸς ἀτονώτερος εἶναι φιλεῖ· μικροῦ γὰρ συμπάσχουσιν ἀλλήλοις ὅ τε λογισμὸς καὶ τὸ σῶμα.

Ἀπέθανε δὲ μετὰ τὸν πό|λεμον τὸν Πελοποννησιακὸν 45 9
ἐν τῇ Θρᾴκῃ, συγγράφων τὰ πράγματα τοῦ εἰκοστοῦ καὶ πρώτου ἐνιαυτοῦ· εἴκοσι γὰρ καὶ ἑπτὰ κατέσχεν ὁ πόλεμος. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἓξ ἐτῶν πράγματα ἀναπληροῖ

ὅ τε Θεόπομπος καὶ ὁ | Ξενοφῶν, οἷς συνάπτει τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν.

46 Ἰστέον δ' ὅτι στρατηγήσας ἐν Ἀμφιπόλει ὁ Θουκυδίδης καὶ δόξας ἐκεῖ βραδέως ἀφικέσθαι καὶ προλαβόντος αὐτὸν τοῦ Βρασίδου ἐφυγαδεύθη ὑπ' Ἀθηναίων, διαβάλλοντος αὐτὸν τοῦ Κλέωνος· διὸ καὶ ἀπεχθάνεται τῷ | Κλέωνι καὶ ὡς μεμηνότα αὐτὸν εἰσάγει πανταχοῦ καὶ κοῦφον. καὶ ἀπελθών, ὥς φασιν, ἐν τῇ Θράκῃ τὸ κάλλος
47 ἐκεῖ τῆς συγγραφῆς συνέθηκεν. ἀφ' οὗ μὲν γὰρ ὁ πόλεμος ἤρξατο, ἐσημειοῦτο τὰ λεγόμενα πάντα καὶ τὰ πρατ- 10
τόμενα, οὐ μὴν κάλλους ἐφρόντισε τὴν ἀρ|χήν, ⌜ἀλλὰ⌝ τοῦ μόνον σῶσαι τῇ σημειώσει τὰ πράγματα· ὕστερον δὲ μετὰ τὴν ἐξορίαν ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ τῆς Θράκης χωρίῳ διαιτώμενος συνέταξε μετὰ κάλλους ἃ ἐξ ἀρχῆς μόνον
48 ἐσημειοῦτο διὰ τὴν μνήμην. ἔστι δὲ τοῖς μύθοις ἐναντίος 15
διὰ τὸ χαίρειν ταῖς ἀλη|θείαις. οὐ γὰρ ἐπετήδευσε τοῖς ἄλλοις ταὐτὸν συγγραφεῦσιν οὐδ' ἱστορικοῖς, οἳ μύθους ἐγκατέμιξαν ταῖς ἑαυτῶν ἱστορίαις, τοῦ τερπνοῦ πλέον τῆς ἀληθείας ἀντιποιούμενοι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν οὕτως, τῷ συγγραφεῖ δ' οὐκ ἐμέλησε πρὸς τέρψιν τῶν ἀκουόν- 20
των, ἀλλὰ | πρὸς ἀκρίβειαν τῶν μανθανόντων γράφειν. καὶ γὰρ ὠνόμασεν ἀγώνισμα τὴν ἑαυτοῦ συγγραφήν. πολλὰ γὰρ τῶν πρὸς ἡδονὴν ἀπέφυγε, τὰς παρενθήκας ἃς εἰώθασι ποιεῖν οἱ πλείονες ἀποκλίνας,
49 ὅπου γε καὶ παρ' Ἡροδότῳ καὶ ὁ δελφίς ἐστιν ὁ φιλή- 25
κοος καὶ Ἀρίων ὁ κυβερνώ|μενος μουσικῇ, καὶ ὅλως ἡ δευτέρα τῶν ἱστοριῶν τὴν ὑπόθεσιν ψεύδεται. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος ἂν {ἀνα}μισθῇ τινος περιττοῦ, διὰ μὲν τὴν ἀνάγκην λέγει, διηγεῖται δὲ μόνον εἰς γνῶσιν τῶν ἀκουόντων ἀφικνούμενος. ὅ τε γὰρ περὶ Τηρέως αὐτῷ 30
λόγος πέφρασται μό|νον περὶ παθῶν τῶν γυναικῶν, ἥ τε Κυκλώπων ἱστορία τῶν τόπων ἐμνημονεύθη χάριν, καὶ

9 ἀφ' recc. ἐφ' Glfb. || 11 ἀλλὰ scr. Westerm. ἢ Glfb. || 13 ἐξορίαν recc. ἱστορίαν Glfb. || 26 Ἀρείων Glfb. || 28 ἀναμνησθῇ Glfb., ab syll. μνησθῇ rursus incipit E; μνησθῇ scr. Hude || 32 Κυκλόπων E

ὁ Ἀλκμαίων ὅτε σωφρονεῖν μνημονεύεται, ⌈ἐνταῦθα⌉ τῆς σωφροσύνης αὐτοῦ ⌈μνῆσιν ποιεῖται⌉, τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἀκριβοῖ. περὶ μὲν οὖν τοὺς μύθους τοιοῦτος, δεινὸς δὲ ἠθογραφῆσαι, καὶ | ἐν μὲν τοῖς μέρεσι σαφής, ὑπὸ δὲ τὴν σύνταξιν ἐνίοτε διὰ τὸ ἐπιτεῖνον τῆς ἑρμηνείας ἄδηλος εἶναι δοκῶν. ἔχει δὲ χαρακτῆρα ὑπέρσεμνον καὶ μέγαν. τὸ δὲ τῆς συνθέσεως τραχύτητος {ὂν} μεστὸν καὶ ἐμβριθὲς καὶ | ὑπερβατικόν, ἐνίοτε δὲ ἀσαφές. αἱ δὲ βραχύτητες θαυμασταὶ καὶ τῶν λέξεων οἱ νόες πλείονες. τὸ δὲ γνωμολογικὸν αὐτοῦ πάνυ ἐπαινετόν. ἐν δὲ ταῖς ἀφηγήσεσι σφόδρα δυνατός, ναυμαχίας ἡμῖν καὶ πολιορκίας νόσους τε καὶ στάσεις διηγούμενος. πολυειδὴς δὲ ἐν τοῖς | σχήμασι, τὰ πολλὰ καὶ τῶν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου μιμούμενος, ταχὺς ἐν ταῖς σημασίαις, πικρὸς ἐν ταῖς αὐστηρότησιν, ἠθῶν μιμητὴς καὶ ἄριστος διαγραφεύς· ὄψει γοῦν παρ' αὐτῷ φρόνημα Περικλέους καὶ Κλέωνος οὐκ οἶδ' ὅ τι ἂν εἴποι τις, Ἀλκιβιάδου νεότητα, | Θεμιστοκλέους παν⟨τοιότη⟩τα, Νικίου χρηστότητα, δεισιδαιμονίαν, εὐτυχίαν μέχρι Σικελίας, καὶ ἄλλα μυρία, ἃ κατὰ μέρος ἐπιδεῖν πειρασόμεθα. ὡς ἐπὶ πλεῖστον δὲ χρῆται τῇ ἀρχαίᾳ ἀτθίδι {τῇ παλαιᾷ}, ἢ τὸ ξ̄ ἀντὶ τοῦ σ̄ παρείληφεν, ὅταν ξυνέγραψε καὶ ξυμμαχία λέγῃ, καὶ τὴν | δίφθογγον τὴν αι̅ ἀντὶ τοῦ ᾱ γράφει, αἰεί λέγων. καὶ ὅλως εὑρετής ἐστι καινῶν ὀνομάτων. τὰ μὲν γάρ ἐστιν ἀρχαιότερα τῶν καθ' αὐτὸν χρόνων, τὸ αὐτοβοεὶ καὶ τὸ πολεμησείοντες καὶ παγχάλεπον καὶ ἁμαρτάδα καὶ ὕλης φακέλους· τὰ δὲ ποιηταῖς μέλει, οἷον τὸ ἐπιλύ|ξαι καὶ τὸ ἐπηλύται καὶ τὸ ἀνακῶς καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ ἴδια, οἷον ἀποσίμωσις καὶ κωλύμη καὶ ἀποτείχισις, καὶ ὅσα ἄλλα παρ' ἄλλοις μὲν οὐ λέλεκται, παρὰ τούτῳ δὲ κεῖται. μέλει δὲ αὐτῷ καὶ ὄγκου τῶν ὀνομάτων καὶ

1 *Ἀλκμαίων* E *Ἀλκμέων* Hude, sed ab auctore non Attico alienum | *ἐνταῦθα* coni. Poppo, *ἔνθα τὰ* E || 2 *μνῆσιν ποιεῖται* coni. Hude *νήσους οἰκεῖ* E || 6 *μέγα* E || 7 *ὄν* del. Kr. || 16 *Κλέονος* E || 18 *πάντα* E, corr. Hude | *δισιδαιμονίαν* E || 21 *τῇ παλαιᾷ* del. Poppo (om. recc.) || 24 *ὅλος* E, corr. e_2

δεινότητος τῶν ἐνθυμημάτων καὶ, ὥσπερ φθά|σαντες εἴπομεν, βραχύτητος συντάξεως· τὰ γὰρ πολλὰ τῶν πραγμάτων καὶ λέξει δείκνυται. τέθεικε δὲ πολλάκις καὶ πάθη καὶ πράγματα ἀντ' ἀνδρῶν, ὡς τὸ ἀντίπαλον δέος. ἔχει δέ τι καὶ τοῦ πανηγυρικοῦ, ἐν οἷς ἐπιταφίους λέγει, καὶ ποικίλας εἰρωνείας εἰσφέρων καὶ | ἐρωτήσεις ποιούμενος καὶ φιλοσόφοις εἴδεσι δημηγορῶν· ἐν οἷς γὰρ ἀμοιβαῖός ἐστι, φιλοσοφεῖ. τὴν μέντοι ἰδέαν αὐτοῦ τῶν λέξεων καὶ τῶν συνθέσεων αἰτιῶνται οἱ | πλείονες, ὧν ἐστι Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς· μέμφεται γὰρ αὐτῷ ὡς πεζῇ καὶ πολιτικῇ λέξει χρῆσθαι μὴ δυναμένῳ, οὐκ εἰδὼς ὅτι δυνάμεώς ἐστι ταῦτα πάντα περιττῆς καὶ ἕξεως πλεονεξίας.

---

54 | Φαίνεται δὲ ἐπὶ τῶν Ἡροδότου χρόνων γενόμενος, εἴ γε ὁ μὲν Ἡρόδοτος μέμνηται τῆς Θηβαίων εἰσβολῆς εἰς τὴν Πλάταιαν, περὶ ἧς ἱστορεῖ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ. λέγεται δέ τι καὶ τοιοῦτο, ὅτι ποτὲ τοῦ Ἡροδότου τὰς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένου παρὼν τῇ | ἀκροάσει Θουκυδίδης καὶ ἀκούσας ἐδάκρυσεν· ἔπειτά φασι τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο θεασάμενον εἰπεῖν αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα τὸν Ὄλορον· „ὦ Ὄλορε, ὀργᾷ ἡ φύσις τοῦ υἱοῦ σου πρὸς μαθήματα." ἐτελεύτησε δὲ ἐν τῇ Θράκῃ· καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐκεῖ ἐτάφη, ἄλλοι | δὲ λέγουσιν ὅτι ἐν ταῖς Ἀθήναις ἠνέχθη αὐτοῦ τὰ ὀστᾶ κρύφα παρὰ τῶν συγγενῶν καὶ οὕτως ἐτάφη· οὐ γὰρ ἐξῆν φανερῶς θάπτειν ἐν Ἀθήναις τὸν ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγοντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ τάφος πλησίον τῶν πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ Κοίλη καλεῖται, καθά | φησιν Ἄντυλλος, ἀξιόπιστος ἀνὴρ μαρτυρῆσαι καὶ ἱστορίαν γνῶναι καὶ διδάξαι δεινός. καὶ στήλη δέ, φησίν, ἕστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ, „Θουκυδίδης ⟨Ὀλόρου⟩ Ἁλιμούσιος" ἔχουσα ἐπίγραμμα· τινὲς δὲ προσέθηκαν καὶ τὸ „ἐνθάδε κεῖται." ἀλλὰ λέγομεν

10 αλικαρνασεύς E || **15** *Θηβαίων*, litt. *ν* erasa, E || **18** *ἐπιδεικν+υμένου* E || **21** *Ὀλόρον* E, *Ὅλορον* e_2 | *Ὅλορε* E || **28** *Ἀντύλλος* E || **31** *Ὀλόρου* om. E, add. Casaub.

ὅτι νοούμενόν ἐστι τοῦτο | καὶ προσυπακουόμενον· οὐδὲ γὰρ ἔκειτο ἐν τῷ ἐπιγράμματι.

Ἔστι δὲ τὴν ἰδέαν καὶ τὸν χαρακτῆρα μεγαλοπρεπής, ὡς μηδὲ ἐν τοῖς οἰκτοις ἀφίστασθαι τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ἐμβριθὴς τὴν φράσιν, ἀσαφὴς τὴν διάνοιαν | διὰ τὸ ὑπερβατοῖς χαίρειν, ὀλίγοις ὀνόμασι πολλὰ πράγματα δηλῶν, καὶ ποικιλώτατος μὲν ἐν τοῖς τῆς λέξεως σχήμασι, κατὰ δὲ τὴν διάνοιαν τοὐναντίον ἀσχημάτιστος· οὔτε γὰρ εἰρωνείαις οὔτε ἐπιτιμήσεσιν οὔτε ταῖς ἐκ πλαγίου ῥήσεσιν οὔτε ἄλλαις τισὶ πανουργίαις πρὸς ! τὸν ἀκροατὴν κέχρηται, τοῦ Δημοσθένους μάλιστα ἐν τούτοις ἐπιδεικνυμένου τὴν δεινότητα. οἶμαι δὲ οὐκ ἀγνοίᾳ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ διάνοιαν παρεῖναι τὸν | Θουκυδίδην τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις πρέποντας καὶ ἁρμόζοντας συντιθέντα τοὺς λόγους. οὐ γὰρ ἔπρεπε Περικλεῖ καὶ Ἀρχιδάμῳ καὶ Νικίᾳ καὶ Βρασίδᾳ, ἀνθρώποις μεγαλόφροσι καὶ γενναίοις | καὶ ἡρωικὴν ἔχουσι δόξαν, λόγους εἰρωνείας καὶ πανουργίας περιτιθέναι, ὡς μὴ παρρησίαν ἔχουσι φανερῶς ἐλέγχειν καὶ ἄντικρυς μέμφεσθαι καὶ ὅ τι οὖν βούλονται λέγειν. διὰ τοῦτο τὸ ἄπλαστον καὶ ἀνηθοποίητον ἐπετήδευσε, σῴζων κἀν τούτοις τὸ προσῆκον καὶ | τῇ τέχνῃ δοκοῦν· τεχνίτου γὰρ ἀνδρὸς φυλάξαι τοῖς προσώποις τὴν ἐπιβάλλουσαν δόξαν καὶ τοῖς πράγμασι τὸν ἀκόλουθον κόσμον.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν πραγματείαν αὐτοῦ οἱ μὲν κατέτεμον εἰς δέκα τρεῖς ἱστορίας, ἄλλοι δὲ ἄλλως. ὅμως | δὲ ἡ πλείστη καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε, τὸ μέχρι τῶν ὀκτὼ διῃρῆσθαι τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέκρινεν ὁ Ἀσκληπιάδης.

---

28 Ἀσκληπιός E, corr. Poppo, schol. I 56, 2 coll.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΒΙΟΣ.

1 Θουκυδίδης Ἀθηναῖος Ὀλόρου ἦν παῖς, Θρᾴκιον δὲ
αὐτῷ τὸ γένος· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτῷ Ὄλορος ἐκ |
20 Θρᾴκης εἶχε τοὔνομα. γέγονε δὲ τῶν Μιλτιάδου συγ-
γενής· αὐτίκα γοῦν ἔνθα Μιλτιάδης περὶ Κοίλην τέθαπ- 5
ται, ἐνταῦθα καὶ Θουκυδίδης τέθαπται. ὁ δὲ Μιλτιάδης
ἔγημε τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως θυγατέρα Ἡγησιπύλην.
25 2 γέγονε δὲ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητής, | δει-
νοῦ λέγειν καὶ ὑπόπτου γενομένου τοῖς δικαστηρίοις. καὶ
διὰ ταῦτα λέγοντος μὲν οὐκ ἠνείχοντο αὐτοῦ, γράφειν δὲ 10
ἐπεχείρησε τοὺς λόγους καὶ ἐξέδωκε τοῖς δεομένοις.
ἐμαρτύρησε δὲ αὐτῷ καὶ Θουκυδίδης ὁ μαθητὴς ὅτι ἄν,
30 ᾧ σύμβουλος γένοιτο, ἄριστα ἐκεῖνος ἀπήλ|λαττεν εἰς
τὰς δίκας. ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἔδοξε πονηρὸς {Ἀντιφῶν} εἶναι,
καὶ περὶ τέλη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κριθεὶς 15
13 προδοσίας, ὡς Λακεδαιμονίοις μὲν τὰ ἄρι|στα κατὰ
πρεσβείαν παραινέσας, Ἀθηναίοις δὲ ἀλυσιτελέστατα,
ἑάλω. καὶ σὺν αὐτῷ διεφθάρησαν Ἀρχεπτόλεμος καὶ
Ὀνομακλῆς, ὧν καὶ κατεσκάφησαν καὶ αἱ οἰκίαι, καὶ τὸ
5 3 γένος τὸ μὲν διεφθάρη, τὸ δὲ ἄτιμον | ἐγένετο. στρατη- 20
γικὸς δὲ ἀνὴρ ὁ Θουκυδίδης γενόμενος καὶ τὰ περὶ
Θάσον πιστευθεὶς μέταλλα πλούσιος μὲν ἦν καὶ μέγα
ἐδύνατο, ἐν δὲ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ αἰτίαν ἔσχε
προδοσίας ἐκ βραδυτῆτός τε καὶ ὀλιγωρίας. ἔτυχε μὲν
10 γὰρ Βρασίδας τὰς ἐπὶ Θρᾴκης κα|ταλαβὼν πόλεις Ἀθη- 25
ναίων, ἀφιστὰς μὲν Ἀθηναίων, Λακεδαιμονίοις δὲ προσ-
τιθείς· κἀνταῦθα δέον ταχέως ἀναπλεῦσαι καὶ σῶσαι
μὲν τὴν Ἠιόνα ἐγγὺς κειμένην, περιποιῆσαι δὲ τὴν Ἀμ-
φίπολιν, μέγα κτῆμα τοῖς Ἀθηναίοις, τὴν μὲν Ἠιόνα
15 ἐδυνήθη φθάσας σῶσαι, τὴν | δὲ Ἀμφίπολιν ἀπώλεσεν. 30
καίτοι Κλέων βοηθῶν ταῖς ἐπὶ Θρᾴκης πόλεσι κατέ-
πλευσε μὲν εἰς Ἀμφίπολιν, ἀλλ᾽ ὅμως μάχης γενομένης

2 Ὀλόρου E || 3 Ὄλορος E || 13 ἀπήλαττεν E || 14 Ἀντιφῶν del. Kr.

Βρασίδας μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος ἐνίκησεν αὐτόν, Κλέων δὲ ἀπέθανεν ὑπὸ Μυρκινίου πελταστοῦ βληθείς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὁ Βρασίδας τῆς νίκης αἰ|σθόμενος ἀπέθανε, καὶ Ἀμφίπολις Ἀθηναίων ἀπέστη, Λακεδαιμονίων δὲ ἐγένετο· ἔνθα καὶ τὰ Ἀγνώνεια οἰκοδομήματα καθελόντες οἱ Ἀμφιπολῖται Βρασίδεια ἐκάλεσαν, μισήσαντες μὲν τὴν Ἀττικὴν ἀποικίαν, λακωνίσαντες δὲ κἂν τούτῳ καὶ τὴν τιμὴν μεταθέντες εἰς | Λακεδαίμονα. γενόμενος 4 δὲ φυγὰς ὁ Θουκυδίδης ἐσχόλαζε τῇ συγγραφῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ πολλὰ χαρίζεσθαι μὲν Λακεδαιμονίοις, κατηγορεῖν δὲ Ἀθηναίων τὴν τυραννίδα καὶ πλεονεξίαν. οὗ γὰρ καιρὸς αὐτῷ κατειπεῖν Ἀθηναίων ἐγένετο, Κο|ρινθίων κατηγορούντων ἢ Λακεδαιμονίων μεμφομένων ἢ Μιτυληναίων αἰτιωμένων, πολὺς ἐν τοῖς ἐγκλήμασι τοῖς Ἀττικοῖς ἐρρύη, καὶ τὰς μὲν νίκας τὰς Λακωνικὰς ἐξῆρε τῷ λόγῳ, τὰς δὲ συμφορὰς ηὔξησε τὰς Ἀττικάς, ὅπου καὶ τὰς ἐν Σικελίᾳ. πέπαυται δὲ τὸ τῆς | συγγραφῆς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ 5 τῇ περὶ Κυνὸς σῆμα, τουτέστιν περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔνθα δοκοῦσι καὶ νενικηκέναι Ἀθηναῖοι. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἑτέροις γράφειν κατέλιπε, | Ξενοφῶντι καὶ Θεο- 14 πόμπῳ· εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ἐφεξῆς μάχαι· οὔτε γὰρ τὴν δευτέραν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κυνὸς σῆμα, ἣν Θεόπομπος εἶπεν, οὔτε τὴν περὶ Κύζικον, ἣν ἐνίκα Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης καὶ Ἀλκιβιάδης, | οὔτε τὴν ἐν Ἀργινούσαις 5 ναυμαχίαν, ἔνθα νικῶσιν Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίους, οὔτε τὸ κεφάλαιον τῶν κακῶν τῶν Ἀττικῶν, τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ὅπου καὶ τὰς ναῦς ἀπώλεσαν Ἀθηναῖοι καὶ τὰς ἐξῆς ἐλπίδας· καὶ γὰρ τὸ τεῖχος αὐτῶν καθῃρέθη καὶ ἡ | τῶν τριάκοντα τυραννὶς κατέστη καὶ 10 πολλαῖς συμφοραῖς περιέπεσεν ἡ πόλις, ἃς ἠκρίβωσε Θεόπομπος.

Ἦν δὲ τῶν πάνυ κατὰ γένος Ἀθήνησι δοξαζομένων ὁ 6

1 *ἐνίκησεν δὲ* E, sed *δὲ* fere erasum || 5 *Αγνώνια* E || 6 *Βρασίδια* E || 12 *οὐ* E || 21 *κατέλειπεν* E || 22 *μάχαι ⟨πολλαί⟩* coni. Kr. || 25 *Ἀργιννούσαις* E

Θουκυδίδης. δεινὸς δὲ δόξας εἶναι ἐν τῷ λέγειν πρὸ τῆς συγγραφῆς προέστη τῶν πραγμάτων. πρώτην δὲ τῆς | *ἐν τῷ λέγειν δεινότητος τήνδε ἐποιήσατο τὴν ἐπίδειξιν· Πυριλάμπης γάρ τις τῶν πολιτῶν ἄνδρα φίλον καὶ ἐρώμενον ἴδιον διά τινα ζηλοτυπήσας ἐφόνευσε· ταύτης δὲ τῆς δίκης ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρινομένης πολλὰ τῆς ἰδίας σοφίας ἐπεδείξατο, ἀπολογίαν ποιούμενος ὑπὲρ* | *τοῦ Πυριλάμπους, καὶ Περικλέους κατηγοροῦντος ἐνίκα. ὅθεν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἑλομένων Ἀθηναίων ἄρχων προέστη*
7 *τοῦ δήμου. μεγαλόφρων δὲ ἐν τοῖς πράγμασι γενόμενος, ἅτε φιλοχρηματῶν, οὐκ εἰᾶτο πλείονα χρόνον προστατεῖν τοῦ δήμου. πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ* | *Ξενοκρίτου, ὡς Σύβαριν ἀποδημήσας, ὡς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, συγχύσεως δικαστηρίου φεύγων ἑάλω· ὕστερον δὲ ἐξοστρακίζεται ἔτη δέκα. φεύγων δὲ ἐν Αἰγίνῃ διέτριβε, κἀκεῖ λέγεται τὰς ἱστορίας αὐτὸν συντάξασθαι. τότε δὲ τὴν φιλαργυρίαν αὐτοῦ μάλιστα φανερὰν* | *γενέσθαι· ἅπαντας*
8 *γὰρ Αἰγινήτας κατατοκίζων ἀναστάτους ἐποίησεν. μετὰ ⟨δὲ⟩ τὴν ἱστορίαν φασὶ συντετάχθαι τῷ συγγραφεῖ τὸ προοίμιον, ἐπεὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ μέμνηται γεγονότων, ὥσπερ τῆς Δήλου καθάρσεως, ἣν περὶ τὸ* | *ἕβδομον ἔτος ἐπὶ Εὐθύνου ἄρχοντος γεγενῆσθαί φασιν. μέμνηται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς λέγων· „ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου.“ ἀλλὰ* | *καὶ ἐν ἀρχῇ φησιν· „κίνησις γὰρ αὕτη δὴ μεγίστη τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων, ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλεῖστον*
9 *ἀνθρώπων.“ πληρώσας δὲ τὴν ὀγδόην ἱστορίαν ἀπέθανε νόσῳ. σφάλλονται γὰρ οἱ λέ|γοντες μὴ Θουκυδίδου εἶναι*
10 *τὴν ὀγδόην, ἀλλ᾽ ἑτέρου συγγραφέως. τελευτήσας δ᾽ ἐν Ἀθήνησιν ἐτάφη πλησίον τῶν Μελιτίδων πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ προσαγορεύεται Κοίλη, εἴτε αὐτὸς ἐπανελθὼν Ἀθήναζε ἐκ τῆς φυγῆς τοῦ ὁρισθέντος χρόνου πληρωθέντος καὶ* | *τελευτήσας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, εἴτε*

6 *κρινομένης* recc. *κινουμένης* E || **11** *εἰατὸν* E, corr. Bkr. || **13** *εἰς Σύβαριν* coni. Poppo || **15** *Αἰγείνῃ* E || **18** *Αἰγεινήτας* E || **19** *δὲ* add. recc. || **30** *Μελιτίδων* recc. *Μιλτιαδων* E

μετακομισθέντων αὐτοῦ τῶν ὀστέων ἀπὸ Θρᾴκης, ἐκεῖ καταστρέψαντος τὸν βίον· λέγεται γὰρ ἐπ' ἀμφότερα. καὶ στήλη τις ἀνέστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ τοῦτο ἔχουσα τὸ ἐπίγραμμα· „Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἁλιμούσιος ἐνθάδε κεῖται.“

4 *Ἁλιμούσιος* E

OXYRH. PAP. XV. NR. 1800

edd. B. P. Grenfell et A. S. Hunt 1922 (saec. p. Chr. n. II exeuntis potius quam III ineuntis). Inter vitas Sapphus Simonidis Demosthenis Aeschinis aliorum miro modo mixtas vitae Thucydidis fragmentum servatur. De auctore nihil erui potest (cf. etiam A. Körte, *Arch. f. Papyrusforschung* 7, 1924, 235).

fr. 2, col. II

περὶ Θουκυδί[δου
Θουκυδίδης τὸ μὲν γέ[νος
ἦν Ἀθηναῖος, παῖ[ς δ' Ὀ]λό-
ρου. διαβάλλουσι δὲ τὸν πα-
τέρα αὐτοῦ Θρᾷκα ὄντα
εἰς Ἀθήνας μετοικισθῆ-
ναι. δυνατὸς δὲ ἐν λόγοις ἀ-
νὴρ γ[εν]όμενος ἀνέγρα-
ψεν τὸ[ν] γενόμενον Ἀθη-
ναίοις [καὶ] Πελοποννη-
[σίοις πόλεμον
. . . . . .

67—69 cf. vitam Anonymi 1 || **71** *γενάμενος* pap., sed *ο* supra lin. additum || **74** desunt fere 7 lineae in fine paginae

fr. 3, col. I

. . . . . .

]. εν[
]. ετ̣ων[
]. υ̣π̣[
]σα̣ . . [.] . . . . [
αὐτο]ῦ ἐπὶ τῆς̣ Ἀ[ττικῆς
Ἀθη]ν̣α̣ῖ̣οι κενοτάφ[ιον ἔστη-
σαν̣ δ̣η̣μοσία⟨ι⟩ ἐν Α . . [
σι τῶν δήμων

Num de Thucydide agatur valde incertum, cum externis indiciis fr. 3 cum fr. 2 II iungi nequeat || 6 α . . [. . . editores, sed *Αττ* non alienum esse a vestigiis affirmant || 8 post A vestigium litterae *μ* vel *λ* apparet. Editores legi posse censuerunt vel *Ἁλαιεῦσι* vel *Ἀλωπεκεῦσι*. At *Ἁλιμοῦντι*, quod patriae Thucydidis aptum esset, non scriptum fuisse declarant

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ Α.

1. *Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος εὐθὺς καθισταμένου καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων, | τεκμαιρόμενος ὅτι ἀκμάζοντές τε ἦσαν ἐς* 5
αὐτὸν ἀμφότεροι παρασκευῇ τῇ πάσῃ καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὁρῶν ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους, τὸ μὲν εὐθύς, τὸ δὲ καὶ διανοούμενον. κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ 2
τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβάρων, ὡς δὲ | εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων. τὰ γὰρ πρὸ αὐ- 10
τῶν καὶ τὰ ἔτι παλαίτερα σαφῶς μὲν εὑρεῖν διὰ χρόνου πλῆθος ἀδύνατα ἦν, ἐκ δὲ τεκμηρίων ὧν ἐπὶ μακρότατον σκοποῦντί μοι πιστεῦσαι ξυμβαίνει, οὐ μεγάλα νομίζω
γενέσθαι οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους οὔτε ἐς τὰ | ἄλλα. 15

2. *Φαίνεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη οὐ πάλαι βεβαίως οἰκουμένη, ἀλλὰ μεταναστάσεις τε οὖσαι τὰ πρότερα καὶ ῥᾳδίως ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείποντες, βια-*

A B c_r E F G m_2

Titulus sumptus ex subscriptionibus complurium librorum operis Thucydidei codd. C et M; *Θουκυδίδου συγγραφῆς α* A B E (*λόγος πρῶτος* suprascr. e_2) *Θ. συγγραφῆς πρῶτον* F *Θ. α* m_2, om. c_r. cod. G teste catalogo bibl. Monac. a. 1806 edito sic incipiebat: *Θουκιδίδου συγγραφαὶ η̄*. A. *ἱστορίαι* etiam in antiquis scriptoribus (e. g. Dion. Hal. p. 825, 11. 939, 18) scholiis lexicis || **6** *ἦισαν* F *ἦσαν* g_2 Phot. et Suda s. v. *ἦα* (= Ael. Dion. *η* 2 Erbse) *ἤϊσαν* schol. Plat. Resp. V 449 a et Zonar. s. v. *ἦα*. *ἦσαν* A B c_r G_1 m_2 *ησαν* E || **8** *πρὸς ἑκατέρους* om. c_r F || **9** *μεγίστη δὴ* A B E G m_2 Dion. Hal. 164 (cf. I 50, 2) *δὴ μεγίστη* c F Dion. Hal. 857, Thuc. vita anon. § 8, schol. Aristoph. Acharn. 1 || **13** *ἀδύνατα* A B E m_2 Dion. Hal. 164 *ἀδύνατον* c_r G F_1 (in lit.) Dion. Hal. 858. 871, Greg. Cor. ad Hermog. VII 1143 || **16** *γὰρ*] *μὲν* A

2 ζόμενοι ὑπό τινων αἰεὶ πλειόνων. τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ
οὔσης οὐδ' ἐπιμειγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις οὔτε κατὰ |
20 γῆν οὔτε διὰ θαλάσσης, νεμόμενοί τε τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι
ὅσον ἀποζῆν καὶ περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες οὐδὲ
γῆν φυτεύοντες, ἄδηλον ὂν ὁπότε τις ἐπελθών, καὶ ἀτει- 5
χίστων ἅμα ὄντων, ἄλλος ἀφαιρήσεται, τῆς τε καθ'
25 ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς πανταχοῦ ἂν ἡγούμενοι ἐπι|κρα-
τεῖν οὐ χαλεπῶς ἀπανίσταντο, καὶ δι' αὐτὸ οὔτε μεγέθει
3 πόλεων ἴσχυον οὔτε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ. μάλιστα δὲ τῆς
17 γῆς ἡ ἀρίστη αἰεὶ τὰς μεταβολὰς τῶν οἰ|κητόρων εἶχεν, 10
ἥ τε νῦν Θεσσαλία καλουμένη καὶ Βοιωτία Πελοποννή-
σου τε τὰ πολλὰ πλὴν Ἀρκαδίας τῆς τε ἄλλης ὅσα ἦν
4 κράτιστα. διὰ γὰρ ἀρετὴν γῆς αἵ τε δυνάμεις τισὶ μείζους
5 ἐγγιγνόμεναι στάσεις ἐνεποίουν ἐξ | ὧν ἐφθείροντο, καὶ
5 ἅμα ὑπὸ ἀλλοφύλων μᾶλλον ἐπεβουλεύοντο. τὴν γοῦν 15
Ἀττικὴν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον διὰ τὸ λεπτόγεων ἀστασία-
6 στον οὖσαν ἄνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοὶ αἰεί. καὶ παρά-
δειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι διὰ τὰς ⌜μετοι-
10 κίσεις⌝ τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐ|ξηθῆναι· ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης
Ἑλλάδος οἱ πολέμῳ ἢ στάσει ἐκπίπτοντες παρ' Ἀθη- 20
ναίους οἱ δυνατώτατοι ὡς βέβαιον ὂν ἀνεχώρουν, καὶ
πολῖται γιγνόμενοι εὐθὺς ἀπὸ παλαιοῦ μείζω ἔτι ἐποίη-
σαν πλήθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν, ὥστε καὶ ἐς Ἰωνίαν
15 ὕστερον ὡς οὐχ ἱκανῆς οὔ|σης τῆς Ἀττικῆς ἀποικίας
ἐξέπεμψαν. 25

3. Δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ
ἥκιστα· πρὸ γὰρ τῶν Τρωικῶν οὐδὲν φαίνεται πρότερον
2 κοινῇ ἐργασαμένη ἡ Ἑλλάς· δοκεῖ δέ μοι, οὐδὲ τοὔνομα τοῦ-
το ξύμπασά πω εἶχεν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ Ἕλληνος τοῦ Δευ-

AB c_r EFGm_2 Π^{32}

3 ἑαυτῶν schol. (etiam Patm.) *au*: τῶν B αὐτῶν Ac_rE G αὑτῶν Fm_2 || **7** ἡγούμεν]οι incipit Π^{32} fr. a || **7—8** ἡγούμενοι πανταχοῦ ἂν ἐπικρατεῖν ut vid. Π^{32} || **8** ἀνίσταντο m_2 Π^{32} Dion. Hal. 165. 805 || **9** παρασκευῇ] διανοίᾳ Paris. Gr. 1734 (H) v. l. Π^{32} || **11** Θετταλία νῦν Π^{32} || **11—12** Πελοπόννησος Π^{32} || **14** καὶ om. m_2 || **15** τὴν in lit. b_2 || **18** μετοικίσεις coni. Hommel, RE 15, 1419 μετοικίας ἐς A Bc_rE Fm_2 ἀποικίας ἐς G [Π^{32}] || **20** οἱ] ἢ m_2 || **25** ἐξέπεμ]π[ον fort. Π^{32} || **27** φ[αίνεται desinit Π^{32} fr. a || **29** πως γρ. g_2

καλίωνος καὶ | πάνυ οὐδὲ εἶναι ἡ ἐπίκλησις αὕτη, κατὰ ἔθνη δὲ ἄλλα τε καὶ τὸ Πελασγικὸν ἐπὶ πλεῖστον ἀφ' ἑαυτῶν τὴν ἐπωνυμίαν παρέχεσθαι, Ἕλληνος δὲ καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἐν τῇ Φθιώτιδι ἰσχυσάντων, καὶ ἐπαγομένων αὐτοὺς ἐπ' ὠφελίᾳ ἐς τὰς ἄλλας πόλεις, καθ' ἑκάστους | μὲν ἤδη τῇ ὁμιλίᾳ μᾶλλον καλεῖσθαι Ἕλληνας, οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου ἐδύνατο καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι. τεκμηριοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος. πολλῷ γὰρ ὕστερον 3 *ἔτι καὶ τῶν Τρωικῶν γενόμενος οὐδαμοῦ ⟨οὕτω⟩ τοὺς ξύμπαντας ὠνόμασεν οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετὰ Ἀχιλλέως ἐκ τῆς | Φθιώτιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἕλληνες ἦσαν, Δαναοὺς δὲ ἐν τοῖς ἔπεσι καὶ Ἀργείους καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. οὐ μὴν οὐδὲ βαρβάρους εἴρηκε διὰ τὸ μηδὲ Ἕλληνάς πω, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἀντίπαλον ἐς ἓν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. οἱ δ' οὖν ὡς ἕκαστοι Ἕλληνες κατὰ πόλεις τε |* 4 *ὅσοι ἀλλήλων ξυνίεσαν καὶ ξύμπαντες ὕστερον κληθέντες οὐδὲν πρὸ τῶν Τρωικῶν δι' ἀσθένειαν καὶ ἀμειξίαν | ἀλλήλων* 18 *ἀθρόοι ἔπραξαν. ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν στρατείαν θαλάσσῃ* 5 *ἤδη πλείω χρώμενοι ξυνῆλθον.*

4. *Μίνως γὰρ παλαίτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν ναυτικὸν ἐκτήσατο καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπὶ πλεῖστον ἐκράτησε | καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἦρξέ τε καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν πλείστων ἐγένετο, Κᾶρας ἐξελάσας καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας· τό τε λῃστικόν, ὡς εἰκός, καθῄρει ἐκ τῆς θαλάσσης ἐφ' ὅσον ἐδύνατο, τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον ἰέναι αὐτῷ.* **5.** *οἱ γὰρ Ἕλληνες | τὸ πάλαι καὶ τῶν βαρβάρων οἵ τε*

A B c_r E F G M Π^{23} Π^{26}

4 *Φθιωτίδι* $E f_2$ *Φθιωτία(ι)* A B F G M *Φθοιωτίαι* c_r || 7 *ἐδύνατο* om. G M *ἠδύναντο* suprascr. G_1 *ἐδύνατο* in marg. m_2 || 8 *ὕστερος γρ.* schol. || 9 *οὕτω* add. Reiske || 10 *Ἀχιλέως* B || 14 *δοκεῖ*] *κεῖ* in lit. G_1 | *ἀντίπαλον* . . . (16) *κλ*]*ηθέντ*[*ες* Π^{26} (docet nihil transponendum esse) || 16 *ξυνίεσαν* (?) in *ξυνήεσαν* corr. e || 18 *στρατείαν* c_r F *στρατίαν* G *στρατιὰν* A B E M || 19 *τὰ πλείω* G M_1 | *ξυνῆλθον*] *exierunt* Valla (*ξυνεξῆλθον* Cobet; nolui) || 24 *ἡγεμονίας* B | *καταστήσας* G M, corr. G_1 || 25 *λῃστικόν* A B E F Ael. Dion. *λ* 11 Eb. *λῃστρικόν* c_r G M | *καθῄρει*] *ἐκάθηρε* schol. Aristid. 87, 9 D. || 27 *τὸ*] *οἱ* Π^{23}

*ἐν τῇ ἠπείρῳ παραθαλάσσιοι καὶ ὅσοι νήσους εἶχον, ἐπειδὴ ἤρξαντο μᾶλλον περαιοῦσθαι ναυσὶν ἐπ᾽ ἀλλήλους, ἐτράποντο πρὸς λῃστείαν, ἡγουμένων ἀνδρῶν οὐ τῶν ἀδυνατωτάτων κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν ἕνεκα καὶ τοῖς ἀσθε|νέσι τροφῆς, καὶ προσπίπτοντες πόλεσιν ἀτειχί- 5
στοις καὶ κατὰ κώμας οἰκουμέναις ἥρπαζον καὶ τὸν πλεῖστον τοῦ βίου ἐντεῦθεν ἐποιοῦντο, οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνην τούτου τοῦ ἔργου, φέροντος δέ τι καὶ δόξης*
2 *μᾶλλον· δηλοῦσι δὲ τῶν τε ἠπειρωτῶν τινες ἔτι καὶ νῦν,*
οἷς κό|σμος καλῶς τοῦτο δρᾶν, καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποι- 10
ητῶν τὰς πύστεις τῶν καταπλεόντων πανταχοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες εἰ λῃσταί εἰσιν, ὡς οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τε ἐπιμελὲς εἴη εἰδέναι οὐκ
3 *ὀνειδιζόντων. ἐλῄζοντο δὲ καὶ κατ᾽ ἤπειρον ἀλλήλους,*
καὶ | μέχρι τοῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ 15
νέμεται περί τε Λοκροὺς τοὺς Ὀζόλας καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Ἀκαρνᾶνας καὶ τὴν ταύτῃ ἤπειρον· τό τε σιδηροφορεῖσθαι τούτοις τοῖς ἠπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς λῃστείας ἐμμεμένηκεν· **6.** *πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλὰς ἐσιδη-*
ροφόρει | διὰ τὰς ἀφάρκτους τε οἰκήσεις καὶ οὐκ ἀσφα- 20
λεῖς παρ᾽ ἀλλήλους ἐφόδους, καὶ ξυνήθη τὴν δίαιταν
2 *μεθ᾽ ὅπλων ἐποιήσαντο ὥσπερ οἱ βάρβαροι. σημεῖον*
δ᾽ ἐστὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος ἔτι οὕτω νεμόμενα τῶν ποτε
3 *καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων. ἐν τοῖς πρῶτοι δὲ*
Ἀθηναῖοι | τόν τε σίδηρον κατέθεντο καὶ ἀνειμένῃ τῇ 25
19 *διαίτῃ ἐς τὸ | τρυφερώτερον μετέστησαν. καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων διὰ τὸ ἁβροδίαιτον οὐ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν*

A B c_r E F G M Π^{23}

4 post *κέρδους* add. *τε* Π^{23} || 6 *οἰκουμένας* E(?)F | *τὸν* B E F M schol. et ut vid. v. l. Π^{23} *τὸ* A(?)c G || 10 *καλὸς* E M || 19 *ἐσιδηροφόρουν* Exc. Longin. Rhet. Gr. I 2, 216, 15 Sp.-H., sed cf. I 13, 1; II 15, 1. Ros 214 || 21 *παρ᾽*] *πρὸς* M || 26 *τρυφερώτατον* c_r || 27 *ἁβροδίαιτον* B E G A_1 || 29 *ἐνέρσει* A B F Ael. Dion. *τ* 10 Eb. *ἐνέρσει* M *ἐν ἔρσει* c_r schol. *ἐν ἔρσει* E G | *κρωβύλον* E M *κρωβύλων* □ A F G (?) *κροβύλων* c_r *κρωβύλην* B (*κρωβύλους* Ael. Dion. *κ* 40 Eb.)

ἐν τῇ | κεφαλῇ τριχῶν· ἀφ' οὗ καὶ Ἰώνων τοὺς πρεσβυτέρους κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἐπὶ πολὺ αὕτη ἡ σκευὴ κατέσχεν. μετρίᾳ δ' αὖ ἐσθῆτι καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρῶτοι 4 *Λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντο καὶ ἐς τὰ ἄλλα πρὸς τοὺς πολ-*
5 *λοὺς οἱ τὰ μείζω κεκτημένοι ἰσοδίαιτοι μάλιστα κατέ|στησαν. ἐγυμνώθησάν τε πρῶτοι καὶ ἐς τὸ φανερὸν ἀποδύντες λίπα μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο. τὸ δὲ πάλαι καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἠγωνίζοντο, καὶ οὐ πολλὰ ἔτη ἐπειδὴ*
10 *πέπανται· ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς βαρβά|ροις ἔστιν οἷς νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς Ἀσιανοῖς, πυγμῆς καὶ πάλης ἆθλα τίθεται, καὶ διεζωμένοι τοῦτο δρῶσιν. πολλὰ δ' ἂν καὶ* 6 *ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον.*

15 **7.** *Τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾠκίσθησαν καὶ ἤδη | πλωιμωτέρων ὄντων περιουσίας μᾶλλον ἔχουσαι χρημάτων, ἐπ' αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τείχεσιν ἐκτίζοντο καὶ τοὺς ἰσθμοὺς ἀπελάμβανον ἐμπορίας τε ἕνεκα καὶ*
20 *τῆς πρὸς τοὺς προσοίκους ἕκαστοι ἰσχύος· αἱ δὲ παλαιαὶ διὰ τὴν λῃστείαν ἐπὶ πολὺ ἀντίσχουσαν ἀπὸ θαλάσσης | μᾶλλον ᾠκίσθησαν, αἵ τε ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἠπείροις (ἔφερον γὰρ ἀλλήλους τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι κάτω ᾤκουν), καὶ μέχρι τοῦδε ἔτι ἀνῳκισμένοι εἰσίν.* **8.** *καὶ οὐχ ἧσσον λῃσταὶ ἦσαν οἱ*
25 *νησιῶται, Κᾶρές τε ὄντες καὶ Φοίνικες· οὗτοι γὰρ δὴ τὰς | πλείστας τῶν νήσων ᾤκησαν. μαρτύριον δέ· Δήλου γὰρ καθαιρομένης ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ καὶ τῶν θηκῶν ἀναιρεθεισῶν, ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων*

A B c_r E F G M

2 *ἡ* om. M | *σκευὴ*] *κατασκευὴ* A B F, om. M || **8** *Ὀλυμπιακῷ* codd., corr. e || **10** *πέπανται* recc. et Reiske || **11** *τίθενται* M || **12** *διεζωμένοι* Phot. et Suda s. v. *σέσωται* (= Ael. Dion. *σ* 12 Eb.) *διεζωσμένοι* codd. || **15** *νεώτατοι* c || **17** *τείχεσι* post *ἐκτίζοντο καὶ* transp. Herw., sed cf. VI 2, 6 || **20** *ἀντίσχουσαν* coni. Poppo *ἀντισχοῦσαν* E G *ἀντισχοῦσαι* A B c F M || **23** *ἔτι* om. F || **26** *ᾤκισαν* B || **27** *καθαιρουμένης* c_r[G] || **28** *ἀφαιρεθεισῶν* M

ἐν τῇ νήσῳ, ὑπὲρ ἥμισυ Κᾶρες ἐφάνησαν, γνωσθέντες
τῇ τε σκευῇ τῶν ὅπλων ξυντεθαμμένῃ καὶ τῷ | τρόπῳ
ᾧ νῦν ἔτι θάπτουσιν.

2 *Καταστάντος δὲ τοῦ Μίνω ναυτικοῦ πλωιμώτερα ἐγέ-*
νετο παρ' ἀλλήλους (οἱ γὰρ ἐκ τῶν νήσων κακοῦργοι
ἀνέστησαν ὑπ' αὐτοῦ, ὅτεπερ καὶ τὰς πολλὰς αὐτῶν κατ-
3 *ᾠκιζε), καὶ οἱ παρὰ θάλασ|σαν ἄνθρωποι μᾶλλον ἤδη*
τὴν κτῆσιν τῶν χρημάτων ποιούμενοι βεβαιότερον ᾤκουν,
καί τινες καὶ τείχη περιεβάλλοντο ὡς πλουσιώτεροι
ἑαυτῶν γιγνόμενοι· ἐφιέμενοι γὰρ τῶν κερδῶν οἵ τε
ἥσσους ὑπέμενον τὴν τῶν κρεισσόνων δουλείαν, οἵ τε
4 *δυνατώτεροι περιουσίας ἔχον|τες προσεποιοῦντο ὑπη-*
κόους τὰς ἐλάσσους πόλεις. καὶ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ
μᾶλλον ἤδη ὄντες ὕστερον χρόνῳ ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν.

9. *Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυνάμει πρού-*
χων καὶ οὐ τοσοῦτον τοῖς Τυνδάρεω ὅρκοις κατειλημ-
μένους τοὺς Ἑλένης μνηστῆρας ἄγων | τὸν στόλον ἀγεῖ-
2 *ραι. λέγουσι δὲ καὶ οἱ τὰ σαφέστατα Πελοποννησίων*
μνήμῃ παρὰ τῶν πρότερον δεδεγμένοι Πέλοπά τε πρῶ-
τον πλήθει χρημάτων, ἃ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων ἐς
ἀνθρώπους ἀπόρους, δύναμιν περιποιησάμενον τὴν ἐπω-
νυμίαν τῆς χώρας ἔπηλ[υν] ὄντα ὅμως | σχεῖν, καὶ ὕστερον
τοῖς ἐκγόνοις ἔτι μείζω ξυνενεχθῆναι, Εὐρυσθέως μὲν
ἐν τῇ Ἀττικῇ ὑπὸ Ἡρακλειδῶν ἀποθανόντος, Ἀτρέως
δὲ μητρὸς ἀδελφοῦ ὄντος αὐτῷ καὶ ἐπιτρέψαντος Εὐρυ-
σθέως, ὅτ' ἐστράτευε, Μυκήνας τε καὶ τὴν ἀρχὴν κατὰ
τὸ οἰκεῖον Ἀτρεῖ (τυγχά|νειν δὲ αὐτὸν φεύγοντα τὸν πα-
τέρα διὰ τὸν Χρυσίππου θάνατον), καὶ ὡς οὐκέτι ἀνε-
χώρησεν Εὐρυσθεύς, βουλομένων καὶ τῶν Μυκηναίων

A B c_r E F G M

2 *ξυντεθαμμένοι* c_r || **9** *περιεβάλλοντο* **b** G *περιεβάλοντο* c_r | *ὡς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι* om. GM, in marg. add. $G_1 M_1$ || **11** *τὴν τῶν* A B E F G *τὴν* M *τῶν* c_r || **15** *δυνάμει* om. M || **22** *ἐπηλύτην* codd., corr. Stahl, cf. *ἐπήλυδας* c. 29,5 | *ὁμοίως* B || **23** *ἐκγόνοις οἷον Ἀτρεῖ Ἀγαμέμνονι* A B E F | *μείζω* om. c_r F || **27** *τὸν*] *τὸν Πέλοπα τὸν* E

φόβῳ τῶν Ἡρακλειδῶν καὶ ἅμα δυνατὸν δοκοῦντα εἶναι καὶ τὸ πλῆθος τεθεραπευκότα τῶν Μυκηναίων τε καὶ ὅσων Εὐρυσθεὺς | ἦρχε τὴν βασιλείαν Ἀτρέα παραλαβεῖν καὶ τῶν Περσειδῶν τοὺς Πελοπίδας μείζους κατα-
στῆναι. ἅ μοι δοκεῖ Ἀγαμέμνων παραλαβὼν καὶ ναυτικῷ 3
⌈τι⌉ ἅμα ἐπὶ πλέον τῶν ἄλλων ἰσχύσας τὴν στρατείαν οὐ χάριτι τὸ πλέον ἢ φόβῳ ξυναγαγὼν ποιήσασθαι. φαίνεται γὰρ | ναυσί τε πλείσταις αὐτὸς ἀφικόμενος καὶ
Ἀρκάσι προσ|παρασχών, ὡς Ὅμηρος τοῦτο δεδήλωκεν, 21
εἴ τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι. καὶ ἐν τοῦ σκήπτρου ἅμα 4
τῇ παραδόσει εἴρηκεν αὐτὸν „πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν“· οὐκ ἂν οὖν νήσων ἔξω τῶν περιοικίδων (αὗται | δὲ οὐκ ἂν πολλαὶ εἶεν) ἠπειρώτης ὢν ἐκράτει, 5
εἰ μή τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ ταύτῃ 5
τῇ στρατείᾳ οἷα ἦν τὰ πρὸ αὐτῆς. **10.** *καὶ ὅτι μὲν Μυκῆναι μικρὸν ἦν, ἢ εἴ τι τῶν τότε πόλισμα νῦν μὴ ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι, οὐκ ἀκριβεῖ ἄν τις σημείῳ χρώμενος ἀπι|στοίη μὴ γενέσθαι τὸν στόλον τοσοῦτον ὅσον* 10
οἵ τε ποιηταὶ εἰρήκασι καὶ ὁ λόγος κατέχει. Λακεδαιμο- 2
νίων ⟨μὲν⟩ γὰρ εἰ ἡ πόλις ἐρημωθείη, λειφθείη δὲ τά τε ἱερὰ καὶ τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη, πολλὴν ἂν οἶμαι ἀπιστίαν τῆς δυνάμεως προελθόντος πολλοῦ χρόνου τοῖς ἔπειτα πρὸς | τὸ κλέος αὐτῶν εἶναι (καίτοι Πελοποννήσου 15
τῶν πέντε τὰς δύο μοίρας νέμονται τῆς τε ξυμπάσης ἡγοῦνται καὶ τῶν ἔξω ξυμμάχων πολλῶν· ὅμως δέ, οὔτε ξυνοικισθείσης ⟨τῆς⟩ πόλεως οὔτε ἱεροῖς καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένης, κατὰ κώμας δὲ τῷ παλαιῷ τῆς Ἑλλάδος | τρόπῳ οἰκισθείσης, φαίνοιτ᾽ ἂν ὑποδεεστέρα), 20
Ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων διπλασίαν ἂν τὴν
δύναμιν εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς φανερᾶς ὄψεως τῆς πόλεως ἣ ἔστιν. οὔκουν ἀπιστεῖν εἰκὸς οὐδὲ τὰς ὄψεις τῶν πόλεων 3

A B c_r E F G M

6 *τι*] *τε* codd., corr. Seidler, cf. § 4 | *στρατιὰν* codd., corr. Aem. Portus || **11** *αὐτὸν* om. M || **15** *στρατιᾶ(ι)* codd., corr. Aem. Portus || **20** *μὲν* add. Hude | *ληφθείη* A B M || **26** *τῆς* add. Stephanus || **28** *ὑποδεέστερα* M, corr. M_1 || **31** *ἣ*] *ἥ* E *ἡ*(?) F

μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὰς δυνάμεις, νομίζειν | δὲ τὴν στρατείαν ἐκείνην μεγίστην μὲν γενέσθαι τῶν πρὸ αὐτῆς, λειπομένην δὲ τῶν νῦν, τῇ Ὁμήρου αὖ ποιήσει εἴ τι χρὴ κἀνταῦθα πιστεύειν, ἣν εἰκὸς ἐπὶ τὸ μεῖζον μὲν ποιητὴν ὄντα κοσμῆσαι, ὅμως δὲ φαίνεται καὶ οὕτως ἐνδεεστέρα. 4 πεποίηκε γὰρ χιλίων καὶ διακο|σίων νεῶν τὰς μὲν Βοιωτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν, τὰς δὲ Φιλοκτήτου πεντήκοντα, δηλῶν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας καὶ ἐλαχίστας· ἄλλων γοῦν μεγέθους πέρι ἐν νεῶν καταλόγῳ οὐκ ἐμνήσθη. αὐτερέται δὲ ὅτι ἦσαν καὶ μάχιμοι πάντες, ἐν ταῖς Φιλοκτήτου ναυσὶ δεδήλω|κεν· τοξότας γὰρ πάντας πεποίηκε τοὺς προσκώπους. περίνεως δὲ οὐκ 22 εἰκὸς πολλοὺς ξυμπλεῖν ἔξω τῶν βασι|λέων καὶ τῶν μάλιστα ἐν τέλει, ἄλλως τε καὶ μέλλοντας πέλαγος περαιώσεσθαι μετὰ σκευῶν πολεμικῶν οὐδ' αὖ τὰ πλοῖα κατάφορκτα ἔχοντας, ἀλλὰ τῷ παλαιῷ τρόπῳ λῃστικώτερον 5 παρεσκευασμένα. πρὸς τὰς μεγί|στας ⌈δ'⌉ οὖν καὶ ἐλαχίστας ναῦς τὸ μέσον σκοποῦντι οὐ πολλοὶ φαίνονται ἐλθόντες, ὡς ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλάδος κοινῇ πεμπόμενοι.

11. αἴτιον δ' ἦν οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον ὅσον ἡ ἀχρηματία. τῆς γὰρ τροφῆς ἀπορίᾳ τόν τε στρατὸν ἐλάσσω ἤγαγον καὶ ὅσον ἤλπι|ζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύσειν, ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν (δῆλον δέ· τὸ γὰρ ἔρυμα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτειχίσαντο), φαίνονται δ' οὐδ' ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι, ἀλλὰ πρὸς γεωργίαν τῆς Χερσονήσου τραπόμενοι καὶ λῃστείαν τῆς τρο|φῆς ἀπορίᾳ. ᾗ καὶ μᾶλλον οἱ Τρῶες αὐτῶν διεσπαρμένων τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον βίᾳ, τοῖς αἰεὶ ὑπολειπο- 2 μένοις ἀντίπαλοι ὄντες. περιουσίαν δὲ εἰ ἦλθον ἔχοντες τροφῆς καὶ ὄντες ἀθρόοι ἄνευ λῃστείας καὶ γεωργίας ξυνεχῶς τὸν πόλεμον διέφερον, ῥᾳδίως ἂν μάχῃ κρα|τοῦν-

A B c_r E F G M

1 στρατείαν c_r f g στρατίαν (?) G στρατιὰν **b** ‖ **2** αὐτῆς codd., sed cf. Powell, Cl. Q. 1934. 170 (αὐτῆς scr. iam Bkr.) ‖ **5** ἐνδεεστερα G ‖ **13** καὶ om. M ‖ **14** περαιώσασθαι G (?) M ‖ **17** δ' οὖν coni. Bkr. γοῦν A B c_r E F G οὖν M ‖ **18** ξυνελθόντες G

τες εἶλον, οἵ γε καὶ οὐχ ἁθρόοι, ἀλλὰ μέρει τῷ αἰεὶ παρόντι ἀντεῖχον· πολιορκίᾳ δ' ἂν προσκαθεζόμενοι ἐν ἐλάσσονί τε χρόνῳ καὶ ἀπονώτερον τὴν Τροίαν εἶλον. ἀλλὰ δι' ἀχρηματίαν τά τε πρὸ τούτων ἀσθενῆ ἦν καὶ αὐτά γε δὴ ταῦτα, ὀνομαστότατα τῶν πρὶν γενόμενα, | δηλοῦται τοῖς ἔργοις ὑποδεέστερα ὄντα τῆς φήμης καὶ τοῦ νῦν περὶ αὐτῶν διὰ τοὺς ποιητὰς λόγου κατεσχηκότος· **12.** ἐπεὶ καὶ μετὰ τὰ Τρωικὰ ἡ Ἑλλὰς ἔτι μεταναστατό τε καὶ κατῳκίζετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασαν αὐξηθῆναι. ἥ τε γὰρ ἀναχώρησις τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἰλίου χρο|νία γενομένη πολλὰ ἐνεόχμωσε, καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐγίγνοντο, ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες τὰς πόλεις ἔκτιζον. Βοιωτοί τε γὰρ οἱ νῦν ἑξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἅλωσιν ἐξ Ἄρνης ἀναστάντες ὑπὸ Θεσσαλῶν | τὴν νῦν μὲν Βοιωτίαν, πρότερον δὲ Καδμηίδα γῆν καλουμένην ᾤκησαν (ἦν δὲ αὐτῶν καὶ ἀποδασμὸς πρότερον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἀφ' ὧν καὶ ἐς Ἴλιον ἐστράτευσαν), Δωριῆς τε ὀγδοηκοστῷ ἔτει ξὺν Ἡρακλείδαις Πελοπόν|νησον ἔσχον. μόλις τε ἐν πολλῷ χρόνῳ ἡσυχάσασα ἡ Ἑλλὰς βεβαίως καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη ἀποικίας ἐξέπεμψε, καὶ Ἴωνας μὲν Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν τοὺς πολλοὺς ᾤκισαν, Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας τὸ πλεῖστον Πελοποννήσιοι τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἃ χωρία. | πάντα δὲ ταῦτα ὕστερον τῶν Τρωικῶν ἐκτίσθη.

13. Δυνατωτέρας δὲ γιγνομένης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν χρημάτων τὴν κτῆσιν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ποιουμένης

ABc$_r$EFGM (f$_r$. inde a l. 4 –νῆ ἦν) Π^{19}

1 εἶλον vix sanum, del. Kr., εἶργον coni. Sitzler | οὐκ ἁθρόοι codd. (ἁ. G) | μέρη (?)c | τῷ] τῳ γρ. schol. || **2** δ' del. Kr. || **3** ἀ]πο[ν]ώτερον incipit Π^{19} | τὴν om. Π^{19} || **4** πρὸς ABEF || **5** γε om. c f G || **8** ἤδη ante ἡ del. Π^{19} || **9** ἡσυχάσασαν ABEM Π^{19} ἡσυχάσασα c f ⟨G⟩ || **12** τὸ c Ef$_r$Π^{19}, om. AB⟨G⟩M || **15** μὲν om. c f | Καδμηΐδα c f [G] || **16** γῆν τὴν Χαιρών+αν καλουμένην E | ᾤκισαν ex corr. c [Π^{19}] || **17** ἐν τῇ γῇ ταύτῃ πρότερον c$_r$ f [Π^{19}] || **21** ἐξέπεμψε ABEM ἐξέπεμπε c$_r$f G (alt. π in lit.) [Π^{19}] || **22** ᾤκησαν BE, corr. B$_1$ | πλεῖστον ABEGM πλέον c$_r$f$_r$ [Π^{19}] || **25** γινομένης c$_r$f$_r$ γενομένης GM [Π^{19}]

τὰ πολλὰ τυραννίδες ἐν ταῖς πόλεσι καθίσταντο, τῶν προσόδων μειζόνων γιγνομένων (πρότερον δὲ ἦσαν | ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι πατρικαὶ βασιλεῖαι), ναυτικά τε ἐξηρτύετο 2 ἡ Ἑλλὰς καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντείχοντο. πρῶτοι δὲ Κορίνθιοι λέγονται ἐγγύτατα τοῦ νῦν τρόπου μεταχειρίσαι τὰ περὶ τὰς ναῦς καὶ τριήρεις πρῶτον ἐν Κορίνθῳ 3 τῆς Ἑλλάδος ναυπηγηθῆναι. φαίνεται δὲ | καὶ Σαμίοις Ἀμεινοκλῆς Κορίνθιος ναυπηγὸς ναῦς ποιήσας τέσσαρας· ἔτη δ' ἐστὶ μάλιστα τριακόσια ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε 4 τοῦ πολέμου, ὅτε Ἀμεινοκλῆς Σαμίοις ἦλθεν. ναυμαχία τε παλαιτάτη ὧν ἴσμεν γίγνεται Κορινθίων πρὸς Κερκυραίους· ἔτη δὲ μάλιστα καὶ ταύτη | ἑξήκοντα καὶ διακόσιά ἐστι μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου. οἰκοῦντες γὰρ τὴν 5 πόλιν οἱ Κορίνθιοι ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ αἰεί δή ποτε ἐμπόριον εἶχον, τῶν Ἑλλήνων τὸ πάλαι κατὰ γῆν τὰ πλείω ἢ κατὰ θάλασσαν, τῶν τε ἐντὸς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἔξω, διὰ τῆς ἐκείνων παρ' ἀλλήλους ἐπιμισγόντων, χρήμασί τε δυνατοὶ ἦσαν, ὡς καὶ τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς δεδήλωται· ἀφνειὸν γὰρ ἐπω|νόμασαν τὸ χωρίον. ἐπειδή τε οἱ Ἕλληνες μᾶλλον ἔπλῳζον, τὰς ναῦς κτησάμενοι τὸ λῃστικὸν καθῄρουν, καὶ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφότερα δυ- 6 νατὴν ἔσχον χρημάτων προσόδῳ τὴν πόλιν. καὶ Ἴωσιν ὕστερον πολὺ | γίγνεται ναυτικὸν ἐπὶ Κύρου Περσῶν πρώτου βασιλεύοντος καὶ Καμβύσου τοῦ υἱέος αὐτοῦ, τῆς τε καθ' ἑαυτοὺς θαλάσσης Κύρῳ πολεμοῦντες ἐκράτησάν τινα χρόνον. καὶ Πολυκράτης, Σάμου τυραννῶν ἐπὶ Καμβύσου, ναυτικῷ ἰσχύων ἄλλας τε τῶν νήσων

A B c_r E f_r G M Π^{19}

6 τὰς om. v. l. Π^{19} | *πρῶτον ἐν Κορίνθῳ* B c_r E f_r Π^{19} *ἐν Κορίνθω(ι) πρῶτον* A G M || **7** *ναυπηγηθῆναι* A B E G M Π^{19} *ἐνναυπηγηθῆναι* c_r f_r suprascr. G_1 || **8** *ποιῆσαι* v. l. Π^{19} || **9** *ἔτη δ'* | *καὶ ταῦτα ἔ[τη]* v. l. Π^{19} || **11** *παλα[ι]οτάτη* v. l. Π^{19} | *ὧν... ἴσμεν* Π^{19} | *Κορινθίω[ν γί]γν[ε]τ[αι* Π^{19} || **12** *δὲ* om. c_r f_r | *καὶ ταύτῃ* om. A B E M Π^{19}, in marg. G_1 | *δ[ιακό]σι[α ἑ]ξή[κ]οντα* Π^{19} || **20** *λῃστρικὸν* c_r f_r G || **21** *ἀμφότερα* A B E M Phot. p. 104, 26 R. et Suda ἑ. v. (= Ael. Dion. *α* 114 Eb.) *ἀμφότεροι* c_r f_r G (*οι* in lit.) || **22** *τὴν πόλιν προσόδῳ* B || **24** *υἱέως* E || **26** *Σάμου* om. B

ὑπηκόους ἐποιή|σατο καὶ Ῥήνειαν ἑλὼν ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ. Φωκαῆς τε Μασσαλίαν οἰκίζοντες Καρχηδονίους ἐνίκων ναυμαχοῦντες. **14.** *δυνατώ-* (*c.600*)
τατα γὰρ ταῦτα τῶν ναυτικῶν ἦν. φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα, πολλαῖς γενεαῖς ὕστερα γενόμενα τῶν Τρωικῶν, τριήρεσι μὲν ὀλίγαις χρώμενα, | πεντηκοντέροις δ' ἔτι καὶ πλοίοις μακροῖς ἐξηρτυμένα ὥσπερ ἐκεῖνα. ὀλίγον τε πρὸ τῶν Μηδικῶν καὶ τοῦ Δαρείου θανάτου, ὃς μετὰ Καμβύσην Περσῶν ἐβασίλευσε, τριήρεις περί τε Σικελίαν τοῖς τυράννοις ἐς πλῆθος ἐγένοντο καὶ Κερκυραίοις· ταῦτα γὰρ τελευταῖα | πρὸ τῆς Ξέρξου στρατείας ναυτικὰ ἀξιόλογα ἐν τῇ Ἑλλάδι κατέστη. Αἰγινῆται γὰρ καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ 2
εἴ τινες ἄλλοι, βραχέα ἐκέκτηντο, καὶ τούτων τὰ πολλὰ πεντηκοντέρους· ὀψέ τε ἀφ' οὗ Ἀθηναίους Θεμιστοκλῆς ἔπεισεν Αἰγινήταις πολεμοῦντας, καὶ ἅμα τοῦ βαρβά- (*a.*
483/2)
ρου | προσδοκίμου ὄντος, τὰς ναῦς ποιήσασθαι, αἷσπερ καὶ ἐναυμάχησαν· καὶ αὗται οὔπω εἶχον διὰ πάσης καταστρώματα.

15. *Τὰ μὲν οὖν ναυτικὰ τῶν Ἑλλήνων τοιαῦτα ἦν, τά τε παλαιὰ καὶ τὰ ὕστερον γενόμενα. ἰσχὺν δὲ περιε|ποιήσαντο ὅμως οὐκ ἐλαχίστην οἱ προσσχόντες αὐτοῖς χρημάτων τε προσόδῳ καὶ ἄλλων ἀρχῇ· ἐπιπλέοντες γὰρ τὰς νήσους κατεστρέφοντο, καὶ μάλιστα ὅσοι μὴ διαρκῆ εἶχον χώραν. κατὰ γῆν δὲ πόλεμος, ὅθεν τισ⟨ὶ⟩ | καὶ* 2
δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη· πάντες δὲ ἦσαν, ὅσοι καὶ ἐγένοντο, πρὸς ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἑκάστοις,

ABc$_{\text{r}}$Ef$_{\text{r}}$GM (C inde a l. 23 *κατεστρέφοντο*) Π^{19}

1 *Ῥηνίαν* BE | *ἀνελὼν* c$_{\text{r}}$f$_{\text{r}}$ || **2** *Μεσσαλίαν* codd., *a* suprascr. E$_1$ *Ἁλαλίαν* (a. 546) coni. Gomme || **5** *γινόμενα* M | *T*[*ρωικῶν* desinit Π^{19} || **6** *ὀλίγα* ⟨G⟩ | *πεντηκοντόροις* AE *-τούροις* c$_{\text{r}}$f$_{\text{r}}$ *πεντηκόροις* M[G] || **11** *στρατίας* E, corr. E$_1$ *στρατιᾶς* ABc$_{\text{r}}$f$_{\text{r}}$M[G] || **13** *εἴ τινες* ABE⟨G⟩M *οἵτινες* c$_{\text{r}}$f$_{\text{r}}$ || **14** *πεντηκοντόρους* ABE *-τούρους* c$_{\text{r}}$f$_{\text{r}}$ *πεντηκόρους* M[G] || **15** *Αἰγινῆτας* ABE || **16** *ὥσπερ* B || **17** *αὗταί* c$_{\text{r}}$f$_{\text{r}}$ || **20** *γενόμενα* c$_{\text{r}}$f$_{\text{r}}$ *γιγνόμενα* ABEGM || **21** *προσσχόντες* A *προσχόντες* Bc$_{\text{r}}$f$_{\text{r}}$GM *προσέχοντες* E || **23** *μὴ* supra v. G || **24** *τις* codd., corr. Wilamowitz || **25** *δὲ*] *γὰρ* f$_{\text{r}}$ || **25. 26** *ὅσοι ἦσαν* GM

καὶ ἐκδήμους στρατείας πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἐπ᾽ ἄλλων καταστροφῇ οὐκ ἐξῆσαν οἱ Ἕλληνες. οὐ γὰρ | ξυνειστήκεσαν πρὸς τὰς μεγίστας πόλεις ὑπήκοοι, οὐδ᾽ αὖ αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἴσης κοινὰς στρατείας ἐποιοῦντο, κατ᾽ ἀλλήλους δὲ μᾶλλον ὡς ἕκαστοι οἱ ἀστυγείτονες ἐπολέμουν. 3 μάλιστα δὲ ἐς τὸν πάλαι ποτὲ γενόμενον πόλεμον Χαλκιδέων καὶ Ἐρετριῶν καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς | ξυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη. **16.** ἐπεγένετο δὲ ἄλλοις τε ἄλλοθι κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι, καὶ Ἴωσι προχωρησάντων ἐπὶ μέγα τῶν πραγμάτων Κῦρος καὶ ἡ Περσικὴ βασιλεία Κροῖσον καθελοῦσα καὶ ὅσα ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν, ἐπεστράτευσε καὶ τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ πόλεις ἐδούλωσε, Δαρεῖός τε ὕστερον τῷ Φοινίκων ναυτικῷ κρατῶν καὶ τὰς νήσους. **17.** τύραννοί τε ὅσοι ἦσαν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι, τὸ ἐφ᾽ ἑαυτῶν μόνον προορώμενοι ἔς τε τὸ σῶμα καὶ ἐς τὸ τὸν ἴδιον οἶκον αὔξειν δι᾽ ἀσφαλείας ὅσον ἐδύναντο μάλιστα τὰς πόλεις | ᾤκουν, ἐπράχθη τε οὐδὲν ἀπ᾽ αὐτῶν ἔργον ἀξιόλογον, εἰ μὴ εἴ τι πρὸς περιοίκους τοὺς αὐτῶν ἑκάστοις (οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ πλεῖστον ἐχώρησαν δυνάμεως). οὕτω πανταχόθεν ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ πολὺν χρόνον κατείχετο μήτε κοινῇ φανερὸν μηδὲν κατεργάζεσθαι, κατὰ πόλεις τε | ἀτολμοτέρα εἶναι.

18. Ἐπειδὴ δὲ οἵ τε Ἀθηναίων τύραννοι καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπὶ πολὺ καὶ πρὶν τυραννευθείσης οἱ πλεῖστοι καὶ τελευταῖοι πλὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατελύθησαν (ἡ γὰρ Λακεδαίμων μετὰ τὴν | κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων {αὐτὴν} Δωριῶν ἐπὶ πλεῖστον

ABCEf$_r$GM

1 *στρατείας* Cf$_r$ *στρατίας* (?) G *στρατιὰς* ABEM | *πολὺ* om. f$_r$ || **3** *αὖ* om. ABEGM || **4** *στρατείας* f$_r$ *στρατιὰς* **c** ABEM || **8** *ἐπεγίνετο* Cf$_r$ *ἐπεγίγνετο* supra lin. g (Alb. 20) || **9** *μὴ*] *τοῦ* AB | *προσχωρησάντων* ABG || **11** *βασιλεία*] *ἐξουσία* f$_r$ *γρ.* G$_1$ || **13** *τε* CEf$_r$ *δὲ* ABGM | *τῷ Φοινίκων*] *τῶν Φοινίκων* B (Alb. 49) || **14** *τε* Cf$_r$ *δὲ* ABEGM | *ὅσοι* om. A || **18** *τε*] *δὲ* Cf$_r$ | *ἀπ᾽ αὐτῶν· οὐδὲν* ABEGM || **19** *εἰ μὴ εἴ τι* Cf$_r$ (cf. Ros 397) *εἰ μή τι* ABEGM || **22** *μηδὲν*] *οὐδὲν* f$_r$ | *ἀτιμοτέρα* G || **28** *κτῆσιν* ABf$_r$GM | *αὐτὴν* om. E *αὐτῇ* Greg. Cor. ad Hermog. VII 1250 *ἐν αὐτῇ* Hermog. Rhet. Gr. II 438

ὧν ἴσμεν χρόνον στασιάσασα ὅμως ἐκ παλαιτάτου καὶ εὐνομήθη καὶ αἰεὶ ἀτυράννευτος ἦν· ἔτη γάρ ἐστι | μά- 26
λιστα τετρακόσια καὶ ὀλίγῳ πλείω ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου, ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ
5 *χρῶνται· καὶ δι' αὐτὸ δυνάμενοι καὶ τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθίστασαν), μετὰ δὲ τὴν τῶν τυράννων | κατά-* 5
λυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον καὶ ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη Μήδων πρὸς Ἀθηναίους ἐγένετο. δεκάτῳ δὲ ἔτει μετ' αὐτὴν αὖθις ὁ βάρβαρος τῷ μεγάλῳ 2
10 *στόλῳ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθεν. καὶ μεγά-* 10
λου κινδύνου ἐπικρεμασθέντος οἵ τε Λα|κεδαιμόνιοι τῶν ξυμπολεμησάντων Ἑλλήνων ἡγήσαντο δυνάμει προύχοντες, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιόντων τῶν Μήδων διανοηθέντες ἐκλι-
πεῖν τὴν πόλιν καὶ ἀνασκευασάμενοι ἐς τὰς ναῦς ἐσβάντες
15 *ναυτικοὶ ἐγένοντο. κοινῇ τε ἀπωσάμενοι τὸν βάρβαρον ὕστε-* 15
ρον οὐ πολλῷ διε|κρίθησαν πρός τε Ἀθηναίους καὶ Λακε-
δαιμονίους οἵ τε ἀποστάντες βασιλέως Ἕλληνες καὶ οἱ ξυμπολεμήσαντες· δυνάμει γὰρ ταῦτα μέγιστα διεφάνη· ἴσχυον γὰρ οἱ μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ ναυσίν. καὶ ὀλίγον μὲν 3
20 *χρόνον ξυνέμεινεν ἡ ὁμαιχμία, ἔπειτα διενεχθέντες οἱ* 20
Λα|κεδαιμόνιοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ξυμμάχων πρὸς ἀλλήλους, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴ τινές που διασταῖεν, πρὸς τούτους ἤδη ἐχώρουν. ὥστε ἀπὸ τῶν Μηδικῶν ἐς τόνδε αἰεὶ τὸν πόλεμον τὰ μὲν σπεν-
25 *δόμενοι, τὰ δὲ πολεμοῦντες ἢ ἀλλήλοις ἢ τοῖς ἑαυ|τῶν* 25
ξυμμάχοις ἀφισταμένοις εὖ παρεσκευάσαντο τὰ πολέμια καὶ ἐμπειρότεροι ἐγένοντο μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι. **19**. *καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὑποτελεῖς ἔχοντες φόρου τοὺς ξυμμάχους ἡγοῦντο, κατ' ὀλι-*

A B C E f_r G M

4 ἀφ' οὗ] ἃ ἀφ' οὗ A B ἃ ⟨G⟩M Hermog. | οἱ Λακεδαιμόνιοι B | τῇ αὐτῇ] τοιαύτῃ B || 10 ἦλθε f_r || 14 ἐσβάντες Cf_r ἐμβάντες A B E G M || 18 διεφάνη] δὴ ἐφάνη Stephanus et Wil.; nolui || 20 ἔπειτα Cf_r Suda s. v. ὁμαιχμία, ἔπειτα δὲ A B E G M || 21 οἱ Ἀθηναῖοι A E M Suda Ἀθηναῖοι c B f_r || 22 εἴ] οἵ B || 29 φόρου+ C φόρους A f_r

γαρχίαν δὲ σφίσιν αὐτοῖς μόνον ἐπιτηδείως ὅπως πο|λιτεύσουσι θεραπεύοντες, Ἀθηναῖοι δὲ ναῦς τε τῶν πόλεων τῷ χρόνῳ παραλαβόντες, πλὴν Χίων καὶ Λεσβίων, καὶ χρήματα τοῖς πᾶσι τάξαντες φέρειν. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἐς τόνδε τὸν πόλεμον ἡ ἰδία παρασκευὴ μείζων ἢ ὡς τὰ κράτιστά ποτε μετὰ ἀκραιφνοῦς τῆς | ξυμμαχίας ἤνθησαν.

27 **20.** | Τὰ μὲν οὖν παλαιὰ τοιαῦτα ηὗρον, χαλεπὰ ὄντα παντὶ ἑξῆς τεκμηρίῳ πιστεῦσαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰς ἀκοὰς τῶν προγεγενημένων, καὶ ἢν ἐπιχώρια σφίσιν ᾖ, 2 ὁμοίως ἀβασανίστως παρ' ἀλλήλων δέχονται. Ἀθηναίων | γοῦν τὸ πλῆθος Ἵππαρχον οἴονται ὑφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος τύραννον ὄντα ἀποθανεῖν καὶ οὐκ ἴσασιν ὅτι Ἱππίας μὲν πρεσβύτατος ὢν ἦρχε τῶν Πεισιστράτου υἱέων, Ἵππαρχος δὲ καὶ Θέσσαλος ἀδελφοὶ ἦσαν αὐτοῦ, ὑποτοπήσαντες δέ τι ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ | παραχρῆμα Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐκ τῶν ξυνειδότων σφίσιν Ἱππίᾳ μεμηνῦσθαι, τοῦ μὲν ἀπέσχοντο ὡς προειδότος, βουλόμενοι δὲ πρὶν ξυλληφθῆναι δράσαντές τι καὶ κινδυνεῦσαι, τῷ Ἱππάρχῳ περιτυχόντες παρὰ τὸ Λεωκό- 3 ρειον καλούμενον τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν δια|κοσμοῦντι ἀπέκτειναν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔτι καὶ νῦν ὄντα καὶ οὐ χρόνῳ ἀμηνστούμενα καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες οὐκ ὀρθῶς οἴονται, ὥσπερ τούς τε Λακεδαιμονίων βασιλέας μὴ μιᾷ ψήφῳ προστίθεσθαι ἑκάτερον, ἀλλὰ δυοῖν, καὶ τὸν Πιτανάτην λόχον αὐτοῖς εἶναι, ὃς οὐδ' | ἐγένετο πώποτε. οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας καὶ ἐπὶ τὰ ἑτοῖμα μᾶλλον τρέπονται. **21.** ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων τεκμηρίων ὅμως τοιαῦτα ἄν τις νομίζων μάλιστα ἃ διῆλθον οὐχ ἁμαρτάνοι, καὶ οὔτε ὡς

ABCEf$_r$GM (F inde a l. 14 ὅτι Ἱπ-)

1 πολιτεύσουσι Cf$_r$ πολιτεύσωσι ABEGM || **2** πολεμίων G || **10** ἀκ+οὰς B || **15** Θεσσαλὸς codd. || **20** παρὰ Aristot. rp. Ath. XVIII 3 (potius huc quam ad VI 57, 3 spectat) περὶ codd. | Λεωκόρειον Aristot. Λεωκόριον codd. || **24** τε om. C[G] || **25** μὴ om. M | δυεῖν C[G] (δυεῖν etiam R, ex⟨G⟩ut conicias) || **30** ἁμαρτάνει c

ποιηταὶ ὑμνήκασι περὶ αὐτῶν ἐπὶ τὸ μεῖζον | κοσμοῦντες μᾶλλον πιστεύων, οὔτε ὡς λογογράφοι ξυνέθεσαν ἐπὶ τὸ προσαγωγότερον τῇ ἀκροάσει ἢ ἀληθέστερον, ὄντα ἀνεξέλεγκτα καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου αὐτῶν ἀπίστως ἐπὶ τὸ μυθῶδες ἐκνενικηκότα, ηὑρῆσθαι δὲ ἡγησάμενος ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων σημείων ὡς πα|λαιὰ εἶναι ἀποχρώντως. καὶ ὁ πόλεμος οὗτος, καίπερ τῶν ἀνθρώπων ἐν ᾧ μὲν 2 ἂν πολεμῶσι τὸν παρόντα αἰεὶ μέγιστον κρινόντων, παυσαμένων δὲ τὰ ἀρχαῖα μᾶλλον θαυμαζόντων, ἀπ᾽ αὐτῶν τῶν ἔργων σκοποῦσι δηλώσει ὅμως μείζων γεγενημένος αὐτῶν. **22.** καὶ ὅσα μὲν λό|γῳ εἶπον ἕκαστοι ἢ μέλλοντες πολεμήσειν ἢ ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν αὐτὴν τῶν λεχθέντων | διαμνημονεῦσαι ἦν 28 ἐμοί τε ὧν αὐτὸς ἤκουσα καὶ τοῖς ἄλλοθέν ποθεν ἐμοὶ ἀπαγγέλλουσιν· ὡς δ᾽ ἂν ἐδόκουν μοι ἕκαστοι περὶ τῶν αἰεὶ παρόντων τὰ δέοντα μάλιστ᾽ εἰπεῖν ἐχομένῳ ὅτι ἐγγύτατα τῆς ξυμπάσης γνώμης | τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἴρηται· τὰ δ᾽ ἔργα τῶν πραχθέντων ἐν τῷ πολέμῳ 2 οὐκ ἐκ τοῦ παρατυχόντος πυνθανόμενος ἠξίωσα γράφειν οὐδ᾽ ὡς ἐμοὶ ἐδόκει, ἀλλ᾽ οἷς τε αὐτὸς παρῆ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσον δυνατὸν ἀκριβείᾳ περὶ ἑκάστου ἐπεξελθών. ἐπιπό|νως δὲ ηὑρίσκετο, διότι οἱ παρόντες τοῖς ἔρ- 3 γοις ἑκάστοις οὐ ταὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἔλεγον, ἀλλ᾽ ὡς ἑκατέρων τις εὐνοίας ἢ μνήμης ἔχοι. καὶ ἐς μὲν ἀκρόασιν 4 ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν ἀτερπέστερον φανεῖται· ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν καὶ | τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις κατὰ τὸ ἀνθρώπινον τοιούτων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ

ABCEFGM

2 τὸ om. E ‖ 9 *θαυμαζόντων μᾶλλον* F ‖ 13 *αὐτὴν*] *αὐτῶν* M ‖ 15 *ἀπαγγέλουσιν* BF | *μοι* **c** Dion. Hal. 859 *ἐμοὶ* **b** ‖ 16 *ἐχόμενον ὡς ἔγγιστα* (*εἴ τις τὰ*, corr. Reiske) Dion. Hal. 918 ‖ 17 *λεχθέντων*] *λεγόντων* M *γρ.* G_1 ‖ 20 *ἐδόκει* **c** *δοκεῖ* **b** | *παρῆ* cod. P Dion. Hal. *παρῆν* cod. M et **c b** | ante *παρὰ* add. *τὰ* Ullrich, sed Stahl: quasi praecesserit *αὐτός τε παρών* (cf. Ros 393) ‖ 23 *οὐ*] *οἱ* C ‖ 24 *ἑκατέρων* **c** M Dion. Hal. *ἑκατέρωι* ABEF | *εἶχεν* suprascr. G_1 ‖ 26 *γεγονότων* Dion. Hal. 824. 859 ‖ 27. *ἀνθρώπινον* **c** *ἀνθρώπειον* **b**

ἀρκούντως ἕξει. κτῆμά τε ἐς αἰεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν ξύγκειται.

23. Τῶν δὲ πρότερον ἔργων μέγιστον ἐπράχθη τὸ Μη|δικόν, καὶ τοῦτο ὅμως δυοῖν ναυμαχίαιν καὶ πεζομαχίαιν ταχεῖαν τὴν κρίσιν ἔσχεν. τούτου δὲ τοῦ πολέμου μῆκός τε μέγα προύβη, παθήματά τε ξυνηνέχθη γενέσθαι ἐν αὐτῷ τῇ Ἑλλάδι οἷα οὐχ ἕτερα ἐν ἴσῳ χρόνῳ. 2 οὔτε γὰρ πόλεις τοσαίδε ληφθεῖσαι ἠρημώθησαν, | αἱ μὲν ὑπὸ βαρβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἀντιπολεμούντων (εἰσὶ δ' αἳ καὶ οἰκήτορας μετέβαλον ἁλισκόμεναι), οὔτε φυγαὶ τοσαίδε ἀνθρώπων καὶ φόνος, ὁ μὲν κατ' 3 αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὁ δὲ διὰ τὸ στασιάζειν. τά τε πρότερον ἀκοῇ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτε|ρον βεβαιούμενα οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν τε πέρι, οἳ ἐπὶ πλεῖστον ἅμα μέρος γῆς καὶ ἰσχυρότατοι οἱ αὐτοὶ ἐπέσχον, ἡλίου τε ἐκλείψεις, αἳ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα ξυνέβησαν, αὐχμοί τε ἔστι 29 παρ' οἷς μεγάλοι καὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοὶ | καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα βλάψασα καὶ μέρος τι φθείρασα ἡ λοιμώδης νόσος· ταῦτα γὰρ πάντα μετὰ τοῦδε τοῦ πολέμου ἅμα 4 ξυνεπέθετο. ἤρξαντο δὲ αὐτοῦ Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι λύσαντες τὰς τριακοντούτεις σπονδὰς αἳ | αὐτοῖς 5 ἐγένοντο μετὰ Εὐβοίας ἅλωσιν. δι' ὅ τι δ' ἔλυσαν, τὰς αἰτίας προύγραψα πρῶτον καὶ τὰς διαφοράς, τοῦ μή τινα ζητῆσαί ποτε ἐξ ὅτου τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἕλλησι 6 κατέστη. τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην δὲ λόγῳ τοὺς Ἀθηναίους ἡγοῦμαι μεγά|λους γιγνομένους καὶ φόβον παρέχοντας τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀναγκάσαι ἐς τὸ πολεμεῖν· αἳ δ' ἐς τὸ φανερὸν λεγόμεναι

A B C E F G M

3 ἔργον EF || 4 δυοῖν CE_1 δυεῖν **b** G Dion. Hal. 860 || 7 ετε:ρα C || 16 πυκνότερα F || 18 ἡ om. ABEF || 22 τριακοντούτις B || 23 δι' ὅτε AB διό F | δ' om. AB || 24 ἔγραψα **c** | τινα **b** Dion. Hal. 861 τινας **c** Dion. Hal. 833 || 28 γεγενημένους coni. Weidner, def. Steup, sed cf. F. Jacoby ap. R. Zahn, diss. Kil. 1934, adn. 100; J. de Romilly, Thuc. et l'imp. ath., Paris. 1947, 24, 3

αἰτίαι αἵδ' ἦσαν ἑκατέρων, ἀφ' ὧν λύσαντες τὰς σπονδὰς ἐς τὸν πόλεμον κατέστησαν.

24. Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν Ἰόνιον | κόλπον· προσοικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρ- 15
βαροι, Ἰλλυρικὸν ἔθνος. ταύτην ἀπῴκισαν μὲν Κερκυ- 2
ραῖοι, οἰκιστὴς δ' ἐγένετο Φαλίος Ἐρατοκλείδου, Κορίνθιος γένος, τῶν ἀφ' Ἡρακλέους, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον ἐκ τῆς μητροπόλεως κατακληθείς. ξυνῴκισαν δὲ καὶ Κο|ρινθίων τινὲς καὶ τοῦ ἄλλου Δωρικοῦ γένους. 20
προελθόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐγένετο ἡ τῶν Ἐπιδαμνίων 3
πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος. στασιάσαντες δὲ ἐν 4
ἀλλήλοις ἔτη πολλά, ὡς λέγεται, ἀπὸ πολέμου τινὸς τῶν προσοίκων βαρβάρων ἐφθάρησαν καὶ τῆς δυνάμεως τῆς | πολλῆς ἐστερήθησαν. τὰ δὲ τελευταῖα πρὸ τοῦδε τοῦ 5 25
πολέμου ὁ δῆμος αὐτῶν ἐξεδίωξε τοὺς δυνατούς, οἱ δὲ [ἐπ]ελθόντες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐλῄζοντο τοὺς ἐν τῇ πόλει κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει 6
ὄντες Ἐπιδάμνιοι ἐπειδὴ ἐπιέζοντο, πέμπουσιν ἐς | τὴν Κέρ- 30
κυραν πρέσβεις ὡς μητρόπολιν οὖσαν, δεόμενοι μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους, ἀλλὰ τούς τε φεύγοντας ξυναλλάξαι σφίσι καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλῦσαι. ταῦτα δὲ ἱκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ Ἥραιον | ἐδέοντο. οἱ 7 30
δὲ Κερκυραῖοι τὴν ἱκετείαν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀπράκτους ἀπέπεμψαν. **25.** γνόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι οὐδε-
μίαν σφίσιν ἀπὸ Κερκύρας τιμωρίαν οὖσαν ἐν ἀπόρῳ εἴχοντο θέσθαι τὸ παρόν, καὶ πέμψαντες ἐς | Δελφοὺς 5
τὸν θεὸν ἐπηρώτων εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν ὡς οἰκισταῖς καὶ τιμωρίαν τινὰ πειρῷντ' ἀπ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε παραδοῦναι καὶ ἡγεμόνας ποι-

ABCEFGM

6 *Φάλιος* G et schol. || **8** *ξυνῴκησαν* F et ex corr. E_1 || **9** *τῶν Κορινθίων* G | *τοῦ ἄλλου*] *ἄλλοι ἐκ τοῦ* G || **11** *πόλις* A B F *δύναμις πόλις* E M *δύναμις* **c** || **16** *ἀπελθόντες* codd., corr. Haase || **17—18** *ἐν τῇ . . . Ἐπιδάμνιοι* del. Cobet, sed certe genuina sunt || **27** *ἐπηρώτων* C⟨G⟩ *ἐπήροντο* **b** || **28** *πειρῶντ'* C *πειρῶ(ι)ντο* **b** [G] || **29** *αὐτοῖς* **b** (G) *αὐτὴν* C *γρ.* G

2 εἶσθαι. ἐλθόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν Κόρινθον κατὰ
τὸ μαντεῖον παρέδοσαν τὴν ἀποικίαν, | τόν τε οἰκιστὴν
ἀποδεικνύντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα καὶ τὸ χρηστήριον
δηλοῦντες, ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους,
3 ἀλλ' ἐπαμῦναι. Κορίνθιοι δὲ κατά τε τὸ δίκαιον ὑπεδέξαν-
το τὴν τιμωρίαν, νομίζοντες οὐχ ἧσσον ἑαυτῶν εἶναι τὴν
ἀποικίαν ἢ Κερκυραίων, | ἅμα δὲ καὶ μίσει τῶν Κερκυ-
4 ραίων, ὅτι αὐτῶν παρημέλουν ὄντες ἄποικοι, οὔτε γὰρ ἐν
πανηγύρεσι ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα
οὔτε Κορινθίῳ ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν, ὥσπερ
αἱ ἄλλαι ἀποικίαι, περιφρονοῦντες δὲ αὐτοὺς καὶ χρημά-
των δυνάμει ⟨περιεῖναι λέγ⟩οντες | κατ' ἐκεῖνον τὸν
χρόνον ὁμοίᾳ τοῖς Ἑλλήνων πλουσιωτάτοις καὶ τῇ ἐς
πόλεμον παρασκευῇ δυνατωτέρ⌈ᾳ⌉, ναυτικῷ δὲ καὶ πολὺ
προύχειν, ἔστιν ὅτε ἐπαιρόμενοι καὶ κατὰ τὴν Φαιάκων
προενοίκησιν τῆς Κερκύρας κλέος ἐχόντων τὰ περὶ τὰς
ναῦς· ᾗ καὶ μᾶλλον ἐξηρ|τύοντο τὸ ναυτικόν καὶ ἦσαν
οὐκ ἀδύνατοι· τριήρεις γὰρ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ὑπῆρχον
αὐτοῖς ὅτε ἤρχοντο πολεμεῖν. **26.** πάντων οὖν τούτων
ἐγκλήματα ἔχοντες οἱ Κορίνθιοι ἔπεμπον ἐς τὴν Ἐπίδα-
μνον ἅσμενοι τὴν ὠφελίαν, οἰκήτορά τε τὸν βουλόμενον
ἰέναι κελεύοντες καὶ | Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λευκαδίων καὶ
2 ἑαυτῶν φρουρούς. ἐπορεύθησαν δὲ πεζῇ ἐς Ἀπολλωνίαν
Κορινθίων οὖσαν ἀποικίαν, δέει τῶν Κερκυραίων μὴ
κωλύωνται ὑπ' αὐτῶν κατὰ θάλασσαν περαιούμενοι.
3 Κερκυραῖοι δὲ ἐπειδὴ ᾔσθοντο τούς τε οἰκήτορας καὶ
φρουροὺς ἥκον|τας ἐς τὴν Ἐπίδαμνον τήν τε ἀποικίαν
Κορινθίοις δεδομένην, ἐχαλέπαινον· καὶ πλεύσαντες εὐ-
θὺς πέντε καὶ εἴκοσι ναυσὶ καὶ ὕστερον ἑτέρῳ στόλῳ
τούς τε φεύγοντας ἐκέλευον κατ' ἐπήρειαν δέχεσθαι αὐ-

ABCEFGM

4 *διαφθειρομένους* ABEF (*Δ*I ex praegresso *N* repetitum est: Stahl) || 12 *περιεῖναι λέγοντες* coni. Ed. Schwartz, *ὄντες* codd. || 13 *ὁμοίαι* B *ὁμοία* A *ὅμοια* cEFM || 14 *δυνατωτέρᾳ* coni. Ed. Schwartz, *δυνατώτεροι* codd. || 15 *Φαιάκων* c *τῶν Φαιάκων* b || 17 *τὰ ναυτικὰ* EGM

τούς (ἦλθον γὰρ | ἐς τὴν Κέρκυραν οἱ τῶν Ἐπιδαμνίων φυγάδες, τάφους τε ἀποδεικνύντες καὶ ξυγγένειαν, ἣν προϊσχόμενοι ἐδέοντο σφᾶς κατάγειν) τούς τε φρουροὺς οὓς Κορίνθιοι ἔπεμψαν καὶ τοὺς οἰκήτορας ἀποπέμπειν. οἱ δὲ Ἐπιδάμνιοι οὐδὲν αὐτῶν ὑπήκουσαν, ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς | οἱ Κερκυραῖοι τεσσαράκοντα ναυσὶ μετὰ τῶν φυγάδων ὡς κατάξοντες, καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς προσλαβόντες. προσκαθεζόμενοι δὲ τὴν πόλιν προεῖπον Ἐπιδαμνίων τε τὸν βουλόμενον καὶ τοὺς ξένους ἀπαθεῖς ἀπιέναι· εἰ δὲ μή, ὡς πολεμίοις χρήσεσθαι. ὡς δ' οὐκ ἐπείθοντο, οἱ μὲν | Κερκυραῖοι (ἔστι δ' ἰσθμὸς τὸ χωρίον) ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν· **27.** Κορίνθιοι δ', ὡς αὐτοῖς ἐκ τῆς Ἐπιδάμνου ἦλθον ἄγγελοι ὅτι πολιορκοῦνται, παρεσκευάζοντο στρατείαν, καὶ ἅμα ἀποικίαν ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἐκήρυσσον ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ τὸν βουλόμενον ἰέναι· εἰ δέ τις | τὸ παραυτίκα μὲν μὴ ἐθέλοι ξυμπλεῖν, μετέχειν δὲ βούλεται τῆς ἀποικίας, πεντήκοντα δραχμὰς καταθέντα Κορινθίας μένειν. ἦσαν δὲ καὶ οἱ πλέοντες πολλοὶ καὶ οἱ ταργύριον καταβάλλοντες. ἐδεήθησαν δὲ καὶ τῶν Μεγαρέων ναυσὶ σφᾶς ξυμπροπέμψαι, εἰ ἄρα κωλύοιντο ὑπὸ | Κερκυραίων πλεῖν· οἱ δὲ παρεσκευάζοντο αὐτοῖς ὀκτὼ ναυσὶ ξυμπλεῖν, καὶ Παλῆς Κεφαλλήνων τέσσαρσιν. καὶ Ἐπιδαυρίων ἐδεήθησαν, οἳ παρέσχον πέντε, Ἑρμιονῆς δὲ μίαν καὶ Τροζήνιοι δύο, Λευκάδιοι δὲ δέκα καὶ Ἀμπρακιῶται ὀκτώ. Θηβαίους δὲ χρήματα ᾔτησαν καὶ Φλειασίους, | Ἠλείους δὲ ναῦς τε κενὰς καὶ χρήματα. αὐτῶν δὲ Κορινθίων νῆες παρεσκευ-

ABCEFGM

1 *οἱ*] *οἱ ἐπὶ* M, sed *ἐπὶ* semicirculo inclusum ‖ **2** *τε*] *δὲ* ABF(?) | *ἐπιδεικνύντες* B ‖ **3** *ἐδέοντο* **c** *ἐδέοντό τε* **b** ‖ **4** *οὓς οἱ Κορίνθιοι* G ‖ **5** *οὐδὲ* AB(?) ‖ **6** *ἐπ*] *ἐς* (?)F | *ἐπ' αὐτοὺς*] *ἑαυτοὺς* AB ‖ **8** *τῇι πόλει* ⟨G⟩M, *(τ)ὴν (πόλ)ιν* suprascr. M_1 ‖ **9** *τε* **b** *δὲ* C[G] ‖ **10** *χρήσεσθαι* C *χρήσασθαι* **b**⟨G⟩ ‖ **12** *αὐτῆς* M ‖ **14** *στρατιάν* ABE ‖ **16** *ἐθέλοι* **b**G Phot. s. v. *παραυτίκα* (= Ael. Dion. *π* 17 Eb.) *ἐθέλει* C ‖ **18** *Κορινθίοις* BC, corr. C_1 ‖ **19** *τὸ ἀργύριον* **c** ‖ **20** *ξυμπροπέμψαι* **c** *ξυμπροπέμψειν* **b** ‖ **26** *δὲ* **b** *τε* **c**

ἄζοντο τριάκοντα καὶ τρισχίλιοι ὁπλῖται. **28.** ἐπειδὴ δὲ ἐπύθοντο οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευήν, ἐλθόντες ἐς
32 Κόρινθον μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ Σικυω|νίων πρέσβεων, οὓς παρέλαβον, ἐκέλευον Κορινθίους τοὺς ἐν Ἐπιδάμνῳ φρουρούς τε καὶ οἰκήτορας ἀπάγειν, ὡς οὐ μετὸν αὐτοῖς 5
2 Ἐπιδάμνου. εἰ δέ τι ἀντιποιοῦνται, δίκας ἤθελον δοῦναι
5 ἐν Πελοποννήσῳ παρὰ πόλεσιν αἷς | ἂν ἀμφότεροι ξυμβῶσιν· ὁποτέρων δ' ἂν δικασθῇ εἶναι τὴν ἀποικίαν, τούτους κρατεῖν· ἤθελον δὲ καὶ τῷ ἐν Δελφοῖς μαντείῳ
3 ἐπιτρέψαι. πόλεμον δὲ οὐκ εἴων ποιεῖν· εἰ δὲ μή, καὶ αὐ- 10
τοὶ ἀναγκασθήσεσθαι ἔφασαν, ἐκείνων βιαζομένων, φί-
10 λους ποιεῖσθαι οὓς οὐ βούλονται, ἑτέρους | τῶν νῦν ὄν-
4 των μᾶλλον, ὠφελίας ἕνεκα. οἱ δὲ Κορίνθιοι ἀπεκρίναντο αὐτοῖς, ἢν τάς τε ναῦς καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπὸ Ἐπιδάμνου ἀπαγάγωσι, βουλεύσεσθαι· πρότερον δ' οὐ καλῶς 15
ἔχειν τοὺς μὲν πολιορκεῖσθαι, ἑαυτοὺς δὲ δικάζεσθαι.
15 5 Κερκυραῖοι δὲ ἀντέλεγον, ἢν καὶ ἐκεῖνοι | τοὺς ἐν Ἐπιδάμνῳ ἀπαγάγωσι, ποιήσειν ταῦτα· ἑτοῖμοι δὲ εἶναι καὶ ὥστε ἀμφοτέρους μένειν κατὰ χώραν σπονδὰς {δὲ} ποιήσασθαι ἕως ἂν ἡ δίκη γένηται. **29.** Κορίνθιοι δὲ οὐδὲν 20
τούτων ὑπήκουον, ἀλλ' ἐπειδὴ πλήρεις αὐτοῖς ἦσαν αἱ
20 νῆες καὶ οἱ ξύμμαχοι παρῆσαν, προπέμ|ψαντες κήρυκα πρότερον πόλεμον προεροῦντα Κερκυραίοις, ἄραντες ἑβδομήκοντα ναυσὶ καὶ πέντε δισχιλίοις τε ὁπλίταις ἔπλεον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον, Κερκυραίοις ἐναντία πολεμήσοντες· 25
2 ἐστρατήγει δὲ τῶν μὲν νεῶν Ἀριστεὺς ὁ Πελλίχου καὶ
25 Καλλικράτης ὁ Καλλίου καὶ Τι|μάνωρ ὁ Τιμάνθους, τοῦ δὲ πεζοῦ Ἀρχέτιμός τε ὁ Εὐρυτίμου καὶ Ἰσαρχίδας ὁ

ABCEFGM Π^{32}

1 *τρισχίλιοι*] cf. ad *δισχιλίοις* c. 29, 1 | *ἐπειδὴ* **b** *ἐπεὶ* **c** || **6** *δ' ἔτι* G || **8** *τούτοις* C || **9** *τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον* A || **12** *π*]*οιεῖσθαι* incipit Π^{32} fr. b || **15** *ἀπαγάγωσι* **c** et fort. Π^{32} (cf. schol.: *ἀποστήσωσιν*) *ἀπάγωσι* **b** | *βουλεύσασθαι* **c** || **16** *ἑαυτοὺς* C Π^{32} ("se autem inter se disceptare") *αὐτοὺς* **b** ⟨G⟩ || **18** *ἀπαγάγωσι* **b** et fort. Π^{32} *ἀπάγωσι* **c** || **19** *δὲ* del. Stephanus et Poppo [Π^{32}] || **22** *προ+πέμψαντες* B || **24** *δισχιλίοις* suspectum (*πεντακισχιλίοις* coni. Herw., coll. c. 27, 2 fin.) || **26** *ὁ* om. C

Ἰσάρχου. ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐν Ἀκτίῳ τῆς Ἀνακτορίας 3
γῆς, οὗ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν, ἐπὶ τῷ στόματι
τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, οἱ Κερκυραῖοι κήρυκά τε πρού-
πεμψαν αὐτοῖς ἐν ἀκατίῳ | ἀπεροῦντα μὴ πλεῖν ἐπὶ σφᾶς, 30
καὶ τὰς ναῦς ἅμα ἐπλήρουν, ζεύξαντές τε τὰς παλαιὰς
ὥστε πλωίμους εἶναι καὶ τὰς ἄλλας ἐπισκευάσαντες. ὡς 4
δὲ ὁ κῆρυξ τε ἀπήγγειλεν οὐδὲν εἰρηναῖον παρὰ τῶν
Κορινθίων καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐπεπλήρωντο οὖσαι ὀγδο-
ήκοντα (τεσσαράκοντα | γὰρ Ἐπίδαμνον ἐπολιόρκουν), 35
ἀνταν⟨αγ⟩αγόμενοι καὶ παρα|ταξάμενοι ἐναυμάχησαν· 33
καὶ ἐνίκησαν οἱ Κερκυραῖοι παρὰ πολὺ καὶ ναῦς πέντε 5 (a. 435)
καὶ δέκα διέφθειραν τῶν Κορινθίων. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ
αὐτοῖς ξυνέβη καὶ τοὺς τὴν Ἐπίδαμνον πολιορκοῦντας
παραστήσασθαι ὁμολογίᾳ ὥστε | τοὺς μὲν ἐπήλυδας ἀπο- 5
δόσθαι, Κορινθίους δὲ δήσαντας ἔχειν ἕως ἂν ἄλλο τι
δόξῃ. **30.** μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν οἱ Κερκυραῖοι τρο- 2
παῖον στήσαντες ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ τῆς Κερκύρας ἀκρω-
τηρίῳ τοὺς μὲν ἄλλους οὓς ἔλαβον αἰχμαλώτους ἀπέκτει-
ναν, Κορινθίους δὲ δήσαντες | εἶχον. ὕστερον δέ, ἐπειδὴ 2 10
οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἠσσημένοι ταῖς ναυσὶν
ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου, τῆς θαλάσσης ἁπάσης ἐκράτουν
τῆς κατ' ἐκεῖνα τὰ χωρία οἱ Κερκυραῖοι, καὶ πλεύσαντες
ἐς Λευκάδα τὴν Κορινθίων ἀποικίαν τῆς γῆς ἔτεμον καὶ
Κυλλήνην τὸ Ἠλείων | ἐπίνειον ἐνέπρησαν, ὅτι ναῦς καὶ 15
χρήματα παρέσχον Κορινθίοις. τοῦ τε χρόνου τὸν πλεῖ- 3
στον μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἐπεκράτουν τῆς θαλάσσης καὶ
τοὺς τῶν Κορινθίων ξυμμάχους ἐπιπλέοντες ἔφθειρον,
μέχρι οὗ Κορίνθιοι περιόντι τῷ θέρει πέμψαντες ναῦς

ABCEFGM Π[32]

1 ἐπειδὴ **b** ἐπεὶ **c** || **2** τοῦ om. BM, add. B_1 || **3** Ἀμπρακια-
κοῦ AB || **5** τε τὰς] τάς τε ut vid. Π[32] || **6** ἐπισκευ]άσα[ντες desi-
nit Π[32] || **7** εἰρηναίων B || **10** ἀνταναγόμενοι codd., corr. iam recc. ||
11 post ναῦς add. τε **c** || **12** αὐτῇ δὲ M || **17** Λευκίμμῃ **b** Λευκίμνη **c**
hic et infra | Κερκύρας **b** Κερκυραίας **c** || **20** καὶ om. M || **25** τὸν
AEF et schol. τὸ BCM[G] || **26** ἐπεκράτουν C⟨G⟩ ἐκράτουν **b** ||
27 ἔφθειραν C⟨G⟩ || **28** οὗ] οὖν M | περιόντι] conff. de hac scrip-
tura verbi εἶμι cum praep. περι- compositi Hyper. in Dem. 13, 6;

καὶ στρατιάν, | ἐπεὶ σφῶν οἱ ξύμμαχοι ἐπόνουν, ἐστρατοπεδεύοντο ἐπὶ Ἀκτίῳ καὶ περὶ τὸ Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος, φυλακῆς ἕνεκα τῆς τε Λευκάδος καὶ τῶν 4 ἄλλων πόλεων ὅσαι σφίσι φίλιαι ἦσαν. ἀντεστρατοπεδεύοντο δὲ καὶ οἱ Κερκυραῖοι ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ ναυσί τε 5 καὶ πεζῷ. ἐπέπλεόν | τε οὐδέτεροι ἀλλήλοις, ἀλλὰ τὸ θέρος τοῦτο ἀντικαθεζόμενοι χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησαν ἐπ᾽ οἴκου ἑκάτεροι.

31. Τὸν δὲ ἐνιαυτὸν πάντα τὸν μετὰ τὴν ναυμαχίαν καὶ τὸν ὕστερον οἱ Κορίνθιοι ὀργῇ φέροντες τὸν πρὸς 10 Κερκυραίους πόλεμον ἐναυπηγοῦντο καὶ παρεσκευάζοντο τὰ | κράτιστα νεῶν στόλον, ἔκ τε αὐτῆς Πελοποννήσου ἀγείροντες καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἑρέτας μισθῷ πείθον- 2 τες. πυνθανόμενοι δὲ οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν ἐφοβοῦντο, καί (ἦσαν γὰρ οὐδενὸς Ἑλλήνων ἔν- 15 34 σπονδοι οὐδὲ ἐσεγράψαντο ἑαυτοὺς οὔτε ἐς τὰς Ἀθη|ναίων σπονδὰς οὔτε ἐς τὰς Λακεδαιμονίων) ἔδοξεν αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμάχους γενέσθαι καὶ 3 ὠφελίαν τινὰ πειρᾶσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν εὑρίσκεσθαι. οἱ δὲ 5 Κορίνθιοι πυθόμενοι ταῦτα ἦλθον καὶ αὐτοὶ ἐς | τὰς 20 Ἀθήνας πρεσβευσόμενοι, ὅπως μὴ σφίσι πρὸς τῷ Κερκυραίων ναυτικῷ καὶ τὸ αὐτῶν προσγενόμενον ἐμπόδιον 4 γένηται θέσθαι τὸν πόλεμον ἢ βούλονται. καταστάσης δὲ ἐκκλησίας ἐς ἀντιλογίαν ἦλθον. καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ἔλεξαν τοιάδε. 25

10 **32.** | ,,Δίκαιον, ὦ Ἀθηναῖοι, τοὺς μήτε εὐεργεσίας μεγάλης μήτε ξυμμαχίας προυφειλομένης ἥκοντας παρὰ τοὺς πέλας ἐπικουρίας, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς νῦν, δεησομέ-

ABCEFGMY (cf. add.)

pro Lyc. 2, 12, Aristot. rp. Ath. LIII § 1, L. Dindorf ad Xen. H. Gr. III 2, 25 (praef. p. XX), Pherecratis fr. 186; *περιόντι* recc.

1 *στρατείαν* CM[G] || **6** *τε* **b** *δὲ* **c** | *ἀλλήλοις οὐδέτεροι* E || **13** *ἀγείραντες* C || **18** *Ἀθηναίων* C || **21** *τὸ* BCM | *Κερκυραίοι* ABEF || **22** *καὶ τὸ αὐτῶν* G et in lit. sex litt. c_2 *τὸ Ἀττικὸν* **b** *γρ.* G_1 *καὶ* ante *τὸ Ἀττικὸν* add. f_2 | *γενόμενον* C || **23** *βούλωνται* G || **27** *προσφειλομένης* C *προσοφειλομένης* (?) G

νους ἀναδιδάξαι πρῶτον, μάλιστα μὲν ὡς καὶ ξύμφορα δέονται, εἰ δὲ μή, ὅτι γε οὐκ ἐπιζήμια, ἔπειτα δὲ ὡς καὶ τὴν | χάριν βέβαιον ἕξουσιν· εἰ δὲ τούτων μηδὲν σαφὲς καταστήσουσι, μὴ ὀργίζεσθαι ἢν ἀτυχῶσιν. Κερκυραῖοι δὲ μετὰ τῆς ξυμμαχίας τῆς αἰτήσεως καὶ ταῦτα πιστεύοντες ἐχυρὰ ὑμῖν παρέξεσθαι ἀπέστειλαν ἡμᾶς. τετύχηκε δὲ τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα πρός τε ὑμᾶς ἐς τὴν | χρείαν ἡμ⌈ῶν⌉ ἄλογον καὶ ἐς τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι ἀξύμφορον. ξύμμαχοι τε γὰρ οὐδενός πω ἐν τῷ πρὸ τοῦ ἑκούσιοι γενόμενοι νῦν ἄλλων τοῦτο δεησόμενοι ἥκομεν, καὶ ἅμα ἐς τὸν παρόντα πόλεμον Κορινθίων ἐρῆμοι δι' αὐτὸ καθέσταμεν. καὶ περιέστηκεν ἡ | δοκοῦσα ἡμῶν πρότερον σωφροσύνη, τὸ μὴ ἐν ἀλλοτρίᾳ ξυμμαχίᾳ τῇ τοῦ πέλας γνώμῃ ξυγκινδυνεύειν, νῦν ἀβουλία καὶ ἀσθένεια φαινομένη. τὴν μὲν οὖν γενομένην ναυμαχίαν αὐτοὶ κατὰ μόνας ἀπεωσάμεθα Κορινθίους· ἐπειδὴ δὲ μείζονι παραοκευῇ ἀπὸ Πελοποννήσου | καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐφ' ἡμᾶς ὥρμηνται καὶ ἡμεῖς ἀδύνατοι ὁρῶμεν ὄντες τῇ οἰκείᾳ μόνον δυνάμει περιγενέσθαι, καὶ ἅμα μέγας ὁ κίνδυνος, εἰ ἐσόμεθα ὑπ' αὐτοῖς, ἀνάγκη καὶ ὑμῶν καὶ ἄλλου παντὸς ἐπικουρίας | δεῖσθαι, καὶ ξυγγνώμη, εἰ μὴ μετὰ κακίας, δόξης δὲ μᾶλλον ἁμαρτίᾳ τῇ πρότερον ἀπραγμοσύνῃ ἐναντία τολμῶμεν.

33. *„Γενήσεται δὲ ὑμῖν πειθομένοις καλὴ ἡ ξυντυχία κατὰ πολλὰ τῆς ἡμετέρας χρείας, πρῶτον μὲν ὅτι | ἀδικουμένοις καὶ οὐχ ἑτέρους βλάπτουσι τὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε, ἔπειτα περὶ τῶν μεγίστων κινδυνεύοντας δεξάμενοι ὡς ἂν μάλιστα μετ' αἰειμνήστου μαρτυρίου τὴν χάριν καταθή⟨σε⟩σθε, ναυτικόν τε κεκτήμεθα πλὴν*

ABCEFGM (m_2 incipit ab *ἔπειτα* l. 27)

2 *ὅτε A* | *γε*] *τε* BF, om. *A* | *ἐπιζημία* B || **7** *ἡμᾶς* M || **8** *ἡμῶν* coni. Hude *ἡμῖν* codd.; Steup vix apte *ἡμῖν* cum *τετύχηκε* iungit || **9** *τοῦ* **b** *τοῦ χρόνω* C⟨G⟩ || **10** *νῦν*] *καὶ νῦν* M | *τούτων* M || **16** *Κορινθίοις* C || **17** *ἀπὸ*] *ἐκ* G, corr. G_1 || **24** *ξυμμαχία* B || **27** *ποιήσεσθε*] alt. *ε* in lit. b *ποιήσασθαι* (?) C || **29** *καταθήσεσθε* coni. Fritzsche et Kr. *καταθ+σθε* C *κατάθησθε* A B G m_2 *καταθῆσθε* E F

2 τοῦ παρ᾽ ὑμῖν πλεῖστον. καὶ σκέψασθε τίς εὐπραξία σπα|νιωτέρα ἢ τίς τοῖς πολεμίοις λυπηροτέρα, εἰ ἦν ὑμεῖς ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ χάριτος ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, αὕτη πάρεστιν αὐτεπάγγελτος, ἄνευ κινδύνων καὶ δαπάνης διδοῦσα ἑαυτὴν καὶ προσέτι φέρουσα ἐς μὲν τοὺς πολλοὺς ἀρετήν, οἷς δὲ | ἐπαμυνεῖτε χάριν, ὑμῖν δ᾽ αὐτοῖς ἰσχύν· ἃ ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ ὀλίγοις δὴ ἅμα πάντα ξυνέβη, καὶ ὀλίγοι ξυμμαχίας δεόμενοι οἷς ἐπικαλοῦνται ἀσφάλειαν καὶ κόσμον οὐχ ἧσσον διδόντες
3 ἢ ληψόμενοι παραγίγνονται. τὸν δὲ πόλεμον, δι᾽ ὅνπερ χρήσιμοι ἂν εἶμεν, εἴ τις ὑμῶν | μὴ οἴεται ἔσεσθαι, γνώμης ἁμαρτάνει καὶ οὐκ αἰσθάνεται τοὺς Λακεδαιμονίους φόβῳ τῷ ὑμετέρῳ πολεμησείοντας καὶ τοὺς Κορινθίους, δυναμένους ⟨τε⟩ παρ᾽ αὐτοῖς καὶ ὑμῖν ἐχθροὺς ὄντας, {καὶ} προκαταλαμβάνοντας ἡμᾶς νῦν ἐς τὴν ὑμετέραν ἐπιχείρησιν, ἵνα μὴ τῷ κοινῷ | ἔχθει κατ᾽ αὐτοὺς μετ᾽ ἀλλήλων στῶμεν μηδὲ δυοῖν φθάσαι ἁμάρτωσιν, ἢ κα-
4 κῶσαι ἡμᾶς ἢ σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι. ἡμέτερον δέ γ᾽ αὖ ἔργον προτερῆσαι, τῶν μὲν διδόντων, ὑμῶν δὲ δεξαμένων τὴν ξυμμαχίαν, καὶ προεπιβουλεύειν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἀντεπιβουλεύειν.

34. „Ἥν | δὲ λέγωσιν ὡς οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποίκους ὑμᾶς δέχεσθαι, μαθόντων ὡς πᾶσα ἀποικία εὖ μὲν πάσχουσα τιμᾷ τὴν μητρόπολιν, ἀδικουμένη δὲ ἀλλοτριοῦται· οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ δοῦλοι, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ ὁμοῖοι
36 2 τοῖς λειπομένοις | εἶναι ἐκπέμπονται. ὡς δὲ ἠδίκουν σαφές ἐστιν· προκληθέντες γὰρ περὶ Ἐπιδάμνου ἐς κρίσιν πολέμῳ μᾶλλον ἢ τῷ ἴσῳ ἐβουλήθησαν τὰ ἐγκλήματα
3 μετελθεῖν. καὶ ὑμῖν ἔστω τι τεκμήριον ἃ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ξυγγε|νεῖς δρῶσιν, ὥστε ἀπάτῃ τε μὴ παράγεσθαι ὑπ᾽ αὐ-

ABCEFGm_2

5 *κινδύνου* G || **7** *παντὶ*] *παρόντι* F || **10** *διόπερ* ABEF || **14** *τε* ex Syriano ad Hermog. II 178 add. F. Schroeder || **15** *καὶ* del. Stahl | *ὑμᾶς* C[G] || **15** *ὑμετέραν*] *υ* in lit. b || **16** *αὐτοὺς*] *αὐτῶν* F || **18** *ὑμέτερον* EG || **18** *δέ γ᾽ αὖ* CG *δ᾽ αὖ* ABEFm_2 || **23** *πᾶσα μὲν* G, *μὲν* del. G_1 || **26** *ἐκπέμπεται* G

τῶν δεομένοις τε ἐκ τοῦ εὐθέος μὴ ὑπουργεῖν· ὁ γὰρ ἐλαχίστας τὰς μεταμελείας ἐκ τοῦ χαρίζεσθαι τοῖς ἐναντίοις λαμβάνων ἀσφαλέστατος ἂν διατελοίη. **35.** *λύσετε δὲ οὐδὲ τὰς Λακεδαιμονίων σπονδὰς δεχόμενοι ἡμᾶς μη|δε-* 10
τέρων ὄντας ξυμμάχους· εἴρηται γὰρ ἐν αὐταῖς, τῶν Ἑλ- 2
ληνίδων πόλεων ἥτις μηδαμοῦ ξυμμαχεῖ, ἐξεῖναι παρ' ὁποτέρους ἂν ἀρέσκηται ἐλθεῖν. καὶ δεινὸν εἰ τοῖσδε μὲν 3
ἀπό τε τῶν ἐνσπόνδων ἔσται πληροῦν τὰς ναῦς καὶ προσέτι καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος καὶ οὐχ ἥκιστα ἀπὸ | τῶν 15
ὑμετέρων ὑπηκόων, ἡμᾶς δὲ ἀπὸ τῆς προκειμέι ης τε ξυμμαχίας εἴρξουσι καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλοθέν ποθεν ὠφελίας. ⌜εἴ τ'⌝ ἐν ἀδικήματι θήσονται πεισθέντων ὑμῶν ἃ δεόμεθα, πολὺ 4
⌜δὴ⌝ ἐν πλείονι αἰτίᾳ ἡμεῖς μὴ πείσαντες ὑμᾶς ἕξομεν· ἡμᾶς μὲν γὰρ κινδυνεύοντας καὶ οὐκ | ἐχθροὺς ὄι τας ἀπώ- 20
σεσθε, τῶνδε δὲ οὐχ ὅπως κωλυταὶ ἐχθρῶν ὄντων καὶ ἐπιόντων γενήσεσθε, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε· ἣν οὐ δίκαιον, ἀλλ' ἢ κἀκείνων κωλύειν τοὺς ἐκ τῆς ὑμετέρας μισθοφόρους ἢ καὶ ἡμῖν πέμπειν καθ' ὅ τι ἂν | πεισθῆτε ὠφελίαν, μά- 25
λιστα δὲ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς δεξαμένους βοηθεῖν. πολλὰ 5
δέ, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ ὑπείπομεν, τὰ ξυμφέροντα ἀποδείκνυμεν, καὶ μέγιστον ὅτι οἵ τε αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν ἦσαν (ὅπερ σαφεστάτη πίστις) καὶ οὗτοι οὐκ ἀσθενεῖς, ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας | βλάψαι. καὶ ναυτικῆς καὶ οὐκ 30
ἠπειρώτιδος τῆς ξυμμαχίας διδομένης οὐχ ὁμοία ἡ ἀλλοτρίωσις, ἀλλὰ μάλιστα μέν, εἰ δύνασθε, μηδένα ἄλλον ἐᾶν κεκτῆσθαι ναῦς, εἰ δὲ μή, ὅστις ἐχυρώτατος, τοῦτον φίλον ἔχειν.

36. *„Καὶ ὅτῳ τάδε ξυμφέροντα μὲν δοκεῖ λέγεσθαι,*

ABCEFGm_2

6 *ἥτις*] *η* in lit. a_2 || **11** *εἴ τ'*] *εἶτα* codd., corr. Kr. || **13** *δὴ* scr. Kr. *δὲ* codd. (cf. Delachaux 43: nova sententia ab *εἴ τ'* incipit) || **14** *μὲν* in marg. A_1 || **18** *τὰς . . . μισθοφορίας* G || **19** *τι*++*ἂν* A || **22** *οἱ*++*αὐτοὶ* F | *ἦσαν* del. Herw., def. K. v. Fritz, Thesaurismata, Festschr. Ida Kapp, 1954 || **26** post *μὲν* add. *δεῖ* Sitzler, sed inf. *ἐᾶν* pro imp. ferendus, cf. V 9, 7 | *δύναισθε* Em_2 □

37 *φοβεῖται | δὲ μὴ δι' αὐτὰ πειθόμενος τὰς σπονδὰς λύσῃ, γνώτω τὸ μὲν δεδιὸς αὐτοῦ ἰσχὺν ἔχον τοὺς ἐναντίους μᾶλλον φοβῆσον, τὸ δὲ θαρσοῦν μὴ δεξαμένου ἀσθενὲς ὂν πρὸς ἰσχύοντας τοὺς ἐχθροὺς ἀδεέστερον ἐσόμενον, καὶ*
5 *ἅμα | οὐ περὶ τῆς Κερκύρας νῦν τὸ πλέον ἢ καὶ τῶν* 5
Ἀθηνῶν βουλευόμενος, καὶ οὐ τὰ κράτιστα αὐταῖς προνοῶν, ὅταν ἐς τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον τὸ αὐτίκα περισκοπῶν ἐνδοιάζῃ χωρίον προσλαβεῖν ὃ
2 *μετὰ μεγίστων καιρῶν οἰκειοῦταί τε καὶ πολεμοῦται. τῆς*
10 *τε | γὰρ Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς παράπλου κεῖται,* 10
ὥστε μήτε ἐκεῖθεν ναυτικὸν ἐᾶσαι Πελοποννησίοις ἐπελθεῖν τό τε ἐνθένδε πρὸς τἀκεῖ παραπέμψαι, καὶ ἐς
3 *τἆλλα ξυμφορώτατόν ἐστιν. βραχυτάτῳ δ' ἂν κεφαλαίῳ, τοῖς τε ξύμπασι καὶ καθ' ἕκαστον, τῷδ' ἂν μὴ προέσθαι |*
15 *ἡμᾶς μάθοιτε· τρία μὲν ὄντα λόγου ἄξια τοῖς Ἕλλησι* 15
ναυτικά, τὸ παρ' ὑμῖν καὶ τὸ ἡμέτερον καὶ τὸ Κορινθίων· τούτων δὲ εἰ περιόψεσθε τὰ δύο ἐς ταὐτὸν ἐλθεῖν καὶ Κορίνθιοι ἡμᾶς προκαταλήψονται, Κερκυραίοις τε καὶ
20 *Πελοποννησίοις ἅμα ναυμαχήσετε· δεξά|μενοι δὲ ἡμᾶς* 20
ἕξετε πρὸς αὐτοὺς πλείοσι ναυσὶ ταῖς ἡμετέραις ἀγωνίζεσθαι."

4 *Τοιαῦτα μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιάδε.*

37. *„Ἀναγκαῖον Κερκυραίων τῶνδε οὐ μόνον περὶ τοῦ δέξασθαι σφᾶς τὸν λόγον ποιησαμένων, ἀλλ' ὡς καὶ* 25
25 *| ἡμεῖς τε ἀδικοῦμεν καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰκότως πολεμοῦνται, μνησθέντας πρῶτον καὶ ἡμᾶς περὶ ἀμφοτέρων οὕτω καὶ ἐπὶ τὸν ἄλλον λόγον ἰέναι, ἵνα τὴν ἀφ' ἡμῶν τε ἀξίωσιν ἀσφαλέστερον προειδῆτε καὶ τὴν τῶνδε χρείαν μὴ ἀλογίστως ἀπώσησθε.* 30
30 2 *„Φασὶ δὲ ξυμμαχίαν διὰ τὸ σῶ|φρον οὐδενός πω δέ-*

ABCEFGm_2

1 *λύσει* F || **6** *αὐτοὺς* ABF || **11** *ὥστε* om. **c** | *ἐκεῖθεν*] pr. ε in A erasum || **12** *ἐνθένδε* **b** *ἐντεῦθεν* **c** | *τὰ 'κεῖ* A || **13** *ξυμφερώτατον* ABEF || **14** *τόδ'* AC(?) || **16** *τὸ Κορινθίων* **c** *τῶν Κορινθίων* **b** || **17** *τὸ αὐτὸ* **c** || **20** *ὑμετέραις* **c**, corr. G_1

ξασθαι· τὸ δ' ἐπὶ κακουργίᾳ καὶ οὐκ ἀρετῇ ἐπετήδευσαν, ξύμμαχόν τε οὐδένα βουλόμενοι πρὸς τἀδικήματα οὔ⌈τε⌉ μάρτυρα ἔχειν οὔτε παρακαλοῦντες αἰσχύνεσθαι· καὶ ἡ 3 πόλις αὐτῶν ἅμα αὐ|τάρκη θέσιν κειμένη παρέχει αὐτοὺς 38 δικαστὰς ὧν βλάπτουσί τι᾽ α μᾶλλον ἢ κατὰ ξυνθήκας γίγνεσθαι, διὰ τὸ ἥκιστα ἐπὶ τοὺς πέλας ἐκπλέοντας μάλιστα τοὺς ἄλλους ἀνάγκη καταίροντας δέχεσθαι. καὶ 4 τοῦτο τὸ εὐ|πρεπὲς ἄσπονδον οὐχ ἵν᾽ α μὴ ξυναδικήσωσιν 5 ἑτέροις προβέβληνται, ἀλλ' ὅπως κατὰ μόνας ἀδικῶσι καὶ ὅπως ἐν ᾧ μὲν ἂν κρατῶσι βιάζωνται, οὗ δ' ἂν λάθωσι πλέον ἔχωσιν, ἢν δέ πού τι προλάβωσιν ἀναισχυντῶσιν· καίτοι εἰ ἦσαν ἄνδρες, ὥσπερ φασίν, ἀγαθοί, 5 ὅσῳ | ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας, τόσῳ δὲ φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν διδοῦσι καὶ δεχομένοις τὰ δίκαια δεικνύναι. **38.** ἀλλ' οὔτε πρὸς τοὺς ἄλλους οὔτε ἐς ἡμᾶς τοιοίδε εἰσίν, ἄποικοι δ' ὄντες ἀφεστᾶσί τε διὰ παντὸς καὶ νῦν πολεμοῦσι, λέγοντες ὡς οὐκ ἐπὶ τῷ κακῶς πά|σχειν ἐκπεμφθεῖεν. ἡμεῖς δὲ οὐδ' αὐτοί 2 φαμεν ἐπὶ τῷ ὑπὸ τούτων ὑβρίζεσθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἡγεμόνες τε εἶναι καὶ τὰ εἰκότα θαυμάζεσθαι. αἱ γοῦν ἄλλαι ἀποικίαι τιμῶσιν ἡμᾶς καὶ μάλιστα ὑπὸ 3 ἀποίκων στεργόμεθα· καὶ δῆλον ὅτι, εἰ τοῖς πλέοσιν 4 ἀρέ|σκοντές ἐσμεν, τοῖσδ' ἂν μόνοις οὐκ ὀρθῶς ἀπαρέσκοιμεν, οὐδ' ἐπ⌈ε⌉στρατεύομεν ἐκπρεπῶς μὴ καὶ διαφερόντως τι ἀδικούμενοι. καλὸν δ' ἦν, εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν, τοῖσδε μὲν εἶξαι τῇ ἡμετέρᾳ ὀργῇ, ἡμῖν δὲ αἰσχρὸν βιάσασθαι τὴν τούτων μετριότητα· ὕβρει δὲ καὶ 6 ἐξου|σίᾳ πλούτου πολλὰ ἐς ἡμᾶς ἄλλα τε ἡμαρτήκασι καὶ

ABCEFGM (m_2 desinit in *οὐδένα* l. 2)

2 *οὔτε*] *οὐδὲ* codd., corr. Dobree || 4 *παρέχειν* M || 7—8 *καὶ τοῦτο* C⟨G⟩ *κἀν τούτωι* **b** || 8 *ξυναδικήσωσιν* **b** *ξυναδικῶσιν* **c** (v. Ros 342) || 10 pr. *ἂν* om. E | *κρατηθῶσιν* C⟨G⟩ | *βιάζονται* BEFM || 11 *ἔχουσιν* BEFM | *προλάβωσιν* C (tertium genus iniuriarum sic significari puto) *προολάβωσιν* **b**⟨G⟩ | *ἀναισχυντῶσι(ν)* AG *ἀναισχυντοῦσι(ν)* BCEFM || 13 *τόσῳ δὲ* coni. Hertlein *τοσῶι δὲ* E *τοσῶ(ι)δε* **c** ABFM || 19 *κατοικῆσαι* CE || 24 *ἐπιστρατεύομεν* codd.. corr. Ullrich, cf. Ros 379; 419; de scholio (*οὐκ ἂν ἐστρατεύομεν*) Powell Cl. Q. 30, 148

Ἐπίδαμνον ἡμετέραν οὖσαν κακουμένην μὲν οὐ προσεποιοῦντο, ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐπὶ τιμωρίᾳ ἑλόντες βίᾳ ἔχουσιν. **39.** *καὶ φασὶ δὴ δίκῃ πρότερον ἐθελῆσαι κρίνεσθαι, ἤν γε οὐ τὸν προύχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκα|λούμενον λέγειν τι δοκεῖν δεῖ, ἀλλὰ τὸν ἐς ἴσον τά τε ἔργα ὁμοίως καὶ τοὺς λόγους πρὶν διαγωνίζεσθαι καθιστάντα. οὗτοι δὲ οὐ πρὶν πολιορκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡγήσαντο ἡμᾶς οὐ περιόψεσθαι, τότε καὶ τὸ εὐπρεπὲς τῆς δίκης παρέσχοντο· καὶ δεῦρο ἥκουσιν, οὐ τἀ|κεῖ μόνον αὐτοὶ ἁμαρτόντες, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς νῦν ἀξιοῦντες οὐ ξυμμαχεῖν, ἀλλὰ ξυναδικεῖν καὶ διαφόρους ὄντας ἡμῖν δέχεσθαι σφᾶς· οὓς χρῆν, ὅτε ἀσφαλέστατοι ἦσαν, τότε προσιέναι, καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡμεῖς μὲν ἠδικήμεθα, οὗ|τοι δὲ κινδυνεύουσι, μηδ' ἐν ᾧ ὑμεῖς τῆς τε δυνάμεως αὐτῶν τότε οὐ μεταλαβόντες τῆς ὠφελίας νῦν μεταδώσετε καὶ τῶν ἁμαρτημάτων ἀπογενόμενοι τῆς ἀφ' ἡμῶν αἰτίας τὸ ἴσον ἕξετε, πάλαι δὲ κοινώσαντας τὴν δύναμιν κοινὰ καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἔχειν.*

40. *„Ὡς μὲν οὖν αὐτοί | τε μετὰ προσηκόντων ἐγκλημάτων ἐρχόμεθα καὶ οἵδε βίαιοι καὶ πλεονέκται εἰσὶ δεδήλωται· ὡς δὲ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὺς δέχοισθε μαθεῖν χρή. εἰ γὰρ εἴρηται ἐν ταῖς σπονδαῖς ἐξεῖναι παρ' ὁποτέρους τις βούλεται τῶν ἀγράφων πόλεων ἐλθεῖν, οὐ τοῖς ἐπὶ βλάβῃ ἑτέ|ροις ἰοῦσιν ἡ ξυνθήκη ἐστίν, ἀλλ' ὅστις μὴ ἄλλου ἑαυτὸν ἀποστερῶν ἀσφαλείας δεῖται καὶ*

ABCEFGM

4 *ἤν* F *ἡ* E ‖ **5** *δεῖ*] om. C *δεῖ τηρεῖν* G ‖ **6** *τε* om. **c** ‖ **13** *ἡμεῖς+μὲν* AB ‖ **16** *ἀπογενόμενοι* ABFM *ἄπο γενόμενοι* C (*ἄπο* ex *ἄπω* corr. c) E⟨G⟩ | *ὑ(?)μῶν* M ‖ **17** *κοινώσαντας* C⟨G⟩M F_1 *κοινωνήσαντας* ABEF ‖ **18** post *ἔχειν* add. *ἐγκλημάτων* C⟨G⟩, post *ἐγκλημάτων* add. *δὲ μόνων* (*μόνον* fort. G) *ἀμετόχως οὕτω* (*οὕτως* G) *τῶν μετὰ τὰς πράξεις τούτων μὴ κοινωνεῖν* c_2G (interpolationem cognovit Croiset) ‖ **19** *ἐγκλημάτων* om. CG, post *προσηκόντων* add. *τοῦ δικαίου κεφαλαίων πρὸς ὑμᾶς* vel similia c_2G et in lit. pauciorum litt. m_2 (*μετὰ προσηκόντων ἐγκλημάτων* fort. M_1) ‖ **23** *τῶν ἀγράφων πόλεων βούλεται* **b** ‖ **25** *ἄλλου* **b** C(?) *ἄλλων* G | *ἑαυτὸν* **c** F *αὐτὸν* B *αὐτὸν* AEM

ὅστις μὴ τοῖς δεξαμένοις, εἰ σωφρονοῦσι, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ποιήσει· ὃ νῦν ὑμεῖς μὴ πειθόμενοι ἡμῖν πάθοιτε ἄν. οὐ γὰρ τοῖσδε μόνον ἐπίκουροι ἂν γένοισθε, 3 ἀλλὰ καὶ ἡμῖν | ἀντὶ ἐνσπόνδων πολέμιοι. ἀνάγκη γάρ, εἰ ἴτε 20
μετ' αὐτῶν, καὶ ἀμύνεσθαι μὴ ἄνευ ὑμῶν τούτους. καίτοι 4
δίκαιοί γ' ἐστὲ μάλιστα μὲν ἐκποδὼν στῆναι ἀμφοτέροις, εἰ δὲ μή, τοὐναντίον ἐπὶ τούτους μεθ' ἡμῶν ἰέναι (Κορινθίοις μέν γε ἔνσπονδοί ἐστε, Κερκυραίοις δὲ οὐδὲ | δι' 25
ἀνοκωχῆς πώποτε ἐγένεσθε), καὶ τὸν νόμον μὴ καθιστάναι ὥστε τοὺς ἑτέρων ἀφισταμένους δέχεσθαι. οὐδὲ γὰρ 5
ἡμεῖς Σαμίων ἀποστάντων ψῆφον προσεθέμεθα ἐναντίαν ὑμῖν, τῶν ἄλλων Πελοποννησίων δίχα ἐψηφισμένων εἰ χρὴ αὐτοῖς ἀμύνειν, φανερῶς δὲ ἀντείπο|μεν τοὺς προσ- 30
ήκοντας ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν. εἰ γὰρ τοὺς 6
κακόν τι δρῶντας δεχόμενοι τιμωρήσετε, | φανεῖται καὶ 40
ἃ τῶν ὑμετέρων οὐκ ἐλάσσω ἡμῖν πρόσεισι, καὶ τὸν νόμον ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἐφ' ἡμῖν θήσετε.

41. „Δικαιώματα μὲν οὖν τάδε πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν, ἱκανὰ κατὰ τοὺς Ἑλλήνων νόμους, παραίνεσιν δὲ καὶ
| ἀξίωσιν χάριτος τοιάνδε, ἣν οὐκ ἐχθροὶ ὄντες ὥστε 5
βλάπτειν οὐδ' αὖ φίλοι ὥστ' ἐπιχρῆσθαι, ἀντιδοθῆναι ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι φαμὲν χρῆναι. νεῶν γὰρ μακρῶν 2
σπανίσαντές ποτε πρὸς τὸν Αἰγινητῶν ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ πόλεμον παρὰ Κορινθίων εἴκοσι ναῦς ἐλάβετε· | καὶ ἡ 10
εὐεργεσία αὕτη τε καὶ ἡ ἐς Σαμίους, τὸ δι' ἡμᾶς Πελοποννησίους αὐτοῖς μὴ βοηθῆσαι, παρέσχεν ὑμῖν Αἰγινητῶν μὲν ἐπικράτησιν, Σαμίων δὲ κόλασιν, καὶ ἐν καιροῖς τοιούτοις ἐγένετο, οἷς μάλιστα ἄνθρωποι ἐπ' ἐχθροὺς τοὺς σφετέρους ἰόντες τῶν ἁπάντων ἀπερίοπτοί | εἰσι 15
παρὰ τὸ νικᾶν· φίλον τε γὰρ ἡγοῦνται τὸν ὑπουργοῦντα, 3

ABCEFGM

2 πάθοιτε G suprascr. F_1 πάθητε **b** C ‖ 4 εἰ ἴτε] εἴτε AB ‖ 6 γ' om. **c** | ἀμφοτέρους ABEF ‖ 14 γὰρ] δ' ἄρα coni. Ed. Schwartz, sed quasi parenthesis § 5 est ‖ 23 τὸν EFM_1 τῶν ABCM[G] | ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ del. Kr., an recte? ‖ 25 αὐτή C[G] | ἡ om. M | Πελοποννησίοις F ‖ 29 ἁπάντων C⟨G⟩ et schol. Patm. πάντων **b**

ἦν καὶ πρότερον ἐχθρὸς ᾖ, πολέμιόν τε τὸν ἀντιστάντα, ἦν καὶ τύχῃ φίλος ὤν, ἐπεὶ καὶ τὰ οἰκεῖα χεῖρον τίθεται φιλονικίας ἕνεκα τῆς αὐτίκα.

42. „Ὧν ἐνθυμηθέντες καὶ νεώτερός τις παρὰ πρεσβυτέρου αὐτὰ μαθὼν ἀξιούτω | τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι, καὶ μὴ νομίσῃ δίκαια μὲν τάδε λέγεσθαι, ξύμφορα 2 δέ, εἰ πολεμήσει, ἄλλα εἶναι: τό τε γὰρ ξυμφέρον ἐν ᾧ ἄν τις ἐλάχιστα ἁμαρτάνῃ μάλιστα ἕπεται, καὶ τὸ μέλλον τοῦ πολέμου ᾧ φοβοῦντες ὑμᾶς Κερκυραῖοι κελεύουσιν ἀδικεῖν ἐν | ἀφανεῖ ἔτι κεῖται, καὶ οὐκ ἄξιον ἐπαρθέντας αὐτῷ φανερὰν ἔχθραν ἤδη καὶ οὐ μέλλουσαν πρὸς Κορινθίους κτήσασθαι, τῆς δὲ ὑπαρχούσης πρό- 3 τερον διὰ Μεγαρέας ὑποψίας σῶφρον ὑφελεῖν μᾶλλον (ἡ γὰρ τελευταία χάρις καιρὸν ἔχουσα, κἂν ἐλάσσων ᾖ, 4 δύναται μεῖζον | ἔγκλημα λῦσαι), μηδ' ὅτι ναυτικοῦ ξυμμαχίαν μεγάλην διδόασι, τούτῳ ἐφέλκεσθαι· τὸ γὰρ μὴ ἀδικεῖν τοὺς ὁμοίους ἐχυρωτέρα δύναμις ἢ τῷ αὐτίκα φανερῷ ἐπαρθέντας διὰ κινδύνων τὸ πλέον ἔχειν. **43.** ἡμεῖς δὲ περιπεπτωκότες οἷς ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοὶ 41 προείπομεν, | τοὺς σφετέρους ξυμμάχους αὐτόν τινα κολάζειν, νῦν παρ' ὑμῶν τὸ αὐτὸ ἀξιοῦμεν κομίζεσθαι, καὶ μὴ τῇ ἡμετέρᾳ ψήφῳ ὠφεληθέντας τῇ ὑμετέρᾳ ἡμᾶς 2 βλάψαι. τὸ δὲ ἴσον ἀνταπόδοτε, γνόντες τοῦτον ἐκεῖνον εἶναι τὸν | καιρόν, ἐν ᾧ ὅ τε ὑπουργῶν φίλος μάλιστα 3 καὶ ὁ ἀντιστὰς ἐχθρός. καὶ Κερκυραίους ⌜γε⌝ τούσδε μήτε ξυμμάχους δέχεσθε βίᾳ ἡμῶν μήτε ἀμύνετε αὐτοῖς 4 ἀδικοῦσιν. καὶ τάδε ποιοῦντες τά τε προσήκοντά τε δράσετε καὶ τὰ ἄριστα βουλεύσεσθε ὑμῖν αὐτοῖς."

ABCEFGM

3 *φιλονικείας* E *φιλονεικίας* **c** ABFM || **5** *ὑμᾶς* C | *ἀμύνεσθαι*] *ἀμείβεσθαι γρ.* schol. || **16** *ἐφέλκεσθαι* **c** B(?) E *ἐφέλκεσθε* AFMb || **19** *οἱ* C || **20** *αὐτῶν* FG('), corr. F_1g_2 | *τινα* om. G, post *κολάζειν* C || **22** *μὴ* om. E | *ὠφεληθέντες* C | *ὑμετέρᾳ*] *υ* in lit. b | *ὑμᾶς* G || **25** *γε* scr. Hude *τε* **c** *δὲ* F, om. ABEM || **26** *δέχεσθαι* B(?)F, corr. bF_1 *δέχησθε* G | *ἀμύνητε* G || **27** *δράσατε* E || **28** *βουλεύεσθε* B

44. *Τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ Κο|ρίνθιοι εἶπον. Ἀθηναῖοι δὲ ἀκούσαντες ἀμφοτέρων, γενομέιης καὶ δὶς ἐκκλησίας, τῇ μὲν προτέρᾳ οὐχ ἧσσον τῶν Κορινθίων ἀπεδέξαντο τοὺς λόγους, ἐν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ μετέγνωσαν Κερκυραίοις ξυμμαχίαν μὲν μὴ ποιήσασθαι | ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν (εἰ γὰρ ἐπὶ Κόρινθον ἐκέλευον σφίσιν οἱ Κερκυραῖοι ξυμπλεῖν, ἐλύοντ' ἂν αὐτοῖς αἱ πρὸς Πελοποννησίους σπονδαί), ἐπιμαχίαν δὲ ἐποιήσαντο τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν, ἐάν τις ἐπὶ Κέρκυραν ἴῃ ἢ Ἀθήνας ἢ τοὺς τούτων ξυμμάχους. | ἐδόκει γὰρ ὁ πρὸς Πελοποννησίους πόλεμος καὶ ὡς ἔσεσθαι αὐτοῖς, καὶ τὴν Κέρκυραν ἐβούλοντο μὴ προέσθαι τοῖς Κορινθίοις ναυτικὸν ἔχουσαν τοσοῦτον, ξυγκρούειν δὲ ὅτι μάλιστα αὐτοὺς ἀλλήλοις, ἵνα ἀσθενεστέροις οὖσιν, ἢν τι δέῃ, Κορινθίοις τε καὶ τοῖς ἄλλοις ναυτικὸν ἔχου|σιν ἐς πόλεμον καθιστῶνται. ἅμα δὲ τῆς τε Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς ἐφαίνετο αὐτοῖς ἡ ιῆσος ἐν παράπλῳ κεῖσθαι.* **45.** *τοιαύτῃ μὲν γνώμῃ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Κερκυραίους προσεδέξαντο, καὶ τῶν Κορινθίων ἀπελθόντων οὐ πολὺ | ὕστερον δέκα ναῦς αὐτοῖς ἀπέστειλαν βοηθούς· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Λακεδαιμόνιός τε ὁ Κίμωνος καὶ Διότιμος ὁ Στρομβίχου καὶ Πρωτέας ὁ Ἐπικλέους. προεῖ|πον δὲ αὐτοῖς μὴ ναυμαχεῖν Κορινθίοις, ἢν μὴ ἐπὶ Κέρκυραν πλέωσι καὶ μέλλῳσιν ἀποβαίνειν ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χωρίων· οὕτω δὲ κωλύειν κατὰ δύναμιν. προεῖπον δὲ ταῦτα τοῦ μὴ λύειν ἕνεκα τὰς σπονδάς. | αἱ μὲν δὴ ιῆες ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Κέρκυραν.* **46.** *οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, ἔπλεον ἐπὶ τὴν Κέρκυραν ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἦσαν δὲ Ἠλείων μὲν δέκα, Μεγαρέων δὲ δώδεκα καὶ Λευκαδίων δέκα, Ἀμπρακιωτῶν δὲ ἑπτὰ*

ABCEFGM

1 pr. *δὲ*] *δὴ* ex corr. G || 4 *ὑστερέα* C *ὑστέρᾳ* Cobet, nolui | *Κερκυραίους* E || 4—5 *μὲν ξυμμαχίαν* M || 5 *μὴ* om. B || 12 *τοῖς* C *το*[*ῖς*] G, om. **b** || 15 post *ἄλλοις* add. *τοῖς* Bkr., sed cf. locos ap. Stp. allatos || 24 *μέλλουσιν* ABEM | *χωρίον* F || 30 pr. *δὲ* om. B

καὶ εἴκοσι καὶ Ἀνακτορίων μία, αὐ|τῶν δὲ Κορινθίων
2 ἐνενήκοντα· στρατηγοὶ δὲ τούτων ἦσαν μὲν καὶ κατὰ
πόλεις ἑκάστων, Κορινθίων δὲ Ξενοκλείδης ὁ Εὐθυ-
3 κλέους πέμπτος αὐτός. ἐπειδὴ δὲ προσέμειξαν τῇ κατὰ
Κέρκυραν ἠπείρῳ ἀπὸ Λευκάδος πλέοντες, ὁρμίζονται
4 ἐς Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος γῆς. ἔστι | δὲ λιμήν,
καὶ πόλις ὑπὲρ αὐτοῦ κεῖται ἀπὸ θαλάσσης ἐν τῇ Ἐλαιά-
τιδι τῆς Θεσπρωτίδος Ἐφύρη. ἐξίησι δὲ παρ' αὐτὴν
Ἀχερουσία λίμνη ἐς θάλασσαν· διὰ δὲ τῆς Θεσπρωτίδος
Ἀχέρων ποταμὸς ῥέων ἐσβάλλει ἐς αὐτήν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν
ἐπωνυμίαν ἔχει, ῥεῖ δὲ καὶ Θύαμις πο|ταμὸς ὁρίζων τὴν
Θεσπρωτίδα καὶ Κεστρίνην, ὧν ἐντὸς ἡ ἄκρα ἀπέχει τὸ
5 Χειμέριον. οἱ μὲν οὖν Κορίνθιοι τῆς ἠπείρου ἐνταῦθα
ὁρμίζονται τε καὶ στρατόπεδον ἐποιήσαντο. **47.** οἱ δὲ
Κερκυραῖοι ὡς ᾔσθοντο αὐτοὺς προσπλέοντας, πληρώ-
σαντες δέκα καὶ ἑκατὸν ναῦς, ὧν ἦρχε | Μεικιάδης καὶ
Αἰσιμίδης καὶ Εὐρύβατος, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν μιᾷ
τῶν νήσων αἳ καλοῦνται Σύβοτα· καὶ αἱ Ἀττικαὶ δέκα
2 παρῆσαν. ἐπὶ δὲ τῇ Λευκίμμῃ αὐτοῖς τῷ ἀκρωτηρίῳ ὁ
πεζὸς ἦν καὶ Ζακυνθίων χίλιοι ὁπλῖται βεβοηθηκότες.
3 ἦσαν δὲ καὶ τοῖς Κορινθίοις ἐν τῇ | ἠπείρῳ πολλοὶ τῶν
βαρβάρων παραβεβοηθηκότες· οἱ γὰρ ταύτῃ ἠπειρῶται
αἰεί ποτε αὐτοῖς φίλοι εἰσίν. **48.** ἐπειδὴ δὲ παρεσκεύα-
στο τοῖς Κορινθίοις, λαβόντες τριῶν ἡμερῶν σιτία ἀν-
2 ήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ ἀπὸ τοῦ Χειμερίου νυκτός, καὶ
ἅμα ἕῳ πλέοντες καθορῶσι τὰς τῶν | Κερκυραίων ναῦς
43 3 μετεώρους τε καὶ ἐπὶ σφᾶς πλεούσας. | ὡς δὲ κατεῖδον
ἀλλήλους, ἀντιπαρετάσσοντο, ἐπὶ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας
Κερκυραίων αἱ Ἀττικαὶ νῆες, τὸ δὲ ἄλλο αὐτοὶ ἐπεῖχον

ABCEFGM

7 *ὑπὲρ*] *ἀπ'* vel *ἐπ'* G | *ἄπο* M || **8** *Ἐφύρηι* **b** | *ἐξίησι* **c** *ἔξεισι* **b** || **9** *ἐς+θάλασσαν* G || **12** *ἡ ἄκρα* in marg. G_1 || **16** *Μεικιάδης* **c** ABE *Μικιάδης* F *Μηκιάδης* M (pr. *η* ex corr.) *Μειξιάδης* coni. Wil. S.-B. Berl. 1919, 942, 2 || **18** *αἱ* om. M || **23** *αὐτοῖς φίλοι* **b** *φίλοι αὐτοῖς* C⟨G⟩ || **25** *ναυμαχία(ι)* C⟨G⟩ *cf.* III 4, 2 *ναυμαχίαν* **b** || **26** *ἕῳ*] *ἕσω* ⟨G⟩ | *τῶν* om. G || **28** *ἀντεπαρετάσσοντο* BC | *δεξιῶ* C

τρία τέλη ποιήσαντες τῶν νεῶν, ὧν ἦρχε ⟨τῶν⟩ τριῶν στρατηγῶν ἑκάστου εἷς. οὕτω μὲν Κερκυ|ραῖοι ἐτάξαντο. Κορινθίοις δὲ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας αἱ Μεγαρίδες 4 νῆες εἶχον καὶ αἱ Ἀμπρακιώτιδες, κατὰ δὲ τὸ μέσον οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ὡς ἕκαστοι, εὐώνυμον δὲ κέρας αὐτοὶ οἱ Κορίνθιοι ταῖς ἄριστα τῶν νεῶν πλεούσαις κατὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸ δεξιὸν τῶν Κερκυ|ραίων εἶχον. **49.** ξυμμείξαντες δέ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἑκατέροις ἤρθη, ἐναυ- *(a. 433)* μάχουν, πολλοὺς μὲν ὁπλίτας ἔχοντες ἀμφότεροι ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, πολλοὺς δὲ τοξότας τε καὶ ἀκοντιστάς, τῷ παλαιῷ τρόπῳ ἀπειρότερον ἔτι παρεσκευασμένοι. ἦν 2 τε ἡ ναυμαχία καρτερά, τῇ | μὲν τέχνῃ οὐχ ὁμοίως, πεζομαχίᾳ δὲ τὸ πλέον προσφερὴς οὖσα. ἐπειδὴ γὰρ 3 προσβάλοιεν ἀλλήλοις, οὐ ῥᾳδίως ἀπελύοντο ὑπό τε πλήθους καὶ ὄχλου τῶν νεῶν καὶ μᾶλλόν τι πιστεύοντες τοῖς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὁπλίταις ἐς τὴν νίκην, οἳ καταστάντες ἐμάχοντο ἡσυχαζου|σῶν τῶν νεῶν· διέκπλοι δὲ οὐκ ἦσαν, ἀλλὰ θυμῷ καὶ ῥώμῃ τὸ πλέον ἐναυμάχουν ἢ ἐπιστήμῃ. πανταχῇ μὲν οὖν πολὺς θόρυβος καὶ τα- 4 χώδης ἦν ἡ ναυμαχία· ἐν ᾗ αἱ Ἀττικαὶ νῆες παραγιγνόμεναι τοῖς Κερκυραίοις, εἴ πῃ πιέζοιντο, φόβον μὲν παρεῖχον τοῖς ἐναντίοις, μά|χης δὲ οὐκ ἦρχον δεδιότες οἱ στρατηγοὶ τὴν πρόρρησιν τῶν Ἀθηναίων. μάλιστα δὲ 5 τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Κορινθίων ἐπόνει· οἱ γὰρ Κερκυραῖοι εἴκοσι ναυσὶν αὐτοὺς τρεψάμενοι καὶ καταδιώξαντες σποράδας ἐς τὴν ἤπειρον καὶ μέχρι τοῦ στρατοπέδου πλεύσαντες αὐτῶν καὶ | ἐπεκβάντες ἐπρησάν τε τὰς σκηνὰς ἐρήμους καὶ τὰ χρήματα διήρπασαν. ταύτῃ 6 μὲν οὖν οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἡσσῶντό τε καὶ οἱ Κερκυραῖοι ἐπεκράτουν· ᾗ δὲ αὐτοὶ ἦσαν οἱ Κορίνθιοι,

ABCEFGM Π^{28}

1 alt. *τῶν* add. Poppo || **4** *εἶχον*] *ειχ* in lit. G | *αἱ* om. **c**, add. G_1 | *δὲ* om. A | *μέσον*++*οἱ* A || **14** *προσβάλοιεν* recc. *προσβάλλοιεν* **c b** | *ἀλλήλους* A | post *τε* add. *τοῦ* **c**, sed cf. VII 72, 2 || **19** *οὖν* om. **c E** || **26** *καὶ* om. **b** | *μέχρου* B || **29** *οὖν* om. **c**, add. G_1 incipit Π^{28} | *τs* **c b** Π^{28}, del. Kr., sed cf. I 72, 2 (Ros 431)

44 ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ, πολὺ | ἐνίκων, τοῖς Κερκυραίοις τῶν
εἴκοσι νεῶν ἀπὸ ἐλάσσονος πλήθους ἐκ τῆς διώξεως οὐ
7 παρουσῶν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ὁρῶντες τοὺς Κερκυραίους
πιεζομένους μᾶλλον ἤδη ἀπροφασίστως ἐπεκούρουν, τὸ
5 μὲν πρῶτον ἀπεχό|μενοι ὥστε μὴ ἐμβάλλειν τινί· ἐπειδὴ 5
δὲ ἡ τροπὴ ἐγίγνετο λαμπρῶς καὶ ἐπέκειτο οἱ Κορίνθιοι,
τότε δὴ ἔργου πᾶς εἶχετο ἤδη καὶ διεκέκριτο οὐδὲν ἔτι,
ἀλλὰ ξυνέπεσεν ἐς τοῦτο ἀνάγκης ὥστε ἐπιχειρῆσαι ἀλ-
λήλοις τοὺς Κορινθίους καὶ Ἀθηναίους. **50.** τῆς δὲ
10 τροπῆς γενομέ|νης οἱ Κορίνθιοι τὰ σκάφη μὲν οὐχ εἷλκον 10
ἀναδούμενοι τῶν νεῶν ἃς καταδύσειαν, πρὸς δὲ τοὺς
ἀνθρώπους ἐτράποντο φονεύειν διεκπλέοντες μᾶλλον ἢ
ζωγρεῖν, τούς τε αὐτῶν φίλους, οὐκ ἠσθημένοι ὅτι ἥσ-
2 σηντο οἱ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρᾳ, ἀγνοοῦντες ἔκτεινον. πολ-
15 λῶν γὰρ νεῶν οὐσῶν ἀμ|φοτέρων καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς 15
θαλάσσης ἐπεχουσῶν, ἐπειδὴ ξυνέμειξαν ἀλλήλοις, οὐ
ῥᾳδίως τὴν διάγνωσιν ἐποιοῦντο ὁποῖοι ἐκράτουν ἢ ἐκρα-
τοῦντο· ναυμαχία γὰρ αὕτη Ἕλλησι πρὸς Ἕλληνας νεῶν
3 πλήθει μεγίστη δὴ τῶν πρὸ αὐτῆς γεγένηται. ἐπειδὴ δὲ
20 κατεδίωξαν τοὺς Κερκυ|ραίους οἱ Κορίνθιοι ἐς τὴν γῆν, 20
πρὸς τὰ ναυάγια καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτρά-
ποντο, καὶ τῶν πλείστων ἐκράτησαν ὥστε προσκομίσαι
πρὸς τὰ Σύβοτα, οὗ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς
τῶν βαρβάρων προσεβεβοηθήκει· ἔστι δὲ τὰ Σύ-
25 βοτα τῆς Θεσπρωτίδος λιμὴν ἐρη|μος. τοῦτο δὲ ποιή- 25
σαντες αὖθις ἀθροισθέντες ἐπέπλεον τοῖς Κερκυραίοις.
4 οἱ δὲ ταῖς πλωίμοις καὶ ὅσαι ἦσαν λοιπαὶ μετὰ τῶν

ABCEFGM Π^{28}

4 *πιεζουμένους* Π^{28} || **5** *ἐκβάλλειν* A suprascr. M_1 | *ἐπειδὴ* C⟨G⟩ *ἐπεὶ* **b** [Π^{28}] || **6** *ἐγίγνετο* C⟨G⟩ *ἐγένετο* **b** [Π^{28}] | *ἐπέκειντο* M [Π^{28}] || **8** *ξυνέπεσον* G || **11** *πρὸς*] *ἐς*? Π^{28} in lac. || **12** *φονεύειν* C || **13** *αὐτῶν* codd. | *ἠσθημένοι* **c** *ἠσθημ*[Π^{28} *αἰσθόμενοι* **b** || **14** *οἱ* AB | *τῷ* om. B, habet Π^{28} || **16** *ἐπεχουσῶν*] pr. ε in lit. f_2 || **17** *ῥᾳ*[*δίως* desinit Π^{28} | *ἐκράτουν ἢ* om. G || **19** *αὐτῆς* G *ἑαυτῆς* **b** C || **23** *Σύ-βω*(?)*τα* C | *οὗ* **c** (cf. II 86, 1 *οὗπερ*) *οἱ* **b** || **24** post *ἔστι δὲ* add. *ταῦτα* Hude

Ἀττικῶν νεῶν καὶ αὐτοὶ ἀντεπέπλεον, δείσαντες μὴ ἐς τὴν γῆν σφῶν πειρῶσιν ἀποβαίνειν. ἤδη δὲ ἦν ὀψὲ καὶ ἐπεπαιάνιστο αὐτοῖς ὡς ἐς ἐπίπλουν, | καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαπίνης πρύμναν ἐκρούοντο, κατιδόντες εἴκοσι ναῦς Ἀθηναίων προσπλεούσας, ἃς ὕστερον τῶν δέκα βοηθοὺς ἐξέπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι, δείσαντες, ὅπερ ἐγένετο, μὴ νικηθῶσιν οἱ Κερκυραῖοι καὶ αἱ σφέ|τεραι δέκα νῆες ὀλίγαι ἀμύνειν ὦσιν. **51.** ταύτας οὖν προϊδόντες οἱ Κορίνθιοι καὶ ὑποτοπήσαντες ἀπ' Ἀθηνῶν εἶναι, οὐχ ὅσας ἑώρων ἀλλὰ πλείους, ὑπανεχώρουν. τοῖς δὲ Κερκυραίοις (ἐπέπλεον γὰρ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς) | οὐχ ἑωρῶντο, καὶ ἐθαύμαζον τοὺς Κορινθίους πρύμναν κρουομένους, πρίν τινες ἰδόντες εἶπον ὅτι νῆες ἐκεῖναι ἐπιπλέουσιν. τότε δὴ καὶ αὐτοὶ ἀνεχώρουν (ξυνεσκόταζε γὰρ ἤδη), καὶ οἱ Κορίνθιοι ἀποτραπόμενοι τὴν διάλυσιν ἐποιήσαντο. οὕτω μὲν ἡ ἀπαλλαγὴ ἐγένετο ἀλλήλων, | καὶ ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα. τοῖς Κερκυραίοις δὲ στρατοπεδευομένοις ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ αἱ εἴκοσι νῆες ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν αὗται, ὧν ἦρχε Γλαύκων τε ὁ Λεάγρου καὶ Ἀνδοκίδης ὁ Λεωγόρου, διὰ τῶν νεκρῶν καὶ ναυαγίων προσκομισθεῖσαι κατέπλεον ἐς τὸ στρα|τόπεδον οὐ πολλῷ ὕστερον ἢ ὤφθησαν. οἱ δὲ Κερκυραῖοι (ἦν γὰρ νύξ) ἐφοβήθησαν μὴ πολέμιαι ὦσιν, ἔπειτα δὲ ἔγνωσαν· καὶ ὡρμίσαντο. **52.** τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀναγαγόμεναι αἵ τε Ἀττικαὶ τριάκοντα νῆες καὶ τῶν Κερκυραίων ὅσαι πλώιμοι ἦσαν ἐπέπλευ|σαν ἐπὶ τὸν ἐν τοῖς Συβότοις λιμένα, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, βουλόμενοι εἰδέναι εἰ ναυμαχήσουσιν. οἱ δὲ τὰς μὲν ναῦς ἄραντες ἀπὸ τῆς γῆς καὶ

ABCEFGMY

1 *ἀντεπέπλεον* C *ἀντέπλεον* **b** G || **3** *ἐς* om. EF || **14** *δὴ* C⟨G⟩ *δὲ* **b** | *αὐτοὶ* C⟨G⟩ *οἱ αὐτοὶ* **b** || **15** *ἀποτραπόμενοι* C⟨G⟩EMb *ἀποτρεπόμενοι* ABF || **17** *Κερκυραίοις δὲ* **b** *δὲ Κερκυραίοις* C⟨G⟩ || **18** *ἀπὸ* **b** *αἱ ἐκ* C⟨G⟩ || **20** *Ἀνδοκίδης*] *Δρακοντίδης* coni. Stahl, coll. Ps. Plut. 834c, IG I² 39 et 295 (= Dittenb. Syll.³ 72), sed error fort. Thucydidis est | *ναυαγίων* F *ναυαγιῶν* ABCM[G] || **21** *προκομισθεῖσαι* M || **24** *ἀναγαγόμεναι* **c** *ἀναγόμεναι* **b** || **27** *οἱ* om. F

παραταξάμενοι μετεώρους ἡσύχαζον, ναυμαχίας οὐ διανοούμενοι ἄρχειν ἑκόντες, ὁρῶντες προσγεγενημένας τε ναῦς ἐκ τῶν | Ἀθηνῶν ἀκραιφνεῖς καὶ σφίσι πολλὰ τὰ ἄπορα ξυμβεβηκότα, αἰχμαλώτων τε περὶ φυλακῆς, οὓς ἐν ταῖς ναυσὶν εἶχον, καὶ ἐπισκευὴν οὐκ οὖσαν τῶν νεῶν 3 ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ· τοῦ δὲ οἴκαδε πλοῦ μᾶλλον διεσκόπουν ὅπῃ κομισθήσονται, δεδιότες μὴ οἱ Ἀθηναῖοι νομίσαντες λε|λύσθαι τὰς σπονδάς, διότι ἐς χεῖρας ἦλθον, οὐκ ἐῶσι σφᾶς ἀποπλεῖν. **53.** ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ἄνδρας ἐς κελήτιον ἐμβιβάσαντας ἄνευ κηρυκείου προσπέμψαι τοῖς Ἀθηναίοις καὶ πεῖραν ποιήσασθαι. πέμψαντές τε ἔλεγον 46 2 τοι|άδε· „Ἀδικεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολέμου ἄρχοντες καὶ σπονδὰς λύοντες· ἡμῖν γὰρ πολεμίους τοὺς ἡμετέρους τιμωρουμένοις ἐμποδὼν ἱστασθε ὅπλα ἀνταιρόμενοι. εἰ δ' ὑμῖν γνώμη ἐστὶ κωλύειν τε ἡμᾶς ἐπὶ Κέρκυ- 5 ραν | ἢ ἄλλοσε εἴ πῃ βουλόμεθα πλεῖν καὶ τὰς σπονδὰς λύετε, ἡμᾶς τούσδε πρώτους λαβόντες χρήσασθε ὡς πο- 3 λεμίοις." οἱ μὲν δὴ τοιαῦτα εἶπον· τῶν δὲ Κερκυραίων τὸ μὲν στρατόπεδον ὅσον ἐπήκουσεν ἀνεβόησεν εὐθὺς λαβεῖν τε αὐτοὺς καὶ ἀποκτεῖναι, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοιάδε 10 4 ἀπε|κρίναντο· „Οὔτε ἄρχομεν πολέμου, ὦ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, οὔτε τὰς σπονδὰς λύομεν, Κερκυραίοις δὲ τοῖσδε ξυμμάχοις οὖσι βοηθοὶ ἤλθομεν. εἰ μὲν οὖν ἄλλοσέ ποι βούλεσθε πλεῖν, οὐ κωλύομεν· εἰ δὲ ἐπὶ Κέρκυραν πλευσεῖσθε ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χωρίων, οὐ περι- 15 οψόμεθα | κατὰ τὸ δυνατόν." **54.** τοιαῦτα τῶν Ἀθηναίων ἀποκριναμένων οἱ μὲν Κορίνθιοι τόν τε πλοῦν τὸν

ABCEFGMY Π[29]

3 *ἐκ* incipit Π[29] | *Ἀθηνῶν* **b** Π[29] *Ἀθηναίων* **c** | *τὰ πολλὰ τὰ* M || 4 *τε* om. Π[29] | *πέρι* ABGM || 6 *δι*ε+*σκόπουν* B || 7 *οἱ* om. G || 10 *ἐμβιβάσαντας* **c** A, Greg. Cor. ad Hermog. VII 1247, Lex. Vind. 116 *ἐμβιβάσαντες* B *ἐσβιβάσαντας* EFM [Π[29]] | *κηρυκίου* **c** EFM | *προπέμψαι* CM [Π[29]] || 16 *πῃ* **c** Lex. Vind. 33 (cf. Ros 110) *ποι* **b** [Π[29]] || 17 *πρώιους λαβόντες* **c** Π[29] *λαβόντες πρῶτον* **b** | *χρήσασθαι* M | *πολέμιοι* Π[29] || 19 *ὑπήκουσεν* G || 20 *τε* om. Π[29] || 21 *οὔτε γὰρ ἄρχομεν* E || 25 *πλεύ*]*σεσ*[*θε* Π[29] | *χωρίον* CF[G] || 27 *Κ*[*ορίνθιοι* desinit Π[29] | alt. *τὸν* om. M

ἐπ᾽ οἴκου παρεσκευάζοντο καὶ τροπαῖον ἔστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ Συβότοις· οἱ δὲ Κερκυραῖοι τά τε ναυάγια καὶ νεκροὺς ἀνείλοντο τὰ κατὰ σφᾶς, ἐξενεχθέντων ὑπό τε | τοῦ ῥοῦ καὶ ἀνέμου, ὃς γενόμενος τῆς νυκτὸς διεσκέ- 20
δασεν αὐτὰ παιταχῇ, καὶ τροπαῖον ἀντέστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ Συβότοις ὡς νενικηκότες. γνώμῃ δὲ τοιᾷδε 2
ἑκάτεροι τὴν νίκην προσεποιήσαντο· Κορίνθιοι μὲν κρατήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ μέχρι νυκτός, ὥστε καὶ ναυάγια | πλεῖστα καὶ νεκροὺς προσκομίσασθαι, καὶ ἄνδρας 25
ἔχοντες αἰχμαλώτους οὐκ ἐλάσσους χιλίων ναῦς τε κατα-
δύσαντες περὶ ἑβδομήκοντα {ἔστησαν τροπαῖον}· Κερκυραῖοι δὲ τριάκοντα ναῦς μάλιστα διαφθείραντες, καὶ ἐπειδὴ Ἀθηναῖοι ἦλθον, ἀνελόμενοι τὰ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς | ναυάγια καὶ νεκρούς, καὶ ὅτι αὐτοῖς τῇ τε προ- 30
τεραίᾳ πρύμναν κρουόμενοι ὑπεχώρησαν οἱ Κορίνθιοι ἰδόντες τὰς Ἀττικὰς ναῦς, καὶ ἐπειδὴ ἦλθον οἱ Ἀθηναῖοι, οὐκ ἀντεπέπλεον ἐκ τῶν Συβότων, διὰ ταῦτα τροπαῖον ἔστη|σαν. οὕτω μὲν ἑκάτεροι νικᾶν ἠξίουν. **55.** οἱ δὲ 47
Κορίνθιοι ἀποπλέοντες ἐπ᾽ οἴκου Ἀνακτόριον, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, εἷλον ἀπάτῃ (ἦν δὲ κοινὸν Κερκυραίων καὶ ἐκείνων), καὶ καταστήσαντες ἐν αὐ|τῷ Κορινθίους οἰκήτορας ἀνεχώρησαν ἐπ᾽ 5
οἴκου· καὶ τῶν Κερκυραίων ὀκτακοσίους μὲν οἳ ἦσαν δοῦλοι ἀπέδοντο, πεντήκοντα δὲ καὶ διακοσίους δήσαντες ἐφύλασσον καὶ ἐν θεραπείᾳ εἶχον πολλῇ, ὅπως αὐτοῖς τὴν Κέρκυραν ἀναχωρήσαντες προσποιήσειαν· ἐτύγχανον δὲ καὶ | δυνάμει αὐτῶν οἱ πλείους πρῶτοι ὄντες τῆς 10
πόλεως. ἡ μὲν οὖν Κέρκυρα οὕτω περιγίγνεται τῷ πο- 2

ABCEFGMY

2—3 *καὶ τοὺς νεκροὺς γρ.* schol. || **3** *ἐξενεχθέντων* C *γρ.* schol. *ἐξενεχθέντα* **b**⟨G⟩ | *τε* **c** EM *γρ.* schol., om. ABF || **5** *ἀντέστησαν* **c** EF *ἀνέστησαν* ABM || **6—7** *ἑκάτεροι* (*-ος* B) *τοιᾷδε* **b** || **11** seclusa del. Kr. || **13** *ἀνελόμενοι* . . . **16** *Ἀθηναῖοι* om. M || **17** *οὐκ ἀντεπέπλεον* C *οὐκ ἀντέπλεον* E (hic quidem *ὐνκ ἀντεπλεονέκτουν συβότων*) G *οὐ κατέπλεον* ABFM || **19** *Ἀνακτόριον* . . . **23** *οἴκου* om. M || **20** *Ἀμπρακιακοῦ* AB || **24** *δήσαντες*] *δ. περὶ ἑβδομήκοντα* M

λέμῳ τῶν Κορινθίων, καὶ αἱ νῆες τῶν Ἀθηναίων ἀνεχώρησαν ἐξ αὐτῆς. αἰτία δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο τοῦ πολέμου τοῖς Κορινθίοις ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι σφίσιν ἐν σπονδαῖς | μετὰ Κερκυραίων ἐναυμάχουν.

56. *Μετὰ ταῦτα δ' εὐθὺς καὶ τάδε ξυνέβη γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις διάφορα ἐς τὸ πολεμεῖν. τῶν γὰρ Κορινθίων πρασσόντων ὅπως τιμωρήσονται αὐτούς, ὑποτοπήσαντες τὴν ἔχθραν αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι | Ποτειδεάτας, οἳ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης, Κορινθίων ἀποίκους, ἑαυτῶν δὲ ξυμμάχους φόρου ὑποτελεῖς, ἐκέλευον τὸ ἐς Παλλήνην τεῖχος καθελεῖν καὶ ὁμήρους δοῦναι, τούς τε ἐπιδημιουργοὺς ἐκπέμπειν καὶ τὸ λοιπὸν μὴ δέχεσθαι οὓς κατὰ ἔτος ἕκαστον Κορίν|θιοι ἔπεμπον, δείσαντες μὴ ἀποστῶσιν ὑπό τε Περδίκκου πειθόμενοι καὶ Κορινθίων, τούς τε ἄλλους τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης ξυναποστήσωσι ξυμμάχους.* **57.** *ταῦτα δὲ περὶ τοὺς Ποτειδεάτας οἱ Ἀθηναῖοι προπαρεσκευάζοντο εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Κερκύρᾳ ναυμαχίαν· οἵ τε γὰρ Κο|ρίνθιοι φανερῶς ἤδη διάφοροι ἦσαν, Περδίκκας τε ὁ Ἀλεξάνδρου, Μακεδόνων βασιλεύς, ἐπεπολέμωτο ξύμμαχος πρότερον καὶ φίλος ὤν. ἐπολεμώθη δέ, ὅτι Φιλίππῳ τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ καὶ Δέρδᾳ κοινῇ πρὸς αὐτὸν ἐναντιουμένοις οἱ Ἀθηναῖοι ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο. δεδιώς | τε ἔπρασσεν ἔς τε τὴν Λακεδαίμονα πέμπων ὅπως πόλεμος γένηται αὐτοῖς πρὸς Πελοποννησίους, καὶ τοὺς Κορινθίους προσεποιεῖτο τῆς Ποτειδαίας ἕνεκα ἀποστάσεως· προσέφερε δὲ λόγους καὶ τοῖς ἐπὶ Θρᾴκης Χαλ|κιδεῦσι καὶ Βοττιαίοις ξυναποστῆναι, νομίζων, εἰ ξύμμαχα ταῦτα ἔχοι, ὅμορα ὄντα χωρία, ῥᾷον ἂν τὸν πό-*

ABCEFGM

2 αὐτὴ C || 3 τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τοὺς Κορινθίους M || 6 τοῖς om. **b** || 7 τιμωρήσονται B τιμωρίσονται C τιμωρήσωνται AE FGM || 10 Παλλήνης] a ex corr. b | Κορινθίων **b** ὄντας Κορινθίων C⟨G⟩ || 16 τοὺς om. **b** | ξυναποστήσωσι C⟨G⟩ ξυναποστήσουσι **b** || 17 περὶ] πρὸς G παρὰ M || 19 ἤδη om. **c**, add. G_1 || 21 πρότερος B || 22 Δάρδαι E || 24 ἔπρασσεν]ρασ in lit. b_2c_2 || 29 ἔχει G | post ὄντα add. τὰ **c**

λεμον μετ᾽ αὐτῶν ποιεῖσθαι. ὧν οἱ Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι 6
καὶ βουλόμενοι προκαταλαμβάνειν τῶν πόλεων τὰς ἀπο-
στάσεις (ἔτυχον γὰρ τριάκοντα ναῦς ἀποστέλ|λοντες καὶ 10
χιλίους ὁπλίτας ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, Ἀρχεστράτου τοῦ Λυκο-
μήδους μετ᾽ ἄλλων ⌜τεσσάρων⌝ στρατηγοῦντος) ἐπιστέλ-
λουσι τοῖς ἄρχουσι τῶν νεῶν Ποτειδεατῶν τε ὁμήρους
λαβεῖν καὶ τὸ τεῖχος καθελεῖν, τῶν τε πλησίον πόλεων
φυλακὴν ἔχειν ὅπως μὴ ἀποστήσονται. **58.** | *Ποτει-* 15
δεᾶται δὲ πέμψαντες μὲν καὶ παρ᾽ Ἀθηναίους πρέσβεις,
εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν, ἐλθόν-
τες δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα μετὰ Κορινθίων, {ἔπρασ-
σον} ὅπως ἑτοιμάσαιντο τιμωρίαν, ἢν δέῃ, ἐπειδὴ ἔκ τε
Ἀθηνῶν ἐκ πολλοῦ πράσσοντες οὐ|δὲν ηὕροντο ἐπιτή- 20
δειον, ἀλλ᾽ αἱ νῆες αἱ ἐπὶ Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ σφᾶς
ὁμοίως ἔπλεον καὶ τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχετο
αὐτοῖς, ἢν ἐπὶ Ποτείδαιαν ἴωσιν Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ἀττι-
κὴν ἐσβαλεῖν, τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀφίστανται *(vere a. 432)*
μετὰ Χαλκιδέων καὶ Βοτ|τιαίων κοινῇ ξυνομόσαντες. καὶ 2 25
Περδίκκας πείθει Χαλκιδέας τὰς ἐπὶ θαλάσσῃ πόλεις
ἐκλιπόντας καὶ καταβαλόντας ἀνοικίσασθαι ἐς Ὄλυνθον
μίαν τε πόλιν ταύτην ἰσχυρὰν ποιήσασθαι· τοῖς τ᾽ ἐκλι-
ποῦσι τούτοις τῆς ἑαυτοῦ γῆς τῆς Μυγδονίας περὶ τὴν
Βόλβην λίμνην ἔδωκε | νέμεσθαι, ἕως ἂν ὁ πρὸς Ἀθη- 30
ναίους πόλεμος ᾖ. καὶ οἱ μὲν ἀνῳκίζοντό τε καθαιροῦντες
τὰς πόλεις καὶ ἐς πόλεμον παρεσκευάζοντο· **59.** αἱ δὲ
τριάκοντα νῆες τῶν Ἀθη|ναίων ἀφικνοῦνται ἐς τὰ ἐπὶ 49
Θράκης καὶ καταλαμβάνουσι τήν τε Ποτείδαιαν καὶ τἄλλα

ABCEFGM

5 *τεσσάρων* coni. Kr., cf. Del. 51 *δέκα* codd. | *ἐπιστέλλουσι* add. F_1 || **7** *τὸ* om. C | *πλησίων* C || **8** *ἀποστήσονται* C *ἀποστή-σωνται* **b** G || **9** *μὲν* om. C || **11** *ἔπρασσον* del. Poppo || **12** *τιμω-ρίαν* om. E | *ἢν* G | *ἐπειδὴ*] *η* ex *ε* corr. g; post *ἐπειδὴ* b *δὲ* add. || **13** *Ἀθηνῶν* C *Ἀθηναίων* **b** G || **14** alt. *αἱ* om. AB || **15** *ὑπέσχοντο* C ? (corr. c_2) G || **20** *καταβαλόντας* BCM *καταλαβόντας* AEFb[G] | *ἀνοικήσασθαι* CE[G] | *ἐς* om. F || **21** *ἐκλείπουσι* E || **22** *τῆς τε Μυγδονίας* C || **27** *τε* om. **b**

2 ἀφεστηκότα. νομίσαντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα εἶναι
πρός τε Περδίκκαν πολεμεῖν τῇ παρούσῃ δυνάμει καὶ τὰ
5 ξυναφεστῶτα | χωρία, τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν,
ἐφ' ὅπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐξεπέμποντο, καὶ καταστάντες
ἐπολέμουν μετὰ Φιλίππου καὶ τῶν Δέρδου ἀδελφῶν ἄνω- 5
θεν στρατιᾷ ἐσβεβληκότων. **60.** καὶ ἐν τούτῳ οἱ Κο-
ρίνθιοι, τῆς Ποτειδαίας ἀφεστηκυίας καὶ τῶν Ἀττικῶν
10 νεῶν περὶ Μακε|δονίαν οὐσῶν, δεδιότες περὶ τῷ χωρίῳ
καὶ οἰκεῖον τὸν κίνδυνον ἡγούμενοι πέμπουσιν ἑαυτῶν τε
ἐθελοντὰς καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων μισθῷ πεί- 10
σαντες ἑξακοσίους καὶ χιλίους τοὺς πάντας ὁπλίτας καὶ
2 ψιλοὺς τετρακοσίους. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Ἀριστεὺς ὁ
15 Ἀδειμάντου | (κατὰ φιλίαν τε αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα οἱ πλεῖ-
στοι ἐκ Κορίνθου στρατιῶται ἐθελονταὶ ξυνέσποντο)· ἦν
3 γὰρ τοῖς Ποτειδεάταις αἰεί ποτε ἐπιτήδειος. καὶ ἀφι- 15
κνοῦνται τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ὕστερον ἐπὶ Θράκης ᾗ
Ποτείδαια ἀπέστη. **61.** ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις
20 εὐθὺς ἡ ἀγγελία τῶν | πόλεων ὅτι ἀφεστᾶσι, καὶ πέμπου-
σιν, ὡς ἤσθοντο καὶ τοὺς μετὰ Ἀριστέως ἐπιπαρ⟨ι⟩όν-
τας, δισχιλίους ἑαυτῶν ὁπλίτας καὶ τεσσαράκοντα ναῦς 20
πρὸς τὰ ἀφεστῶτα, καὶ Καλλίαν τὸν Καλλιάδου πέμ-
2 πτον αὐτὸν στρατηγόν· οἱ ἀφικόμενοι ἐς Μακεδονίαν πρῶ-
25 τον καταλαμβάνουσι τοὺς | προτέρους χιλίους Θέρμην
3 ἄρτι ἡρηκότας καὶ Πύδναν πολιορκοῦντας, προσκαθεζό-
μενοι δὲ καὶ αὐτοὶ τὴν Πύδναν ἐπολιόρκησαν μέν, ἔπειτα 25
δὲ ξύμβασιν ποιησάμενοι καὶ ξυμμαχίαν ἀναγκαίαν πρὸς
τὸν Περδίκκαν, ὡς αὐτοὺς κατήπειγεν ἡ Ποτείδαια καὶ
30 ὁ Ἀριστεὺς παρελθ|θών, ἀπανίστανται ἐκ τῆς Μακε-

ABCEFGM

3 *ξυναφεστῶτα*] pr. a in lit. b || **4** *πρῶτον* **c** et schol. 122, 3 *πρότερον* **b** et Suda s. v. *Θουκυδίδης* (*τὸ* omisso) || **5** *τῶν* in lit. F_1 | *Δέρδα* ex corr. F_1 || **6** *ἐσβεβληκότα* C || **10** *ἐθέλοντας* EM || **14** *ξυνέσπωντο* F *ξυνέποντο* M || **16** *ἦ(ι)* **b** C *η*: G *ᾗ* ex corr. f_2 (*ᾗ ᾗ* Herw., sed brevitas Thucydidea est) || **19** *ἐπιπαρόντας* codd., emend. Ulrich || **21** *τὸν*] *δὲ τὸν* G || **22** *πρῶτον* om. B || **26** *δὲ* om. C || **28** *ἀπανίστανται* E

δονίας, καὶ ἀφικόμενοι ἐς †Βέροιαν† κἀκεῖθεν ⌜ἐπὶ Στρέ- 4
ψαν⌝ καὶ πειράσαντες πρῶτον τοῦ χωρίου καὶ οὐχ ἑλόντες
ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς τὴν Ποτείδαιαν τρισχιλίοις μὲν
ὁπλίταις ἑαυτῶν, χωρὶς δὲ τῶν ξυμμάχων πολλοῖς, ἱπ-
πεῦσι δὲ ἑξα|κοσίοις Μακεδόνων τοῖς μετὰ Φιλίππου καὶ 50
Παυσανίου· ἅμα δὲ νῆες παρέπλεον ἑβδομήκοντα. κατ' 5
ὀλίγον δὲ προϊόντες τριταῖοι ἀφίκοντο ἐς Γίγωνον καὶ
ἐστρατοπεδεύσαντο. **62.** *Ποτειδεᾶται δὲ καὶ οἱ μετὰ*
Ἀριστέως | Πελοποννήσιοι προσδεχόμενοι τοὺς Ἀθη- 5
ναίους ἐστρατοπεδεύοντο πρὸς Ὀλύνθου ἐν τῷ ἰσθμῷ καὶ
ἀγορὰν ἔξω τῆς πόλεως ἐπεποίηντο. στρατηγὸν μὲν οὖν 2
τοῦ πεζοῦ παντὸς οἱ ξύμμαχοι ᾑροῦντο Ἀριστέα, τῆς δὲ
ἵππου Περδίκκαν· ἀπέστη γὰρ εὐθὺς πάλιν τῶν Ἀθη-
ναίων | καὶ ξυνεμάχει τοῖς Ποτειδεάταις, Ἰόλαον ἀνθ' 10
αὐτοῦ καταστήσας ἄρχοντα. ἦν δὲ ἡ γνώμη τοῦ Ἀρι- 3
στέως, τὸ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατόπεδον ἔχοντι ἐν τῷ
ἰσθμῷ ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἢν ἐπίωσι, Χαλκιδέας
δὲ καὶ τοὺς ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους καὶ τὴν παρὰ Περ-
δίκκου | διακοσίαν ἵππον ἐν Ὀλύνθῳ μένειν, καὶ ὅταν 15
Ἀθηναῖοι ἐπὶ σφᾶς χωρῶσι, κατὰ νώτου βοηθοῦντας ἐν
μέσῳ ποιεῖν αὐτῶν τοὺς πολεμίους. Καλλίας δ' αὖ ὁ τῶν 4
Ἀθηναίων στρατηγὸς καὶ οἱ ξυνάρχοντες τοὺς μὲν Μακε-
δόνας ἱππέας καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγους | ἐπὶ Ὀλύνθου 20
ἀποπέμπουσιν, ὅπως εἴργωσι τοὺς ἐκεῖθεν ἐπιβοηθεῖν,
αὐτοὶ δὲ ἀναστήσαντες τὸ στρατόπεδον ἐχώρουν ἐπὶ τὴν
Ποτείδαιαν. καὶ ἐπειδὴ πρὸς τῷ ἰσθμῷ ἐγένοντο καὶ εἶ- 5
δον τοὺς ἐναντίους παρασκευαζομένους ὡς ἐς μάχην, ἀντι-
καθίσταντο καὶ αὐ|τοί, καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ξυνέμισγον. 25
καὶ αὐτὸ μὲν τὸ τοῦ Ἀριστέως κέρας καὶ ὅσοι περὶ ἐκεῖ- 6

ABCEFGM

1 *Βέρροιαν* B *Αἶνειαν* coni. A. W. Gomme Cl. R. 65, 1951, 137, alii alia | *ἐπὶ Στρέψαν*] *ἐπιστρέψαντες* codd., corr. Pluygers ‖ **10** *πρὸς Ὀλύνθου* CM (v. Ros 132) *πρὸ Ὀλύνθου* G *πρὸς Ὀλύνθωι* ABEF ‖ **11** *οὖν* Gc_2, om. **b** C ‖ **12** *τοῦ* **b** *τοῦ δὲ* C *τοῦ* + ⊦ G ‖ **16** *ἔχοντι* ABCFM *ἔχοντα* EG, del. Madvig, sed cf. Ξ 139 sq., Ros 247 ‖ **22** *Μακεδόνων*, litt. *ων* in lit., F_1

νον ἦσαν Κορινθίων τε καὶ τῶν ἄλλων λογάδες ἔτρεψαν τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ ἐπεξῆλθον διώκοντες ἐπὶ πολύ· τὸ δὲ ἄλλο στρατόπεδον Ποτειδεατῶν καὶ Πελοποννη|σίων ἡσσᾶτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ ἐς τὸ τεῖχος κατέφυγεν. **63.** *ἐπαναχωρῶν δὲ ὁ Ἀριστεὺς ἀπὸ τῆς διώξεως, ὡς ὁρᾷ τὸ ἄλλο στράτευμα ἡσσημένον, ἠπόρησε μὲν ὁπο-*
51 *τέρωσε διακινδυνεύσῃ χωρήσας, ἢ ἐπὶ τῆς Ὀλύνθου | ἢ ἐς τὴν Ποτείδαιαν· ἔδοξε ⌜δ'⌝ οὖν ξυναγαγόιτι τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτείδαιαν, καὶ παρῆλθε παρὰ τὴν χηλὴν διὰ τῆς θα-*
5 *λάσσης βαλλόμενός τε καὶ χαλεπῶς, ὀλίγους μέν | τινας*
2 *ἀποβαλών, τοὺς δὲ πλείους σώσας. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ὀλύνθου τοῖς Ποτειδεάταις βοηθοί (ἀπέχει δὲ ἑξήκοντα μάλιστα σταδίους καὶ ἔστι καταφανές), ὡς ἡ μάχη ἐγίγνετο καὶ τὰ σημεῖα ἤρθη, βραχὺ μέν τι προῆλθον ὡς βοηθή-*
10 *σοντες, καὶ οἱ Μακεδόνες ἱππῆς ἀντι|παρετάξαντο ὡς κωλύσοντες· ἐπειδὴ δὲ διὰ τάχους ἡ νίκη τῶν Ἀθηναίων ἐγίγνετο καὶ τὰ σημεῖα κατεσπάσθη, πάλιν ἐπανεχώρουν ἐς τὸ τεῖχος καὶ οἱ Μακεδόνες παρὰ τοὺς Ἀθη-*
3 *ναίους· ἱππῆς δ' οὐδετέροις παρεγένοντο. μετὰ δὲ τὴν*
15 *μάχην τροπαῖον ἔστησαν οἱ Ἀθη|ναῖοι καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Ποτειδεάταις· ἀπέθανον δὲ Ποτειδεατῶν μὲν καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων, Ἀθηναίων δὲ αὐτῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ Καλλίας ὁ στρατηγός.* **64.** *τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ*
20 *{τεῖχος} εὐθὺς οἱ Ἀθηναῖοι | ἀποτειχίσαντες ἐφρούρουν· τὸ δ' ἐς τὴν Παλλήνην ἀτείχιστον ἦν· οὐ γὰρ ἱκανοὶ*

ABCEFGM

1 ἔτρεψαν τὸ GF_1 ἐτρέψαντο **b** C || **3** post στρατόπεδον add. τῶν τε ABEF, τῶν M | καὶ **c** καὶ τῶν **b** || **5** ἀπὸ τῆς διώξεως] τῆς ποτιδαίας ἀπὸ τῆς διώξεως AF, τῆς ποτιδαίας del. F_1 || **6** ἑώρα G || **7** διακινδυνεύσαι (acc. in lit. b) B διακινδυνεύσει F || **8** δ' οὖν coni. Poppo γοῦν codd. || **9** ἑαυτοῦ ABEF⟨G⟩M αὐτοῦ C | pr. ἐς] εἰς ⟨G⟩M, om. ABCEF || **9** τὴν om. M || **10** παρὰ] διὰ M || **13** ἀπέχει C⟨G⟩ ἀπεῖχε **b** || **14** ἐγένετο C[G] || **16** ἀντεπαρετάξαντο CEFM || **17** ἐπεὶ C[G] || **25** καὶ om. M || **26** τεῖχος del. Classen coll. III 51, 3

ἐνόμιζον εἶναι ἔν τε τῷ ἰσθμῷ φρουρεῖν καὶ ἐς τὴν Παλλήνην διαβάντες τειχίζειν, δεδιότες μὴ σφίσιν οἱ Ποτειδεᾶται καὶ οἱ ξύμμαχοι γιγνομένοις δίχα ἐπίθωνται. καὶ πυνθανόμενοι οἱ ἐν τῇ πό|λει Ἀθηναῖοι τὴν Παλλήνην ἀτείχιστον οὖσαν, χρόνῳ ὕστερον πέμπουσιν ἑξακοσίους καὶ χιλίους ὁπλίτας ἑαυτῶν καὶ Φορμίωνα τὸν Ἀσωπίου στρατηγόν· ὃς ἀφικόμενος ἐς τὴν Παλλήνην καὶ ἐξ Ἀφύτιος ὁρμώμενος προσήγαγε τῇ Ποτειδαίᾳ τὸν στρατόν, κατὰ βραχὺ προϊὼν | καὶ κείρων ἅμα τὴν γῆν· ὡς δὲ οὐδεὶς ἐπεξῄει ἐς μάχην, ἀπετείχισε τὸ ἐκ τῆς Παλλήνης {τεῖχος}· καὶ οὕτως ἤδη κατὰ κράτος ἡ Ποτείδαια ἀμφοτέρωθεν ἐπολιορκεῖτο καὶ ἐκ θαλάσσης ναυσὶν ἅμα ἐφορμούσαις. **65.** *Ἀριστεὺς δὲ ἀποτειχισθείσης αὐτῆς καὶ ἐλπίδα οὐδεμίαν ἔχων σω|τηρίας, ἢν μή τι ἀπὸ Πελοποννήσου ἢ ἄλλο παρὰ λόγον γίγνηται, ξυνεβούλευε μὲν πλὴν πεντακοσίων ἄνεμον τηρήσασι τοῖς ἄλλοις ἐκπλεῦσαι, ὅπως ἐπὶ πλέον ὁ σῖτος ἀντίσχῃ, καὶ αὐτὸς ἤθελε τῶν μενόντων εἶναι· ὡς δ' | οὐκ ἔπειθε, βουλόμενος τὰ ἐπὶ τούτοις παρασκευάζειν καὶ ὅπως τὰ ἔξωθεν ἕξει ὡς ἄριστα, ἔκπλουν ποιεῖται λαθὼν τὴν φυλακὴν τῶν Ἀθηναίων· καὶ παραμένων ἐν Χαλκιδεῦσι τά τε ἄλλα ξυνεπολέμει καὶ Σερμυλιῶν λοχήσας πρὸς τῇ πόλει πολλοὺς διέφθειρεν, ἔς τε τὴν | Πελοπόννησον ἔπρασσεν ὅπῃ ὠφελία τις γενήσεται. μετὰ δὲ τῆς Ποτειδαίας τὴν ἀποτείχισιν Φορμίων μὲν ἔχων τοὺς ἑξακοσίους καὶ χιλίους τὴν Χαλκιδικὴν καὶ Βοττικὴν ἐδῄου καὶ ἔστιν ἃ καὶ πολίσματα εἷλεν.*

66. *Τοῖς δ' Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις αἰτίαι μὲν | αὗται προυγεγένηντο ἐς ἀλλήλους, τοῖς μὲν Κορινθίοις*

ABCEFGM

3 *γιγνομένοις* **b** C *γενομένοις* G || 7 *καὶ* del. Hude, sed cf. e. g. I 144, 1 || 10 *ἐς τὴν μάχην* **c** | *τεῖχος* del. Herw. || 15 *παράλογον* codd., corr. Kr. | *γίγνεται* C *γένηται* G || 17 *ὅπως*++*ἐπὶ* F | *ἀντισχῇ* C *ἀντίσχῃι* E || 21 *ξυνεπολέμει* **b** *ἐπολέμει* **c** || 22 *Ἑρμωλίων* AB | *λοχίσας* M || 23 *ὅπως* M || 29 *προσγεγένηντο* (= *προσεγ.*) Bkr. ex cod. Paris. 1638 (refert *προσ-* ad I 55, 2 Ullrich)

⟨ἐς τοὺς Ἀθηναίους⟩ ὅτι τὴν Ποτείδαιαν ἑαυτῶν οὖσαν ἀποικίαν καὶ ἄνδρας Κορινθίων τε καὶ Πελοποννησίων ἐν αὐτῇ ὄντας ἐπολιόρκουν, τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἐς τοὺς Πελοποννησίους ὅτι ἑαυτῶν τε πόλιν ξυμμαχίδα καὶ φόρου ὑποτελῆ ἀπέ|στησαν καὶ ἐλθόντες σφίσιν ἀπὸ τοῦ προ- φανοῦς ἐμάχοντο μετὰ Ποτειδεατῶν. οὐ μέντοι ὅ γε πόλεμός πω ξυνερρώγει, ἀλλ' ἔτι ἀνοκωχὴ ἦν· ἰδίᾳ γὰρ ταῦτα οἱ Κορίνθιοι ἔπραξαν. **67.** *πολιορκουμένης δὲ τῆς Ποτειδαίας οὐχ ἡσύχαζον, ἀνδρῶν τε σφίσιν ἐνόντων καὶ ἅμα περὶ | τῷ χωρίῳ δεδιότες· παρεκάλουν τε εὐθὺς ἐς τὴν Λακεδαίμονα τοὺς ξυμμάχους καὶ κατεβόων ἐλθόντες τῶν Ἀθηναίων ὅτι σπονδάς τε λελυκότες εἶεν καὶ ἀδικοῖεν τὴν Πελοπόννησον. Αἰγινῆταί τε φανερῶς μὲν οὐ πρεσβευόμενοι, δεδιότες τοὺς Ἀθηναίους, κρύφα δέ, | οὐχ ἥκιστα μετ' αὐτῶν ἐνῆγον τὸν πόλεμον, λέγοντες οὐκ εἶναι αὐτόνομοι κατὰ τὰς σπονδάς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προσπαρακαλέσαντες τῶν ξυμμάχων καὶ εἴ τίς τι ἄλλο⟨ς⟩ ἔφη ἠδικῆσθαι ὑπὸ Ἀθηναίων, ξύλλογον σφῶν αὐτῶν ποιήσαντες τὸν εἰωθότα λέγειν ἐκέλευον. καὶ ἄλ|λοι τε παριόντες ἐγκλήματα ἐποιοῦντο ὡς ἕκαστοι καὶ Μεγαρῆς, δηλοῦντες μὲν καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα διάφορα, μάλιστα δὲ λιμένων τε εἴργεσθαι τῶν ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀγορᾶς παρὰ τὰς σπονδάς. πα|ρελθόντες δὲ τελευταῖοι Κορίνθιοι καὶ τοὺς ἄλλους ἐάσαντες πρῶτον παροξῦναι τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπεῖπον τοιάδε.*

68. *„Τὸ πιστὸν ὑμᾶς, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τῆς καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς πολιτείας καὶ ὁμιλίας ἀπιστοτέρους ἐς τοὺς ἄλ|λους, ἢν τι λέγωμεν, καθίστησιν· καὶ ἀπ' αὐτοῦ σωφροσύνην μὲν ἔχετε, ἀμαθίᾳ δὲ πλέονι πρὸς τὰ ἔξω*

ABCEFGM

1 *ἐς τοὺς Ἀθηναίους* add. Reiske || **2** *τε*] *μὲν* C[G] || **7** *ἰδίᾳ*] α ex corr. c_2 || **12** *εἶεν* om. E || **14** *δεδιότες* in marg. B_1 || **17** post *ξυμμάχων* add. *τε* **c** || **18** *ἄλλο* codd., corr. Reiske || **20** *ἄλλοι* □ *τε* EM *ἄλλοτε* ABF *ἄλλα τε* **c** || **21** *Μεγαρεῖς*++ F || **28—29** Stp. vix recte distinguit ante *ἐς* et post *λέγωμεν*

πράγματα χρῆσθε. πολλάκις γὰρ προαγορευόντων ἡμῶν 2
ἃ ἐμέλλομεν ὑπὸ Ἀθηναίων βλάπτεσθαι, οὐ περὶ ὧν
ἐδιδάσκομεν ἑκάστοτε τὴν μάθησιν ἐποιεῖσθε, ἀλλὰ
τῶν | λεγόντων μᾶλλον ὑπενοεῖτε ὡς ἕνεκα τῶν αὐτοῖς 15
ἰδίᾳ διαφόρων λέγουσιν· καὶ δι' αὐτὸ οὐ πρὶν πάσχειν,
ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔργῳ ἐσμέν, τοὺς ξυμμάχους τούσδε
παρεκαλέσατε, ἐν οἷς προσήκει ἡμᾶς οὐχ ἥκιστα εἰπεῖν
ὅσῳ καὶ μέγιστα ἐγκλήματα ἔχομεν, ὑπὸ μὲν Ἀθηναίων
| ὑβριζόμενοι, ὑπὸ δὲ ὑμῶν ἀμελούμενοι. 20
„Καὶ εἰ μὲν ἀφανεῖς που ὄντες ἠδίκουν τὴν Ἑλλάδα, 3
διδασκαλίας ἂν ὡς οὐκ εἰδόσι προσέδει· νῦν δὲ τί δεῖ
μακρηγορεῖν, ὧν τοὺς μὲν δεδουλωμένους ὁρᾶτε, τοῖς δ'
ἐπιβουλεύοντας αὐτούς, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς ὑμετέροις □
ξυμμάχοις, καὶ | ἐκ πολλοῦ προπαρεσκευασμένους, εἴ 25
ποτε ἄρα πολεμήσονται; οὐ γὰρ ἂν Κέρκυράν τε ὑπο- 4
λαβόντες βίᾳ ἡμῶν εἶχον καὶ Ποτείδαιαν ἐπολιόρκουν·
ὧν τὸ μὲν ἐπικαιρότατον χωρίον πρὸς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης
ἀποχρῆσθαι, ἡ δὲ ναυτικὸν ἂν μέγιστον παρέσχε τοῖς
Πελοποννησίοις. **69.** καὶ τῶνδε | ὑμεῖς αἴτιοι, τό τε 30
πρῶτον ἐάσαντες αὐτοὺς τὴν πόλιν μετὰ τὰ Μηδικὰ κρα-
τῦναι καὶ ὕστερον τὰ μακρὰ στῆσαι τείχη, ἐς τόδε τε
αἰεὶ ἀποστεροῦντες οὐ μόνον τοὺς ὑπ' ἐκείνων δεδουλω-
μένους ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑμετέρους ἤδη ξυμ-
μάχους· οὐ γὰρ ὁ δουλωσάμενος, | ἀλλ' ὁ δυνάμενος 35
μὲν παῦσαι, περιορῶν δὲ ἀληθέστερον | αὐτὸ δρᾷ, εἴπερ 54
καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς ὡς ἐλευθερῶν τὴν Ἑλλάδα
φέρεται. μόλις δὲ νῦν ⌜γε⌝ ξυνήλθομεν καὶ οὐδὲ νῦν ἐπὶ 2
φανεροῖς. χρῆν γὰρ οὐκ εἰ ἀδικούμεθα ἔτι σκοπεῖν, ἀλλὰ

ABCEFGM

4 ὑπονοεῖτε C ὑπονοεῖται Bekk. Anecd. I 178 | αὐτοῖς M αὐτοῖς cett. || **7** προσήκει] πρὸς E || **8** καὶ++μέγιστα F | ὑπὸ Ἀθηναίων+++ A || **13** αὐτοῖς F | ὑμετέροις A ἡμετέροις **c** BEFM (cf. c. 69, 1) || **15** ἄρα M⟨G⟩f_r, om. cett. | ὑπολαμβάνοντες M || **18** ἐπιχρῆσθαι M | τοῖς om. AEFM || **21** μικρὰ M | τείχη στῆσαι C || **22** ἐκείνωι A || **23** ἡμετέρους **c** || **27** φέρεται **c** M φαίνεται ABEF γρ. M | γε] τε codd., corr. Steph. || **28** ἔτι σκοπεῖν] ἐπισκοπεῖν F

καθ' ὅ τι ἀμυνούμεθα· οἱ | γὰρ δρῶντες βεβουλευμένοι πρὸς οὐ διεγνωκότας ἤδη καὶ οὐ μέλλοντες ἐπέρχονται. 3 καὶ ἐπιστάμεθα οἷᾳ ὁδῷ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὅτι κατ' ὀλίγον χωροῦσιν ἐπὶ τοὺς πέλας. καὶ λαθάνειν μὲν οἰόμενοι διὰ τὸ ἀναίσθητον ὑμῶν ἧσσον θαρσοῦσι, γιόντες δὲ εἰδότας 4 περιορᾶν | ἰσχυρῶς ἐγκείσονται. ἡσυχάζετε γὰρ μόνοι Ἑλλήνων, ὦ Λακεδαιμόνιοι, οὐ τῇ δυνάμει τινά, ἀλλὰ τῇ μελλήσει ἀμυνόμενοι, καὶ μόνοι οὐκ ἀρχομένην τὴν αὔξησιν τῶν ἐχθρῶν, διπλασιουμένην δὲ καταλύοντες. 5 καίτοι ἐλέγεσθε ἀσφαλεῖς εἶναι, ὧν ἄρα ὁ λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει. τόν | τε γὰρ Μῆδον αὐτοὶ ἴσμεν ἐκ περάτων γῆς πρότερον ἐπὶ τὴν Πελοπόνησον ἐλθόντα ἢ τὰ παρ' ὑμῶν ἀξίως προαπαντῆσαι, καὶ νῦν τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἑκάς, ὥσπερ ἐκεῖνον, ἀλλ' ἐγγὺς ὄντας περιορᾶτε, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτοὶ ἀμύνεσθαι βούλεσθε μᾶλλον ἐπιόντας καὶ | ἐς τύχας πρὸς πολλῷ δυνατωτέρους ἀγωνιζόμενοι καταστῆναι, ἐπιστάμενοι καὶ τὸν βάρβαρον αὐτὸν περὶ αὑτῷ τὰ πλείω σφαλέντα καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς Ἀθηναίους πολλὰ ἡμᾶς ἤδη τοῖς ἁμαρτήμασιν αὐτῶν μᾶλλον ἢ τῇ ἀφ' ὑμῶν τιμωρίᾳ περιγεγενημένους· ἐπεὶ αἵ | γε ὑμέτεραι ἐλπίδες ἤδη τινάς που καὶ ἀπαρασκεύους 6 διὰ τὸ πιστεῦσαι ἔφθειραν. καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπ' ἔχθρᾳ τὸ πλέον ἢ αἰτίᾳ νομίσῃ τάδε λέγεσθαι· αἰτία μὲν γὰρ φίλων ἀνδρῶν ἐστιν ἁμαρτανόντων, κατηγορία δὲ ἐχθρῶν ἀδικησάντων.

70. „Καὶ ἅμα, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι, | ἄξιοι νομίζομεν εἶναι τοῖς πέλας ψόγον ἐπενεγκεῖν, ἄλλως τε καὶ μεγάλων τῶν διαφερόντων καθεστώτων, περὶ ὧν οὐκ αἰσθάνεσθαι ἡμῖν γε δοκεῖτε οὐδ' ἐκλογίσασθαι | πώποτε πρὸς οἵους ὑμῖν Ἀθηναίους ὄντας καὶ ὅσον ὑμῶν καὶ ὡς πᾶν 2 διαφέροντας ὁ ἀγὼν ἔσται. οἱ μέν γε νεωτεροποιοὶ καὶ

ABCEFGM

1 οἱ γὰρ] οἵ γε coni. Classen || **5** ἡμῶν G || **6** γὰρ] μὲν γὰρ F || **9** αὔξησιν **b** δύναμιν **c** || **10** λέγεσθε C | ὧν] ἂν E || **12** γῆς] γῆς ἴσμεν G | ἢ τὰ] εἶτα A || **16** ἀγωνιζόμενοι] αγωνι in lit. B_1 || **18** αὐτῷ ABEM || **21** γε C et ex corr. b τε **b** ⟨G⟩ || **26** νομίζομεν ἄξιοι **c** || **28** καθεστώτων om. C

ἐπινοῆσαι ὀξεῖς καὶ ἐπιτελέσαι ἔργῳ ἃ ἂν γνῶσιν, ὑμεῖς
δὲ τὰ ὑπάρχοντά τε σῴζειν καὶ ἐπι|γιγνώσκειν μηδὲν καὶ 5
ἔργῳ οὐδὲ τἀναγκαῖα ἐξικέσθαι. αὖθις δὲ οἱ μὲν καὶ 3
παρὰ δύναμιν τολμηταὶ καὶ παρὰ γνώμην κινδυνευταὶ καὶ
ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες· τὸ δὲ ὑμέτερον τῆς τε δυνά-
μεως ἐνδεᾶ πρᾶξαι τῆς τε γνώμης μηδὲ τοῖς βεβαίοις
πιστεῦσαι τῶν τε δεινῶν μηδέποτε | οἴεσθαι ἀπολυθή- 10
σεσθαι. καὶ μὴν καὶ ἄοκνοι πρὸς ὑμᾶς μελλητὰς καὶ ἀπο- 4
δημηταὶ πρὸς ἐνδημοτάτους· οἴονται γὰρ οἱ μὲν τῇ
ἀπουσίᾳ ἄν τι κτᾶσθαι, ὑμεῖς δὲ τῷ ⌜ἐξ⌝ελθεῖν καὶ τὰ
ἑτοῖμα ἂν βλάψαι. κρατοῦντές τε τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ πλεῖ- 5
στον ἐξέρχονται καὶ νικώμενοι ἐπ' ἐλά|χιστον ἀναπίπτου- 15
σιν. ἔτι δὲ τοῖς μὲν σώμασιν ἀλλοτριωτάτοις ὑπὲρ τῆς 6
πόλεως χρῶνται, τῇ γνώμῃ δὲ οἰκειοτάτῃ ἐς τὸ πράσσειν
τι ὑπὲρ αὐτῆς· καὶ ἃ μὲν ἂν ἐπινοήσαντες μὴ ἐπεξέλθω- 7
σιν, οἰκείων στέρεσθαι ἡγοῦνται, ἃ δ' ἂν ἐπελθόντες κτή-
σωνται, ὀλίγα πρὸς τὰ μέλλοντα | τυχεῖν πράξαντες, ἢν 20
δ' ἄρα του καὶ πείρᾳ σφαλῶσιν, ἀντελπίσαντες ἄλλα
ἐπλήρωσαν τὴν χρείαν· μόνοι γὰρ ἔχουσί τε ὁμοίως καὶ
ἐλπίζουσιν ἃ ἂν ἐπινοήσωσι διὰ τὸ ταχεῖαν τὴν ἐπιχεί-
ρησιν ποιεῖσθαι ὧν ἂν γνῶσιν. καὶ ταῦτα μετὰ πόνων 8
πάντα καὶ κινδύνων δι' ὅλου | τοῦ αἰῶνος μοχθοῦσι, καὶ 25
ἀπολαύουσιν ἐλάχιστα τῶν ὑπαρχόντων διὰ τὸ αἰεὶ κτᾶ-
σθαι καὶ μήτε ἑορτὴν ἄλλο τι ἡγεῖσθαι ἢ τὸ τὰ δέοντα
πρᾶξαι ξυμφοράν τε οὐχ ἧσσον ἡσυχίαν ἀπράγμονα ἢ
ἀσχολίαν ἐπίπονον· ὥστε εἴ τις αὐτοὺς ξυνελὼν φαίη 9
πεφυκέναι ἐπὶ τῷ μήτε αὐ|τοὺς ἔχειν ἡσυχίαν μήτε τοὺς 30
ἄλλους ἀνθρώπους ἐᾶν, ὀρθῶς ἂν εἴποι.

ABCEFGM

1 ἃ ex Anon. ad Hermog. VII 608 restituit F. Schroeder δ codd., quod non apte def. Ros 235 || **3** *ἀναγκαῖα* M || **5** *ἐν* **c** EM, Dion. Hal. 804, schol. Aristid. 253, Syrian. in Hermog. II 184, Anon. ad Hermog. VII 609 *ἐπὶ* ABF || **8** + + +*μελλητὰς* G, in marg. *ἐπι* G_1 || **10** *ἐπελθεῖν* codd., corr. Ullrich (*ἀπελθεῖν* recc.) || **12** *ἐξέρχονται*] *οντ* in lit. unius litt. c_2 || **14** *γνώμῃ δὲ* **b** *δὲ γνώμη* **c** || **15** *ἐπεξέλθωσιν* **c** EM *ἐξέλθωσιν* ABF || **16** *οἰκείων* **c** M *οἰκεῖα* ABEF || **18** *του καὶ*] *καί του* A *καὶ τοῦ* B || **26** *ξυνελ+ὼν* B

71. „*Ταύτης μέντοι τοιαύτης ἀντικαθεστηκυίας πόλεως, ὦ Λακεδαιμόνιοι, διαμέλλετε καὶ οἴεσθε τὴν ἡσυχίαν οὐ τούτοις τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ πλεῖστον ἀρκεῖν, οἳ*
56 *ἂν τῇ μὲν παρασκευῇ δίκαια πράσσωσι, τῇ δὲ | γνώμῃ, ἢν ἀδικῶνται, δῆλοι ὦσι μὴ ἐπιτρέψοντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ*
μὴ λυπεῖν τε τοὺς ἄλλους καὶ αὐτοὶ ἀμυνόμενοι μὴ βλά-
2 *πτεσθαι τὸ ἴσον νέμετε. μόλις δ' ἂν πόλει ὁμοίᾳ παροι-*
κοῦντες ἐτυγχάνετε τούτου· νῦν δ', ὅπερ καὶ ἄρτι | ἐδη-
λώσαμεν, ἀρχαιότροπα ὑμῶν τὰ ἐπιτηδεύματα πρὸς αὐ-
3 *τούς ἐστιν. ἀνάγκη δὲ ὥσπερ τέχνης αἰεὶ τὰ ἐπιγιγνόμενα*
κρατεῖν· καὶ ἡσυχαζούσῃ μὲν πόλει τὰ ἀκίνητα νόμιμα
ἄριστα, πρὸς πολλὰ δὲ ἀναγκαζομένοις ἰέναι πολλῆς καὶ
τῆς ἐπιτεχνήσεως δεῖ. διὸ ὅπερ καὶ τὰ τῶν | Ἀθηναίων
ἀπὸ τῆς πολυπειρίας ἐπὶ πλέον ὑμῶν κεκαίνωται.
4 *„Μέχρι μὲν οὖν τοῦδε ὡρίσθω ὑμῶν ἡ βραδυτής· νῦν*
δὲ τοῖς τε ἄλλοις καὶ Ποτειδεάταις, ὥσπερ ὑπεδέξασθε,
βοηθήσατε κατὰ τάχος ἐσβαλόντες ἐς τὴν Ἀττικήν, ἵνα
μὴ ἄνδρας τε φίλους καὶ ξυγγενεῖς τοῖς | ἐχθίστοις πρό-
ησθε καὶ ἡμᾶς τοὺς ἄλλους ἀθυμίᾳ πρὸς ἑτέραν τινὰ ξυμ-
5 *μαχίαν τρέψητε. δρῶμεν δ' ἂν ἄδικον οὐδὲν οὔτε πρὸς*
θεῶν τῶν ὁρκίων οὔτε πρὸς ἀνθρώπων τῶν αἰσθανομέ-
νων· λύουσι γὰρ σπονδὰς οὐχ οἱ δι' ἐρημίαν ἄλλοις προσ-
ιόντες, ἀλλ' οἱ μὴ βοηθοῦντες οἷς | ἂν ξυνομόσωσιν.
6 *βουλομένων δὲ ὑμῶν προθύμων εἶναι μενοῦμεν· οὔτε γὰρ*
ὅσια ἂν ποιοῖμεν μεταβαλλόμενοι οὔτε ξυνηθεστέρους ἂν
7 *ἄλλους εὕροιμεν. πρὸς τάδε βουλεύεσθε εὖ καὶ τὴν Πελο-*
πόννησον πειρᾶσθε μὴ ἐλάσσω ἐξηγεῖσθαι ἢ οἱ πατέρες
ὑμῖν παρέδοσαν."

ABCEFGM Π[27]

1 *μέντοι*] *μὲν* E || 5 *τῷ*] *τὸ* EFM[G] || 6 *τοὺς* om. **b** || 11 *τὰ* del. Usener, post *ἀκίνητα* transp. Hude, sed ordo insuitatior ferendus || 13 *τῆς* **c** et Stob. IV p. 17, 17 H., om. **b** || 16 *καὶ*] *καὶ τοῖς* F || 17 *ἐσβάλλοντες* G, corr. G_1 || 20 *τρέψητε*] alt. ε in lit. b *τρέψετε* E | *δρῶμεν* ABCEM || 25 *μεταβαλλόμενο*]ι incipit Π[27] || 27 *ἢ* **c** et ex corr. f_2 *ἦι* AM *η* : *ι* B *ἢ* + E

72. | *Τοιαῦτα μὲν οἱ Κορίνθιοι εἶπον. τῶν δὲ Ἀθη-* 25
ναίων ἔτυχε γὰρ πρεσβεία πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι
περὶ ἄλλων παροῦσα, καὶ ὡς ἤσθοντο τῶν λόγων, ἔδοξεν
αὐτοῖς παριτητέα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους εἶναι, τῶν μὲν
ἐγκλημάτων πέρι μηδὲν ἀπολογησομένους, ὧν αἱ πό|λεις 30
ἐνεκάλουν, δηλῶσαι δὲ περὶ τοῦ παντὸς ὡς οὐ ταχέως
αὐτοῖς βουλευτέον εἴη, ἀλλ' ἐν πλέονι σκεπτέον. καὶ ἅμα
τὴν σφετέραν πόλιν ἐβούλοντο σημῆναι ὅση εἴη δύναμιν,
καὶ ὑπόμνησιν ποιήσασθαι τοῖς τε πρεσβυτέροις ὧν ἤδε-
σαν καὶ τοῖς νεωτέροις ἐξήγησιν ὧν | ἄπειροι ἦσαν, νομί- 35
ζοντες μᾶλλον ἂν αὐτοὺς ἐκ τῶν | λόγων πρὸς τὸ ἡσυ- 57
χάζειν τραπέσθαι ἢ πρὸς τὸ πολεμεῖν. προσελθόντες οὖν 2
τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔφασαν βούλεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ
πλῆθος αὐτῶν εἰπεῖν, εἴ τι μὴ ἀποκωλύοι. οἱ δὲ ἐκέ-
λευόν τε ἐπιέναι, καὶ παρελ|θόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον 5
τοιάδε.

73. *„Ἡ μὲν πρέσβευσις ἡμῶν οὐκ ἐς ἀντιλογίαν τοῖς*
ὑμετέροις ξυμμάχοις ἐγένετο, ἀλλὰ περὶ ὧν ἡ πόλις
ἔπεμψεν· αἰσθανόμενοι δὲ καταβοὴν οὐκ ὀλίγην οὖσαν
ἡμῶν παρήλθομεν, οὐ τοῖς ἐγκλήμασι τῶν πόλεων ἀντ-
ε|ροῦντες (οὐ γὰρ παρὰ δικασταῖς ὑμῖν οὔτε ἡμῶν οὔτε 10
τούτων οἱ λόγοι ἂν γίγνοιντο), ἀλλ' ὅπως μὴ ῥᾳδίως
περὶ μεγάλων πραγμάτων τοῖς ξυμμάχοις πειθόμενοι
χεῖρον βουλεύσησθε, καὶ ἅμα βουλόμενοι περὶ τοῦ παν-
τὸς λόγου τοῦ ἐς ἡμᾶς καθεστῶτος δηλῶσαι ὡς οὔτε
ἀπει|κότως ἔχομεν ἃ κεκτήμεθα, ἥ τε πόλις ἡμῶν ἀξία 15
λόγου ἐστίν.

„Καὶ τὰ μὲν πάνυ παλαιὰ τί δεῖ λέγειν, ὧν ἀκοαὶ 2
μᾶλλον λόγων μάρτυρες ἢ ὄψις τῶν ἀκουσομένων; τὰ

ABCEFGM Π[27]

3 *καὶ* del. Kr., habet Π[27] || **9** *ποιήσασθαι* C Π[27] *ποιήσεσθαι* ABEFG *ποιήσεσθε* M || **11** *ἂν* **b** et Π[27] in lac., om. C[G] || **12** *τρέψε[σθαι* Π[27] in. 1 || **13** *ἐς τὸ]* *ἔς τε* Π[27] || **14** *εἴ τι μὴ]* *εἰ μή τι* Π[27] | *ἀποκωλύοι* C⟨G⟩ *ἀποκωλύει* F *ἀποκωλύηι* ABEM [Π[27]]|| **15** *ἐπιέναι* **b**Π[27] *γρ.* G *παριέναι* **c** || **18** *ἡμετέροις* BCF[G] || **19** *αἰσθανόμενοι* **c** *αἰσθόμενοι* **b** [Π[27]] || **20** *πόλεων]* *πολλῶν* Π[27] || **21** *ἡμῶν]* *ἡμῖν* B || **21—22** *οὔτε τούτων* in marg. G_1 || **29** *ὄψεις* ex corr. G

δὲ Μηδικὰ καὶ ὅσα αὐτοὶ ξύνιστε, εἰ καὶ δι' ὄχλου μᾶλλον ἔσται αἰεὶ προβαλλομένοις, ἀνάγκη λέγειν. καὶ γὰρ ὅτε ἐδρῶμεν, ἐπ' ὠφελίᾳ ἐκινδυνεύετο, ἧς τοῦ μὲν ἔργου μέρος μετέσχετε, τοῦ δὲ λόγου μὴ παντός, εἴ τι ὠφελεῖ, στερισκώμεθα. ῥηθήσεται δὲ οὐ παραιτήσεως μᾶλλον ἕνεκα ἢ μαρτυρίου καὶ δηλώσεως πρὸς οἵαν ὑμῖν πόλιν μὴ εὖ βουλευομένοις ὁ ἀγὼν κατα|στήσεται. φαμὲν γὰρ Μαραθῶνί τε μόνοι προκινδυνεῦσαι τῷ βαρβάρῳ καὶ ὅτε τὸ ὕστερον ἦλθεν, οὐχ ἱκανοὶ ὄντες κατὰ γῆν ἀμύνεσθαι, ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς πανδημεὶ ἐν Σαλαμῖνι ξυνναυμαχῆσαι, ὅπερ ἔσχε μὴ κατὰ πόλεις αὐτὸν ἐπιπλέοντα τὴν Πελοπόννησον πορ|θεῖν, ἀδυνάτων ἂν ὄντων πρὸς ναῦς πολλὰς ἀλλήλοις ἐπιβοηθεῖν. τεκμήριον δὲ μέγιστον αὐτὸς ἐποίησεν· νικηθεὶς γὰρ ταῖς ναυσὶν ὡς οὐκέτι αὐτῷ ὁμοίας οὔσης τῆς δυνάμεως κατὰ τάχος τῷ πλέονι τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησεν. **74.** *τοιούτου μέντοι τούτου ξυμβάντος καὶ σα|φῶς δηλωθέντος ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐγένετο, τρία τὰ ὠφελιμώτατα ἐς αὐτὸ παρεσχόμεθα, ἀριθμόν τε νεῶν πλεῖστον καὶ ἄνδρα στρατηγὸν ξυνετώτατον καὶ προθυμίαν ἀοκνοτάτην· ναῦς | μέν γε ἐς τὰς τετρακοσίας ὀλίγῳ ἐλάσσους τῶν δύο μοιρῶν, Θεμιστοκλέα δὲ ἄρχοντα, ὃς αἰτιώτατος ἐν τῷ στενῷ ναυμαχῆσαι ἐγένετο (ὅπερ σαφέστατα ἔσωσε τὰ πράγματα) καὶ αὐτοὶ διὰ τοῦτο δὴ μάλιστα ἐτιμήσατε ἄνδρα ξένον τῶν ὡς ὑμᾶς ἐλθόντων· προθυμίαν | δὲ καὶ πολὺ τολμηροτάτην ἐδείξαμεν, οἵ γε, ἐπειδὴ ἡμῖν κατὰ γῆν οὐδεὶς ἐβοήθει, τῶν ἄλλων ἤδη μέχρι ἡμῶν δου-*

ABCEFGM Π[27]

1 *αὐτοὶ* **b** *αὐτοῖς* **c** || **2** *προβαλλόμεν⟨α ἡμῖν διαβαλλομέν⟩οις* coni. Ed. Schwartz || **3** *ἐκινδυνεύετε* C || **4** *μετέσχετε* desinit Π[27] | *ὠφελεῖ* **c** ABFM *ὠφέλει* E || **5** *στερισκόμεθα* CEF, corr. F_1 || **7** *βουλομένοις* M || **11** *αὐτὸν*] *ον* in lit. c_2, ex *αὐτῶν* corr. **b** | *τὴν*] *τήν τε* ABF || **12** *ἂν* om. C || **16** *ξυμβάντος τούτου* **b** || **21** *τριακοσίας* ⟨G⟩ || **22** *τῶν* G, om. A(?)BCEFM | *δύο* in lit. a, *τῶν* (comp.) *δύο* fort. A || **23** *σαφῶς* F || **24** *αὐτοὶ διὰ τοῦτο δὴ μάλιστα ἐτιμήσατε* **b** (cf. Stp. et Ros 445) *αὐτὸν διὰ τοῦτο ὑμεῖς ἐτιμήσατε μάλιστα δὴ* C⟨G⟩

λευόντων, ἠξιώσαμεν ἐκλιπόντες τὴν πόλιν καὶ τὰ οἰκεῖα διαφθείραντες μηδ' ὡς τὸ τῶν περιλοίπων ξυμμάχων κοινὸν προλιπεῖν μηδὲ σκεδασθέντες ἀχρεῖοι αὐ|τοῖς γενέσθαι, ἀλλ' ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς κινδυνεῦσαι καὶ μὴ ὀργισθῆναι ὅτι ἡμῖν οὐ προυτιμωρήσατε. ὥστε φαμὲν 3 οὐχ ἧσσον αὐτοὶ ὠφελῆσαι ὑμᾶς ἢ τυχεῖν τούτου. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἀπό τε οἰκουμένων τῶν πόλεων καὶ ἐπὶ τῷ τὸ λοιπὸν νέμεσθαι, ἐπειδὴ ἐδείσατε ὑπὲρ ὑμῶν καὶ | οὐχ ἡμῶν τὸ πλέον, ἐβοηθήσατε (ὅτε γοῦν ἧμεν ἔτι σῷ, οὐ παρεγένεσθε), ἡμεῖς δὲ ἀπό τε τῆς οὐκ οὔσης ἔτι ὁρμώμενοι καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν βραχείᾳ ἐλπίδι οὔσης κινδυνεύοντες ξυνεσώσαμεν ὑμᾶς τε τὸ μέρος καὶ ἡμᾶς αὐτούς. εἰ δὲ 4 προσεχωρήσαμεν πρότερον τῷ Μήδῳ δείσαντες, ὥσ|περ καὶ ἄλλοι, περὶ τῇ χώρᾳ, ἢ μὴ ἐτολμήσαμεν ὕστερον ἐσβῆναι ἐς τὰς ναῦς ὡς διεφθαρμένοι, οὐδὲν ἂν ἔδει ἔτι ὑμᾶς μὴ ἔχοντας ναῦς ἱκανὰς ναυμαχεῖν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν ἂν αὐτῷ προυχώρησε τὰ πράγματα ᾗ ἐβούλετο.

75. *„Ἆρ' ἄξιοί ἐσμεν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ προθυμίας ἕνεκα | τῆς τότε καὶ γνώμης ξυνέσεως ἀρχῆς γε ἧς ἔχομεν τοῖς Ἕλλησι μὴ οὕτως ἄγαν ἐπιφθόνως διακεῖσθαι; καὶ γὰρ αὐτὴν τήνδε ἐλάβομεν οὐ βιασάμενοι, ἀλλ' 2 ὑμῶν μὲν οὐκ ἐθελησάντων παραμεῖναι πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βαρβάρου, ἡμῖν δὲ προσελθόντων τῶν ξυμμάχων καὶ | αὐτῶν δεηθέντων ἡγεμόνας καταστῆναι. ἐξ αὐτοῦ δὲ 3 59 τοῦ ἔργου κατηναγκάσθημεν τὸ πρῶτον προαγαγεῖν αὐτὴν ἐς τόδε, μάλιστα μὲν ὑπὸ δέους, ἔπειτα δὲ καὶ τιμῆς, ὕστερον καὶ ὠφελίας, καὶ οὐκ ἀσφαλὲς ἔτι ἐδό|κει εἶναι, 4 5 τοῖς πολλοῖς ἀπηχθημένους καί τινων καὶ ἤδη ἀποστάντων κατεστραμμένων, ὑμῶν τε ἡμῖν οὐκέτι ὁμοίως φίλων,*

ABCEFGM

7 *οἰκ+μένων* G | *τὸ* om. AB || **9** *σῷ* Ael. Dion. σ 44 Eb. *οῶ(ι)οι* codd. || **13** *πρότερον* supra v. G_1 | *μήπω* **c** || **15** *ἔδει ἔτι* **c** *ἔτι ἔδει* **b** || **17** *προεχώρησε* **c** AEFM *προσεχώρησε* B | *ἢ* A(?)B || **19** *καὶ* om. M | *γε* recc. *τε* **c b** *δ τε ἀντὶ τοῦ γε* $B_1F_1M_1$ || **24** *καταστῆναι]ν* in lit. b || **25** *τὸ πρῶτον* (initio = ab initio) sanum || **26** *δὲ* om. C⟨G⟩, post *ὕστερον* transp. Kr. || **28** *πολλοῖς* in lit. G || **29** *ἡμῖν]* *ὑμῖν* ABEF | *οὐκέτι]* *τε* C

ἀλλ' ὑπόπτων καὶ διαφόρων ὄντων, ἀνέντας κινδυνεύειν (καὶ γὰρ ἂν αἱ ἀποστάσεις πρὸς ὑμᾶς ἐγίγνοντο)· πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὰ ξυμφέροντα | τῶν μεγίστων περὶ κινδύνων εὖ τίθεσθαι. **76.** ὑμεῖς γοῦν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τὰς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πόλεις ἐπὶ τὸ ὑμῖν ὠφέλιμον καταστησάμενοι ἐξηγεῖσθε· καὶ εἰ τότε ὑπομείναντες διὰ παντὸς ἀπήχθεσθε ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ, ὥσπερ ἡμεῖς, εὖ ἴσμεν μὴ ἂν ἧσσον ὑμᾶς λυπηροὺς γε|νομένους τοῖς ξυμμάχοις καὶ ἀναγκασθέντας ἂν ἢ ἄρχειν ἐγκρατῶς ἢ αὐτοὺς κινδυνεύειν. οὕτως οὐδ' ἡμεῖς θαυμαστὸν οὐδὲν πεποιήκαμεν οὐδ' ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπείου τρόπου, εἰ ἀρχήν τε διδομένην ἐδεξάμεθα καὶ ταύτην μὴ ἀνεῖμεν ὑπὸ ⟨τριῶν⟩ τῶν μεγίστων νικηθέντες, τι|μῆς καὶ δέους καὶ ὠφελίας, οὐδ' αὖ πρῶτοι τοῦ τοιούτου ὑπάρξαντες, ἀλλ' αἰεὶ καθεστῶτος τὸν ἥσσω ὑπὸ τοῦ δυνατωτέρου κατείργεσθαι, ἄξιοί τε ἅμα νομίζοντες εἶναι καὶ ὑμῖν δοκοῦντες, μέχρι οὗ τὰ ξυμφέροντα λογιζόμενοι τῷ δικαίῳ λόγῳ νῦν χρῆσθε, δν οὐδείς πω | παρατυχὸν ἰσχύι τι κτήσασθαι προθεὶς τοῦ μὴ πλέον ἔχειν ἀπετράπετο. ἐπαινεῖσθαί τε ἄξιοι, οἵτινες χρησάμενοι τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ὥστε ἑτέρων ἄρχειν δικαιότεροι ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν γένωνται. ἄλλους γ' ἂν οὖν οἰόμεθα τὰ ἡμέτερα λαβόντας δεῖξαι | ἂν μάλιστα εἴ τι μετριάζομεν, ἡμῖν δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐπιεικοῦς ἀδοξία τὸ πλέον ἢ ἔπαινος οὐκ εἰκότως περιέστη. **77.** καὶ ἐλασσούμενοι γὰρ ἐν ταῖς ξυμβολαίαις πρὸς τοὺς ξυμμάχους δίκαις καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἐν τοῖς ὁμοίοις νόμοις ποιήσαντες τὰς κρίσεις φιλοδικεῖν δοκοῦ|μεν. καὶ οὐδεὶς σκοπεῖ αὐτῶν, τοῖς καὶ ἄλλοθί που ἔχουσιν ἀρχὴν καὶ ἧσσον ἡμῶν

ABCEFGM

3 κινδύν++ων B ‖ **4** τίθεσθαι] πείθεσθαι BF(?) ‖ **5** ὑμῶν C⟨G⟩ ‖ **7** ἀπήχθεσθε C⟨G⟩ ἀπήχθησθε **b** ‖ **11** ἄπο CF[G] | ἀνθρωπίνου C ‖ **12** δεδομένην γρ. G | ἄνιμεν ABFM ‖ **13** τριῶν add. Herw. et Weil ‖ **18** παρατυχὼν CE ‖ **22** γένωνται **c** (αι in lit. g_2) γρ. A_1 γρ. B_1 γρ. F_1 γεγένηνται **b** γρ. G, ‖ **25** ἐλασσόμενοι M ‖ **26** ξυμβολιμαίαις Cobet ex Hesychio ‖ **29** pr. καὶ om. E | ἔχουσιν ἀρχὴν **c** ἀρχὴν ἔχουσι ABEF τὴν ἀρχὴν ἔχουσι M

πρὸς τοὺς ὑπηκόους μετρίοις οὖσι δι' ὅ τι τοῦτο οὐκ
ὀνειδίζεται· βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἂν ἐξῇ, δικάζεσθαι οὐδὲν
προσδέονται. οἱ δὲ εἰ|θισμένοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἴσου 3
ὁμιλεῖν, ἤν τι παρὰ τὸ μὴ οἴεσθαι χρῆναι ἢ γνώμῃ ἢ
δυνάμει τῇ διὰ τὴν ἀρχήν καὶ ὁπωσοῦν ἐλασσωθῶσιν, οὐ
τοῦ πλέονος μὴ στερισκόμενοι χάριν ἔχουσιν, ἀλλὰ τοῦ
ἐνδεοῦς χαλεπώτερον φέρουσιν ἢ εἰ ἀπὸ πρώτης ἀπο-
θέμενοι τὸν νό|μον φανερῶς ἐπλεονεκτοῦμεν. ἐκείνως δὲ
οὐδ' ἂν αὐτοὶ ἀντέλεγον ὡς οὐ χρεὼν τὸν ἧσσω τῷ κρα-
τοῦντι ὑποχωρεῖν. ἀδικούμενοί τε, ὡς ἔοικεν, οἱ ἄνθρω- 4
ποι μᾶλλον ὀργίζονται ἢ βιαζόμενοι· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ
ἴσου δοκεῖ πλεονεκτεῖσθαι, τὸ δ' ἀπὸ τοῦ κρείσσονος
κατα|ναγκάζεσθαι. ὑπὸ γοῦν τοῦ Μήδου δεινότερα τού- 5
των πάσχοντες ἠνείχοντο, ἡ δὲ ἡμετέρα ἀρχὴ χαλεπὴ
δοκεῖ εἶναι, εἰκότως· τὸ παρὸν γὰρ αἰεὶ βαρὺ τοῖς ὑπη-
κόοις. ὑμεῖς γ' ἂν οὖν εἰ καθελόντες ἡμᾶς ἄρξαιτε, τάχα 6
ἂν τὴν εὔνοιαν ἣν διὰ τὸ ἡμέτερον δέος εἰλήφατε μετα-
βά|λοιτε, εἴπερ οἷα καὶ τότε πρὸς τὸν Μῆδον δι' ὀλίγου
ἡγησάμενοι ὑπεδείξατε, ὁμοῖα καὶ νῦν γνώσεσθε. ἄμεικτα
γὰρ τά τε καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς νόμιμα τοῖς ἄλλοις ἔχετε
καὶ προσέτι εἷς ἕκαστος ἐξιὼν οὔτε τούτοις χρῆται οὔθ'
οἷς ἡ ἄλλη Ἑλλὰς νομίζει.

78. „Βουλεύεσθε οὖν | βραδέως ὡς οὐ περὶ βραχέων,
καὶ μὴ ἀλλοτρίαις γνώμαις καὶ ἐγκλήμασι πεισθέντες
οἰκεῖον πόνον πρόσθησθε. τοῦ δὲ πολέμου τὸν παράλο- 2
γον ὅσος ἐστί, πρὶν ἐν αὐτῷ γενέσθαι προδιάγνωτε· μη-
κυνόμενος γὰρ φιλεῖ ἐς τύχας τὰ πολλὰ περιίστασθαι, ὧν
ἴσον τε ἀπέχομεν | καὶ ὁποτέρως ἔσται ἐν ἀδήλῳ κινδυ-
νεύεται. ἰόντες τε οἱ ἄνθρωποι ἐς τοὺς πολέμους τῶν 3
ἔργων πρότερον ἔχονται, ἃ χρῆν ὕστερον δρᾶν, κακοπα-

ABCEFGM

1 ὑπηκόοις C ‖ **6** pr. τοῦ] τὸ E ‖ **7** ἐνδεοῦς] ν add. b | ἢ A(?)B | εἰ om. CF ‖ **8** πλεονεκτοῦμεν F ‖ **9** τὸν] τῶν ABCE ‖ **10** οἱ om. ⟨G⟩ ‖ **15** εἶναι δοκεῖ B et cod. M Stob. IV p. 18, 7 H. ‖ **16** ἄρξετε **c** ἄρξοιτε E ‖ **19** ἀπεδείξατε M ‖ **25** πρόθησθε B ‖ **26** μη:κυνόμενος B ‖ **30** ἃ] δ coni. Classen | καὶ κακοπαθοῦντες δὲ M

4 θοῦντες δὲ ἤδη τῶν λόγων ἅπτονται. ἡμεῖς δὲ ἐν οὐ-
61 δεμιᾷ πω τοιαύτῃ ἁμαρ|τίᾳ ὄντες οὔτ' αὐτοὶ οὔθ' ὑμᾶς
ὁρῶντες λέγομεν ὑμῖν, ἕως ἔτι αὐθαίρετος ἀμφοτέροις ἡ
εὐβουλία, σπονδὰς μὴ λύειν μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὅρ-
κους, τὰ δὲ διάφορα δίκῃ λύεσθαι κατὰ τὴν ξυνθήκην, 5
5 ἢ θεοὺς τοὺς ὁρκίους | μάρτυρας ποιούμενοι πειρα-
σόμεθα ἀμύνεσθαι πολέμου ἄρχοντας ταύτῃ ᾗ ἂν
ὑφηγῆσθε."

79. Τοιαῦτα δὲ οἱ Ἀθηναῖοι εἶπον. ἐπειδὴ δὲ τῶν τε
ξυμμάχων ἤκουσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐγκλήματα τὰ 10
ἐς τοὺς Ἀθηναίους καὶ τῶν Ἀθηναίων ἃ ἔλεξαν, μετα-
10 |στησάμενοι πάντας ἐβουλεύοντο κατὰ σφᾶς αὐτοὺς περὶ
2 τῶν παρόντων. καὶ τῶν μὲν πλεόνων ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἱ γνῶ-
μαι ἔφερον, ἀδικεῖν τε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη καὶ πολε-
μητέα εἶναι ἐν τάχει· παρελθὼν δὲ Ἀρχίδαμος ὁ βασι- 15
15 λεὺς αὐτῶν, ἀνὴρ καὶ ξυνετὸς δοκῶν εἶναι καὶ σώ|φρων,
ἔλεξε τοιάδε.

80. „Καὶ αὐτὸς πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειρός εἰμι,
ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμῶν τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ὁρῶ,
ὥστε μήτε ἀπειρίᾳ ἐπιθυμῆσαί τινα τοῦ ἔργου, ὅπερ ἂν 20
20 οἱ πολλοὶ πάθοιεν, μήτε ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλὲς νο|μίσαντα.
2 εὕροιτε δ' ἂν τόνδε περὶ οὗ νῦν βουλεύεσθε οὐκ ἂν ἐλά-
χιστον γενόμενον, εἰ σωφρόνως τις αὐτὸν ἐκλογίζοιτο.
3 πρὸς μὲν γὰρ Πελοποννησίους καὶ τοὺς ἀστυγείτονας
παρόμοιος ἡμῶν ἡ ἀλκή, καὶ διὰ ταχέων οἷόν τε ἐφ' 25
25 ἕκαστα ἐλθεῖν· πρὸς δὲ ἄνδρας οἷ γῆν τε | ἑκὰς ἔχουσι
καὶ προσέτι θαλάσσης ἐμπειρότατοί εἰσι καὶ τοῖς ἄλλοις
ἅπασιν ἄριστα ἐξήρτυνται, πλούτῳ τε ἰδίῳ καὶ δημοσίῳ
καὶ ναυσὶ καὶ ἵπποις καὶ ὅπλοις καὶ ὄχλῳ ὅσος οὐκ ἐν
ἄλλῳ ἑνί γε χωρίῳ Ἑλληνικῷ ἐστιν, ἔτι δὲ καὶ ξυμμά- 30

ABCEFGM

2 *πω* om. M | *οὔτ' αὐτοὶ ὄντες* transp. Cobet, Cl.-Stp., sed cf. Ros 172 || 4 *εὐβολία* B || 6 *ἢ* G c_2 *εἰ δὲ μὴ* **b**, om. C || 7 *ἀμύνεσθαι* om. G || 8 *ὑφηγεῖσθε* B M, *ᾗ* suprascr. B_1 || 9 pr. *δὲ*] *μὲν* G M c_2 | □ *τε* om. C || 19 *αὐτῇ* om. C || 21 *οἱ* om. B || 22 *τόνδε* **b** *τόνδε τὸν* □ *πόλεμον* **c** || 24 *γὰρ* **c** (cf. ed. max. II p. 330) *γὰρ τοὺς* **b** || 30 *ἔνι* A B

χους πολλοὺς φόρου ὑποτελεῖς ἔχουσι, | πῶς χρὴ πρὸς 80
τούτους ῥᾳδίως πόλεμον ἄρασθαι καὶ τίνι πιστεύσαντας
ἀπαρασκεύους ἐπειχθῆναι; πότερον ταῖς ναυσίν; ἀλλ' ἥσ- 4
σους ἐσμέν· εἰ δὲ μελετήσομεν καὶ ἀντιπαρασκευασό-
μεθα, χρόνος ἐγέσται. ἀλλὰ τοῖς | χρήμασιν; ἀλλὰ πολλῷ 62
ἔτι πλέον τούτου ἐλλείπομεν καὶ οὔτε ἐν κοινῷ ἔχομεν
οὔτε ἑτοίμως ἐκ τῶν ἰδίων φέρομεν. **81.** τάχ' ἂν ⟨δέ⟩
τις θαρσοίη ὅτι τοῖς ὅπλοις αὐτῶν καὶ τῷ πλήθει ὑπερ-
φέρομεν, ὥστε τὴν γῆν δηοῦν ἐπιφοι|τῶντες. τοῖς δὲ ἄλλη 2 5
γῆ ἐστι πολλὴ ἧς ἄρχουσι, καὶ ἐκ θαλάσσης ὧν δέονται
ἐπάξονται. εἰ δ' αὖ τοὺς ξυμμάχους ἀφιστάναι πειρασό- 3
μεθα, δεήσει καὶ τούτοις ναυσὶ βοηθεῖν τὸ πλέον οὖσι
νησιώταις. τίς οὖν ἔσται ἡμῶν ὁ πόλεμος; εἰ μὴ γὰρ ἢ 4
ναυσὶ κρατήσομεν ἢ τὰς προ|σόδους ἀφαιρήσομεν ἀφ' ὧν 10
τὸ ναυτικὸν τρέφουσι, βλαψόμεθα τὰ πλείω. κἂν τούτῳ 5
οὐδὲ καταλύεσθαι ἔτι καλόν, ἄλλως τε καὶ εἰ δόξομεν
ἄρξαι μᾶλλον τῆς διαφορᾶς. μὴ γὰρ δὴ ἐκείνῃ γε τῇ 6
ἐλπίδι ἐπαιρώμεθα ὡς ταχὺ παυσθήσεται ὁ πόλεμος, ἢν
τὴν γῆν αὐτῶν τέμω|μεν. δέδοικα δὲ μᾶλλον μὴ καὶ 15
τοῖς παισὶν αὐτὸν ὑπολίπωμεν· οὕτως εἰκὸς Ἀθηναίους
φρονήματι μήτε τῇ γῇ δουλεῦσαι μήτε ὥσπερ ἀπείρους
καταπλαγῆναι τῷ πολέμῳ.

82. „Οὐ μὴν οὐδὲ ἀναισθήτως αὐτοὺς κελεύω τούς τε
ξυμμάχους ἡμῶν ἐᾶν βλάπτειν καὶ ἐπιβουλεύοντας | μὴ 20
καταφωρᾶν, ἀλλὰ ὅπλα μὲν μήπω κινεῖν, πέμπειν δὲ καὶ
αἰτιᾶσθαι μήτε πόλεμον ἄγαν δηλοῦντας μήθ' ὡς ἐπι-
τρέψομεν, κἂν τούτῳ καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν ἐξαρτύεσθαι
ξυμμάχων τε προσαγωγῇ, καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων,

ABCEFGM

1 *πολλοῦ γρ.* G || **6** *ἔτι πλέον* **b** *πλέον ἔτι* C⟨G⟩ | *τούτῳ* coni. Kr., sed cf. II 61, 4 || **7** *δέ* add. Kr. || **11** *αὖ τούς*] *αὐτοὺς* ABF || **16** *δείξομεν* (?) C || **17—18** *τῇ ἐλπίδι* supra v. G_1 || **18** *παυσθήσεται* C *παυθήσεται* **b** G || **19** *αὐτὴν* M | *τάμωμεν* codd., corr. Cobet (*ἔταμον* nusquam in titulis Atticis) || **20** *αὐτῶν* B C | *ὑπολείπωμεν* (?) B, corr. B_1 *ἀπολίπωμεν* G, *ὑ* suprascr. G_1 || **26** *ἐπιτρέψωμεν* B C suprascr. A_1 || **27** *ἡμέτερα* **b** G

εἴ ποθέν τινα ἢ ναυτικοῦ ἢ χρημάτων δύ|ναμιν προσ-
ληψόμεθα (ἀνεπίφθονον δέ, ὅσοι ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ᾽
Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα, μὴ Ἕλληνας μόνον, ἀλλὰ καὶ
βαρβάρους προσλαβόντας διασωθῆναι), καὶ τὰ αὐτῶν ἅμα
2 ἐκποριζώμεθα. καὶ ἢν μὲν ἐσακούωσί τι πρεσβευο- 5
μένων ἡμῶν, ταῦτα ἄριστα· ἢν δὲ | μή, διελθόντων ἐτῶν
δύο καὶ τριῶν ἄμεινον ἤδη, ἢν δοκῇ, πεφραγμένοι
3 ἴμεν ἐπ᾽ αὐτούς. καὶ ἴσως ὁρῶντες ἡμῶν ἤδη τήν τε
παρασκευὴν καὶ τοὺς λόγους αὐτῇ ὁμοῖα ὑποσημαίνοντας
μᾶλλον ἂν εἴκοιεν, καὶ γῆν ἔτι ἄτμητον ἔχοντες καὶ περὶ 10
63 παρόντων ἀγαθῶν καὶ οὔπω | ἐφθαρμένων βουλευόμενοι.
4 μὴ γὰρ ἄλλο τι νομίσητε τὴν γῆν αὐτῶν ἢ ὅμηρον ἔχειν
καὶ οὐχ ἧσσον ὅσῳ ἄμεινον ἐξείργασται· ἧς φείδεσθαι
χρὴ ὡς ἐπὶ πλεῖστον, καὶ μὴ ἐς ἀπόνοιαν καταστήσαντας
5 5 αὐτοὺς ἀλη|πτοτέρους ἔχειν. εἰ γὰρ ἀπαράσκευοι τοῖς 15
τῶν ξυμμάχων ἐγκλήμασιν ἐπειχθέντες τεμοῦμεν αὐτήν,
ὁρᾶτε ὅπως μὴ αἴσχιον καὶ ἀπορώτερον τῇ Πελοπον-
6 νήσῳ πράξομεν. ἐγκλήματα μὲν γὰρ καὶ πόλεων καὶ
ἰδιωτῶν οἷόν τε καταλῦσαι· πόλεμον δὲ ξύμπαντας ἀρα-
10 μένους ἕνεκα | τῶν ἰδίων, ὃν οὐχ ὑπάρχει εἰδέναι καθ᾽ 20
ὅ τι χωρήσει, οὐ ῥᾴδιον εὐπρεπῶς θέσθαι.

83. „Καὶ ἀνανδρία μηδενὶ πολλοὺς μιᾷ πόλει μὴ ταχὺ
2 ἐπελθεῖν δοκείτω εἶναι. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐκείνοις οὐκ ἐλάσ-
σους, χρήματα φέροντες, ξύμμαχοι, καὶ ἔστιν ὁ πόλεμος
15 οὐχ ὅπλων τὸ πλέον, ἀλλὰ | δαπάνης, δι᾽ ἣν τὰ ὅπλα 25
3 ὠφελεῖ, ἄλλως τε καὶ ἠπειρώταις πρὸς θαλασσίους. πο-
ρισώμεθα οὖν πρῶτον αὐτήν, καὶ μὴ τοῖς τῶν ξυμμάχων

ABCEFGM

4 αυ:τῶν F αὐτῶν **c** ABEM αὐτοῦ coni. Stp., quod nolui ‖ **5** ἐκποριζόμεθα ABEF, corr. F_1 | μὲν om. C | ἐσακούσωσί AE ἐπα-
□ κούωσι G ‖ **7** δύο **c** F καὶ δύο ABEM ‖ **9** ὅμοι: αι B ‖ **13** ἥσσω B | ἐξείργασθαι C ‖ **14** καταστήσαντες E ‖ **17** μὴ om. B_1 ‖ **18** πράξομεν CE suprascr. M_1 et Bekk. anecd. I 162 (cf. Mayser, Gramm. II 1, 236) πράξωμεν ABFM⟨G⟩ | μὲν om. M ‖ **22** ἀνανδρίαι B ἀνανδρία+ E ‖ **23** δοκείτωι E δοκεῖ τωι AB δοκεῖ τῶ F[G] ‖ **27** πρώτην F

λόγοις πρότερον ἐπαιρώμεθα, οἷπερ δὲ καὶ τῶν ἀποβαινόντων τὸ πλέον ἐπ᾽ ἀμφότερα τῆς αἰτίας ἔξομεν, οὗτοι καὶ καθ᾽ ἡσυχίαν | τι αὐτῶν προΐδωμεν. **84.** *καὶ τὸ βραδὺ καὶ μέλλον, ὃ μέμφονται μάλιστα ἡμῶν, μὴ αἰσχύνεσθε· σπεύδοντές τε γὰρ σχολαίτερον ἂν παύσαισθε διὰ τὸ ἀπαράσκευοι ἐγχειρεῖν, καὶ ἅμα ἐλευθέραν καὶ εὐδοξοτάτην πόλιν διὰ παντὸς νεμόμεθα. καὶ δύναται μάλιστα σωφροσύνη ἔμ|φρων τοῦτ᾽ εἶναι· μόνοι γὰρ δι᾽ αὐτὸ εὐπραγίαις τε οὐκ ἐξυβρίζομεν καὶ ξυμφοραῖς ἧσσον ἑτέρων εἴκομεν, τῶν τε ξὺν ἐπαίνῳ ἐξοτρυνόντων ἡμᾶς ἐπὶ τὰ δεινὰ παρὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν οὐκ ἐπαιρόμεθα ἡδονῇ, καὶ ἤν τις ἄρα ξὺν κατηγορίᾳ παροξύνῃ, οὐδὲν δὴ μᾶλλον ἀχθε|σθέντες ἀνεπείσθημεν. πολεμικοί τε καὶ εὔβουλοι διὰ τὸ εὔκοσμον γιγνόμεθα, τὸ μὲν ὅτι αἰδὼς σωφροσύνης πλεῖστον μετέχει, αἰσχύνης δὲ εὐψυχία, εὔβουλοι δὲ ἀμαθέστερον τῶν νόμων τῆς ὑπεροψίας παιδευόμενοι | καὶ ξὺν χαλεπότητι σωφρονέστερον ἢ ὥστε αὐτῶν ἀνηκουστεῖν, καὶ μή, τὰ ἀχρεῖα ξυνετοὶ ἄγαν ὄντες, τὰς τῶν πολεμίων παρασκευὰς λόγῳ καλῶς μεμφόμενοι ἀνομοίως ἔργῳ ἐπεξιέναι, νομίζειν δὲ τάς τε διανοίας τῶν | πέλας παραπλησίους εἶναι καὶ τὰς προσπιπτούσας τύχας οὐ λόγῳ διαιρετάς. αἰεὶ δὲ ὡς πρὸς εὖ βουλευομένους τοὺς ἐναντίους ἔργῳ παρασκευαζώμεθα, καὶ οὐκ ἐξ ἐκείνων ὡς ἁμαρτησομένων ἔχειν δεῖ τὰς ἐλπίδας, ἀλλ᾽ ὡς ἡμῶν αὐτῶν ἀσφαλῶς προνοουμένων, πολύ τε διαφέρειν | οὐ δεῖ νομίζειν ἄνθρωπον ἀνθρώπου, κράτιστον δὲ εἶναι ὅστις ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις παιδεύεται.*

85. *„Ταύτας οὖν ἃς οἱ πατέρες τε ἡμῖν παρέδοσαν μελέτας καὶ αὐτοὶ διὰ παντὸς ὠφελούμενοι ἔχομεν μὴ παρῶμεν, μηδὲ ἐπειχθέντες ἐν βραχεῖ μορίῳ ἡμέρας περὶ*

ABCEFGM

1 ὅπερ E || **5** *παύσαισθε* GMc$_2$ *παύσησθε* ABCEF || **6** *ἐγχειρεῖν*] *εγ* in lit. g || **10** *ἐποτρυνόντων* GM || **11** *τὸ* om. C || **13** *δὴ* Gc$_2$ *δὲ* C, om. **b** | *ἀνεπείσθημεν* ABF *ἂν ἐπείσθημεν* **c** E *ἂν ἐπείχθημεν* M || **16** *ἀμαθέστεροι* **c** | *τὸν νόμον* B, corr. B$_1$ || **20** *τε* om. C || **22** *βουλομένους* M || **23** *παρασκευαζώμεθα* **b** *παρασκευαζόμεθα* **c**

πολλῶν σω|μάτων καὶ χρημάτων καὶ πόλεων καὶ δόξης βουλεύσωμεν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν. ἔξεστι δ' ἡμῖν μᾶλλον
2 ἑτέρων διὰ ἰσχύν. καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέμπετε μὲν περὶ τῆς Ποτειδαίας, πέμπετε δὲ περὶ ὧν οἱ ξύμμαχοι φασιν ἀδικεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ ἑτοίμων ὄντων αὐτῶν
| δίκας δοῦναι· ἐπὶ δὲ τὸν διδόντα οὐ πρότερον νόμιμον ὡς ἐπ' ἀδικοῦντα ἰέναι. παρασκευάζεσθε δὲ τὸν πόλεμον ἅμα. ταῦτα γὰρ καὶ κράτιστα βουλεύσεσθε καὶ τοῖς ἐναντίοις φοβερώτατα."
3 Καὶ ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τοιαῦτα εἶπεν· παρελθὼν δὲ
| Σθενελάδας τελευταῖος, εἷς τῶν ἐφόρων τότε ὤν, ἔλεξεν ἐν τοῖς Λακεδαιμονίοις ὧδε.

86. „Τοὺς μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οὐ γιγνώσκω· ἐπαινέσαντες γὰρ πολλὰ ἑαυτοὺς οὐδαμοῦ ἀντεῖπον ὡς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους ξυμμάχους καὶ
τὴν Πελοπόννησον· καίτοι εἰ πρὸς τοὺς Μήδους | ἐγένοντο ἀγαθοὶ τότε, πρὸς δ' ἡμᾶς κακοὶ νῦν, διπλασίας ζημίας ἄξιοί εἰσιν, ὅτι ἀντ' ἀγαθῶν κακοὶ γεγένηνται.
2 ἡμεῖς δὲ ὁμοῖοι καὶ τότε καὶ νῦν ἐσμεν, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἢν σωφρονῶμεν, οὐ περιοψόμεθα ἀδικουμένους
οὐδὲ μελλήσομεν τιμωρεῖν· οἱ δ' οὐκέτι μέλ|λουσι κακῶς
65 3 πάσχειν. ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματά ἐστι | καὶ νῆες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ ξύμμαχοι ἀγαθοί, οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν, οὐδὲ δίκαις καὶ λόγοις διακριτέα μὴ λόγῳ καὶ αὐτοὺς βλαπτομένους, ἀλλὰ τιμωρητέα ἐν τά-
5 4 χει καὶ παντὶ σθένει. καὶ ὡς ἡμᾶς | πρέπει βουλεύεσθαι ἀδικουμένους μηδεὶς διδασκέτω, ἀλλὰ τοὺς μέλλοντας ἀδι-
5 κεῖν μᾶλλον πρέπει πολὺν χρόνον βουλεύεσθαι. ψηφίζεσθε οὖν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἀξίως τῆς Σπάρτης τὸν πόλεμον καὶ μήτε τοὺς Ἀθηναίους ἐᾶτε μείζους γίγνεσθαι,

ABCEFGM

2 ἀλλὰ++καθ' F || 4 τῆς om. ⟨G⟩ || 6—7 δὲ τὸν . . . ὡς ἐπ' om. ABEF, add. A_1B_1 || 7 παρασκευάζεσθαι AB || 8 pr. καὶ C⟨G⟩, om. **b** || 8 βουλεύ+σεσθε B || 12 ἐν om. **c** || 14 ἑαυτοὺς πολλὰ M || 18 ἐγένονται (?) G || 21 οἱ δ'] οὐδ' C || 22 ἐστι **c** ἐστι πολλὰ **b** || 27 ἀδικουμένοις F(?)M || 28 ψηφίζεσθαι E

μήτε τοὺς ξυμμάχους καταπρο|διδῶμεν, ἀλλὰ ξὺν τοῖς θεοῖς ἐπίωμεν πρὸς τοὺς ἀδικοῦντας.“

87. *Τοιαῦτα δὲ λέξας ἐπεψήφιζεν αὐτὸς ἔφορος ὢν ἐς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δὲ (κρίνουσι γὰρ βοῇ καὶ οὐ ψήφῳ) οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοὴν | ὁποτέρα μείζων, ἀλλὰ βουλόμενος αὐτοὺς φανερῶς ἀποδεικνυμένους τὴν γνώμην ἐς τὸ πολεμεῖν μᾶλλον ὁρμῆσαι ἔλεξεν· „Ὅτῳ μὲν ὑμῶν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, δοκοῦσι λελύσθαι αἱ σπονδαὶ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀδικεῖν, ἀναστήτω ἐς ἐκεῖνο τὸ χωρίον“, δείξας τι χωρίον αὐτοῖς, „ὅτῳ | δὲ μὴ δοκοῦσιν, ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα.“ ἀναστάντες δὲ διέστησαν, καὶ πολλῷ πλείους ἐγένοντο οἷς ἐδόκουν αἱ σπονδαὶ λελύσθαι. προσκαλέσαντές τε τοὺς ξυμμάχους εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαντες | ψῆφον ἐπαγαγεῖν, ὅπως κοινῇ βουλευσάμενοι τὸν πόλεμον ποιῶνται, ἢν δοκῇ. καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ἐπ᾽ οἴκου διαπραξάμενοι ταῦτα, καὶ οἱ Ἀθηναίων πρέσβεις ὕστερον ἐφ᾽ ἅπερ ἦλθον χρηματίσαντες. ἡ δὲ διαγνώμη αὕτη τῆς ἐκκλησίας, τοῦ τὰς σπονδὰς λελύσθαι, ἐγένετο | ἐν τῷ τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τῶν τριακοντουτίδων σπονδῶν προκεχωρηκυιῶν, αἳ ἐγένοντο μετὰ τὰ Εὐβοϊκά.* **88.** *ἐψηφίσαντο δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς σπονδὰς λελύσθαι καὶ πολεμητέα εἶναι, οὐ τοσοῦτον τῶν ξυμμά|χων πεισθέντες τοῖς λόγοις ὅσον φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἐπὶ μεῖζον δυνηθῶσιν, ὁρῶντες αὐτοῖς τὰ πολλὰ τῆς Ἑλλάδος ὑποχείρια ἤδη ὄντα.*

89. *Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τρόπῳ τοιῷδε ἦλθον ἐπὶ τὰ πράγματα ἐν οἷς νῦ|ξήθησαν. ἐπειδὴ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Εὐρώπης νικηθέντες καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ὑπὸ* (a.479)

ABCEFGM

2 *πρὸς* **b** *ἐπὶ* **c** || **3** *δὲ* om. **c** | *ἐς* del. Fr. Mueller, vix recte || **6** *ὁποτέρα* **b** *ποτέρα* **c** || **9** *αἱ* in lit. G || **10—11** *δὲ μὴ* **c** M *μὴ δὲ* ABEF || **14** *δοκοῖεν ἀδικεῖν*] *δοκοῖεν* vel *δοκοίησαν* G(?) | *βούλεσθε* B *βουλεύεσθαι* EFM || **17** *δοκεῖ* M || **20** *ἐγένοντο* M | *ἐν τῷ* **b**⟨G⟩ *ἐν* C || **21** *ἔτει καὶ δεκάτῳ* AB | *τῶν* om. M

Ἑλλήνων καὶ οἱ καταφυγόντες αὐτῶν ταῖς ναυσὶν ἐς Μυκάλην διεφθάρησαν, Λεωτυχίδης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσπερ ἡγεῖτο τῶν ἐν Μυκάλῃ Ἑλλήνων, ἀπεχώ|ρησεν ἐπ' οἴκου ἔχων τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου ξυμμάχους· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἀπὸ Ἰωνίας καὶ Ἑλλησπόντου ξύμμαχοι, ἤδη ἀφεστηκότες ἀπὸ βασιλέως, ὑπομείναντες Σηστὸν ἐπολιόρκουν Μήδων ἐχόντων, καὶ ἐπιχειμάσαντες εἷλον αὐτὴν ἐκλιπόντων τῶν βαρβάρων, | καὶ μετὰ τοῦτο ἀπέπλευσαν ἐξ Ἑλλησπόντου ὡς ἕκα-
3 *στοι κατὰ πόλεις. Ἀθηναίων δὲ τὸ κοινόν, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ βάρβαροι ἐκ τῆς χώρας ἀπῆλθον, διεκομίζοντο εὐθὺς ὅθεν ὑπεξέθεντο παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὴν περιοῦσαν κατασκευήν, καὶ τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν πα|ρεσκευάζοντο καὶ τὰ τείχη· τοῦ τε γὰρ περιβόλου βραχέα εἱστήκει καὶ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν, ἐν αἷς αὐτοὶ ἐσκήνωσαν οἱ δυνατοὶ τῶν Περσῶν.* **90.** *Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸ μέλλον ἦλθον πρεσβείᾳ, τὰ μὲν καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν ὁρῶντες | μήτ' ἐκείνους μήτ' ἄλλον μηδένα τεῖχος ἔχοντα, τὸ δὲ πλέον τῶν ξυμμάχων ἐξοτρυνόντων καὶ φοβουμένων τοῦ τε ναυτικοῦ αὐτῶν τὸ πλῆθος, ὃ πρὶν οὐχ ὑπῆρχε, καὶ τὴν ἐς τὸν Μηδικὸν πό-*
2 *λεμον τόλμαν γενομένην. ἠξίουν τε αὐτοὺς μὴ τειχίζειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω Πε|λοποννήσου μᾶλλον ὅσοις εἵστήκει ξυγκαθελεῖν μετὰ σφῶν τοὺς περιβόλους, τὸ μὲν βουλόμενον καὶ ὕποπτον τῆς γνώμης οὐ δηλοῦντες ἐς τοὺς*
67 *Ἀθηναίους, ὡς δὲ | τοῦ βαρβάρου, εἰ αὖθις ἐπέλθοι, οὐκ ἂν ἔχοντος ἀπὸ ἐχυροῦ ποθεν, ὥσπερ νῦν ἐκ τῶν Θηβῶν,*

ABCEFGM

2 *βασιλεὺς ἐκ τῶν* M || 3 *ὥσπερ* CEM || 4 *ἀπὸ*] *ἐν* CG(?) | *Πελοποννήσω* C || 5 alt. *οἱ*] *τὰ* M || 6 *οἱ ξύμμαχοι τοῦ Ἑλληοπόντου* M || 6 *ἀπὸ*] *τοῦ* G || 8 *ἐπιλειπόντων* in *ἐπιλιπόντων* corr. G || 12 pr. *καὶ* om. G || 13 *οἰκοδομεῖν* M || 15 *αἱ* om. E | *πεττώκασιν* M || 16 *ἐσκήνωσαν* C *ἐοκήνησαν* ABEF *ἐσκήνουν* GM || 17 *πρεσβείαι* BEFM *πρεσβείαν* AC *ἐς πρεσβείαν* G || 18 *τὰ μὲν . . . ἐκείνους*] *ἀτείχιστον γὰρ ὤικουν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν πόλιν* E | pr. *μήτ'*] □ *μήποτ'* C | alt. *μήτ'*] *μηδ'* F(?) || 19 *ἄλλοϋ* E || 21 *πρὶν*] *πρώην* G || 23 *εἱοτήκει* C *ξυνειστήκει* bG || 27 *ἐκ τῶν Θηβῶν νῦν* M

ὁρμᾶσθαι, τήν τε Πελοπόνησον πᾶσιν ἔφασαν ἀναχώρησίν τε καὶ ἀφορμὴν ἱκανὴν εἶναι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι Θεμιστοκλέους | γνώμῃ τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους ταῦτ' εἰπόντας, ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσιν ὡς αὐτοὺς πρέσβεις περὶ ὧν λέγουσιν, εὐθὺς ἀπήλλαξαν· ἑαυτὸν δ' ἐκέλευεν ἀποστέλλειν ὡς τάχιστα ὁ Θεμιστοκλῆς ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ἄλλους δὲ πρὸς ἑαυτῷ ἑλομένους πρέσβεις μὴ εὐθὺς ἐκ|πέμπειν, ἀλλ' ἐπίσχειν μέχρι τοσούτου ἕως ἂν τὸ τεῖχος ἱκανὸν ἄρωσιν ὥστε ἀπομάχεσθαι ἐκ τοῦ □ ἀναγκαιοτάτου ὕψους· τειχίζειν δὲ πάντας πανδημεὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει {καὶ αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας}, φειδομένους μήτε ἰδίου μήτε δημοσίου οἰκοδομήματος ὅθεν τις ὠφε|λία ἔσται ἐς τὸ ἔργον, ἀλλὰ καθαιροῦντας πάντα. καὶ ὁ μὲν ταῦτα διδάξας καὶ ὑπειπών, τἄλλα ὅτι αὐτὸς 4 τἀκεῖ πράξοι, ᾤχετο. καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἐλθὼν οὐ 5 προσῄει πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ διῆγε καὶ προυφασίζετο. καὶ ὁπότε τις αὐτὸν ἔροιτο τῶν ἐν τέλει ὄντων | ὅ τι οὐκ ἐπέρχεται ἐπὶ τὸ κοινόν, ἔφη τοὺς ξυμπρέσβεις ἀναμένειν, ἀσχολίας δέ τινος οὔσης αὐτοὺς ὑπολειφθῆναι, προσδέχεσθαι μέντοι ἐν τάχει ἥξειν καὶ θαυμάζειν ὡς οὔπω πάρεισιν. **91.** οἱ δὲ ἀκούοντες τῷ μὲν Θεμιστοκλεῖ ἐπείθοντο διὰ φιλίαν, ⌜αὐτοπτῶν⌝ δὲ ἄλλων ἀφικνουμέ|νων καὶ σαφῶς κατηγορούντων ὅτι τειχίζεταί τε καὶ ἤδη ὕψος λαμβάνει, οὐκ εἶχον ὅπως χρὴ ἀπιστῆσαι. γνοὺς δὲ ἐκεῖνος κελεύει αὐτοὺς μὴ λόγοις μᾶλλον παρ- 2 άγεσθαι ἢ πέμψαι σφῶν αὐτῶν ἄνδρας οἵτινες χρηστοὶ καὶ πιστῶς ἀναγγελοῦσι σκεψάμενοι. ἀποστέλλουσιν οὖν, καὶ 3

ABCEFGM

1 πᾶσαν B || **1—2** ἱκανὴν εἶναι (εἶναι ἱκανὴν M) ἀναχώρησίν τε καὶ ἀφορμὴν **b** (⟨G⟩ cum C facit) || **4** αὐτοὺς] αὐτὸν F || **6** ὁ om. C, ante v. add. G || **8** ἐπισχεῖν codd., corr. Naber || **9** αἴρωσιν codd., corr. Bkr. || **11** καὶ αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας non legit □ schol. (πάντας πανδημεί] τὸ πάντας, αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας) || **13** πάντα+ B || **15** τὰ 'κεῖ A || **16** τὰς++ A || **22** αὐτοπτῶν] αὐτοῦ τῶν codd., corr. Shilleto (cf. ἐπόπτας schol. Ar. Eq. 814: G. Zuntz, Byzantion 13, 1938, 677, 1) || **24** ὕψος] πέρας G ante ras. || **27** ἀναγγελοῦσι **c** ἀπαγγελοῦσι **b** et Suda s. v. παράγεσθαι

| *περὶ αὐτῶν ὁ Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθηναίοις κρύφα πέμπει {κελεύων} ὡς ἥκιστα ἐπιφανῶς κατασχεῖν καὶ μὴ ἀφεῖναι πρὶν ἂν αὐτοὶ πάλιν κομισθῶσιν (ἤδη γὰρ καὶ ἦκον αὐτῷ οἱ ξυμπρέσβεις, Ἀβρώνιχός τε ὁ Λυσικλέους καὶ Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀγγέλλοντες ἔχειν*
68 *ἱκανῶς τὸ | τεῖχος)· ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι*
4 *σφᾶς, ὁπότε σαφῶς ἀκούσειαν, οὐκέτι ἀφῶσιν. οἵ τε οὖν Ἀθηναῖοι τοὺς πρέσβεις ὥσπερ ἐπεστάλη κατεῖχον, καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπελθὼν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐνταῦθα δὴ*
5 *φανε|ρῶς εἶπεν ὅτι ἡ μὲν πόλις σφῶν τετείχισται ἤδη ὥστε ἱκανὴ εἶναι σώζειν τοὺς ἐνοικοῦντας, εἰ δέ τι βούλονται Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ ξύμμαχοι πρεσβεύεσθαι παρὰ*
σφᾶς, ὡς πρὸς διαγιγνώσκοντας τὸ λοιπὸν ἰέναι τά τε
5 *σφίσιν αὐτοῖς ξύμφορα καὶ τὰ κοινά. τήν τε γὰρ πόλιν*
10 *ὅτε | ἐδόκει ἐκλιπεῖν ἄμεινον εἶναι καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆ-*
ναι, ἄνευ ἐκείνων ἔφασαν γνόντες τολμῆσαι, καὶ ὅσα αὖ μετ᾽ ἐκείνων βουλεύεσθαι, οὐδενὸς ὕστεροι γιώμῃ φανῆ-
6 *ναι. δοκεῖν οὖν σφίσι καὶ νῦν ἄμεινον εἶναι τὴν ἑαυτῶν*
15 *πόλιν τεῖχος ἔχειν, καὶ ἰδίᾳ τοῖς πολίταις καὶ ἐς | τοὺς*
7 *πάντας ξυμμάχους ὠφελιμώτερον ἔσεσθαι· οὐ γὰρ οἷόν τ᾽ εἶναι μὴ ἀπὸ ἀντιπάλου παρασκευῆς ὁμοίόν τι ἢ ἴσον ἐς τὸ κοινὸν βουλεύεσθαι. ἢ πάντας οὖν ἀτειχίστους ἔφη χρῆναι ξυμμαχεῖν ἢ καὶ τάδε νομίζειν ὀρθῶς ἔχειν.* **92.**
20 *οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες ὀργὴν μὲν φα|νερὰν οὐκ ἐποιοῦντο τοῖς Ἀθηναίοις (οὐδὲ γὰρ ἐπὶ κωλύμῃ, ἀλλὰ γνώμης παραινέσει δῆθεν τῷ κοινῷ ἐπρεσβεύσαιτο, ἅμα δὲ καὶ προσφιλεῖς ὄντες ἐν τῷ τότε διὰ τὴν ἐς τὸν Μῆδον προθυμίαν τὰ μάλιστα αὐτοῖς ἐτύγχανον), τῆς μέντοι*
25 *βουλήσεως ἁμαρτάνοντες ἀδήλως | ἦχθοντο. οἵ τε πρέσβεις ἑκατέρων ἀπῆλθον ἐπ᾽ οἴκου ἀνεπικλήτως.*

ABCEFGM

2 *κελεύων* om. Lex. Vindob. 91 || **5** *ἀγγέλοντες* B || **9** *ὁ* **c**, om. **b** || **10** *σφῶν* **b** *αὐτῶν* **c** || **11** *ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ* **c** || **12** *πρεσβεύοντες* C || **13** *πρὸς διαγιγνώσκοντας* ACEF *προδιαγιγνώσκοντας* BGM | *ἰέναι* F || **14** *ξυμφέροντα* G || **16** *ἔφασαν* del. Kr., sed cf. Ros 216 || **17** *οὐδὲν* E | *ὕστεροι* f_2g *ὕστερον* codd. || **18** *αὐτῶν* G || **19** *τοὺς πολίτας* F

93. τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, καὶ δήλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν ἐστιν ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο. οἱ γὰρ θεμέλιοι παντοίων | λίθων ὑπόκεινται καὶ οὐ ξυνειργασμένων ἔστιν ᾗ, ἀλλ' ὡς ἕκαστόν ποτε προσέφερον, πολλαί τε στῆλαι ἀπὸ σημάτων καὶ λίθοι εἰργασμένοι ἐγκατελέγησαν. μείζων γὰρ ὁ περίβολος πανταχῇ ἐξήχθη τῆς πόλεως, καὶ διὰ τοῦτο πάντα ὁμοίως κινοῦντες ἠπείγοντο. ἔπεισε δὲ καὶ | τοῦ 3 69 Πειραιῶς τὰ λοιπὰ ὁ Θεμιστοκλῆς οἰκοδομεῖν (ὑπῆρκτο δ' αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀρχῆς ἧς κατ' ἐνιαυτὸν Ἀθηναίοις ἦρξε), νομίζων τό τε χωρίον καλὸν εἶναι λιμένας ἔχον τρεῖς αὐτοφυεῖς, καὶ αὐτοὺς | ναυτικοὺς γε- 5 γενημένους μέγα προφέρειν ἐς τὸ κτήσασθαι δύναμιν (τῆς γὰρ δὴ θαλάσσης πρῶτος ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὡς 4 ἀνθεκτέα ἐστί), καὶ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς ξυγκατεσκεύαζεν. καὶ ᾠκοδόμησαν τῇ ἐκείνου γνώμῃ τὸ πάχος τοῦ τείχους 5 ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι περὶ τὸν Πειραιᾶ· | δύο γὰρ 10 ἅμαξαι ἐναντίαι ἀλλήλαις τοὺς λίθους ἐπῆγον· ἐντὸς δὲ οὔτε χάλιξ οὔτε πηλὸς ἦν, ἀλλὰ ξυνῳκοδομημένοι μεγάλοι λίθοι καὶ ἐντομῇ ἐγγώνιοι, σιδήρῳ πρὸς ἀλλήλους τὰ ἔξωθεν καὶ μολύβδῳ δεδεμένοι. τὸ δὲ ὕψος ἤμισυ μάλιστα ἐτελέσθη οὗ διενοεῖτο. ἐβούλετο γὰρ τῷ 6 | μεγέθει καὶ τῷ πάχει ἀφιστάναι τὰς τῶν πολεμίων 15 ἐπιβουλάς, ἀνθρώπων τε ἐνόμιζεν ὀλίγων καὶ τῶν ἀχρειοτάτων ἀρκέσειν τὴν φυλακήν, τοὺς δ' ἄλλους ἐς τὰς ναῦς ἐσβήσεσθαι. ταῖς γὰρ ναυσὶ μάλιστα προσέκειτο, 7 ἰδών, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῆς βασιλέως στρατιᾶς τὴν κατὰ | θάλασσαν ἔφοδον εὐπορωτέραν τῆς κατὰ γῆν οὖσαν· 20 τόν τε Πειραιᾶ ὠφελιμώτερον ἐνόμιζε τῆς ἄνω πόλεως, καὶ πολλάκις τοῖς Ἀθηναίοις παρῄνει, ἢν ἄρα ποτὲ κατὰ

ABCEFGM

1 οἱ om. C[G] || 4—5 ἄλλως **c** | ἕκαστόν C ἕκαστοί **b** G || 12 ἔχων CE || 18 post ἀλλήλαις lac. indicav. Ed. Schwartz et temptav. ⟨ἐπ' αὐτοῦ χωροῦσιν. καὶ ἔξωθεν μὲν τετραγώνους ἀκριβῶς τετμημένους ἐπ' ἀλλήλοις⟩ || 19 χάληξ G || 20 ἐν τομῇ(ι) AFGM | ἐγγόνιοι C || 21 μολίβδῳ **c** BE || 24 ἐπιβολάς recc. || 26 προσέκει+το A || 27 στρατείας C || 30 πολλάκις] πολλῆς (?) B

γῆν βιασθῶσι, καταβάντας ἐς αὐτὸν ταῖς ναυσὶ πρὸς
8 ἅπαντας ἀνθίστασθαι. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν οὕτως ἐτει-
25 |χίσθησαν καὶ τἆλλα κατεσκευάζοντο εὐθὺς μετὰ τὴν
Μήδων ἀναχώρησιν.

94. Παυσανίας δὲ ὁ Κλεομβρότου ἐκ Λακεδαίμονος 5
στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετὰ εἴκοσι νεῶν
ἀπὸ Πελοποννήσου· ξυνέπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριά-
30 2 |κοντα ναυσὶ καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πλῆθος. καὶ
ἐστράτευσαν ἐς Κύπρον καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέ-
ψαντο, καὶ ὕστερον ἐς Βυζάντιον Μήδων ἐχόντων καὶ 10
(ca. a. 478) ἐξεπολιόρκησαν. **95.** ἐν τῇδε ⟨δὲ⟩ τῇ ἡγεμονίᾳ ἤδη
{δὲ} βιαίου ὄντος αὐτοῦ οἵ τε ἄλλοι Ἕλληνες ἤχθοντο καὶ
35 οὐχ ἥκιστα | οἱ Ἴωνες καὶ ὅσοι ἀπὸ βασιλέως νεωστὶ
ἠλευθέρωντο· φοιτῶντές τε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἠξίουν
70 αὐτοὺς ἡγε|μόνας σφῶν γενέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενὲς καὶ 15
2 Παυσανίᾳ μὴ ἐπιτρέπειν, ἢν που βιάζηται. οἱ δὲ Ἀθη-
ναῖοι ἐδέξαντό τε τοὺς λόγους καὶ προσεῖχον τὴν γνώμην
ὡς οὐ περιοψόμενοι τἆλλά τε καταστησόμενοι ᾗ φαίνοιτο
5 3 ἄριστα | αὐτοῖς. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι μετε- 20
πέμποντο Παυσανίαν ἀνακρινοῦντες ὧν πέρι ἐπυνθά-
νοντο· καὶ γὰρ ἀδικία πολλὴ κατηγορεῖτο αὐτοῦ ὑπὸ
τῶν Ἑλλήνων τῶν ἀφικνουμένων, καὶ τυραννίδος μᾶλλον
4 ἐφαίνετο μίμησις ἡ στρατηγία. ξυνέβη τε αὐτῷ καλεῖ-
10 σθαί τε ἅμα | καὶ τοὺς ξυμμάχους τῷ ἐκείνου ἔχθει
παρ᾽ Ἀθηναίους μετατάξασθαι πλὴν τῶν ἀπὸ Πελοπον- 25
5 νήσου στρατιωτῶν. ἐλθὼν δὲ ἐς Λακεδαίμονα τῶν μὲν
ἰδίᾳ πρός τινας ἀδικημάτων ηὐθύνθη, τὰ δὲ μέγιστα
ἀπολύεται μὴ ἀδικεῖν· κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα
15 6 μηδισμὸς καὶ | ἐδόκει σαφέστατον εἶναι. καὶ ἐκεῖνον μὲν

ABCEFGM

1 καταβάντες **c** || **7** καὶ οἱ Ἀθηναῖοι M || **11** δὲ add. Hude (temptaverat Poppo) || **12** δὲ om. recc., del. Steph., qui ante ἐν τῇδε (11) distinxit δὲ καὶ M || **14** τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους B || **15** γενέσθαι **b** γίγνεσθαι C⟨G⟩ || **17** τῇ γνώμῃ C[G] || **18** καταστησόμενοι ⟨G⟩ καταστησάμενοι ABCEF κτησάμενοι M || **23** ᾗ E || **27** τινας recc. (coni. Classen) τινα+ F τινα **c** ABEM

οὐκέτι ἐκπέμπουσιν ἄρχοντα, Δόρκιν δὲ καὶ ἄλλους τινὰς μετ' αὐτοῦ στρατιὰν ἔχοντας οὐ πολλήν· οἷς οὐκέτι ἐφίεσαν οἱ ξύμμαχοι τὴν ἡγεμονίαν. οἱ δὲ αἰσθόμενοι ἀπ- 7
ῆλθον, καὶ ἄλλους οὐκέτι ὕστερον ἐξέπεμψαν οἱ Λακε-
δαιμόνιοι, | φοβούμενοι μὴ σφίσιν οἱ ἐξιόντες χείρους 20
γίγνωνται, ὅπερ καὶ ἐν τῷ Παυσανίᾳ ἐνεῖδον, ἀπαλ-
λαξείοντες δὲ καὶ τοῦ Μηδικοῦ πολέμου καὶ τοὺς Ἀθη-
ναίους νομίζοντες ἱκανοὺς ἐξηγεῖσθαι καὶ σφίσιν ἐν τῷ
τότε παρόντι ἐπιτηδείους. **96.** παραλαβόντες δὲ οἱ
Ἀθηναῖοι τὴν | ἡγεμονίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἑκόντων τῶν 25
ξυμμάχων διὰ τὸ Παυσανίου μῖσος, ἔταξαν ἅς τε ἔδει παρ- (a. 478/7)
έχειν τῶν πόλεων χρήματα πρὸς τὸν βάρβαρον καὶ ἃς
ναῦς· πρόσχημα γὰρ ἦν ἀμύνεσθαι ὧν ἔπαθον δηοῦντας
τὴν βασιλέως χώραν. καὶ Ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον 2
Ἀθη|ναίοις κατέστη ἀρχή, οἳ ἐδέχοντο τὸν φόρον· οὕτω 30
γὰρ ὠνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ φορά. ἦν δ' ὁ πρῶτος
φόρος ταχθεὶς τετρακόσια τάλαντα καὶ ἑξήκοντα, τα-
μιεῖόν τε Δῆλος ἦν αὐτοῖς καὶ αἱ ξύνοδοι ἐς τὸ ἱερὸν
ἐγίγνοντο.

97. Ἡγούμενοι δὲ αὐτονόμων τὸ πρῶτον τῶν ξυμ|μά- 35
χων καὶ ἀπὸ κοινῶν ξυνόδων βουλευόντων τοσάδε | ἐπ- 71
ῆλθον πολέμῳ τε καὶ διαχειρίσει πραγμάτων μεταξὺ
τοῦδε τοῦ πολέμου καὶ τοῦ Μηδικοῦ, ἃ ἐγένετο πρός τε
τὸν βάρβαρον αὐτοῖς καὶ πρὸς τοὺς σφετέρους ξυμμάχους
νεωτερίζοντας καὶ Πελοποννησίων τοὺς αἰεὶ προσ|τυγχά- 5
νοντας ἐν ἑκάστῳ. ἔγραψα δὲ αὐτὰ καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ 2
λόγου ἐποιησάμην διὰ τόδε, ὅτι τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἅπασιν
ἐκλιπὲς τοῦτο ἦν τὸ χωρίον καὶ ἢ τὰ πρὸ τῶν Μηδικῶν
Ἑλληνικὰ ξυνετίθεσαν ἢ αὐτὰ τὰ Μηδικά· τούτων δὲ
ὅσπερ καὶ ἥψατο ἐν τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ | Ἑλλάνικος, 10

ABCEFGM

2 στρατείαν C | ἔχοντες M || **3** τὴν om. **c** || **4** ἔπεμψαν G || **6** ἐν om. A || **13** πρόσσχημα B | ἀμύνεσθαι **c** et Suda s. v. Ἑλληνοταμίαι ἀμύνασθαι **b** || **14** τὴν τοῦ βασιλέως C | Ἑλληνοταμία+ E || **18** αἱ om. **c** M || **22** διαχειρήσει ABG || **23** ἐγένοντο M || **28** ἐκλειπὲς E || **29** ξυνετέθησαν B || **30** ὥσπερ M

βραχέως τε καὶ τοῖς χρόνοις οὐκ ἀκριβῶς ἐπεμνήσθη· ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ἔχει τῆς τῶν Ἀθηναίων ἐν οἵῳ τρόπῳ κατέστη.

(a. 476/5) **98.** Πρῶτον μὲν Ἠιόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι Μήδων ἐχόντων πολιορκίᾳ εἷλον καὶ ἠνδραπόδισαν Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγοῦντος. ἔπειτα Σκῦρον τὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ νῆσον, ἣν ᾤκουν Δόλοπες, ἠνδραπόδισαν καὶ ᾤκισαν αὐτοί. πρὸς δὲ Καρυστίους αὐτοῖς ἄνευ τῶν ἄλλων Εὐβοέων πόλεμος ἐγένετο, καὶ χρόνῳ ξυνέβησαν καθ' ὁμολογίαν. Ναξίοις δὲ ἀποστᾶσι μετὰ ταῦτα ἐπολέμησαν καὶ πολιορκίᾳ παρεστήσαντο. πρώτη τε αὕτη πόλις ξυμμαχὶς παρὰ τὸ καθεστηκὸς ἐδουλώθη, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἑκάστη ξυνέβη. **99.** αἰτίαι δὲ ἄλλαι τε ἦσαν τῶν ἀποστάσεων καὶ μέγισται αἱ τῶν φόρων καὶ νεῶν ἔκδειαι καὶ λιποστράτιον εἴ τῳ ἐγένετο· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἀκριβῶς ἔπρασσον καὶ λυπηροὶ ἦσαν οὐκ εἰωθόσιν οὐδὲ βουλομένοις ταλαιπωρεῖν προσάγοντες τὰς ἀνάγκας. ἦσαν δέ πως καὶ ἄλλως οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι ὁμοίως ἐν ἡδονῇ ἄρχοντες, καὶ οὔτε ξυνεστράτευον ἀπὸ τοῦ ἴσου ῥᾴδιόν τε προσάγεσθαι ἦν αὐτοῖς τοὺς ἀφισταμένους· ὧν αὐτοὶ αἴτιοι ἐγένοντο οἱ ξύμμαχοι· διὰ γὰρ τὴν ἀπόκνησιν ταύτην τῶν στρατειῶν οἱ πλείους αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀπ' οἴκου ὦσι, χρήματα ἐτάξαντο ἀντὶ τῶν νεῶν τὸ ἐκνούμενον ἀνάλωμα φέρειν, καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ηὔξετο τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῆς δαπάνης ἣν ἐκεῖνοι ξυμφέροιεν, αὐτοὶ δέ, ὁπότε ἀποσταῖεν, ἀπαράσκευοι καὶ ἄπειροι ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο.

72 **100.** Ἐγένετο δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἡ ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῷ ἐν Παμφυλίᾳ πεζομαχία καὶ ναυμαχία Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς Μήδους, καὶ ἐνίκων τῇ

ABCEFGM

8 ᾤκησαν F suprascr. B_1 || 13 ἑκάστηι A ἑκάστη cett. [G]; de scholio cf. Philol. 98, 1954, 55 || 14 μέγιστα B || 15 λιποστράτιον CM λειποστράτιον ABFG λοιποστράτιον E || 17 προσάγοντες C⟨G⟩M προσαγαγόντες ABEF || 21 οἱ om. B || 23 ἄποικοι E || 26—27 ἄποροι G || 29 ἐν Παμφυλίᾳ om. M, del. Stahl

αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀμφότερα Ἀθηναῖοι Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου | στρατηγοῦντος, καὶ εἷλον τριήρεις Φοινίκων καὶ διέφθειραν τὰς πάσας ἐς διακοσίας. χρόνῳ δὲ ὕστερον 2 ξυνέβη Θασίους αὐτῶν ἀποστῆναι διενεχθέντας περὶ τῶν ἐν τῇ ἀντιπέρας Θρᾴκῃ ἐμπορίων καὶ τοῦ μετάλλου, ἃ ἐνέμοντο. καὶ ναυσὶ μὲν ἐπὶ Θάσον πλεύσαντες οἱ | Ἀθηναῖοι ναυμαχίᾳ ἐκράτησαν καὶ ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν· ἐπὶ 3 δὲ Στρυμόνα πέμψαντες μυρίους οἰκήτορας αὐτῶν καὶ (a. 465) τῶν ξυμμάχων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ὡς οἰκιοῦντες τὰς τότε καλουμένας Ἐννέα ὁδούς, νῦν δὲ Ἀμφίπολιν, τῶν μὲν Ἐννέα ὁδῶν αὐτοὶ ἐκράτησαν, ἃς εἶχον | Ἠδωνοί, προελθόντες δὲ τῆς Θρᾴκης ἐς μεσόγειαν διεφθάρησαν ἐν Δραβησκῷ τῇ Ἠδωνικῇ ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν ξυμπάντων οἷς πολέμιον ἦν τὸ χωρίον {αἱ Ἐννέα ὁδοί} κτιζόμενον.

101. *Θάσιοι δὲ νικηθέντες μάχαις καὶ πολιορκούμενοι Λακεδαιμονίους ἐπεκαλοῦντο καὶ ἐπαμῦναι | ἐκέλευον ἐσβαλόντας ἐς τὴν Ἀττικήν. οἱ δὲ ὑπέσχοντο μὲν κρύφα τῶν 2 Ἀθηναίων καὶ ἔμελλον, διεκωλύθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ γενομένου σεισμοῦ, ἐν ᾧ καὶ οἱ Εἵλωτες αὐτοῖς καὶ τῶν περιοίκων Θουριᾶταί τε καὶ Αἰθαιῆς ἐς Ἰθώμην ἀπέστησαν. πλεῖστοι δὲ τῶν Εἱλώτων ἐγένοντο | οἱ τῶν παλαιῶν Μεσσηνίων τότε δουλωθέντων ἀπόγονοι· ᾗ καὶ Μεσσήνιοι ἐκλήθησαν οἱ πάντες. πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἐν Ἰθώμῃ 3 πόλεμος καθειστήκει Λακεδαιμονίοις· Θάσιοι δὲ τρίτῳ ἔτει πολιορκούμενοι ὡμολόγησαν Ἀθηναίοις τεῖχός τε καθελόντες καὶ ναῦς παραδόντες, | χρήματά τε ὅσα ἔδει ἀποδοῦναι αὐτίκα ταξάμενοι καὶ τὸ λοιπὸν φέρειν, τήν τε ἤπειρον καὶ τὸ μέταλλον ἀφέντες.*

102. *Λακεδαιμόνιοι δέ, ὡς αὐτοῖς πρὸς τοὺς ἐν Ἰθώμῃ*

ABCEFGM

3 *ἐς τὰς διακοσίας* AB | *δὲ* **c** *τε* **b** suprascr. G || **5** *ἐν τῇ* om. **c** || **8** *αὐτῶν* codd. || **9** *οἰκειοῦντες* EFM || **13** *Δραβίσκῳ* C *Δραμήσκωι* B || **14** seclusa del. Cobet | *κτιζόμενον* | *ον* in lit. G || **15** *μάχαις* **b** *μάχη* **c** || **16** *ἐπαμύναι* **b** *γρ.* ⁵ *ἐπαμύνειν* **c** || **19—20** *παροίκων* **c** E | *Αἰθαιεῖς* Steph. Byz. *Αἰθεεῖς* **c** EFM *Αἰθνεεῖς* AB | *ἐπ'* G || **23** *οὖν* om. **b** G, add. G_1 □

ἐμηκύνετο ὁ πόλεμος, ἄλλους τε ἐπεκαλέσαντο ξυμμά-
73 |χους καὶ Ἀθηναίους· οἱ δ' ἦλθον Κίμωνος στρατηγοῦν-
2 τος πλήθει οὐκ ὀλίγῳ. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπεκαλέσαντο,
ὅτι τειχομαχεῖν ἐδόκουν δυνατοὶ εἶναι, τοῖς δὲ πολιορκίας
5 μακρᾶς καθεστηκυίας τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνε|το· βίᾳ γὰρ 5
3 ἂν εἷλον τὸ χωρίον. καὶ διαφορὰ ἐκ ταύτης τῆς στρατείας
πρῶτον Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις φανερὰ ἐγένετο.
οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὸ χωρίον βίᾳ οὐχ ἡλίσκετο,
δείσαντες τῶν Ἀθηναίων τὸ τολμηρὸν καὶ τὴν νεωτερο-
10 ποιίαν, καὶ ἀλλοφύλους ἅμα | ἡγησάμενοι, μή τι, ἢν 10
παραμείνωσιν, ὑπὸ τῶν ἐν Ἰθώμῃ πεισθέντες νεωτερίσωσι, μόνους τῶν ξυμμάχων ἀπέπεμψαν, τὴν μὲν ὑποψίαν οὐ δηλοῦντες, εἰπόντες δὲ ὅτι οὐδὲν προσδέονται
4 αὐτῶν ἔτι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἔγνωσαν οὐκ ἐπὶ τῷ βελτίονι
15 λόγῳ ἀποπεμπόμενοι, ἀλ|λά τινος ὑπόπτου γενομένου, 15
καὶ δεινὸν ποιησάμενοι καὶ οὐκ ἀξιώσαντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων τοῦτο παθεῖν, εὐθὺς ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, ἀφέντες τὴν γενομένην ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς Ἀργείοις τοῖς ἐκείνων πολεμίοις ξύμμαχοι ἐγένοντο, καὶ
20 πρὸς Θεσσαλοὺς | ἅμα ἀμφοτέροις οἱ αὐτοὶ ὅρκοι καὶ 20
ξυμμαχία κατέστη. **103.** οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ ⌜τετάρτῳ⌝
ἔτει, ὡς οὐκέτι ἐδύναντο ἀντέχειν, ξυνέβησαν πρὸς τοὺς
Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου ὑπόσπονδοι καὶ μηδέποτε ἐπιβήσονται αὐτῆς· ἢν δέ τις ἁλί-
25 2 σκηται, τοῦ λαβόντος | εἶναι δοῦλον. ἦν δέ τι καὶ χρη- 25
στήριον τοῖς Λακεδαιμονίοις Πυθικὸν πρὸ τοῦ, τὸν ἱκέτην
3 τοῦ Διὸς τοῦ Ἰθωμήτα ἀφιέναι. ἐξῆλθον δὲ αὐτοὶ καὶ
παῖδες καὶ γυναῖκες, καὶ αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι δεξάμενοι
κατὰ ἔχθος ἤδη τὸ Λακεδαιμονίων ἐς Ναύπακτον κατῴ-
30 κισαν, ἣν ἔτυ|χον ἠρηκότες νεωστὶ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν 30

ABCEFGM

4 τοῖς **c b** τῆς recc. || 6 στρατείας C στρατιᾶς **b** [G] || 8 βίᾳ del. Kr., nolui || 11—12 νεωτεροποιήσωσι **c** || 14 οἱ δ'] οὐδ' C | ἔγνωσαν om. ABF || 21 τετάρτῳ coni. Kr. δεκάτῳ codd. || 23 ἐφ' ᾧ **c** ἐφ' ᾧτε **b** || 24 μηκέτι G | αὐτῆ G | ἁλίοκεται C || 27 Ἰθωμήτα F Ἰθώμητα **c** ABEM || 28 οἱ om. **b** G || 30 εἰρηκότες B

ἐχόντων. προσεχώρησαν δὲ καὶ Μεγαρῆς Ἀθηναίοις ἐς 4
ξυμμαχίαν Λακεδαιμονίων ἀποστάντες, ὅτι αὐτοὺς Κο-
ρίνθιοι περὶ γῆς ὅρων πολέμῳ κατεῖχον. καὶ ἔσχον Ἀθη-
ναῖοι Μέγαρα καὶ Πηγάς, καὶ τὰ μακρὰ τείχη ᾠκοδόμη-
σαν | Μεγαρεῦσι τὰ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐς Νίσαιαν καὶ 74
ἐφρούρουν αὐτοί. καὶ Κορινθίοις μὲν οὐχ ἥκιστα ἀπὸ
τοῦδε τὸ σφοδρὸν μῖσος ἤρξατο πρῶτον ἐς Ἀθηναίους
γενέσθαι.

104. *| Ἰνάρως δὲ ὁ Ψαμμητίχου, Λίβυς, βασιλεὺς Λι-* 5
βύων τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ, ὁρμώμενος ἐκ Μαρείας τῆς
ὑπὲρ Φάρου πόλεως ἀπέστησεν Αἰγύπτου τὰ πλείω ἀπὸ
βασιλέως Ἀρτοξέρξου, καὶ αὐτὸς ἄρχων γενόμενος Ἀθη-
ναίους ἐπηγάγετο. οἱ δέ (ἔτυχον γὰρ ἐς Κύπρον στρα- 2
|τευόμενοι ναυσὶ διακοσίαις αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων) 10
ἦλθον ἀπολιπόντες τὴν Κύπρον, καὶ ἀναπλεύσαντες ἀπὸ
θαλάσσης ἐς τὸν Νεῖλον τοῦ τε ποταμοῦ κρατοῦντες καὶ
τῆς Μέμφιδος τῶν δύο μερῶν πρὸς τὸ τρίτον μέρος ὃ
καλεῖται Λευκὸν τεῖχος ἐπολέμουν· | ἐνῆσαν δὲ αὐτόθι 15
Περσῶν καὶ Μήδων οἱ καταφυγόντες καὶ Αἰγυπτίων οἱ
μὴ ξυναποστάντες.

105. *Ἀθηναίοις δὲ ναυσὶν ἀποβᾶσιν ἐς Ἁλιᾶς πρὸς Κο-*
ρινθίους καὶ Ἐπιδαυρίους μάχη ἐγένετο, καὶ ἐνίκων Κο-
ρίνθιοι. καὶ ὕστερον Ἀθηναῖοι ἐναυμάχησαν ἐπὶ Κε|κρυ- 20
φαλείᾳ Πελοποννησίων ναυσί, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. πο- 2
λέμου δὲ καταστάντος πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοις μετὰ
ταῦτα ναυμαχία γίγνεται ἐπ' Αἰγίνῃ μεγάλη Ἀθηναίων
καὶ Αἰγινητῶν (καὶ οἱ ξύμμαχοι ἑκατέροις παρῆσαν), καὶ
ἐνίκων Ἀθηναῖοι, καὶ ναῦς ἑβδομήκοντα λα|βόντες αὐτῶν 25
ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν καὶ ἐπολιόρκουν Λεωκράτους τοῦ
Στροίβου στρατηγοῦντος. ἔπειτα Πελοποννήσιοι ἀμύνειν 3

ABCEFGM

3 *ἔσχον*] *εἶχον* C || **9** *Ἴναρος* F | *Ψαμμιτίχου* BFG || **10** *Μα-*
ρίας E || **11** *ἀπέστησαν* AB, corr. A_1 | *Αἰγύπτου* om. B || **12** *Ἀρτο-*
ξέρξου A(?)C *Ἀρταξέρξου* BEFGM || **14** *αὐτῶν* scr. Hude, codd.,
sed cf. c. 107, 2 al. et Powell Cl. Q. 28, 1934, 162 || **16** *κρατοῦν-*
τος B || **26** *μεγάλῃ* B || **29** *Λεοκράτους* CE || **30** *Στροῖβου* B

βουλόμενοι Αἰγινήταις ἐς μὲν τὴν Αἴγιναν τριακοσίους ὁπλίτας, πρότερον Κορινθίων καὶ Ἐπιδαυρίων ἐπικούρους, διεβίβασαν, τὰ δὲ ἄκρα τῆς | Γερανείας κατέλαβον καὶ ἐς τὴν Μεγαρίδα κατέβησαν Κορίνθιοι μετὰ τῶν ξυμμάχων, νομίζοντες ἀδυνάτους ἔσεσθαι Ἀθηναίους βοηθεῖν τοῖς Μεγαρεῦσιν ἔν τε Αἰγίνῃ ἀπούσης στρατιᾶς πολλῆς καὶ ἐν Αἰγύπτῳ· ἦν δὲ καὶ βοηθῶσιν, ἀπ' Αἰγίνης 4 ἀναστήσεσθαι αὐτούς. οἱ | δὲ Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρὸς Αἰγίνῃ στράτευμα οὐκ ἐκί|νησαν, τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως ὑπολοίπων οἵ τε πρεσβύτατοι καὶ οἱ νεώτατοι ἀφικνοῦν- 5 ται ἐς τὰ Μέγαρα Μυρωνίδου στρατηγοῦντος. καὶ μάχης γενομένης ἰσορρόπου πρὸς Κορινθίους διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ | ἐνόμισαν αὐτοὶ ἑκάτεροι οὐκ ἔλασσον 6 ἔχειν ἐν τῷ ἔργῳ. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι (ἐκράτησαν γὰρ ὅμως μᾶλλον) ἀπελθόντων τῶν Κορινθίων τροπαῖον ἔστησαν· οἱ δὲ Κορίνθιοι κακιζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει πρεσβυτέρων καὶ παρασκευασάμενοι, ἡμέραις ὕστερον δώδεκα | μάλιστα ἐλθόντες ἀνθίστασαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ὡς νικήσαντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκβοηθήσαντες ἐκ τῶν Μεγάρων τούς τε τὸ τροπαῖον ἱστάντας διαφθείρουσι καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμβαλόντες ἐκράτησαν. **106.** οἱ δὲ νικώμενοι ὑπεχώρουν, καί τι αὐτῶν μέρος οὐκ ὀλίγον προσ|βιασθὲν καὶ διαμαρτὸν τῆς ὁδοῦ ἐσέπεσεν ἔς του χωρίον ἰδιώτου, ᾧ ἔτυχεν ὄρυγμα μέγα περιεῖργον καὶ 2 οὐκ ἦν ἔξοδος. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι γνόντες κατὰ πρόσωπόν τε εἶργον τοῖς ὁπλίταις καὶ περιστήσαντες κύκλῳ τοὺς ψιλοὺς κατέλευσαν πάντας τοὺς ἐσελθόντας, καὶ πάθος | μέγα τοῦτο Κορινθίοις ἐγένετο. τὸ δὲ πλῆθος ἀπεχώρησεν αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς ἐπ' οἴκου.

107. Ἤρξαντο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους καὶ τὰ

ABCEF GM

3 *Γερανίας* ABE || **7** *φοβηθῶσιν* CE || **17** *ἡμέραις* f_2 (coniecerat Madvig) *ἡμέρας* codd. | *ὕστερον* in marg. B_1 || **19** *ἐκβοήσαντες* **c** || **20** *τὸ* om. **c** || **21** *ξυμβαλλόντες* C || **22** *μέρος* **c** M *τι μέρος* ABE *++μέρος* F || **23** *ἐς τοῦ* BCE || **24** *ᾧ*] *δ* coni. Herw., nolui || **27** *κατέλευσαν* **c** M *κατέλυσαν* ABEF || **28** *τοῦτο τοῖς Κορινθίοις* G

μακρὰ τείχη Ἀθηναῖοι ἐς θάλασσαν οἰκοδομεῖν, τό τε Φάληρόνδε καὶ τὸ ἐς Πειραιᾶ. καὶ Φωκέων στρατευ- 2
|σάντων ἐς Δωριᾶς τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, 25
Βοιὸν καὶ Κυτίνιον καὶ Ἐρινεόν, καὶ ἑλόντων ἓν τῶν πο-
λισμάτων τούτων, οἱ Λακεδαιμόνιοι Νικομήδους τοῦ
Κλεομβρότου ὑπὲρ Πλειστοάνακτος τοῦ Παυσανίου βασι-
λέως, νέου ὄντος ἔτι, ἡγουμένου ἐβοήθησαν τοῖς Δω-
|ριεῦσιν ἑαυτῶν τε πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὁπλίταις καὶ. 30
τῶν ξυμμάχων μυρίοις, καὶ τοὺς Φωκέας ὁμολογίᾳ ἀναγ-
κάσαντες ἀποδοῦναι τὴν πόλιν ἀπεχώρουν πάλιν. καὶ 3
κατὰ θάλασσαν μὲν αὐτούς, διὰ τοῦ Κρισαίου κόλπου εἰ
βούλοιντο περαιοῦσθαι, Ἀθηναῖοι ναυσὶ πε|ριπλεύσαντες 35
ἔμελλον κωλύσειν· διὰ δὲ τῆς Γερανείας | οὐκ ἀσφαλὲς 76
αὐτοῖς ἐφαίνετο Ἀθηναίων ἐχόντων Μέγαρα καὶ Πηγὰς
πορεύεσθαι· δύσοδός τε γὰρ ἡ Γεράνεια καὶ ἐφρουρεῖτο
αἰεὶ ὑπὸ Ἀθηναίων, καὶ τότε ᾐσθάνοντο αὐτοὺς μέλλοντας
καὶ ταύτῃ κωλύσειν. ἔδοξε δὲ | αὐτοῖς ἐν Βοιωτοῖς περι- 4 5
μείνασι σκέψασθαι ὅτῳ τρόπῳ ἀσφαλέστατα διαπορεύ-
σονται. τὸ δέ τι καὶ ἄιδρες ἐπῆγον αὐτοὺς τῶν Ἀθη-
ναίων κρύφα, ἐλπίσαντες δῆμόν τε καταπαύσειν καὶ τὰ
μακρὰ τείχη οἰκοδομούμενα. ἐβοήθησαν δὲ ἐπ' αὐτοὺς 5
οἱ Ἀθηναῖοι πανδημεὶ καὶ Ἀρ|γείων χίλιοι καὶ τῶν ἄλ- 1(
λων ξυμμάχων ὡς ἕκαστοι· ξύμπαντες δὲ ἐγένοντο τετρα-
κισχίλιοι καὶ μύριοι. νομίσαντες δὲ ἀπορεῖν ὅπῃ διέλθω- 6
σιν, ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς, καί τι καὶ τοῦ δήμου κατα-
λύσεως ὑποψίᾳ. ἦλθον δὲ καὶ Θεσσαλῶν ἱππῆς τοῖς 7
Ἀθηναίοις κατὰ τὸ ξυμμα|χικόν, οἳ μετέστησαν ἐν τῷ 15
ἔργῳ παρὰ τοὺς Λακεδαιμονίους. **108.** *γενομένης δὲ*

ABCEFGM

1 *ἐς θάλασσαν Ἀθηναῖοι* **b** || **4** *Βυὸν* EF | litt. *καὶ Κυ* in lit. G | *σκυτίνιον* A || **5** *οἱ* om. M || **13** *κωλύσειν* **c** *κωλύειν* **b** | *Γερανίας* ABE || **14** *ἐφαίνετο αὐτοῖς* **b** || **15** *πορεύεσθαι* del. Hude coll. scholio (*ἀπὸ κοινοῦ τὸ περαιοῦσθαι*), sed scholium *κωλύσειν* !. 13 explicat, ut Poppo suspicatus erat et cod. M docet | *γὰρ* om. B | *Γερανία* ABE || **19** *δ' ἔτι* AB | *ἄνδρες*] *ἄνδρες τὴν δημοκρατίαν* E | *τῶν Ἀθηναίων ἐπῆγον αὐτοὺς* **b**G || **25** *ἐπεστράτευον* C | *τι*] *τοι* AB

τῆς μάχης ἐν Ταν̓άγρᾳ τῆς Βοιωτίας ἐνίκων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ φόνος ἐγένετο ἀμφοτέρων
2 πολύς. καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἐς τὴν Μεγαρίδα ἐλθόντες
20 καὶ δενδροτομήσαντες πάλιν | ἀπῆλθον ἐπ᾽ οἴκου διὰ Γερανείας καὶ ἰσθμοῦ· Ἀθηναῖοι δὲ δευτέρᾳ καὶ ἑξηκο- 5
στῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν μάχην ἐστράτευσαν ἐς Βοιωτοὺς
3 Μυρωνίδου στρατηγοῦντος, καὶ μάχῃ ἐν Οἰνοφύτοις τοὺς Βοιωτοὺς νικήσαντες τῆς τε χώρας ἐκράτησαν τῆς Βοιω-
25 τίας καὶ Φωκίδος καὶ Τα|ναγραίων τὸ τεῖχος περιεῖλον καὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπουντίων ἑκατὸν ἄνδρας ὁμήρους τοὺς 10
πλουσιωτάτους ἔλαβον, τά τε τείχη ἑαυτῶν τὰ μακρὰ
4 ἀπετέλεσαν. ὡμολόγησαν δὲ καὶ οἱ Αἰγινῆται μετὰ ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις, τείχη τε περιελόντες καὶ ναῦς παρα-
30 5 δόντες φόρον τε ταξάμενοι | ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον. καὶ Πελοπόνησον περιέπλευσαν Ἀθηναῖοι Τολμίδου τοῦ 15
Τολμαίου στρατηγοῦντος, καὶ τὸ νεώριον τῶν Λακεδαι-
77 μονίων ἐνέπρησαν καὶ Χαλκίδα | Κορινθίων πόλιν εἷλον καὶ Σικυωνίους ἐν ἀποβάσει τῆς γῆς μάχῃ ἐκράτησαν.

109. Οἱ δ᾽ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπέμενον, καὶ αὐτοῖς πολλαὶ ἰδέαι πολέμων κατέστησαν. 20
5 2 | τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐκράτουν τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ βασιλεὺς πέμπει ἐς Λακεδαίμονα Μεγάβαζον ἄνδρα Πέρσην χρήματα ἔχοντα, ὅπως ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν πεισθέντων τῶν Πελοποννησίων ἀπ᾽ Αἰγύπτου
3 ἀπαγάγοι Ἀθηναίους. ὡς δὲ αὐτῷ οὐ προυχώρει καὶ τὰ 25
10 | χρήματα ἄλλως ἀνηλοῦτο, ὁ μὲν Μεγάβαζος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χρημάτων πάλιν ἐς τὴν Ἀσίαν ἐκομίσθη, Μεγάβυζον δὲ τὸν Ζωπύρου πέμπει ἄνδρα Πέρσην μετὰ

ABCEFGM

1 pr. *τῆς* C, om. **b**G ‖ **5** *Γερανίας* ABE ‖ **5** *εἰκοστῇ* B ‖ **7** *τοὺς* om. **c** ‖ **11** *ἑαυτῶν τὰ* **c**M *τὰ ἑαυτῶν τὰ* ABEF (cf. praef. □ p. 14, 3) ‖ **12** *ἀπετέλεσαν* **c** *ἐπετέλεσαν* **b** | *οἱ* om. **b** ‖ **13** *τε* om. C ‖ **15—16** *στρατηγοῦντος τοῦ Τολμαίου* G *τοῦ Τολμαίου* om. C ‖ **16** *τὸ* om. E | *τῶν* **c** *τὸ* **b** ‖ **17** *πόλιν* om. C, fort. recte ‖ **20** *ἐπέμενον* **b** *ἔτι ἔμενον* C *ἔτι ἐπέμενον* G ‖ **21** *οἱ* om. **b**G ‖ **23** *χρημάτων* M ‖ **24** *τῶν* om. C ‖ **27** *ἐκομίσθη* **b** *ἀνεκομίσθη* **c**

στρατιᾶς πολλῆς· ὃς ἀφικόμενος κατὰ γῆν τούς τε Αἰ- 4
γυπτίους καὶ τοὺς ξυμμάχους μάχῃ ἐκράτησε καὶ | ἐκ 15
τῆς Μέμφιδος ἐξήλασε τοὺς Ἕλληνας καὶ τέλος ἐς Προ-
σωπίτιδα τὴν νῆσον κατέκλῃσεν· καὶ ἐπολιόρκει ἐν αὐτῇ
ἐνιαυτὸν καὶ ἓξ μῆνας, μέχρι οὗ ξηράνας τὴν διώρυχα
καὶ παρατρέψας ἄλλῃ τὸ ὕδωρ τάς τε ναῦς ἐπὶ τοῦ ξηροῦ
ἐποίησε καὶ τῆς νήσου τὰ πολλὰ ἤπει|ρον, καὶ διαβὰς εἷλε 20
τὴν νῆσον πεζῇ. **110.** οὕτω μὲν τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγ-
ματα ἐφθάρη ἓξ ἔτη πολεμήσαντα· καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολ-
λῶν πορευόμενοι διὰ τῆς Λιβύης ἐς Κυρήνην ἐσώθησαν, 2
οἱ δὲ πλεῖστοι ἀπώλοντο. Αἴγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλέα
ἐγένετο πλὴν Ἀμυρταίου τοῦ ἐν | τοῖς ἕλεσι βασιλέως· 25
τοῦτον δὲ διὰ μέγεθός τε τοῦ ἕλους οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν
καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἕλειοι. Ἰνά- 3
ρως δὲ ὁ Λιβύων βασιλεύς, ὃς τὰ πάντα ἔπραξε περὶ
τῆς Αἰγύπτου, προδοσίᾳ ληφθεὶς ἀνεσταυρώθη. ἐκ δὲ 4
τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἄλλης ξυμ|μαχίδος πεντήκοντα τρι- 30
ήρεις διάδοχοι πλέουσαι ἐς Αἴγυπτον ἔσχον κατὰ τὸ
Μενδήσιον κέρας, οὐκ εἰδότες τῶν γεγονότων οὐδέν· καὶ
αὐτοῖς ἔκ τε γῆς ἐπιπε|σόντες πεζοὶ καὶ ἐκ θαλάσσης 78
Φοινίκων ναυτικὸν διέφθειραν τὰς πολλὰς τῶν νεῶν, αἱ
δ' ἐλάσσους διέφυγον πάλιν. τὰ μὲν κατὰ τὴν μεγάλην 5
στρατείαν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ἐς Αἴγυπτον
οὕτως ἐτελεύτησεν.

111. | Ἐκ δὲ Θεσσαλίας Ὀρέστης ὁ Ἐχεκρατίδου υἱὸς 5
τοῦ Θεσσαλῶν βασιλέως φεύγων ἔπεισεν Ἀθηναίους ἑαυ-
τὸν κατάγειν· καὶ παραλαβόντες Βοιωτοὺς καὶ Φωκέας
ὄντας ξυμμάχους οἱ Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν τῆς Θεσσα-

ABCEFGM

1 *τε* om. **b** || **5** *μῆνας ἓξ* A || **7** *ἤπειρον* **b**G *ἠπείρου* C suprascr. G_1 || **12** *ἕλλεσι* BC || **14** *ελιοι* E *ἕλιοι* M et ex corr. G | *Ἴναρος* F || **17** *Ἀθηνῶν* schol. Hom. Townl. Π 280 *Ἀθηναίων* codd. || **18** *ἔχον* A || **19** *γεγονότων* **c** *γεγενημένων* **b** (contra Stp. cf. Meisterh.[3] 192) || **20** *αὐτοὶ* F | *ὑποπεσόντες* B || **23** *στρατείαν* G et marg. E_1 *στρατοίαν* (?) C *στρατιὰν* **b** | *ἐς Αἴγυπτον* in marg. G_1 || **28** *οἱ* om. **b**

λίας ἐπὶ Φάρσαλον. καὶ τῆς μὲν γῆς ἐκράτουν ὅσα μὴ
προ|ϊόντες πολὺ ἐκ τῶν ὅπλων (οἱ γὰρ ἱππῆς τῶν Θεσ-
σαλῶν εἶργον), τὴν δὲ πόλιν οὐχ εἷλον, οὐδ' ἄλλο πρου-
χώρει αὐτοῖς οὐδὲν ὧν ἕνεκα ἐστράτευσαν, ἀλλ' ἀπεχώ-
2 ρησαν πάλιν Ὀρέστην ἔχοντες ἄπρακτοι. μετὰ δὲ ταῦτα
οὐ πολλῷ ὕστερον χίλιοι Ἀθηναίων ἐπὶ τὰς ναῦς | τὰς
ἐν Πηγαῖς ἐπιβάντες (εἶχον δ' αὐτοὶ τὰς Πηγάς) παρ-
έπλευσαν ἐς Σικυῶνα Περικλέους τοῦ Ξανθίππου στρα-
τηγοῦντος, καὶ ἀποβάντες Σικυωνίων τοὺς προσμείξαντας
3 μάχῃ ἐκράτησαν. καὶ εὐθὺς παραλαβόντες Ἀχαιοὺς καὶ
διαπλεύσαντες πέραν, τῆς Ἀκαρνανίας ἐς Οἰνιάδας
| ἐστράτευσαν καὶ ἐπολιόρκουν, οὐ μέντοι εἷλόν γε, ἀλλ'
ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

112. Ὕστερον δὲ διαλιπόντων ἐτῶν τριῶν σπονδαὶ
2 γίγνονται Πελοποννησίοις καὶ Ἀθηναίοις πεντέτεις. καὶ
Ἑλληνικοῦ μὲν πολέμου ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐς δὲ Κύπρον
ἐστρατεύοντο ναυσὶ διακοσίαις | αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμ-
3 μάχων Κίμωνος στρατηγοῦντος. καὶ ἑξήκοντα μὲν νῆες
ἐς Αἴγυπτον ἀπ' αὐτῶν ἔπλευσαν Ἀμυρταίου μεταπέμπον-
τος τοῦ ἐν τοῖς ἕλεσι βασιλέως, αἱ δὲ ἄλλαι Κίτιον
4 ἐπολιόρκουν. Κίμωνος δὲ ἀποθανόντος καὶ λιμοῦ γενομέ-
νου ἀπεχώρησαν ἀπὸ Κι|τίου· καὶ πλεύσαντες ὑπὲρ Σα-
λαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ Φοίνιξι καὶ Κυπρίοις καὶ Κίλιξιν
ἐναυμάχησαν καὶ ἐπεζομάχησαν ἅμα, καὶ νικήσαντες ἀμ-
φότερα ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου καὶ αἱ ἐξ Αἰγύπτου νῆες πάλιν
79 5 {αἱ} ἐλθοῦσαι μετ' αὐτῶν. | Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ ταῦτα
τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον ἐστράτευσαν, καὶ κρατή-
σαντες τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ παρέδοσαν Δελφοῖς· καὶ αὖ-
θις ὕστερον Ἀθηναῖοι ἀποχωρησάντων αὐτῶν στρατεύ-
5 σαντες καὶ κρατήσαντες | παρέδοσαν Φωκεῦσιν.

ABCEFGM

1 ὅσον suprascr. G_1 || 5 ἄπρακτον C || 6 alt. τὰς om. C || 15 γίγνονται +- F | πενταετεῖς codd. || 16 πόλεμον ABM || 17 αὐτῶν codd. || 20 Κιτειον C Κίττιον B [G], item 22 || 23 καὶ Κυπρίοις **c**, om. **b** || 25 αἱ om. M || 26 αἱ ἐλθοῦσαι **b**G διελθοῦσαι C αἱ om. recc., del. Stahl, cf. III 28, 1 (ἀνελθοῦσαι coni. Widmann, ἀπελθοῦσαι Croiset)

113. *Καὶ χρόνου ἐγγενομένου μετὰ ταῦτα Ἀθηναῖοι, Βοιωτῶν τῶν φευγόντων ἐχόντων Ὀρχομενὸν καὶ Χαιρώνειαν καὶ ἄλλ' ἄττα χωρία τῆς Βοιωτίας, ἐστράτευσαν ἑαυτῶν μὲν χιλίοις ὁπλίταις, τῶν δὲ ξυμμάχων ὡς ἑκάστοις ἐπὶ τὰ χωρία ταῦτα πολέμια | ὄντα, Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγοῦντος. καὶ Χαιρώνειαν ἑλόντες καὶ ἀνδραποδίσαντες ἀπεχώρουν φυλακὴν καταστήσαντες. πο- 2 ρευομένοις δ' αὐτοῖς ἐν Κορωνείᾳ ἐπιτίθενται οἵ τε ἐκ τῆς Ὀρχομενοῦ φυγάδες Βοιωτῶν καὶ Λοκροὶ μετ' αὐτῶν καὶ Εὐβοέων φυγάδες καὶ | ὅσοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν· καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς μὲν διέφθειραν τῶν Ἀθηναίων, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον. καὶ τὴν Βοιωτίαν ἐξέλι- 3 πον Ἀθηναῖοι πᾶσαν, σπονδὰς ποιησάμενοι ἐφ' ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιοῦνται. καὶ οἱ φεύγοντες Βοιωτῶν κατελθόν- 4 τες καὶ οἱ ἄλλοι | πάντες αὐτόνομοι πάλιν ἐγένοντο.*

114. *Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῷ ὕστερον Εὔβοια ἀπέστη ἀπὸ Ἀθηναίων. καὶ ἐς αὐτὴν διαβεβηκότος ἤδη Περικλέους στρατιᾷ Ἀθηναίων ἠγγέλθη αὐτῷ ὅτι Μέγαρα ἀφέστηκε καὶ Πελοποννήσιοι μέλλουσιν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν | Ἀττικὴν καὶ οἱ φρουροὶ Ἀθηναίων διεφθαρμένοι εἰσὶν ὑπὸ Μεγαρέων, πλὴν ὅσοι ἐς Νίσαιαν ἀπέφυγον· ἐπαγαγόμενοι δὲ Κορινθίους καὶ Σικυωνίους καὶ Ἐπιδαυρίους ἀπέστησαν οἱ Μεγαρῆς· ὁ δὲ Περικλῆς πάλιν κατὰ τάχος ἐκόμιζε τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς Εὐβοίας. καὶ μετὰ | τοῦτο 2 οἱ Πελοποννήσιοι τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσῖνα καὶ Θριῶζε ἐσβαλόντες ἐδῄωσαν Πλειστοάνακτος τοῦ Παυσανίου βασιλέως Λακεδαιμονίων ἡγουμένου, καὶ τὸ πλέον οὐκέτι προελθόντες ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ Ἀθηναῖοι πάλιν 3 ἐς Εὔβοιαν διαβάντες Περικλέους στρα|τηγοῦντος κατ- (a. 446)*

ABCEFGM

6—7 *καὶ ἀνδραποδίσαντες* **c**, om. **b** || **7** *ἀπεχώρουν φυλακὴν καταστήσαντες* om. EF, in marg. add. F_1 || **7—8** *πο++ρευομένοις* F || **11** *διέφθειραν*] *ἐκράτησαν* B | *τῶν* om. B || **14** *φυγόντες* E || **17** *αὐτὴν* **c** M *ταύτην* ABF *τὴν* E || **18** *στρατιὰν* E *στρατεία* C || **19** *ἐσβαλεῖν* **b** *ἐσβάλλειν* **c** || **21** *ἀπὸ* G | *ἐπαγόμενοι* **c** || **24** *Βοιωτίας* M, *Εὐβοίας* suprascr. M_1 || **29** *προοελθόντες* ABF || **30** *Εὔβοια* B

εστρέψαντο πᾶσαν, καὶ τὴν μὲν ἄλλην ὁμολογίᾳ κατεστήσαντο, Ἑστιαιᾶς δὲ ἐξοικίσαντες αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον.

115. *Ἀναχωρήσαντες δὲ ἀπ' Εὐβοίας οὐ πολλῷ ὕστερον* (a. 446/5) *σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους τριακοντούτεις, ἀποδόντες Νίσαιαν καὶ Πηγὰς καὶ Τροζῆνα καὶ Ἀχαΐαν· ταῦτα γὰρ εἶχον Ἀθηναῖοι Πελοποννησίων.*

2 *Ἔκτῳ δὲ ἔτει Σαμίοις καὶ Μιλησίοις πόλεμος ἐγένετο περὶ Πριήνης· καὶ οἱ Μιλήσιοι ἐλασσούμενοι τῷ πολέμῳ παρ' Ἀθηναίους ἐλθόντες κατεβόων τῶν Σαμίων.* **10**
ξυνεπελάβοντο δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Σάμου ἄνδρες ἰδιῶ-
3 *ται, νεωτερίσαι βουλόμενοι τὴν πολιτείαν. πλεύσαντες οὖν Ἀθηναῖοι ἐς Σάμον ναυσὶ τεσσαράκοντα δημοκρατίαν κατέστησαν καὶ ὁμήρους ἔλαβον τῶν Σαμίων | πεντήκοντα μὲν παῖδας, ἴσους δὲ ἄνδρας, καὶ κατέθεντο ἐς* **15**
4 *Λῆμνον καὶ φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες ἀνεχώρησαν. τῶν δὲ Σαμίων ἦσαν γάρ τινες οἳ οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφυγον ἐς τὴν ἤπειρον, ξυνθέμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει τοῖς δυνατωτάτοις καὶ Πισσούθνῃ τῷ Ὑστάσπου ξυμμαχίαν, ὃς εἶχε Σάρδεις τότε, ἐπικούρους τε ξυλλέξαντες ἐς ἑπτα-* **20**
5 *κοσίους διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον. καὶ πρῶτον μὲν τῷ δήμῳ ἐπανέστησαν καὶ ἐκράτησαν τῶν πλείστων, ἔπειτα τοὺς ὁμήρους ἐκκλέψαντες ἐκ Λήμνου τοὺς αὐτῶν ἀπέστησαν, καὶ τοὺς φρουροὺς τοὺς | Ἀθηναίων καὶ τοὺς ἄρχοντας οἳ ἦσαν παρὰ σφίσιν ἐξέδοσαν Πισσούθνῃ, ἐπί* **25**
τε Μίλητον εὐθὺς παρεσκευάζοντο στρατεύειν. ξυναπέστησαν δ' αὐτοῖς καὶ Βυζάντιοι. **116.** *Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ἤσθοντο, πλεύσαντες ναυσὶν ἑξήκοντα ἐπὶ Σάμου ταῖς* **30**
μὲν ἑκκαίδεκα τῶν νεῶν οὐκ | ἐχρήσαντο (ἔτυχον γὰρ

ABCEFGM

2 *ἐξοικήσαντες* C[G] || **3** *οὐ* om. G || **5** *τριακοντούτις* AB || **8** *Μιλησίοις*] *Πελοποννησίοις* M || **11** *ξυνεπελάβοντο* **c** *ξυνεπελαμβάνοντο* **b** || **12** *νεωτερί+++* G || **17** *ὑπέμειναν* **c** *ὑπέμενον* **b** || **18** *ξυνθέμενος* B || **20** *ἐς* om. AB || **23** *ἐκκλέψαντες* **c** *κλέψαντες* **b** | *αὐτῶν* codd. || **24** alt. *τοὺς*] *τῶν* G || **25** *ἐξεδόθησαν* C || **26** ante *στρατεύειν* add. *μετ' αὐτοῦ* G, *μετ' αὐτοὺς* C

αἱ μὲν ἐπὶ Καρίας ἐς προσκοπὴν τῶν Φοινισσῶν νεῶν
οἰχόμεναι, αἱ δὲ ἐπὶ Χίου καὶ Λέσβου περιαγγέλλουσαι
βοηθεῖν), τεσσαράκοντα δὲ ναυσὶ καὶ τέσσαρσι Περικλέους
δεκάτου αὐτοῦ στρα|τηγοῦντος ἐναυμάχησαν πρὸς Τρα- 81
γίᾳ τῇ νήσῳ Σαμίων ναυσὶν ἑβδομήκοντα, ὧν ἦσαν αἱ
εἴκοσι στρατιώτιδες (ἔτυχον δὲ αἱ πᾶσαι ἀπὸ Μιλήτου
πλέουσαι), καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. ὕστερον δὲ αὐτοῖς ἐβοή- 2
θησαν ἐκ τῶν Ἀθη|νῶν νῆες τεσσαράκοντα καὶ Χίων καὶ
Λεσβίων πέντε καὶ εἴκοσι, καὶ ἀποβάντες καὶ κρατοῦντες
τῷ πεζῷ ἐπολιόρκουν τρισὶ τείχεσι τὴν πόλιν καὶ ἐκ θα-
λάσσης ἅμα. Περικλῆς δὲ λαβὼν ἑξήκοντα ναῦς ἀπὸ τῶν 3
ἐφορμουσῶν ᾤχετο κατὰ τάχος ἐπὶ Καύνου καὶ Καρίας,
ἐσαγ|γελθέντων ὅτι Φοίνισσαι νῆες ἐπ᾽ αὐτοὺς πλέουσιν·
ᾤχετο γὰρ καὶ ἐκ τῆς Σάμου πέντε ναυσὶ Στησαγόρας
καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς Φοινίσσας. **117.** *ἐν τούτῳ δὲ οἱ*
Σάμιοι ἐξαπιναίως ἔκπλουν ποιησάμενοι ἀφάρκτῳ τῷ
στρατοπέδῳ ἐπιπεσόντες τάς τε προφυλακίδας ναῦς διέ-
φθειραν | καὶ ναυμαχοῦντες τὰς ἀνταναγομένας ἐνίκησαν,
καὶ τῆς θαλάσσης τῆς καθ᾽ ἑαυτοὺς ἐκράτησαν ἡμέρας
περὶ τέσσαρας καὶ δέκα καὶ ἐσεκομίσαντο καὶ ἐξεκομί-
σαντο ἃ ἐβούλοντο. ἐλθόντος δὲ Περικλέους πάλιν ταῖς 2
ναυσὶ κατεκλῄσθησαν. καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ὕστερον προσ-
εβοήθη|σαν τεσσαράκοντα μὲν αἱ μετὰ Θουκυδίδου καὶ
Ἄγνωνος καὶ Φορμίωνος νῆες, εἴκοσι δὲ αἱ μετὰ Τλη-
πολέμου καὶ Ἀντικλέους, ἐκ δὲ Χίου καὶ Λέσβου τριά-
κοντα. καὶ ναυμαχίαν μέν τινα βραχεῖαν ἐποιήσαντο οἱ 3
Σάμιοι, ἀδύνατοι δὲ ὄντες ἀντίσχειν ἐξεπολιορκήθησαν
ἐνάτῳ μηνὶ καὶ | προσεχώρησαν ὁμολογίᾳ, τεῖχός τε
καθελόντες καὶ ὁμήρους δόντες καὶ ναῦς παραδόντες καὶ *(a. 439)*

ABCEFGM

1 *προκοπὴν* BM || **2** *καὶ Λέσβου* om. AB | *περιαγγέλουσαι* BE || **4** *αὐτοῦ* om. CE || **9** post *ἀποβάντες* add. **c** *ἐς τὴν γῆν*, del. G_1 || **10** *τρισὶ τείχεσι*] *τάγμασι* suprascr. B_1 *περιτειχίσει* coni. E. Fabricius || **13** *ἐπαγγελθόντων* M || **18** *ἀνταγομένας* A B F | *ἐνίκησε* M || **20** *τέσσαρες* C || **24** *αἱ* om. **c** A | *Στληπολέμου* BE || **27** *ἀντισχεῖν* codd., corr. Kr.

χρήματα τὰ ἀναλωθέντα ταξάμενοι κατὰ χρόνους ἀποδοῦναι. ξυνέβησαν δὲ καὶ Βυζάντιοι ὥσπερ καὶ πρότερον ὑπήκοοι εἶναι.

118. *Μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη γίγνεται οὐ πολλοῖς ἔτεσιν*
30 | *ὕστερον τὰ προειρημένα, τά τε Κερκυραϊκὰ καὶ τὰ Ποτειδεατικὰ καὶ ὅσα πρόφασις τοῦδε τοῦ πολέμου κατέστη.* 5
2 *ταῦτα δὲ ξύμπαντα ὅσα ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες πρός τε ἀλλήλους καὶ τὸν βάρβαρον ἐγένετο ἐν ἔτεσι πεντήκοντα*
82 *μάλιστα μεταξὺ τῆς τε Ξέρξου ἀναχωρήσεως | καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦδε τοῦ πολέμου· ἐν οἷς οἱ Ἀθηναῖοι τήν τε* 10
ἀρχὴν ἐγκρατεστέραν κατεστήσαντο καὶ αὐτοὶ ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμεως. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι οὔτε
5 *ἐκώλυον εἰ μὴ ἐπὶ βραχύ, ἡσύχαζόν τε | τὸ πλέον τοῦ χρόνου, ὄντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ μὴ ταχεῖς ἰέναι ἐς τοὺς πολέμους, ἢν μὴ ἀναγκάζωνται, τότε δ' ἔτι καὶ πολέμοις* 15
οἰκείοις ἐξειργόμενοι, πρὶν δὴ ἡ δύναμις τῶν Ἀθηναίων σαφῶς ἤρετο καὶ τῆς ξυμμαχίας αὐτῶν ἥπτοντο. τότε δὲ
10 *οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο, | ἀλλ' ἐπιχειρητέα ἐδόκει εἶναι πάσῃ προθυμίᾳ καὶ καθαιρετέα ἡ ἰσχύς, ἣν δύνωνται, ἀραμένοις ⌜δὴ⌝ τόνδε τὸν πόλεμον.* 20
3 *Αὐτοῖς μὲν οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις διέγνωστο λελύσθαι τε τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἀδικεῖν, πέμψαντες δὲ ἐς Δελφοὺς ἐπηρώτων τὸν θεὸν εἰ πολε-*
15 *|μοῦσιν ἄμεινον ἔσται. ὁ δὲ ἀνεῖλεν αὐτοῖς, ὡς λέγεται, κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη* 25
ξυλλήψεσθαι καὶ παρακαλούμενος καὶ ἄκλητος.

119. *Λῦθις δὲ τοὺς ξυμμάχους παρακαλέσαντες ψῆφον ἐβούλοντο ἐπαγαγεῖν εἰ χρὴ πολεμεῖν. καὶ ἐλθόντων τῶν*

ABCEFGM

□ **1** *ἀνωλωθέντα* B | *ταξάμενοι κατὰ χρόνους* **c** et Thom. Mag. 67 *κατὰ χρόνους ταξάμενοι* **b** || **4** *μετὰ δὲ ταῦτα* B | *οὐ*] *ἐν* M || **6** *κατέστη* om. M || **9** *τε* **c** et Dion. Hal. 835, om. **b** || **10** *οἱ* **c** et
□ Dion. Hal., om. **b**. || **15** *ἢν μὴ ἀναγκάζωνται* C et Dion. Hal. *εἰ μὴ ἀναγκάζωνται* G *εἰ μὴ ἀναγκάζοιντο* **b** | *τότε δ' ἔτι* coni. Reiske *τότε δέ τι* Dion. Hal. *τὸ δέ τι* codd. || **19** *εἶναι* om. F || **20** *δὴ* coni. Hude *δὲ* C ++G, om. **b** et Dion. Hal. | *τόνδε* del. Hude || **22** *τε* om. A

πρέσβεων | ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας καὶ ξυνόδου γενομένης οἵ τε ἄλλοι εἶπον ἃ ἐβούλοντο, κατηγοροῦντες οἱ πλείους τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν πόλεμον ἀξιοῦντες γίγνεσθαι, καὶ οἱ Κορίνθιοι δεηθέντες μὲν καὶ κατὰ πόλεις πρότερον ἑκάστων ἰδίᾳ ὥστε ψηφίσασθαι τὸν πόλεμον, δεδιότες περὶ | τῇ Ποτειδαίᾳ μὴ προδιαφθαρῇ, παρόντες δὲ καὶ τότε καὶ τελευταῖοι ἐπελθόντες ἔλεγον τοιάδε.

120. „Τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους, ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι, οὐκ ἂν ἔτι αἰτιασαίμεθα ὡς οὐ καὶ αὐτοὶ ἐψηφισμένοι τὸν πόλεμόν εἰσι καὶ ἡμᾶς ἐς τοῦτο νῦν ξυνήγαγον | (χρὴ γὰρ τοὺς ἡγεμόνας τὰ ἴδια ἐξ ἴσου νέμοντας τὰ κοινὰ προσκοπεῖν, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις ἐκ πάντων προτιμῶνται). ἡμῶν δὲ ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις ἤδη ἐνηλλάγησαν οὐχὶ διδαχῆς δέονται ὥστε φυλάξασθαι αὐτούς· τοὺς δὲ τὴν μεσόγειαν μᾶλλον καὶ μὴ ἐν πόρῳ κατω|κημένους εἰδέναι χρὴ ὅτι, τοῖς κάτω ἢν μὴ ἀμύνωσι, χαλεπωτέραν ἕξουσι τὴν κατακομιδὴν τῶν ὡραίων καὶ πάλιν ἀντίληψιν ὧν ἡ θάλασσα τῇ ἠπείρῳ δίδωσι, καὶ τῶν νῦν λεγομένων μὴ κακοὺς κριτὰς ὡς μὴ προσηκόν|των εἶναι, προσδέχεσθαι δέ ποτε, εἰ τὰ κάτω πρόοιντο, κἂν μέχρι σφῶν τὸ δεινὸν προελθεῖν, καὶ περὶ αὐτῶν οὐχ ἧσσον νῦν βουλεύεσθαι. διὸ ὅπερ καὶ μὴ οἰκεῖν δεῖ αὐτοὺς τὸν πόλεμον ἀντ' εἰρήνης μεταλαμβάνειν. ἀνδρῶν γὰρ σωφρόνων μέν ἐστιν, εἰ μὴ ἀδικοῖντο, ἡσυ|χάζειν, ἀγαθῶν δὲ ἀδικουμένους ἐκ μὲν εἰρήνης πολεμεῖν, εὖ δὲ παρασχὸν ἐκ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι, καὶ μήτε τῇ κατὰ πόλεμον εὐτυχίᾳ ἐπαίρεσθαι μήτε τῷ ἡσύχῳ τῆς εἰρήνης ἡδόμενον ἀδικεῖσθαι· ὅ τε γὰρ διὰ τὴν ἡδονὴν οἰκῶν τάχιστ' ἂν ἀφαιρεθείη τῆς ῥᾳστώ|νης τὸ τερπνὸν δι' ὅπερ οἰκεῖ, εἰ ἡσυχάζοι, ὅ τε ἐν πολέμῳ εὐτυχίᾳ πλεονάζων οὐκ ἐντεθύμηται θράσει

ABCEFGM

3 *γίγνεσθαι* **c** *γενέσθαι* **b** || **9** *ἔτι* om. G || **10** *ἡμᾶς* **b** *ὑμᾶς* **c** || **12** *ἐκ πάντων* om. C || **13** *ἐνηλλάγησαν* codd. *συνηλλάγησαν* cod. D Dion. Hal. 797 *ξυν-* coni. Herw., sed cf. Thom. Mag. p. 80 || **14** *τοὺς*] *τὴν* B || **20** *πρόοντο* E *πρόειντο* G || **21** *αὐτῶν* F *αὐτῶν* **c** A B E M || **27** *ἡσύχῳ* **c** et Stob. IV p. 323, 14 H. *ἡσυχίῳ* **b**

ἀπίστῳ ἐπαιρόμενος. πολλὰ γὰρ κακῶς γνωσθέντα ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα κατωρθώθη, καὶ ἔτι πλείω ἃ καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι ἐς τοὐναντίον αἰσχρῶς περιέστη· ἐνθυμεῖται γὰρ οὐδεὶς ὁμοίᾳ τῇ πίστει καὶ ἔργῳ ἐπεξέρχεται, ἀλλὰ μετ' ἀσφαλείας μὲν δοξάζομεν, μετὰ δέους δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἐλλείπομεν.

121. „Ἡμεῖς δὲ νῦν καὶ ἀδικούμενοι τὸν πόλεμον ἐγείρομεν καὶ ἱκανὰ ἔχοντες ἐγκλήματα, καὶ ὅταν ἀμυνώμεθα Ἀθηναίους, καταθησόμεθα αὐτὸν ἐν καιρῷ. κατὰ πολλὰ δὲ ἡμᾶς εἰκὸς ἐπικρατῆσαι, πρῶτον μὲν πλήθει προύχοντας καὶ ἐμπειρίᾳ πολεμικῇ, ἔπειτα ὁμοίως πάντας ἐς τὰ παραγγελλόμενα ἰόντας, ναυτικόν τε, ᾧ ἰσχύουσιν, ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης τε ἑκάστοις οὐσίας ἐξαρτυσόμεθα καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Δελφοῖς καὶ Ὀλυμπίᾳ χρημάτων· δάνεισμα γὰρ ποιησάμενοι ὑπολαβεῖν οἱοί τ' ἐσμὲν μισθῷ μείζονι τοὺς ξένους αὐτῶν ναυβάτας. ὠιητὴ γὰρ Ἀθηναίων ἡ δύναμις μᾶλλον ἢ οἰκεία· ἡ δὲ ἡμετέρα ἧσσον ἂν τοῦτο πάθοι, τοῖς σώμασι τὸ πλέον ἰσχύουσα ἢ τοῖς χρήμασιν. μιᾷ τε νίκῃ ναυμαχίας κατὰ τὸ εἰκὸς ἁλίσκονται· εἰ δ' ἀντίσχοιεν, μελετήσομεν καὶ ἡμεῖς ἐν πλέονι χρόνῳ τὰ ναυτικά, καὶ ὅταν τὴν ἐπιστήμην ἐς τὸ ἴσον καταστήσωμεν, τῇ γε εὐψυχίᾳ δήπου περιεσόμεθα· δ γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν φύσει ἀγαθόν, ἐκείνοις οὐκ ἂν γένοιτο διδαχῇ, δ δ' ἐκεῖνοι ἐπιστήμῃ προύχουσι, καθαιρετὸν ἡμῖν ἐστι μελέτῃ. χρήματα δὲ ὥστε ἔχειν ἐς αὐτά, οἷσομεν· ἢ δεινὸν ἂν εἴη εἰ οἱ μὲν ἐκείνων ξύμμαχοι ἐπὶ δουλείᾳ τῇ αὐτῶν φέροντες οὐκ ἀπεροῦσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ τῷ τιμωρούμενοι

ABCEFGM

1 *γνωσθέντα κακοβουλοτέρων ἀβουλοτέρων* E || **2** *τυχόντα* **c** et Stob. *τυχόντων* **b** (cf. Lorimer Cl. Q. 1926, 198) || **3** *ἃ* **b** *τὰ* Stob., om. **c** (cf. Ros 394) || **4** *ὁμοία* ex corr. E_1 (*ὁμοίᾳ* coniecerat Reiske) *ὅμοια* **c b** et Stob. || **9** *ἐν*| *ἐν τῶι* M || **12** *τε*| *δὲ* B || **13** *ἐξαρτυσόμεθα* C⟨G⟩ *ἐξαρτυσώμεθα* **b** || **14** *γρ. Ὀλυμπίασιν* $A_1 B_1 F_1 M_1$ || **15** *ἐσμὲν* om. ABFM || **16** *Ἀθηναίων ἡ* **b** *ἡ Ἀθηναίων* **c** || **21** *ἴσσον* EF *ἧσσον* AB || **22** *εὐτυχίᾳ* E || **24** *ἐκεῖνος* B | *προύχωσιν* C | *καθαιρετὸν* C et ex corr. G (coniecerat L. Dindorf) *καθαιρετέον* **b** || **26** *αὐτῶν* codd. (*αὐ*: aut *αὑ*: F) || **27** *ἀπαίρουσιν* ABE *ἀπε+ροῦσιν* F

τοὺς ἐχθροὺς καὶ αὐτοὶ ἅμα σῴζεσθαι οὐκ ἄρα δαπανήσομεν καὶ ἐπὶ τῷ μὴ ὑπ' ἐκείνων αὐτὰ ἀφαιρεθέντες αὐτοῖς τούτοις κακῶς πάσχειν. **122.** ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι ὁδοὶ τοῦ πολέμου ἡμῖν, ξυμμάχων τε ἀπόστασις, μάλιστα παραίρεσις οὖσα τῶν προσόδων | αἷς ἰσχύουσι, καὶ ἐπιτειχισμὸς τῇ χώρᾳ, ἄλλα τε ὅσα οὐκ ἄν τις νῦν προΐδοι. ἥκιστα γὰρ πόλεμος ἐπὶ ῥητοῖς χωρεῖ, αὐτὸς δὲ ἀφ' αὑτοῦ τὰ πολλὰ τεχνᾶται πρὸς τὸ παρατυγχάνον· ἐν ᾧ ὁ μὲν εὐοργήτως αὐτῷ προσομιλήσας βεβαιότερος, ὁ δ' ὀργισθεὶς περὶ αὐτὸν οὐκ ἐλάσ|σω πταίει.

„Ἐνθυμώμεθα δὲ καὶ ὅτι, εἰ μὲν ἡμῶν ἦσαν ἑκάστοις πρὸς ἀντιπάλους περὶ γῆς ὅρων αἱ διαφοραί, οἰστὸν ἂν ἦν· νῦν δὲ πρὸς ξύμπαντάς τε ἡμᾶς Ἀθηναῖοι ἱκανοὶ καὶ κατὰ πόλιν ἔτι δυνατώτεροι· ὥστε, εἰ μὴ καὶ ἀθρόοι καὶ κατὰ ἔθνη καὶ ἕκαστον ἄστυ μιᾷ γνώμῃ | ἀμυνούμεθα αὐτούς, δίχα γε ὄντας ἡμᾶς ἀπόνως χειρώσονται. καὶ τὴν ἧσσαν, εἰ καὶ δεινόν τῳ ἀκοῦσαι, ἴστω οὐκ ἄλλο τι φέρουσαν ἢ ἄντικρυς δουλείαν· ὃ καὶ λόγῳ ἐιδοιασθῆναι αἰσχρὸν τῇ Πελοποννήσῳ καὶ πόλεις τοσάσδε ὑπὸ μιᾶς κακοπαθεῖν. ἐν ᾧ ἢ δικαίως δο|κοῦμεν ἂν πάσχειν ἢ διὰ δειλίαν ἀνέχεσθαι καὶ τῶν πατέρων χείρους φαίνεσθαι, οἳ τὴν Ἑλλάδα ἠλευθέρωσαν· ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἡμῖν αὐτοῖς βεβαιοῦμεν αὐτό, τύ|ραννον δὲ ἐῶμεν ἐγκαθεστάναι πόλιν, τοὺς δ' ἐν μιᾷ μονάρχους ἀξιοῦμεν καταλύειν. καὶ οὐκ ἴσμεν ὅπως τάδε τριῶν τῶν μεγίστων ξυμφορῶν ἀπήλλακται, ἀξυνεσίας ἢ μαλακίας ἢ ἀμελείας. οὐ γὰρ δὴ πεφευγότες ταῦτα | ἐπὶ τὴν πλείστους δὴ βλάψασαν καταφρόνησιν κεχωρήκατε, ἢ ἐκ τοῦ πολλοὺς σφάλλειν τὸ ἐναντίον ὄνομα ἀφροσύνη μετωνόμασται. **123.** τὰ μὲν οὖν προγεγενημένα τί δεῖ μακρότερον ἢ ἐς ὅσον τοῖς νῦν

ABCEFGM

4 τοῦ om. ABF || 5 μάλιστα om. M | παραίνεσις B || 8 ἀμφ' FM | παρατυγχάνων C || 10 αὐτῶν C || 11 καὶ om. **c** | ἦσαν ἡμῶν **b** || 12 αἱ om. **b** || 15 κατὰ τὰ C | ἕκαστον om. M || 17 τῳ **c** τῶ Mf τὸ BE τ+ A || 20 ἂν om B || 23 πόλιν **b** πόλει **c** || 25 post ξυμφορῶν add. οὐκ ⟨G⟩ || 27 ταῦτα **b** αὐτὰ C⟨G⟩ || 28 ἢ ABM

ξυμφέρει αἰτιᾶσθαι; περὶ δὲ τῶν ἔπειτα μελλόντων τοῖς
10 *παροῦσι βοηθοῦν|τας χρὴ ἐπιταλαιπωρεῖν (πάτριον γὰρ*
ὑμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι), καὶ μὴ μετα-
βάλλειν τὸ ἔθος, εἰ ἄρα πλούτῳ τε νῦν καὶ ἐξουσίᾳ ὀλίγον
προφέρετε (οὐ γὰρ δίκαιον ἃ τῇ ἀπορίᾳ ἐκτήθη τῇ περι- 5
ουσίᾳ ἀπολέσθαι), ἀλλὰ θαρσοῦντας ἰέναι κατὰ πολλὰ ἐς
15 *τὸν | πόλεμον, τοῦ τε θεοῦ χρήσαντος καὶ αὐτοῦ ὑποσχο-*
μένου ξυλλήψεσθαι, καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἁπάσης ξυν-
2 *αγωνιουμένης, τὰ μὲν φόβῳ, τὰ δὲ ὠφελίᾳ· σπονδάς τε*
οὐ λύσετε πρότεροι, ἅς γε καὶ ὁ θεὸς κελεύων πολεμεῖν 10
νομίζει παραβεβάσθαι, ἠδικημέναις δὲ μᾶλλον βοηθή-
20 *|σετε· λύουσι γὰρ οὐχ οἱ ἀμυνόμενοι, ἀλλ' οἱ πρότεροι*
ἐπιόντες.

124. *„Ὥστε πανταχόθεν καλῶς ὑπάρχον ὑμῖν πολε-*
μεῖν καὶ ἡμῶν κοινῇ τάδε παραινούντων, εἴπερ βεβαιό- 15
τατον τὸ ταῦτα ξυμφέροντα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις εἶ-
ναι, μὴ μέλλετε Ποτειδεάταις τε ποιεῖσθαι τιμωρίαν
25 *| οὖσι Δωριεῦσι καὶ ὑπὸ Ἰώνων πολιορκουμένοις, οὗ*
πρότερον ἦν τοὐναντίον, καὶ τῶν ἄλλων μετελθεῖν τὴν
ἐλευθερίαν, ὡς οὐκέτι ἐνδέχεται περιμένοντας τοὺς μὲν 20
ἤδη βλάπτεσθαι, τοὺς δ', εἰ γνωσθησόμεθα ξυνελθόντες
μέν, ἀμύνεσθαι δὲ ἀτολμοῦντες, μὴ πολὺ ὕστερον τὸ
30 2 *| αὐτὸ πάσχειν· ἀλλὰ νομίσαντες ἐς ἀνάγκην ἀφῖχθαι, ὦ*
ἄνδρες ξύμμαχοι, καὶ ἅμα τάδε ἄριστα λέγεσθαι, ψηφί-
86 *σασθε τὸν πόλεμον μὴ φοβηθέντες τὸ αὐτίκα δει|νόν,* 25
τῆς δ' ἀπ' αὐτοῦ διὰ πλείονος εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες·

ABCEFGM

3 *ὑμῖν* **b** *ἡμῖν* C⟨G⟩ || **4** *ὀλίγων* ABF || **5** *προφέρεται* CE, corr. E_1 *προσφέρετε* M[G] || **5** *περιουσίᾳ* **c** M f_2 marg. B_1 *γρ.* A_1 *ἀπουσίᾳ* ABEF_1(?) || **6** *θαρσοῦντας* G M *θαρσοῦντες* ABCEF || **8** *ἁπάσης* **c** *πάσης* **b** || **10** *πρότερον* F | *γε* **b** *τε* **c** || **11** *νομίζειν* C | *η διακειμέναις* E || **12** *πρότερον* G || **14** *ὑπάργον* om. C || **15** *τάδε κοινῇ* **b** || **16** *ταῦτα* **c** ABEM *ταυτὰ γρ.* a_2 *ταὐτα* F (*ταὐτὰ* Reiske, sed cf. Stp. et Ros 115) || **18** *πολιορκουμένοις*] ς in lit. g || **22** *ἀτολμοῦντες* supraser. F_1 *γρ.* G *ἀτολμῶντες* **c** E *οὐ τολμῶντες* ABFM | *πολλῶι* M || **23** *ἐς γρ.* G *εἰς* AEFM *ἐπ'* **c** *ἐς ἀνάγκην* om. B || **24** *ψηφίσασθαι* ABE *ψηφίσατε* G

ἐκ πολέμου μὲν γὰρ εἰρήνη μᾶλλον βεβαιοῦται, ἀφ' ἡσυχίας δὲ μὴ πολεμῆσαι οὐχ ὁμοίως ἀκίνδυνον. καὶ τὴν 3
καθεστηκυῖαν ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλιν τύραννον | ἡγησάμενοι 5
ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως καθεστάναι, ὥστε τῶν μὲν ἤδη ἄρχειν,
5 τῶν δὲ διανοεῖσθαι, παραστησώμεθα ἐπελθόντες, καὶ αὐτοί τε ἀκινδύνως τὸ λοιπὸν οἰκῶμεν καὶ τοὺς νῦν δεδουλωμένους Ἕλληνας ἐλευθερώσωμεν." τοιαῦτα μὲν οἱ Κορίνθιοι εἶπον.

125. | Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπειδὴ ἀφ' ἁπάντων ἤκου- 10
10 σαν γνώμην, ψῆφον ἐπήγαγον τοῖς ξυμμάχοις ἅπασιν ὅσοι παρῆσαν ἐξῆς, καὶ μείζονι καὶ ἐλάσσονι πόλει· καὶ τὸ πλῆθος ἐψηφίσαντο πολεμεῖν. δεδογμένον δὲ αὐτοῖς 2
εὐθὺς μὲν ἀδύνατα ἦν ἐπιχειρεῖν ἀπαρασκεύοις οὖσιν, ἐκ|πορίζεσθαι δὲ ἐδόκει ἑκάστοις ἃ πρόσφορα ἦν καὶ μὴ 15
15 εἶναι μέλλησιν. ὅμως δὲ καθισταμένοις ὧν ἔδει ἐνιαυτὸς μὲν οὐ διετρίβη, ἔλασσον δέ, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ τὸν πόλεμον ἄρασθαι φανερῶς.

126. Ἐν τούτῳ δὲ ἐπρεσβεύοντο τῷ χρόνῳ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐγκλή|ματα ποιούμενοι, ὅπως σφίσιν ὅτι με- 20
20 γίστη πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν, ἢν μή τι ἐσακούωσιν. καὶ πρῶτον μὲν πρέσβεις πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι 2
ἐκέλευον τοὺς Ἀθηναίους τὸ ἄγος ἐλαύνειν τῆς θεοῦ. τὸ δὲ ἄγος ἦν τοιόνδε. Κύλων ἦν Ἀθηναῖος ἀνὴρ Ὀλυμπιο- 3
νίκης τῶν | πάλαι εὐγενής τε καὶ δυνατός· ἐγεγαμήκει 25
25 δὲ θυγατέρα Θεαγένους Μεγαρέως ἀνδρός, ὃς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐτυράννει Μεγάρων. χρωμένῳ δὲ τῷ 4
Κύλωνι ἐν Δελφοῖς ἀνεῖλεν ὁ θεὸς ἐν τοῦ Διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ καταλαβεῖν τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν. ὁ δὲ παρά 5
| τε τοῦ Θεαγένους δύναμιν λαβὼν καὶ τοὺς φίλους ἀνα- 30

ABCEFGM

3 *πόλει* M || 5 *παραστησόμεθα* **c** AB || 6 *τε* om. **b** || 7 *ταῦτα* F | *μὲν* om. **b** || 9 *ἀμφ'* M || 14 *δὲ* om. A | *ἑκάστους* coni. Nattmann, nolui || 15 *ὁμοίως* M || 20 *τι ἐσακούωσι* ACE *τινες ἀκούωσι* B *τι ἐσακούσωσι* F (alt. *σ* ex corr., ut vid.) GM || 22 *τῆς*] *τοῦ* B || 23 *Ὀλυμπιονίκης ἀνὴρ Ἀθηναῖος* **b** || 27 alt. *ἐν* **c** *ἐν τῇ* **b** || 28 *τὴν*] *τῶν* B

πείσας, ἐπειδὴ ἐπῆλθεν Ὀλύμπια τὰ ἐν Πελοποννήσῳ,
κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἐπὶ τυραννίδι, νομίσας ἑορ-
τήν τε τοῦ Διὸς μεγίστην εἶναι καὶ ἑαυτῷ τι προσήκειν
6 *Ὀλύμπια νενικηκότι. εἰ δὲ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἢ ἄλλοθί που*
87 *| ἡ μεγίστη ἑορτὴ εἴρητο, οὔτε ἐκεῖνος ἔτι κατενόησε*
τό τε μαντεῖον οὐκ ἐδήλου (ἔστι γὰρ καὶ Ἀθηναίοις Διά-
σια, ἃ καλεῖται Διὸς ἑορτὴ Μειλιχίου μεγίστη, ἔξω τῆς
πόλεως, ἐν ᾗ πανδημεὶ θύουσι πολλ⌈ὰ⌉ οὐχ ἱερεῖα, ἀλλ'
5 *⟨ἀγνὰ⟩ | θύματα ἐπιχώρια), δοκῶν δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν*
7 *ἐπεχείρησε τῷ ἔργῳ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι ἐβοήθη-*
σάν τε πανδημεὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐπ' αὐτοὺς καὶ προσ-
8 *καθεζόμενοι ἐπολιόρκουν. χρόνου δὲ ἐγγιγνομένου οἱ Ἀθη-*
ναῖοι τρυχόμενοι τῇ προσεδρίᾳ ἀπῆλθον οἱ πολλοί, ἐπι-
10 *|τρέψαντες τοῖς ἐννέα ἄρχουσι τὴν φυλακήν τε καὶ τὸ πᾶν*
αὐτοκράτορσι διαθεῖναι ᾗ ἂν ἄριστα διαγιγνώσκωσιν· τότε
δὲ τὰ πολλὰ τῶν πολιτικῶν οἱ ἐννέα ἄρχοντες ἔπρασσον.
9 *οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κύλωνος πολιορκούμενοι φλαύρως εἶχον*
10 *σίτου τε καὶ ὕδατος ἀπορίᾳ. ὁ μὲν οὖν | Κύλων καὶ ὁ*
ἀδελφὸς ἐκδιδράσκουσιν· οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἐπιέζοντο καί
τινες καὶ ἀπέθνῃσκον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, καθίζουσιν ἐπὶ τὸν
11 *βωμὸν ἱκέται τὸν ἐν τῇ ἀκροπόλει. ἀναστήσαντες δὲ αὐ-*
τοὺς οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακήν, ὡς
20 *ἑώρων ἀποθνῄσκοντας | ἐν τῷ ἱερῷ, ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν*
ποιήσουσιν, ἀπαγαγόντες ἀπέκτειναν· καθεζομένους δέ
τινας καὶ ἐπὶ τῶν σεμνῶν θεῶν τοῖς βωμοῖς ἐν τῇ παρόδῳ
διεχρήσαντο. καὶ ἀπὸ τούτου ἐναγεῖς καὶ ἀλιτήριοι τῆς

ABCEFGM (m_3 incipit ab l. 10 *τῷ ἔργῳ*)

□ **1** *ἐπῆλθεν* **c**E *ἐπῆλθον* ABFM (cf. V 75,2) || **6** *καὶ* om. **c** || **7** *μεγίστη* in marg. G_1 || **8** *πολλοὶ* codd., corr. C. F. Hermann || **8—9** *ἀλλὰ* codd. *ἀλλ' ⟨ἁγνὰ⟩* ex Polluce I 26 rescr. Madvig (de fide memoriae Pollucis ambigitur: fort. pro Thuc. Plat. Legg. 782C laudaverat) || **12** *ἐγγιγνομένου* **c** *ἐπιγιγνομένου* **b** *γρ.* G || **13** *προσεδρίᾳ* C *προσεδρείᾳ* **b**G || **14** *τε* om. **b** || **15** *διαγιγνώσκουσι* CF, corr. F_1 || **19** *ἀδελφὸς* **c** *ἀδελφὸς αὐτοῦ* **b** || **20** *ὑπὸ* **b** *ἀπὸ* **c** || **21** *τὸν⌋ τῶν* C | *δὲ* om. B || **25** *τοῖς* **c** *ἐν τοῖς* **b** || **26** *διεχρήσαντο* **b**G *ἀπεχρήσαντο* C *ἀνεχρήσαντο* lexicographi (= Ael. □ Dion. *α* 137 Eb.); fort. AN et AΠ ex *Δ*I ortum

θεοῦ ἐκεῖνοί τε ἐκαλοῦντο καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνων. ἤλασαν μὲν | οὖν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐναγεῖς τούτους, 12 25
ἤλασε δὲ καὶ Κλεομένης ὁ Λακεδαιμόνιος ὕστερον μετὰ Ἀθηναίων στασιαζόντων, τούς τε ζῶντας ἐλαύνοντες καὶ
5 *τῶν τεθνεώτων τὰ ὀστᾶ ἀνελόντες ἐξέβαλον· κατῆλθον μέντοι ὕστερον, καὶ τὸ γένος αὐτῶν ἔτι ἔστιν ἐν τῇ | πό-* 30
λει. **127.** *τοῦτο δὴ τὸ ἄγος οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκέλευον ἐλαύνειν δῆθεν τοῖς θεοῖς πρῶτον τιμωροῦντες, εἰδότες δὲ Περικλέα τὸν Ξανθίππου προσεχόμενον αὐτῷ κατὰ*
10 *| τὴν μητέρα καὶ νομίζοντες ἐκπεσόντος αὐτοῦ ῥᾷον σφίσι* 88
προχωρεῖν τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. οὐ μέντοι τοσοῦτον 2
ἤλπιζον παθεῖν ἂν αὐτὸν τοῦτο ὅσον διαβολὴν οἴσειν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐκείνου | ξυμφορὰν τὸ 5
μέρος ἔσται ὁ πόλεμος. ὢν γὰρ δυνατώτατος τῶν καθ' 3
15 *ἑαυτὸν καὶ ἄγων τὴν πολιτείαν ἠναντιοῦτο πάντα τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ οὐκ εἴα ὑπείκειν, ἀλλ' ἐς τὸν πόλεμον ὥρμα τοὺς Ἀθηναίους.*

128. *Ἀντεκέλευον δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Λακεδαιμο|νίους τὸ ἀπὸ Ταινάρου ἄγος ἐλαύνειν. οἱ γὰρ Λακε-* 10
20 *δαιμόνιοι ἀναστήσαντές ποτε ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος {ἀπὸ Ταινάρου} τῶν Εἱλώτων ἱκέτας ἀπαγαγόντες* □
διέφθειραν· δι' ὃ δὴ καὶ σφίσιν αὐτοὶ νομίζουσι τὸν μέγαν σεισμὸν γενέσθαι ἐν Σπάρτῃ. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸ 2
| τῆς Χαλκιοίκου ἄγος ἐλαύνειν αὐτούς· ἐγένετο δὲ τοι- 15
25 *όνδε. ἐπειδὴ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος τὸ πρῶτον μετα-* 3
πεμφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ κριθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀπελύθη μὴ ἀδικεῖν, δημοσίᾳ μὲν οὐκέτι ἐξεπέμφθη, ἰδίᾳ δὲ αὐτὸς | τριήρη λα- 20
βὼν Ἑρμιονίδα ἄνευ Λακεδαιμονίων ἀφικνεῖται ἐς Ἑλλήσ- □

ABCEFG m_3

1 *ἐκείνου* C || **2** *οἱ* om. A || **5** *ἐξέβαλον* CEm_3 et Thom. Mag. 22 *ἐξέβαλλον* ABF[G] || **6** *ἔτι ἔστιν* C⟨G⟩ *ἔστιν ἔτι* **b** || **7–8** *ἐλαύνειν ἐκέλευον* Bm_3 et ex corr. A_1 || **10** post *ῥᾷον* add. *ἂν* recc. et Stahl, sed cf. Ros 356 || **12** *τοῦτο τὸ ἐκβληθῆναι ὅσον* E || **21** seclusa del. Herw. || **22** *αὐτοὶ* coni. Herw. *αὐτοῖς* codd., cf. J. E. Powell Cl. Q. 28, 1934, 171 || **23** *ἐν*] *ἐν τῇ* G || **29** *Ἑρμωνίδα* (?) C □

ποντον, τῷ μὲν λόγῳ ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον, τῷ δὲ ἔργῳ τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα πράσσειν, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐνεχείρησεν, ἐφιέμενος τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχῆς. 4 *εὐεργεσίαν δὲ ἀπὸ τοῦδε πρῶτον ἐς | βασιλέα κατέθετο* 5 *καὶ τοῦ παντὸς πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο. Βυζάντιον γὰρ ἑλὼν τῇ προτέρᾳ παρουσίᾳ μετὰ τὴν ἐκ Κύπρου ἀναχώρησιν (εἶχον δὲ Μῆδοι αὐτὸ καὶ βασιλέως προσήκοντές τινες καὶ ξυγγενεῖς, οἳ ἑάλωσαν ἐν αὐτῷ τότε) τούτους οὓς ἔλαβεν ἀπο|πέμπει βασιλεῖ κρύφα τῶν ἄλλων ξυμ-* 6 *μάχων, τῷ δὲ λόγῳ ἀπέδρασαν αὐτόν. ἔπρασσε δὲ ταῦτα μετὰ Γογγύλου τοῦ Ἐρετριῶς, ᾧπερ ἐπέτρεψε τό τε Βυζάντιον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. ἔπεμψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν* 7 *τὸν Γογγύλον φέροντα αὐτῷ. ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε ἐν αὐτῇ, | ὡς ὕστερον ἀνηυρέθη· „Παυσανίας ὁ ἡγεμὼν* 89 *τῆς Σπάρ|της τούσδε τέ σοι χαρίζεσθαι βουλόμενος ἀποπέμπει δορὶ ἑλών, καὶ γνώμην ποιοῦμαι, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ, θυγατέρα τε σὴν γῆμαι καί σοι Σπάρτην τε καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ὑποχείριον ποιῆσαι. δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶ-|ναι ταῦτα πρᾶξαι μετὰ σοῦ βουλευόμενος. εἰ οὖν τί σε τούτων ἀρέσκει, πέμπε ἄνδρα πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν δι' οὗ τὸ λοιπὸν τοὺς λόγους ποιησόμεθα.“ τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου.* **129.** *Ξέρξης δὲ ἥσθη τε τῇ ἐπιστολῇ καὶ ἀποστέλλει Ἀρτάβαζον τὸν Φαρνάκου ἐπὶ θάλασσαν | καὶ κελεύει αὐτὸν τήν τε Δασκυλῖτιν σατραπείαν παραλαβεῖν Μεγαβάτην ἀπαλλάξαντα, ὃς πρότερον ἦρχε, καὶ παρὰ Παυσανίαν ἐς Βυζάντιον ἐπιστολὴν ἀντεπετίθει αὐτῷ ὡς τάχιστα διαπέμψαι καὶ τὴν σφραγῖδα ἀποδεῖξαι, καὶ ἤν τι αὐτῷ Παυσανίας παραγγέλλῃ περὶ | τῶν ἑαυτοῦ*

ABCEFG m_3

1—2 *μὲν... δὲ ἔρ-* om. C | *Ἑλληνικὸν*] *Μηδικὸν* coni. Gebhardt. vix recte || 2 post *ἔργῳ* add. **c** *βουλόμενος* || 3 *ἐνεχείρησεν* **b** *ἐπεχείρησεν* **c** || 4 *κατέθεντο* C || 8 *τινος* AB || 9 *ἔλαβον* B m_3 || 11 *ὥπερ* **c** *ὧι* **b** || 15 *χαρίζεσθαι* om. G, in marg. *χαρίσασθαι* G_1 || 17 *σὴν* **c** *τὴν σὴν* **b** | alt. *τε* om. **c** || 20 *πέμπε*+ C || 22 *τῆς ἐπιστολῆς* E || 23 *Φανάκου* F || 24 *Δασκυλῖτην* C *-λίτην* E[G] | *σατραπίαν* CE[G] || 26 *ἀντεπιτίθει* E

πραγμάτων, πράσσειν ὡς ἄριστα καὶ πιστότατα. ὁ δὲ 2
ἀφικόμενος τά τε ἄλλα ἐποίησεν ὥσπερ εἴρητο καὶ τὴν
ἐπιστολὴν διέπεμψεν. ἀντ⌜εν⌝εγέγραπτο δὲ τάδε· „⌜Ὧδε 3
λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Παυσανίᾳ· καὶ τῶν ἀνδρῶν οὕς
μοι πέραν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου ἔσωσας | κείσεταί 20
σοι εὐεργεσία ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἐς αἰεὶ ἀνάγραπτος,
καὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἀπὸ σοῦ ἀρέσκομαι. καί σε μήτε
νὺξ μήθ' ἡμέρα ἐπισχέτω ὥστε ἀνεῖναι πράσσειν τι ὧν
ἐμοὶ ὑπισχνεῖ, μηδὲ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου δαπάνῃ κεκω-
λύσθω μηδὲ στρατιᾶς πλήθει, εἴ ποι δεῖ | παραγίγνεσθαι, 25
ἀλλὰ μετ' Ἀρταβάζου ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ὅν σοι ἔπεμψα,
πρᾶσσε θαρσῶν καὶ τὰ ἐμὰ καὶ τὰ σὰ ὅπῃ κάλλιστα καὶ
ἄριστα ἕξει ἀμφοτέροις.“ **130.** ταῦτα λαβὼν ὁ Παυ-
σανίας τὰ γράμματα, ὧν καὶ πρότερον ἐν μεγάλῳ ἀξιώ-
ματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν Πλαταιᾶ|σιν ἡγεμονίαν, 30
πολλῷ τότε μᾶλλον ἦρτο καὶ οὐκέτι ἐδύνατο ἐν τῷ καθ-
εστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν, ἀλλὰ σκευάς τε Μηδικὰς ἐν-
δυόμενος ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξήει καὶ διὰ τῆς Θρᾴκης πο-
ρευόμενον αὐτὸν Μῆδοι καὶ Αἰ|γύπτιοι ἐδορυφόρουν, τρά- 90
πεζάν τε Περσικὴν παρετίθετο καὶ κατέχειν τὴν διάνοιαν
οὐκ ἐδύνατο, ἀλλ' ἔργοις βραχέσι προυδήλου ἃ τῇ γνώμῃ
μειζόνως ἐς ἔπειτα ἔμελλε πράξειν. δυσπρόσοδόν τε αὐτὸν 2
παρεῖχε καὶ τῇ ὀργῇ | οὕτω χαλεπῇ ἐχρῆτο ἐς πάντας 5
ὁμοίως ὥστε μηδένα δύνασθαι προσιέναι· δι' ὅπερ καὶ
πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἥκιστα ἡ ξυμμαχία μετέστη.
131. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι τό τε πρῶτον δι'
αὐτὰ ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ τῇ Ἑρμιονίδι

ABCEFGm_3

3 *ἀντενεγέγραπτο* coni. Herw. *ἀντεπεγέγραπτο* **c** *ἀντεγέγραπτο* **b** ‖ 5 *διέσωσας* G | *κείσεταί* **c** EF, schol. (*εὐεργέτης κληθήσῃ*), Thom. Mag. 44 *κεῖταί* ABm_3 ‖ 7 alt. *τοῖς*] *τοῖ* C ‖ 8 *μήθ'* G *μήτ'* C *μήτε* **b** ‖ 9 *κεκώλυσο* Poppo, sed cf. Ros 345 ‖ 10 *δεῖ*] *ει* in lit. c_2 ‖ 14 *πρότερον* **b** *πρῶτον* **c** ‖ 16 *μᾶλλον τότε* Bm_3 | *καθεστῶτι* **c** *καθεστηκότι* **b** (cf. Meisterh.^{3} 190) ‖ 25 *μετέστη*] *με* in lit. B_1 ‖ 26—27 *δι' αὐτὰ*] *διὰ* C ‖ 27 *ἀνεκαλέσαντο* F | *Ἑρμιωνίδι* C

νηὶ τὸ δεύτερον ἐκπλεύ|σας οὐ κελευσάντων αὐτῶν τοιαῦτα ἐφαίνετο ποιῶν, καὶ ἐκ τοῦ Βυζαντίου βίᾳ ὑπ᾽ Ἀθηναίων ἐκπολιορκηθεὶς ἐς μὲν τὴν Σπάρτην οὐκ ἐπανεχώρει, ἐς δὲ Κολωνὰς τὰς Τρῳάδας ἱδρυθεὶς πράσσων τε ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἐς τοὺς βαρβάρους καὶ οὐκ ἐπ᾽ ἀγαθῷ τὴν μονὴν ποιού|μενος, οὕτω δὴ οὐκέτι ἐπέσχον, ἀλλὰ πέμψαντες κήρυκα οἱ ἔφοροι καὶ σκυτάλην εἶπον τοῦ κήρυκος μὴ λείπεσθαι, εἰ δὲ μή, πόλεμον αὐτῷ
2 Σπαρτιάτας προαγορεύειν. ὁ δὲ βουλόμενος ὡς ἥκιστα ὕποπτος εἶναι καὶ πιστεύων χρήμασι διαλύσειν τὴν διαβολὴν ἀνεχώρει τὸ | δεύτερον ἐς Σπάρτην. καὶ ἐς μὲν τὴν εἰρκτὴν ἐσπίπτει τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐφόρων (ἔξεστι δὲ τοῖς ἐφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο), ἔπειτα διαπραξάμενος ὕστερον ἐξῆλθε καὶ καθίστησιν ἑαυτὸν ἐς κρίσιν τοῖς βουλομένοις περὶ αὐτῶν ἐλέγχειν. **132.** καὶ φανερὸν μὲν εἶχον οὐ|δὲν οἱ Σπαρτιᾶται σημεῖον, οὔτε οἱ ἐχθροὶ οὔτε ἡ πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν πιστεύσαντες βεβαίως ἐτιμωροῦντο ἄνδρα γένους τε τοῦ βασιλείου ὄντα καὶ ἐν τῷ παρόντι τιμὴν ἔχοντα (Πλείσταρχον γὰρ τὸν Λεωνίδου ὄντα βασιλέα καὶ νέον ἔτι ἀνεψιὸς ὢν ἐπετρόπευεν),
2 ὑποψίας | δὲ πολλὰς παρεῖχε τῇ τε παρανομίᾳ καὶ ζηλώσει τῶν βαρβάρων μὴ ἴσος βούλεσθαι εἶναι τοῖς παροῦσι, ⟨καὶ⟩ τά τε ἄλλα αὐτοῦ ἀνεσκόπουν εἴ τί που ἐξεδεδιήτητο τῶν καθεστώτων νομίμων καὶ ὅτι ἐπὶ τὸν τρίποδά ποτε τὸν ἐν Δελφοῖς, ὃν ἀνέθεσαν οἱ Ἕλληνες
91 ἀπὸ τῶν Μή|δων ἀκροθίνιον, ἠξίωσεν ἐπιγράψασθαι αὐτὸς ἰδίᾳ τὸ ἐλεγεῖον τόδε·

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων,
Παυσανίας Φοίβῳ μνῆμ᾽ ἀνέθηκε τόδε.

ABCEFG m_3

4 *ἱδρυνθεὶς* **c** E || 5 *ἐς* **c** *πρὸς* **b** || 6 *ἔπασχον* E m_3 || 8 *λίπεσθαι* C || 9 *προσαγορεύειν* B || 10 *διαβολὴν* **b** *παραβολὴν* C[G] || 15 *αὐτῶν* C⟨G⟩ *αὐτὸν* **b** || 16—17 *οἱ ἐχθροὶ οὔτε* om. AB m_3 || 20 *ἐπετρόπευσεν* E || 21 *δὲ*] *τε* C || 22 *ἴσως* E || 23 *καὶ* add. Ullrich || 24 *ἐξεδεδιαιτητο* E || 25 *ποτε*] *τε* B m_3 | *τὸν*] *τῶν* C || 27 *ἐλεῖον* C || 28 *ἀρχὸς* B m_3

| τὸ μὲν οὖν ἐλεγεῖον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλαψαν εὐ- 3
θὺς τότε ἀπὸ τοῦ τρίποδος τοῦτο καὶ ἐπέγραψαν ὀνο-
μαστὶ τὰς πόλεις ὅσαι ξυγκαθελοῦσαι τὸν βάρβαρον ἔστη-
σαν τὸ ἀνάθημα· τοῦ μέντοι Παυσανίου ἀδίκημα καὶ
5 ⟨τότε⟩ τοῦτ' ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπεί γε δὴ ἐν τούτῳ καθ-
ειστήκει, πολλῷ μᾶλλον παρόμοιον πραχθῆναι ἐφαίνετο
τῇ παρούσῃ διανοίᾳ. ἐπυνθάνοντο δὲ καὶ ἐς τοὺς Εἵλω- 4
τας πράσσειν τι αὐτόν, καὶ ἦν δὲ οὕτως· ἐλευθέρωσίν
τε γὰρ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς καὶ πολιτείαν, ἢν ξυνεπανα-
10 στῶσι καὶ τὸ πᾶν ξυγκατεργάσωνται. ἀλλ' οὐδ' ὡς, οὐδὲ 5
τῶν | Εἱλώτων μηνυταῖς τισι πιστεύσαντες, ἠξίωσαν νεώ-
τερόν τι ποιεῖν ἐς αὐτόν, χρώμενοι τῷ τρόπῳ ᾧπερ εἰώ-
θασιν ἐς σφᾶς αὐτούς, μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ ἀνδρὸς Σπαρ-
τιάτου ἄνευ ἀναμφισβητήτων τεκμηρίων βουλεῦσαί τι
15 ἀνήκεστον, πρίν γε δὴ αὐτοῖς, ὡς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς
| τελευταίας βασιλεῖ ἐπιστολὰς πρὸς Ἀρτάβαζον κομιεῖν,
ἀνὴρ Ἀργίλιος, παιδικά ποτε ὢν αὐτοῦ καὶ πιστότατος
ἐκείνῳ, μηνυτὴς γίγνεται, δείσας κατὰ ἐνθύμησίν τινα
ὅτι οὐδείς πω τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο,
20 καὶ παρασημηνάμενος, ἵνα, ἢν ψευσθῇ τῆς | δόξης ἢ καὶ
ἐκεῖνός τι μεταγράψαι αἰτήσῃ, μὴ ἐπιγνῷ, λύει τὰς ἐπι-
στολάς, ἐν αἷς ὑπονοήσας τι τοιοῦτον προσεπεστάλθαι καὶ
αὐτὸν ηὗρεν ἐγγεγραμμένον κτείνειν. **133.** τότε δὴ οἱ
ἔφοροι δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμματα μᾶλλον μὲν ἐπί-
25 στευσαν, αὐτήκοοι δὲ βουληθέντες ἔτι γε|νέσθαι αὐτοῦ

ABCEFGm_3

2 *τοῦτο*] *τούτου* C || **3—4** *ἔστησαν τὸ* FG *ἐστήσαντο* ABCEm_3 || **5** *τότε* add. Gomme post Struve, qui *τότ'* pro *τοῦτ'* coniecerat | *ἐπεί γε δὴ* C *ἐπειδὴ* **b** et fort. G || **6** *ἐφαίνετο*] *ἐβούλετο* C || **7** *δὲ* om. E || **7—8** *αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς Εἵλ. πράσσειν τί* Bm_3 *πράσσειν τί αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς Εἵλ.* A et ex corr. B_1 || **10** *ξυγκατεργάσονται* C(?)E || **12** *ᾧπερ*] *ὥ* G || **19** *αὐτοῦ* Powell Cl. Q. 28, 1934, 170 *ἑαυτοῦ* codd. || **20** *παρασημηνάμενος* ex Polluce VIII 27 rescr. Hude *παραποιησάμενος σφραγῖδα* codd. || **22** *τοιοῦτον* **c** *τοιοῦτο* **b** || **23** *αὐτὸν* recc. *αὐτὸν* codd. | *δὴ*] *δὲ* AEF || **25** *βουλευθέντες* ABFm_3

Παυσανίου τι λέγοντος, ἀπὸ παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον ἱκέτου οἰχομένου καὶ σκηνωσαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην, ἐς ἣν τῶν {τε} ἐφόρων ἐντός τινας
92 *ἔκρυψε, καὶ Παυσανίου ὡς αὐτὸν | ἐλθόντος καὶ ἐρωτῶντος τὴν πρόφασιν τῆς ἱκετείας ἤσθοντο πάντα σαφῶς, αἰτιωμένου τοῦ ἀνθρώπου τά τε περὶ αὐτοῦ γραφέντα καὶ τἄλλ' ἀποφαίνοντος καθ' ἕκαστον, ὡς οὐδὲν πώποτε αὐτὸν ἐν ταῖς πρὸς βασιλέα | διακονίαις παραβάλοιτο, προτιμηθείη δὲ ἐν ἴσῳ τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων ἀποθανεῖν, κἀκείνου αὐτά τε ταῦτα ξυνομολογοῦντος καὶ περὶ τοῦ παρόντος οὐκ ἐῶντος ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ πίστιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διδόντος τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀξιοῦντος ὡς τάχιστα πορεύεσθαι καὶ μὴ | τὰ πρασσόμενα διακωλύειν.*
134. *ἀκούσαντες δὲ ἀκριβῶς τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ ἔφοροι, βεβαίως δὲ ἤδη εἰδότες ἐν τῇ πόλει τὴν ξύλληψιν ἐποιοῦντο. λέγεται δ' αὐτὸν μέλλοντα ξυλληφθήσεσθαι ἐν τῇ ὁδῷ, ἑνὸς μὲν τῶν ἐφόρων τὸ πρόσωπον προσιόντος ὡς εἶδε, γνῶναι ἐφ' ᾧ | ἐχώρει, ἄλλου δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου καὶ δηλώσαντος εὐνοίᾳ, πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς Χαλκιοίκου χωρῆσαι δρόμῳ καὶ προκαταφυγεῖν· ἦν δ'*
ἐγγὺς τὸ τέμενος. καὶ ἐς οἴκημα οὐ μέγα δ ἦν τοῦ ἱεροῦ
2 *ἐσελθών, ἵνα μὴ ὑπαίθριος ταλαιπωροίη, ἡσύχαζεν. οἱ δὲ*
τὸ παραυ|τίκα μὲν ὑστέρησαν τῇ διώξει, μετὰ δὲ τοῦτο τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεῖλον καὶ τὰς θύρας ἔνδον ὄντα τηρήσαντες αὐτὸν καὶ ἀπολαβόντες ἔσω ἀπωκοδόμησαν, προσκαθεζόμενοί τε ἐξεπολιόρκησαν λιμῷ.
3 *καὶ μέλλοντος αὐτοῦ ἀποψύχειν ὥσπερ εἶχεν ἐν τῷ οἰκή-*
μα|τι, αἰσθόμενοι ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουν
4 *ὄντα, καὶ ἐξαχθεὶς ἀπέθανε παραχρῆμα. καὶ αὐτὸν ἐμέλ-*

ABCEFGm_3

2 *σκηνωσαμένου* recc. *σκηνησαμένου* **c b** || **3** *τε* del. Poppo || **7** *οὐδὲ* B(?)m_3 || **8** *παραβάλλοιτο* B || **10** *τε* om. **b** || **12** *ὡς* om. C[G] || **13** *τὰ* om. **c** || **21** *δ ἦν τοῦ ἱεροῦ* in lit. g_2 || **22** *ἐσελθών*] *καταφυγὼν* G || **24** *ὄρον* ABFm_3 || **27** *μέλλον* F | *ἀποψυχεῖν* C | *εἶχεν* **c** *εἶχον* **b** || **28** *αἰσθόμενοι* **c** *αἰσθόμενοί τε* **b** | *ἐκ τοῦ ἱεροῦ* in lit. g_2

λησαν μὲν ἐς τὸν Κεάδαν, οὗπερ τοὺς κακούργους, ἐμβαλεῖν· ἔπειτα ἔδοξε πλησίον που κατορύξαι. ὁ δὲ θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς τόν τε τάφον ὕστερον ἔχρησε | τοῖς Λακεδαιμονίοις μετενεγκεῖν οὗπερ ἀπέθανε (καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὁ γραφῇ στῆλαι δη|λοῦσι), καὶ ὡς ἄγος αὐτοῖς ὂν τὸ πεπραγμένον δύο σώματα ἀνθ' ἑνὸς τῇ Χαλκιοίκῳ ἀποδοῦναι. οἱ δὲ ποιησάμενοι χαλκοῦς ἀνδριάντας δύο ὡς ἀντὶ Παυσανίου ἀνέθεσαν.

135. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ὡς καὶ τοῦ θεοῦ ἄγος κρί|ναντος, ἀντεπέταξαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐλαύνειν αὐτό. τοῦ δὲ μηδισμοῦ τοῦ Παυσανίου οἱ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις πέμψαντες παρὰ τοὺς Ἀθηναίους ξυνεπῃτιῶντο καὶ τὸν Θεμιστοκλέα, ὡς ηὕρισκον ἐκ τῶν Παυσανίου ἐλέγχων, ἠξίουν τε τοῖς αὐτοῖς κολάζεσθαι αὐτόν. | οἱ δὲ πεισθέντες (ἔτυχε γὰρ ὠστρακισμένος καὶ ἔχων δίαιταν μὲν ἐν Ἄργει, ἐπιφοιτῶν δὲ καὶ ἐς τὴν ἄλλην Πελοπόνησον) πέμπουσι μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἑτοίμων ὄντων ξυνδιώκειν ἄνδρας οἷς εἴρητο ἄγειν ὅπου ἂν περιτύχωσιν.

136. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς προαισθόμενος φεύγει ἐκ | Πελοποννήσου ἐς Κέρκυραν, ὧν αὐτῶν εὐεργέτης. δεδιέναι δὲ φασκόντων Κερκυραίων ἔχειν αὐτὸν ὥστε Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἀπεχθέσθαι, διακομίζεται ὑπ' αὐτῶν ἐς τὴν ἤπειρον τὴν καταντικρύ. καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῶν προστεταγμένων κατὰ πύστιν ᾗ χωροίη, | ἀναγκάζεται κατά τι ἄπορον παρὰ Ἄδμητον τὸν Μολοσσῶν βασιλέα ὄντα αὐτῷ οὐ φίλον καταλῦσαι. καὶ ὁ μὲν οὐκ ἔτυχεν ἐπιδημῶν, ὁ δὲ τῆς γυναικὸς ἱκέτης γενόμενος διδάσκεται

ABCEFGm_3

1 *Κεάδαν* C(?)F schol. (etiam Patm.) *Καιάδαν* ABEGm_3 | *ἐμβαλεῖν* E (aor. etiam schol.: *ἐμβαλεῖν δηλονότι*) *ἐμβάλλειν* AB (*εἰώθεσαν* suprascr. A_1B_1) *εἰώθεσαν ἐμβάλλειν* F *ἐμβάλλειν εἰώθεσαν* m_3 *ἐσβάλλειν εἰώθασιν* C *εἰώθεσαν ἐσβάλλειν* in lit. G || 5 *προτενίσματι* BE | 5 et 9 *ἄγος* E || 11 *τῷ Παυσανίᾳ* coni. M. Wallies BPhW. 1919, 909 | *οἱ* om. **b** || 13 *Παυσανίου* C *περὶ Παυσανίαν* **b**G || 14 *τοῖς αὐτοῖς*] *αὐτοὺς* G || 21 *φάσκων τῶν* C[G] || 22 *ἀπεχθέσθαι* coni. Herw., cf. schol. (*ἐχθρὸς γενέσθαι*) *ἀπέχθεσθαι* ABCF *ἀπέχεσθαι* E m_3[G] (*ἀπέχθεσθαι* R, conicias etiam ⟨G⟩)| *διακομίζεσθαι* B || 24 *προστεταγμένον* B *προτεταγμένων* G

ὑπ᾽ αὐτῆς τὸν παῖδα σφῶν λαβὼν καθέζεσθαι ἐπὶ τὴν
25 4 ἑστίαν. καὶ ἐλθόντος οὐ πολὺ ὕστε|ρον τοῦ Ἀδμήτου δη-
λοῖ τε ὅς ἐστι καὶ οὐκ ἀξιοῖ, εἴ τι ἄρα αὐτὸς ἀντεῖπεν
αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ, φεύγοντα τιμωρεῖσθαι· καὶ
γὰρ ἂν ὑπ᾽ ἐκείνου πολλῷ ἀσθενεστέρου ἐν τῷ παρόντι 5
κακῶς πάσχειν, γενναῖον δὲ εἶναι τοὺς ὁμοίους ἀπὸ τοῦ
30 ἴσου τιμωρεῖσθαι. καὶ | ἅμα αὐτὸς μὲν ἐκείνῳ χρείας
τινὸς καὶ οὐκ ἐς τὸ σῶμα σῴζεσθαι ἐναντιωθῆναι, ἐκεῖ-
νον δ᾽ ἄν, εἰ ἐκδοίη αὐτόν (εἰπὼν ὑφ᾽ ὧν καὶ ἐφ᾽ ᾧ διώ-
94 κεται), σωτηρίας ἂν | τῆς ψυχῆς ἀποστερῆσαι. **137.** ὁ 10
δὲ ἀκούσας ἀνίστησί τε αὐτὸν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ υἱέος
(ὥσπερ καὶ ἔχων αὐτὸν ἐκαθέζετο, καὶ μέγιστον ἦν ἱκέ-
τευμα τοῦτο) καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ τοῖς Λακεδαιμονίοις
5 καὶ Ἀθηναίοις ἐλθοῦσι | καὶ πολλὰ εἰποῦσιν οὐκ ἐκδί-
δωσιν, ἀλλ᾽ ἀποστέλλει βουλόμενον ὡς βασιλέα πορευ- 15
θῆναι ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν πεζῇ ἐς Πύδναν τὴν
2 Ἀλεξάνδρου. ἐν ᾗ ὁλκάδος τυχὼν ἀναγομέ|ης ἐπ᾽ Ἰωνίας
καὶ ἐπιβὰς καταφέρεται χειμῶνι ἐς τὸ Ἀθηναίων στρα-
10 τόπεδον ὃ ἐπολιόρκει | Νάξον. καὶ (ἦν γὰρ ἀγνὼς τοῖς
ἐν τῇ νηΐ) δείσας φράζει τῷ ναυκλήρῳ ὅστις ἐστὶ καὶ 20
δι᾽ ἃ φεύγει, καὶ εἰ μὴ σώσει αὐτόν, ἔφη ἐρεῖν ὅτι χρή-
μασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγει· τὴν δὲ ἀσφάλειαν εἶναι μηδένα
ἐκβῆναι ἐκ τῆς νεὼς μέχρι πλοῦς γένηται· πειθομένῳ δ᾽
15 αὐτῷ χάριν | ἀπομνήσεσθαι ⌜κατ᾽⌝ ἀξίαν. ὁ δὲ ναύκληρος
ποιεῖ τε ταῦτα καὶ ἀποσαλεύσας ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ 25
3 τοῦ στρατοπέδου ὕστερον ἀφικνεῖται ἐς Ἔφεσον. καὶ ὁ
Θεμιστοκλῆς ἐκεῖνόν τε ἐθεράπευσε χρημάτων δόσει
(ἦλθε γὰρ αὐτῷ ὕστερον ἔκ τε Ἀθηνῶν παρὰ τῶν φίλων

ABCEFGm_3

1 καθέζεσθαι recc. καθίζεσθαι **c b** || **3** ἀσθενεστέρου **c b** ἀοθενέστερος recc. || **7** ἅμα **c** Θεμιοτοκλῆς (ὁ Θ. E) ἅμα **b** | μὲν] μὲν ἐν τῶι Ἀδμήτωι E || **9** ἐκδοίη] ἐκδόηι τὸν Ἄδμητον E | αυ:τὸν G || **11** υἱέως G || **12** αὐτὸν del. Heilmann, coll. schol. (αὐτῷ τῷ οχήματι), nolui || **13** post τοῖς add. τε C || **17** Ἀλεξ-άνδρου τοῦ φιλέλληνος E | Ἰώνας B || **18** καὶ ἐπιβὰς in lit. g_2 || **21** δι᾽ ἃ φεύγει **c** F διαφεύγει ABEm_3 | σώιση E || **24** καὶ ἀξίαν C, corr. Hude καὶ om. **b** G || **25** ποιεῖ τε] ποιεῖται ABm_3

καὶ ἐξ Ἄργους | ἃ ὑπεξέκειτο) καὶ μετὰ τῶν κάτω
Περσῶν τινος πορευθεὶς ἄνω ἐσπέμπει γράμματα πρὸς
βασιλέα Ἀρτοξέρξην τὸν Ξέρξου νεωστὶ βασιλεύοντα. ἐδή- 4
λου δὲ ἡ γραφὴ ὅτι „Θεμιστοκλῆς ἥκω παρὰ σέ, ὃς
κακὰ μὲν πλεῖστα Ἑλλήνων εἴργασμαι τὸν ὑμέτερον οἶ-
κον, ὅσον χρόνον τὸν | σὸν πατέρα ἐπιόντα ἐμοὶ ἀνάγκη
ἠμυνόμην, πολὺ δ' ἔτι πλείω ἀγαθά, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀσφα-
λεῖ μὲν ἐμοί, ἐκείνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἡ ἀποκομιδὴ
ἐγίγνετο. καί μοι εὐεργεσία ὀφείλεται (γράψας τήν τε ἐκ
Σαλαμῖνος προάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τὴν τῶν
γεφυρῶν, ἣν | ψευδῶς προσεποιήσατο, τότε δι' αὐτὸν οὐ
διάλυσιν), καὶ νῦν ἔχων σε μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι πάρ-
ειμι διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν φιλίαν.
βούλομαι δ' ἐνιαυτὸν ἐπισχὼν αὐτός σοι περὶ ὧν ἥκω
δηλῶσαι." **138.** βασιλεὺς δέ, ὡς λέγεται, ἐθαύμασέ τε
αὐτοῦ τὴν διά|νοιαν καὶ ἐκέλευε ποιεῖν οὕτω. ὁ δ' ἐν τῷ
χρόνῳ δν ἐπέσχε τῆς τε Περσίδος γλώσσης ὅσα ἐδύνατο
κατενόησε καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῆς χώρας· ἀφικόμε- 2
νος δὲ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν γίγνεται παρ' αὐτῷ μέγας καὶ
ὅσος οὐ|δείς πω Ἑλλήνων διά τε τὴν προϋπάρχουσαν 5
ἀξίωσιν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐλπίδα ἣν ὑπετίθει αὐτῷ
δουλώσειν, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ πεῖραν διδοὺς ξυνετὸς
φαίνεσθαι. ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως 3
ἰσχὺν δηλώσας καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον ἑτέρου
ἄξιος | θαυμάσαι· οἰκείᾳ γὰρ ξυνέσει καὶ οὔτε προμαθὼν 10
ἐς αὐτὴν οὐδὲν οὔτ' ἐπιμαθών, τῶν τε παραχρῆμα δι'
ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων καὶ τῶν μελλόντων
ἐπὶ πλεῖστον τοῦ γενησομένου ἄριστος εἰκαστής· καὶ ἃ
μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι, καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε, ὧν δ'
ἄπειρος εἴη, κρῖναι ἱκανῶς οὐκ ἀπήλλακτο, τό τε ἄμει- 15

ABCEFGm_3

2 πρὸς **c** εἰς **b** (cf. Ros 134) || **3** Ἀρταξέρξην EGm_3 || **7** δέ τι G || **9** τε om. **b** || **11** προσεποιήσατό τε **b** | αὐτὸν F αυτὸν B αὐτὸν ACEm_3[G] || **16** ἐκέλευσε Gm_3 | οὕτω codd. οὕτως vulg. || **17** τε C⟨G⟩, om. **b** || **20** τε **b** ⟨G⟩, om. C || **23—25** de iungendis ἦν ... δηλώσας καὶ... ἄξιος v. Ros 56 || **27** κράτιστος om. A || **29** ἔχει G

νον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔτι προεώρα μάλιστα. καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν φύσεως μὲν δυνάμει, μελέτης δὲ βραχύτητι κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγέ-
4 *νετο. νοσήσας δὲ τελευτᾷ τὸν βίον· λέγουσι δέ τινες*
20 *| καὶ ἑκούσιον φαρμάκῳ ἀποθανεῖν αὐτόν, ἀδύνατον νομί-* 5
5 *σαντα εἶναι ἐπιτελέσαι βασιλεῖ ἃ ὑπέσχετο. μνημεῖον μὲν οὖν αὐτοῦ ἐν Μαγνησίᾳ ἐστὶ τῇ Ἀσιανῇ ἐν τῇ ἀγορᾷ· ταύτης γὰρ ἦρχε τῆς χώρας, δόντος βασιλέως αὐτῷ Μα-*
25 *γνησίαν μὲν ἄρτον, ἣ προσέφερε πεντήκοντα τά|λαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ, Λάμψακον δὲ οἶνον (ἐδόκει γὰρ πολυοινό-* 10
6 *τατον τῶν τότε εἶναι), Μυοῦντα δὲ ὄψον. τὰ δὲ ὀστᾶ φασι κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοντες οἴκαδε κελεύσαντος ἐκείνου καὶ τεθῆναι κρύφα Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἀτ-*
30 *τικῇ· οὐ γὰρ ἐξῆν θάπτειν ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ φεύ|γοντος. τὰ μὲν κατὰ Παυσανίαν τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ Θεμιστο-* 15
κλέα τὸν Ἀθηναῖον λαμπροτάτους γενομένους τῶν καθ' ἑαυτοὺς Ἑλλήνων οὕτως ἐτελεύτησεν.

139. *Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης πρεσβείας τοιαῦτα ἐπέταξάν τε καὶ ἀντεκελεύσθησαν περὶ τῶν ἐνα-*
35 *|γῶν τῆς ἐλάσεως· ὕστερον δὲ φοιτῶντες παρὰ Ἀθη-* 20
ναίους Ποτειδαίας τε ἀπανίστασθαι ἐκέλευον καὶ Αἴγι-
96 *ναν | αὐτόνομον ἀφιέναι, καὶ μάλιστά γε πάντων καὶ ἐνδηλότατα προύλεγον τὸ περὶ Μεγαρέων ψήφισμα καθελοῦσι μὴ ἂν γίγνεσθαι πόλεμον, ἐν ᾧ εἴρητο αὐτοὺς μὴ χρῆσθαι τοῖς λιμέσι τοῖς ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ μηδὲ τῇ* 25
5 2 *| Ἀττικῇ ἀγορᾷ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι οὔτε ταῦλλα ὑπήκουον οὔτε τὸ ψήφισμα καθῄρουν, ἐπικαλοῦντες ἐπεργασίαν Μεγαρεῦσι τῆς γῆς τῆς ἱερᾶς καὶ τῆς ἀορίστου καὶ ἀνδρα-*
3 *πόδων ὑποδοχὴν τῶν ἀφισταμένων. τέλος δὲ ἀφικομένων*
10 *τῶν τελευταίων πρέσβεων ἐκ Λακεδαίμονος, Ῥαμ|φίου* 30
τε καὶ Μελησίππου καὶ Ἀγησάνδρου, καὶ λεγόντων ἄλλο

ABCEFGm_3

3 *οντα* G, litt. *δε* in lit. suprascr. || 5 *φαρμάκῳ*] *θανάτῳ* G || 8 *διδόντος* A || 13 *κρύφα+++Ἀθηναίων* G || 14 *φυγοντος* G || 19 *ἔταξάν* E *ἔπραξάν* G || 27 *τὸ* om. C[G] || 31 *Μελλησίππου* Bm_3 *Μελλισίππου* C[G]

μὲν οὐδὲν ὧν πρότερον εἰώθεσαν, αὐτὰ δὲ τάδε ὅτι „Λακεδαιμόνιοι βούλονται τὴν εἰρήνην εἶναι, εἴη δ' ἄν, εἰ τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους ἀφεῖτε", ποιήσαντες ἐκκλησίαν οἱ Ἀθηναῖοι γνώμας σφίσιν αὐτοῖς προυτίθεσαν, καὶ
5 | *ἐδόκει ἅπαξ περὶ ἁπάντων βουλευσαμένους ἀποκρίνα-* 15
σθαι. καὶ παριόντες ἄλλοι τε πολλοὶ ἔλεγον, ἐπ' ἀμφό- 4
τερα γιγνόμενοι ταῖς γνώμαις καὶ ὡς χρὴ πολεμεῖν καὶ ὡς μὴ ἐμπόδιον εἶναι τὸ ψήφισμα εἰρήνης, ἀλλὰ καθελεῖν, καὶ παρελθὼν Περικλῆς ὁ Ξανθίππου, ἀνὴρ κατ'
10 | *ἐκεῖνον τὸν χρόνον πρῶτος Ἀθηναίων, λέγειν τε καὶ* 20
πράσσειν δυνατώτατος, παρῄνει τοιάδε.

140. *„Τῆς μὲν γνώμης, ὦ Ἀθηναῖοι, αἰεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι, μὴ εἴκειν Πελοποννησίοις, καίπερ εἰδὼς τοὺς ἀνθρώπους οὐ τῇ αὐτῇ ὀργῇ ἀναπειθομένους τε πολεμεῖν*
15 | *καὶ ἐν τῷ ἔργῳ πράσσοντας, πρὸς δὲ τὰς ξυμφορὰς* 25
καὶ τὰς γνώμας τρεπομένους. ὁρῶ δὲ καὶ νῦν ὁμοῖα καὶ παραπλήσια ξυμβουλευτέα μοι ὄντα, καὶ τοὺς ἀναπειθομένους ὑμῶν δικαιῶ τοῖς κοινῇ δόξασιν, ἢν ἄρα τι καὶ σφαλλώμεθα, βοηθεῖν, ἢ μηδὲ κατορθοῦντας τῆς
20 | *ξυνέσεως μεταποιεῖσθαι. ἐνδέχεται γὰρ τὰς ξυμφορὰς* 30
τῶν πραγμάτων οὐχ ἧσσον ἀμαθῶς χωρῆσαι ἢ καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου· δι' ὅπερ καὶ τὴν τύχην, ὅσα ἂν παρὰ λόγον ξυμβῇ, εἰώθαμεν αἰτιᾶσθαι.

„Λακεδαιμόνιοι δὲ πρότερόν τε δῆλοι ἦσαν ἐπιβου- 2
25 *λεύοντες ἡμῖν | καὶ νῦν οὐχ ἥκιστα. εἰρημένον γὰρ δίκας* 97
μὲν τῶν διαφορῶν ἀλλήλοις διδόναι καὶ δέχεσθαι, ἔχειν δὲ ἑκατέρους ἃ ἔχομεν, οὔτε αὐτοὶ δίκας πω ᾔτησαν οὔτε

ABCEFGm_3 Π^{15}

3 *ἀφεῖτε* CE *ἀφῆτε* ABF m_3 [G] || **8** *εἶναι* incipit Π^{15} || **10** *πρῶτος ὢν Ἀθ.* Π^{15} || **11** *τοιάδε* in lit. G *τάδε* A || **12** *ὦ ἄνδρες Ἀθ.* Π^{15} Dion. Hal. 920 || **13** *μὴ* om. C || **14** *ὁρμῇ* suprascr. G_1 || **17** *μοι* ut vid. om. Π^{15} || **18** *δοξάζουσιν* E || **19** *σφαλ+ώμεθα* G || **23** *παραλόγον* B *παραλόγως* C || **25** *εἰρημένων* C || **26** *διαφόρῶν* E_1, cf. schol. Bas. (Powell Cl. Q. 30, 1936, 84) *διαφόρων καὶ διαφορῶν διενήνοχεν. τὸ μὲν γὰρ παροξύτονον δηλοῖ πραγμάτων καὶ ἐσκ....., τὸ δὲ {προ}περισπώμενον δηλοῖ διένεξιν καὶ ἀμφισβήτησιν | καὶ δέχεσθαι* om. Π^{15}

ἡμῶν διδόντων δέχονται, βούλονται δὲ πολέμῳ μᾶλλον
ἢ λό|γοις τὰ ἐγκλήματα διαλύεσθαι, καὶ ἐπιτάσσοντες
3 *ἤδη καὶ οὐκέτι αἰτιώμενοι πάρεισιν. Ποτειδαίας τε γὰρ*
ἀπανίστασθαι κελεύουσι καὶ Αἴγιναν αὐτόνομον ἀφιέναι
καὶ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα καθαιρεῖν· οἱ δὲ τελευταῖοι
οἵδε ἥκοντες καὶ τοὺς Ἕλληνας προαγορεύουσιν αὐτονό-
4 *|μους ἀφιέναι. ὑμῶν δὲ μηδεὶς νομίσῃ περὶ βραχέος ἂν*
πολεμεῖν, εἰ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα μὴ καθέλοιμεν, ὅπερ
μάλιστα προύχονται εἰ καθαιρεθείη μὴ ἂν γίγνεσθαι τὸν
πόλεμον, μηδὲ ἐν ὑμῖν αὐτοῖς αἰτίαν ὑπολίπησθε ὡς διὰ
5 *μικρὸν ἐπολεμήσατε. τὸ γὰρ βραχύ τι | τοῦτο πᾶσαν*
ὑμῶν ἔχει τὴν βεβαίωσιν καὶ πεῖραν τῆς γνώμης, οἷς εἰ
ξυγχωρήσετε, καὶ ἄλλο τι μεῖζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθε
ὡς φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαντες· ἀπισχυρισάμενοι δὲ
σαφὲς ἂν καταστήσαιτε αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν μᾶλλον
προσφέρεσθαι. **141.** *αὐτόθεν δὴ δια|νοήθητε ἢ ὑπ-*
ακούειν πρίν τι βλαβῆναι, ἢ εἰ πολεμήσομεν, ὥσπερ ἔμοιγε
ἄμεινον δοκεῖ εἶναι, καὶ ἐπὶ μεγάλῃ καὶ ἐπὶ βραχείᾳ
ὁμοίως προφάσει μὴ εἴξοντες μηδὲ ξὺν φόβῳ ἔξοντες ἃ
κεκτήμεθα. τὴν γὰρ αὐτὴν δύναται δούλωσιν ἥ τε μεγίστη
καὶ ἐλαχίστη δικαίωσις ἀπὸ τῶν | ὁμοίων πρὸ δίκης τοῖς
πέλας ἐπιτασσομένη.
2 *„Τὰ δὲ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἑκατέροις ὑπαρχόντων*
ὡς οὐκ ἀσθενέστερα ἕξομεν γνῶτε καθ' ἕκαστον ἀκούον-
3 *τες. αὐτουργοί τε γάρ εἰσι Πελοποννήσιοι καὶ οὔτε ἰδίᾳ*
οὔτ' ἐν κοινῷ χρήματά ἐστιν, ἔπειτα χρονίων πο-
λέμων | καὶ διαποντίων ἄπειροι διὰ τὸ βραχέως αὐτοὶ
4 *ἐπ' ἀλλήλους ὑπὸ πενίας ἐπιφέρειν. καὶ οἱ τοιοῦτοι οὔτε*

ABCEFGm_3 Π^{15}

2 *τὰ ἐγκλήματα ἢ λόγοις* Π^{15} || 10 *ὑπολείπησθε* E et ex corr. C_1 || 11 *τι* om. Π^{15} || 14 *ἀπισχυρισμένοι* E || 15 *καταστήσαιτε* Bm_3 suprascr. c_2 *καταστήσηται* ⟨G⟩ et in lit. c_2 *καταστήσετε* AEF [Π^{15}] || 16 *ἢ*] *ἢ*+ B || 17 *ὥσπερ* **c** et fort. Π^{15} *ὡς* **b** || 20 *ἐκε*[*κτήμεθα*] G (?) (sed *κεκτήμεθα* R) || 21 post *καὶ* add. *ἡ* **c** Π^{15} (cf. e. g. I 10, 4. 5) | *δικαίως* B || 26 *ἐστιν* C Π^{15} *ἐστιν αὐτοῖς* **b** G *αὐτοῖς ἐστιν* Syrianus II 183 (*εἰσιν αὐτοῖς* Lex. Vindob. 20) | *π*[*ολέμων* desinit Π^{15} || 27 *αὐτοῖς* E

ναῦς ⌜πληροῦν⌝ οὔτε πεζὰς στρατιὰς πολλάκις ἐκπέμπειν
δύνανται, ἀπὸ τῶν ἰδίων τε ἅμα ἀπόντες καὶ ἀπὸ τῶν
| αὐτῶν δαπανῶντες καὶ προσέτι καὶ θαλάσσης εἰργόμε- 98
νοι· αἱ δὲ περιουσίαι τοὺς πολέμους μᾶλλον ἢ αἱ βίαιοι 5
5 ἐσφοραὶ ἀνέχουσιν. σώμασί τε ἑτοιμότεροι οἱ αὐτουργοὶ
τῶν ἀνθρώπων ἢ χρήμασι πολεμεῖν, τὸ μὲν πιστὸν | ἔχον- 5
τες ἐκ τῶν κινδύνων κἂν περιγενέσθαι, τὸ δὲ οὐ βέβαιον
μὴ οὐ προαναλώσειν, ἄλλως τε κἂν παρὰ δόξαν, ὅπερ
εἰκός, ὁ πόλεμος αὐτοῖς μηκύνηται. μάχῃ μὲν γὰρ μιᾷ 6
10 πρὸς ἅπαντας Ἕλληνας δυνατοὶ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ
ξύμμαχοι ἀντίσχειν, πολεμεῖν δὲ μὴ πρὸς ὁμοίαν | ἀντι- 10
παρασκευὴν ἀδύνατοι, ὅταν μήτε βουλευτηρίῳ ἑνὶ χρώ-
μενοι παραχρῆμά τι ὀξέως ἐπιτελῶσι πάντες τε ἰσόψη-
φοι ὄντες καὶ οὐχ ὁμόφυλοι τὸ ἐφ' ἑαυτὸν ἕκαστος σπεύ-
15 δῃ· ἐξ ὧν φιλεῖ μηδὲν ἐπιτελὲς γίγνεσθαι. καὶ γὰρ οἱ 7
μὲν ὡς μάλιστα τιμωρήσασθαί τινα βούλονται, | οἱ δὲ 15
ὡς ἥκιστα τὰ οἰκεῖα φθεῖραι. χρόνιοί τε ξυνιόντες ἐν
βραχεῖ μὲν μορίῳ σκοποῦσί τι τῶν κοινῶν, τῷ δὲ πλέονι
τὰ οἰκεῖα πράσσουσι, καὶ ἕκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ
20 ἀμέλειαν οἴεται βλάψειν, μέλειν δέ τινι καὶ ἄλλῳ ὑπὲρ
ἑαυτοῦ τι προϊδεῖν, ὥστε τῷ αὐτῷ ὑπὸ | ἁπάντων ἰδίᾳ 20
δοξάσματι λανθάνειν τὸ κοινὸν ἁθρόον φθειρόμενον.
142. μέγιστον δέ, τῇ τῶν χρημάτων σπάνει κωλύσονται,
ὅταν σχολῇ αὐτὰ ποριζόμενοι διαμέλλωσιν· τοῦ δὲ πο-
25 λέμου οἱ καιροὶ οὐ μενετοί. καὶ μὴν οὐδ' ἡ ἐπιτείχισις 2
οὐδὲ τὸ ναυτικὸν αὐτῶν ἄξιον φοβηθῆναι. | τὴν μὲν γὰρ 3 25
χαλεπὸν καὶ ἐν εἰρήνῃ πόλιν ἀντίπαλον κατασκευάσασθαι, ἥ
που δὴ ἐν πολεμίᾳ τε καὶ οὐχ ἧσσον ἐκείνοις ἡμῶν
ἀντεπιτετειχισμένων· φρούριον δ' εἰ ποιήσονται, τῆς μὲν 4

ABCEFGm_3

1 πληροῦντες codd., emend. Herw. || **3** αὐτῶν codd., corr. Steph. || **8** οὐ om. E || **11** ἀντισχεῖν codd., corr. Kr. || **14** αὑτὸν C ἑαυτῶν G | σπεύδει AFG et ex -η corr. C_1 || **17** χρόνιον B || **20** μέλλειν Bm_3 || **21** post ἁπάντων **c** οἴεται || **22** ἀθρόως F || **23** σπάνῃ E || **24** σχολὴν E || **25** με: νετοί B || **27** κατασκευάσασθαι **c** παρασκευάσασθαι **b** | ᾗ F. ἤ ABCm_3 ᾗ G ᾗ E

γῆς βλάπτοιεν ἄν τι μέρος καταδρομαῖς καὶ αὐτομολίαις,
30 οὐ μέντοι ἱκανόν | γε ἔσται ἐπιτειχίζειν τε κωλύειν ἡμᾶς
πλεύσαντας ἐν τῇ ἐκείνων καί, ἥπερ ἰσχύομεν, ταῖς ναυ-
5 σὶν ἀμύνεσθαι. πλέον γὰρ ὅμως ἡμεῖς ἔχομεν τοῦ κατὰ
γῆν ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἐμπειρίας ἢ ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ κατ' 5
6 ἤπειρον ἐς τὰ ναυτικά. τὸ δὲ τῆς θαλάσσης ἐπιστήμονας
99 7 γενέσθαι οὐ | ῥᾳδίως αὐτοῖς προσγενήσεται. οὐδὲ γὰρ
ὑμεῖς, μελετῶντες αὐτὸ εὐθὺς ἀπὸ τῶν Μηδικῶν, ἐξείργα-
σθέ πω· πῶς δὴ ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι, καὶ
προσέτι οὐδὲ μελετῆσαι ἐασόμενοι διὰ τὸ ὑφ' ἡμῶν πολ- 10
5 8 λαῖς ναυσὶν αἰεὶ | ἐφορμεῖσθαι, ἄξιον ἄν τι δρῷεν; πρὸς
μὲν γὰρ ὀλίγας ἐφορμούσας κἂν διακινδυνεύσειαν πλήθει
τὴν ἀμαθίαν θρασύνοντες, πολλαῖς δὲ εἰργόμενοι ἡσυχά-
σουσι, καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντι ἀξυνετώτεροι ἔσονται καὶ
9 δι' αὐτὸ καὶ ὀκνηρότεροι. τὸ δὲ ναυτικὸν τέχνης ἐστίν, 15
10 ὥσπερ | καὶ ἄλλο τι, καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὅταν τύχῃ, ἐκ
παρέργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον μηδὲν ἐκείνῳ πάρ-
εργον ἄλλο γίγνεσθαι. **143.** εἴ τε καὶ κινήσαντες τῶν
Ὀλυμπίασιν ἢ Δελφοῖς χρημάτων μισθῷ μείζονι πειρῷντο ἡμῶν ὑπολαβεῖν τοὺς ξένους τῶν ναυτῶν, μὴ ὄντων 20
15 μὲν ἡμῶν | ἀντιπάλων ἐσβάντων αὐτῶν τε καὶ τῶν μετ-
οίκων δεινὸν ἂν ἦν· νῦν δὲ τόδε τε ὑπάρχει καί, ὅπερ
κράτιστον, κυβερνήτας ἔχομεν πολίτας καὶ τὴν ἄλλην
ὑπηρεσίαν πλείους καὶ ἀμείνους ἢ ἅπασα ἡ ἄλλη Ἑλλάς.
2 καὶ ἐπὶ τῷ κινδύνῳ οὐδεὶς ἂν δέξαιτο τῶν ξένων τήν τε 25
20 | αὐτοῦ φεύγειν καὶ μετὰ τῆς ἥσσονος ἅμα ἐλπίδος ὀλί-
γων ἡμερῶν ἕνεκα μεγάλου μισθοῦ δόσεως ἐκείνοις ξυν-
αγωνίζεσθαι.

ABCEFGm_3

2 τε] om. Bm_3 τε καὶ G || 3 ἐν τῇ C ἐς τὴν **b** ⟨G⟩ || 4 ὅμως C, om. **b** ⟨G⟩ || 5 κεῖνοι C ἐκεῖνοι **b** [G] || 6 ἐπιστημονίας B || 9 πω C⟨G⟩, om. **b** || 11 ἐφορμᾶσθαι E | ἀντιδρῷεν BE || 12 post ὀλίγας add. ναῦς **c**, del. G_1 || 14—15 ἔσονται post ὀκνηρότεροι G || 14 alt. καὶ om. C || 17 μηδὲ B || 18 ἄλλα AB | κινήσαντες **c** □ νικήσαντες **b** || 21 μὲν om. AB, add. A_1B_1 || 24 ἅπασα **c** πᾶσα **b** || 25 δέξαιτο] *a* in lit. b || 26 αὐτοῦ codd.

„Καὶ τὰ μὲν Πελοποννησίων ἔμοιγε τοιαῦτα καὶ παραπλήσια δοκεῖ εἶναι, τὰ δὲ ἡμέτερα τούτων τε ὥιπερ ἐκείνοις ἐμεμψάμην ἀπηλλάχθαι καὶ ἄλλα | οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου μεγάλα ἔχειν. ἤν τε ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν πεζῇ ἴωσιν, ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἐκείνων πλευσούμεθα, καὶ οὐκέτι ἐκ τοῦ ὁμοίου ἔσται Πελοποννήσου τε μέρος τι τμηθῆναι καὶ τὴν Ἀττικὴν ἅπασαν· οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἕξουσιν ἄλλην ἀντιλαβεῖν ἀμαχεί, ἡμῖν δ' ἔστι γῆ πολλὴ | καὶ ἐν νήσοις καὶ κατ' ἤπειρον· μέγα γὰρ τὸ τῆς θαλάσσης κράτος. σκέψασθε δέ· εἰ μὲν γὰρ ἦμεν νησιῶται, τίνες ἂν ἀληπτότεροι ἦσαν; καὶ νῦν χρὴ ὅτι ἐγγύτατα τούτου διανοηθέντας τὴν μὲν γῆν καὶ οἰκίας ἀφεῖναι, | τῆς δὲ θαλάσσης καὶ πόλεως φυλακὴν ἔχειν, καὶ Πελοποννησίοις ὑπὲρ αὐτῶν ὀργισθέντας πολλῷ πλέοσι μὴ διαμάχεσθαι (κρατήσαντές τε γὰρ αὖθις οὐκ ἐλάσσοσι μαχούμεθα καὶ ἣν σφαλῶμεν, τὰ τῶν ξυμμάχων, ὅθεν | ἰσχύομεν, προσαπόλλυται· οὐ γὰρ ἡσυχάσουσι μὴ ἱκανῶν ἡμῶν ὄντων ἐπ' αὐτοὺς στρατεύειν), τήν τε ὀλόφυρσιν μὴ οἰκιῶν καὶ γῆς ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν σωμάτων· οὐ γὰρ τάδε τοὺς ἄνδρας, ἀλλ' οἱ ἄνδρες ταῦτα κτῶνται. καὶ εἰ ᾤμην πείσειν ὑμᾶς, αὐτοὺς ἂν ἐξελ|θόντας ἐκέλευον αὐτὰ δηῶσαι καὶ δεῖξαι Πελοποννησίοις ὅτι τούτων γε ἕνεκα οὐχ ὑπακούσεσθε.

144. „Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔχω ἐς ἐλπίδα τοῦ περιέσεσθαι, ἢν ἐθέλητε ἀρχήν τε μὴ ἐπικτᾶσθαι ἅμα πολεμοῦντες καὶ κινδύνους αὐθαιρέτους μὴ προστίθεσθαι· μᾶλλον γὰρ πεφόβημαι | τὰς οἰκείας ἡμῶν ἁμαρτίας ἢ τὰς τῶν ἐναντίων διανοίας. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν καὶ ἐν ἄλλῳ λόγῳ ἅμα τοῖς ἔργοις δηλωθήσεται· νῦν δὲ τούτοις ἀποκρινάμενοι ἀποπέμψωμεν, Μεγαρέας μὲν ὅτι ἐάσομεν ἀγορᾷ καὶ λιμέσι χρῆσθαι, ἢν καὶ Λακεδαιμόνιοι ξενηλασίας μὴ

ABCEFGm_3

1 καὶ παραπλήσια τοιαῦτα **b** || **4** πεζοὶ G || **6** τε om. **b** || **10** οκέψασθαι C | μὲν F, om. cett., cf. Ros 140 || **13** Πελοποννησίους **b**G || **19** ποιεῖοθε G || **20** ταῦτα] τάδε G || **21** ἂν ἐξελθόντας] ἀνελθόντας A || **25** προοτίθεσθαι **b** προτίθεοθαι C[G] || **29** ἀποπέμψομεν **b** [G] | ante ἀγορᾷ add. ἐν G

| ποιῶσι μήτε ἡμῶν μήτε τῶν ἡμετέρων ξυμμάχων (οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύει {ἐν} ταῖς σπονδαῖς οὔτε τόδε), τάς τε πόλεις ὅτι αὐτονόμους ἀφήσομεν, εἰ καὶ αὐτονόμους ἔχοντες ἐσπεισάμεθα καὶ ὅταν κἀκεῖνοι ταῖς ἑαυτῶν ἀποδῶσι πόλεσι μὴ σφίσιν {τοῖς Λακεδαιμονίοις} ἐπιτηδείως | αὐτονομεῖσθαι, ἀλλ' αὐτοῖς ἑκάστοις ὡς βούλονται· δίκας δὲ ὅτι ἐθέλομεν δοῦναι κατὰ τὰς ξυνθήκας, πολέμου δὲ οὐκ ἄρξομεν, ἀρχομένους δὲ ἀμυνούμεθα. ταῦτα γὰρ δίκαια καὶ πρέποντα ἅμα τῇδε τῇ πόλει ἀποκρίνασθαι.

3 εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ἀνάγκη πολεμεῖν (ἢν δὲ ἑκούσιοι | μᾶλλον δεχώμεθα, ἧσσον ἐγκεισομένους τοὺς ἐναντίους ἕξομεν), ἔκ τε τῶν μεγίστων κινδύνων ὅτι καὶ πόλει καὶ

4 ἰδιώτῃ μέγισται τιμαὶ περιγίγνονται. οἱ γοῦν πατέρες ἡμῶν ὑποστάντες Μήδους καὶ οὐκ ἀπὸ τοσῶνδε ὁρμώμενοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἐκλιπόντες, γνώμῃ τε πλέονι | ἢ τύχῃ καὶ τόλμῃ μείζονι ἢ δυνάμει τόν τε βάρβαρον ἀπεώσαντο καὶ ἐς τάδε προήγαγον αὐτά· ὧν οὐ χρὴ λείπεσθαι, ἀλλὰ τούς τε ἐχθροὺς παντὶ τρόπῳ ἀμύνεσθαι καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις πειρᾶσθαι αὐτὰ μὴ | ἐλάσσω παραδοῦναι."

145. Ὁ μὲν Περικλῆς τοιαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι νομίσαντες ἄριστα σφίσι παραινεῖν αὐτὸν ἐψηφίσαντο ἃ ἐκέλευε, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀπεκρίναντο τῇ ἐκείνου γνώμῃ, καθ' ἕκαστά τε ὡς ἔφρασε καὶ τὸ ξύμ|παν, οὐδὲν κελευόμενοι ποιήσειν, δίκῃ δὲ κατὰ τὰς ξυνθήκας ἑτοῖμοι εἶναι διαλύεσθαι περὶ τῶν ἐγκλημάτων ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ. καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου καὶ οὐκέτι ὕστερον ἐπρεσβεύοντο.

ABCEFGm_3

2 ἐν om. Dion. Hal. 797, del. Stahl | τε **b** δὲ **c** || 4 ἑαυτῶν **c** αὐτῶν A αὐτῶν BEFm_3 || 5 seclusa del. schol. Bas. (*οἶμαι τὸ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἁμάρτημα τοῦ γραφέως, ἐνθέντος τῷ κειμένῳ, ὅπερ ἦν ἑρμηνεία τοῦ σφίσι, ἔξωθέν τινι πρότερον ἐπιτεθεῖσα*) || 8 ἀμυνώμεθα Bm_3 ἀμυνόμεθα AF || 10 pr. δὲ] δὴ C || 11 δεχόμεθα CE || 15 ἐκλιπόντες] ι in lit. g_2 ἐκλίποντες C || 16 πλέον G || 23 τοῖς **c** τοῖς τε **b** || 24 ἐφώ(?)ρασε E

146. *Αἰτίαι δὲ αὗται καὶ διαφοραὶ ἐγένοντο ἀμφοτέροις πρὸ τοῦ πολέμου, ἀρξά|μεναι εὐθὺς ἀπὸ τῶν ἐν Ἐπιδάμνῳ καὶ Κερκύρᾳ. ἐπεμείγνυντο δὲ ὅμως ἐν αὐταῖς καὶ παρ᾽ ἀλλήλους ἐφοίτων ἀκηρύκτως μέν, ἀνυπόπτως δὲ οὔ· σπονδῶν γὰρ ξύγχυσις τὰ γιγνόμενα ἦν καὶ πρόφασις τοῦ πολεμεῖν.*

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ Β

1. Ἄρχεται δὲ ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη Ἀθηναίων καὶ | Πελοποννησίων καὶ τῶν ἑκατέροις ξυμμάχων, ἐν ᾧ οὔτε ἐπεμείγνυντο ἔτι ἀκηρυκτὶ παρ' ἀλλήλους καταστάντες τε ξυνεχῶς ἐπολέμουν· γέγραπται δ' ἑξῆς ὡς ἕκαστα ἐγίγνετο κατὰ θέρος καὶ χειμῶνα.

2. Τέσσαρα μὲν γὰρ καὶ δέκα ἔτη ἐνέμειναν αἱ τριακοντούτεις σπονδαὶ αἳ ἐγένοντο μετὰ Εὐβοίας ἅλωσιν, τῷ δὲ πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει, ἐπὶ Χρυσίδος ἐν Ἄργει τότε πεντήκοντα δυοῖν δέοντα ἔτη ἱερωμένης καὶ Αἰνησίου ἐφόρου ἐν Σπάρτῃ καὶ Πυθοδώρου ἔτι ⌜τέσσαρας⌝ μῆνας ἄρχοντος Ἀθηναίοις, μετὰ τὴν ἐν Ποτειδαίᾳ μάχην (*a.* 431 *m.* Martio) μηνὶ ⌜δεκάτῳ⌝ καὶ ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ Θηβαίων ἄνδρες ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων (ἦγοῦντο δὲ αὐτῶν βοιωταρχοῦντες Πυθάγγελός τε ὁ Φυλείδου καὶ Διέμπορος ὁ Ὀνητορίδου) ἐσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον ξὺν ὅπλοις ἐς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας, οὖσαν Ἀθηναίων ξυμμαχίδα.

2 ἐπηγάγοντο δὲ καὶ ἀνέῳξαν τὰς πύλας Πλαταιῶν ἄνδρες, Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, βουλόμενοι ἰδίας ἕνεκα δυνάμεως ἄνδρας τε τῶν πολιτῶν τοὺς σφίσιν ὑπεναντίους διαφθεῖραι καὶ τὴν πόλιν Θηβαίοις προσποιῆσαι. **3** ἔπραξαν δὲ ταῦτα δι' Εὐρυμάχου τοῦ Λεοντιάδου, ἀνδρὸς Θηβαίων δυνατωτάτου. προϊδόντες γὰρ | οἱ Θη-

ABCEFGm_3 Π^8 Π^{12}

4 *γέγραπται* δ(ὲ) **b** Π^8 *καὶ γέγραπται* C⟨G⟩ || 5 *θέρη καὶ χειμῶνας* suprascr. Π^8 m. pr. || 6 *τέσσαρα μὲν γὰρ καὶ δέκα ἔτη* **b** *τέσσαρα γὰρ καὶ δέκα μὲν* C (*γὰρ* in lit. c_2) ⟨G⟩ | *τριακοντούτεις* ABm_3 || 9 *Αἰνησίου* B *Αἰνι*(?)*οίου* C || 10 *τεσσαρας*] *δύο* codd., corr. Kr. || 12 *δεκάτῳ* coni. Gomme *ἕκτῳ* codd. | *ἦρ+ι* C || 13 *δὲ*] *δ* in lit. c_2 || 14 *τε*] *δε* C | *Φυλείδου* ABEm_3 || 15 *ὕ*]*πν*[*ον*... (22) *προϊδόν*]*τ*[*ες* Π^{12} col. I | *ξὺν ὅπλοις* in marg. G_1

βαῖοι ὅτι ἔσοιτο ὁ πόλεμος, ἐβούλοντο τὴν Πλάταιαν αἰεὶ σφίσι διάφορον οὖσαν ἔτι ἐν εἰρήνῃ τε καὶ τοῦ πολέμου μήπω φανεροῦ καθεστῶτος προκαταλαβεῖν. ᾗ καὶ ῥᾷον ἔλαθον ἐσελθόντες, φυλακῆς οὐ προκαθεστηκυίας. θέ- 4
μενοι δὲ ἐς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα τοῖς μὲν | ἐπαγαγομένοις 5 15
οὐκ ἐπείθοντο ὥστε εὐθὺς ἔργου ἔχεσθαι καὶ ἰέναι ἐς τὰς οἰκίας τῶν ἐχθρῶν, γνώμην δ' ἐποιοῦντο κηρύγμασί τε χρήσασθαι ἐπιτηδείοις καὶ ἐς ξύμβασιν μᾶλλον καὶ φιλίαν τὴν πόλιν ἀγαγεῖν (καὶ ἀνεῖπεν ὁ κῆρυξ, εἴ τις
βούλεται κατὰ τὰ πάτρια τῶν | πάντων Βοιωτῶν ξυμ- 20
μαχεῖν, τίθεσθαι παρ' αὐτοὺς τὰ ὅπλα), νομίζοντες σφίσι ῥᾳδίως τούτῳ τῷ τρόπῳ προσχωρήσειν τὴν πόλιν.

3. οἱ δὲ Πλαταιῆς ὡς ᾔσθοντο ἔνδον τε ὄντας τοὺς Θηβαίους καὶ ἐξαπιναίως κατειλημμένην τὴν πόλιν, κατα-
δείσαντες καὶ νομίσαντες πολλῷ πλείους | ἐσεληλυθέναι 25
(οὐ γὰρ ἑώρων ἐν τῇ νυκτί) πρὸς ξύμβασιν ἐχώρησαν καὶ τοὺς λόγους δεξάμενοι ἡσύχαζον, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον. πράσσοντες δέ πως ταῦτα κατ- 2
ενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας καὶ ἐνόμισαν
ἐπιθέμενοι ῥᾳδίως κρατῆσαι· | τῷ γὰρ πλήθει τῶν Πλα- 30
ταιῶν οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι. ἐδό- 3
κει οὖν ἐπιχειρητέα εἶναι καὶ ξυνελέγοντο διορύσσοντες τοὺς κοινοὺς τοίχους παρ' ἀλλήλους, ὅπως μὴ διὰ τῶν ὁδῶν φανεροὶ ὦσιν ἰόντες, ἁμάξας τε ἄνευ τῶν ὑποζυ-
γίων ἐς τὰς ὁδοὺς καθίστα|σαν, ἵνα ἀντὶ τείχους ᾖ, καὶ 35
τἆλλα ἐξήρτυον ᾗ ἕκα|στον ἐφαίνετο πρὸς τὰ παρόντα 103
ξύμφορον ἔσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν ἑτοῖμα 4
ἦν, φυλάξαντες ἔτι νύκτα καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον ἐχώρουν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐπ' αὐτούς, ὅπως μὴ κατὰ φῶς θαρ-

ABCEFG m_3 Π^8 Π^{12}

2 *σφίσι* in marg. G_1 || 5 *ἐπαγαγομένοις* C *ἐπαγομένοις* **b**G || 6 *ἐς* **b** *ἐπὶ* **c** || 7 *δ'*] aut *τε* in *δὲ* aut *δὲ* in *τε* corr. B_1 || 8 *χρησθαι* Π^8 || 11 *αὐτοὺς* codd., corr. Kr. || 13 *τε* om. G || 14 *καὶ* om. E || 17 *τοὺς* om. **c**E, add. E_1 || 20 *κρατῆσαι* codd. *κρατήσειν* Aen. Tact. 2, 3 || 25 *κ*]*αθίστα*[*σαν* rursus incipit Π^{12} || 27 *ὡς* om. ⟨G⟩ || 28 *περὶ ὄρθρον* BEF m_3, corr. F_1

σαλεωτέροις οὖσι | προσφέροιντο καὶ σφίσιν ἐκ τοῦ ἴσου γίγνωνται, ἀλλ᾽ ἐν νυκτὶ φοβερώτεροι ὄντες ἧσσους ὦσι τῆς σφετέρας ἐμπειρίας τῆς κατὰ τὴν πόλιν. προσέβαλόν τε εὐθὺς καὶ ἐς χεῖρας ἦσαν κατὰ τάχος. **4.** οἱ δ᾽ ὡς ἔγνωσαν ἐξηπατημένοι, ξυνεστρέφοντό τε ἐν σφίσιν αὐτοῖς καὶ τὰς | προσβολὰς ᾗ προσπίπτοιεν ἀπεωθοῦντο. **2** καὶ δὶς μὲν ἢ τρὶς ἀπεκρούσαντο, ἔπειτα πολλῷ θορύβῳ αὐτῶν τε προσβαλόντων καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν οἰκετῶν ἅμα ἀπὸ τῶν οἰκιῶν κραυγῇ τε καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων λίθοις τε καὶ κεράμῳ βαλλόντων, καὶ ὑετοῦ ἅμα διὰ | νυκτὸς πολλοῦ ἐπιγενομένου, ἐφοβήθησαν καὶ τραπόμενοι ἔφευγον διὰ τῆς πόλεως, ἄπειροι μὲν ὄντες οἱ πλείους ἐν σκότῳ καὶ πηλῷ τῶν διόδων ᾗ χρὴ σωθῆναι (καὶ γὰρ τελευτῶντος τοῦ μηνὸς τὰ γιγνόμενα ἦν), ἐμπείρους δ᾽ ἔχοντες τοὺς διώκοντας τοῦ μὴ ἐκφυγεῖν | ὥστε **3** διεφθείροντο πολλοί. τῶν τε Πλαταιῶν τις τὰς πύλας ᾗ ἐσῆλθον καὶ αἵπερ ἦσαν μόναι ἀνεῳγμέναι, ἔκλῃσε στύρακι ἀκοντίου ἀντὶ βαλάνου χρησάμενος ἐς τὸν μοχλόν, **4** ὥστε μηδὲ ταύτῃ ἔξοδον ἔτι εἶναι. διωκόμενοι δὲ κατὰ τὴν πόλιν οἱ μέν τινες αὐτῶν ἐπὶ τὸ τεῖ|χος ἀναβάντες ἔρριψαν ἐς τὸ ἔξω σφᾶς αὐτοὺς καὶ διεφθάρησαν οἱ πλείους, οἱ δὲ κατὰ πύλας ἐρήμους γυναικὸς δούσης πέλεκυν λαθόντες καὶ διακόψαντες τὸν μοχλὸν ἐξῆλθον οὐ πολλοί (αἴσθησις γὰρ ταχεῖα ἐπεγένετο), ἄλλοι δὲ ἄλλῃ τῆς πό**5** λεως σποράδες ἀπώλλυντο. | τὸ δὲ πλεῖστον καὶ ὅσον μά-

ABCEFGm_3 Π^8 Π^{12}

1 *προσφέροιντο* C⟨G⟩ et Thom. Mag. 132 *προσφέρωνται* **b** [Π^{12}] || **2** *γίγνονται* CE | *ἐ*]*ν* desinit Π^{12} || **3** *προσέβαλόν* AE (cf. Ros 311) *προσέβαλλόν* **c**BFm_3 || **4** *ἦισαν* Π^8 *ἦ*(*ι*)*εσαν* C **b** [G] || **5** *ἐξηπατημένοι* C⟨G⟩ *ἠπατημένοι* **b** || **9** *ἀπὸ τῶν οἰκιῶν* in marg. g || **10** *βαλόντων* A || **12** *ἔφευγον* **c** *ἔφυγον* **b** | *ἀπειρότεροι* □ suprascr. A_1 et B_1 *γρ.* E_1 || **15** *ἐκφυγεῖν* Π^8 Paris. 1735 *ἐκφεύγειν* **c b** || **16** *πολλοί* A *οἱ πολλοὶ* **c** BEFm_3 Π^8 (*οἱ* fort. ex *-TO Π-*ortum) | *τε* **b** *δὲ* **c** || **17** *ἀνεωγμέναι μόναι* **b** | *στύρακι* Π^8, cf. Cram. An. Par. III 84, 3 *στυρακίῳ* **c b** || **19** *μὴ* Bm_3 | *ἔτι ἔξοδον εἶναι* BEF *ἔξοδον εἶναι ἔτι* A *ἔξοδον εἶναι* m_3 | *δὲ* **c** *τε* **b** || **22** *ο*]*ἱ δὲ* incipit Π^{12} || **23** *καὶ* del. Herw., sed cf. I 109, 4. Ros 91 | *οὐ*] *οἱ* C || **25** *σποράδες* **c** *σποράδην* **b** [Π^{12}] | *ὅπερ* v. l. Π^{12}

λιστα ἦν ξυνεστραμμένον ἐσπίπτουσιν ἐς οἴκημα μέγα,
ὃ ἦν τοῦ τείχους καὶ αἱ | πλησίον θύραι ἀνεῳγμέναι ἔτυ- 104
χον αὐτοῦ, οἰόμενοι πύλας τὰς θύρας τοῦ οἰκήματος εἶναι
καὶ ἄντικρυς δίοδον ἐς τὸ ἔξω. ὁρῶντες δὲ αὐτοὺς οἱ Πλα- 6
ταιῆς ἀπειλημμένους ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσιν
ὥσπερ ἔχου|σιν, ἐμπρήσαντες τὸ οἴκημα, εἴτε τί ἄλλο 5
χρήσωνται. τέλος δὲ οὗτοί τε καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν Θη- 7
βαίων περιῆσαν κατὰ τὴν πόλιν πλανώμενοι, ξυνέβησαν
τοῖς Πλαταιεῦσι παραδοῦναι σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα
χρήσασθαι ὅ τι ἂν βούλωνται. οἱ μὲν δὴ ἐν τῇ Πλαταίᾳ | 8
οὕτως ἐπεπράγεσαν· **5.** *οἱ δ' ἄλλοι Θηβαῖοι οὓς ἔδει* 10
ἔτι τῆς νυκτὸς παραγενέσθαι πανστρατιᾷ, εἴ τι ἄρα μὴ
προχωρήσειε τοῖς ἐσεληλυθόσι, τῆς ἀγγελίας ἅμα καθ'
ὁδὸν αὐτοῖς ῥηθείσης περὶ τῶν γεγενημένων ἐπεβοήθουν.
ἀπέχει δὲ ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν σταδίους ἑβδο|μήκοντα, 2 15
καὶ τὸ ὕδωρ τὸ γενόμενον τῆς νυκτὸς ἐποίησε βραδύτε-
ρον αὐτοὺς ἐλθεῖν· ὁ γὰρ Ἀσωπὸς ποταμὸς ἐρρύη μέγας
καὶ οὐ ῥᾳδίως διαβατὸς ἦν. πορευόμενοί τε ἐν ὑετῷ καὶ 3
τὸν ποταμὸν μόλις διαβάντες ὕστερον παρεγένοντο, ἤδη
τῶν ἀνδρῶν τῶν μὲν διεφθαρμένων, τῶν | δὲ ζώντων 20
ἐχομένων. ὡς δ' ᾔσθοντο οἱ Θηβαῖοι τὸ γεγενημένον, 4
ἐπεβούλευον τοῖς ἔξω τῆς πόλεως τῶν Πλαταιῶν (ἦσαν
γὰρ καὶ ἄνθρωποι κατὰ τοὺς ἀγροὺς καὶ κατασκευή, οἷα
ἀπροσδοκήτου ⟨τοῦ⟩ κακοῦ ἐν εἰρήνῃ γενομένου)· ἐβού-
λοντο γὰρ σφίσιν, εἴ τινα λάβοιεν, ὑπάρχειν | ἀντὶ τῶν 25
ἔνδον, ἢν ἄρα τύχωσί τινες ἐζωγρημένοι. καὶ οἱ μὲν 5
ταῦτα διενοοῦντο· οἱ δὲ Πλαταιῆς ἔτι διαβουλευομένων
αὐτῶν ὑποτοπήσαντες τοιοῦτόν τι ἔσεσθαι καὶ δείσαν-

ABCEFGm_3 Π^{12}

2 *πλησίον* **b** Π^{12}, om. **c** | *θύραις* B || **3** *οἰόμε*]*νοι* desinit Π^{12} || **4** *οἱ Πλατ. αὐτοὺς* AEFB_1 || **5** *εἴ τι* C | *καύσωσιν* CE || **6** *τί* B *τι* ACEFm_3 *ὅτι* G || **7** *χρήσονται* GF_1 || **8** *κατὰ τὴν πόλιν* in marg. g || **9** *τε* om. **b** | *τὰ* om. **c** || **10** *Πλαταί*+*α* C || **13** *προσ-χωρήσειε* **b** || **14** *ἐπεβοήθουν* **b** *ἐβοήθουν* **c** || **15** *Πλαταιεα* C || **16—17** *αὐτοὺς βραδύτερον* G || **18** *διαβατὸ*]*ς*... (25) *τι*[*να* Π^{12} || **19** *μόγις* C[G] || **23** *κατ' ἀγροὺς* ut vid. Π^{12} || **24** *τοῦ* add. Bredow et Baumeister

τες περὶ τοῖς ἔξω κήρυκα ἐξέπεμψαν παρὰ τοὺς Θη-
βαίους, λέγοντες ὅτι οὔτε τὰ πεποιημένα ὅσια | δρά-
σειαν ἐν σπονδαῖς σφῶν πειραθέντες καταλαβεῖν τὴν
πόλιν, τά τε ἔξω ἔλεγον αὐτοῖς μὴ ἀδικεῖν· εἰ δὲ μή,
καὶ αὐτοὶ ἔφασαν αὐτῶν τοὺς ἄνδρας ἀποκτενεῖν οὓς | 5
ἔχουσι ζῶντας· ἀναχωρησάντων δὲ πάλιν ἐκ τῆς γῆς
6 ἀποδώσειν αὐτοῖς τοὺς ἄνδρας. Θηβαῖοι μὲν ταῦτα λέ-
γουσι καὶ ἐπομόσαι φασὶν αὐτούς· Πλαταιῆς δ' οὐχ ὁμο-
λογοῦσι τοὺς ἄνδρας εὐθὺς ὑποσχέσθαι ἀποδώσειν, |
ἀλλὰ λόγων πρῶτον γενομένων ἦν τι ξυμβαίνωσι, καὶ 10
7 ἐπομόσαι οὗ φασιν. ἐκ δ' οὖν τῆς γῆς ἀνεχώρησαν οἱ
Θηβαῖοι οὐδὲν ἀδικήσαντες· οἱ δὲ Πλαταιῆς ἐπειδὴ τὰ
ἐκ τῆς χώρας κατὰ τάχος ἐσεκομίσαντο, ἀπέκτειναν τοὺς
ἄνδρας εὐθύς. ἦσαν δὲ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν οἱ | λη-
φθέντες, καὶ Εὐρύμαχος εἷς αὐτῶν ἦν, πρὸς ὃν ἔπραξαν οἱ 15
προδιδόντες. **6.** τούτῳ δὲ ποιήσαντες ἔς τε τὰς Ἀθή-
νας ἄγγελον ἔπεμπον καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέ-
δοσαν τοῖς Θηβαίοις, τά τε ἐν τῇ πόλει καθίσταντο πρὸς
2 τὰ παρόντα ᾗ ἐδόκει αὐτοῖς. τοῖς δ' Ἀθηναίοις | ἠγγέλθη
εὐθὺς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγενημένα, καὶ Βοιωτῶν 20
τε παραχρῆμα ξυνέλαβον ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ ἐς
τὴν Πλάταιαν ἔπεμψαν κήρυκα, κελεύοντες εἰπεῖν μηδὲν
νεώτερον ποιεῖν περὶ τῶν ἀνδρῶν οὓς ἔχουσι Θηβαίων,
3 πρὶν ἄν τι καὶ αὐτοὶ βουλεύσωσι | περὶ αὐτῶν· οὐ γὰρ
ἠγγέλθη αὐτοῖς ὅτι τεθνηκότες εἶεν. ἅμα γὰρ τῇ ἐσόδῳ 25
γιγνομένῃ τῶν Θηβαίων ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐξῄει, ὁ δὲ
δεύτερος ἄρτι νενικημένων τε καὶ ξυνειλημμένων, καὶ τῶν
ὕστερον οὐδὲν ᾔδεσαν. οὕτω δὴ οὐκ εἰδότες οἱ Ἀθηναῖοι
ἐπέστελλον· ὁ δὲ κῆ|ρυξ ἀφικόμενος ηὗρε τοὺς ἄνδρας
4 διεφθαρμένους. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύ- 30

A B C E F G m_3

1 *κήρυκας* G || **2** *ὅσια* **c** *ὁσίως* **b** || **3** *πειραθέντες* **b** *πειράσαντες* **c** || **5** *ἀποκτείνειν* C || **9** *ὑποσχέσεσθαι* E *ὑποσχέσ+θαι* F || **10** *τινα* B m_3 || **15** *εἷς* om. **c** || **22** *Πλαταιέαν* C | *εἰπεῖν*] *αὐτοῖς εἰπεῖν* **c** E || **23** *ἔχωσι* C || **29** *ἀπέστελλον* G

σαντες ἐς Πλάταιαν σῖτόν τε ἐσήγαγον καὶ φρουροὺς ἐγκατέλιπον, τῶν τε ἀνθρώπων τοὺς ἀχρειοτάτους ξὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐξεκόμισαν.

7. Γεγενημένου δὲ τοῦ ἐν Πλαταιαῖς ἔργου καὶ λελυμένων λαμπρῶς τῶν σπονδῶν οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ὡς πολεμήσοντες, παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, πρεσβείας τε μέλλον|τες πέμπειν παρὰ βασιλέα καὶ ἄλλοσε ἐς τοὺς βαρβάρους, εἴ ποθέν τινα ὠφελίαν ἤλπιζον ἑκάτεροι προσλήψεσθαι, πόλεις τε ξυμμαχίδας ποιούμενοι ὅσαι ἦσαν ἐκτὸς τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως. καὶ Λακεδαιμονίοις μὲν | πρὸς ταῖς 2
αὐτοῦ ὑπαρχούσαις ἐξ Ἰταλίας καὶ Σικελίας τοῖς τἀκείνων ἑλομένοις ναῦς ἐπετάχθη ⌜διακοσίας⌝ ποιεῖσθαι κατὰ μέγεθος τῶν πόλεων, ὡς ἐς τὸν πάντα ἀριθμὸν πεντακοσίων νεῶν ἐσομένων, καὶ ἀργύριον ῥητὸν ἑτοιμάζειν, τά τε ἄλλα ἡσυχάζοντας καὶ Ἀθηναίους δεχο|μένους μιᾷ νηὶ ἕως ἂν ταῦτα παρασκευασθῇ. Ἀθηναῖοι δὲ τήν τε ὑπάρ- 3
χουσαν ξυμμαχίαν ἐξήταζον καὶ ἐς τὰ περὶ Πελοπόννησον μᾶλλον χωρία ἐπρεσβεύοντο, Κέρκυραν καὶ Κεφαλληνίαν καὶ Ἀκαρνᾶνας καὶ Ζάκυνθον, ὁρῶντες, εἰ σφίσι φίλια ταῦτ' εἴη βεβαίως, πέριξ τὴν | Πελοπόννησον καταπολεμήσοντες. **8.** ὀλίγον τε ἐπενόουν οὐδὲν ἀμφότεροι, ἀλλ' ἔρρωντο ἐς τὸν πόλεμον, οὐκ ἀπεικότως· ἀρχόμενοι γὰρ πάντες ὀξύτερον ἀντιλαμβάνονται, τότε δὲ καὶ νεότης πολλὴ μὲν οὖσα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, πολλὴ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις οὐκ ἀκουσίως | ὑπὸ ἀπειρίας ἥπτετο τοῦ πολέμου. ἥ τε ἄλλη Ἑλλὰς ἅπασα μετέωρος ἦν ξυνιουσῶν τῶν

ABCEFGm_3 Π^3

1 *Πλαταιέαν* C || **2** *ἐγκατέλειπον* E || **2—3** *ξὺγ γυναιξὶ* C *ξυγγυναιξὶ* E || **6** *Λακ.* C⟨G⟩ *οἱ Λακ.* **b** || **7** *ξύμμαχοι* C⟨G⟩ *ξύμμαχοι αὐτῶν* **b** || **8** *ἐς* **b** *πρὸς* C⟨G⟩ || **12** *τἀκείνων*] *ων* in lit. B_1 || **13** *ἐπετάχθη διακοσίας*] *ἐπετάχθησαν* codd. *ἐπετάχθη* recc.; *ἐπετάχθη σ'* rescr. L. Herbst, Diod. Sic. XII 41 coll. || **14** *ὡς ἐς* **b** *ὥστε* C[G] || **17** *τ*]*ε* incipit Π^3 || **19** *χωρία μᾶλλον* Π^3 || **20** *φιλία* □ BCEm_3 || **21** *καταπολεμήσαντες* BFm_3 || **23** *πό*]*λεμ*[*ον* desinit Π^3 || **24** *ἀντιλαμβάνονται* C *ἀντελαμβάνονται* G | *δὲ* recc. (coniecerat Haacke) *δὴ* codd. || **27** *ἅπασα* **c** *πᾶσα* **b** □

πρώτων πόλεων. καὶ πολλὰ μὲν λόγια ἐλέγοντο, πολλὰ δὲ χρησμολόγοι ἤδον ἔν τε τοῖς μέλλουσι πολεμήσειν καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν. ἔτι δὲ Δῆλος ἐκινήθη ὀλίγον πρὸ τούτων, πρό|τερον οὔπω σεισθεῖσα ἀφ' οὗ Ἕλληνες μέμνηνται. ἐλέγετο δὲ καὶ ἐδόκει ἐπὶ τοῖς μέλλουσι γενήσεσθαι σημῆναι· εἴ τέ τι ἄλλο τοιουτότροπον ξυνέβη γενέσθαι, πάντα ἀνεζητεῖτο. ἡ δὲ εὔνοια παρὰ πολὺ ἐποίει τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἄλλως τε καὶ | προειπόντων ὅτι τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦσιν. ἔρρωτό τε πᾶς καὶ ἰδιώτης καὶ πόλις εἴ τι δύναιτο καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ξυνεπιλαμβάνειν αὐτοῖς· ἐν τούτῳ τε κεκωλῦσθαι ἐδόκει
107 ἑκάστῳ τὰ πράγματα ᾧ μή τις αὐτὸς παρέσται. | οὕτως ⟨ἐν⟩ ὀργῇ εἶχον οἱ πλείους τοὺς Ἀθηναίους, οἱ μὲν τῆς ἀρχῆς ἀπολυθῆναι βουλόμενοι, οἱ δὲ μὴ ἀρχθῶσι φοβούμενοι.

9. Παρασκευῇ μὲν οὖν καὶ γνώμῃ τοιαύτῃ ὥρμηντο. πόλεις δὲ ἑκάτεροι τάσδε ἔχοντες ξυμμάχους | ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο. Λακεδαιμονίων μὲν οἵδε ξύμμαχοι· Πελοποννήσιοι μὲν οἱ ἐντὸς Ἰσθμοῦ πάντες πλὴν Ἀργείων καὶ Ἀχαιῶν (τούτοις δὲ ἐς ἀμφοτέρους φιλία ἦν· Πελληνῆς δὲ Ἀχαιῶν μόνοι ξυνεπολέμουν τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ ἅπαντες), ἔξω δὲ Πε|λοποννήσου Μεγαρῆς, Βοιωτοί, Λοκροί, Φωκῆς, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι, Ἀνακτόριοι. τούτων ναυτικὸν παρείχοντο Κορίνθιοι, Μεγαρῆς, Σικυώνιοι, Πελληνῆς, Ἠλεῖοι, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι, ἱππέας δὲ Βοιωτοί, Φωκῆς, Λοκροί· αἱ δ' ἄλλαι πόλεις πεζὸν παρεῖχον. | αὕτη μὲν Λακεδαιμονίων ξυμμαχία· Ἀθηναίων δὲ Χῖοι, Λέσβιοι, Πλαταιῆς, Μεσσήνιοι οἱ ἐν Ναυπάκτῳ, Ἀκαρνάνων οἱ πλείους, Κερκυ-

ABCEFGm_3

□ 1 ἐλέγοντο **b** ἐλέγετο **c** || 3 ὀλίγω G ὀλίγω+F || 7 ἔπηει (?) G || 10 πολίτης ABm_3 || 13 ἐν add. Steph. || 16 οὖν om. A | τοιαύτῃ καὶ γνώμῃ ABm_3 || 18 μὲν] δὲ C || 20—21 τούτοις ... Ἀχαιῶν om. **b**, add. in marg. F_1 || 20 ἐπ' G || 23 Φωκ. Λοκροί Βοιωτοί **b** || 26 Φωκῆς om. ABm_3 [G] || 27 μὲν C ⟨G⟩, om. **b** || 28 Ἀθηναίοι C [G]

ραῖοι, Ζακύνθιοι, καὶ ἄλλαι πόλεις αἱ ὑποτελεῖς οὖσαι ἐν ἔθνεσι τοσοῖσδε, Καρία ἡ ἐπὶ θαλάσσῃ, Δωριῆς Καρσὶ πρόσοικοι, Ἰωνία, Ἑλλήσ|ποντος, τὰ ἐπὶ Θρᾴκης, νῆσοι 20
ὅσαι ἐντὸς Πελοποννήσου καὶ Κρήτης πρὸς ἥλιον ἀν-
5 *ίσχοντα πᾶσαι αἱ ἄλλαι {Κυκλάδες} πλὴν Μήλου καὶ Θήρας. τούτων ναυτικὸν παρείχοντο Χῖοι, Λέσβιοι, Κερκυ-* 5
ραῖοι, οἱ δ' ἄλλοι πεζὸν καὶ χρήματα. ξυμμαχία μὲν αὕτη 6
ἑκατέρων καὶ | παρασκευὴ ἐς τὸν πόλεμον ἦν. 25

10. *Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τὰ ἐν Πλαταιαῖς εὐθὺς*
10 *περιήγγελλον κατὰ τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν ἔξω ξυμμαχίδα στρατιὰν παρασκευάζεσθαι ταῖς πόλεσι τά τε ἐπιτήδεια οἷα εἰκὸς ἐπὶ ἔξοδον ἔκδημον ἔχειν, ὡς ἐσβα-| λοῦντες ἐς τὴν Ἀττικήν. ἐπειδὴ δὲ ἑκάστοις ἑτοῖμα γί-* 2 30
γνοιτο, κατὰ τὸν χρόνον τὸν εἰρημένον ξυνῆσαν τὰ δύο
15 *μέρη ἀπὸ πόλεως ἑκάστης ἐς τὸν Ἰσθμόν. καὶ ἐπειδὴ* 3
πᾶν τὸ στράτευμα ξυνειλεγμένον ἦν, Ἀρχίδαμος ὁ βα|σι- 108
λεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσπερ ἡγεῖτο τῆς ἐξόδου ταύτης, ξυγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς τῶν πόλεων πασῶν καὶ τοὺς μάλιστα ἐν τέλει καὶ ἀξιολογωτάτους παρῆνει
20 *τοιάδε {ἔλεξεν}.*

11. | *„Ἄνδρες Πελοποννήσιοι καὶ ξύμμαχοι, καὶ οἱ* 5
πατέρες ἡμῶν πολλὰς στρατείας καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Πελοποννήσῳ καὶ ἔξω ἐποιήσαντο, καὶ ἡμῶν αὐτῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄπειροι πολέμων εἰσίν· ὅμως δὲ τῆσδε οὔπω μείζονα
25 *παρασκευὴν ἔχοντες ἐξήλθομεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ | πόλιν δυ-* 10
νατωτάτην νῦν ἐρχόμεθα καὶ αὐτοὶ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι στρατεύοντες. δίκαιον οὖν ἡμᾶς μήτε τῶν πατέρων χεί- 2
ρους φαίνεσθαι μήτε ἡμῶν αὐτῶν τῆς δόξης ἐνδεεστέρους.

ABCEFGm_3

1 *αἱ* om. B || **3** *τὰ* om. ABFm_3 || **4** *ὅσαι ἦσαν ἐντὸς* F || **5** *πᾶσαι αἱ ἄλλαι Κυκλάδες* **b** *ἄλλαι* om. C ⟨G⟩ *Κυκλάδες* del. Poppo || **6** *παρεῖχοντο* B, corr. B_1 *παρεῖχον* C || **10** *ξυμμαχίδα* **c** *ξυμμαχίαν* **b** || **19** *ἀξιοτάτους* C *ἀξιωτάτους* G | *παρεῖναι* codd., corr. et *ἔλεξεν* del. Sintenis || **21** *ξύμμαχοι* C *οἱ ξύμμαχοι* **b**G | *καὶ* om. **b** || **22** *στρατιὰς* ABEm_3 | *τῇ* G, om. **b**C || **23** *ἡμῶν αὐτῶν* **c** *αὐτῶν ἡμῶν* **b** || **24** *οὐκ ἄπειροι* om. ABm_3, add. A_1B_1 □

ἡ γὰρ Ἑλλὰς πᾶσα τῇδε τῇ ὁρμῇ ἐπῆρται καὶ προσέχει
τὴν γνώμην, εὔνοιαν ἔχουσα διὰ | τὸ Ἀθηναίων ἔχθος
3 *πρᾶξαι ἡμᾶς ἃ ἐπινοοῦμεν. οὔκουν χρή, εἴ τῳ καὶ δο-*
κοῦμεν πλήθει ἐπιέναι καὶ ἀσφάλεια πολλὴ εἶναι μὴ ἂν
ἐλθεῖν τοὺς ἐναντίους ἡμῖν διὰ μάχης, τούτων ἕνεκα ἀμε-
λέστερόν τι παρεσκευασμένους χωρεῖν, ἀλλὰ καὶ πόλεως
ἑκάστης ἡγεμόνα καὶ στρα|τιώτην τὸ καθ' αὑτὸν αἰεὶ προσ-
4 *δέχεσθαι ἐς κίνδυνόν τινα ἥξειν. ἄδηλα γὰρ τὰ τῶν πολέ-*
μων, καὶ ἐξ ὀλίγου τὰ πολλὰ καὶ δι' ὀργῆς αἱ ἐπιχειρή-
σεις γίγνονται· πολλάκις τε τὸ ἔλασσον πλῆθος δεδιὸς
ἄμεινον ἡμύνατο τοὺς πλέονας διὰ τὸ καταφρονοῦντας
5 *ἀπαρασκεύους γε|νέσθαι. χρὴ δὲ αἰεὶ ἐν τῇ πολεμίᾳ τῇ*
μὲν γνώμῃ θαρσαλέους στρατεύειν, τῷ δ' ἔργῳ δεδιότας
παρεσκευάσθαι. οὕτω γὰρ πρός τε τὸ ἐπιέναι τοῖς ἐναν-
τίοις εὐψυχότατοι ἂν εἶεν, πρός τε τὸ ἐπιχειρεῖσθαι ἀσφα-
6 *λέστατοι. ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἐπὶ ἀδύνατον ἀμύνεσθαι οὕτω |*
πόλιν ἐρχόμεθα, ἀλλὰ τοῖς πᾶσιν ἄριστα παρεσκευασμέ-
νην, ὥστε χρὴ καὶ πάνυ ἐλπίζειν διὰ μάχης ἰέναι αὐτούς,
εἰ μὴ καὶ νῦν ὥρμηνται ἐν ᾧ οὔπω πάρεσμεν, ἀλλ' ὅταν
109 *ἐν τῇ γῇ ὁρῶσιν ἡμᾶς δηοῦντάς τε καὶ τὰ | ἐκείνων φθεί-*
7 *ροντας. πᾶσι γὰρ ἐν τοῖς ὄμμασι καὶ ἐν τῷ παραυτίκα*
ὁρᾶν πάσχοντάς τι ἄηθες ὀργὴ προσπίπτει, καὶ οἱ λογι-
σμῷ ἐλάχιστα χρώμενοι θυμῷ πλεῖστα ἐς ἔργον καθίστα-
8 *ται. Ἀθηναίους δὲ καὶ πλέον τι τῶν ἄλ|λων εἰκὸς τοῦτο*
δρᾶσαι, οἳ ἄρχειν τε τῶν ἄλλων ἀξιοῦσι καὶ ἐπιόντες τὴν

ABCEFGm_3 Π^{20}

1 *προέχει* ABm_3 || 4 *ἀσφαλεία(ι) πολλῆ(ι)* codd. || 5 *τούτων* C suprascr. G_1 *τούτου* **b**G || 10—11 *δεδιὸς ἄμεινον* falso del. Steup, cf. Philologus, Suppl. 34, 2, p. 17 || 12 *τῇ πολεμίᾳ τῇ γῇ τῇ μὲν* E, pr. *τῇ* del. e || 13 *θαρσαλέως* (?) C, corr. C_1 || 14 *παρασκευάσθαι* C, corr. c_2 *παρασκευάζεσθαι* **b**G || 15 *εὐψυ]χότατοι* incipit Π^{20} || 16 *ἀμύνασθαι* Π^{20} | *οὕτω* om. Π^{20} (del. Madvig) || 17 *παρεσκευασμένην* AB Fm_3 Π^{20} *παρασκευασμένην* CE, corr. E_1 c [G] || 19 *οὔπω]* *ο. γὰρ* E || 20 *τὰ ἐκείνων* C⟨G⟩ Π^{20} *τὰ 'κείνων* A *τἀκείνων* B E F M || 22 *τι]* *τε* C[G] | *ἄηθες]* *η* in lit. c_2 [G] | *ὀργὴ* AF$m_3B_1G_1$ *οργη* Π^{20} *ὀργῆ(ι)* **c** BE || 24 *πλεῖσον* Π^{20} | *τι* om. Π^{20} m. 1 || 25 *τῶν* om. Π^{20}, fort. recte

τῶν πέλας δῃοῦν μᾶλλον ἢ τὴν αὐτῶν ὁρᾶν. ὡς οὖν ἐπὶ 9
τοσαύτην πόλιν στρατεύοντες καὶ μεγίστην δόξαν οἰσό-
μενοι τοῖς τε προγόνοις καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐπ᾽ ἀμφότερα ἐκ
τῶν ἀποβαινόντων, ἕπεσθε | ὅπῃ ἄν τις ἡγῆται, κόσμον 10
καὶ φυλακὴν περὶ παντὸς ποιούμενοι καὶ τὰ παραγγελλό-
μενα ὀξέως δεχόμενοι· κάλλιστον γὰρ τόδε καὶ ἀσφαλέ-
στατον πολλοὺς ὄντας ἑνὶ κόσμῳ χρωμένους φαίνεσθαι."

12. Τοσαῦτα εἰπὼν καὶ διαλύσας τὸν ξύλλογον ὁ Ἀρ-
|χίδαμος Μελήσιππον πρῶτον ἀποστέλλει ἐς τὰς Ἀθή- 15
νας τὸν Διακρίτου, ἄνδρα Σπαρτιάτην, εἴ τι ἄρα μᾶλλον 10
ἐνδοῖεν οἱ Ἀθηναῖοι ὁρῶντες σφᾶς ἤδη ἐν ὁδῷ ὄντας. οἱ 2
δὲ οὐ προσεδέξαντο αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν οὐδ᾽ ἐπὶ τὸ κοι-
νόν. ἦν γὰρ Περικλέους γνώμη πρότερον νενικηκυῖα |
κήρυκα καὶ πρεσβείαν μὴ προσδέχεσθαι Λακεδαιμονίων 20
15 ἐξεστρατευμένων. ἀποπέμπουσιν οὖν αὐτὸν πρὶν ἀκοῦσαι
καὶ ἐκέλευον ἐκτὸς ὅρων εἶναι αὐθημερόν, τό τε λοιπὸν
ἀναχωρήσαντας ἐπὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἤν τι βούλωνται,
πρεσβεύεσθαι. ξυμπέμπουσί τε τῷ Μελη|σίππῳ ἀγωγούς, 25
ὅπως μηδενί ξυγγένηται. ὁ δ᾽ ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἐγέ- 3
20 νετο καὶ ἔμελλε διαλύσεσθαι, τοσόνδε εἰπὼν ἐπορεύετο
ὅτι „Ἥδε ἡ ἡμέρα τοῖς Ἕλλησι μεγάλων κακῶν ἄρξει."
ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς τὸ στρατόπεδον καὶ ἔγνω ὁ Ἀρχίδαμος 4
ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι οὐδέν πω ἐνδώσου|σιν, οὕτω δὴ ἄρας τῷ 30
στρατῷ προυχώρει ἐς τὴν γῆν αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ μέρος 5
25 μὲν τὸ σφέτερον καὶ τοὺς ἱππέας παρείχοντο Πελοπον-
νησίοις ξυστρατεύειν, τοῖς δὲ λειπομένοις ἐς Πλάταιαν
ἐλθόντες τὴν γῆν ἐδῄουν.

ABCEFGm_3 Π^8 Π^{20}

1 *τὴν*] *τῶν* Π^{20} | *αυτων* Π^{20} *αὐτῶν* C⟨G⟩ *ἑαυτῶν* **b** || **2** *τοσαύτην* **c**E *τὴν ἄλλην* A B F m_3 | *οἰόμενοι* B || **3** *ὑμῖν* Π^8 Π^{20} (coni. Hude) *ἡμῖν* **c b** || **3—4** *ἐκ τῶν ἀποβαινόντων* om. Π^{20} m. 1 || **7** *φαίνεσθαι* desinit Π^{20} || **9** *Μελλήσιππον* B F m_3, corr. F_1 || **11** *ἤδη σφᾶς* **b** || **13** *νενηκυῖα* B || **14** *προσδέχεσθαι* **b**G *δέχεσθαι* C || **15** *ἐκστρατευομένων* Π^8 *στρατευόντων γρ.* Π^8 | *οὖν* om. A || **16** *ἐκέλευον* **b** *ἐκέλευον αὐτὸν* **c** || **18** *Μελλησίπωι* B || **20** *διαλύσεσθαι* A B E F G *διαλύε* [finis versus] *εσθαι* C *διαλύσασθαι* m_3 *διαλύεσθαι* Π^8 | *ἐπορεύετο* om. F || **23** *ἐνδώσουσι* in *ἐνδωσείουσι* corr. E_1 || **26** *λιπομένοις* F | *Πλαταιεαν* C

13. Ἔτι δὲ τῶν Πελοποννησίων ξυλλεγομένων τε ἐς τὸν Ἰσθμὸν καὶ ἐν ὁδῷ ὄντων, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικήν, Περικλῆς ὁ Ξανθίππου, στρατηγὸς ὢν Ἀθηναίων δέκατος αὐτός, ὡς ἔγνω τὴν ἐσβολὴν ἐσομένην, ὑποτοπήσας, ὅτι Ἀρχίδαμος αὐτῷ ξένος ὢν ἐτύγχανε, μὴ πολλάκις ἢ αὐτὸς ἰδίᾳ βουλόμενος χαρίζεσθαι τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπῃ καὶ μὴ δηώσῃ, ἢ καὶ Λακεδαιμονίων κελευσάντων ἐπὶ διαβολῇ τῇ ἑαυτοῦ γένηται τοῦτο, ὥσπερ καὶ τὰ ἄγη ἐλαύνειν προεῖπον ἕνεκα ἐκείνου, προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅτι Ἀρχίδαμος μέν οἱ ξένος εἴη, οὐ μέντοι ἐπὶ κακῷ γε τῆς πόλεως γένοιτο, τοὺς δὲ ἀγροὺς τοὺς ἑαυτοῦ καὶ οἰκίας ἢν ἄρα μὴ δηώσωσιν οἱ πολέμιοι ὥσπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων, ἀφίησιν αὐτὰ δημόσια εἶναι, καὶ μηδεμίαν οἱ ὑποψίαν κατὰ ταῦτα
2 γίγνεσθαι. παρῄνει δὲ καὶ περὶ τῶν παρόντων ἅπερ καὶ πρότερον, παρασκευάζεσθαί τε ἐς τὸν πόλεμον καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐσκομίζεσθαι, ἔς τε μάχην μὴ ἐπεξιέναι, ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐσελθόντας φυλάσσειν, καὶ τὸ ναυτικόν, ᾗπερ ἰσχύουσιν, ἐξαρτύεσθαι, τά τε τῶν ξυμμάχων διὰ χειρὸς ἔχειν, λέγων τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς ἀπὸ τούτων εἶναι {τῶν χρημάτων τῆς προσόδου}, τὰ δὲ πολλὰ τοῦ πολέμου
3 γνώμῃ καὶ χρημάτων περιουσίᾳ κρατεῖσθαι. θαρσεῖν τε ἐκέλευε προσιόντων μὲν ἑξακοσίων ταλάντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φόρου κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν ξυμμάχων τῇ πόλει ἄνευ τῆς ἄλλης προσόδου, ὑπαρχόντων δὲ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἔτι τότε ἀργυρίου ἐπισήμου ἑξακισχιλίων ταλάντων (τὰ γὰρ πλεῖστα τριακοσίων ἀποδέοντα μύρια ἐγένετο, ἀφ' ὧν ἔς τε τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως καὶ τἆλλα

ABCEFGm_3 Π^{12}

6 *ἀγρούς*] *αὐτούς* B || **7** *παραλείπηι* E || **8** *ἑαυτοῦ* **c** *αὐτοῦ* **b** || **9** *ἐλαύνειν*] *ἐλαμβάνειν* B || **10** *μέν οἱ* CF_1 *μέντοι* **b** [G] || **14** *οἱ* om. F || **21** seclusa del. Herw. | *χ*]*ρη*[*μάτων*... (25) *ἄλ*]*λ*[*ης* Π^{12} || **22** *παρουσία* C || **26** *ἔτι τότε*] *ἀεί ποτε* schol. Aristoph. Plut. 1193 [Π^{12}], cf. E. Cavaignac, Actes du Congrès de Strasb. Ass. G. Budé 1938, Paris 1939, 90; A.W. Gomme, Historia 2, 1953, 1–21; B. D. Meritt, Hesperia 23, 1954, 185–231 || **27** ++*δέ*+*οντα* B, corr. B_1 | *μύρια ἐγένετο*] *περιεγένετο* schol. Aristoph. Plut. 1193 || **28** *πόλεως* G

οἰκοδομήματα καὶ | ἐς Ποτείδαιαν ἀπανηλώθη), χωρὶς 4 30
δὲ χρυσίου ἀσήμου καὶ ἀργυρίου ἔν τε ἀναθήμασιν ἰδίοις
καὶ δημοσίοις καὶ ὅσα ἱερὰ σκεύη περί τε τὰς πομπὰς
καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ σκῦλα Μηδικὰ καὶ εἴ τι τοιουτό-
τροπον, οὐκ ἐλάσσονος {ἦν} ἢ πεντακοσίων ταλάντων.
ἔτι δὲ καὶ τὰ | ἐκ τῶν ἄλλων ἱερῶν προσετίθει χρήματα 5 35
οὐκ ὀλίγα, οἷς χρήσεσθαι αὐτούς, καὶ ἦν πάνυ ἐξείργωνται
πάντων, | καὶ αὐτῆς τῆς θεοῦ τοῖς περικειμένοις χρυ- 111
σίοις· ἀπέφαινε δ' ἔχον τὸ ἄγαλμα τεσσαράκοντα τά-
λαντα σταθμὸν χρυσίου ἀπέφθου καὶ περιαιρετὸν εἶναι
ἅπαν. χρησαμένους τε ἐπὶ σωτηρίᾳ ἔφη χρῆναι μὴ ἐλάσσω
ἀντι|καταστῆσαι πάλιν. χρήμασι μὲν οὖν οὕτως ἐθάρ- 6 5
συνεν αὐτούς· ὁπλίτας δὲ τρισχιλίους καὶ μυρίους εἶναι
ἄνευ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις καὶ τῶν παρ' ἔπαλξιν ἑξακισ-
χιλίων καὶ μυρίων. τοσοῦτοι γὰρ ἐφύλασσον τὸ πρῶ- 7
τον ὁπότε οἱ πολέμιοι ἐσβάλοιεν, ἀπό τε τῶν πρεσβυτά-
των | καὶ τῶν νεωτάτων καὶ μετοίκων ὅσοι ὁπλῖται 10
ἦσαν. τοῦ τε γὰρ Φαληρικοῦ τείχους στάδιοι ἦσαν πέντε
καὶ τριάκοντα πρὸς τὸν κύκλον τοῦ ἄστεως καὶ αὐτοῦ
τοῦ κύκλου τὸ φυλασσόμενον τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα
(ἔστι δὲ αὐτοῦ ὃ καὶ ἀφύλακτον ἦν, τὸ μεταξὺ τοῦ τε
μα|κροῦ καὶ τοῦ Φαληρικοῦ), τὰ δὲ μακρὰ τείχη πρὸς 15
τὸν Πειραιᾶ τεσσαράκοντα σταδίων, ὧν τὸ ἔξωθεν ἐτη-
ρεῖτο, καὶ τοῦ Πειραιῶς ξὺν Μουνιχίᾳ ἑξήκοντα μὲν στα-
δίων ὁ ἅπας περίβολος, τὸ δ' ἐν φυλακῇ ὃν ἥμισυ τούτου.
ἱππέας δὲ ἀπέφαινε διακοσίους καὶ χιλίους ξὺν | ἱππο- 8 20
τοξόταις, ἑξακοσίους δὲ καὶ χιλίους τοξότας, καὶ τριήρεις
τὰς πλωίμους τριακοσίας. ταῦτα γὰρ ὑπῆρχεν Ἀθηναίοις 9
καὶ οὐκ ἐλάσσω ἕκαστα τούτων, ὅτε ἡ ἐσβολὴ τὸ πρῶτον
ἔμελλε Πελοποννησίων ἔσεσθαι καὶ ἐς τὸν πόλεμον καθ-

ABCEFGm_3 (M inde a *στάδιοι* l. 18) Π^8

1 *ἐπανηλώθη* schol. Aristoph. Plut. 1193, cf. Meritt, l. l. p. 226—228 || 4 tert. *καὶ* add. B_1 || 5 *ἦν* om. recc., del. Abresch || 7 *ἐξείργονται* C || 12 *οὕτως* **b** G c_2 *οὕτω* C || 16 *ὑπο* Π^8 || 24 *Μουνυχίᾳ* **c b** Π^8 || 25 *πᾶς* C[G] || 26 *ἀπέφηνε* M

ίσταντο. ἔλεγε δὲ καὶ ἄλλα οἷάπερ εἰώ|θει Περικλῆς ἐς ἀπόδειξιν τοῦ περιέσεσθαι τῷ πολέμῳ.

14. *Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἀνεπείθοντό τε καὶ ἐσεκομίζοντο ἐκ τῶν ἀγρῶν παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν ᾗ κατ' οἶκον ἐχρῶντο, καὶ αὐτῶν τῶν οἰκιῶν καθαιροῦντες τὴν ξύλωσιν· πρόβατα δὲ καὶ ὑπο|ζύγια ἐς τὴν Εὔβοιαν διεπέμψαντο καὶ ἐς τὰς νήσους τὰς ἐπικειμέ-*
2 *νας. χαλεπῶς δὲ αὐτοῖς διὰ τὸ αἰεὶ εἰωθέναι τοὺς πολλοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς διαιτᾶσθαι ἡ ἀνάστασις ἐγίγνετο.*

15. *ξυνεβεβήκει δὲ ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου ἑτέρων μᾶλλον Ἀθηναίοις τοῦτο. ἐπὶ γὰρ Κέκροπος καὶ τῶν | πρώτων βασιλέων ἡ Ἀττικὴ ἐς Θησέα αἰεὶ κατὰ πόλεις ᾠκεῖτο* 112 *πρυτανεῖά τε ἐχούσα⟨ς⟩ καὶ ἄρχοντας, καὶ ὁπότε | μή τι δείοιεν, οὐ ξυνῆσαν βουλευσόμενοι ὡς τὸν βασιλέα, ἀλλ' αὐτοὶ ἕκαστοι ἐπολίτευον καὶ ἐβουλεύοντο· καί τινες καὶ ἐπολέμησάν ποτε αὐτῶν, ὥσπερ καὶ Ἐλευσίνιοι μετ' Εὐ-*
2 *μόλπου πρὸς Ἐρεχθέα. ἐπειδὴ δὲ Θησεὺς | ἐβασίλευσε, γενόμενος μετὰ τοῦ ξυνετοῦ καὶ δυνατὸς τά τε ἄλλα διεκόσμησε τὴν χώραν καὶ καταλύσας τῶν ἄλλων πόλεων τά τε βουλευτήρια καὶ τὰς ἀρχὰς ἐς τὴν νῦν πόλιν οὖσαν, ἓν βουλευτήριον ἀποδείξας καὶ πρυτανεῖον, ξυνῴκισε πάντας, καὶ νεμομένους τὰ αὑτῶν | ἕκάστους ἅπερ καὶ πρὸ τοῦ ἠνάγκασε μιᾷ πόλει ταύτῃ χρῆσθαι, ἣ ἁπάντων ἤδη ξυντελούντων ἐς αὐτὴν μεγάλη γενομέιη παρεδόθη ὑπὸ Θησέως τοῖς ἔπειτα· καὶ ξυνοίκια ἐξ ἐκείνου Ἀθηναῖοι*
3 *ἔτι καὶ νῦν τῇ θεῷ ἑορτὴν δημοτελῆ ποιοῦσιν. τὸ δὲ πρὸ τοῦ ἡ ἀκρόπολις ἡ | νῦν οὖσα πόλις ἦν, καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν*
4 *πρὸς νότον μάλιστα τετραμμένον. τεκμήριον δέ· τὰ γὰρ*

ABCEFGM

3 *ἀνέπειθον τότε* B || 5 *παρασκευὴν* C || 7 *διέπεμψαν* C | *ἐς* om. **c** || 10 *συνεπεβεβήκει* ABF || 13 *τε* om. C (?) G | *ἔχουσα* codd., corr. Bloomfield || 14 *ξυνήεσαν* ABFG *ξυνίεσαν* EM *ξυνίησαν* (?) C || 15 *ἐπολίτευον* **c** *ἐπολιτεύοντο* **b** || 16 *καὶ* om. **c** || 19 *τὴν χώραν* ABCEF *γρ.* G_1 *τὴν πόλιν* GM || 21 *ξυνῴκησε* E || 22 *αὑτων* A *αὐτῶν* **c** BEFM || 23 *ἧι* E || 27 *τοῦ* **c** *τούτου* **b** | alt. *ἡ* Hude non recte post *οὖσα* transp.

ἱερὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει ⟨* * *⟩ καὶ ἄλλων θεῶν ἐστι, καὶ τὰ ἔξω πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως μᾶλλον ἵδρυται, τό τε τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου καὶ τὸ Πύθιον καὶ τὸ τῆς Γῆς καὶ | τὸ ἐν Λίμναις Διονύσου, ᾧ τὰ 20
ἀρχαιότατα Διονύσια τῇ δωδεκάτῃ ποιεῖται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι, ὥσπερ καὶ οἱ ἀπ' Ἀθηναίων Ἴωνες ἔτι καὶ νῦν νομίζουσιν. ἵδρυται δὲ καὶ ἄλλα ἱερὰ ταύτῃ ἀρχαῖα. καὶ τῇ κρήνῃ τῇ νῦν μὲν τῶν τυράννων οὕτω 5
σκευασάντων Ἐννεα|κρούνῳ καλουμένῃ, τὸ δὲ πάλαι φα- 25
νερῶν τῶν πηγῶν οὐσῶν Καλλιρρόῃ ὠνομασμένῃ ἐκεῖν⌜οί⌝ τε ἐγγὺς οὔσῃ τὰ πλείστου ἄξια ἐχρῶντο, καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου πρό τε γαμικῶν καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζεται τῷ ὕδατι χρῆσθαι. καλεῖται δὲ διὰ τὴν παλαιὰν 6
ταύτῃ | κατοίκησιν καὶ ἡ ἀκρόπολις μέχρι τοῦδε ἔτι ὑπ' 30
Ἀθηναίων πόλις. **16.** τῇ τε οὖν ἐπὶ πολὺ κατὰ τὴν χώραν αὐτονόμῳ οἰκήσει {μετεῖχον} οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ, ἐπειδὴ ξυνῳκίσθησαν, διὰ τὸ ἔθος ἐν τοῖς ἀγροῖς ὅμως οἱ πλείους τῶν τε ἀρχαίων καὶ τῶν ὕστερον μέχρι τοῦδε τοῦ πο|λέμου {πανοικεσίᾳ} γενόμενοί τε καὶ οἰκήσαντες, 113
οὐ ῥᾳδίως ⟨πανοικεσίᾳ⟩ τὰς μεταναστάσεις ἐποιοῦντο, ἄλλως τε καὶ ἄρτι ἀνειλημμένοι τὰς κατασκευὰς μετὰ τὰ Μηδικά· ἐβαρύνοντο δὲ καὶ χαλεπῶς ἔφερον οἰκίας τε 2
καταλείποντες καὶ ἱερὰ | ἃ διὰ παντὸς ἦν αὐτοῖς ἐκ τῆς 5
κατὰ τὸ ἀρχαῖον πολιτείας πάτρια, δίαιτάν τε μέλλοντες

ABCEFGM Π[8]

1 sq. lacunam Classen post *θεῶν ἐστι*, Stahl post *ἀκροπόλει* statuit, supplens e. g. *τὰ ἀρχαῖα τῆς τε Πολιάδος* || **4** post alt. *τὸ* add. *τοῦ* Cobet: repugnat Π[8], cf. Ros 455 || **5** *ἀρχαιότατα* Π[8] *ἀρχαιότερα* **c b** | *τῇ δωδεκάτῃ* del. Torstrik, habet Π[8] || **6** *Ἀνθεστεριῶνι* C || **9** *σκευασάντων* **b** *κελευσάντων* **c** || **10** *Καλλιρόη(ι)* ABCFM, corr. A_1 | *ἐκείνη(ι)* codd., corr. Bkr. || **11** *πλείστου ἄξια* CEFM Π[8] *πλεῖστα* AB[G] || **14** *ταύτην* C[G] || **16** *μετεῖχον* **c b** Π[8], del. Driessen; *κατεχόμενοι Ἀθ.* coni. Hude || **18** *τε* C, om. **b** ⟨G⟩ || **19** et **20** *πανοικεσίᾳ* (sic M: *-κησ-* cett.) in codd. et Π[8] post *πολέμου* positum transp. J. H. Lipsius, Cass. Dion. XLI 7, 3, Dion. Halic. Ant. VII 18; IX 2 coll. | *μεταναστάσεις* ABEGM *μεταστάσεις* F *ἀναστάσεις* C || **23** *καταλείποντες* recc. *καταλιπόντες* **c b**

μεταβάλλειν καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ πόλιν τὴν αὐτοῦ ἀπολείπων ἕκαστος. **17.** ἐπειδή τε ἀφίκοντο ἐς τὸ ἄστυ, ὀλίγοις μέν τισιν ὑπῆρχον οἰκήσεις καὶ παρὰ φίλων τινὰς ἢ οἰκείων καταφυγή, οἱ | δὲ πολλοὶ τά τε ἐρῆμα τῆς πόλεως ᾤκησαν καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ἡρῷα πάντα πλὴν τῆς ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Ἐλευσινίου καὶ εἴ τι ἄλλο βεβαίως κληστὸν ἦν· τό τε Πελαργικὸν καλούμενον τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν, ὃ καὶ ἐπάρατόν τε ἦν μὴ οἰκεῖν καί τι καὶ Πυθικοῦ μαντείου | ἀκροτελεύτιον τοιόνδε διεκώλυε, λέγον ὡς „τὸ Πελαργικὸν ἀργὸν ἄμεινον", ὅμως ὑπὸ τῆς παραχρῆμα 2 ἀνάγκης ἐξῳκήθη. καί μοι δοκεῖ τὸ μαντεῖον τοὐναντίον ξυμβῆναι ἢ προσεδέχοντο, οὐ γὰρ διὰ τὴν παράνομον ἐνοίκησιν αἱ ξυμφοραὶ γενέσθαι τῇ πόλει, ἀλλὰ διὰ τὸν | πόλεμον ἡ ἀνάγκη τῆς οἰκήσεως, ὃν οὐκ ὀνομάζον τὸ μαντεῖον προῄδει μὴ ἐπ' ἀγαθῷ ποτε αὐτὸ κατοικισθη- 3 σόμενον. κατεσκευάσαντο δὲ καὶ ἐν τοῖς πύργοις τῶν τειχῶν πολλοὶ καὶ ὡς ἕκαστός που ἐδύνατο· οὐ γὰρ ἐχώρησε ξυνελθόντας αὐτοὺς ἡ πόλις, ἀλλ' ὕστερον δὴ | τά τε μακρὰ τείχη ᾤκησαν κατανειμάμενοι καὶ τοῦ Πειραιῶς τὰ 4 πολλά. ἅμα δὲ καὶ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἥπτοντο, ξυμμάχους τε ἀγείροντες καὶ τῇ Πελοποννήσῳ ἑκατὸν νεῶν 5 ἐπίπλουν ἐξαρτύοντες. καὶ οἱ μὲν ἐν τούτῳ παρασκευῆς ἦσαν.

18. | Ὁ δὲ στρατὸς τῶν Πελοποννησίων προϊὼν ἀφίκετο τῆς Ἀττικῆς ἐς Οἰνόην πρῶτον, ἥπερ ἔμελλον ἐσβαλεῖν. καὶ ὡς ἐκαθέζοντο, προσβολὰς παρεσκευάζοντο τῷ 2 τείχει ποιησόμενοι μηχαναῖς τε καὶ ἄλλῳ τρόπῳ· ἡ γὰρ Οἰνόη οὖσα ἐν μεθορίοις τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ἐτε-| τείχιστο καὶ αὐτῷ φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο ὁπότε |

ABCEFGM

1 οὐδὲ B | αὐτοῦ codd. | ἀπολιπὼν CE || **2** τε **b** δὲ **c** || **5** οἴκησαν C || **7** et **10** *Πελαργικὸν* C *Πελασγικὸν* **b**G || **10** ἄργον B ἄργος A(?)F || **11** ἐξωικίσθη E; ἐσῳκήθη coni. Danielsson || **12** ἦ C ἦι AB | προσεδέχετο E || **14** ὃν GMA$_1$ δ ABCEF | ὠνόμαζον τὸ CEF ὠνομάζον τὸ A ὀνομάζοντο B || **15** αὐτῶι ABEF, corr. A$_1$ || **29** αὐτῷ τῷ φρουρίῳ M

πόλεμος καταλάβοι. τάς τε οὖν προσβολὰς εὐτρεπίζοντο 114
καὶ ἄλλως ἐνδιέτριψαν χρόνον περὶ αὐτήν. αἰτίαν δὲ οὐκ 3
ἐλαχίστην Ἀρχίδαμος ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ, δοκῶν καὶ ἐν
τῇ ξυναγωγῇ τοῦ πολέμου μαλακὸς εἶναι καὶ τοῖς | Ἀθη- 5
ναίοις ἐπιτήδειος, οὐ παραινῶν προθύμως πολεμεῖν·
ἐπειδή τε ξυνελέγετο ὁ στρατός, ἥ τε ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἐπι-
μονὴ γενομένη καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πορείαν ἡ σχολαιότης
διέβαλεν αὐτόν, μάλιστα δὲ ἡ ἐν τῇ Οἰνόῃ ἐπίσχεσις. οἱ 4
γὰρ Ἀθηναῖοι ἐσεκομίζοντο ἐν τῷ χρόνῳ | τούτῳ, καὶ 10
ἐδόκουν οἱ Πελοποννήσιοι ἐπελθόντες ἂν διὰ τάχους
πάντα ἔτι ἔξω καταλαβεῖν, εἰ μὴ διὰ τὴν ἐκείνου μέλλη-
σιν. ἐν τοιαύτῃ μὲν ὀργῇ ὁ στρατὸς τὸν Ἀρχίδαμον ἐν τῇ 5
καθέδρᾳ εἶχεν. ὁ δέ, προσδεχόμενος, ὡς λέγεται, τοὺς
Ἀθηναίους τῆς γῆς ἔτι ἀκεραίου οὔσης ἐνδώσειν | τι καὶ 15
κατοκνήσειν περιιδεῖν αὐτὴν τμηθεῖσαν, ἀνεῖχεν.

19. *ἐπειδὴ μέντοι προσβαλόντες τῇ Οἰνόῃ καὶ πᾶσαν*
ἰδέαν πειράσαντες οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν, οἵ τε Ἀθηναῖοι
οὐδὲν ἐπεκηρυκεύοντο, οὕτω δὴ ὁρμήσαντες ἀπ' αὐτῆς
μετὰ τὰ ἐν Πλαταίᾳ {τῶν ἐσελθόντων Θηβαίων} γενό-
μενα ἡμέρᾳ | ὀγδοηκοστῇ μάλιστα, τοῦ θέρους καὶ τοῦ (a. 431 m. Maio) 20
σίτου ἀκμάζοντος, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀττικήν· ἡγεῖτο δὲ 2
Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ
καθεζόμενοι ἔτεμνον πρῶτον μὲν Ἐλευσῖνα καὶ τὸ Θρι-
άσιον πεδίον καὶ τροπήν τινα τῶν Ἀθηναίων ἱππέων
περὶ | τοὺς Ῥείτους καλουμένους ἐποιήσαντο· ἔπειτα 25
προυχώρουν ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ Αἰγάλεων ὄρος διὰ Κρω-
πιᾶς ἕως ἀφίκοντο ἐς Ἀχαρνάς, χῶρον μέγιστον τῆς Ἀτ-
τικῆς τῶν δήμων καλουμένων, καὶ καθεζόμενοι ἐς αὐτὸν

ABCEFGM

2 δὲ C⟨G⟩ τε **b** || 3 ἐν] τὰ ἐν B || 7 καὶ om. C[G] || 8 ἡ] οἱ B || 18 οὐδὲ B | ἀπεκηρυκεύοντο ABF || 19 seclusa del. Classen || 20 τοῦ θέρους **b** G θέρους C || 21 δὲ **c** δὲ ὁ **b** || 23 ἔτεμνον] ἔτεμνον τὰ ἔνεδρα E || 25 Ῥητοὺς E || 26 ἐν] τῇ B | Αἰγαλέων BF | ὄρος B | Κρωπιᾶς M γρ. G_1 Κρωπειᾶς ABF Κρωπείας E Κεκρωπειᾶς C Κεκροπείας G || 27 χῶρον **b** et ex corr. G_1 χωρίον **c** || 28 ἐς] τε ἐς M | αὐτὸν **c b** αὐτὸ recc.

στρατόπεδόν τε ἐποιήσαντο χρόνον τε πολὺν ἐμ-
μείναν|τες ἔτεμνον. **20.** γνώμῃ δὲ τοιᾷδε λέγεται τὸν
Ἀρχίδαμον περί τε τὰς Ἀχαρνὰς ὡς ἐς μάχην ταξάμενον
μεῖναι καὶ ἐς τὸ πεδίον ἐκείνῃ τῇ ἐσβολῇ οὐ καταβῆναι·
2 τοὺς γὰρ Ἀθηναίους ἤλπιζεν, ἀκμάζοντάς τε νεότητι
115 πολλῇ | καὶ παρεσκευασμένους ἐς πόλεμον ὡς οὔπω πρό-
τερον, ἴσως ἂν ἐπεξελθεῖν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἂν περιιδεῖν
3 τμηθῆναι. ἐπειδὴ οὖν αὐτῷ ἐς Ἐλευσῖνα καὶ τὸ Θριάσιον
πεδίον οὐκ ἀπήντησαν, πεῖραν ἐποιεῖτο περὶ τὰς Ἀχαρ|νὰς
4 καθήμενος εἰ ἐπεξίασιν· ἅμα μὲν γὰρ αὐτῷ ὁ χῶρος ἐπι-
τήδειος ἐφαίνετο ἐνστρατοπεδεῦσαι, ἅμα δὲ καὶ οἱ Ἀχαρ-
νῆς μέγα μέρος ὄντες τῆς πόλεως (†τρισχίλιοι† γὰρ
ὁπλῖται ἐγένοντο) οὐ περιόψεσθαι ἐδόκουν τὰ σφέτερα
διαφθαρέντα, ἀλλ' ὁρμήσειν καὶ τοὺς πάντας ἐς | μάχην.
εἴ τε καὶ μὴ ἐπεξέλθοιεν ἐκείνῃ τῇ ἐσβολῇ οἱ Ἀθηναῖοι,
ἀδεέστερον ἤδη ἐς τὸ ὕστερον τό τε πεδίον τεμεῖν καὶ
πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν χωρήσεσθαι· τοὺς γὰρ Ἀχαρνέας
ἐστερημένους τῶν σφετέρων οὐχ ὁμοίως προθύμους ἔσε-
σθαι ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων κινδυνεύειν, στά|σιν δ' ἐνέσε-
σθαι τῇ γνώμῃ. τοιαύτῃ μὲν διανοίᾳ ὁ Ἀρχίδαμος περὶ
τὰς Ἀχαρνὰς ἦν. **21.** Ἀθηναῖοι δὲ μέχρι μὲν οὗ περὶ
Ἐλευσῖνα καὶ τὸ Θριάσιον πεδίον ὁ στρατὸς ἦν, καί τινα
ἐλπίδα εἶχον ἐς τὸ ἐγγυτέρω αὐτοὺς μὴ προϊέναι, μεμνη-
μένοι καὶ | Πλειστοάνακτα τὸν Παυσανίου Λακεδαιμο-
νίων βασιλέα, ὅτε ἐσβαλὼν τῆς Ἀττικῆς ἐς Ἐλευσῖνα καὶ
Θριῶζε στρατῷ Πελοποννησίων πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου
τέσσαρσι καὶ δέκα ἔτεσιν ἀνεχώρησε πάλιν ἐς τὸ πλέον
οὐκέτι προελθών (δι' ὃ δὴ καὶ ἡ φυγὴ αὐτῷ ἐγένετο ἐκ
Σπάρτης δό|ξαντι χρήμασι πεισθῆναι τὴν ἀναχώρησιν)·
2 ἐπειδὴ δὲ περὶ Ἀχαρνὰς εἶδον τὸν στρατὸν ἑξήκοντα στα-

ABCEFGM Π[8]

1 *ἐμμένοντες* G || **12** *τρισχίλιοι*] numerus nimius, cf. c. 13, 6 || **15** *ἐπεξέλθοι ἐν* E *ἐπεξέλθοιεν*++ F || **16** *τε* C, om. **b**G || **17** *πρὸς* **b**G *ἐς* C | *γὰρ* om. C || **21** *οὗ* CE⟨G⟩ *οὖν* ABFM || **23** *ἐς τὸ* om. C[G] || **24** *τὸν*] *του* (?) C[G] || **26** *Θριῶζε* F Π[8] *Θρίωζε* ABMc *Θρίωιζε* CE[G] || **28** *προσελθὼν* AB | *δὴ* om. **c**

δίους τῆς πόλεως ἀπέχοντα, οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο,
ἀλλ' αὐτοῖς, ὡς εἰκός, τῆς γῆς τεμνομένης ἐν τῷ ἐμφανεῖ,
δ οὔπω ἑωράκεσαν οἵ γε νεώτεροι, οὐδ' οἱ πρεσβύτεροι
πλὴν | τὰ Μηδικά, δεινὸν ἐφαίνετο καὶ ἐδόκει τοῖς τε 80
ἄλλοις καὶ μάλιστα τῇ νεότητι ἐπεξιέναι καὶ μὴ περιορᾶν.
κατὰ ξυστάσεις τε γιγνόμενοι ἐν πολλῇ ἔριδι ἦσαν, οἱ 3
μὲν κελεύοντες ἐπεξιέναι, οἱ δέ τινες οὐκ ἐῶντες. χρησμο-
λόγοι τε ᾖδον χρησμοὺς παντοίους, ὧν ἀκροᾶσθαι ὡς
ἕκαστος ὥρμη|το. οἵ τε Ἀχαρνῆς οἰόμενοι παρὰ σφίσιν 116
αὐτοῖς οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν εἶναι Ἀθηναίων, ὡς αὐτῶν
ἡ γῆ ἐτέμνετο, ἐνῆγον τὴν ἔξοδον μάλιστα. παντί τε
τρόπῳ ἀνηρέθιστο ἡ πόλις καὶ τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ
εἶχον, | καὶ ὧν παρῄνεσε πρότερον ἐμέμνηντο οὐδέν, ἀλλ' 5
ἐκάκιζον ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεξάγοι, αἴτιόν τε σφί-
σιν ἐνόμιζον πάντων ὧν ἔπασχον. **22.** Περικλῆς δὲ
ὁρῶν μὲν αὐτοὺς πρὸς τὸ παρὸν χαλεπαίνοντας καὶ οὐ τὰ
ἄριστα φρονοῦντας, πιστεύων δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν περὶ |
τοῦ μὴ ἐπεξιέναι, ἐκκλησίαν τε οὐκ ἐποίει αὐτῶν οὐδὲ 10
ξύλλογον οὐδένα, τοῦ μὴ ὀργῇ τι μᾶλλον ἢ γνώμῃ ξυνελ-
θόντας ἐξαμαρτεῖν, τήν τε πόλιν ἐφύλασσε καὶ δι' ἡσυ-
χίας μάλιστα ὅσον ἐδύνατο εἶχεν. ἱππέας μέντοι ἐξέπεμ- 2
πεν αἰεὶ τοῦ μὴ προδρόμους ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἐσπί|πτον- 15
τας ἐς τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν·
καὶ ἱππομαχία τις ἐνεγένετο βραχεῖα ἐν Φρυγίοις τῶν τε
Ἀθηναίων τέλει ἑνὶ τῶν ἱππέων καὶ Θεσσαλοῖς μετ' αὐ-
τῶν πρὸς τοὺς Βοιωτῶν ἱππέας, ἐν ᾗ οὐκ ἔλασσον ἔσχον
οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Θεσσαλοί, μέχρι οὗ προσ|βοηθησάντων 20
τοῖς Βοιωτοῖς τῶν ὁπλιτῶν τροπὴ ἐγένετο αὐτῶν· καὶ
ἀπέθανον τῶν Θεσσαλῶν καὶ Ἀθηναίων οὐ πολλοί, ἀν-
είλοντο μέντοι αὐτοὺς αὐθημερὸν ἀσπόνδους. καὶ οἱ Πε-

ABCEFGM Π[8]

2 τῆς γῆς Π[8] γῆς **c b** (cf. l. 11) || 7 ἐπεξιέναι **c** ἐξιέναι **b** | ἐόντες C || 8 ᾖδον B | ἀκροᾶσθαι **b** ἠκροᾶτο **c** | ὡς **c** Π[8], om. **b** γρ. G | 9 ὥρμητο **c** E γρ. Π[8] ὥργητο F ὄργητο A B M ωργητο Π[8] || 22 ἐμπίπτοντας G || 24 ἐνεγένετο A B F M ἐγένετο **c** E || 26 ἔσχον] ἔχειν M || 29 οὐ **b** οἱ **c**

3 λοποννήσιοι τροπαῖον τῇ ὑστεραίᾳ ἔστησαν. ἡ δὲ βοήθεια
25 αὕτη τῶν Θεσσαλῶν κατὰ τὸ παλαιὸν ξυμ|μαχικὸν ἐγέ-
νετο τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀφίκοντο παρ' αὐτοὺς Λαρι-
σαῖοι, Φαρσάλιοι, Πειράσιοι, Κραννώνιοι, Πυράσιοι, Γυρ-
τώνιοι, Φεραῖοι. ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν ἐκ μὲν Λαρίσης Πο- 5
λυμήδης καὶ Ἀριστόνους, ἀπὸ τῆς στάσεως ἑκάτερος, ἐκ
30 δὲ Φαρσάλου Μένων· ἦσαν δὲ καὶ τῶν | ἄλλων κατὰ πό-
λεις ἄρχοντες. **23.** οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ οὐκ
ἐπεξῆσαν αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἐς μάχην, ἄραντες ἐκ τῶν
Ἀχαρνῶν ἐδῄουν τῶν δήμων τινὰς ἄλλους τῶν μεταξὺ 10
2 Πάρνηθος καὶ Βριλησσοῦ ὄρους. ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ
35 γῇ οἱ | Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν τὰς ἑκατὸν ναῦς περὶ Πελο-
117 πόννη|σον ἅσπερ παρεσκευάζοντο καὶ χιλίους ὁπλίτας ἐπ'
αὐτῶν καὶ τοξότας τετρακοσίους· ἐστρατήγει δὲ Καρκί-
νος τε ὁ Ξενοτίμου καὶ Πρωτέας ὁ Ἐπικλέους καὶ Σω- 15
3 κράτης ὁ Ἀντιγένους. καὶ οἱ μὲν ἄραντες τῇ παρασκευῇ
5 | ταύτῃ περιέπλευν, οἱ δὲ Πελοποννήσιοι χρόνον ἐμμεί-
ναντες ἐν τῇ Ἀττικῇ ὅσου εἶχον τὰ ἐπιτήδεια ἀνεχώρη-
σαν διὰ Βοιωτῶν, οὐχ ᾗπερ ἐσέβαλον· παριόντες δὲ Ὠρω-
πὸν τὴν γῆν τὴν Γραϊκὴν καλουμένην, ἣν νέμονται Ὠρώ- 20
10 πιοι Ἀθηναίων ὑπήκοοι, ἐδῄωσαν. ἀφικόμενοι | δὲ ἐς
Πελοπόννησον διελύθησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι.

24. Ἀναχωρησάντων δ' αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι φυλακὰς
κατεστήσαντο κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὥσπερ δὴ
ἔμελλον διὰ παντὸς τοῦ πολέμου φυλάξειν· καὶ χίλια τά- 25
15 λαντα ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει χρημάτων ἔδοξεν | αὐτοῖς

ABCEFGM Π[8] Π[9]

1 *βοή*]*θεια* ... (8) *ἄρχοντες* Π[9] || 2 *αὐτὴ* C[G] || 3 *Λα-
ρισσαῖοι* AB Π[9] *Λαρίσιοι* E[G] || 4 *Πειράσιοι* Π[8] *Περάσιοι* B
Παράσιοι ACEFM[G]. om. recc. spatium nomini *Παρ-* vel *Πειρ-*
aptum in Π[9] | *Κραννώνιοι* AM Π[9] *Κρανώνιοι* **c**BEF | *Πυράσιοι*
recc., cf. Strab. IX p. 435 et Steph. Byz. *Πειράσιοι* codd. (G),
incertum an quicquam legerit Π[8]; in Π[9] spatium est || 5 *Λα-
ρίσσης* ABG || 6 *ἑκατέρας* coni. Poppo (fort. legit schol.) ||
9 *ἐπεξίασιν* F || 13 *Σοκράτης* C || 13 *ἐν* om. M | *δσον* G | *ἀνεχώ-
ρησαν* rursus incipit Π[9] || 20 *Γραϊκὴν* Steph. Byz. s. v. *Ὠρωπός*
Πειραϊκὴν **c b** et Π[9] ex *Πειρακην* corr. || 23 *φύλακας* E ||
26 *πόλει* A

*ἐξαίρετα ποιησαμένοις χωρὶς θέσθαι καὶ μὴ ἀναλοῦν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἄλλων πολεμεῖν· ἢν δέ τις εἴπῃ ἢ ἐπιψηφίσῃ κινεῖν τὰ χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι, ἢν μὴ οἱ πολέμιοι νηίτῃ στρατῷ ἐπιπλέωσι τῇ πόλει καὶ δέῃ ἀμύνασθαι, θάνατον ζημίαν ἐπέθεντο. τριήρεις τε | μετ' αὐτῶν ἐξαι- 2
ρέτους ἐποιήσαντο κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τὰς βελτίστας καὶ τριηράρχους αὐταῖς, ὧν μὴ χρῆσθαι μηδεμιᾷ ἐς ἄλλο τι ἢ μετὰ τῶν χρημάτων περὶ τοῦ αὐτοῦ κινδύνου, ἢν δέῃ.*

25. *Οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶ περὶ Πελοπόννησον Ἀθη- |ναῖοι καὶ Κερκυραῖοι μετ' αὐτῶν πεντήκοντα ναυσὶ προσβεβοηθηκότες καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων ἄλλα τε ἐκάκουν περιπλέοντες καὶ ἐς Μεθώνην τῆς Λακωνικῆς ἀποβάντες τῷ τείχει προσέβαλον, ὄντι ἀσθενεῖ καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνόντων. ἔτυχε δὲ περὶ τοὺς χώ|ρους 2
τούτους Βρασίδας ὁ Τέλλιδος, ἀνὴρ Σπαρτιάτης, φρουρὰν ἔχων, καὶ αἰσθόμενος ἐβοήθει τοῖς ἐν τῷ χωρίῳ μετὰ ὁπλιτῶν ἑκατόν. διαδραμὼν δὲ τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, ἐσκεδασμένον κατὰ τὴν χώραν καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τετραμμένον, ἐσπίπτει ἐς τὴν Μεθώνην | καὶ ὀλίγους 118
τινὰς ἐν τῇ ἐσδρομῇ ἀπολέσας τῶν μεθ' αὐτοῦ τήν τε πόλιν περιεποίησε καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος πρῶτος τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐπῃνέθη ἐν Σπάρτῃ. οἱ δὲ 3
Ἀθηναῖοι ἄραντες παρέπλεον, καὶ σχόν|τες τῆς Ἠλείας 5
ἐς Φειὰν ἐδῄουν τὴν γῆν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ προσβοηθήσαντας τῶν ἐκ τῆς κοίλης Ἤλιδος τριακοσίους λογάδας καὶ τῶν αὐτόθεν ἐκ τῆς περιοικίδος Ἠλείων μάχῃ ἐκράτησαν. ἀνέμου δὲ κατιόντος μεγάλου χειμαζόμενοι ἐν 4
ἀλιμένῳ χωρίῳ, οἱ μὲν πολλοὶ | ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς ναῦς 10

ABCEFGM Π⁹

1 .]ωριζεσθαι *καὶ* Π⁹ || **2** *ψηφίσῃ* F || **5** *ἐξαιρέτους* M *ἐξαιρέτους ἑκατὸν* c *ἑκατὸν ἐξαιρέτους* ABEF [Π⁹] || **6** *ἑκατὸν* M f *ἕκαστον* ABCEF, om. G [Π⁹] || **7** *τριηράρχας* G | *ἐς*] *ἐπ'* G || **13** *τὴν Λακωνικὴν* G || **14** *τῷ τε τείχει* C || **21** *ἐκ*[*δρομῇ* Π⁹ | *αὐτοῦ* E *αὐτοῦ* C a[.... Π⁹ *ἑαυτοῦ* ABF⟨G⟩M || **22** *πρῶτος* codd. [Π⁹], *πρώτου* coni. Herw. || **24** *τῇ*[*ς* desinit Π⁹ || **29** *ἀλιμένι* M

καὶ περιέπλεον τὸν Ἰχθῦν καλούμενον τὴν ἄκραν ἐς τὸν ἐν τῇ Φειᾷ λιμένα, οἱ δὲ Μεσσήνιοι ἐν τούτῳ καὶ ἄλλοι τινές, οἱ οὐ δυνάμενοι ἐπιβῆναι, κατὰ γῆν χωρήσαντες τὴν Φειὰν αἱροῦσιν. καὶ ὕστερον αἵ τε νῆες περιπλεύσασαι ἀναλαμβάνουσιν αὐ|τοὺς καὶ ἐξανάγονται ἐκλείποντες Φειάν, καὶ τῶν Ἠλείων ἡ πολλὴ ἤδη στρατιὰ προσεβεβοηθήκει. παραπλεύσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ ἄλλα χωρία ἐδῄουν.

26. *Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναῦς ἐξέπεμψαν περὶ τὴν Λοκρίδα καὶ Εὐβοίας | ἅμα φυλακήν· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Κλεόπομπος ὁ Κλεινίου. καὶ ἀποβάσεις ποιησάμενος τῆς τε παραθαλασσίου ἔστιν ἃ ἐδῄωσε καὶ Θρόνιον εἷλεν, ὁμήρους τε ἔλαβεν αὐτῶν, καὶ ἐν Ἀλόπῃ τοὺς βοηθήσαντας Λοκρῶν μάχῃ ἐκράτησεν.*

27. *| Ἀνέστησαν δὲ καὶ Αἰγινήτας τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ ἐξ Αἰγίνης Ἀθηναῖοι, αὐτούς τε καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐπικαλέσαντες οὐχ ἥκιστα τοῦ πολέμου σφίσιν αἰτίους εἶναι· καὶ τὴν Αἴγιναν ἀσφαλέστερον ἐφαίνετο τῇ Πελοποννήσῳ ἐπικειμένην αὐτῶν πέμψαντας ἐποί|κους ἔχειν. καὶ ἐξέπεμψαν ὕστερον οὐ πολλῷ ἐς αὐτὴν τοὺς οἰκήτορας. ἐκπεσοῦσι δὲ τοῖς Αἰγινήταις οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Θυρέαν οἰκεῖν καὶ τὴν γῆν νέμεσθαι, κατά τε τὸ Ἀθηναίων διάφορον καὶ ὅτι σφῶν εὐεργέται ἦσαν ὑπὸ τὸν σεισμὸν καὶ τῶν Εἱλώτων τὴν ἐπανά|στασιν. ἡ δὲ Θυρεᾶτις γῆ μεθορία τῆς Ἀργείας καὶ | Λακωνικῆς ἐστιν, ἐπὶ θάλασσαν καθήκουσα. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἐνταῦθα ᾤκησαν, οἱ δὲ ἐσπάρησαν κατὰ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα.*

ABCEFGM

3 *οἱ*] οἳ ABEM || **4** *τὴν* om. **c** || **5** *ἐκλείποντες* **c** *ἐκλιπόντες* **b** || **9** *οἱ Ἀθηναῖοι* **b** || **10** *ἐξέπεμψαν*] *μψαν* in lit. c_2 | *καὶ*] *κατ'* coni. Madvig, sed cf. Ros 179 || **13** *Θράνιον* G || **19** post *ἐφαίνετο* Steup *τῇ τε Ἀττικῇ καὶ* inserere vult, coll. Arist. rhet. 1411 a 15 et Cic. off. III 46 || **20** *αὐτῶν* codd. || **22** *ἐκπέμπουσι* E || **23** *Θυρ+αν* C *Θυραίαν* AB || **26** *Θυραιάτις* AB | *ἐστιν*] *ἐς τὴν* C || **27** *θαλάσσης* B

28. *Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους νουμηνίᾳ κατὰ σελήνην,* (*m. Aug. die III*) *ὥσ|περ καὶ μόνον δοκεῖ εἶναι γίγνεσθαι δυνατόν, ὁ ἥλιος ἐξέλιπε μετὰ μεσημβρίαν καὶ πάλιν ἀνεπληρώθη, γενόμενος μηνοειδὴς καὶ ἀστέρων τινῶν ἐκφανέντων.*

29. *Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει Νυμφόδωρον τὸν Πύθεω, ἄνδρα Ἀβδηρίτην, οὗ εἶχε τὴν ἀδελφὴν Σιτάλκης, δυ|νάμενον παρ' αὐτῷ μέγα οἱ Ἀθηναῖοι πρότερον πολέμιον νομίζοντες πρόξενον ἐποιήσαντο καὶ μετεπέμψαντο, βουλόμενοι Σιτάλκην σφίσι τὸν Τήρεω, Θρᾳκῶν βασιλέα, ξύμμαχον γενέσθαι. ὁ δὲ Τήρης οὗτος ὁ τοῦ Σιτάλκου* 2 *πατὴρ πρῶτος Ὀδρύσαις τὴν μεγάλην βασιλείαν | ἐπὶ πλέον τῆς ἄλλης Θρᾴκης ἐποίησεν· πολὺ γὰρ μέρος καὶ αὐτόνομόν ἐστι Θρᾳκῶν. Τηρεῖ δὲ τῷ Πρόκνην τὴν Παν-* 3 *δίονος ἀπ' Ἀθηνῶν σχόντι γυναῖκα προσήκει ὁ Τήρης οὗτος οὐδέν, οὐδὲ τῆς αὐτῆς Θρᾴκης ἐγένοντο, ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Δαυλίᾳ τῆς Φωκίδος νῦν καλουμέ|νης γῆς ὁ Τηρεὺς ᾤκει, τότε ὑπὸ Θρᾳκῶν οἰκουμένης, καὶ τὸ ἔργον τὸ περὶ τὸν Ἴτυν αἱ γυναῖκες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἔπραξαν (πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ἐν ἀηδόνος μνήμῃ Δαυλιὰς ἡ ὄρνις ἐπωνόμασται), εἰκός τε καὶ τὸ κῆδος Πανδίονα ξυνάψασθαι τῆς θυγατρὸς διὰ το|σούτου ἐπ' ὠφελίᾳ τῇ πρὸς ἀλλήλους μᾶλλον ἢ διὰ πολλῶν ἡμερῶν ἐς Ὀδρύσας ὁδοῦ. Τήρης δὲ οὔτε τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχων βασιλεύς τε ⟨ἐν Θρᾴκῃ καὶ οὐκ ἐν Φωκίδι ὢν⟩ πρῶτος ἐν κράτει Ὀδρυσῶν ἐγένετο. οὗ δὴ ὄντα τὸν Σιτάλκην οἱ Ἀθηναῖοι* 4 *ξύμμαχον ἐποιοῦντο, βουλόμενοι σφίσι τὰ ἐπὶ Θρᾴκης | χωρία καὶ Περδίκκαν ξυνεξελεῖν αὐτόν. ἐλθών τε ἐς τὰς* 5 *Ἀθήνας ὁ Νυμφόδωρος τήν τε τοῦ Σιτάλκου ξυμμαχίαν ἐποίησε καὶ Σάδοκον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀθηναῖον, τόν τε ἐπὶ Θρᾴκης πόλεμον ὑπεδέχετο καταλύσειν· πείσειν γὰρ*

ABCEFGM

7 *μέγαν* C[G] || 8 *βουλόμενοι* om. M || 13 *τῷ*] *αὐτῷ* M || 14 *σχόντα* E | *προσῆκεν* **c** || 16 *νῦν* om. C | *Τηρεὺς*] *Τήρης* C *ὁ Τηρεὺς* del. Herw., sed cf. VI 57, 4. VII 57, 6 || 18 *ταύτῃ*] *πάντῃ* M || 20 *τε* **c** *δὲ* **b** || 23 *Τηρὴς* C | *οὔτε* **c** AEFM *οὐδὲ* B || 24 lac. cognovit Kr., suppl. Gomme || 26 *ἐποιοῦντο* **c** *ἐποιήσαντο* **b** || 27 *ξυνεξελεῖν* **c** *ξυνελεῖν* **b**

120 *Σιτάλκην πέμπειν στρατιὰν Θρᾳκίαν Ἀθηναίοις | ἱπ-*
6 *πέων τε καὶ πελταστῶν. ξυνεβίβασε δὲ καὶ τὸν Περδίκ-*
καν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Θέρμην αὐτῷ ἔπεισεν ἀποδοῦναι·
ξυνεστράτευσέ τε εὐθὺς Περδίκκας ἐπὶ Χαλκιδέας μετὰ
5 7 *Ἀθηναίων καὶ Φορμίωνος. οὕτω μὲν Σιτάλ|κης τε ὁ* 5
Τήρεω, Θρᾳκῶν βασιλεύς, ξύμμαχος ἐγένετο Ἀθηναίοις
καὶ Περδίκκας ὁ Ἀλεξάνδρου, Μακεδόνων βασιλεύς.

30. *Οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν Ἀθηναῖοι ἔτι ὄντες*
περὶ Πελοπόννησον Σόλλιόν τε Κορινθίων πόλισμα αἱ-
10 *|ροῦσι καὶ παραδιδόασι Παλαιρεῦσιν Ἀκαρνάνων μόνοις* 10
τὴν γῆν καὶ πόλιν νέμεσθαι· καὶ Ἀστακόν, ἧς Εὔαρχος
ἐτυράννει, λαβόντες κατὰ κράτος καὶ ἐξελάσαντες αὐτὸν τὸ
2 *χωρίον ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσεποιήσαντο. ἐπί τε Κεφαλ-*
15 *ληνίαν τὴν νῆσον προσπλεύσαντες προσηγάγοντο | ἄνευ* 15
μάχης· κεῖται δὲ ἡ Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν καὶ
Λευκάδα τετράπολις οὖσα, Παλῆς, Κράνιοι, Σαμαῖοι,
3 *Πρῶννοι. ὕστερον δ' οὐ πολλῷ ἀνεχώρησαν αἱ νῆες ἐς*
τὰς Ἀθήνας.

31. *Περὶ δὲ τὸ φθινόπωρον τοῦ θέρους τούτου Ἀθη-*
20 *|ναῖοι πανδημεί, αὐτοὶ καὶ οἱ μέτοικοι, ἐσέβαλον ἐς τὴν* 20
Μεγαρίδα Περικλέους τοῦ Ξανθίππου στρατηγοῦντος. καὶ
οἱ περὶ Πελοπόννησον Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσίν (ἔτυ-
χον γὰρ ἤδη ἐν Αἰγίνῃ ὄντες ἐπ' οἴκου ἀνακομιζόμενοι)
25 *ὡς ἤσθοντο τοὺς ἐκ τῆς πόλεως παν|στρατιᾷ ἐν Μεγά-*
2 *ροις ὄντας, ἔπλευσαν παρ' αὐτοὺς καὶ ξυνεμείχθησαν. στρα-* 25
τόπεδόν τε μέγιστον δὴ τοῦτο ἁθρόον Ἀθηναίων ἐγένετο,
ἀκμαζούσης ἔτι τῆς πόλεως καὶ οὔπω νενοσηκυίας· μυ-
ρίων γὰρ ὁπλιτῶν οὐκ ἐλάσσους ἦσαν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι

ABCEFGM

□ 1 *πέμπειν* **c** *πέμψειν* **b** | *Θρακείαν* **c** || 1—3 *Ἀθηναίοις ... τοῖς* om. C || 3 *τοῖς* om. G || 4 *ξυνεστράτευέ* **c** || 5 *τε* om. A || 10 *Παλιρεῦσιν* **c** || 11 *Ἄσταχον* B *Ἄστακτον* M || 14 *πλεύσαντες* AB | *προσήγοντο* M || 16 *Σάμιοι* C[G] || 17 *Πρόνναιοι* E *Προνναῖοι* ABFM *Προναῖοι* C⟨G⟩, corr. Stahl || 22 post *Ἀθηναῖοι* add. *οἱ* Kr., sed cf. Stp. ad I 51, 4 || 23 *ἤδη* C⟨G⟩, om. **b** || 28 *αὐτοὶ* **b** *αὐτοὶ οἱ* **c**

(χωρὶς δ' αὐτοῖς οἱ ἐν Ποτειδαίᾳ | τρισχίλιοι ἦσαν), μέτοικοι δὲ ξυνεσέβαλον οὐκ ἐλάσσους τρισχιλίων ὁπλιτῶν, χωρὶς δὲ ὁ ἄλλος ὅμιλος ψιλῶν οὐκ ὀλίγος. δῃώσαντες δὲ τὰ πολλὰ τῆς γῆς ἀνεχώρησαν. ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον ἐν τῷ πολέμῳ κατὰ ἔτος | ἕκαστον ἐσβολαὶ Ἀθηναίων ἐς τὴν Μεγαρίδα καὶ ἱππέων καὶ πανστρατιᾷ, μέχρι οὗ Νίσαια ἑάλω ὑπ' Ἀθηναίων.

32. Ἐτειχίσθη δὲ καὶ Ἀταλάντη ὑπὸ Ἀθηναίων φρούριον τοῦ θέρους τούτου τελευτῶντος, ἡ ἐπὶ Λοκροῖς τοῖς Ὀπουντίοις νῆσος, ἐρήμη πρότερον οὖσα, τοῦ μὴ λῃστὰς ἐκπλέοντας ἐξ Ὀποῦντος καὶ τῆς ἄλλης Λοκρίδος κακουργεῖν τὴν Εὔβοιαν. ταῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει τούτῳ μετὰ τὴν Πελοποννησίων ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναχώρησιν ἐγένετο.

33. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Εὔαρχος ὁ Ἀκαρνάν, βουλόμενος ἐς τὴν Ἀστακὸν κατελθεῖν, πείθει Κορινθίους τεσσαράκοντα ναυσὶ καὶ πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὁπλίταις ἑαυτὸν κατάγειν πλεύσαντας, καὶ αὐτὸς ἐπικούρους τινὰς προσεμισθώσατο· ἦρχον δὲ τῆς στρατιᾶς Εὐφαμίδας τε ὁ Ἀριστωνύμου καὶ Τιμόξενος ὁ Τιμοκράτους καὶ Εὔμαχος ὁ Χρύσιδος. καὶ πλεύσαντες κατ- 2
ήγαγον· καὶ τῆς ἄλλης Ἀκαρνανίας τῆς περὶ θάλασσαν ἔστιν ἃ χωρία βουλόμενοι προσποιήσασθαι καὶ πειραθέντες, ὡς οὐκ ἐδύναντο, ἀπέπλεον ἐπ' οἴκου. σχόντες 3
δ' ἐν τῷ παράπλῳ ἐς Κεφαλληνίαν καὶ ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς τὴν Κρανίων γῆν, ἀπατηθέντες ὑπ' αὐτῶν ἐξ ὁμολογίας τινὸς ἄνδρας τε ἀποβάλλουσι σφῶν αὐτῶν, ἐπιθεμένων ἀπροσδοκήτως τῶν Κρανίων, καὶ βιαιότερον ἀναγαγόμενοι ἐκομίσθησαν ἐπ' οἴκου.

34. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χειμῶνι Ἀθηναῖοι τῷ πατρίῳ νόμῳ χρώμενοι δημοσίᾳ ταφὰς ἐποιήσαντο τῶν ἐν τῷδε *(a. 431 hieme ineunte)*

ABCEFGM

8 ἐτειχίσθη ... Ἀθηναίων om. M || **19** προσεμισθώσα+το G | ἦρχοντο C || **21** πλεύσαν B || **24** ἀπέπλευσαν G || **26** Κραναίων G || **28** ἀπροσδοκήτως **c** (cf. IV 29, 3. Ros 111) ἀπροσδοκήτοις **b** | Κρανείων G Κρανωνίων C || **29** ἀναγόμενοι B || **30** οἱ Ἀθηναῖοι **b**

2 τῷ πολέμῳ πρώτων ἀποθανόντων τρόπῳ τοιῷδε. τὰ μὲν
ὀστᾶ προτίθενται τῶν ἀπογενομένων πρότριτα σκηνὴν
30 | ποιήσαντες, καὶ ἐπιφέρει τῷ αὐτοῦ ἕκαστος ἤν τι βού-
3 ληται· ἐπειδὰν δὲ ἡ ἐκφορὰ ᾖ, λάρνακας κυπαρισσίνας
ἄγουσιν ἅμαξαι, φυλῆς ἑκάστης μίαν· ἔνεστι δὲ τὰ ὀστᾶ 5
ἧς ἕκαστος ἦν φυλῆς. μία δὲ κλίνη κενὴ φέρεται ἐστρω-
122 μένη τῶν ἀφανῶν, οἳ ἂν μὴ εὑρεθῶσιν ἐς ἀναί|ρεσιν.
4 ξυνεκφέρει δὲ ὁ βουλόμενος καὶ ἀστῶν καὶ ξένων, καὶ
γυναῖκες πάρεισιν αἱ προσήκουσαι ἐπὶ τὸν τάφον ὀλο-
5 φυρόμεναι. τιθέασιν οὖν ἐς τὸ δημόσιον σῆμα, ὅ ἐστιν 10
5 ἐπὶ τοῦ καλλίστου προαστίου τῆς πόλεως, καὶ | αἰεὶ ἐν
αὐτῷ θάπτουσι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων πλήν γε τοὺς ἐν
Μαραθῶνι· ἐκείνων δὲ διαπρεπῆ τὴν ἀρετὴν κρίναντες
6 αὐτοῦ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν. ἐπειδὰν δὲ κρύψωσι γῇ,
ἀνὴρ ᾑρημένος ὑπὸ τῆς πόλεως ὃς ἂν γνώμῃ τε δοκῇ 15
10 μὴ ἀξύνετος εἶναι καὶ ἀξιώσει προήκῃ, | λέγει ἐπ' αὐ-
τοῖς ἔπαινον τὸν πρέποντα· μετὰ δὲ τοῦτο ἀπέρχονται.
7 ὧδε μὲν θάπτουσιν· καὶ διὰ παντὸς τοῦ πολέμου, ὁπότε
8 ξυμβαίη αὐτοῖς, ἐχρῶντο τῷ νόμῳ. ἐπὶ δ' οὖν τοῖς πρώ-
τοις τοῖσδε Περικλῆς ὁ Ξανθίππου ᾑρέθη λέγειν. καὶ 20
15 ἐπειδὴ καιρὸς ἐλάμβανε, προελθὼν | ἀπὸ τοῦ σήματος
ἐπὶ βῆμα ὑψηλὸν πεποιημένον, ὅπως ἀκούοιτο ὡς ἐπὶ
πλεῖστον τοῦ ὁμίλου, ἔλεγε τοιάδε.

35. „Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότων ἐπαι-
νοῦσι τὸν προσθέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς καλὸν 25
20 ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πολέμων θαπτομένοις ἀγορεύε|σθαι αὐ-
τόν. ἐμοὶ δ' ἀρκοῦν ἂν ἐδόκει εἶναι ἀνδρῶν ἀγαθῶν

ABCEFGM Π^{20}

1 *πρῶτον* codd., corr. A m. rec. et iam Cobet || **3** *αὐτοῦ* codd. [G] | *βούλεται* EM [G] || **4** *κυπαρισσίνους* A[G] || **5** post *ἅμαξαι* add. *δέκα* (*ι*) Gertz || **8** alt. *καὶ* om. C[G] || **9** *παρεισαν* C[G] | *ἐπὶ*] *παρὰ* G || **11** *προαστίου* E (cf. L.-Sc. s. v.) *προαστείου* rell. || **13** *δὲ*] *γὰρ* G || **14** *γῆν* E *τῇ γῇ* B || **15** *ὃς*] *ἀξιώματι ὃς* E | *δοκεῖ* B || **16** *προήκει* FM *προσήκει* ABE || **17** *προσ++οντα* (?) G, corr. g | *ἀπέρχεται* C || **19** *ξυμβαίνει* G | *ἐχρῶντο++ τῶι* F | *ἐπεὶ* C || **21** *καιρὸν* AB || **23** *ἐλέγετο* E || **24** *οἱ...* (27) *ἀν*[*δρῶν* Π^{20} | *μὲν* **b** Π^{20} *μὲν οὖν* **c** | *ἤδη εἰρηκότων* **c** Π^{20} *εἰρηκότων ἤδη* **b** || **26** *πόλεων* ABF

ἔργῳ γενομένων ἔργῳ καὶ δηλοῦσθαι τὰς τιμάς, οἷα καὶ νῦν περὶ τὸν τάφον τόνδε δημοσίᾳ παρασκευασθέντα ὁρᾶτε, καὶ μὴ ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι πιστευθῆναι. | χαλεπὸν γὰρ τὸ 2 25
μετρίως εἰπεῖν ἐν ᾧ μόλις καὶ ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας βεβαιοῦται. ὅ τε γὰρ ξυνειδὼς καὶ εὔνους ἀκροατὴς τάχ' ἄν τι ἐνδεεστέρως πρὸς ἃ βούλεταί τε καὶ ἐπίσταται νομίσειε δηλοῦσθαι, ὅ τε ἄπειρος ἔστιν ἃ καὶ πλεονάζεσθαι, διὰ φθόνον, εἴ τι ὑπὲρ | τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀκούοι. 30
μέχρι γὰρ τοῦδε ἀνεκτοὶ οἱ ἔπαινοί εἰσι περὶ ἑτέρων λεγόμενοι, ἐς ὅσον ἄν καὶ αὐτὸς ἕκαστος οἴηται ἱκανὸς εἶναι δρᾶσαί τι ὧν ἤκου|σεν· τῷ δὲ ὑπερβάλλοντι αὐτῶν φθονοῦντες ἤδη καὶ ἀπιστοῦσιν. ἐπειδὴ δὲ τοῖς πάλαι οὕτως 3
ἐδοκιμάσθη ταῦτα καλῶς ἔχειν, χρὴ καὶ ἐμὲ ἑπόμενον τῷ νόμῳ πειρᾶσθαι ὑμῶν τῆς ἑκάστου βουλήσεώς τε καὶ δόξης | τυχεῖν ὡς ἐπὶ πλεῖστον. 5

36. „Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν προγόνων πρῶτον· δίκαιον γὰρ αὐτοῖς καὶ πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν τιμὴν ταύτην τῆς μνήμης δίδοσθαι. τὴν γὰρ χώραν οἱ αὐτοὶ
αἰεὶ οἰκοῦντες διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων μέχρι τοῦδε ἐλευθέραν δι' ἀρετὴν παρέδοσαν. | καὶ ἐκεῖνοί τε ἄξιοι 2 10
ἐπαίνου καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ πατέρες ἡμῶν· κτησάμενοι γὰρ πρὸς οἷς ἐδέξαντο ὅσην ἔχομεν ἀρχὴν οὐκ ἀπόνως, ἡμῖν τοῖς νῦν προσκατέλιπον. τὰ δὲ πλείω αὐτῆς αὐτοὶ 3
ἡμεῖς οἵδε οἱ νῦν ἔτι ὄντες μάλιστα ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἐπηυξήσαμεν, καὶ τὴν | πόλιν τοῖς πᾶσι παρ- 15
εσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλεμον καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρκεστάτην. ὧν ἐγὼ τὰ μὲν κατὰ πολέμους ἔργα, οἷς ἕκαστα 4
ἐκτήθη, ἢ εἴ τι αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἢ Ἕλληνα πολέμ⟨ι⟩ον ἐπιόντα προθύμως ἠμυνάμεθα, μακρη-

ABCEFGM Π⁸

1 οἷας (?) E, corr. E_1 || **3** ἐν **b** Π⁸, om. **c** || **5** ἐν add. g || **8** τε] δὲ G || **9** αὐτοῦ **c** Π⁸ ἑαυτοῦ **b** || **10** ἀμεκτοὶ C || **12** αὐτῶν EF_1 αὐτὸν **c** ABFM (de scholio cf. Cl. Q. 30, 1936, 148) || **19—20** ἀεὶ οἱ αὐτοὶ **b** || **22** κτισάμενοι E || **26** ἀπηυξήσαμεν AB[G] || **30** πολέμιον coni. Dobree, πόλεμον codd. | [ἡμ]υνόμεθα G

γορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος, ἐάσω· | ἀπὸ δὲ οἵας τε ἐπιτηδεύσεως ἤλθομεν ἐπ' αὐτὰ καὶ μεθ' οἵας πολιτείας καὶ τρόπων ἐξ οἵων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας πρῶτον εἶμι καὶ ἐπὶ τὸν τῶνδε ἔπαινον, νομίζων ἐπί τε τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἀπρεπῆ λεχθῆναι αὐτὰ καὶ τὸν πάντα ὅμιλον καὶ ἀστῶν καὶ ξένων ξύμ|φορον εἶναι αὐτῶν ἐπακοῦσαι.

37. „Χρώμεθα γὰρ πολιτείᾳ οὐ ζηλούσῃ τοὺς τῶν πέλας νόμους, παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τινὶ ἢ μιμούμενοι ἑτέρους. καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται, μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους | πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κατὰ δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὡς ἕκαστος ἔν τῳ εὐδοκιμεῖ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλέον ἐς τὰ κοινὰ ἢ ἀπ' 124 ἀρετῆς προτιμᾶται, οὐδ' αὖ | κατὰ πενίαν, ἔχων δέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώματος ἀφανείᾳ κεκώλυται. 2 ἐλευθέρως δὲ τά τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς | τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονήν τι δρᾷ, ἔχοντες, οὐδὲ ἀζημίους μέν, λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθη- 3 δόνας προστιθέμενοι. ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν, τῶν τε αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει καὶ τῶν νόμων, καὶ μάλιστα αὐτῶν | ὅσοι τε ἐπ' ὠφελίᾳ τῶν ἀδικουμένων κεῖνται καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσιν. **38.** καὶ μὴν καὶ τῶν πόνων πλείστας ἀναπαύλας τῇ γνώμῃ ἐπορισάμεθα, ἀγῶσι μέν γε καὶ θυσίαις διετησίοις νομίζοντες, ἰδίαις δὲ κατασκευαῖς εὐπρε-

ABCEFGM Π[8]

2 ἤλθομεν **c** E ἤλθον ABFM et Dion. Hal. 299, fort. recte, cf. Powell Cl. Q. 32, 1938, 78 || 3 μεγάλων AB || 6 ἐπακοῦσαι αὐτῶν **c** || 9 τινὶ **b** (cf. Kr. et Ros 235, 12) τισὶν **c** || 10 μὴ add. g || 11 οἰκεῖν **c b** Π[8] ἥκειν suprascr. G_1 || 13 ἔν τωι **c** AFM Π[8] ἐν τῶι □ BE || 14 το πλεο[. Π[8] τὸ πλεῖον **b** τὰ πλέω **c** || 15 δέ] γέ coni. Reiske, sed cf. Stp. et Ros 56 || 16 ἀξιώματος ++ ἀφανείαι F || 17 τὸ] τὰ C || 19 τὸν] τῶν AB | δρα τι Π[8] (in paraphrasi τι δρα) | □ δρᾶν AB || 23 αἰεὶ E Π[8] ἀεὶ rell.

πέσιν, ὧν καθ' | ἡμέραν ἡ τέρψις τὸ λυπηρὸν ἐκπλήσσει. ἐπεσέρχεται δὲ διὰ μέγεθος τῆς πόλεως ἐκ πάσης γῆς 2 τὰ πάντα, καὶ ξυμβαίνει ἡμῖν μηδὲν οἰκειοτέρᾳ τῇ ἀπολαύσει τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ γιγνόμενα καρποῦσθαι ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. **39.** διαφέρομεν δὲ κἀν ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέ|ταις τῶν ἐναντίων τοῖσδε. τήν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχομεν καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε ξενηλασίαις ἀπείργομέν τινα ἢ μαθήματος ἢ θεάματος, δ μὴ κρυφθὲν ἄν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὠφεληθείη, πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τὸ πλέον καὶ ἀπάταις ἢ τῷ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν | ἐς τὰ ἔργα εὐψύχῳ· καὶ ἐν ταῖς παιδείαις οἱ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσκήσει εὐθὺς νέοι ὄντες τὸ ἀνδρεῖον μετέρχονται, ἡμεῖς δὲ ἀνειμένως διαιτώμενοι οὐδὲν ἧσσον ἐπὶ τοὺς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωροῦμεν. τεκμή- 2 ριον δέ· οὔτε γὰρ Λακεδαιμόνιοι καθ' ἑκάστους, μεθ' ἁπάντων δὲ ἐς | τὴν γῆν ἡμῶν στρατεύουσι, τήν τε τῶν πέλας αὐτοὶ ἐπελθόντες οὐ χαλεπῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν οἰκείων ἀμυνομένους μαχόμενοι τὰ πλείω κρατοῦμεν· ἅθρόᾳ τε τῇ δυνάμει ἡμῶν οὐδείς 3 πω πολέμιος ἐνέτυχε διὰ τὴν τοῦ ναυτικοῦ τε ἅμα ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἐν τῇ | γῇ ἐπὶ πολλὰ ἡμῶν αὐτῶν ἐπίπεμψιν· ἢν δέ που μορίῳ τινὶ προσμείξωσι, κρατήσαντές τέ τινας ἡμῶν πάντας αὐχοῦσιν ἀπεῶσθαι καὶ νικηθέντες ὑφ' ἁπάντων | ἡσσῆσθαι. καίτοι εἰ ῥᾳθυμίᾳ μᾶλλον ἢ 4 125 πόνων μελέτῃ καὶ μὴ μετὰ νόμων τὸ πλέον ἢ τρόπων ἀνδρείας ἐθέλομεν κινδυνεύειν, περιγίγνεται ἡμῖν τοῖς τε μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκάμνειν, καὶ ἐς αὐτὰ ἐλθοῦσι μὴ ἀτολ|μοτέρους τῶν αἰεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι, — καὶ

ABCEFGM (m_3 inde a *τεκμήριον* l. 14) Π^8

5 *κἀν*] *καὶ* codd., corr. Kr. || 13 *διαιτώμεθα* Π^8 || 14 *τοὺς κινδύνους ἰσοπαλεῖς* Usener, fort. recte || 15 *Λακεδαιμόνιοι* del. Ed. Schwartz | *ἑκάστους*] *per se tantum* (= *ἑαυτούς*) vertit Valla, sed cf. IV 8, 1 + 14, 5: Powell, Cl. Q. 28, 1934, 163a || 15—16 *μεθ' ἁπάντων* C⟨G⟩ *μετὰ πάντων* **b** || 23 *τέ* om. **c** || 25 *πλέον* **c** Π^8 *πλεῖον* **b** || 26 *ἀνδρείας* B E G Π^8 *ἀνδρίας* rell. | *ἐθέλομεν* **c** Π^8 *ἐθέλοιμεν* **b** et Dion. Hal. 801 | *τοῖς τε* **c** Π^8 B m_3 *τε τοῖς* A E F B_1 || 28 *ἀτολμοτέρους* **c b** Π^8 *ἀτολμοτέροις* suprascr. G_1 et Dion. Hal. | *αἰεὶ* E Π^8 *ἀεὶ* rell.

ἔν τε τούτοις τὴν πόλιν ἀξίαν εἶναι θαυμάζεσθαι καὶ ἔτι ἐν ἄλλοις· **40.** *φιλοκαλοῦμέν τε γὰρ μετ' εὐτελείας καὶ φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας· πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον καιρῷ ἢ λόγου κόμπῳ χρώμεθα, καὶ τὸ πένεσθαι*
10 *οὐχ ὁμολο|γεῖν τινι αἰσχρόν, ἀλλὰ μὴ διαφεύγειν ἔργῳ* 5
2 *αἴσχιον. ἔνι τε τοῖς αὐτοῖς οἰκείων ἅμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια καὶ ἑτέροις ⟨ἕτερα⟩ πρὸς ἔργα τετραμμένοις τὰ πολιτικὰ μὴ ἐνδεῶς γνῶναι· μόνοι γὰρ τόν τε μηδὲν τῶνδε μετέχοντα οὐκ ἀπράγμονα, ἀλλ' ἀχρεῖον νομίζο-*
15 *μεν, καὶ αὖ|τοὶ ἤτοι κρίνομέν γε ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς* 10
τὰ πράγματα, οὐ τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις βλάβην ἡγούμενοι, ἀλλὰ μὴ προδιδαχθῆναι μᾶλλον λόγῳ πρότερον
3 *ἢ ἐπὶ ἃ δεῖ ἔργῳ ἐλθεῖν. διαφερόντως γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔχομεν ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα καὶ περὶ ὧν*
20 *ἐπι|χειρήσομεν ἐκλογίζεσθαι· ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν* 15
θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει. κράτιστοι δ' ἂν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν οἱ τά τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γιγνώσκοντες καὶ διὰ ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν
25 4 *κινδύνων. καὶ τὰ ἐς ἀρετὴν ἠναντιώμεθα τοῖς | πολλοῖς·*
οὐ γὰρ πάσχοντες εὖ, ἀλλὰ δρῶντες κτώμεθα τοὺς φί- 20
λους. βεβαιότερος δὲ ὁ δράσας τὴν χάριν ὥστε ὠφειλομένην δι' εὐνοίας ᾧ δέδωκε σῴζειν· ὁ δὲ ἀντοφείλων ἀμβλύτερος, εἰδὼς οὐκ ἐς χάριν, ἀλλ' ἐς ὀφείλημα τὴν
30 5 *ἀρετὴν ἀποδώσων. καὶ μόνοι οὐ τοῦ ξυμφέ|ροντος μᾶλλον*
λογισμῷ ἢ τῆς ἐλευθερίας τῷ πιστῷ ἀδεῶς τινα ὠφε- 25
λοῦμεν. **41.** *ξυνελών τε λέγω τήν τε πᾶσαν πόλιν τῆς*

ABCEFGm_3 Π^8

2 τε om. ABFm_3 | εὐμελείας A || 3 πλούτου G | ἔργω G ἔρ B || 4 ἐν ante καιρῷ add. F_1 || 5 τινι om. Bm_3 | ἔργῳ om. G || 6 ἔνι **c** ἔν **b**Π^8 || 7 ἕτερα add. Richards || 8 τόν] τῶν C || 10 αὐτοὶ **b**Π^8 οἱ αὐτοὶ **c** || 13 δὴ (δεῖ AB) καὶ τόδε] ....]δε Π^8, omisso δὴ vel καὶ || 14 τολμᾶ C τολμάν B | οἱ om. Π^8 || 16 ψυχὴν C et Stob. III p. 319, 1 H. τὴν ψυχὴν **b** G || 17 δικαίως] εἰκότως G || 19 ἠναντιώμεθα codd. ἠντιώμεθα Hesych. ἐνηντιώμεθα coni. Rutherford, coll. Aristoph. Av. 385 || 22 δι' εὐνοίας om. A || 21—22 ὥστε... σῴζειν] ὡοείτε... σῴζων coni. O. Schroeder, Herm. 66, 1931, 355–9 || 23 alt. ἐς] ὡς coni. Stahl, fort. recte || 24 οὐ] οἱ A

Ἑλλάδος παίδευσιν εἶναι καὶ καθ' ἕκαστον δοκεῖν ἄν μοι
τὸν αὐτὸν ἄνδρα παρ' ἡμῶν ἐπὶ | πλεῖστ' ἂν εἴδη καὶ 126
μετὰ χαρίτων μάλιστ' ἂν εὐτραπέλως τὸ σῶμα αὔταρκες
παρέχεσθαι. καὶ ὡς οὐ λόγων ἐν τῷ παρόντι κόμπος 2
τάδε μᾶλλον ἢ ἔργων ἐστὶν ἀλήθεια, αὐτὴ ἡ δύναμις τῆς
πόλεως, ἣν ἀπὸ τῶνδε τῶν τρό|πων ἐκτησάμεθα, σημαί- 5
νει. μόνη γὰρ τῶν νῦν ἀκοῆς κρείσσων ἐς πεῖραν ἔρχεται, 3
καὶ μόνη οὔτε τῷ πολεμίῳ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει
ὑφ' οἵων κακοπαθεῖ, οὔτε τῷ ὑπηκόῳ κατάμεμψιν ὡς
οὐχ ὑπ' ἀξίων ἄρχεται. μετὰ μεγάλων δὲ σημείων καὶ 4
οὐ δή τοι ἀμάρτυρόν γε | τὴν δύναμιν παρασχόμενοι τοῖς 10
τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυμασθησόμεθα, καὶ οὐδὲν προσ-
δεόμενοι οὔτε Ὁμήρου ἐπαινέτου οὔτε ὅστις ἔπεσι μὲν
τὸ αὐτίκα τέρψει, τῶν δ' ἔργων τὴν ὑπόνοιαν ἡ ἀλήθεια
βλάψει, ἀλλὰ πᾶσαν μὲν θάλασσαν καὶ γῆν ἐσβατὸν τῇ
ἡμετέρᾳ τόλ|μῃ καταναγκάσαντες γενέσθαι, πανταχοῦ δὲ 15
μνημεῖα κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἀίδια ξυγκατοικίσαντες.
περὶ τοιαύτης οὖν πόλεως οἵδε τε γενναίως δικαιοῦντες 5
μὴ ἀφαιρεθῆναι αὐτὴν μαχόμενοι ἐτελεύτησαν, καὶ τῶν
λειπομένων πάντα τινὰ εἰκὸς ἐθέλειν ὑπὲρ αὐτῆς κάμνειν.

42. |,,Δι' ὃ δὴ καὶ ἐμήκυνα τὰ περὶ τῆς πόλεως, δι- 20
δασκαλίαν τε ποιούμενος μὴ περὶ ἴσου ἡμῖν εἶναι τὸν
ἀγῶνα καὶ οἷς τῶνδε μηδὲν ὑπάρχει ὁμοίως, καὶ τὴν
εὐλογίαν ἅμα ἐφ' οἷς νῦν λέγω φανερὰν σημείοις καθ-
ιστάς. καὶ εἴρηται αὐτῆς τὰ μέγιστα· ἃ γὰρ τὴν πόλιν 2
ὕμνησα, αἱ τῶνδε | καὶ τῶν τοιῶνδε ἀρεταὶ ἐκόσμησαν, 25
καὶ οὐκ ἂν πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων ἰσόρροπος ὥσπερ τῶνδε
ὁ λόγος τῶν ἔργων φανείη. δοκεῖ δέ μοι δηλοῦν ἀνδρὸς

ABCEFGm_3 Π^8

2 πλεῖστ' **c** EF Π^8 πλεῖστον ABm_3 | εἴδη m_3 γρ. G_1 εἰδ[. Π^8 εἰδῆι AB εἰδὴ CE εἰδη: F ἡδὺ G || 5 αὕτη C⟨G⟩ || 7 κρείσσων **b** Π^8 κρεῖσσον C[G] || 9 ὡς] ἕως ABEF || 10 ἔρχεται B || 11 γε] τε B || 17 καὶ ἀγαθῶν **c** κ' ἀγαθῶν ABF κἀγαθῶν Em_3 | ἀίδια **c** ἰδίαι A ἰδία Bm_3 ἴδια E ἴδίαι F ἴδια γρ. G_1 | ξυγκατοικήσαντες **c** || 18 οὖν om. B || 20 εἰκως C || 23 ὁμοίως om. Dion. Hal. 300 || 24 νῦν add B_1 || 27 ἂν ⟨ἐν⟩ Stp., sed cf. Ros 266

ἀρετὴν πρώτη τε μηνύουσα καὶ τελευταία βεβαιοῦσα ἡ
3 νῦν τῶνδε καταστροφή. καὶ γὰρ τοῖς τἆλλα χείροσι δί-
80 καιον τὴν ἐς | τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀνδρα-
γαθίαν προτίθεσθαι· ἀγαθῷ γὰρ κακὸν ἀφανίσαντες κοι-
4 νῶς μᾶλλον ὠφέλησαν ἢ ἐκ τῶν ἰδίων ἔβλαψαν. τῶι δε 5
δὲ οὔτε πλούτου τις τὴν ἔτι ἀπόλαυσιν προτιμήσας ἐμα-
127 λακίσθη | οὔτε πενίας ἐλπίδι, ὡς κἂν ἔτι διαφυγὼν
αὐτὴν πλουτήσειεν, ἀναβολὴν τοῦ δεινοῦ ἐποιήσατο· τὴν
δὲ τῶν ἐναντίων τιμωρίαν ποθεινοτέραν αὐτῶν λαβόντες
καὶ κινδύνων ἅμα τόνδε κάλλιστον νομίσαντες ἐβουλήθη- 10
5 |σαν μετ᾽ αὐτοῦ τοὺς μὲν τιμωρεῖσθαι, τῶν δὲ ἐφίεσθαι,
ἐλπίδι μὲν τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσειν ἐπιτρέψαντες,
ἔργῳ δὲ περὶ τοῦ ἤδη ὁρωμένου σφίσιν αὐτοῖς ἀξιοῦντες
πεποιθέναι· καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμύνεσθαι καὶ παθεῖν ⌜κάλ-
10 λιον⌝ ἡγησάμενοι ἢ τὸ εἰδόντες σῴζεσθαι, τὸ μὲν | αἰσ- 15
χρὸν τοῦ λόγου ἔφυγον, τὸ δ᾽ ἔργον τῷ σώματι ὑπέμει-
ναν, καὶ δι᾽ ἐλαχίστου καιροῦ τύχης ἅμα ἀκμῇ τῆς δόξης
μᾶλλον ἢ τοῦ δέους ἀπηλλάγησαν.

43. „Καὶ οἵδε μὲν προσηκόντως τῇ πόλει τοιοίδε ἐγέ-
νοντο· τοὺς δὲ λοιποὺς χρὴ ἀσφαλεστέραν μὲν εὔχεσθαι, 20
15 ἀτολμοτέραν | δὲ μηδὲν ἀξιοῦν τὴν ἐς τοὺς πολεμίους
διάνοιαν ἔχειν, σκοποῦντας μὴ λόγῳ μόνῳ τὴν ὠφελίαν,
ἣν ἄν τις πρὸς οὐδὲν χεῖρον αὐτοὺς ὑμᾶς εἰδότας μη-
κύνοι, λέγων ὅσα ἐν τῷ τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι ἀγαθὰ
ἔνεστιν, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν τῆς πόλεως δύναμιν καθ᾽ ἡμέ- 25
20 ραν | ἔργῳ θεωμένους καὶ ἐραστὰς γιγνομένους αὐτῆς,
καὶ ὅταν ὑμῖν μεγάλη δόξῃ εἶναι, ἐνθυμουμένους ὅτι τολ-
μῶντες καὶ γιγνώσκοντες τὰ δέοντα καὶ ἐν τοῖς ἔργοις αἰ-
σχυνόμενοι ἄνδρες αὐτὰ ἐκτήσαντο, καὶ ὁπότε καὶ πεῖρά του

ABCEFGm_3 (M inde a *δίκαιον* l. 2)

6 *πλούτου* **c** *πλούτῳ* **b** || **7** *ἔτι* om. M || **11** *ἐφίεσθαι*] *ἀφίεσθαι* coni. Poppo, sed cf. l. 6 et c. 60, 2—3; 62, 3 || **14** *αὐτῷ* om. Dion. Hal. 807 | *τὸ* **b**G_1 *τῶ* **c** | *καὶ* om. Dion. Hal. | *κάλλιον* coni. □ Dobree, *μᾶλλον* codd. || **15** pr. *τὸ* om. Dion. Hal. || **17—18** *καὶ δι᾽... ἀπηλλάγησαν* om. E || **21** *ἐς*] *ἐχ* B | *πολέμους* C⟨G⟩ || **26** *θεμένους* E || **27** *ἐνθυμούμενος* ABF || **29** *πεῖρα* AB | *τοῦ* ABEM

σφαλεῖεν, οὐκ οὖν καὶ τὴν πόλιν γε τῆς | σφετέρας 25
ἀρετῆς ἀξιοῦντες στερίσκειν, κάλλιστον δὲ ἔρανον αὐτῇ
προϊέμενοι. κοινῇ γὰρ τὰ σώματα διδόντες ἰδίᾳ τὸν ἀγή- 2
ρων ἔπαινον ἐλάμβανον καὶ τὸν τάφον ἐπισημότατον,
οὐκ ἐν ᾧ κεῖνται μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ δόξα αὐτῶν παρὰ
τῷ ἐντυχόντι αἰεὶ καὶ λόγου καὶ ἔρ|γου καιρῷ αἰείμνη- 30
στος καταλείπεται. ἀνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τά- 3
φος, καὶ οὐ στηλῶν μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπι-
γραφή, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ ἄγραφος μνήμη
παρ' ἑκάστῳ τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου ἐνδιαιτᾶ-
ται. οὓς νῦν ὑμεῖς ζηλώσαντες καὶ | τὸ εὔδαιμον τὸ 4 128
ἐλεύθερον, τὸ δ' ἐλεύθερον τὸ εὔψυχον κρίναντες, μὴ
περιορᾶσθε τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους. οὐ γὰρ οἱ κακο- 5
πραγοῦντες δικαιότερον ἀφειδοῖεν ἂν τοῦ βίου, οἷς ἐλπὶς
οὐκ ἔστιν ἀγαθοῦ, ἀλλ' οἷς ἡ ἐναντία | μεταβολὴ ἐν 5
τῷ ζῆν ἔτι κινδυνεύεται καὶ ἐν οἷς μάλιστα μεγάλα τὰ
διαφέροντα, ἤν τι πταίσωσιν. ἀλγεινοτέρα γὰρ ἀνδρί γε 6
φρόνημα ἔχοντι ἢ ἐν τῷ {μετὰ τοῦ} μαλακισθῆναι κά-
κωσις ἢ ὁ μετὰ ῥώμης καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἅμα γιγνό-
μενος ἀναίσθητος θάνατος.

44. „Λι' ὅπερ καὶ | τοὺς τῶνδε νῦν τοκέας, ὅσοι πάρ- 10
εστε, οὐκ ὀλοφύρομαι μᾶλλον ἢ παραμυθήσομαι. ἐν πο-
λυτρόποις γὰρ ξυμφοραῖς ἐπίστανται τραφέντες τόδε εὐ-
τυχές, οἳ ἂν τῆς εὐπρεπεστάτης λάχωσιν, ὥσπερ οἵδε
μὲν νῦν, τελευτῆς, ὑμεῖς δὲ λύπης, καὶ οἷς ἐνευδαιμο-
νῆσαί τε ὁ βίος ὁμοίως | καὶ ⟨εὖ⟩ ἐντελευτῆσαι ξυν- 15
εμετρήθη. χαλεπὸν μὲν οὖν οἶδα πείθειν ὅν, ὧν καὶ 2

ABCEFGM

2 αὐτοὶ G ‖ **3** ἀγήρω Gc ‖ **5** ἀλλ' om. A ἢ **c** | ἡ om. E ‖ **6** pr. καὶ om. F ‖ **8** μόνων C | ἐπιγραφῆ(ι) **b**C ‖ **9** τῇ μὴ] τιμῇ C | μνήμῃ AM ‖ **11** ἡμεῖς **c**M ‖ **13** περιορᾶσθαι B ‖ **14** ἐλπὶς om. M ‖ **15** ἔστιν **c** ἔστ' **b** ‖ **18** ἐν τῶι μετὰ τοῦ **b** μετὰ τοῦ ἐν τῶ **c** et Stob. III p. 318, 14 H; μετὰ τοῦ del. Schneider ‖ **19—20** ἅμα τε γιγνόμενος καὶ ἀναίσθητος **c** ‖ **22** ὀλοφύρωμαι (?) F ‖ **23** τὸ δὲ **c** τὸ δ' **b**, corr. Abresch ‖ **26** εὖ add. Gomme (ἐνευτελευτῆσαι Reiske, εὖ τελευτῆσαι Poppo scripserant), cf. Herod. I 32 □

πολλάκις ἔξετε ὑπομνήματα ἐν ἄλλων εὐτυχίαις, αἷς ποτε καὶ αὐτοὶ ἠγάλλεσθε· καὶ λύπη οὐχ ὧν ἄν τις μὴ πειρασάμενος ἀγαθῶν στερίσκηται, ἀλλ' οὗ ἂν ἐθὰς γενόμενος ἀφαιρεθῇ. καρτερεῖν δὲ χρὴ καὶ ἄλλων παίδων ἐλπίδι, οἷς ἔτι ἡλικία τέκνωσιν ποιεῖσθαι· ἰδίᾳ τε γὰρ τῶν οὐκ ὄντων λήθη οἱ ἐπιγιγνόμενοί τισιν ἔσονται, καὶ τῇ πόλει διχόθεν, ἔκ τε τοῦ μὴ ἐρημοῦσθαι καὶ ἀσφαλείᾳ, ξυνοίσει· οὐ γὰρ οἷόν τε ἴσον τι ἢ δίκαιον βουλεύεσθαι οἳ ἂν μὴ καὶ παῖδας ἐκ τοῦ ὁμοίου παραβαλλόμενοι κινδυνεύωσιν. ὅσοι δ' αὖ παρηβήκατε, τόν τε πλείονα κέρδος ὂν εὐτυχεῖτε βίον ἡγεῖσθε καὶ τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ κουφίζεσθε. τὸ γὰρ φιλότιμον ἀγήρων μόνον, καὶ οὐκ ἐν τῷ ἀχρείῳ τῆς ἡλικίας τὸ κερδαίνειν, ὥσπερ τινές φασι, μᾶλλον τέρπει, ἀλλὰ τὸ τιμᾶσθαι. **45.** *παισὶ δ' αὖ ὅσοι τῶνδε πάρεστε ἢ ἀδελφοῖς ὁρῶ μέγαν τὸν ἀγῶνα (τὸν γὰρ οὐκ ὄντα ἅπας εἴωθεν ἐπαινεῖν), καὶ μόλις ἂν καθ' ὑπερβολὴν ἀρετῆς οὐχ ὁμοῖοι, ἀλλ' ὀλίγῳ χείρους κριθεῖτε. φθόνος γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, τὸ δὲ μὴ ἐμποδὼν ἀνταγωνίστῳ εὐνοίᾳ τετίμηται. εἰ δέ με δεῖ καὶ γυναικείας τι ἀρετῆς, ὅσαι νῦν ἐν χηρείᾳ ἔσονται, μνησθῆναι, βραχείᾳ παραινέσει ἅπαν σημανῶ. τῆς τε γὰρ ὑπαρχούσης φύσεως μὴ χείροσι γενέσθαι ὑμῖν μεγάλη ἡ δόξα καὶ ἧς ἂν ἐπ' ἐλάχιστον ἀρετῆς πέρι ἢ ψόγου ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ᾖ.*

46. *„Εἴρηται καὶ ἐμοὶ λόγῳ κατὰ τὸν νόμον ὅσα εἶχον πρόσφορα, καὶ ἔργῳ οἱ θαπτόμενοι τὰ μὲν ἤδη κεκόσμηνται, τὰ δὲ αὐτῶν τοὺς παῖδας τὸ ἀπὸ τοῦδε δημοσίᾳ*

ABCEFGM

2 πειρασόμενος codd., corr., ut vid., g || 4 ἀφαιρεθῆ **c** ἀφαιρεθείη **b** || 5 ἡλικίαν C | τε γὰρ M γάρ τε **c** ABEF || 8 ξυνοίσειν E | τι **c** τε **b** || 9 καὶ μὴ ABEF || 10 κινδυνεύουσιν C || 11 ὄν (?) C[G] || 13 ἀγήρω+ C[G] | οὐκ] ου in lit. b_2 || 17 πᾶς C⟨G⟩ || 19 τὸ ἀντίπαλον ABFM τὸν ἀντίπαλον CE⟨G⟩ || 21 χηρίᾳ CE || 26—27 κατὰ ... ἔργῳ om. ABF, add. in marg. B_1F_1 || 28 τὸ **c** τὰ **b**

ἡ πόλις μέχρι ἥβης θρέψει, ὠφέλιμον στέφανον τοῖσδέ τε καὶ τοῖς λειπομένοις τῶν τοιῶνδε ἀγώνων προτιθεῖσα· ἄθλα γὰρ οἷς κεῖται ἀρετῆς μέγιστα, τοῖς δὲ καὶ ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσιν. νῦν δὲ ἀπολοφυράμενοι ὃν | προσ- 2 15
ήκει ἑκάστῳ ἄπιτε."

47. Τοιόσδε μὲν ὁ τάφος ἐγένετο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ· καὶ διελθόντος αὐτοῦ πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου τοῦδε ἐτελεύτα. τοῦ δὲ θέρους εὐθὺς ἀρχομένου Πελο- 2 (a. 430)
ποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὰ δύο μέρη ὥσπερ καὶ τὸ πρῶ|τον ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀττικήν (ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος 20
ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς), καὶ καθεζόμενοι ἐδῄουν τὴν γῆν. καὶ ὄντων αὐτῶν οὐ πολλάς πω 3
ἡμέρας ἐν τῇ Ἀττικῇ ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ πρότερον πολλαχόσε
ἐγκα|τασκῆψαι καὶ περὶ Λῆμνον καὶ ἐν ἄλλοις χωρίοις, 25
οὐ μέντοι τοσοῦτός γε λοιμὸς οὐδὲ φθορὰ οὕτως ἀνθρώπων οὐδαμοῦ ἐμνημονεύετο γενέσθαι. οὔτε γὰρ ἰατροὶ 4
ἤρκουν τὸ πρῶτον θεραπεύοντες ἀγνοίᾳ, ἀλλ' αὐτοὶ μάλιστα ἔθνῃσκον ὅσῳ καὶ μάλιστα προσῇσαν, οὔτε ἄλλη |
ἀνθρωπεία τέχνη οὐδεμία· ὅσα τε πρὸς ἱεροῖς ἱκέτευσαν 30
ἢ μαντείοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐχρήσαντο, πάντα ἀνωφελῆ ἦν· τελευτῶντές τε αὐτῶν ἀπέστησαν ὑπὸ τοῦ κακοῦ νικώμενοι. **48.** ἤρξατο δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς λέγεται, |
ἐξ Αἰθιοπίας τῆς ὑπὲρ Αἰγύπτου, ἔπειτα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπ- 130
τον καὶ Λιβύην κατέβη καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν. ἐς δὲ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἐξαπιναίως ἐνέπεσε, 2
καὶ τὸ πρῶτον ἐν τῷ Πειραιεῖ ἥψατο τῶν ἀνθρώ|πων, 5
ὥστε καὶ ἐλέχθη ὑπ' αὐτῶν ὡς οἱ Πελοποννήσιοι φάρμακα ἐσβεβλήκοιεν ἐς τὰ φρέατα· κρῆναι γὰρ οὔπω

ABCEFGM

2 *προστιθεῖσα* **c** || 3 *τοῖς δὲ* E et cod. M Stob. IV p. 28, 4 H. □ *τοῖσδε* **c** ABFM || 5 *ἑκαστω* C *ἕκαστος* **b** G | *ἄπιτε* **c** *ἀποχωρεῖτε* **b** || 7 *τοῦ πολέμου τοῦδε* **b** *τοῦ πολέμου τούτου* C *τῶ πολέμω τούτω* G || 8 *δὲ*] *γὰρ* B || 10 *ἐσέβαλλον* B || 11 *Ζευξιδάμου* om. C || 12 *γῆν*] *Ἀττικὴν* G, corr. G_1 || 21 *μαντείοις* EM *μαντείαις* **c** ABF

ἦσαν αὐτόθι. ὕστερον δὲ καὶ ἐς τὴν ἄνω πόλιν ἀφίκετο
3 καὶ ἔθνησκον πολλῷ μᾶλλον ἤδη. λεγέτω μὲν οὖν περὶ
αὐτοῦ ὡς ἕκαστος γιγνώσκει καὶ ἰατρὸς καὶ | ἰδιώτης ἀφ'
ὅτου εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτό, καὶ τὰς αἰτίας ἅστινας νο-
μίζει τοσαύτης μεταβολῆς ἱκανὰς εἶναι δύναμιν ἐς τὸ
μεταστῆσαι σχεῖν· ἐγὼ δὲ οἷόν τε ἐγίγνετο λέξω καὶ ἀφ'
ὧν ἄν τις σκοπῶν, εἴ ποτε καὶ αὖθις ἐπιπέσοι, μάλιστ'
ἂν ἔχοι τι προειδὼς μὴ ἀγνοεῖν, | ταῦτα δηλώσω αὐτός
τε νοσήσας καὶ αὐτὸς ἰδὼν ἄλλους πάσχοντας.

49. Τὸ μὲν γὰρ ἔτος, ὡς ὡμολογεῖτο ἐκ πάντων, μά-
λιστα δὴ ἐκεῖνο ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας ἐτύγχα-
νεν ὄν· εἰ δέ τις καὶ προύκαμνέ τι, ἐς τοῦτο πάντα ἀπ-
2 εκρίθη. τοὺς δὲ ἄλλους ἀπ' οὐδεμιᾶς προ|φάσεως, ἀλλ'
ἐξαίφνης ὑγιεῖς ὄντας πρῶτον μὲν τῆς κεφαλῆς θέρμαι
ἰσχυραὶ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐρυθήματα καὶ φλόγωσις
ἐλάμβανε, καὶ τὰ ἐντός, ἥ τε φάρυξ καὶ ἡ γλῶσσα, εὐθὺς
αἱματώδη ἦν καὶ πνεῦμα ἄτοπον καὶ δυσῶδες ἠφίει·
3 ἔπειτα ἐξ αὐτῶν πταρμὸς καὶ βράγ|χος ἐπεγίγνετο, καὶ
ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ κατέβαινεν ἐς τὰ στήθη ὁ πόνος μετὰ
βηχὸς ἰσχυροῦ· καὶ ὁπότε ἐς τὴν καρδίαν στηρίξειεν,
ἀνέστρεφέ τε αὐτὴν καὶ ἀποκαθάρσεις χολῆς πᾶσαι ὅσαι
ὑπὸ ἰατρῶν ὠνομασμέναι εἰσὶν ἐπῆσαν, καὶ αὗται μετὰ
4 ταλαιπωρίας μεγάλης, λύγξ | τε τοῖς πλείοσιν ἐνέπεσε
κενὴ σπασμὸν ἐνδιδοῦσα ἰσχυρόν, τοῖς μὲν μετὰ ταῦτα
5 λωφήσαντα, τοῖς δὲ καὶ πολλῷ ὕστερον. καὶ τὸ μὲν
ἔξωθεν ἁπτομένῳ σῶμα οὔτ' ἄγαν θερμὸν ἦν οὔτε χλω-
ρόν, ἀλλ' ὑπέρυθρον, πελιτνόν, φλυκταίναις μικραῖς καὶ
ἕλκεσιν ἐξηνθηκός· | τὰ δὲ ἐντὸς οὕτως ἐκαίετο ὥστε
131 μήτε τῶν πάνυ λεπτῶν | ἱματίων καὶ σινδόνων τὰς ἐπι-

ABCEFGM

□ 4—6 pleonasmus ferendus, cf. Ros 150 || 6 ἔχειν M | τε] τι F || 8 ἔχηι F || 10 ὁμολογεῖτο C || 16 φάρυγξ E G || 18 ἐγίγνετο A B || 19 χρόνῳ om. A || 22 αὐταὶ **c** || 23 ἐνέπεσε **b** et Thom. Mag. p. 226,2 ἐνέπιπτε **c** || 25 τὸ **b** G τῶ C || 26 οὔτ' **c** οὐκ **b** || 27 πελιτνόν Phot. et Suda s. v. (= Ael. Dion. π 32 Eb.) πελιδνόν codd. || 28 ἐκάετο **b**

βολὰς μηδ' ἄλλο τι ἢ γυμνοὶ ἀνέχεσθαι, ἥδιστά τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν. καὶ πολλοὶ τοῦτο τῶν ἠμεληµένων ἀνθρώπων καὶ ἔδρασαν ἐς φρέατα τῇ δίψῃ ἀπαύστῳ | ξυνεχόµενοι· καὶ ἐν τῷ ὁµοίῳ καθειστήκει τό τε πλέον καὶ ἔλασσον ποτόν. καὶ ἡ ἀπορία τοῦ µὴ ἡσυχάζειν καὶ ἡ ἀγρυπνία ἐπέκειτο διὰ παντός. καὶ τὸ σῶµα, ὅσονπερ χρόνον καὶ ἡ νόσος ἀκµάζοι, οὐκ ἐµαραίνετο, ἀλλ' ἀντεῖχε παρὰ δόξαν τῇ ταλαιπωρίᾳ, ὥστε ἢ διε|φθείροντο οἱ πλεῖστοι ἐναταῖοι καὶ ἑβδοµαῖοι ὑπὸ τοῦ ἐντὸς καύµατος, ἔτι ἔχοντές τι δυνάµεως, ἢ εἰ διαφύγοιεν, ἐπικατιόντος τοῦ νοσήµατος ἐς τὴν κοιλίαν καὶ ἑλκώσεώς τε αὐτῇ ἰσχυρᾶς ἐγγιγνοµένης καὶ διαρροίας ἅµα ἀκράτου ἐπιπιπτούσης οἱ πολλοὶ ὕστερον δι' αὐ|τὴν ἀσθενείᾳ ἀπεφθείροντο. διεξῄει γὰρ διὰ παντὸς τοῦ σώµατος ἄνωθεν ἀρξάµενον τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ πρῶτον ἱδρυθὲν κακόν, καὶ εἴ τις ἐκ τῶν µεγίστων περιγένοιτο, τῶν γε ἀκρωτηρίων ἀντίληψις αὐτοῦ ἐπεσήµαινεν· κατέσκηπτε γὰρ καὶ ἐς αἰδοῖα καὶ ἐς ἄκρας χεῖρας | καὶ πόδας, καὶ πολλοὶ στερισκόµενοι τούτων διέφευγον, εἰσὶ δ' οἳ καὶ τῶν ὀφθαλµῶν. τοὺς δὲ καὶ λήθη ἔλαβε τὸ παραυτίκα ἀναστάντας τῶν πάντων ὁµοίως καὶ ἠγνόησαν σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐπιτηδείους. **50.** γενόµενον γὰρ κρεῖσσον λόγου τὸ εἶδος τῆς νόσου τά τε ἄλ|λα χαλεπωτέρως ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν προσέπιπτεν ἑκάστῳ καὶ ἐν τῷδε ἐδήλωσε µάλιστα ἄλλο τι ὂν ἢ τῶν ξυντρόφων τι· τὰ γὰρ ὄρνεα καὶ τετράποδα ὅσα ἀνθρώπων ἅπτεται πολλῶν ἀτάφων γιγνοµένων ἢ οὐ προσῄει ἢ γευσάµενα διεφθείρετο. τεκµήριον δέ· τῶν | µὲν τοιούτων ὀρνίθων

ABCEFGM

1 *µηδ'* **c** *µήτ'* **b** | *γυµνοὶ* **c** *γυµνὸν* **b** || **5** *τοῦ*⌋ *τὸ* C || **6** *ἡ* om. M || **9** *πλείους* ABF || **13** *ἀκρατοῦς γρ.* M || **13—14** *δι' αὐτὴν ἀσθενείᾳ* **b** (cf. Stp. et Ros 246) *διὰ τὴν ἀσθένειαν* **c** | *ἀπεφθείροντο* **b** *διεφθείροντο* C⟨G⟩ || **15** *ἱδρυνθὲν* E || **18** pr. *καὶ* om. **b** || **20** *τοὺς*⌋ *τοῖς* C[G] | *ἔλαβε τὸ* scr. Hude *ἐλάβετο* C *ἐλάµβανε* **b**G || **21** *τῶν πάντων* **b** (cf. VII 28, 1) *πάντων* **c** || **27** *γινοµένων* **b** *γενοµένων* **c** | *γευσάµενοι* B □

ἐπίλειψις σαφὴς ἐγένετο, καὶ οὐχ ἑωρῶντο οὔτε ἄλλως οὔτε περὶ τοιοῦτον οὐδέν· οἱ δὲ κύνες μᾶλλον αἴσθησιν παρεῖχον τοῦ ἀποβαίνοντος διὰ τὸ ξυνδιαιτᾶσθαι. **51.** |
132 *τὸ μὲν οὖν νόσημα, πολλὰ καὶ ἄλλα παραλιπόντι ἀτοπίας, ὡς ἑκάστῳ ἐτύγχανέ τι διαφερόντως ἑτέρῳ πρὸς* 5
ἕτερον γιγνόμενον, τοιοῦτον ἦν ἐπὶ πᾶν τὴν ἰδέαν. καὶ ἄλλο παρελύπει κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον οὐδὲν τῶν εἰω-
5 2 *|θότων· ὃ δὲ καὶ γένοιτο, ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. ἔθνῃσκον δὲ οἱ μὲν ἀμελείᾳ, οἱ δὲ καὶ πάνυ θεραπευόμενοι· ἔν τε οὐδὲ ἓν κατέστη ἴαμα ὡς εἰπεῖν ὅ τι χρῆν προσφέροντας ὠφε-* 10
3 *λεῖν (τὸ γάρ τῳ ξυνενεγκὸν ἄλλον τοῦτο ἔβλαπτε)· σῶμά*
10 *τε αὐταρκες ὂν οὐδὲν διεφάνη πρὸς | αὐτὸ ἰσχύος πέρι ἢ ἀσθενείας, ἀλλὰ πάντα ξυνῄρει καὶ τὰ πάσῃ διαίτῃ θερα-*
4 *πευόμενα. δεινότατον δὲ παντὸς ἦν τοῦ κακοῦ ἥ τε ἀθυμία, ὁπότε τις αἴσθοιτο κάμνων (πρὸς γὰρ τὸ ἀνέλπιστον* 15
εὐθὺς τραπόμενοι τῇ γνώμῃ πολλῷ μᾶλλον προΐεντο
15 *σφᾶς αὐτοὺς καὶ οὐκ | ἀντεῖχον), καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ' ἑτέρου θεραπείας ἀναπιμπλάμενοι ὥσπερ τὰ πρόβατα*
5 *ἔθνῃσκον· καὶ τὸν πλεῖστον φθόρον τοῦτο ἐνεποίει. εἴτε γὰρ μὴ 'θέλοιεν δεδιότες ἀλλήλοις προσιέναι, ἀπώλλυντο* 20
ἐρῆμοι, καὶ οἰκίαι πολλαὶ ἐκενώθησαν ἀπορίᾳ τοῦ θερα-
20 *πεύσοντος· εἴτε προσί|οιεν, διεφθείροντο, καὶ μάλιστα οἱ ἀρετῆς τι μεταποιούμενοι· αἰσχύνῃ γὰρ ἠφείδουν σφῶν αὐτῶν ἐσιόντες παρὰ τοὺς φίλους, ἐπεὶ καὶ τὰς ὀλοφύρ-* 25
6 *σεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐξέκαμνον ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ νικώμενοι. ἐπὶ πλέον*
25 *δ' ὅμως οἱ διαπε|φευγότες τόν τε θνῄσκοντα καὶ τὸν πονούμενον ᾠκτίζοντο διὰ τὸ προειδέναι τε καὶ αὐτοὶ ἤδη ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶναι· δὶς γὰρ τὸν αὐτόν, ὥστε καὶ κτεί-*

ABCEFGM

1 *σαφὴς*] *ης* in lit. b || 2 *τοιούτων* G || 4 *παραλειπόντι* c || 7 *κατ'*] *κα* in lit. b || 8 *δ*] *οἱ* B || 9 *ἀμελίᾳ* E || 9—10 *οὐδὲ ἓν κατέστη* EFM *οὐδὲ ἐγκατέστη* AB *οὐδὲν κατέστη* c || 10 *ἅμα* C | *χρὴ* c || 17 *οὐκἀτεῖχον* B || 18 *ἑτέρου*] *ἑτέρας* A | *θεραπείᾳ* coni. Madvig || 26 *ἐξέκαμνον* C⟨G⟩ *ἐξέκαμον* b | *κακοῦ νικώμενοι* om. C[G] || 28 *καὶ* om. C[G]

νειν, οὐκ ἐπελάμβανεν. καὶ ἐμακαρίζοντό τε ὑπὸ τῶν ἄλλων καὶ αὐτοὶ τῷ παραχρῆμα περιχαρεῖ καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρό|νον ἐλπίδος τι εἶχον κούφης μηδ' ἂν ὑπ' ἄλλου νοσήματός ποτε ἔτι διαφθαρῆναι. **52.** ἐπίεσε δ' αὐτοὺς μᾶλλον πρὸς τῷ ὑπάρχοντι πόνῳ καὶ ἡ ξυγκομιδὴ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ ἄστυ, καὶ οὐχ | ἧσσον τοὺς ἐπελθόν- 133
τας. οἰκιῶν γὰρ οὐχ ὑπαρχουσῶν, ἀλλ' ἐν καλύβαις πνι- 2
γηραῖς ὥρᾳ ἔτους διαιτωμένων ὁ φθόρος ἐγίγνετο οὐδενὶ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις ⟨καὶ⟩ ἀποθνήσκον- 5
τες ἔκειντο καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐκαλιν|δοῦντο καὶ περὶ τὰς κρήνας ἁπάσας ἡμιθνῆτες τοῦ ὕδατος ἐπιθυμίᾳ. τά τε 3
ἱερὰ ἐν οἷς ἐσκήνηντο νεκρῶν πλέα ἦν, αὐτοῦ ἐναποθνῃσκόντων· ὑπερβιαζομένου γὰρ τοῦ κακοῦ οἱ ἄνθρωποι, οὐκ ἔχοντες ὅ τι γένωνται, ἐς ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ 10
ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμοίως. νόμοι | τε πάντες ξυνεταράχθη- 4
σαν οἷς ἐχρῶντο πρότερον περὶ τὰς ταφάς, ἔθαπτον δὲ ὡς ἕκαστος ἐδύνατο. καὶ πολλοὶ ἐς ἀναισχύντους θήκας ἐτράποντο σπάνει τῶν ἐπιτηδείων διὰ τὸ συχνοὺς ἤδη προτεθνάναι σφίσιν· ἐπὶ πυρὰς γὰρ ἀλλοτρίας φθάσαν- 15
τες τοὺς νήσαντας οἱ μὲν | ἐπιθέντες τὸν ἑαυτῶν νεκρὸν 15
ὑφῆπτον, οἱ δὲ καιομένου ἄλλου ἄνωθεν ἐπιβαλόντες ὃν φέροιεν ἀπῆσαν. **53.** πρῶτόν τε ἦρξε καὶ ἐς τἆλλα τῇ πόλει ἐπὶ πλέον ἀνομίας τὸ νόσημα. ῥᾷον γὰρ ἐτόλμα τις ἃ πρότερον ἀπεκρύπτετο μὴ καθ' ἡδονὴν ποιεῖν, ἀγχί- 20
στροφον τὴν μετα|βολὴν ὁρῶντες τῶν τε εὐδαιμόνων καὶ αἰφνιδίως θνῃσκόντων καὶ τῶν οὐδὲν πρότερον κεκτημένων, εὐθὺς δὲ τἀκείνων ἐχόντων. ὥστε ταχείας τὰς 2
ἐπαυρέσεις καὶ πρὸς τὸ τερπνὸν ἠξίουν ποιεῖσθαι, ἐφή-

ABCEFGM

2 τῷ] τὸ AEM || 4 ἔτι διαφθαρῆναι **b** ἐπιδιαφθαρῆναι C[G] || 8 ἐγένετο B || 9 καὶ add. Gomme | θνήσκοντες G || 11 τοῦ] τῇ τοῦ GM || 12 ἐσκήνωντο M || 14 γένοιντο AB γένηνται E | ὀλιγωρίας B || 15 ὁσίων FM || 19 προστεθνάναι G | πυρᾶς BFM || 20 ἑαυτὸν CF || 21 ἄνωθεν ἐπιβαλόντες **b** ἐπιβαλόντες ἄνωθεν G ἐπιβάλλοντες ἄνωθεν C || 24 ἀπεκρύπτετο **c** ἀπέκρυπτε τὸ (τῶι F) **b** || 27 τὰ ἐκείνων **b**

μερα τά τε σώματα καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως ἡγούμενοι.
3 *καὶ τὸ μὲν | προταλαιπωρεῖν τῷ δόξαντι καλῷ οὐδεὶς πρόθυμος ἦν, ἄδηλον νομίζων εἰ πρὶν ἐπ' αὐτὸ ἐλθεῖν διαφθαρήσεται· ὅ τι δὲ ἥδη τε ἡδὺ πανταχόθεν τε ἐς αὐτὸ*
4 *κερδαλέον, τοῦτο καὶ καλὸν καὶ χρήσιμον κατέστη. θεῶν* 5
δὲ φόβος ἢ ἀνθρώπων νόμος οὐδεὶς ἀπεῖργε, τὸ μὲν κρί-
|νοντες ἐν ὁμοίῳ καὶ σέβειν καὶ μὴ ἐκ τοῦ πάντας ὁρᾶν
134 *ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους, τῶν δὲ ἁμαρτημάτων οὐδεὶς ἐλ|πίζων μέχρι τοῦ δίκην γενέσθαι βιοὺς ἂν τὴν τιμωρίαν ἀντιδοῦναι, πολὺ δὲ μείζω τὴν ἤδη κατεψηφισμένην σφῶν* 10
ἐπικρεμασθῆναι, ἣν πρὶν ἐμπεσεῖν εἰκὸς εἶναι τοῦ βίου τι ἀπολαῦσαι.

54. *| Τοιούτῳ μὲν πάθει οἱ Ἀθηναῖοι περιπεσόντες ἐπιέζοντο, ἀνθρώπων τ' ἔνδον θνησκόντων καὶ γῆς ἔξω*
2 *δῃουμένης. ἐν δὲ τῷ κακῷ οἷα εἰκὸς ἀνεμνήσθησαν καὶ* 15
τοῦδε τοῦ ἔπους, φάσκοντες οἱ πρεσβύτεροι πάλαι ἄδε-
σθαι „ἥξει Δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐ|τῷ".
3 *ἐγένετο μὲν οὖν ἔρις τοῖς ἀνθρώποις μὴ λοιμὸν ὠνομάσθαι ἐν τῷ ἔπει ὑπὸ τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ λιμόν, ἐνίκησε δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰκότως λοιμὸν εἰρῆσθαι· οἱ γὰρ* 20
ἄνθρωποι πρὸς ἃ ἔπασχον τὴν μνήμην ἐποιοῦντο. ἦν δέ
γε οἶμαί ποτε ἄλλος πόλεμος καταλάβῃ Δω|ρικὸς τοῦδε
ὕστερος καὶ ξυμβῇ γενέσθαι λιμόν, κατὰ τὸ εἰκὸς οὕτως
4 *ᾄσονται. μνήμη δὲ ἐγένετο καὶ τοῦ Λακεδαιμονίων χρη-*
στηρίου τοῖς εἰδόσιν, ὅτε ἐπερωτῶσιν αὐτοῖς τὸν θεὸν εἰ 25
χρὴ πολεμεῖν ἀνεῖλε κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἔσε-
5 *σθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι. | περὶ μὲν οὖν τοῦ χρηστηρίου τὰ γιγνόμενα ᾔκαζον ὁμοῖα εἶναι· ἐσβεβληκότων δὲ τῶν Πελοποννησίων ἡ νόσος ἤρξατο εὐθύς,*

ABCEFGM

1 *τε τὰ* C ‖ **2** *προταλαιπωρεῖν* CE *προσταλαιπωρεῖν* ABFGM ‖ **3** *αὐτῷ* G | *ἔλθη* F ‖ **4** *ἥδη*] *ᾔδει* G *ἥδη* B | *πανταχόθεν τε* **c** *καὶ πανταχόθεν τὸ* **b** ‖ **5** pr. *καὶ* om. **c** ‖ **9** *βίουσαν τὴν τιμ.* E *τὴν τιμ. βίουσαν* C *τιμ. βίουσαν* G ‖ **14** *γῆς* **b** *τῆς* C[G] ‖ **15** *δὲ* om. E ‖ **19** *ἔπει*] *ἔπειτα* AB ‖ **22** *Δωριακὸς* C[G] ‖ **25** *τοῖς . . .* (28) *χρηστηρίου* om. M

καὶ ἐς μὲν Πελοπόννησον οὐκ ἐσῆλθεν, ὅ τι ἄξιον καὶ εἰπεῖν, ἐπενείματο δὲ Ἀθήνας μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων χωρίων τὰ πολυανθρωπότατα. | ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νόσον γενόμενα.

55. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ ἔτεμον τὸ πεδίον, παρῆλθον ἐς τὴν Πάραλον γῆν καλουμένην μέχρι Λαυρείου, οὗ τὰ ἀργύρεια μέταλλά ἐστιν Ἀθηναίοις. καὶ πρῶτον μὲν ἔτεμον ταύτην ᾗ πρὸς Πελοπόννησον ὁρᾷ, ἔπειτα | δὲ τὴν πρὸς Εὔβοιάν τε καὶ Ἄνδρον τετραμμένην. Περικλῆς δὲ στρατηγὸς ὢν καὶ τότε περὶ μὲν τοῦ μὴ ἐπεξιέναι τοὺς Ἀθηναίους τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχεν ὥσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐσβολῇ.

56. Ἔτι δ' αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ὄντων, πρὶν ἐς τὴν παραλίαν ἐλθεῖν, ἑκατὸν νεῶν | ἐπίπλουν τῇ Πελοποννήσῳ παρεσκευάζετο, καὶ ἐπειδὴ ἑτοῖμα ἦν, ἀνήγετο. ἦγε δ' ἐπὶ τῶν νεῶν ὁπλίτας Ἀθηναίων τετρακισχιλίους καὶ ἱππέας τριακοσίους ἐν ναυσὶν ἱππαγωγοῖς πρῶτον τότε ἐκ τῶν παλαιῶν νεῶν ποιη|θείσαις· ξυνεστρατεύοντο δὲ καὶ Χῖοι καὶ Λέσβιοι πεντήκοντα ναυσίν. ὅτε δὲ ἀνήγετο ἡ στρατιὰ αὕτη Ἀθηναίων, Πελοποννησίους κατέλιπον τῆς Ἀττικῆς ὄντας ἐν τῇ παραλίᾳ. ἀφικόμενοι δὲ ἐς Ἐπίδαυρον τῆς Πελοποννήσου ἔτεμον τῆς γῆς τὴν πολλήν, καὶ πρὸς τὴν | πόλιν προσβαλόντες ἐς ἐλπίδα μὲν ἦλθον τοῦ ἑλεῖν, οὐ μέντοι προυχώρησέ γε. ἀναγαγόμενοι δὲ ἐκ τῆς Ἐπιδαύρου ἔτεμον τήν τε Τροζηνίδα γῆν καὶ Ἁλιάδα καὶ Ἑρμιονίδα· ἔστι δὲ ταῦτα πάντα ἐπιθαλάσσια τῆς Πελοποννήσου. ἅραντες δὲ ἀπ' αὐτῶν ἀφίκοντο ἐς | Πρασιάς, τῆς Λακωνικῆς πόλισμα ἐπιθαλάσσιον, καὶ τῆς τε γῆς ἔτεμον καὶ αὐτὸ τὸ πόλισμα εἷλον καὶ ἐπόρθη-

ABCEFGM

1 ἄξιον καὶ **b**C καὶ ἄξιον G ‖ **4** γινόμενα C ‖ **5** ἔτεμνον C ‖ **6** Λαυρείου AB Λαυρίου **c**EFM ‖ **8** ᾗ CEFM ‖ **9** τὴν] τήν τε B ‖ **10** δὲ] τε C | μὴ om. BM ‖ **13** παραλίαν C παραλίαν γῆν **b**G ‖ **16** νεῶν in marg. M_1, del. g ‖ **23** προσβαλλόντες C ‖ **24** ἀναγόμενοι **c** ‖ **25—26** καὶ τὴν Ἁλ. καὶ τὴν Ἑρμ. **b**G ‖ **26** ταῦτα πάντα C πάντα ταῦτα **b** ταῦτα G

σαν. ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπ᾽ οἴκου ἀνεχώρησαν. τοὺς δὲ Πελοποννησίους οὐκέτι κατέλαβον ἐν τῇ Ἀττικῇ ὄντας, ἀλλ᾽ ἀνακεχωρηκότας.

57. Ὅσον δὲ χρόνον οἵ τε Πε|λοποννήσιοι ἦσαν ἐν τῇ γῇ τῇ Ἀθηναίων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐστράτευον ἐπὶ τῶν νεῶν, ἡ νόσος ἔν τε τῇ στρατιᾷ τοὺς Ἀθηναίους ἔφθειρε καὶ ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ ἐλέχθη τοὺς Πελοποννησίους δείσαντας τὸ νόσημα, ὡς ἐπυνθάνοντο τῶν αὐτομόλων ὅτι ἐν τῇ πόλει εἴη καὶ | θάπτοντας ἅμα ἠσθάνοντο, θᾶσσον ἐκ τῆς γῆς ἐξελθεῖν. τῇ δὲ ἐσβολῇ ταύτῃ πλεῖστόν τε χρόνον ἐνέμειναν καὶ τὴν γῆν πᾶσαν ἔτεμον· ἡμέρας γὰρ τεσσαράκοντα μάλιστα ἐν τῇ γῇ τῇ Ἀττικῇ ἐγένοντο.

58. Τοῦ δ᾽ αὐτοῦ θέρους Ἄγνων ὁ Νικίου καὶ Κλεό|πομπος ὁ Κλεινίου, ξυστράτηγοι ὄντες Περικλέους, λαβόντες τὴν στρατιὰν ἣπερ ἐκεῖνος ἐχρήσατο ἐστράτευσαν εὐθὺς ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης καὶ Ποτείδαιαν ἔτι πολιορκουμένην, ἀφικόμενοι δὲ μηχανάς τε τῇ Ποτειδαίᾳ προσέφερον καὶ παντὶ τρόπῳ ἐπειρῶντο | ἑλεῖν. προυχώρει δὲ αὐτοῖς οὔτε ἡ αἵρεσις τῆς πόλεως οὔτε τἆλλα τῆς παρασκευῆς ἀξίως· ἐπιγενομένη γὰρ ἡ νόσος ἐνταῦθα δὴ πάνυ ἐπίεσε τοὺς Ἀθηναίους, φθείρουσα τὴν στρατιάν, ὥστε καὶ τοὺς προτέρους στρα|τιώτας νοσῆσαι τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τῆς ξὺν Ἄγνωνι στρατιᾶς ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ὑγιαίνοντας. Φορμίων δὲ καὶ οἱ ἑξακόσιοι καὶ χίλιοι οὐκέτι ἦσαν περὶ Χαλκιδέας. ὁ μὲν οὖν Ἄγνων ἀνεχώρησε ταῖς ναυσὶν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπὸ τετρακισχιλίων ὁπλιτῶν χιλίους καὶ πεντή|κοντα τῇ νόσῳ ἀπολέσας ἐν τεσσαράκοντα μάλιστα ἡμέραις· οἱ δὲ πρότεροι στρατιῶται κατὰ χώραν μένοντες ἐπολιόρκουν τὴν Ποτείδαιαν.

ABCEFGM

4 δὲ χρόνον οἵ τε C⟨G⟩ δέ τε χρόνον οἱ **b** (τὲ om. E) || 5 alt. τῇ] τῶν AM || 11 ἔμειναν AB || 15 ἐστράτευσεν C || 16 ἐν τῇ Θράκῃ G || 17 ἔτι om. G || 21 πάνυ add. f || 22 νοῆσαι C || 26 ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησεν **b**

59. *Μετὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐσβολὴν τῶν Πελοποννησίων οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἥ τε γῆ αὐτῶν ἐτέτμητο τὸ δεύτερον | καὶ ἡ νόσος ἐπέκειτο ἅμα καὶ ὁ πόλεμος, ἠλλοίωντο τὰς γνώμας, καὶ τὸν μὲν Περικλέα ἐν αἰτίᾳ εἶχον ὡς πείσαντα σφᾶς πολεμεῖν καὶ δι' ἐκεῖνον ταῖς ξυμφοραῖς περιπεπτωκότες, πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ὥρμηντο ξυγχωρεῖν· καὶ πρεσβείας τινὰς πέμψαντες ὡς αὐτοὺς | ἄπρακτοι ἐγένοντο. πανταχόθεν τε τῇ γνώμῃ ἄποροι καθεστῶτες ἐνέκειντο τῷ Περικλεῖ. ὁ δὲ ὁρῶν αὐτοὺς πρὸς τὰ παρόντα χαλεπαίνοντας καὶ πάντα ποιοῦντας ἅπερ αὐτὸς ἤλπιζε, ξύλλογον ποιήσας (ἔτι δ' ἐστρατήγει) ἐβούλετο θαρσῦναί τε καὶ ἀπαγαγὼν τὸ ὀργιζόμε|νον τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἠπιώτερον καὶ ἀδεέστερον καταστῆσαι· παρελθὼν δὲ ἔλεξε τοιάδε.*

60. *„Καὶ προσδεχομένῳ μοι τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν ἔς με γεγένηται (αἰσθάνομαι γὰρ τὰς αἰτίας) καὶ ἐκκλησίαν τούτου ἕνεκα ξυνήγαγον, ὅπως ὑπομνήσω καὶ μέμψωμαι | εἴ τι μὴ ὀρθῶς ἢ ἐμοὶ χαλεπαίνετε ἢ ταῖς ξυμφοραῖς εἴκετε. ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι πόλιν πλείω ξύμπασαν ὀρθουμένην ὠφελεῖν τοὺς ἰδιώτας ἢ καθ' ἕκαστον τῶν πολιτῶν εὐπραγοῦσαν, ἁθρόαν δὲ σφαλλομένην. καλῶς μὲν γὰρ φερόμενος ἀνὴρ τὸ καθ' ἑαυτὸν διαφθειρομένης | τῆς πατρίδος οὐδὲν ἧσσον ξυναπόλλυται, κακοτυχῶν δὲ | ἐν εὐτυχούσῃ πολλῷ μᾶλλον διασῴζεται. ὁπότε οὖν πόλις 4 137 μὲν τὰς ἰδίας ξυμφορὰς οἵα τε φέρειν, εἷς δὲ ἕκαστος τὰς ἐκείνης ἀδύνατος, πῶς οὐ χρὴ πάντας ἀμύνειν αὐτῇ, καὶ μὴ δ νῦν ὑμεῖς δρᾶτε, ταῖς κατ' οἶκον | κακοπραγίαις ἐκπεπληγμένοι τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀφίεσθε, καὶ ἐμέ τε τὸν παραινέσαντα πολεμεῖν καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς*

ABCEFGM Π[14]

3 *ἐ[πέ]κειτο* incipit Π[14] | *ἅμα*] *ὁμοῦ ἅμα* cod. P Dion. Hal. 843 || 4 *πείσαντας* B, corr. B_1 || 7 *πρεσβείας* M *πρέσβεις* **c**ABEF [Π[14]] || 8 *τε* **b** Π[14] *δὲ* **c** || 9 *καθεστῶτες* **b** Π[14] *καθεστηκότες* **c** || 12—13 *τὴν γνώμην*? Π[14] || 15 *μοι* add. **g** | *ἔς με* **c** M *ἐς ἐμὲ* ABEF [Π[14]] || 18 alt. *ἢ*] *εἰ* B || 25 *δὲ ὧν ἕκαστος* E || 27 *εὐπραγίαις* G || 29 *τε* om. **c** [Π[14]]

οἳ ξυνέγνωτε δι' αἰτίας ἔχετε. καίτοι ἐμοὶ τοιούτῳ ἀνδρὶ
ὀργίζεσθε ὃς οὐδενὸς ἥσσων οἶομαι εἶναι γνῶναί τε τὰ
δέοντα καὶ ἑρμηνεῦσαι ταῦτα, φιλόπολίς | τε καὶ χρημά-
6 των κρείσσων. ὅ τε γὰρ γνοὺς καὶ μὴ σαφῶς διδάξας ἐν
ἴσῳ καὶ εἰ μὴ ἐνεθυμήθη· ὅ τε ἔχων ἀμφότερα, τῇ δὲ
πόλει δύσνους, οὐκ ἂν ὁμοίως τι οἰκείως φράζοι· προσόν-
τος δὲ καὶ τοῦδε, χρήμασι δὲ νικωμένου, τὰ ξύμπαντα
7 τούτου ἑνὸς ἂν πωλοῖτο. | ὥστ' εἴ μοι καὶ μέσως ἡγού-
μενοι μᾶλλον ἑτέρων προσεῖναι αὐτὰ πολεμεῖν ἐπείσθητε,
οὐκ ἂν εἰκότως νῦν τοῦ γε ἀδικεῖν αἰτίαν φεροίμην. **61.** καὶ
γὰρ οἷς μὲν αἵρεσις γεγένηται τἆλλα εὐτυχοῦσι, πολλὴ
ἄνοια πολεμῆσαι· εἰ δ' ἀναγκαῖον ἦν ἢ εἴξαντας εὐθὺς
τοῖς πέλας ὑπακοῦ|σαι ἢ κινδυνεύσαντας περιγενέσθαι, ὁ
2 φυγὼν τὸν κίνδυνον τοῦ ὑποστάντος μεμπτότερος. καὶ
ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι καὶ οὐκ ἐξίσταμαι· ὑμεῖς δὲ μετα-
βάλλετε, ἐπειδὴ ξυνέβη ὑμῖν πεισθῆναι μὲν ἀκεραίοις,
μεταμέλειν δὲ κακουμένοις, καὶ τὸν ἐμὸν λόγον ἐν τῷ
ὑμετέρῳ | ἀσθενεῖ τῆς γνώμης μὴ ὀρθὸν φαίνεσθαι, διότι
τὸ μὲν λυποῦν ἔχει ἤδη τὴν αἴσθησιν ἑκάστῳ, τῆς δὲ
ὠφελίας ἄπεστιν ἔτι ἡ δήλωσις ἅπασι, καὶ μεταβολῆς
μεγάλης, καὶ ταύτης ἐξ ὀλίγου, ἐμπεσούσης ταπεινὴ ὑμῶν
3 ἡ διάνοια ἐγκαρτερεῖν ἃ ἔγνωτε. δουλοῖ γὰρ φρόνημα τὸ
αἰφ|νίδιον καὶ ἀπροσδόκητον καὶ τὸ πλείστῳ παραλόγῳ
ξυμβαῖνον· ὃ ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις οὐχ ἥκιστα καὶ κατὰ
4 τὴν νόσον γεγένηται. ὅμως δὲ πόλιν μεγάλην οἰκοῦντας
καὶ ἐν ἤθεσιν ἀντιπάλοις αὐτῇ τεθραμμένους χρεὼν καὶ
ξυμφοραῖς ταῖς μεγίσταις ἐθέλειν ὑφίστασθαι καὶ τὴν | ἀ-
138 ξίωσιν μὴ ἀφανίζειν (ἐν ἴσῳ γὰρ οἱ ἄνθρωποι δι|καιοῦσι
τῆς τε ὑπαρχούσης δόξης αἰτιᾶσθαι ὅστις μαλακίᾳ ἐλ-

ABCEFGM Π[14]

1 *οἳ*] δ C ‖ **2** *ἥσσων οἶομαι* **c** Π[14] *οἶομαι ἥσσων* **b** ‖ **3** *φιλόπολίς* des. Π[11] ‖ **5** *εἰ καὶ* M ‖ **7** alt. *δὲ* om. A ‖ **10** *γε τοῦ* M ‖ **12** *ἢ* om. G ‖ **16** *ὑμῖν*] *υ* in lit. g ‖ **17** *μεταμελεῖν* CEFM *μεταβάλλειν* G ‖ **20** *ἅπασι* om. **c** ‖ **23** *τὸ* ex *τῶ*(?) corr. F_1 ‖ **24** *ὑμῖν* M et ex corr. F_1 ‖ **27** *ξυμφορῶν* M (*ξυμφορ*)*ὰς* (*τ*)*ὰς* (*μεγίστ*)*ας* suprascr. m *τὰς συμφορὰς* Dion. Hal. 931 ‖ **29** *ὅστις ἂν*...*ἐλλείπῃ* Dion. Hal.

λείπει καὶ τῆς μὴ προσηκούσης μισεῖν τὸν θρασύτητι ὀρεγόμενον), ἀπαλγήσαντας δὲ τὰ ἴδια τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι.

62. *„Τὸν δὲ πόνον τὸν | κατὰ τὸν πόλεμον, μὴ γένηταί τε πολὺς καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκείτω μὲν ὑμῖν καὶ ἐκεῖνα ἐν οἷς ἄλλοτε πολλάκις γε δὴ ἀπέδειξα οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν ὑποπτευόμενον, δηλώσω δὲ καὶ τόδε, ὅ μοι δοκεῖτε οὔτ' αὐτοὶ πώποτε ἐνθυμηθῆναι ὑπάρχον ὑμῖν μεγέθους πέρι | ἐς τὴν ἀρχὴν οὔτ' ἐγὼ ἐν τοῖς πρὶν λόγοις· οὐδ' ἂν νῦν ἐχρησάμην κομπωδεστέραν ἔχοντι τὴν προσποίησιν, εἰ μὴ καταπεπληγμένους ὑμᾶς παρὰ τὸ εἰκὸς ἑώρων. οἴεσθε μὲν γὰρ τῶν ξυμμάχων μόνων ἄρ- 2 χειν, ἐγὼ δὲ ἀποφαίνω δύο μερῶν τῶν ἐς χρῆσιν φανερῶν, γῆς καὶ | θαλάσσης, τοῦ ἑτέρου ὑμᾶς παντὸς κυριωτάτους ὄντας, ἐφ' ὅσον τε νῦν νέμεσθε καὶ ἢν ἐπὶ πλέον βουληθῆτε· καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις τῇ ὑπαρχούσῃ παρασκευῇ τοῦ ναυτικοῦ πλέοντας ὑμᾶς οὔτε βασιλεὺς οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἔθνος τῶν ἐν τῷ παρόντι κωλύσει. ὥστε οὐ κατὰ τὴν | 3 τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς γῆς χρείαν, ὧν μεγάλων νομίζετε ἐστερῆσθαι, αὕτη ἡ δύναμις φαίνεται· οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον ἢ οὐ κηπίον καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας ὀλιγωρῆσαι καὶ γνῶναι ἐλευθερίαν μέν, ἢν ἀντιλαμβανόμενοι αὐτῆς διασώσωμεν, ῥᾳδίως ταῦτα ἀναληψομέ|ην, ἄλλων δὲ ὑπακούσασι καὶ τὰ προκεκτημένα φιλεῖν ἐλασσοῦσθαι, τῶν τε πατέρων μὴ χείρους κατ' ἀμφότερα φανῆναι, οἳ μετὰ πόνων καὶ οὐ παρ' ἄλλων δεξάμενοι κατέσχον τε καὶ προσέτι διασώσαντες παρέδοσαν ὑμῖν αὐτά. (αἴσχιον | δὲ ἔχοντας ἀφαιρεθῆναι ἢ κτωμένους ἀτυχῆσαι), ἰέναι δὲ τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε μὴ φρονήματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι.*

ABCEFGM

12 *μόνων* CE_1 *μόνον* **b**⟨G⟩ || **15** *ἢν* om. B || **18** *ἔθνος ἀνθρώπων τῶν* **c** | *κωλύσει* post *βασιλεὺς* **b** || **19** *τῶν* om. M || **20** *αὕτη* MF_1 *αὐτὴ* **c**ABEF | *οὐδ' εἰκὸς*] *οὐδὲ* M || **21** *οὐ κήπιον* ME (?) *οὐκ ἤπιον* ABFG *οὐχ ἤπιον* (?) C || **25** *προκεκτημένα* G *προσκεκτημένα* M *προσεκτημένα* ABCEF

αὖχημα μὲν γὰρ καὶ ἀπὸ ἀμαθίας εὐτυχοῦς καὶ δειλῷ τινι ἐγγίγνεται, καταφρόνησις δὲ ὃς ἂν καὶ γνώμῃ πιστεύῃ τῶν ἐναντίων περιέχειν, ὃ ἡμῖν | ὑπάρχει. καὶ τὴν τόλμαν ἀπὸ τῆς ὁμοίας τύχης ἡ ξύνεσις ἐκ τοῦ ὑπέρφρονος ἐχυρωτέραν παρέχεται, ἐλπίδι τε ἧσσον πιστεύει, ἧς ἐν τῷ ἀπόρῳ ἡ ἰσχύς, γνώμῃ δὲ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων, ἧς βεβαιοτέρα ἡ πρόνοια. **63.** τῆς | τε πόλεως ὑμᾶς εἰκὸς τῷ τιμωμένῳ ἀπὸ τοῦ ἄρχειν, ᾧπερ ἅπαντες ἀγάλλεσθε, βοηθεῖν, καὶ μὴ φεύγειν τοὺς πόνους ἢ μηδὲ τὰς τιμὰς διώκειν· μηδὲ νομίσαι περὶ ἑνὸς μόνου, δουλείας ἀντ' ἐλευθερίας, ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀρχῆς στερήσεως καὶ κινδύνου ὧν ἐν τῇ ἀρχῇ | ἀπήχθεσθε. ἧς οὐδ' ἐκστῆναι ἔτι ὑμῖν ἔστιν, εἴ τις καὶ τόδε ἐν τῷ παρόντι δεδιὼς ἀπραγμοσύνῃ ἀνδραγαθίζεται· ὡς τυραννίδα γὰρ ἤδη ἔχετε αὐτήν, ἣν λαβεῖν μὲν ἄδικον δοκεῖ εἶναι, ἀφεῖναι δὲ ἐπίνδυνον. τάχιστ' ἂν τε πόλιν οἱ τοιοῦτοι ἑτέρους τε πείσαντες ἀπολέσειαν καὶ εἴ | που ἐπὶ σφῶν αὐτῶν αὐτόνομοι οἰκήσειαν· τὸ γὰρ ἄπραγμον οὐ σῴζεται μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον, οὐδὲ ἐν ἀρχούσῃ πόλει ξυμφέρει, ἀλλ' ἐν ὑπηκόῳ, ἀσφαλῶς δουλεύειν.

64. „Ὑμεῖς δὲ μήτε ὑπὸ τῶν τοιῶνδε πολιτῶν παράγεσθε μήτε ἐμὲ δι' ὀργῆς ἔχετε, ᾧ καὶ | αὐτοὶ ξυνδιέγνωτε πολεμεῖν, εἰ καὶ ἐπελθόντες οἱ ἐναντίοι ἔδρασαν ἅπερ εἰκὸς ἦν μὴ ἐθελησάντων ὑμῶν ὑπακούειν, ἐπιγεγένηταί τε πέρα ὧν προσεδεχόμεθα ἡ νόσος ἥδε, πρᾶγμα μόνον δὴ τῶν πάντων ἐλπίδος κρεῖσσον γεγενημένον. καὶ δι' αὐτὴν οἶδ' ὅτι μέρος τι μᾶλ|λον ἔτι μισοῦμαι, οὐ δικαίως,

ABCEFGM

1 alt. *καὶ* om. G || **2** *ἐγίγνετο* G | *πιστεύει* E || **3** *περιέχειν* C (cf. V 7, 3. VIII 105, 1) *προέχειν* **b** G | *ὑμῖν* G || **4** *ὀχυρωτέραν* ABEF et Dion. Hal. 928 || **5** *πιστεύειν* C || **7** *ὑμᾶς* om. M || **8** *ὥπερ ἅπαντες* **c** *ὧι ὑπεράπαντες* B *ὧι ὑπερ* [litt. υ del.] *ἅπαντες* EF *ὧ ὑπὲρ ἅπαντες* M *ὧι ὑπὲρ ἅπαντας* A_1 et Dion. Hal. 932 (falso: cf. J. E. Powell, Cl. Q. 32. 1938, 78) || **13** *ἡμῖν* G || **14** *ὡς* vix recte del. Dobree, cf. III 37, 2 (Cleo!) || **15** *δοκεῖ* om. M || **16** pr. τε] *ποτε* B || **21** *παραγένεσθε* B || **24** *ἐπεὶ γεγένηται* C⟨G⟩ || **25** *πέραι* E[G]

εἰ μὴ καὶ ὅταν παρὰ λόγον τι εὖ πράξητε ἐμοὶ ἀναθήσετε·
φέρειν δὲ χρὴ τά τε δαιμόνια ἀναγκαίως τά τε ἀπὸ τῶν 2
πολεμίων ἀνδρείως· ταῦτα γὰρ ἐν ἔθει τῇδε τῇ πόλει πρό-
τερόν τε ἦν νῦν τε μὴ ἐν ὑμῖν κωλυθῇ. γνῶτε δὲ ὄνομα 3
μέγι|στον αὐτὴν ἔχουσαν ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις διὰ τὸ 30
ταῖς ξυμφοραῖς μὴ εἴκειν, πλεῖστα δὲ σώματα καὶ πόνους
ἀνηλωκέναι πολέμῳ, καὶ δύναμιν μεγίστην δὴ μέχρι τοῦδε
κεκτημένην, ἧς ἐς ἀίδιον τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἢν καὶ νῦν
ὑπενδῶμέν ποτε (πάντα γὰρ πέφυκε καὶ ἐλασ|σοῦσθαι), 35
μνήμη καταλελείψεται, Ἑλλήνων τε ὅτι Ἕλ|ληνες πλεί- 140
στων δὴ ἤρξαμεν καὶ πολέμοις μεγίστοις ἀντέσχομεν
πρός τε ξύμπαντας καὶ καθ' ἑκάστους, πόλιν τε τοῖς πᾶ-
σιν εὐπορωτάτην καὶ μεγίστην ᾠκήσαμεν. καίτοι ταῦτα δ 4
μὲν ἀπράγμων μέμψαιτ' ἄν, ὁ δὲ δρᾶν | τι καὶ αὐτὸς 5
βουλόμενος ζηλώσει· εἰ δέ τις μὴ κέκτηται, φθονήσει. τὸ 5
δὲ μισεῖσθαι καὶ λυπηροὺς εἶναι ἐν τῷ παρόντι πᾶσι μὲν
ὑπῆρξε δὴ ὅσοι ἕτεροι ἑτέρων ἠξίωσαν ἄρχειν· ὅστις δὲ
ἐπὶ μεγίστοις τὸ ἐπίφθονον λαμβάνει, ὀρθῶς βουλεύεται.
μῖσος μὲν γὰρ οὐκ | ἐπὶ πολὺ ἀντέχει, ἡ δὲ παραυτίκα τε 10
λαμπρότης καὶ ἐς τὸ ἔπειτα δόξα αἰείμνηστος καταλεί-
πεται. ὑμεῖς δὲ ἔς τε τὸ μέλλον καλὸν προγνόντες ἔς τε 6
τὸ αὐτίκα μὴ αἰσχρὸν τῷ ἤδη προθύμῳ ἀμφότερα κτή-
σασθε, καὶ Λακεδαιμονίοις μήτε ἐπικηρυκεύεσθε μήτε
ἔνδηλοι ἔστε | τοῖς παροῦσι πόνοις βαρυνόμενοι, ὡς οἵτι- 15
νες πρὸς τὰς ξυμφορὰς γνώμῃ μὲν ἥκιστα λυποῦνται,
ἔργῳ δὲ μάλιστα ἀντέχουσιν, οὗτοι καὶ πόλεων καὶ ἰδιω-
τῶν κράτιστοί εἰσιν."

65. *Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων ἐπειρᾶτο τοὺς Ἀθη-*
ναίους | τῆς τε ἐς αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν καὶ ἀπὸ τῶν 20

ABCEFGM

1 *παρὰ λόγον* G *παράλογόν* **b**C *γρ.* G ‖ **2** *δὲ* C *τε* **b**G ‖ **3** *πολέμων* C | *τῇδε* om. M ‖ **4** *ἦν*] *ν* add. c_2 ‖ **5** *ἅπασιν* **c** *πᾶσιν* **b** ‖ **10** *πλεῖστον* **c** ‖ **11** *διήρξαμεν* E | *πολεμίοις* M ‖ **14** *μέμψαιτ*] *αι* in lit. c_2 *μέμψατ'* (?) F *μέμψοιτ'* M ‖ **14—15** *βουλόμενος καὶ αὐτὸς* **b** ‖ **17** *ἕτεροι*] *ἕτερος* B ‖ **19** *μὲν* om. **b** ‖ **29** *ἐς* **c** *ἐπ'* **b** | *αὐτὸν* codd.

2 παρόντων δεινῶν ἀπάγειν τὴν γνώμην. οἱ δὲ δημοσίᾳ μὲν
τοῖς λόγοις ἀνεπείθοντο καὶ οὔτε πρὸς τοὺς Λακεδαιμο-
νίους ἔτι ἔπεμπον ἔς τε τὸν πόλεμον μᾶλλον ὥρμηντο,
25 ἰδίᾳ δὲ τοῖς παθήμασιν ἐλυποῦντο, ὁ μὲν δῆμος | ὅτι ἀπ᾽ 5
ἐλασσόνων ὁρμώμενος ἐστέρητο καὶ τούτων, οἱ δὲ δυ-
νατοὶ καλὰ κτήματα κατὰ τὴν χώραν οἰκοδομίαις τε καὶ
πολυτελέσι κατασκευαῖς ἀπολωλεκότες, τὸ δὲ μέγιστον,
3 πόλεμον ἀντ᾽ εἰρήνης ἔχοντες. οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ
30 ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ ἔχοντες αὐ|τὸν πρὶν ἐζη- 10
4 μίωσαν χρήμασιν. ὕστερον δ᾽ αὖθις οὐ πολλῷ, ὅπερ φιλεῖ
ὅμιλος ποιεῖν, στρατηγὸν εἵλοντο καὶ πάντα τὰ πράγματα
ἐπέτρεψαν, ὧν μὲν περὶ τὰ οἰκεῖα ἕκαστος ἤλγει ἀμ-
βλύτεροι ἤδη ὄντες, ὧν δὲ ἡ ξύμπασα πόλις προσεδεῖτο
35 5 πλείστου ἄξιον νομίζοντες | εἶναι. ὅσον τε γὰρ χρόνον 15
προύστη τῆς πόλεως ἐν τῇ εἰρήνῃ, μετρίως ἐξηγεῖτο καὶ
141 ἀσφαλῶς διεφύλαξεν αὐ|τήν, καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ ἐκείνου με-
γίστη, ἐπειδή τε ὁ πόλεμος κατέστη, ὁ δὲ φαίνεται καὶ ἐν
6 τούτῳ προγνοὺς τὴν δύναμιν. ἐπεβίω δὲ δύο ἔτη καὶ ἕξ
(a. 429) μῆνας· καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανεν, ἐπὶ πλέον ἔτι ἐγνώσθη ἡ
5 7 πρόνοια αὐτοῦ ἢ | ἐς τὸν πόλεμον. ὁ μὲν γὰρ ἡσυχάζοντάς 20
τε καὶ τὸ ναυτικὸν θεραπεύοντας καὶ ἀρχὴν μὴ ἐπικτω-
μένους ἐν τῷ πολέμῳ μηδὲ τῇ πόλει κινδυνεύοντας ἔφη
περιέσεσθαι· οἱ δὲ ταῦτά τε πάντα ἐς τοὐναντίον ἔπρα-
ξαν καὶ ἄλλα ἔξω τοῦ πολέμου δοκοῦντα εἶναι κατὰ τὰς
10 ἰδίας φιλο|τιμίας καὶ ἴδια κέρδη κακῶς ἔς τε σφᾶς αὐ- 25
τοὺς καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπολίτευσαν, ἃ κατορθούμενα
μὲν τοῖς ἰδιώταις τιμὴ καὶ ὠφελία μᾶλλον ἦν, σφαλέντα
8 δὲ τῇ πόλει ἐς τὸν πόλεμον βλάβη καθίστατο. αἴτιον δ᾽
ἦν ὅτι ἐκεῖνος μὲν δυνατὸς ὢν τῷ τε ἀξιώματι καὶ τῇ
15 γνώ|μῃ χρημάτων τε διαφανῶς ἀδωρότατος γενόμενος 30

ABCEFGM Π[25]

3 ἔτι om. C || 6 ante *οἰκοδομίαις* add. *ἐν* Madvig, vix recte, cf. B.-W. || 7 *ἀπολελωκότες* C || 13 *ξύμπασα ἡ* **b** || 17 *ἐπειδή* **c** *ἐπεί* **b** (*ἐπειδὴ δὲ* Aristid. II 162 Dd.) | *ὁ δὲ* **c** *ὅδε* **b** | *ἐφαίνετο* G || 18—19 *μῆνας ἕξ* A || 20 *ἡ* om. **b** | *ἐ*]*ς* incipit Π[25] || 25 ante *ἴδια* add. *τὰ* Π[25] || 30 *τε* in lit. B_1

κατεῖχε τὸ πλῆθος ἐλευθέρως, καὶ οὐκ ἦγετο μᾶλλον ὑπ' αὐτοῦ ἢ αὐτὸς ἦγε, διὰ τὸ μὴ κτώμενος ἐξ οὐ προσηκόντων τὴν δύναμιν πρὸς ἡδονήν τι λέγειν, ἀλλ' ἔχων ἐπ' ἀξιώσει καὶ πρὸς ὀργήν τι ἀντειπεῖν. ὁπότε γοῦν | αἴ- 9
σθοιτό τι αὐτοὺς παρὰ καιρὸν ὕβρει θαρσοῦντας, λέγων κατέπλησσεν ἐπὶ τὸ φοβεῖσθαι, καὶ δεδιότας αὖ ἀλόγως ἀντικαθίστη πάλιν ἐπὶ τὸ θαρσεῖν. ἐγίγνετό τε λόγῳ μὲν δημοκρατία, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀνδρὸς ἀρχή. οἱ δὲ 10
ὕστερον ἴσοι μᾶλλον αὐτοὶ πρὸς ἀλ|λήλους ὄντες καὶ
ὀρεγόμενοι τοῦ πρῶτος ἕκαστος γίγνεσθαι ἐτράποντο καθ' ἡδονὰς τῷ δήμῳ καὶ τὰ πράγματα ἐνδιδόναι. ἐξ ὧν ἄλλα 11
τε πολλά, ὡς ἐν μεγάλῃ πόλει καὶ ἀρχὴν ἐχούσῃ, ἡμαρτήθη καὶ ὁ ἐς Σικελίαν πλοῦς, ὃς οὐ τοσοῦτον γνώμης ἁμάρτημα ἦν | πρὸς οὓς ἐπῆσαν, ὅσον οἱ ἐκπέμψαντες οὐ
τὰ πρόσφορα τοῖς οἰχομένοις ἐπιγιγνώσκοντες, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας διαβολὰς περὶ τῆς τοῦ δήμου προστασίας τά τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀμβλύτερα ἐποίουν καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν | πρῶτον ἐν ἀλλήλοις ἐταράχθησαν. σφαλέντες 12 142
δὲ ἐν Σικελίᾳ ἄλλῃ τε παρασκευῇ καὶ τοῦ ναυτικοῦ τῷ
πλέονι μορίῳ καὶ κατὰ τὴν πόλιν ἤδη ἐν στάσει ὄντες ὅμως †τρία† μὲν ἔτη ἀντεῖχον τοῖς τε πρότερον ὑπάρχουσι πο|λεμίοις καὶ τοῖς ἀπὸ Σικελίας μετ' αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ἔτι τοῖς πλέοσιν ἀφεστηκόσι, Κύρῳ τε ὕστερον βασιλέως παιδὶ προσγενομένῳ, ὃς παρεῖχε χρή-
ματα Πελοποννησίοις ἐς τὸ ναυτικόν, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν ἢ αὐτοὶ ἐν σφίσι κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περι|πεσόντες ἐσφάλησαν. τοσοῦτον τῷ Περικλεῖ 13
ἐπερίσσευσε τότε ἀφ' ὧν αὐτὸς προέγνω καὶ πάνυ ἂν

ABCEFGM Π^{21} Π^{25}

5 *τις* AB || 6 *αὖ ἀλόγως*] *ἀναλόγως* C || 9 *αὐτοὶ μᾶλλον* **b** [Π^{25}] || 11 *καὶ* om. G || 12 *ὡς* om. C || 16 *διαφορὰς* GM [11^{25}] || 17 *ἀμβλότερα* B || 21 *τρία*] *δέκα* coni. Haacke, *ὀκτὼ* alii, *τρία* defendunt S. Widmann, Burs. Jbb. 242, 1934, 6; W. Schmid, Gr. Lit. 5, 132; alii [Π^{25}] | *ἔτι* A || 24 *π*[*αρεῖχε* desinit Π^{2} || 26 *σφίσι(ν)* **b** *σφίσιν αὐτοῖς* C⟨G⟩ | *κα* [finis versus] *κατὰ* M || 27 *Περικλ*]*εῖ* incipit Π^{21} || 28 *ἐπερίσευσε* B

ῥᾳδίως περιγενέσθαι τὴν πόλιν Πελοποννησίων αὐτῶν τῷ πολέμῳ.

66. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ἐστράτευσαν ναυσὶν ἑκατὸν ἐς Ζάκυνθον τὴν νῆ|σον, ἣ κεῖται ἀντιπέρας Ἤλιδος· εἰσὶ δὲ Ἀχαιῶν τῶν ἐκ 2 Πελοποννήσου ἄποικοι καὶ Ἀθηναίοις ξυνεμάχουν. ἐπέπλεον δὲ Λακεδαιμονίων χίλιοι ὁπλῖται καὶ Κνῆμος Σπαρτιάτης ναύαρχος. ἀποβάντες δὲ ἐς τὴν γῆν ἐδῄωσαν τὰ πολλά. καὶ ἐπειδὴ οὐ ξυνεχώρουν, ἀπέπλευσαν | ἐπ' οἴκου.

67. Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος Ἀριστεὺς Κορίνθιος καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις Ἀνήριστος καὶ Νικόλαος καὶ Πρατόδαμος καὶ Τεγεάτης Τιμαγόρας καὶ Ἀργεῖος ἰδίᾳ Πόλλις, πορευόμενοι ἐς τὴν Ἀσίαν ὡς βα|σιλέα, εἴ πως πείσειαν αὐτὸν χρήματά τε παρέχειν καὶ ξυμπολεμεῖν, ἀφικνοῦνται ὡς Σιτάλκην πρῶτον τὸν Τήρεω ἐς Θρᾴκην, βουλόμενοι πεῖσαί τε αὐτόν, εἰ δύναιντο, μεταστάντα τῆς Ἀθηναίων ξυμμαχίας στρατεῦσαι ἐπὶ τὴν Ποτείδαιαν, οὗ ἦν ⟨τὸ⟩ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων | πολιορκοῦν, καὶ ἤπερ ὥρμηντο, δι' ἐκείνου πορευθῆναι πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου ὡς Φαρνάκην τὸν Φαρναβάζου, 2 ὃς αὐτοὺς ἔμελλεν ὡς βασιλέα ἀναπέμψειν. παρατυχόντες 143 δὲ Ἀθηναίων πρέσβεις Λέαρχος Καλλιμά|χου καὶ Ἀμεινιάδης Φιλήμονος παρὰ τῷ Σιτάλκῃ πείθουσι τὸν Σάδοκον τὸν γεγενημένον Ἀθηναῖον, Σιτάλκου υἱόν, τοὺς ἄνδρας ἐγχειρίσαι σφίσιν, ὅπως μὴ διαβάντες ὡς βασιλέα 3 τὴν ἐκείνου πόλιν τὸ μέρος βλάψω|σιν. ὁ δὲ πεισθεὶς πορευομένους αὐτοὺς διὰ τῆς Θρᾴκης ἐπὶ τὸ πλοῖον ᾧ ἔμελλε

ABCEFGM Π[21] Π[25]

1 τὴν πόλιν **c** Π[21] Aristid. II 163 τῶν **b** || **3** θέρους τελευτῶντος M || **6** Ἀθηναῖοι ABF || **7** δὲ om. F || **13** Πρατόδαμος M Π[21] Πρατόδημος **c** EF Στρατόδημος AB || **14** Πολ+++ C πολλάκις M || **15** παρέχειν AB_1EFM et ut vid. Π[21] παρασχεῖν **c** B (?) || **19** τὸ add. Gomme, cf. II 31, 2. 58, 1 || **20** πολιορκοῦν καὶ παῦσαι βοηθεῖν τε αὐτοῖς καὶ G || **21** τὸν] τοῦ M || **23** πρέσβει]ς ... (27) μέ[ρος Π[25] || **24** ὁ Φιλήμονος M || **25** τὸν om. **c**, habet Π[21] || **28** ᾧ om. Π[21] | ἔμελλε Π[21] ἔμελλον **b c**

τὸν Ἑλλήσποντον περαιώσειν, πρὶν ἐσβαίνειν ξυλλαμβάνει, ἄλλους ⌜δὴ⌝ ξυμπέμψας μετὰ τοῦ Λεάρχου καὶ Ἀμεινιάδου, καὶ ἐκέλευσεν ἐκείνοις παραδοῦναι· οἱ δὲ λαβόντες ἐκόμισαν ἐς τὰς Ἀθή|ναs. ἀφικομένων δὲ αὖ- 4
5 τῶν δείσαντες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀριστέα μὴ αὖθις σφᾶς ἔτι πλείω κακουργῇ διαφυγών, ὅτι καὶ πρὸ τούτων τὰ τῆς Ποτειδαίας καὶ τῶν ἐπὶ Θράκης πάντα ἐφαίνετο πράξας, ἀκρίτους καὶ βουλομένους ἔστιν ἃ εἰπεῖν αὐθημερὸν ἀπέκτειναν πάντας καὶ | ἐς φάραγγα ἐσέβαλον, δικαιοῦν-
10 τες τοῖς αὐτοῖς ἀμύνεσθαι οἵσπερ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑπῆρξαν, τοὺς ἐμπόρους οὓς ἔλαβον Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ἐν ὁλκάσι περὶ Πελοπόννησον πλέοντας ἀποκτείναντες καὶ ἐς φάραγγας ἐσβαλόντες. πάντας γὰρ δὴ κατ' ἀρχὰς τοῦ | πολέμου Λακεδαιμόνιοι ὅσους λάβοιεν
15 ἐν τῇ θαλάσσῃ ὡς πολεμίους διέφθειρον, καὶ τοὺς μετὰ Ἀθηναίων ξυμπολεμοῦντας καὶ τοὺς μηδὲ μεθ' ἑτέρων.

68. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ θέρους τελευτῶντος, καὶ Ἀμπρακιῶται αὐτοί τε καὶ τῶν βαρβάρων | πολλοὺς ἀναοτήσαντες ἐστράτευσαν ἐπ' Ἄργος τὸ Ἀμφι-
20 λοχικὸν καὶ τὴν ἄλλην Ἀμφιλοχίαν. ἔχθρα δὲ πρὸς τοὺς 2 Ἀργείους ἀπὸ τοῦδε αὐτοῖς ἤρξατο πρῶτον γενέσθαι. Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν καὶ Ἀμφιλοχίαν τὴν ἄλλην 3 ἔκτισε μὲν μετὰ τὰ Τρωικὰ οἰκαδε ἀναχωρήσας καὶ οὐκ | ἀρεσκόμενος τῇ ἐν Ἄργει καταστάσει Ἀμφίλοχος 3
25 ὁ Ἀμφιάρεω ἐν τῷ Ἀμπρακικῷ κόλπῳ, ὁμώνυμον τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι Ἄργος ὀνομάσας (καὶ ἦν ἡ πόλις αὕτη 4 μεγίστη τῆς Ἀμφιλοχίας καὶ τοὺς δυνατωτάτους εἶχεν οἰκήτορας), ὑπὸ ξυμφορῶν δὲ πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον 5

ABCEFGM Π^{21} Π^{25}

1 ἐ[σ]βαίνειν desinit Π^{21} || 2 δὴ ser. Hude δὲ **c**, om. **b** || 3 καὶ] duarum triumve litt. ras. C[G] || 7 post Θράκης M ἐπὶ τὸ πλοῖον ᾧ ἔμελλον τὸν Ἑλλήσποντον περαιώσειν πρὶν ἐσβαίνειν καὶ τῶν ἐπὶ Θράκης || 9 φάραγγα **c** φάραγγας **b** || 13 φάραγγα βαλόντες C || 14 οἱ Λακεδαιμόνιοι **b** || 19 πο]λλο[ὺς ... p. 170.2 ἡλληνίσ]θησαν Π^{25} | ἐπ'] ἐπὶ τὸ M || 23 μὲν om. **b**, habet Π^{25} || 26 ἑαυτοῦ **b** αὐτοῦ **c** [Π^{25}] || 28sq. δὲ ... Ἀμπρακιώτας om. M

144 |πιεζόμενοι Ἀμπρακιώτας ὁμόρους ὄντας τῇ Ἀμφιλοχικῇ
ξυνοίκους ἐπηγάγοντο, καὶ ἠλλησίσθησαν τὴν νῦν γλῶσ-
σαν τότε πρῶτον ἀπὸ τῶν Ἀμπρακιωτῶν ξυνοικησάντων·
5 6 οἱ δὲ ἄλλοι Ἀμφίλοχοι βάρβαροί εἰσιν. ἐκβάλ|λουσιν οὖν
τοὺς Ἀργείους οἱ Ἀμπρακιῶται χρόνῳ καὶ αὐτοὶ ἴσχουσι 5
7 τὴν πόλιν. οἱ δ' Ἀμφίλοχοι γενομένου τούτου διδόασιν
ἑαυτοὺς Ἀκαρνᾶσι, καὶ προσπαρακαλέσαντες ἀμφότεροι
Ἀθηναίους, οἳ αὐτοῖς Φορμίωνά τε στρατηγὸν ἔπεμψαν
10 καὶ ναῦς τριάκοντα, ἀφικομένου δὲ | τοῦ Φορμίωνος αἱ-
ροῦσι κατὰ κράτος Ἄργος καὶ τοὺς Ἀμπρακιώτας ἠν- 10
δραπόδισαν, κοινῇ τε ὤκισαν αὐτὸ Ἀμφίλοχοι καὶ Ἀκαρ-
8 νᾶνες. μετὰ δὲ τοῦτο ἡ ξυμμαχία πρῶτον ἐγένετο Ἀθη-
9 ναίοις καὶ Ἀκαρνᾶσιν. οἱ δὲ Ἀμπρακιῶται τὴν μὲν ἔχθραν
15 ἐς τοὺς Ἀργείους ἀπὸ τοῦ | ἀνδραποδισμοῦ σφῶν αὐτῶν
πρῶτον ἐποιήσαντο, ὕστερον δὲ ἐν τῷ πολέμῳ τήνδε τὴν 15
στρατείαν ποιοῦνται αὐτῶν τε καὶ Χαόνων καὶ ἄλλων
τινῶν τῶν πλησιοχώρων βαρβάρων· ἐλθόντες τε πρὸς
τὸ Ἄργος τῆς μὲν χώρας ἐκράτουν, τὴν δὲ πόλιν ὡς οὐκ
20 ἐδύναντο ἑλεῖν | προσβαλόντες, ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου
καὶ διελύθησαν κατὰ ἔθνη. τοσαῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει 20
ἐγένετο.

69. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἀθηναῖοι ναῦς
ἔστειλαν εἴκοσι μὲν περὶ Πελοπόννησον καὶ Φορμίωνα
στρατηγόν, ὃς ὁρμώμενος ἐκ Ναυπάκτου φυλακὴν εἶχε
25 μήτ' | ἐκπλεῖν ἐκ Κορίνθου καὶ τοῦ Κρισαίου κόλπου 25
μηδένα μήτ' ἐσπλεῖν, ἑτέρας δὲ ἓξ ἐπὶ Καρίας καὶ Λυκίας
καὶ Μελήσανδρον στρατηγόν, ὅπως ταῦτά τε ἀργυρολο-
γῶσι καὶ τὸ ληστικὸν τῶν Πελοποννησίων μὴ ἐῶσιν αὐ-
τόθεν ὁρμώμενον βλάπτειν τὸν πλοῦν τῶν ὁλκάδων τῶν
30 ἀπὸ | Φασήλιδος καὶ Φοινίκης καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἠπείρου. 30

ABCEFGM Π[25]

1 ὁμήρους B τοὺς ὁμόρους M ‖ **2** ἑλληνίσθησαν codd. [Π[25]], corr. Lobeck ‖ **3** τότε om. **c** ‖ **9** δὲ] δὴ coni. Stahl, sed cf. Ros 257 | αἴρουσι CF ‖ **11** ὤκισαν C ᾤκησαν **b**G ‖ **12** ἐγένετο πρῶτον **b** ‖ **16** στρατιὰν E | αὐτῶν **b**⟨G⟩ ἑαυτῶν C ‖ **17** τε **b** δὲ C⟨G⟩ ‖ **29** alt. τῶν] τὴν B

ἀναβὰς δὲ στρατιᾷ Ἀθηναίων τε τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν καὶ 2
τῶν ξυμμάχων ἐς τὴν Λυκίαν ὁ Μελήσανδρος ἀποθνήσκει
καὶ τῆς στρατιᾶς μέρος τι διέφθειρε νικηθεὶς μάχῃ.

70. *Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος οἱ Ποτειδεᾶται ἐπειδὴ*
οὐκ|έτι ἐδύναντο πολιορκούμενοι ἀντέχειν, ἀλλ' αἵ τε 145
ἐσβολαὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν Πελοποννησίων οὐδὲν μᾶλλον
ἀπανίστασαν τοὺς Ἀθηναίους, ὅ τε σῖτος ἐπελελοίπει, καὶ
ἄλλα τε πολλὰ ἐπεγεγείητο αὐτόθι ἤδη βρώσεως περὶ
ἀναγ|καίας καί τινες καὶ ἀλλήλων ἐγέγευντο, οὕτω δὴ 5
λόγους προσφέρουσι περὶ ξυμβάσεως τοῖς στρατηγοῖς
τῶν Ἀθηναίων τοῖς ἐπὶ σφίσι τεταγμένοις, Ξενοφῶντί
τε τῷ Εὐριπίδου καὶ Ἑστιοδώρῳ τῷ Ἀριστοκλείδου καὶ
Φανομάχῳ τῷ Καλλιμάχου. οἱ δὲ προσεδέξαντο, ὁρῶν- 2
τες | μὲν τῆς στρατιᾶς τὴν ταλαιπωρίαν ἐν χωρίῳ χειμε- 10
ρινῷ, ἀνηλωκυίας τε ἤδη τῆς πόλεως δισχίλια τάλαντα
ἐς τὴν πολιορκίαν. ἐπὶ τοῖσδε οὖν ξυνέβησαν, ἐξελθεῖν 3
αὐτοὺς καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς ἐπικούρους ξὺν
ἑνὶ ἱματίῳ, γυναῖκας δὲ ξὺν δυοῖν, καὶ ἀργύριόν τι ῥη-
τὸν | ἔχοντας, ἐφόδιον. καὶ οἱ μὲν ὑπόσπονδοι ἐξῆλθον ἔς 4 15
τε τὴν Χαλκιδικὴν καὶ ᾗ ἕκαστος ἐδύνατο· Ἀθηναῖοι δὲ
τούς τε στρατηγοὺς ἐπῃτιάσαντο ὅτι ἄνευ αὐτῶν ξυνέβη-
σαν (ἐνόμιζον γὰρ ἂν κρατῆσαι τῆς πόλεως ᾗ ἐβούλοντο),
καὶ ὕστερον ἐποίκους ἔπεμψαν ἑαυτῶν ἐς τὴν | Ποτείδαιαν 20
καὶ κατῴκισαν. ταῦτα μὲν ἐν τῷ χειμῶνι ἐγένετο, καὶ 5
τὸ δεύτερον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε ὃν Θουκυδίδης
ξυνέγραψεν.

71. *Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Πελοποννήσιοι* (a. 429)
καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐς μὲν τὴν Ἀττικὴν οὐκ ἐσέβαλον, ἐστρά-
|τευσαν δὲ ἐπὶ Πλάταιαν· ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξι- 25

ABCEFGM

5 ἄλλαί C || 6 ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολαὶ ABEM || 8 περὶ E πέρι **c** ABFM || 9 καί τινες] καὶ πού τινες lexicographi (= Ael. Dion. α 78 Eb.) | ἐγέγευντο] εγευ in lit. G ἐγεύσαντο lexicographi || 15 τε **b** (cf. III 46, 2; Ros 138 § 6a) δὲ **c** || 16 τὴν om. **b** || 18 δὲ] τε C || 19—20 ἔς τε **c** ἐπὶ **b** || 20 ᾗ ἕκαστος **c** ἕκαστος ᾗ **b** || 23 ἑαυτῶν ἔπεμψαν **b**

δάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς· καὶ καθίσας τὸν στρατὸν ἔμελλε δηώσειν τὴν γῆν· οἱ δὲ Πλαταιῆς εὐθὺς πρέ-
2 *σβεις πέμψαντες πρὸς αὐτὸν ἔλεγον τοιάδε· „Ἀρχίδαμε*
30 *καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐ δίκαια ποιεῖτε οὐδ' | ἄξια οὔτε*
ὑμῶν οὔτε πατέρων ὧν ἐστε, ἐς γῆν τὴν Πλαταιῶν στρα- 5
τεύοντες. Παυσανίας γὰρ ὁ Κλεομβρότου, Λακεδαι-
μόνιος, ἐλευθερώσας τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῶν Μήδων μετὰ
Ἑλλήνων τῶν ἐθελησάντων ξυνάρασθαι τὸν κίνδυνον τῆς
146 *μάχης ἣ παρ' ἡμῖν ἐγένετο, θύσας | ἐν τῇ Πλαταιῶν*
ἀγορᾷ ἱερὰ Διὶ Ἐλευθερίῳ καὶ ξυγκαλέσας πάντας τοὺς 10
ξυμμάχους ἀπεδίδου Πλαταιεῦσι γῆν καὶ πόλιν τὴν σφε-
τέραν ἔχοντας αὐτονόμους οἰκεῖν, στρατεῦσαί τε μηδένα
5 *ποτὲ ἀδίκως ἐπ' αὐτοὺς μηδ' ἐπὶ δου|λείᾳ· εἰ δὲ μή,*
3 *ἀμύνειν τοὺς παρόντας ξυμμάχους κατὰ δύναμιν. τάδε μὲν*
ἡμῖν πατέρες οἱ ὑμέτεροι ἔδοσαν ἀρετῆς ἕνεκα καὶ προ- 15
θυμίας τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς κινδύνοις γενομένης, ὑμεῖς
δὲ τἀναντία δρᾶτε· μετὰ γὰρ Θηβαίων τῶν ἡμῖν ἐχθί-
10 4 *στων ἐπὶ δουλείᾳ τῇ ἡμετέρᾳ | ἥκετε. μάρτυρας δὲ θεοὺς*
τούς τε ὁρκίους τότε γενομένους ποιούμενοι καὶ τοὺς
ὑμετέρους πατρῴους καὶ ἡμετέρους ἐγχωρίους, λέγομεν 20
ὑμῖν γῆν τὴν Πλαταιίδα μὴ ἀδικεῖν μηδὲ παραβαίνειν
τοὺς ὅρκους, ἐᾶν δὲ οἰκεῖν αὐτονόμους, καθάπερ Παυ-
15 *σανίας ἐδικαίωσεν.“* **72.** | *τοσαῦτα εἰπόντων τῶν Πλα-*
ταιῶν Ἀρχίδαμος ὑπολαβὼν εἶπεν· „Δίκαια λέγετε, ὦ
ἄνδρες Πλαταιῆς, ἢν ποιῆτε ὁμοῖα τοῖς λόγοις. καθάπερ 25
γὰρ Παυσανίας ὑμῖν παρέδωκεν, αὐτοί τε αὐτονομεῖσθε
καὶ τοὺς ἄλλους ξυνελευθεροῦτε ὅσοι μετασχόντες τῶν
20 *τότε κινδύνων ὑμῖν τε ξυνώμο|σαν καὶ εἰσὶ νῦν ὑπ' Ἀθη-*

ABCEFGM

1 *βασιλεὺς Λακεδαιμονίων* B || 1—2 *καὶ...γῆν* om. M || 3 *πρὸς αὐτὸν* **b**G et Dion. Hal. 901 *παρ' αὐτων* C || 8 *τοῦ* (*τῶν* cod. M) *κινδύνου καὶ τῆς* Dion. Hal. || 10 *ἱερὰ Διὶ ἐλευθερίῳ* **c** et Dion. Hal. *Διὶ ἐλευθερίῳ ἱερὰ* **b** | *ξυγκαλέσας*] *ξυμμάχους* B || 15 *ὑμῖν* ABEF, corr. F_1 | *ἡμέτεροι* CF, corr. F_1 || 16 *τῆς*] *τοῖς* ABE || 18 *δουλία* G || 19 *τε*] *τότε* E || 20 *ἡμετέρους*] *ἡμῖν* M || 21 *γῆν* **c** Dion. Hal. *τὴν γῆν* **b** || 23 *τῶν* **c** Dion. Hal., om. **b** || 25 *ποιεῖτε* BCEM || 27 *τοῖς ἄλλοις* A || 28 *τότε*] *πότε* B | *νῦν* om. C

*ναίοις, παρασκευή τε τοσήδε καὶ πόλεμος γεγένηται αὐτῶν ἕνεκα καὶ τῶν ἄλλων ἐλευθερώσεως. ἧς μάλιστα μὲν μετασχόντες καὶ αὐτοὶ ἐμμείνατε τοῖς ὅρκοις· εἰ δὲ μή, ἅπερ καὶ πρότερον ἤδη προυκαλεσάμεθα, ἡσυχίαν ἄγετε νεμόμενοι τὰ ὑμέ|τερα αὐτῶν, καὶ ἔστε μηδὲ μεθ' ἑτέ- 25
ρων, δέχεσθε δὲ ἀμφοτέρους φίλους, ἐπὶ πολέμῳ δὲ μηδετέρους· καὶ τάδε ἡμῖν ἀρκέσει.“ ὁ μὲν Ἀρχίδαμος το- 2
σαῦτα εἶπεν· οἱ δὲ Πλαταιῶν πρέσβεις ἀκούσαντες ταῦτα ἐσῆλθον ἐς τὴν πόλιν, καὶ τῷ πλήθει τὰ ῥηθέντα κοινώσαντες ἀπε|κρίναντο αὐτῷ ὅτι ἀδύνατα σφίσιν εἴη 30
ποιεῖν ἃ προκαλεῖται ἄνευ Ἀθηναίων (παῖδες γὰρ σφῶν καὶ γυναῖκες παρ' ἐκείνοις εἶεν), δεδιέναι δὲ καὶ περὶ τῇ πάσῃ πόλει μὴ 'κείνων ἀποχωρησάντων Ἀθηναῖοι ἐλθόντες σφί|σιν οὐκ ἐπιτρέπωσιν, ἢ Θηβαῖοι, ὡς ἔνορκοι 147
ὄντες κατὰ τὸ ἀμφοτέρους δέχεσθαι, αὖθις σφῶν τὴν πόλιν πειράσωσι καταλαβεῖν. ὁ δὲ θαρσύνων αὐτοὺς πρὸς 3
ταῦτα ἔφη· „Ὑμεῖς δὲ πόλιν μὲν καὶ οἰκίας ἡμῖν παράδοτε | τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ γῆς ὅρους ἀποδείξατε καὶ 5
δένδρα ἀριθμῷ τὰ ὑμέτερα καὶ ἄλλο εἴ τι δυνατὸν ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν· αὐτοὶ δὲ μεταχωρήσατε ὅποι βούλεσθε, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ᾖ· ἐπειδὰν δὲ παρέλθῃ, ἀποδώσομεν ὑμῖν ἃ ἂν παραλάβωμεν. μέχρι δὲ τοῦδε ἔξομεν | παρα- 10
καταθήκην, ἐργαζόμενοι καὶ φορὰν φέροντες ἣ ἂν ὑμῖν μέλλῃ ἱκανὴ ἔσεσθαι.“ **73.** οἱ δ' ἀκούσαντες ἐσῆλθον αὖθις ἐς τὴν πόλιν, καὶ βουλευσάμενοι μετὰ τοῦ πλήθους ἔλεξαν ὅτι βούλονται ἃ προκαλεῖται Ἀθηναίοις κοινῶσαι πρῶτον, καὶ ἢν πείθωσιν αὐτούς, ποιεῖν ταῦτα· | μέχρι 15
δὲ τούτου σπείσασθαι σφίσιν ἐκέλευον καὶ τὴν γῆν μὴ δῃοῦν. ὁ δὲ ἡμέρας τε ἐσπείσατο ἐν αἷς εἰκὸς ἦν κομισθῆ-

ABCEFGM

1 *τε* **b** *γρ.* G Dion. Hal. *δὲ* **c** (cf. Ros 446) || **4** *πρότερον* **c** Dion. Hal. *τὸ πρότερον* **b** || **6** alt. *δὲ* om. F || **10** *αὐτῷ* om. Lex. Vindob. 47 || **12—13** *πάσῃ τῇ* A Dion. Hal. | *κείνων* Dion. Hal. *ἐκείνων* codd. || **16** *πειράσωσι* C⟨G⟩ *πειράσουσι* **b**, quod Ros 367 vix recte defendit || **17** *μέν*] *ὑμῶν* ⟨G⟩ || **19** *δυνατὸν ἐστὶν ἐς* F || **20** *ὅπῃ* GM || **21** *ἀποδόσωμεν* C || **22** *δὲ* om. M

2 ναι καὶ τὴν γῆν οὐκ ἔτεμνεν. ἐλθόντες δὲ οἱ Πλαταιῆς πρέσβεις ὡς τοὺς Ἀθηναίους καὶ βουλευσάμενοι μετ' αὐτῶν πάλιν ἦλθον ἀπαγγέλλοντες τοῖς ἐν | τῇ πόλει
3 τοιάδε· „Οὔτ' ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ, ὦ ἄνδρες Πλαταιῆς, ἀφ' οὗ ξύμμαχοι ἐγενόμεθα, Ἀθηναῖοί φασιν ἐν οὐδενὶ ὑμᾶς προέσθαι ἀδικουμένους οὔτε νῦν περιόψεσθαι, βοηθήσειν δὲ κατὰ δύναμιν. ἐπισκήπτουσί τε ὑμῖν πρὸς τῶν ὅρκων οὓς οἱ πατέρες ὤμοσαν μηδὲν | νεωτερίζειν περὶ τὴν ξυμμαχίαν." **74.** τοιαῦτα τῶν πρέσβεων ἀπαγγειλάντων οἱ Πλαταιῆς ἐβουλεύσαντο Ἀθηναίους μὴ προ-
2 διδόναι, ἀλλ' ἀνέχεσθαι καὶ γῆν τεμνομένην, εἰ δεῖ, ὁρῶντας καὶ ἄλλο πάσχοντας ὅ τι ἂν ξυμβαίνῃ· ἐξελθεῖν τε
3 μηδένα ἔτι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τείχους ἀποκρί|νασθαι ὅτι ἀδύνατα σφίσι ποιεῖν ἐστιν ἃ Λακεδαιμόνιοι προκαλοῦνται. ὡς δὲ ἀπεκρίναντο, ἐντεῦθεν δὴ πρῶτον μὲν ἐς ἐπιμαρτυρίαν καὶ θεῶν καὶ ἡρώων τῶν ἐγχωρίων Ἀρχίδαμος ὁ
148 βασιλεὺς κατέστη, λέγων ὧδε· „Θεοὶ ὅσοι γῆν τὴν Πλαταιίδα ἔχετε καὶ ἥρωες, ξυνί|στορές ἐστε ὅτι οὔτε τὴν ἀρχὴν ἀδίκως, ἐκλιπόντων δὲ τῶνδε προτέρων τὸ ξυνώμοτον, ἐπὶ γῆν τήνδε ἦλθομεν, ἐν ᾗ οἱ πατέρες ἡμῶν εὐ-
5 ξάμενοι ὑμῖν Μήδων ἐκράτησαν καὶ παρέσχετε αὐτὴν εὐμενῆ ἐναγωνίσασθαι τοῖς | Ἕλλησιν, οὔτε νῦν, ἤν τι ποιῶμεν, ἀδικήσομεν· προκαλεσάμενοι γὰρ πολλὰ καὶ εἰκότα οὐ τυγχάνομεν. ξυγγνώμονες δὲ ἔστε τῆς μὲν ἀδικίας κολάζεσθαι τοῖς ὑπάρχουσι προτέροις, τῆς δὲ
10 τιμωρίας τυγχάνειν τοῖς ἐπιφέρουσι νομίμως."
75. Τοσαῦτα ἐπιθειάσας καθίστη ἐς πόλε|μον τὸν στρατόν. καὶ πρῶτον μὲν περιεσταύρωσεν αὐτοὺς τοῖς δένδρε-

ABCEFGM P (inde a l. 27) 11^{5} 11^{31} (cf. add.)

□ **3** ἀπαγγέλλοντες **b** (-έλο-B) ἀγγέλλοντες **c** (corr. G_1) Dion. Hal. || **7** ἐπισκήπτουσ]ί . . . (13) ἀποκρί]νασθα[ι Π^{5} || **10** Ἀθηναίοις ABF, corr. F_1 || **11** ἀντέχεσθαι ABF || **12** ἄλλο...ξυμβαίνῃ in marg. G_1 || **13** ἔ]τι μηδένα Π^{5} | ὑπὸ B || **15** δὴ ex ἤδη corr. F_1 || **16—17** ὁ βασιλεὺς **c** Dion. Hal. βασιλεὺς **b** || **18** ἐστὲ ABCE ⟨G⟩ ἔστε FM || **19** τῶνδε AEF Dion. Hal. τῶν C (?)M, om. B[G] | προτέρων Dion. Hal. πρότερον ABCEF δευτέρων M[G] || **24** ἔστε FM ἐστε ABC ἐστὲ E[G] || **27** incipit P(arisinus Minae) || **28** μὲν] μὲν καὶ M | περιεσταύρωσεν **bc**P περιεσταύρωσαν Greg. Cor. 61

σιν ἃ ἔκοψαν, τοῦ μηδένα ἔτι ἐξιέναι, ἔπειτα χῶμα ἔχουν πρὸς τὴν πόλιν, ἐλπίζοντες ταχίστην ⟨τὴν⟩ αἵρεσιν ἔσεσθαι αὐτῶν στρατεύματος τοσούτου ἐργαζομένου. ξύλα 2
μὲν οὖν τέμνοντες ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος πα|ρῳκοδόμουν ἑκα- 15
5 τέρωθεν, φορμηδὸν ἀντὶ τοίχων τιθέντες, ὅπως μὴ διαχέοιτο ἐπὶ πολὺ τὸ χῶμα. ἐφόρουν δὲ ὕλην ἐς αὐτὸ καὶ λίθους καὶ γῆν καὶ εἴ τι ἄλλο ἀνύτειν μέλλοι ἐπιβαλλόμενον. ἡμέρας δὲ ἔχουν †ἑβδομήκοντα† καὶ νύκτας ξυνεχῶς, 3
διῃρημένοι κατ' ἀναπαύλας, | ὥστε τοὺς μὲν φέρειν, τοὺς 20
10 δὲ ὕπνον τε καὶ σῖτον αἱρεῖσθαι· Λακεδαιμονίων τε οἱ ξεναγοὶ ἑκάστης πόλεως ξυνεφεστῶτες ἠνάγκαζον ἐς τὸ ἔργον. οἱ δὲ Πλαταιῆς ὁρῶντες τὸ χῶμα αἰρόμενον, ξύλι- 4
νον τεῖχος ξυνθέντες καὶ ἐπιστήσαντες τῷ ἑαυτῶν τείχει ᾗ προσεχοῦ|το, ἐσῳκοδόμουν ἐς αὐτὸ πλίνθους ἐκ τῶν 25
15 ἐγγὺς οἰκιῶν καθαιροῦντες. ξύνδεσμος δ' ἦν αὐτοῖς τὰ 5
ξύλα, τοῦ μὴ ὑψηλὸν γιγνόμενον ἀσθενὲς εἶναι τὸ οἰκοδόμημα, καὶ προκαλύμματα εἶχε δέρσεις καὶ διφθέρας, ὥστε τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ ξύλα μήτε πυρφόροις οἷστοῖς βάλ|λεσθαι ἐν ἀσφαλείᾳ τε εἶναι. ἤρετο δὲ τὸ 6 30
20 ὕψος τοῦ τείχους μέγα, καὶ τὸ χῶμα οὐ σχολαίτερον ἀντανῄει αὐτῷ. καὶ οἱ Πλαταιῆς τοιόνδε τι ἐπινοοῦσιν· διελόντες τοῦ τείχους ᾗ προσέπιπτε τὸ χῶμα ἐσεφόρουν τὴν γῆν. **76.** οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι ἐν ταρ- 149
σοῖς καλάμου πη|λὸν ἐνίλλοντες ἐσέβαλλον ἐς τὸ διῃρη-
25 μένον, ὅπως μὴ διαχεόμενον ὥσπερ ἡ γῆ φοροῖτο. οἱ δὲ 2
ταύτῃ ἀποκληόμενοι τοῦτο μὲν ἐπέσχον, ὑπόρομον δὲ ἐκ τῆς πόλεως ὀρύξαντες καὶ ξυντεκμηράμενοι ὑπὸ τὸ χῶμα

ABCEFGM P

1 ἔτι ἐξιέναι **b** Greg. Cor. ἔτι++ἐξιέναι G ἐπεξιεναι C P | χώματα **c** || **2** τὴν add. Classen || **3** ἐργασαμένου M || **5** ἀντιστοίχων (?) F ἀντιτοίχων B || **7** ἀνύτειν CF || **8** ἑβδομήκοντα] ἐννέα (*Θ* pro *O*) coni. Stahl, ἑπτακαίδεκα alii || **10** ὑπνοῦν P || **11** ξεναγοὶ **b** P Suda s. v. ξεναγῶν, ξεναγοὶ καὶ **c** | ξυνεφεστῶτες **b** Suda ἐφεστῶτες **c** P, οἱ ἐφεστῶτες coni. Hude || **12** αι: –ρό+μενον b || **14** ἐκ om. P || **17** προκάλυμμα **c** | δέρρεις **b c** P || **19** οἱοτοῖς om. P || **24** καλάμων πηλῷ P | ἐνιλοντες P ἐνείλλοντες **b c** | ἐσέβαλλον **c** ἐσέβαλον **b** P || **26** ἔπαοχον ABEF || **27** ὤρυξάν τε P

ὑφεῖλ|κον αὖθις παρὰ σφᾶς τὸν χοῦν· καὶ ἐλάνθανον ἐπὶ πολὺ τοὺς ἔξω, ὥστε ἐπιβάλλοντας ἧσσον ἀνύτειν ὑπαγομένου αὐτοῖς κάτωθεν τοῦ χώματος καὶ ἰζάνοντος αἰεὶ
3 ἐπὶ τὸ κενούμενον. δεδιότες δὲ μὴ οὐδ' οὕτω δύωνται ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς ἀντέχειν, προσεπεξηῦρον τόδε· | τὸ 5
μὲν μέγα οἰκοδόμημα ἐπαύσαντο ἐργαζόμενοι τὸ κατὰ τὸ χῶμα, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν αὐτοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ βραχέος τείχους ἐκ τοῦ ἐντὸς μηνοειδὲς ἐς τὴν πόλιν ἐσῳκοδόμουν, ὅπως, εἰ τὸ μέγα τεῖχος ἁλίσκοιτο, τοῦτ' ἀντ-
15 ἔχοι, καὶ δέοι τοὺς ἐναντίους αὖθις πρὸς αὐτὸ χοῦν, | καὶ 10
προχωροῦντας ἔσω διπλάσιόν τε πόνον ἔχειν καὶ ἐν ἀμ-
4 φιβόλῳ μᾶλλον γίγνεσθαι. ἅμα δὲ τῇ χώσει καὶ μηχανὰς προσῆγον οἱ Πελοποννήσιοι τῇ πόλει, μίαν μὲν ἣ τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος κατὰ τὸ χῶμα προσαχθεῖσα ἐπὶ
20 μέγα τε κατέσεισε καὶ τοὺς Πλαταιᾶς ἐφό|βησεν, ἄλλας 15
δὲ ἄλλῃ τοῦ τείχους, ἃς βρόχους τε περιβάλλοντες ἀνέκλων οἱ Πλαταιῆς, καὶ δοκοὺς μεγάλας ἀρτήσαντες ἁλύσεσι μακραῖς σιδηραῖς ἀπὸ τῆς τυμῆς ἑκατέρωθεν ἀπὸ κεραιῶν δύο ἐπικεκλιμένων καὶ ὑπερτεινουσῶν ὑπὲρ τοῦ
25 τείχους ἀνελκύσαντες ἐγκαρσίας, | ὁπότε προσπεσεῖσθαί 20
πῃ μέλλοι ἡ μηχανή, ἀφίεσαν τὴν δοκὸν χαλαραῖς ταῖς ἁλύσεσι καὶ οὐ διὰ χειρὸς ἔχοντες, ἡ δὲ ῥύμῃ ἐμπίπτουσα ἀπεκαύλιζε τὸ προῦχον τῆς ἐμβολῆς. **77.** μετὰ δὲ τοῦ-
30 το οἱ Πελοποννήσιοι, ὡς αἵ τε μηχα|ναὶ οὐδὲν ὠφέλουν 25
καὶ τῷ χώματι τὸ ἀντιτείχισμα ἐγίγνετο, νομίσαντες ἄπορον εἶναι ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν ἑλεῖν τὴν πόλιν
2 πρὸς τὴν περιτείχισιν παρεσκευάζοντο. πρότερον δὲ πυρὶ
150 ἔδοξεν αὐτοῖς πειρᾶσαι εἰ δύ|ναιντο πνεύματος γενομέ-

ABCEFGM P

2 *ἀνύττειν* CF[G] || 4 *οὐδ' οὕτω* B, *δ' οὕ* in lit. b | *δύναιντο* P || 8 *ἐσῳκοδόμουν* **c**P *προοῳκοδόμουν* **b** || 9 *ἀντέχοι* **c**MP *ἂν ἔχοι* ABEF || 11 *προ+χωροῦντας* C *προωχροῦντας* B || 13 *τῇ πόλει οἱ Πελοποννήσιοι* **b** P || 15 *τε* om. P | *Πλαταιᾶς* P *Πλαται+ας* C *Πλαταιῆς* ABEG *Πλαταιεῖς* FM || 17 *ἀρτύοαντες* P || 21 *ποι* G || 22 *ῥύμῃ* **bc**P(?) || 23 *προέχον* **c** ABFMP *προοέχον* E || 27 *παρατείχισιν* B || 28 *δύναιτο* C | *γινομένου* C *γιγνομένου* G

νου ἐπιφλέξαι τὴν πόλιν οὖσαν οὐ μεγάλην· πᾶσαν γὰρ δὴ ἰδέαν ἐπενόουν, εἴ πως σφίσιν ἄνευ δαπάνης καὶ πολιορκίας προσαχθείη. φοροῦντες δὲ ὕλης φακέλους παρ- 3
ἔβαλον ἀπὸ τοῦ χώμα|τος ἐς τὸ μεταξὺ πρῶτον τοῦ ⟨τε⟩ 5
τείχους καὶ τῆς προσχώσεως, ταχὺ δὲ πλήρους γενομένου διὰ πολυχειρίαν ἐπιπαρένησαν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ὅσον ἐδύναντο ἀπὸ τοῦ μετεώρου πλεῖστον ἐπισχεῖν, ἐμβαλόντες δὲ πῦρ ξὺν θείῳ καὶ πίσσῃ ἦψαν τὴν ὕλην. καὶ 4
ἐγένετο φλὸξ το|σαύτη ὅσην οὐδείς πω ἔς γε ἐκεῖνον τὸν 10
χρόνον χειροποίητον εἶδεν· ἤδη γὰρ ἐν ὄρεσιν ὕλη τριφθεῖσα ὑπ' ἀνέμων πρὸς αὐτὴν ἀπὸ ταὐτομάτου πῦρ καὶ φλόγα ἀπ' αὐτοῦ ἀνῆκεν. τοῦτο δὲ μέγα τε ἦν καὶ 5
τοὺς Πλαταιᾶς τἆλλα διαφυγόντας ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖραι· | ἐντὸς γὰρ πολλοῦ χωρίου τῆς πόλεως οὐκ ἦν 15
πελάσαι, πνεῦμά τε εἰ ἐπεγένετο αὐτῇ ἐπίφορον, ὅπερ καὶ ἤλπιζον οἱ ἐναντίοι, οὐκ ἂν διέφυγον. νῦν δὲ καὶ 6
τόδε λέγεται ξυμβῆναι, ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ πολὺ καὶ βροντὰς γενομένας σβέσαι τὴν φλόγα καὶ οὕτως παυσθῆναι τὸν κίν|δυνον. **78.** οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ καὶ τού- 20
του διήμαρτον, μέρος μέν τι καταλιπόντες τοῦ στρατοῦ, τὸ δὲ πλέον ἀφέντες περιετείχιζον τὴν πόλιν κύκλῳ, διελόμενοι κατὰ πόλεις τὸ χωρίον· τάφρος δὲ ἐντός τε ἦν καὶ | ἔξωθεν ἐξ ἧς ἐπλινθεύσαντο. καὶ ἐπειδὴ πᾶν ἐξ- 2 25
είργαστο περὶ ἀρκτούρου ἐπιτολάς, καταλιπόντες φυλακὰς τοῦ ἡμίσεος τείχους (τὸ δὲ ἥμισυ Βοιωτοὶ ἐφύλασσον) ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις.

ABCEFGM P

1 οὐ om. F || **2** εἴ πως] ἐφῷ C || **3** *φακέλλους* **b c** P | *παρέβαλον* MP Sudae s. v. *φάκελλον* 1 codd. GV *παρέβαλλον* **c** A B E F Sudae codd. rell. || **4** *τε* add. Hude || **6** *π.ρενησαντες* P || **9** *ὅσον* BC | *που* P || **11** *αὐτὴν* E *αὐτὴν* cett. | *τοῦ αὐτομάτου* CP[G] || **12** *τε* om P || **13** *διαφθαρῆναι* M || **16** *διέφυγεν*, litt. *ν* erasa, C[G] || **17** *ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ* **b** ⟨G⟩ *ὕδωρ* C P || **18** *παυσθῆναι* E F M *παυθῆναι* A B C P[G] || **19** *καὶ* om. A || **20** *τι* om. P | *στρατοῦ* **c** E P *στρατοπέδου* A B F M || **21** *τὸ δὲ πλέον ἀφέντες* **c** P *τὸ δὲ λοιπὸν ἀφέντες* E M *γρ.* G_1, om. A B F || **24** *φυλακὰς* **c** *φύλακας* **b** *φυλακας* P || **25** *ἡμίσεως* C E P

3 *Πλαταιῆς δὲ παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς πρεσβυ-*
30 *|τάτους τε καὶ πλῆθος τὸ ἀχρεῖον τῶν ἀνθρώπων πρό-*
τερον ἐκκεκομισμένοι ἦσαν ἐς τὰς Ἀθήνας, αὐτοὶ δὲ
ἐπολιορκοῦντο ἐγκαταλελειμμένοι τετρακόσιοι, Ἀθηναίων
δὲ ὀγδοήκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα καὶ ἑκατὸν σιτοποιοί. 5
151 4 *| τοσοῦτοι ἦσαν οἱ ξύμπαντες ὅτε ἐς τὴν πολιορκίαν*
καθίσταντο, καὶ ἄλλος οὐδεὶς ἦν ἐν τῷ τείχει οὔτε δοῦ-
λος οὔτ' ἐλεύθερος. τοιαύτη μὲν ἡ Πλαταιῶν πολιορκία
κατεσκευάσθη.

5 **79.** *| Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ ἅμα τῇ τῶν Πλαταιῶν* 10
ἐπιστρατείᾳ Ἀθηναῖοι δισχιλίοις ὁπλίταις ἑαυτῶν καὶ ἱπ-
πεῦσι διακοσίοις ἐστράτευσαν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ
Θρᾴκης καὶ Βοττιαίους ἀκμάζοντος τοῦ σίτου· ἐστρατή-
10 2 *γει δὲ Ξενοφῶν ὁ Εὐριπίδου τρίτος αὐτός. ἐλθόντες | δὲ*
ὑπὸ Σπάρτωλον τὴν Βοττικὴν τὸν σῖτον διέφθειρον. ἐδό- 15
κει δὲ καὶ προσχωρήσειν ἡ πόλις ὑπό τινων ἔνδοθεν πρασ-
σόντων· προπεμψάντων δὲ ἐς Ὄλυνθον τῶν οὐ ταὐτὰ
βουλομένων ὁπλῖταί τε ἦλθον καὶ στρατιὰ ἐς φυλακήν·
15 *ἧς ἐπεξελθούσης ἐκ τῆς Σπαρτώλου ἐς μάχην | καθ-*
3 *ίστανται οἱ Ἀθηναῖοι ὑπ' αὐτῇ τῇ πόλει. καὶ οἱ μὲν* 20
ὁπλῖται τῶν Χαλκιδέων καὶ ἐπίκουροί τινες μετ' αὐτῶν
νικῶνται ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀναχωροῦσιν ἐς τὴν
Σπάρτωλον, οἱ δὲ ἱππῆς τῶν Χαλκιδέων καὶ ψιλοὶ νικῶσι
20 4 *τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἱππέας καὶ ψιλούς. | εἶχον δέ τινας*
οὐ πολλοὺς πελταστὰς ἐκ τῆς Κρουσίδος γῆς καλουμέ- 25
νης. ἄρτι δὲ τῆς μάχης γεγενημένης ἐπιβοηθοῦσιν ἄλλοι
5 *πελτασταὶ ἐκ τῆς Ὀλύνθου. καὶ οἱ ἐκ τῆς Σπαρτώλου*
ψιλοὶ ὡς εἶδον, θαρσήσαντες τοῖς τε προσγιγνομένοις καὶ
25 *ὅτι πρότερον οὐχ ἥσσηντο, ἐπιτί|θενται αὖθις μετὰ τῶν*

ABCEFGM P (usque ad l. 9) Π^{25}

2 ἀχρεῖον **c** ἄχρηστον **b** *γρ.* G_1 || 3 ἐκκεκοσμημένοι B || 4 τριακόσιοι M || 6 τοσοῦτοι + ἦσαν A || 12 ἐστράτευσαν **b** ἐπεστράτευσαν **c** || 15 Σπάρτυλον B | διέφθειρον ABEF διέφθειραν **c** M || 17 προπεμψάντων **c** προοπεμψάντων **b** | οὐ| μὴ M | ταῦτα **b** || 19 ἐξελθούσης B || 20 pr. οἱ om. GM | ὑπ' C⟨G⟩ πρὸς **b** || 23 ψιλοὶ C ψιλῶν **b**[G] || 28 ἐπιγιγνομένοις G || 29 πρότεροι G | ἥσσηντο **c** ἡσσῶντο **b** | ἐ]πιτίθενται rursus incipit Π^{25}

Χαλκιδέων ἱππέων καὶ τῶν προσβοηθησάντων τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ ἀναχωροῦσι πρὸς τὰς δύο τάξεις ἃς κατέλιπον παρὰ τοῖς σκευοφόροις. καὶ ὁπότε μὲν ἐπίοιεν οἱ 6
Ἀθηναῖοι, ἐνεδίδοσαν, ἀποχωροῦσι δὲ ἐπέκειντο καὶ ἐσηκόντιζον. οἵ τε ἱππῆς τῶν Χαλκι|δέων προσιππεύοντες ᾗ 30
δοκοίη ἐσέβαλλον, καὶ οὐχ ἥκιστα φοβήσαντες ἔτρεψαν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐπεδίωξαν ἐπὶ πολύ. καὶ οἱ μὲν 7
Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Ποτείδαιαν καταφεύγουσι, καὶ ὕστερον τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους | κομισάμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας 152
ἀναχωροῦσι τῷ περιόντι τοῦ στρατοῦ· ἀπέθανον δὲ αὐτῶν τριάκοντα καὶ τετρακόσιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ πάντες. οἱ δὲ Χαλκιδῆς καὶ Βοττιαῖοι τροπαῖόν τε ἔστησαν καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς | αὐτῶν ἀνελόμενοι διελύθησαν 5
κατὰ πόλεις.

80. *Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, οὐ πολλῷ ὕστερον τούτων, Ἀμπρακιῶται καὶ Χαόνες, βουλόμενοι Ἀκαρνανίαν τὴν πᾶσαν καταστρέψασθαι καὶ Ἀθηναίων ἀποστῆσαι, πείθουσι Λακεδαιμονίους ναυτικόν τε παρασκευάσαι ἐκ τῆς | ξυμ-* 10
μαχίδος καὶ ὁπλίτας χιλίους πέμψαι ἐπ' Ἀκαρνανίαν, λέγοντες ὅτι, ἢν ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα μετὰ σφῶν ἔλθωσιν, ἀδυνάτων ὄντων ξυμβοηθεῖν τῶν ἀπὸ θαλάσσης Ἀκαρνάνων ῥᾳδίως Ἀκαρνανίαν σχόντες καὶ τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας κρατήσουσι, καὶ ὁ περίπλους | οὐκέτι ἔσοιτο 15
Ἀθηναίοις ὁμοίως περὶ Πελοπόννησον· ἐλπίδα δ' εἶναι καὶ Ναύπακτον λαβεῖν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες Κνῆμον 2
μὲν ναύαρχον ἔτι ὄντα καὶ τοὺς ὁπλίτας ἐπὶ ναυσὶν ὀλίγαις εὐθὺς πέμπουσι, τῷ δὲ ναυτικῷ περιήγγειλαν παρα-

ABCEFGM Π^{25}

1 *τῶν* om. B, habet Π^{25} || 4 *ἀποχωροῦσι* **c** AEFM Π^{25} *ἀνα-* B | *ἐπέκειντο* Π^{25} (coniecerat Kr.) *ἐνέκειντο* codd. || 5 *τε*] *δὲ* suprascr. Π^{2} || 6 *ἐσέβαλλον* **c** Π^{2} *προσέβαλλον* ABFM *προσέβαλον* E || 7 *ἐδίωξαν* G | *πολύ* desinit Π^{2} || 12 *καὶ* C *καὶ οἱ* **b**G | *τε* om. C || 13 alt. *τοὺς* om. **c** | *αὐτῶν* codd.. corr. F_1 || 16 *τὴν* om. **b** || 18 *τε* om. **b** | *παρασκευάσαι* **c** *παρασκευάσασθαι* **b** || 19 *ἐπ'* **c** *ἐς* M *εἰς* ABEF || 22 *ῥᾳδίως* **c** *ῥᾴδίως ἂν* **b** || 23 *κρατήσωσι* ex corr. F_1 || 24 *ὁμοίως* F *ὅμοιος* **c** ABEM | *ἐλπίδα* **b**G *ἐλπίδας* C || 27 *παρεσκευασμένῳ* ABF

3 *σκευασαμένῳ ὡς τάχιστα πλεῖν | ἐς Λευκάδα. ἦσαν δὲ Κορίνθιοι ξυμπροθυμούμενοι μάλιστα τοῖς Ἀμπρακιώταις ἀποίκοις οὖσιν. καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἔκ τε Κορίνθου καὶ Σικυῶνος καὶ τῶν ταύτῃ χωρίων ἐν παρασκευῇ ἦν, τὸ δ' ἐκ Λευκάδος καὶ Ἀνακτορίου καὶ Ἀμπρακίας πρό-*
4 *τερον ἀφικόμενον ἐν | Λευκάδι περιέμενεν. Κνῆμος δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ χίλιοι ὁπλῖται ἐπειδὴ ἐπεραιώθησαν λαθόντες Φορμίωνα, ὃς ἦρχε τῶν εἴκοσι νεῶν τῶν Ἀττικῶν αἱ περὶ Ναύπακτον ἐφρούρουν, εὐθὺς παρεσκευά-*
5 *ζοντο τὴν κατὰ γῆν στρατείαν. καὶ αὐτῷ παρῆσαν Ἑλ-*
λήνων μὲν | Ἀμπρακιῶται καὶ Ἀνακτόριοι καὶ Λευκάδιοι καὶ οὓς αὐτὸς ἔχων ἦλθε χίλιοι Πελοποννησίων, βάρβαροι δὲ Χαόνες χίλιοι ἀβασίλευτοι, ὧν ἡγοῦντο ἐπετησίῳ
153 *προ|στατείᾳ ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ γένους Φώτυος καὶ Νικάνωρ. ξυνεστρατεύοντο δὲ μετὰ Χαόνων καὶ Θεσπρωτοὶ*
6 *ἀβασίλευτοι. Μολοσσοὺς δὲ ἦγε καὶ Ἀτιντᾶνας Σαβύλινθος ἐπίτροπος ὢν Θάρυπος τοῦ βασιλέως ἔτι παιδὸς*
ὄντος, | καὶ Παραυαίους Ὀροιδὸς βασιλεύων. Ὀρέσται δὲ χίλιοι, ὧν ἐβασίλευεν Ἀντίοχος, μετὰ Παραυαίων ξυν-
7 *εστρατεύοντο Ὀροίδῳ Ἀντιόχου ἐπιτρέψαντος. ἔπεμψε δὲ καὶ Περδίκκας κρύφα τῶν Ἀθηναίων χιλίους Μακε-*
8 *δόνων, οἳ ὕστερον ἦλθον. τούτῳ τῷ στρατῷ ἐπορεύ|το Κνῆμος οὐ περιμείνας τὸ ἀπὸ Κορίνθου ναυτικόν, καὶ διὰ τῆς Ἀργείας ἰόντες Λιμναίαν, κώμην ἀτείχιστον, ἐπόρθησαν. ἀφικνοῦνταί τε ἐπὶ Στράτον, πόλιν μεγίστην τῆς Ἀκαρνανίας, νομίζοντες, εἰ ταύτην πρώτην λάβοιεν,*
ῥᾳδίως ἂν σφίσι τἆλλα προσχωρῆσ⌈αι⌉. **81.** *| Ἀκαρνᾶνες δὲ αἰσθόμενοι κατά τε γῆν πολλὴν στρατιὰν ἐσ-*

ABCEFGM Π[25]

2 *Κορίνθι]οι* incipit Π[25] | *ξυμπροθύμενοι* B || 9 *παρεσκευάσαντο* M, ...]*ζοντο* etiam Π[25] || 10 *στρατιάν* E | *αὐτ[ῶι* desinit Π[25] *αὐτῶν* C || 11 *μὲν* om. B | *Λευκάδιοι καὶ Ἀνακτόριοι* **b** 12 *ἦλθεν ἔχων* G || 13 *ἐπετησίῳ* CM *ἐπ' ἐτησίῳ* ABEFG || 14 *προοτατεία* **c** *προοτασίᾳ* **b** | *Φώτυος* codd. *Φώτιος* c g et edd., sed cf. Wil. S. B. Berl. 1919, 942, 2 || 15 *ξυνεοτρατεύοντο* **c** *ἐστρατεύοντο* **b** || 18 *βασιλεύων* C *βασιλεὺς ὤν* **b** G || 26 *πρῶτοι* G || 27 *ἂν* om. C | *προοχωρῆ++* G *προσχωρήσειν* **b** C || 28 *στρατείαν* **c**

βεβληκυῖαν ἔκ τε θαλάσσης ναυσὶν ἅμα τοὺς πολεμίους παρεσομένους, οὔτε ξυνεβοήθουν ἐφύλασσόν τε τὰ αὐτῶν ἕκαστοι, παρά τε Φορμίωνα ἔπεμπον κελεύοντες ἀμύνειν· ὁ δὲ ἀδύνατος ἔφη εἶναι ναυτικοῦ ἐκ | Κορίνθου 20
μέλλοντος ἐκπλεῖν Ναύπακτον ἐρήμην ἀπολιπεῖν. οἱ δὲ 2
Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τρία τέλη ποιήσαντες σφῶν αὐτῶν ἐχώρουν πρὸς τὴν τῶν Στρατίων πόλιν, ὅπως ἐγγὺς στρατοπεδευσάμενοι, εἰ μὴ λόγοις πείθοιεν, ἔργῳ πειρῷντο τοῦ τείχους. καὶ μέσον | μὲν ἔχοντες 3 25
προσῆσαν Χαόνες καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι, ἐκ δεξιᾶς δ' αὐτῶν Λευκάδιοι καὶ Ἀνακτόριοι καὶ οἱ μετὰ τούτων, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Κνῆμος καὶ οἱ Πελοποννήσιοι καὶ Ἀμπρακιῶται· διεῖχον δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἔστιν ὅτε οὐδὲ ἑωρῶντο. καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες τε|ταγμένοι 4 30
τε προσῆσαν καὶ διὰ φυλακῆς ἔχοντες, ἕως ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν ἐπιτηδείῳ· οἱ δὲ Χαόνες σφίσι τε αὐτοῖς πιστεύοντες καὶ ἀξιούμενοι ὑπὸ τῶν ἐκείνῃ ἠπειρωτῶν μαχιμώτατοι εἶναι οὔτε ἐπέσχον ⌜τοῦ⌝ στρατόπεδον | καταλαβεῖν, χωρήσαντές τε ῥύμῃ μετὰ τῶν ἄλλων 154
βαρβάρων ἐνόμισαν αὐτοβοεὶ ἂν τὴν πόλιν ἑλεῖν καὶ αὐτῶν τὸ ἔργον γενέσθαι. γνόντες δ' αὐτοὺς οἱ Στράτιοι 5
ἔτι προσιόντας καὶ ἡγησάμενοι, μεμονωμένων εἰ κρατή|σειαν, οὐκ ἂν ἔτι σφίσι τοὺς Ἕλληνας ὁμοίως προσ- 5
ελθεῖν, προλοχίζουσι δὴ τὰ περὶ τὴν πόλιν ἐνέδραις, καὶ
ἐπειδὴ ἐγγὺς ἦσαν, ἔκ τε τῆς πόλεως ὁμόσε χωρήσαντες καὶ ἐκ τῶν ἐνεδρῶν προσπίπτουσιν. καὶ ἐς φόβον κατα- 6
στάντων διαφθείρονταί τε πολλοὶ τῶν Χαόνων, καὶ | οἱ 10
ἄλλοι βάρβαροι ὡς εἶδον αὐτοὺς ἐνδόντας, οὐκέτι ὑπ-

ABCEFGM Π[25]

2 *ἐφύλασσόν*+ +*τε* A | *αὐτῶν* B *au*: *τῶν* F *αὐτῶν* cett. ‖ 5 *ἀ*]*πολι*[*πεῖν* incipit Π[25] ‖ 6 *τέλη* in lit. b ‖ 8 *λόγοις* **b** ⟨G⟩ *λόγῳ* C [Π[2]], cf. Ros 234 et Stp. | *πείθοιεν* M ‖ 9 *μέσον* **b** Π[25] *τὸ μέσον* C ⟨G⟩ | *μὲν* om. M, habet Π[25] ‖ 10 *προσή(ι)εσαν* codd. [G] . . .]*εσαν* Π[25] ‖ 14 *ὅτε* desinit Π[2] ‖ 14—15 *προσήιεσαν τεταγμένοι τε* F ‖ 18 *τοῦ*] *τὸ* codd., corr. Steup ‖ 19 *ῥύμη γρ.* G_1 *ῥώμη(ι)* **c b** ‖ 20 *αὐτῶν* codd. *αὐτῶν* iam Bkr. ‖ 23 *ἔτι*] *εἴ τι* E ‖ 24 *δὴ* GC (*η* in lit. c_2), om. **b** ‖ 25 *τε* om. G

7 ἐμειναν, ἀλλ᾽ ἐς φυγὴν κατέστησαν. τῶν δὲ Ἑλληνικῶν
στρατοπέδων οὐδέτερον ἤσθετο τῆς μάχης, διὰ τὸ πολὺ
προελθεῖν αὐτοὺς καὶ στρατόπεδον οἰηθῆναι καταληψο-
15 8 μένους ἐπείγεσθαι. ἐπεὶ δ᾽ ἐνέκειντο φεύγοντες | οἱ βάρ-
βαροι, ἀνελάμβανόν τε αὐτοὺς καὶ ξυναγαγόντες τὰ στρα- 5
τόπεδα ἡσύχαζον αὐτοῦ τὴν ἡμέραν, ἐς χεῖρας μὲν οὐκ
ἰόντων σφίσι τῶν Στρατίων διὰ τὸ μήπω τοὺς ἄλλους
Ἀκαρνᾶνας ξυμβεβοηθηκέναι, ἄπωθεν δὲ σφεδοιώντων
20 καὶ ἐς ἀπορίαν καθιστάντων· οὐ γὰρ ἦν ἄνευ | ὅπλων
κινηθῆναι. δοκοῦσι δὲ οἱ Ἀκαρνᾶνες κράτιστοι εἶναι τοῦτο 10
ποιεῖν. **82.** ἐπειδὴ δὲ νὺξ ἐγένετο, ἀναχωρήσας ὁ
Κνῆμος τῇ στρατιᾷ κατὰ τάχος ἐπὶ τὸν Ἄραπον πο-
ταμόν, ὃς ἀπέχει σταδίους ὀγδοήκοντα Στράτου τούς τε
25 νεκροὺς κομίζεται τῇ ὑστεραίᾳ ὑποσπόνδους καὶ Οἰ|νιαδῶν
ξυμπαραγενομένων κατὰ φιλίαν ἀναχωρεῖ παρ᾽ αὐτοὺς 15
πρὶν τὴν ξυμβοήθειαν ἐλθεῖν. κἀκεῖθεν ἐπ᾽ οἴκου ἀπῆλθον
ἕκαστοι. οἱ δὲ Στράτιοι τροπαῖον ἔστησαν τῆς μάχης
τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους.

83. Τὸ δ᾽ ἐκ τῆς Κορίνθου καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων
30 | τῶν ἐκ τοῦ Κρισαίου κόλπου ναυτικόν, ὃ ἔδει παρα- 20
γενέσθαι τῷ Κνήμῳ, ὅπως μὴ ξυμβοηθῶσιν οἱ ἀπὸ θα-
λάσσης ἄνω Ἀκαρνᾶνες, οὐ παραγίγνεται, ἀλλ᾽ ἠναγκά-
σθησαν περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τ⌈ῇ⌉ ἐν Στράτῳ μάχ⌈ῃ⌉
ναυμαχῆσαι πρὸς Φορμίωνα καὶ τὰς εἴκοσι ναῦς τῶν
35 2 | Ἀθηναίων αἳ ἐφρούρουν ἐν Ναυπάκτῳ. ὁ γὰρ Φορμίων 25
παραπλέοντας αὐτοὺς ἔξω τοῦ κόλπου ἐτήρει, βουλόμε-
155 3 νος ἐν τῇ εὐρυχωρίᾳ ἐπιθέσθαι. οἱ δὲ Κορίνθιοι | καὶ
οἱ ξύμμαχοι ἔπλεον μὲν οὐχ ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ, ἀλλὰ
στρατιωτικώτερον παρεσκευασμένοι ἐς τὴν Ἀκαρνανίαν
καὶ οὐκ ἂν οἰόμενοι πρὸς ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ναῦς 30

ABCEFGM Π[25]

7 *σφίσι* ... (16) *ξυμβ[οήθειαν* Π[25] || 17 *τῆς* om. B || 23 *τῆς ἐν Στράτῳ μάχης* codd., corr. Madvig (fort. *αὐτὰς τὰς* cum gen., ut Stp. coni. = *ipsos dies*, Valla) || 27 *δὲ*] *τε* C || 28 *ἐπέπλεον* **c** | *οὐχ ὡς* **b** (*οὐχ* om. M) *ὡς οὐκ* **c** | *ναυμαχία* **c** *ναυμαχίαν* **b** (acc. aptior post notionem praeparandi) || 29 *στρατιῶται* AB

τὰς σφετέρας τολμῆσαι τοὺς Ἀθηναίους εἴκοσι | ταῖς ἑαυτῶν ναυμαχίαν ποιήσασθαι· ἐπειδὴ μέντοι ἀντιπαραπλέοντάς τε ἑώρων αὐτούς, παρὰ γῆν σφῶν κομιζομένων, καὶ ἐκ Πατρῶν τῆς Ἀχαΐας πρὸς τὴν ἀντιπέρας ἤπειρον διαβαλλόντων ἐπ' Ἀκαρνανίας κατεῖδον τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τῆς Χαλκίδος καὶ τοῦ Εὐήνου πο|ταμοῦ προσπλέοντας σφίσι καὶ οὐκ ἔλαθον νυκτὸς ⌈ἀφ⌉ορμισάμενοι, οὕτω δὴ ἀναγκάζονται ναυμαχεῖν κατὰ μέσον τὸν ποθμόν. στρατηγοὶ δὲ ἦσαν μὲν καὶ κατὰ πόλεις ἑκάστων 4 οἳ παρεσκευάζοντο, Κορινθίων δὲ Μαχάων καὶ Ἰσοκράτης καὶ Ἀγαθαρχίδας. καὶ οἱ μὲν Πε|λοποννήσιοι ἐτά- 5 ξαντο κύκλον τῶν νεῶν ὡς μέγιστον οἷοί τ' ἦσαν μὴ διδόντες διέκπλουν, τὰς πρῴρας μὲν ἔξω, ἔσω δὲ τὰς πρύμνας, καὶ τά τε λεπτὰ πλοῖα ἃ ξυνέπλει ἐντὸς ποιοῦνται καὶ πέντε ναῦς τὰς ἄριστα πλεούσας, ὅπως ἐκπλέοιεν διὰ βραχέος παραγιγνόμενοι, εἴ πη | προσπίπτοιεν οἱ ἐναντίοι. **84.** οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ μίαν ναῦν τεταγμένοι περιέπλεον αὐτοὺς κύκλῳ καὶ ξυνῆγον ἐς ὀλίγον, ἐν χρῷ αἰεὶ παραπλέοντες καὶ δόκησιν παρέχοντες αὐτίκα ἐμβαλεῖν· προείρητο δ' αὐτοῖς ὑπὸ Φορμίωνος μὴ ἐπιχειρεῖν πρὶν ἂν αὐτὸς σημήνῃ. ἤλπιζε | γὰρ 2 αὐτῶν οὐ μενεῖν τὴν τάξιν, ὥσπερ ἐν γῇ πεζήν, ἀλλὰ ξυμπεσεῖσθαι πρὸς ἀλλήλας τὰς ναῦς καὶ τὰ πλοῖα ταραχὴν παρέξειν, εἴ τ' ἐκπνεύσειεν ἐκ τοῦ κόλπου τὸ πνεῦμα, ὅπερ ἀναμέσων τε περιέπλει καὶ εἰώθει γίγνεσθαι ἐπὶ τὴν ἕω, οὐδέ[να] χρόνον ἡσυχάσειν αὐτούς· καὶ | τὴν ἐπιχείρησιν ἐφ' ἑαυτῷ τε ἐνόμιζεν εἶναι, ὁπόταν βούληται, τῶν νεῶν ἄμεινον πλεουσῶν, καὶ τότε καλ-

ABCEFGM

5 *διαβαλλόντων* **c**ABEF *διαβαλλον* M, cf. Ros 244 et Stp. || 7 *ὑφορμισάμενοι* codd. (pr. ι ex η corr. c), corr. Poppo post Bloomfieldium qui *ἀφορμηοάμενοι* scr. || 10 *Μάχων* M || 12 *νεῶν ποιήσαντες ὡς* G | *οἷο* C || 16 *βραχέως* BC | *παραγιγνόμενοι* **b**G *παραγιγνόμεναι* C, cf. Ros 204 | *προοπίπτοιεν* **c** *προοπλέοιεν* **b** || 22 *αὐτῶν* **b** *αὐτὸν* **c** | *μένειν* E || 24 *παρέξειν* **c** *παρέχειν* **b** | *εἴ τ'*] *εἴτ'* BFG | *ἐκπνεῦοαι* **c**ABFM *ἐκπλεῦοαι* E | *ἐκ* om. M || 27 *ἑαυτῶι* **b** *αὐτῷ* G *αυτῷ* C

3 λίστην γίγνεσθαι. ὡς δὲ τό τε πνεῦμα κατῄει καὶ αἱ νῆες ἐν ὀλίγῳ ἤδη οὖσαι ὑπ᾽ ἀμφοτέρων, τοῦ τε ἀνέμου τῶν τε πλοίων, ἅμα προσκειμένων ἐταράσσοντο, καὶ ναῦς
156 τε | νηὶ προσέπιπτε καὶ τοῖς κοντοῖς διεωθοῦντο, βοῇ τε χρώμενοι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀντιφυλακῇ τε καὶ λοι- 5
δορίᾳ οὐδὲν κατήκουον οὔτε τῶν παραγγελλομένων οὔτε τῶν κελευστῶν, καὶ τὰς κώπας ἀδύνατοι ὄντες ἐν κλύ-
5 δωνι | ἀναφέρειν ἄνθρωποι ἄπειροι τοῖς κυβερνήταις ἀπειθεστέρας τὰς ναῦς παρεῖχον, τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον σημαίνει, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι προσπεσόντες πρῶ- 10
τον μὲν καταδύουσι τῶν στρατηγίδων νεῶν μίαν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰς ἄλλας ᾗ χωρήσειαν διέφθειρον, καὶ κατέστησαν
10 ἐς | ἀλκὴν μὲν μηδένα τρέπεσθαι αὐτῶν ὑπὸ τῆς ταραχῆς,
4 φεύγειν δὲ ἐς Πάτρας καὶ Δύμην τῆς Ἀχαΐας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καταδιώξαντες καὶ ναῦς δώδεκα λαβόντες τούς 15
τε ἄνδρας ἐξ αὐτῶν τοὺς πλείστους ἀνελόμενοι ἐς Μολύ-
15 κρειον ἀπέπλεον, καὶ τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῷ | Ῥίῳ καὶ ναῦν ἀναθέντες τῷ Ποσειδῶνι ἀνεχώρησαν ἐς Ναύ-
5 πακτον. παρέπλευσαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι εὐθὺς ταῖς περιλοίποις τῶν νεῶν ἐκ τῆς Δύμης καὶ Πατρῶν ἐς 20
Κυλλήνην τὸ Ἠλείων ἐπίνειον· καὶ ἀπὸ Λευκάδος Κνῆ-
20 μος καὶ αἱ ἐκείνων νῆες, ἃς ἔδει ταύταις | ξυμμεῖξαι, ἀφικνοῦνται μετὰ τὴν ἐν Στράτῳ μάχην ἐς τὴν Κυλλήνην.

85. Πέμπουσι δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Κνήμῳ ξυμβούλους ἐπὶ τὰς ναῦς Τιμοκράτη καὶ Βρασίδαν καὶ 25
Λυκόφρονα, κελεύοντες ἄλλην ναυμαχίαν βελτίω παρα-
25 |σκευάζεσθαι καὶ μὴ ὑπ᾽ ὀλίγων νεῶν εἴργεσθαι τῆς
2 θαλάσσης. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς ἄλλως τε καὶ πρῶτον ναυμαχίας πειρασαμένοις πολὺ ὁ παράλογος εἶναι καὶ οὐ

ABCEFGM

4 *κονδοῖς* C[G] || 5 *ἀλλήλοις* EM || 7 *κλύδωνι* Phot. et Suda s. v. *κλυδώνιον* (= Ael. Dion. κ 31 Eb.) *κλυδωνίῳ* codd. || 11 *μὲν* om. E || 12 *τὰς ἄλλας* **c** *πάσας* **b** || 13 *μηδὲν* C || 22 *αἱ* in lit. g | *ἐκείνων* C *κείνων* (?) G *ἐκεῖθεν* **b** || 26 *βελτίω* codd. *βέλτιον* Naber, sed cf. VIII 43, 4 | *παρασκευάζεσθαι* **c** *κατασκευάζεσθαι* **b** || 29 *πειρασομένοις* B

τοσούτῳ ᾤοντο σφῶν τὸ ναυτικὸν λείπεσθαι, γεγενῆσθαι δέ τινα μαλακίαν, οὐκ ἀντιτιθέντες τὴν Ἀθηναίων ἐκ | πολλοῦ ἐμπειρίαν τῆς σφετέρας δι' ὀλίγου μελέτης. ὀργῇ 30
οὖν ἀπέστελλον, οἱ δὲ ἀφικόμενοι μετὰ τοῦ Κνήμου ναῦς 3
τε προσπεριήγγειλαν κατὰ πόλεις καὶ τὰς προϋπαρχούσας ἐξηρτύοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν. πέμπει δὲ καὶ ὁ | Φορμίων ἐς τὰς Ἀθήνας τήν τε παρασκευὴν αὐτῶν ἀγγε- 157
λοῦντας καὶ περὶ τῆς ναυμαχίας ἣν ἐνίκησαν φράσοντας καὶ κελεύων αὐτῷ ναῦς ὅτι πλείστας διὰ τάχους ἀποστεῖ-
λαι, ὡς καθ' ἡμέραν ἑκάστην ἐλπίδος οὔ|σης αἰεὶ ναυμα- 5
χήσειν. οἱ δὲ ἀποπέμπουσιν εἴκοσι ναῦς αὐτῷ, τῷ δὲ 5
κομίζοντι αὐτὰς προσεπέστειλαν ἐς Κρήτην πρῶτον ἀφικέσθαι. Νικίας γὰρ Κρὴς Γορτύνιος πρόξενος ὢν πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Κυδωνίαν πλεῦσαι, φάσκων προσποι-
ήσειν αὐτὴν οὖσαν πολεμίαν· ἐπῆγε δὲ | Πολιχνίταις 10
χαριζόμενος ὁμόροις τῶν Κυδωνιατῶν. καὶ ὁ μὲν λαβὼν 6
τὰς ναῦς ᾤχετο ἐς Κρήτην καὶ μετὰ τῶν Πολιχνιτῶν ἐδῄου τὴν γῆν τῶν Κυδωνιατῶν, καὶ ὑπ' ἀνέμων καὶ ἀπλοίας ἐνδιέτριψεν οὐκ ὀλίγον χρόνον. **86.** *οἱ δ' ἐν*
τῇ Κυλλήνῃ Πελοποννήσιοι ἐν τούτῳ, ἐν ᾧ οἱ | Ἀθηναῖοι 15
περὶ Κρήτην κατείχοντο, παρεσκευασμένοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν παρέπλευσαν ἐς Πάνορμον τὸν Ἀχαϊκόν, οὗπερ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς τῶν Πελοποννησίων προσεβεβοηθήκει. παρέπλευσε δὲ καὶ ὁ Φορμίων ἐπὶ τὸ Ῥίον τὸ 2
Μολυκρικὸν καὶ ὡρμίσατο ἔξω αὐτοῦ ναυσὶν | εἴκοσι, 20
αἶσπερ καὶ ἐναυμάχησεν. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τὸ Ῥίον φίλιον 3
τοῖς Ἀθηναίοις, τὸ δ' ἕτερον Ῥίον ἐστὶν ἀντιπέρας τὸ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ· διέχετον δὲ ἀπ' ἀλλήλων σταδίους

ABCEFGM

4 τοῦ om. **b** || 5 προσπεριήγγειλαν **c** περιήγγελλον **b** || 6 ἐξήρτυον CM || 8 φράσοντας] pr. σ in lit. B_1 || 9 αὐτῷ C αὐτῶι M αὐτῶν F αὐτῶν ABE[G] | τάχος C[G] || 10 ἐλπίδα C[G] || 11 αὐτῶν E || 16 ὁμόροις οὖσι τῶν G, οὖσι del. G_1 || 18 ἐδήουν G || 18—19 καὶ ὑπὸ ἀπλοίας **b** || 21 την Κρήτην M | κατείχον B || 23 αὐτὸς C, corr. C_1 || 25 Πολυκρικὸν ABF | ὁρμήσατο C || 27 alt. τὸ] τοῦ C || 28 διείχετον codd., corr. Benedict

μάλιστα ἑπτὰ τῆς θαλάσσης, τοῦ δὲ Κρισαίου κόλπου
4 *στόμα τοῦτό ἐστιν. ἐπὶ οὖν τῷ Ῥίῳ | τῷ Ἀχαϊκῷ οἱ*
Πελοποννήσιοι ἀπέχοντι οὐ πολὺ τοῦ Πανόρμου, ἐν ᾧ
αὐτοῖς ὁ πεζὸς ἦν, ὡρμίσαντο καὶ αὐτοὶ ναυσὶν ἑπτὰ καὶ
ἑβδομήκοντα, ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἶδον. καὶ ἐπὶ
μὲν ἓξ ἢ ἑπτὰ ἡμέρας ἀνθώρμουν ἀλλήλοις μελετῶντές
τε καὶ παρασκευαζόμενοι | τὴν ναυμαχίαν, γνώμην ἔχον-
τες οἱ μὲν μὴ ἐκπλεῖν ἔξω τῶν Ῥίων ἐς τὴν εὐρυχωρίαν,
φοβούμενοι τὸ πρότερον πάθος, οἱ δὲ μὴ ἐσπλεῖν ἐς τὰ
στενά, νομίζοντες πρὸς ἐκείνων εἶναι τὴν ἐν ὀλίγῳ ναυ-
158 6 *μαχίαν. ἔπειτα ὁ Κνῆ|μος καὶ ὁ Βρασίδας καὶ οἱ ἄλλοι*
τῶν Πελοποννησίων στρατηγοί, βουλόμενοι ἐν τάχει τὴν
ναυμαχίαν ποιῆσαι πρίν τι καὶ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπι-
βοηθῆσαι, ξυνεκάλεσαν τοὺς στρατιώτας πρῶτον, καὶ
ὁρῶντες αὐτῶν τοὺς | πολλοὺς διὰ τὴν προτέραν ἧσσαν
φοβουμένους καὶ οὐ προθύμους ὄντας παρεκελεύσαντο
καὶ ἔλεξαν τοιάδε.

87. *„Ἡ μὲν γενομένη ναυμαχία, ὦ ἄνδρες Πελοποννή-*
σιοι, εἴ τις ἄρα δι' αὐτὴν ὑμῶν φοβεῖται τὴν μέλλουσαν,
2 *οὐχὶ δικαίαν ἔχει τέκμαρσιν τὸ ἐκφοβῆσαι. τῇ τε | γὰρ*
παρασκευῇ ἐνδεὴς ἐγένετο, ὥσπερ ἴστε, καὶ οὐχὶ ἐς ναυ-
μαχίαν μᾶλλον ἢ ἐπὶ στρατείαν ἐπλέομεν· ξυνέβη δὲ καὶ
τὰ ἀπὸ τῆς τύχης οὐκ ὀλίγα ἐναντιωθῆναι, καί πού τι
3 *καὶ ἡ ἀπειρία πρῶτον ναυμαχοῦντας ἔσφηλεν. ὥστε οὐ*
κατὰ τὴν ἡμετέραν κακίαν τὸ ἡσσᾶσθαι προσε|γένετο,
οὐδὲ δίκαιον τῆς γνώμης τὸ μὴ κατὰ κράτος νικηθέν,
ἔχον δέ τινα ἐν αὑτῷ ἀντιλογίαν, τῆς γε ξυμφορᾶς τῷ
ἀποβάντι ἀμβλύνεσθαι, νομίσαι δὲ ταῖς μὲν τύχαις ἐν-
δέχεσθαι σφάλλεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, ταῖς δὲ γνώμαις

ABCEFGM

□ 4 *ὡρμήσαντο* C ‖ 5 *ἑβδομήκοντα* **b** G *πεντήκοντα* C ‖ 8 *δρίων* G ‖ 9 *ἐκπλεῖν* BG ‖ 19 *φοβεῖται*] *ει* in lit. b ‖ 20 *τὸ*] *τοῦ* codex Stephani ‖ 22 *στρατιὰν* E ‖ 25 *ἡσσᾶσθαι* C *ἡσσῆσθαι* **b**⟨G⟩ | *προσεγένετο* M ‖ 26 *μὴ* om. B | *κατὰ κράτος*] vide A. W. Gomme, Hist. Comm. ad loc. ‖ 27 *αὑτῷ* recc. *αυτῷ* M *αὐτῷ* ABCEF⟨G⟩ | *γε* G *τε* ABCEF, om. M ‖ 29 *σφάλεσθαι* B

τοὺς αὐτοὺς αἰεὶ ὀρθ⌜οὺς⌝ {ἀνδρείους} εἶ|ναι, καὶ μὴ 20
ἀπειρίαν τοῦ ἀνδρείου παρόντος προβαλλομένους εἰκότως
ἂν ἔν τινι κακοὺς γενέσθαι. ὑμῶν δὲ οὐδ' ἡ ἀπειρία το- 4
σοῦτον λείπεται ὅσον τόλμῃ προύχετε· τῶνδε δὲ ἡ ἐπι-
στήμη, ἣν μάλιστα φοβεῖσθε, ἀνδρείαν μὲν ἔχουσα καὶ
μνήμην ἕξει ἐν τῷ δεινῷ ἐπιτε|λεῖν ἃ ἔμαθεν, ἄνευ δὲ 25
εὐψυχίας οὐδεμία τέχνη πρὸς τοὺς κινδύνους ἰσχύει.
φόβος γὰρ μνήμην ἐκπλήσσει, τέχνη δὲ ἄνευ ἀλκῆς οὐδὲν
ὠφελεῖ. πρὸς μὲν οὖν τὸ ἐμπειρότερον αὐτῶν τὸ τολ- 5
μηρότερον ἀντιτάξασθε, πρὸς δὲ τὸ διὰ τὴν ἧσσαν δεδι-
έναι τὸ ἀπαράσκευοι τότε τυ|χεῖν. περιγίγνεται δὲ ὑμῖν 6 30
πλῆθός τε νεῶν καὶ πρὸς τῇ γῇ οἰκείᾳ οὔσῃ ὁπλιτῶν παρ-
όντων ναυμαχεῖν· τὰ δὲ πολλὰ τῶν πλεόνων καὶ ἄμεινον
παρεσκευασμένων τὸ κράτος ἐστίν. ὥστε οὐδὲ καθ' ἓν 7
εὑρίσκομεν εἰκότως ἂν ἡμᾶς σφαλλομένους· καὶ ὅσα
ἡμάρτομεν πρότερον, | νῦν αὐτὰ ταῦτα προσγενόμενα 35
διδασκαλίαν παρέξει. | θαρσοῦντες οὖν καὶ κυβερνῆται 8 159
καὶ ναῦται τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος ἔπεσθε, χώραν μὴ
προλείποντες ᾗ ἄν τις προσταχθῇ. τῶν δὲ πρότερον 9
ἡγεμόνων οὐ χεῖρον τὴν ἐπιχείρησιν ἡμεῖς παρασκευάσο-
μεν καὶ οὐκ ἐνδώ|σομεν πρόφασιν οὐδενὶ κακῷ γενέσθαι· 5
ἢν δέ τις ἄρα καὶ βουληθῇ, κολασθήσεται τῇ πρεπούσῃ
ζημίᾳ, οἱ δὲ ἀγαθοὶ τιμήσονται τοῖς προσήκουσιν ἄθλοις
τῆς ἀρετῆς."

88. *Τοιαῦτα μὲν τοῖς Πελοποννησίοις οἱ ἄρχοντες* 10
παρεκελεύσαντο. ὁ δὲ Φορμίων δεδιὼς καὶ αὐτὸς τὴν
τῶν | στρατιωτῶν ὀρρωδίαν καὶ αἰσθόμενος ὅτι τὸ πλῆ-
θος τῶν νεῶν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνιστάμενοι ἐφοβοῦντο,

ABCEFGM

1 *ὀρθῶς ἀνδρείους* **c** *ἀνδρείους ὀρθῶς* **b**; *ὀρθοὺς* rescr. et *ἀνδρείους* del. Badham (cf. schol. *ἔχειν τοὺς ἀνθρώπους ἑστηκυῖαν τὴν γνώμην καὶ μὴ ὑποπεπτωκυῖαν τοῖς δεινοῖς*) || **3** *κακοὺς*] alt. *κ* ex corr. c_2 || **4** *προέχετε* GM *προσέχετε* ABCEF | *τῶνδε* **b** *τῶν* **c** || **11** *τυχεῖν*] *ὄντες* desiderat W. L. Lorimer Cl.Q. 1926, 195sqq., sed cf. Stp. ad I 32. 3 | *ἡμῖν* recc. (sic Hude de lect. codd. *ὑμῖν* tacens) || **16** *πρῶτον* G || **18** *ἑαυτοὺς* G || **19** *λείποντες* **c**, corr. G_1 || **28** *τῶν νεῶν* in marg. B_1

ἐβούλετο ξυγκαλέσας θαρσῦναί τε καὶ παραίνεσιν ἐν τῷ
2 παρόντι ποιήσασθαι. πρότερον μὲν γὰρ αἰεὶ αὐτοῖς ἔλεγε
καὶ προπαρεσκεύαζε τὰς γνώμας ὡς οὐδὲν αὐτοῖς | πλῆ-
θος νεῶν τοσοῦτον, ἢν ἐπιπλέῃ, ὅ τι οὐχ ὑπομενετέον
ἐστί, καὶ οἱ στρατιῶται ἐκ πολλοῦ ἐν σφίσιν αὐτοῖς τὴν
ἀξίωσιν ταύτην εἰλήφεσαν μηδένα ὄχλον Ἀθηναῖοι ὄντες
3 Πελοποννησίων νεῶν ὑποχωρεῖν· τότε δὲ πρὸς τὴν παρ-
οῦσαν ὄψιν ὁρῶν αὐτοὺς ἀθυ|μοῦντας ἐβούλετο ὑπόμνη-
σιν ποιήσασθαι τοῦ θαρσεῖν. καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Ἀθη-
ναίους ἔλεξε τοιάδε.

89. „Ὁρῶν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, πεφοβημένους
τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων ξυνεκάλεσα, οὐκ ἀξιῶν τὰ μὴ
2 δεινὰ ἐν ὀρρωδίᾳ ἔχειν. οὗτοι γὰρ πρῶτον μὲν διὰ τὸ |
προνενικῆσθαι καὶ μηδ' αὐτοὶ οἴεσθαι ὁμοίοι ἡμῖν εἶναι
τὸ πλῆθος τῶν νεῶν καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου παρεσκευ-
άσαντο· ἔπειτα ᾧ μάλιστα πιστεύοντες προσέρχονται,
ὡς προσῆκον σφίσιν ἀνδρείοις εἶναι, οὐ δι' ἄλλο τι θαρ-
σοῦσιν ἢ διὰ τὴν ἐν τῷ πεζῷ ἐμπειρίαν τὰ πλείω | κατ-
ορθοῦντες καὶ οἴονται σφίσι καὶ ἐν τῷ ναυτικῷ ποιήσειν
3 τὸ αὐτό. τὸ δ' ἐκ τοῦ δικαίου ἡμῖν μᾶλλον νῦν περιέσται,
εἴπερ καὶ τούτοις ἐν ἐκείνῳ, ἐπεὶ εὐψυχίᾳ γε οὐδὲν προ-
φέρουσι, τῷ δὲ ἑκάτεροί τι εἶναι ἐμπειρότεροι θρασύτεροί
4 ἐσμεν. Λακεδαιμόνιοί τε ἡγού|μενοι αὐτῶν διὰ τὴν σφε-
τέραν δόξαν ἄκοντας προσάγουσι τοὺς πολλοὺς ἐς τὸν
κίνδυνον, ἐπεὶ οὐκ ἄν ποτε ἐνεχείρησαν ἡσσηθέντες παρὰ
5 πολὺ αὖθις ναυμαχεῖν· μὴ δὴ αὐτῶν τὴν τόλμαν δείσητε.
πολὺ δὲ ὑμεῖς | ἐκείνοις πλείω φόβον παρέχετε καὶ πιστό-
τερον κατά τε τὸ προνενικηκέναι καὶ ὅτι οὐκ ἂν ἡγοῦν-

ABCEFGM

2 αὐτοῖς ⟨G⟩ M αὐτοὺς ABCEF | ἔλεγε add. f || 4 τοσοῦτον C⟨G⟩M τοσούτων ABEF | ὑπομενετέον C ὑπομενετέον αὐτοῖς **b** ⟨G⟩ || 10 ἔλεξε **b**G ἔλεγε C || 12 ἐναντίων] νεῶν M || 14 οἴεσθε C || 16 ᾧν M || 19 ante pr. καὶ non distinguendum, cf. Ros 191 | οἴονται] οἰόν τε AB || 22 τι **c**E, om. ABFM | ἐμπειρότεροι εἶναι **b** || 23 αὐτῶν **c** τῶν ξυμμάχων **b** || 25 ἐνεχείρησαν **c** ἐπεχείρησαν **b** || 26 δὴ] δι' C || 27 πλέον C

ται μὴ μέλλοντάς τι ἄξιον τοῦ †παρὰ πολὺ† πράξειν ἀνθ-
ίστασθαι ὑμᾶς. ἀντίπαλοι μὲν γὰρ οἱ πλείους, ὥσπερ 6
οὗτοι, τῇ δυνάμει τὸ πλέον πίσυνοι ἢ τῇ γνώμῃ ἐπέρ-
χονται· οἱ δὲ ἐκ | πολλῷ ὑποδεεστέρων καὶ ἅμα οὐκ ἀναγ- 10
καζόμενοι μέγα τι τῆς διανοίας τὸ βέβαιον ἔχοντες
ἀντιτολμῶσιν. ἃ λογιζόμενοι οὗτοι τῷ οὐκ εἰκότι πλέον
πεφόβηνται ἡμᾶς ἢ τῇ κατὰ λόγον παρασκευῇ. πολλὰ δὲ 7
καὶ στρατόπεδα ἤδη ἔπεσεν ὑπ' ἐλασσόνων τῇ ἀπειρίᾳ,
ἔστι δὲ ἃ | καὶ τῇ ἀτολμίᾳ· ὧν οὐδετέρου ἡμεῖς νῦν μετ- 15
έχομεν. τὸν δὲ ἀγῶνα οὐκ ἐν τῷ κόλπῳ ἑκὼν εἶναι ποιήσο- 8
μαι οὐδ' ἐσπλεύσομαι ἐς αὐτόν. ὁρῶ γὰρ ὅτι πρὸς πολλὰς
ναῦς ἀνεπιστήμονας ὀλίγαις ναυσὶν ἐμπείροις καὶ ἄμεινον
πλεούσαις ἡ στενοχωρία οὐ ξυμφέρει. οὔτε γὰρ ἂν | ἐπι- 20
πλεύσειέ τις ὡς χρὴ ἐς ἐμβολὴν μὴ ἔχων τὴν πρόσοψιν
τῶν πολεμίων ἐκ πολλοῦ, οὔτ' ἂν ἀποχωρήσειεν ἐν δέοντι
πιεζόμενος· διέκπλοι τε οὐκ εἰσὶν οὐδ' ἀναστροφαί, ἅπερ
νεῶν ἄμεινον πλεουσῶν ἔργα ἐστίν, ἀλλὰ ἀνάγκη ἂν εἴη
τὴν ναυμαχίαν πεζομαχίαν καθίστασθαι, | καὶ ἐν 25
τούτῳ αἱ πλείους νῆες κρείσσους γίγνονται. τούτων 9
μὲν οὖν ἐγὼ ἔξω τὴν πρόοιαν κατὰ τὸ δυνατόν·
ὑμεῖς δὲ εὔτακτοι παρὰ ταῖς ναυσὶ μένοντες τά τε παραγ-
γελλόμενα ὀξέως δέχεσθε, ἄλλως τε καὶ δι' ὀλίγου τῆς
ἐφορμήσεως οὔσης, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ κόσμον καὶ σι|γὴν 30
περὶ πλείστου ἡγεῖσθε, ⌈ὃ ἔς⌉ τε τὰ πολλὰ τῶν πολεμι-
κῶν ξυμφέρει καὶ ναυμαχίᾳ οὐχ ἥκιστα, ἀμύνασθε δὲ

ABCEFGM

1 *παρὰ πολὺ* ⟨*ἐλάσσονος*⟩ Ed. Schwartz, *παραλόγου* Stp. coni. || 2 *ὑμᾶς* C *ἡμᾶς* **b**G et schol. | *οἱ*] *ἢ* coni. Madvig, sed articulo aegre caremus, et qui numero plures sunt, certe etiam *ἀντίπαλοι* sunt (Stahl) || 3 *τὸ πλέον* om. M || 4 *οἱ* **c**EFM *οἳ* (quod etiam *οἱ* valet) AB | *πολλῶι* EM *πολλῶν* **c**ABF || 5 *μέγα τι*] *μέγιστα* C || 11 *οὐδὲ πλεύσομαι* C[G] || 12 *ἐμπείρως* C *ἀπείροις* F[G] || 14 *πρόοψιν* coni. Bkr., sed de intervallo locorum nusquam apud Thuc. *πρόοψις* || 21 *ταῖς* **c** *ταῖς τε* **b** || 23 *ἐφορμίσεως* B || 24 *ἡγεῖσθε*] *ποιεῖσθε* G | *ὃ ἔς τε*] *ὥστε* codd., corr. Steph. (*quae ... in aliis rebus* Valla) | *πολεμίων* C | 25 *ξυμφέρει* **c** *καὶ ξυμφέρει* **b** | *κἀν ναυμαχίᾳ* coni. Hude, sed cf. Ros 175 | *ναυμαχίαν* F | *ἀμύνασθε* **b**G *ἀμύνεσθέ* C | *δὲ* **b** *τε* **c**

10 τούσδε ἀξίως τῶν προειργασμένων. ὁ δὲ ἀγὼν μέγας
ὑμῖν, ἢ καταλῦσαι Πελοποννησίων τὴν ἐλπίδα τοῦ ναυ-
161 |τικοῦ ἢ ἐγγυτέρω καταστῆσαι Ἀθηναίοις τὸν φόβον περὶ
11 τῆς θαλάσσης. ἀναμιμνήσκω δ' αὖ ὑμᾶς ὅτι νενικήκατε
αὐτῶν τοὺς πολλούς· ἡσσημένων δὲ ἀνδρῶν οὐκ ἐθέλου- 5
5 σιν αἱ γνῶμαι πρὸς τοὺς αὐτοὺς κινδύνους | ὁμοῖαι εἶναι."

90. Τοιαῦτα δὲ καὶ ὁ Φορμίων παρεκελεύσατο. οἱ δὲ
Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἐπέπλεον
ἐς τὸν κόλπον καὶ τὰ στενά, βουλόμενοι ἄκοντας ἔσω
προαγαγεῖν αὐτούς, ἀναγαγόμενοι ἅμα ἕῳ ἔπλεον, ἐπὶ | 10
10 τεσσάρων ταξάμενοι τὰς ναῦς, παρὰ τὴν ἑαυτῶν γῆν ἔσω
ἐπὶ τοῦ κόλπου δεξιῷ κέρᾳ ἡγουμένῳ, ὥσπερ καὶ ὥρ-
2 μουν· ἐπὶ δ' αὐτῷ εἴκοσι ἔταξαν τὰς ἄριστα πλεούσας,
ὅπως, εἴ ἄρα νομίσας ἐπὶ τὴν Ναύπακτον αὐτοὺς πλεῖν ὁ
Φορμίων καὶ αὐτὸς ἐπιβοηθῶν ταύτῃ παραπλέοι, μὴ | 15
15 διαφύγοιεν πλέοντ⌜ες⌝ τὸν ἐπίπλουν σφῶν οἱ Ἀθηναῖοι
ἔξω τοῦ ἑαυτῶν κέρως, ἀλλ' αὗται αἱ νῆες περικλῄσειαν.
3 ὁ δέ, ὅπερ ἐκεῖνοι προσεδέχοντο, φοβηθεὶς περὶ τῷ χω-
ρίῳ ἐρήμῳ ὄντι, ὡς ἑώρα ἀναγομένους αὐτούς, ἄκων καὶ
κατὰ σπουδὴν ἐμβιβάσας ἔπλει παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὁ | 20
20 4 πεζὸς ἅμα τῶν Μεσσηνίων παρεβοήθει. ἰδόντες δὲ οἱ
Πελοποννήσιοι κατὰ μίαν ἐπὶ κέρως παραπλέοντας καὶ
ἤδη ὄντας ἐντὸς τοῦ κόλπου τε καὶ πρὸς τῇ γῇ, ὅπερ
ἐβούλοντο μάλιστα, ἀπὸ σημείου ἑνὸς ἄφνω ἐπιστρέ-
ψαντες τὰς ναῦς μετωπηδὸν ἔπλεον ὡς εἶχε τάχους | 25
25 ἕκαστος ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἤλπιζον πάσας τὰς
5 ναῦς ἀπολήψεσθαι. τῶν δὲ ἔνδεκα μέν τινες αἵπερ ἡγοῦντο
ὑπεκφεύγουσι τὸ κέρας τῶν Πελοποννησίων καὶ τὴν
ἐπιστροφὴν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν· τὰς δ' ἄλλας ἐπικατα-

ABCEFGM Π⁴

4 αὖ] ἂν B ‖ 7 pr. δὲ] μὲν FGM +μὲν B | παρεκελεύετο ABFM ‖ 10 ἀναγόμενοι BEFM ‖ 11 παρὰ **c** ἐπὶ **b** et schol. (ἐπὶ τὴν· ἀντὶ τοῦ παρὰ τὴν) | ἑαυτῶν om. G ‖ 12 ἐπὶ del. Kr., sed cf. Herod. I 93 ἐπὶ . . . ἄνω | ἡγούμενοι C ‖ 13 εἴκοσι ναῦς **c** ‖ 15 ταύτῃ **b** αὐτῇ **c** ‖ 16 πλέοντες coni. Dobree, πλέοντα codd., del. Croiset ‖ 17 αὗται **c** αὐταὶ **b** ‖ 19 αὐτούς om. E ‖ 24 ἐπιτρέψαντες C ‖ 27 τινες C⟨G⟩, om. **b** ‖ 29 ἐπικαταλαβόν]τες incipit Π⁴

λαβόντες ἐξέωσάν τε πρὸς τὴν γῆν ὑποφευγούσας καὶ | διέφθειραν, ἄνδρας τε τῶν Ἀθηναίων ἀπέκτειναν ὅσοι μὴ ἐξένευσαν αὐτῶν. καὶ τῶν νεῶν τινας ἀναδούμενοι εἷλκον κενάς (μίαν δὲ αὐτοῖς ἀνδράσιν εἷλον ἤδη), τὰς δέ τινας οἱ Μεσσήνιοι παραβοηθήσαντες καὶ ἐπεσβαίνοντες ξὺν τοῖς ὅπλοις ἐς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπιβάντες ἀπὸ | τῶν καταστρωμάτων μαχόμενοι ἀφείλοντο ἑλκομένας ἤδη. **91.** *ταύτῃ μὲν οὖν οἱ Πελοποννήσιοι ἐκράτουν τε καὶ διέφθειραν τὰς Ἀττικὰς ναῦς· αἱ δὲ εἴκοσι νῆες αὐτῶν αἳ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως ἐδίωκον τὰς ἕνδεκα ναῦς τῶν | Ἀθηναίων αἵπερ ὑπεξέφυγον τὴν ἐπιστροφὴν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν. καὶ φθάνουσιν αὐτοὺς πλὴν μιᾶς νεὼς προκαταφυγοῦσαι πρὸς τὴν Ναύπακτον, καὶ σχοῦσαι ἀντίπρῳροι κατὰ τὸ Ἀπολλώνιον παρεσκευάζοντο ἀμυνούμενοι, ἢν ἐς τὴν γῆν ἐπὶ σφᾶς πλέωσιν. οἱ δὲ παραγενόμενοι | ὕστερον ἐπαιάνιζόν τε ἅμα πλέοντες ὡς νενικηκότες, καὶ τὴν μίαν ναῦν τῶν Ἀθηναίων τὴν ὑπόλοιπον ἐδίωκε Λευκαδία ναῦς μία πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων. ἔτυχε δὲ ὁλκὰς ὁρμοῦσα μετέωρος, περὶ ἣν ἡ Ἀττικὴ ναῦς φθάσασα καὶ περιπλεύσασα τῇ Λευκαδίᾳ διωκούσῃ ἐμβάλλει μέσῃ καὶ κατα|δύει. τοῖς μὲν οὖν Πελοποννησίοις γενομένου τούτου ἀπροσδοκήτου τε καὶ παρὰ λόγον φόβος ἐμπίπτει, καὶ ἅμα ἀτάκτως διώκοντες διὰ τὸ κρατεῖν αἱ μέν τινες τῶν νεῶν καθεῖσαι τὰς κώπας ἐπέστησαν τοῦ πλοῦ, ἀξύμφορον δρῶντες πρὸς τὴν ἐξ ὀλίγου ἀντεξόρμησιν, | βουλόμενοι τὰς πλείους περιμεῖναι, αἱ δὲ καὶ ἐς βράχεα*

ABCEFGM Π^4

4 *εἷλον* **b** *εἶχον* **c** [Π^4] || **9** *διέφθειραν* C *διέφθειρον* G *ἔφθειραν γρ.* G_1 *ἔφθειρον* **b** [Π^4] || **11** *ἐπιστροφὴν* **c** M Π^4 *ὑποστροφὴν* ABEF || **12** *νηὼς* C *νηὸς* G || **13** *πρὸς* C Π^4 *ἐς* **b** G | *σχοῦσαι* M Π^4 *ἴσχουσαι* **c** ABEF || **14** *τὸ* **c** Π^4, om. **b** | *ἀμυνόμενοι* ABFM *ἀμυ]νούμεναι* Π^4 || **15** *ἐπιπλέωσιν* M || **16** *ἐπαιάνιζόν* G *ἐπαιώνιζόν* **b**C *γρ.* G_1 [Π^4] || **17** *τ*[*ῶν* desinit Π^4 | *τὴν ὑπόλοιπον* in marg. G_1 || **19—20** *καὶ περιπλεύσασα* om. AB || **21** *τούτου*] *τούτου τοῦ* AFM || **22** *τε* om. A | *γρ. παραλόγου* $F_1G_1M_1$ || **24** *ἀπέστησαν* suprascr. F_1 *ἔστησαν* G || **25** *ἀντεφόρμησιν* **c** || **26** *βράγχεα* A *βράγχεαι* B

ἀπειρίᾳ χωρίων ὤκειλαν. **92.** *τοὺς δ' Ἀθηναίους ἰδόντας ταῦτα γιγνόμενα θάρσος τε ἔλαβε καὶ ἀπὸ ἑνὸς κελεύσματος ἐμβοήσαντες ἐπ' αὐτοὺς ὥρμησαν. οἱ δὲ διὰ τὰ ὑπάρχοντα ἁμαρτήματα καὶ τὴν παροῦσαν ἀταξίαν | ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέμειναν, ἔπειτα δὲ ἐτράποντο* 5
2 *ἐς τὸν Πάνορμον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. ἐπιδιώκοντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τάς τε ἐγγὺς οὔσας μάλιστα ναῦς ἔλαβον ἓξ καὶ τὰς ἑαυτῶν ἀφείλοντο ἃς ἐκεῖνοι πρὸς τῇ γῇ διαφθείραντες τὸ πρῶτον ἀνεδήσαντο· ἄνδρας τε τοὺς | μὲν*
163 3 *ἀπέκτειναν, τινὰς δὲ καὶ ἐζώγρησαν. ἐπὶ δὲ τῆς | Λευκα-* 10
δίας νεώς, ἣ περὶ τὴν ὁλκάδα κατέδυ, Τιμοκράτης ὁ Λακεδαιμόνιος πλέων, ὡς ἡ ναῦς διεφθείρετο, ἔσφαξεν
4 *ἑαυτόν, καὶ ἐξέπεσεν ἐς τὸν Ναυπακτίων λιμένα. ἀναχω-*
5 *ρήσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστη|σαν ὅθεν ἀναγαγόμενοι ἐκράτησαν, καὶ τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ ναυάγια ὅσα* 15
πρὸς τῇ ἑαυτῶν ἦν ἀνείλοντο, καὶ τοῖς ἐναντίοις τὰ ἐκεί-
5 *νων ὑπόσπονδα ἀπέδοσαν. ἔστησαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι τροπαῖον ὡς νενικηκότες τῆς τροπῆς, ἃς πρὸς τῇ*
10 *γῇ διέφθειραν ναῦς· καὶ ἣνπερ ἔλα|βον ναῦν, ἀνέθεσαν*
6 *ἐπὶ τὸ Ῥίον τὸ Ἀχαϊκὸν παρὰ τὸ τροπαῖον. μετὰ δὲ ταῦτα* 20
φοβούμενοι τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ὑπὸ νύκτα ἐσέπλευσαν ἐς τὸν κόλπον τὸν Κρισαῖον καὶ Κόρινθον
7 *ἅπαντες πλὴν Λευκαδίων. καὶ οἱ ἐκ τῆς Κρήτης Ἀθηναῖοι*
15 *ταῖς εἴκοσι ναυ|σίν, αἷς ἔδει πρὸ τῆς ναυμαχίας τῷ Φορμίωνι παραγενέσθαι, οὐ πολλῷ ὕστερον τῆς ἀναχωρήσεως* 25
τῶν νεῶν ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Ναύπακτον. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

93. *Πρὶν δὲ διαλῦσαι τὸ ἐς Κόρινθόν τε καὶ τὸν Κρισαῖον κόλπον ἀναχωρῆσαν ναυτικόν, ὁ Κνῆμος καὶ ὁ |*

ABCEFGM

1 *χωρίον* B || **2** *γινόμενα* B || **3** *κελεύματος* C | *ἐπ'* ex *ἐς* (?) corr. g || **6** *τὸν* **b**G$_1$ *τὸ* **c** | *ἀνήγοντο* **c** corr. G$_1$ || **11** *περὶ*] *πρὶν* E *γρ.* M$_1$[G] || **13** *ἑαυτόν* C⟨G⟩M *αὑτόν* A *αὐτόν* BEF | *τὸ* B | *Ναυπάκτιον* **c** || **14** *ἀναγόμενοι* **b**⟨G⟩ || **17** *οἱ* om. C || **19** *ναῦς διέφθειραν* **b** || **21** *τῶν*] *τὴν* M || **22** pr. *τὸν* om. ABEFG | *Κορίνθιον* C *Κορίνθιοι* (?) G || **23** *πάντες* **b** || **29** *ἀναχωρήσαν τὸ ναυτικόν* M

Βρασίδας καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες τῶν Πελοποννησίων ἀρχομένου τοῦ χειμῶνος ἐβούλοντο διδαξάντων τῶν Μεγαρέων ἀποπειρᾶσαι τοῦ Πειραιῶς τοῦ λιμένος τῶν Ἀθηναίων· ἦν δὲ ἀφύλακτος καὶ ἄκλητος εἰκότως διὰ τὸ ἐπικρατεῖν πολὺ τῷ ναυτικῷ. ἐδόκει δὲ λαβόντα τῶν | 2 *ναυτῶν ἕκαστον τὴν κώπην καὶ τὸ ὑπηρέσιον καὶ τὸν τροπωτῆρα πεζῇ ἰέναι ἐκ Κορίνθου ἐπὶ τὴν πρὸς Ἀθήνας θάλασσαν, καὶ ἀφικομένους κατὰ τάχος ἐς Μέγαρα καθελκύσαντας ἐκ Νισαίας τοῦ νεωρίου αὐτῶν τεσσαράκοντα ναῦς, αἳ ἔτυχον αὐτόθι οὖσαι, πλεῦσαι εὐ|θὺς ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ· οὔτε γὰρ ναυτικὸν ἦν προφυλάσσον ἐν αὐτῷ* 3 *οὐδὲν οὔτε προσδοκία οὐδεμία μὴ ἄν ποτε οἱ πολέμιοι ἐξαπιναίως οὕτως ἐπιπλεύσειαν, ἐπεὶ οὐδ' ἀπὸ τοῦ προφανοῦς τολμῆσαι ἂν καθ' ἡσυχίαν, οὐδ' εἰ διενοοῦντο, μὴ* 164 *οὐκ ἂν προαισθέσθαι. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐχώρουν* 4 *εὐθύς· καὶ ἀφικόμενοι νυκτὸς καὶ καθελκύσαντες ἐκ τῆς Νισαίας τὰς ναῦς ἔπλεον ἐπὶ μὲν τὸν Πειραιᾶ οὐκέτι, ὥσπερ διενοοῦντο, καταδείσαντες* | *τὸν κίνδυνον (καί τις καὶ ἄνεμος αὐτοὺς λέγεται κωλῦσαι), ἐπὶ δὲ τῆς Σαλαμῖνος τὸ ἀκρωτήριον τὸ πρὸς Μέγαρα ὁρῶν, ⟨ὃ καλεῖται Βούδορον,⟩ καὶ φρούριον ἐπ' αὐτοῦ ἦν καὶ νεῶν τριῶν φυλακὴ τοῦ μὴ ἐσπλεῖν Μεγαρεῦσι μηδὲ ἐκπλεῖν μηδέν. τῷ τε φρουρίῳ προσέβαλον καὶ τὰς τριήρεις* | *ἀφείλκυσαν κενάς, τήν τε ἄλλην Σαλαμῖνα ἀπροσδοκήτοις ἐπιπεσόντες ἐπόρθουν.* **94.** *ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας φρυκτοί τε ἤροντο πολέμιοι καὶ ἔκπληξις ἐγένετο οὐδεμιᾶς τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐλάσσων. οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἐς τὸν Πειραιᾶ*

ABCEFGM

2 *τῶν* om. **b** || 3 *ὑποπειρᾶσαι* E || 6 *ἕκαστος* ABF || 7 *ἐκ*] *ἐς* M | *Ἀθηναίους* **c**, corr. G_1 || 14 *οὐδ'* **c** *οὐδὲ* **b** || 13—14 *ἐπεὶ οὔτ'...ἄν, καθ' ἡσυχίαν δ' εἰ διανοοῖντο, ...* scr. Hude aliorum coniecturis usus, sed tradita intellegi possunt, v. comm. Arnoldi Gomme || 15 *προαισθέσθαι* **c** *προαίσθεσθαι* ABFM *προίσεσθαι* E, in *προήσεσθαι* corr. E_1 || 17 *οὐκέτι*] *οὔ* C || 19 *λέγεται αὐτοὺς* **b** (**b**G Hude, sed Bkr. et Powell testibus G cum C facit, cui rei etiam R favet) || 20—21 add. Stp. || 22 *ἐσπλεῖν*] *ἐπιπλεῖν* C[G] || 23 *προσέβαλλον* C[G] || 26 *τὸν* om. G

ᾤοντο τοὺς πολεμίους ἐσπεπλευκέναι ἤδη, | οἱ δ' ἐν τῷ
□ Πειραιεῖ τήν τε Σαλαμῖνα ῥᾳδίως ἁλώσεσθαι ἐνόμιζον καὶ παρὰ
σφᾶς ὅσον οὐκ ἐσπλεῖν αὐτούς· ὅπερ ἄν, εἰ ἐβουλήθησαν
μὴ κατοκνῆσαι, ῥᾳδίως ἂν ἐγένετο· καὶ οὐκ ἂν ἄνεμος
2 ἐκώλυσεν. βοηθήσαντες δὲ ἅμ' ἡμέρᾳ παν|δημεὶ οἱ Ἀθη- 5
ναῖοι ἐς τὸν Πειραιᾶ ναῦς τε καθεῖλ|κον καὶ ἐσβάντες
κατὰ σπουδὴν καὶ πολλῷ θορύβῳ ταῖς μὲν ναυσὶν ἐπὶ τὴν
Σαλαμῖνα ἔπλεον, τῷ πεζῷ δὲ φυλακὰς τοῦ Πειραιῶς
3 καθίσταντο. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ὡς ᾐσθάνοντο τὴν
βοήθειαν, καταδραμόντες τῆς Σαλαμῖνος τὰ πολλὰ καὶ 10
ἀνθρώπους καὶ λείαν λαβόντες | καὶ τὰς τρεῖς ναῦς ἐκ τοῦ
Βουδόρου τοῦ φρουρίου κατὰ τάχος ἐπὶ τῆς Νισαίας
ἀπέπλεον· ἔστι γὰρ ὅ τι καὶ αἱ νῆες αὐτοὺς διὰ χρόνου
καθελκυσθεῖσαι καὶ οὐδὲν στέγουσαι ἐφόβουν. ἀφικό-
μενοι δὲ ἐς Μέγαρα πάλιν ἐπὶ τῆς Κορίνθου ἀπεχώρησαν 15
4 πεζῇ· οἱ δ' Ἀθη|ναῖοι οὐκέτι καταλαβόντες πρὸς τῇ Σα-
λαμῖνι ἀπέπλευσαν καὶ αὐτοί· καὶ μετὰ τοῦτο φυλακὴν
ἤδη τοῦ Πει|ραιῶς μᾶλλον τὸ λοιπὸν ἐποιοῦντο λιμένων
τε κλῄσει καὶ τῇ ἄλλῃ ἐπιμελείᾳ.

95. Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ χειμῶνος τού- 20
του ἀρχομένου, Σιτάλκης ὁ Τήρεω Ὀδρύσης, Θρᾳκῶν
βα|σιλεύς, ἐστράτευσεν ἐπὶ Περδίκκαν τὸν Ἀλεξάνδρου,
Μακεδονίας βασιλέα, καὶ ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θρᾴ-
κης, δύο ὑποσχέσεις τὴν μὲν βουλόμενος ἀναπρᾶξαι, τὴν
2 δὲ αὐτὸς ἀποδοῦναι. ὅ τε γὰρ Περδίκκας αὐτῷ ὑποσχό- 25
μενος, εἰ Ἀθηναίοις τε διαλλάξειεν αὐτὸν κατ' ἀρχὰς
τῷ | πολέμῳ πιεζόμενον καὶ Φίλιππον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ

ABCEFGM

□ **2** τε om. G | Σαλαμῖνα **b** τῶν Σαλαμινίων πόλιν **c** | ῥᾳδίως **b** et schol. (ῥᾳδίως· ἑαλωκέναι) ἑαλωκέναι **c** | ἐνόμιζον om. **c** (cf. Ros 121) || **4** pr. ἂν om. **c** || **9** ᾐσθάνοντο C ἤσθοντο **b**G || **11** ναῦς +++ ἐκ B || **12** Βουδώρου **c** || **13** ἀπέπλεον **c** ἔπλεον **b** | ὅ τι M (coniecerat Abresch) ὅτε **c** ABEF || **15** ἐς **c** ἐς τὰ **b** | ἐπὶ **b** ἀπὸ **c** || **16** πεζῇ **c** πεζοὶ **b** || **18** ἤδη **c** ἅμα **b** ἅμα ⟨αὐτῆς καὶ⟩ τοῦ *Πειραιῶς* coni. Ed. Schwartz, fort. recte || **21** Τήρεως E || **24** δύο] διὰ δύο **c**E || **25** ἀποδοῦναι τοῖς Ἀθηναίοις E || **26** ἑαυτὸν codd., cf. J. E. Powell, Cl. Q. 28, 1934, 167

πολέμιον ὄντα μὴ καταγάγοι ἐπὶ βασιλείᾳ, ἃ ὑπεδέξατο
οὐκ ἐπετέλει· τοῖς τε Ἀθηναίοις αὐτὸς ὡμολογήκει ὅτε
τὴν ξυμμαχίαν ἐποιεῖτο τὸν ἐπὶ Θρᾴκης Χαλκιδικὸν πό-
λεμον καταλύσειν. ἀμφοτέρων οὖν ἕνεκα τὴν ἔφοδον | 3
ἐποιεῖτο καὶ τόν τε Φιλίππου υἱὸν Ἀμύνταν ὡς ἐπὶ βασι- 15
λείᾳ τῶν Μακεδόνων ἦγε καὶ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, οἳ
ἔτυχον παρόντες τούτων ἕνεκα, καὶ ἡγεμόνα Ἄγνωνα·
ἔδει γὰρ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ναυσί τε καὶ στρατιᾷ ὡς
πλείστῃ ἐπὶ τοὺς Χαλκιδέας παραγενέσθαι. **96.** | ἀν- 20
ίστησιν οὖν ἐκ τῶν Ὀδρυσῶν ὁρμώμενος πρῶτον μὲν τοὺς
ἐντὸς τοῦ Αἵμου τε ὄρους καὶ τῆς Ῥοδόπης Θρᾳκας ὅσων
ἦρχε μέχρι θαλάσσης, ἐς τὸν Εὔξεινόν τε πόντον καὶ τὸν
Ἑλλήσποντον, ἔπειτα τοὺς ὑπερβάντι Αἷμον Γέτας καὶ
ὅσα ἄλλα μέρη ἐντὸς τοῦ Ἴστρου | ποταμοῦ πρὸς θά- 25
λασσαν μᾶλλον τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου κατῴκητο· εἰσὶ
δ' οἱ Γέται καὶ οἱ ταύτῃ ὅμοροί τε τοῖς Σκύθαις καὶ
ὁμόσκευοι, πάντες ἱπποτοξόται. παρεκάλει δὲ καὶ τῶν 2
ὀρεινῶν Θρᾳκῶν πολλοὺς τῶν αὐτονόμων καὶ μαχαιρο-
φόρων, οἳ Δῖοι καλοῦνται, τὴν | Ῥοδόπην οἱ πλεῖστοι 30
οἰκοῦντες· καὶ τοὺς μὲν μισθῷ ἔπειθεν, οἱ δ' ἐθελονταὶ
ξυνηκολούθουν. ἀνίστη δὲ καὶ Ἀγριᾶνας καὶ Λαιαίους 3
καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη Παιονικά, ὧν ἦρχε καὶ ἔσχατοι τῆς
ἀρχῆς οὗτοι ἦσαν· μέχρι γὰρ Λαιαίων Παιόνων καὶ τοῦ
Στρυμόνος ποταμοῦ, ὃς ἐκ | τοῦ Σκόμβρου ὄρους ⌜δι' 166
Ἀγριάνων⌝ καὶ Λαιαίων ῥεῖ, {οὗ} ὡρίζετο ἡ ἀρχὴ τὰ πρὸς
Παίονας αὐτονόμους ἤδη. τὰ δὲ πρὸς Τριβαλλούς, καὶ 4
τούτους αὐτονόμους, Τρῆρες ὥριζον καὶ Τιλαταῖοι· οἰ-
κοῦσι δ' οὗτοι πρὸς βορέαν | τοῦ Σκόμβρου ὄρους καὶ 5

ABCEFGM

6 *πρέσβεις* del. f || 7 *παρατυχόντες* M | *Ἀγῶνα* B || 9 *πλείστου* M || 12 *θαλάσσης τῆς* M || 22 post *ἦρχε* punctum posuit Stp., sed cf. Ros 446 || 23 *μέχρι γὰρ Λαιαίων Παιόνων* C et *γρ.* $A_1B_1F_1M_1$ *μέχρι γ⁻ραιαίων καὶ Λ. Π.* G *μέχρι Γραιαίων καὶ Λ. Π.* **b** || 24 *Σκόμβρου γρ.* G_1 *Σκομίου* **c** ABEF *Κοσμίου* M || 24—25 *διὰ Γραιαίων* **c** ABEF *διὰ Γραιαίων* M, corr. Classen || 25 *οὗ* del. Arnold | *ὡρίζεται* B || 27 *Τριῆρες* M || 28 *Σκόμβρου* **c** ABEF *Κοσμίου* M □

παρήκουσι πρὸς ἡλίου δύσιν μέχρι τοῦ Ὀσκίου ποταμοῦ. ῥεῖ δ' οὗτος ἐκ τοῦ ὄρους ὅθενπερ καὶ ὁ Νέστος καὶ ὁ Ἕβρος· ἔστι δὲ ἐρῆμον τὸ ὄρος καὶ μέγα, ἐχόμενον τῆς Ῥοδόπης. **97.** ἐγένετο δὲ ἡ ἀρχὴ ἡ Ὀδρυσῶν μέγεθος
10 ἐπὶ μὲν θάλασσαν καθή|κουσα ἀπὸ Ἀβδήρων πόλεως ἐς 5
τὸν Εὔξεινον πόντον μέχρι Ἴστρου ποταμοῦ· αὕτη περίπλους ἐστὶν ἡ γῆ τὰ ξυντομώτατα, ἢν αἰεὶ κατὰ πρύμναν ἱστῆται τὸ πνεῦμα, νηὶ στρογγύλῃ τεσσάρων ἡμερῶν καὶ ἴσων νυκτῶν· ὁδῷ δὲ τὰ ξυντομώτατα ἐξ Ἀβδήρων
15 2 ἐς Ἴστρον | ἀνὴρ εὔζωνος ἑνδεκαταῖος τελεῖ. τὰ μὲν 10
πρὸς θάλασσαν τοσαύτη ἦν, ἐς ἤπειρον δὲ ἀπὸ Βυζαντίου ἐς Λαιαίους καὶ ἐπὶ τὸν Στρυμόνα (ταύτῃ γὰρ διὰ πλείστου ἀπὸ θαλάσσης ἄιω ἐγίγνετο) ἡμερῶν ἀνδρὶ
3 εὐζώνῳ τριῶν καὶ δέκα ἀϋσαι. φόρος τε ἐκ πάσης τῆς
20 βαρ|βάρου καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ⌈ὅσωνπερ ἦρξαν⌉ 15
ἐπὶ Σεύθου, ὃς ὕστερον Σιτάλκου βασιλεύσας πλεῖστον δὴ ἐποίησε, τετρακοσίων ταλάντων ἀργυρίου μάλιστα δύναμις, ἃ χρυσὸς καὶ ἄργυρος ἦει· καὶ δῶρα οὐκ ἐλάσσω
25 τούτων χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου προσεφέρετο, χωρὶς | δὲ 20
ὅσα ὑφαντά τε καὶ λεῖα καὶ ἡ ἄλλη κατασκευή, καὶ οὐ μόνον αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοῖς παραδυναστεύουσί τε καὶ
4 γενναίοις Ὀδρυσῶν. κατεστήσαντο γὰρ τοὐναντίον τῆς Περσῶν βασιλείας τὸν νόμον ὄντα μὲν καὶ τοῖς ἄλλοις Θρᾳξὶ λαμβάνειν μᾶλλον ἢ διδόναι (καὶ αἴσχιον ἦν |
30 αἰτηθέντα μὴ δοῦναι ἢ αἰτήσαντα μὴ τυχεῖν), ὅμως δὲ 25
κατὰ τὸ δύνασθαι ἐπὶ πλέον αὐτῷ ἐχρήσαντο· οὐ γὰρ ἦν πρᾶξαι οὐδὲν μὴ διδόντα δῶρα. ὥστε ἐπὶ μέγα ἡ βασιλεία
5 ἦλθεν ἰσχύος. τῶν γὰρ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὅσαι μεταξὺ τοῦ

ABCEFGM

3 Ἔμβρος F Ἕμβρος AB || **5** μὲν ἐπὶ M || **6** πόντον C πόντον τὸν G **b** (τὸν μέχρι Ἴ. π. πόντον M) || **11** τοσαῦτα C || **15** ὅσων προσῆξαν codd., corr. Dobree (de lectione codicis bibl. Traiecti ad Rh. 13 — K ὅσον v. J. E. Powell, Cl. Q. 30, 1936, 90) || **18** ἦει CEF⟨G⟩ εἶη ABM || **19** τε om. C[G] || **22** κατέστησαν τὸ ABF || **23—24** non distinguendum post νόμον et Θρᾳξὶ, ne responsio vocum ὅμως δὲ (25) obscuretur || **26** ἐχρήσατο C || **27—28** ἦλθε(ν) ἡ βασιλεία AB

Ἰονίου κόλπου καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου με|γίστη ἐγένετο 167
χρημάτων προσόδῳ καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ, ἰσχύι δὲ
μάχης καὶ στρατοῦ πλήθει πολὺ δευτέρα μετὰ τὴν Σκυ-
θῶν. ταύτῃ δὲ ἀδύνατα ἐξισοῦσθαι οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ 6
Εὐρώπῃ, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔθνος ἓν | πρὸς ἓν οὐκ 5
ἔστιν ὅ τι δυνατὸν Σκύθαις ὁμογνωμονοῦσι πᾶσιν ἀντι-
στῆναι. οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐς τὴν ἄλλην εὐβουλίαν καὶ ξύνεσιν
περὶ τῶν παρόντων ἐς τὸν βίον ἄλλοις ὁμοιοῦνται.

98. *Σιτάλκης μὲν οὖν χώρας τοσαύτης βασιλεύων παρ-*
εσκευάζετο τὸν στρατόν. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ | ἑτοῖμα ἦν, 10
ἄρας ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν πρῶτον μὲν διὰ τῆς
αὐτοῦ ἀρχῆς, ἔπειτα διὰ Κερκίνης ἐρήμου ὄρους, ὅ ἐστι
μεθόριον Σιντῶν καὶ Παιόνων. ἐπορεύετο δὲ δι᾽ αὐτοῦ
τῇ ὁδῷ ἣν πρότερον αὐτὸς ἐποιήσατο τεμὼν τὴν ὕλην,
ὅτε ἐπὶ Παίονας ἐστράτευσεν. | τὸ δὲ ὄρος ἐξ Ὀδρυσῶν 2 15
διόντες ἐν δεξιᾷ μὲν εἶχον Παίονας, ἐν ἀριστερᾷ δὲ
Σιντοὺς καὶ Μαιδούς. διελθόντες δὲ αὐτὸ ἀφίκοντο ἐς
Δόβηρον τὴν Παιονικήν. πορευομένῳ δὲ αὐτῷ ἀπεγίγνετο 3
μὲν οὐδὲν τοῦ στρατοῦ εἰ μή τι νόσῳ, προσεγίγνετο δέ.
πολλοὶ γὰρ τῶν αὐ|τονόμων Θρᾳκῶν ἀπαράκλητοι ἐφ᾽ 20
ἁρπαγὴν ἠκολούθουν, ὥστε τὸ πᾶν πλῆθος λέγεται οὐκ
ἔλασσον πέντε καὶ δέκα μυριάδων γενέσθαι· καὶ τούτου 4
τὸ μὲν πλέον πεζὸν ἦν, τριτημόριον δὲ μάλιστα ἱππικόν.
τοῦ δ᾽ ἱππικοῦ τὸ πλεῖστον αὐτοὶ Ὀδρύσαι παρείχοντο
καὶ μετ᾽ αὐτοὺς | Γέται. τοῦ δὲ πεζοῦ οἱ μαχαιροφόροι 25
μαχιμώτατοι μὲν ἦσαν οἱ ἐκ τῆς Ῥοδόπης αὐτόνομοι
καταβάντες, ὁ δὲ ἄλλος ὅμιλος ξύμμεικτος πλήθει φοβε-
ρώτατος ἠκολούθει. **99.** *ξυνηθροίζοντο οὖν ἐν τῇ*
Δοβήρῳ καὶ παρεσκευάζοντο ὅπως κατὰ κορυφὴν ἐσβα-
λοῦσιν ἐς τὴν κάτω | Μακεδονίαν, ἧς ὁ Περδίκκας ἦρ- 30
χεν. τῶν γὰρ Μακεδόνων εἰσὶ καὶ Λυγκησταὶ καὶ Ἐλι- 2
μιῶται καὶ ἄλλα ἔθνη ἐπάνωθεν, ἃ ξύμμαχα μέν ἐστι

ABCEFGM

3 τὴν **c** τῶν **b** || 4 ταύτην C || 9 οὖν om. A | βασιλεύων χώρας τοσαύτης **b** || 12 αὐτοῦ codd. || 31 καὶ+Λυγκ. G | Ἐλιμιῶται F Ἐλειμιῶται **c** ABEM

3 τούτοις καὶ ὑπήκοα, βασιλείας δ' ἔχει καθ' αὑτά. τὴν δὲ
παρὰ θάλασσαν νῦν Μακεδονίαν Ἀλέξανδρος ὁ Περ-
δίκκου πα|τὴρ καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ Τημενίδαι τὸ ἀρ-
168 χαῖον ὄν|τες ἐξ Ἄργους πρῶτοι ἐκτήσαντο καὶ ἐβασίλευ-
σαν ἀναστήσαντες μάχῃ ἐκ μὲν Πιερίας Πίερας, οἳ ὕστε-
ρον ὑπὸ τὸ Πάγγαιον πέραν Στρυμόνος ᾤκησαν Φάγρητα
καὶ ἄλλα χωρία (καὶ ἔτι καὶ νῦν Πιερικὸς κόλπος κα|λεῖ-
ται ἡ ὑπὸ τῷ Παγγαίῳ πρὸς θάλασσαν γῆ), ἐκ δὲ τῆς
Βοττίας καλουμέ|ης Βοττιαίους, οἳ νῦν ὅμοροι Χαλκιδέων
4 οἰκοῦσιν· τῆς δὲ Παιονίας παρὰ τὸν Ἄξιον ποταμὸν στε-
νήν τινα καθήκουσαν ἄνωθεν μέχρι Πέλλης καὶ θαλάσσης
ἐκτήσαντο, καὶ πέραν Ἀξίου μέχρι Στρυ|μόνος τὴν Μυγ-
5 δονίαν καλουμέ|ην Ἠδῶ|ας ἐξελάσαντες νέμονται. ἀν-
έστησαν δὲ καὶ ἐκ τῆς νῦν Ἐορδίας καλουμέ|ης Ἐορδούς,
ὧν οἱ μὲν πολλοὶ ἐφθάρησαν, βραχὺ δέ τι αὐτῶν περὶ
6 Φύσκαν κατῴκηται, καὶ ἐξ Ἀλμωπίας Ἄλμωπας. ἐκρά-
τησαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν οἱ | Μακεδόνες οὗτοι ἃ
καὶ νῦν ἔτι ἔχουσι, τόν τε Ἀνθεμοῦντα καὶ Γρηστωνίαν
καὶ Βισαλτίαν καὶ Μακεδόνων αὐτῶν πολλήν. τὸ δὲ
ξύμπαν Μακεδονία καλεῖται καὶ Περδίκκας Ἀλεξάνδρου
βασιλεὺς αὐτῶν ἦν ὅτε Σιτάλκης ἐπῆει.

100. | Καὶ οἱ μὲν Μακεδόνες οὗτοι ἐπιόντος πολλοῦ
στρατοῦ ἀδύνατοι ὄντες ἀμύνεσθαι ἔς τε τὰ καρτερὰ καὶ
2 τὰ τείχη ὅσα ἦν ἐν τῇ χώρᾳ ἐσεκομίσθησαν· ἦν δὲ οὐ
πολλά, ἀλλὰ ὕστερον Ἀρχέλαος ὁ Περδίκκου υἱὸς βασι-
λεὺς γενόμενος τὰ νῦν ὄντα ἐν τῇ χώρᾳ ᾠκοδόμησε | καὶ
ὁδοὺς εὐθείας ἔτεμε καὶ τἆλλα διεκόσμησε τὰ {τε} κατὰ
τὸν πόλεμον ἵπποις καὶ ὅπλοις καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ
κρείσσονι ἢ ξύμπαντες οἱ ἄλλοι βασιλῆς ὀκτὼ οἱ πρὸ
3 αὐτοῦ γενόμενοι. ὁ δὲ στρατὸς τῶν Θρᾳκῶν ἐκ τῆς Δο-
βήρου ἐσέβαλε πρῶτον μὲν ἐς τὴν Φιλίππου πρό|τερον

ABCEFGM

□ 4 πρῶτοι C πρῶτον **b**G || 6 Φράγητα C || 9 Βοττί++ας F || 16 Σφύκαν E || 19 Βιοαντίαν ABF, corr. F_1 σαλτίαν M || 23 ἀμύνασθαι γρ. G_1 || 27 τε del. Haacke || 29 pr. οἱ om. **b**

οὖσαν ἀρχήν, καὶ εἶλεν Εἰδομενὴν μὲν κατὰ κράτος, Γορτυνίαν δὲ καὶ Ἀταλάντην καὶ ἄλλα ἄττα χωρία ὁμολογίᾳ διὰ τὴν Ἀμύντου φιλίαν προσχωροῦντα, τοῦ Φιλίππου υἱέος, παρόντος· Εὐρωπὸν δὲ ἐπολιόρκησαν μέν, ἑλεῖν δὲ οὐκ ἐδύναντο. ἔπειτα δὲ καὶ ἐς τὴν | ἄλλην Μακε- 4 35
δονίαν προυχώρει τὴν ἐν ἀριστερᾷ Πέλλης | καὶ Κύρρου. 169
ἔσω δὲ τούτων ἐς τὴν Βοττιαίαν καὶ Πιερίαν οὐκ ἀφίκοντο, ἀλλὰ τήν τε Μυγδονίαν καὶ Γρηστωνίαν καὶ Ἀνθεμοῦντα ἐδῄουν. οἱ δὲ Μακεδόνες πεζῷ μὲν οὐδὲ διε- 5
νοοῦντο ἀμύνεσθαι, ἵππους δὲ προσμε|ταπεμψάμενοι ἀπὸ 5
τῶν ἄνω ξυμμάχων, ὅπῃ δοκοίη, ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς ἐσέβαλλον ἐς τὸ στράτευμα τῶν Θρᾳκῶν. καὶ ᾗ μὲν 6
προσπέσοιεν, οὐδεὶς ὑπέμενεν ἄνδρας ἱππέας τε ἀγαθοὺς καὶ τεθωρακισμένους, ὑπὸ δὲ πλήθους περικλῄομενοι αὐτοὺς πολλαπλασίῳ τῷ ὁμίλῳ ἐς | κίνδυνον καθίστασαν· 10
ὥστε τέλος ἡσυχίαν ἦγον, οὐ νομίζοντες ἱκανοὶ εἶναι πρὸς τὸ πλέον κινδυνεύειν. **101.** ὁ δὲ Σιτάλκης πρός τε τὸν Περδίκκαν λόγους ἐποιεῖτο ὧν ἕνεκα ἐστράτευσε, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι οὐ παρῆσαν ταῖς ναυσὶν ἀπιστοῦντες αὐτὸν μὴ ἥξειν (δῶρα ⌜δὲ⌝ καὶ | πρέσβεις ἔπεμ- 15
ψαν αὐτῷ), ἔς τε τοὺς Χαλκιδέας καὶ Βοττιαίους μέρος τι τοῦ στρατοῦ πέμπει, καὶ τειχήρεις ποιήσας ἐδῄου τὴν γῆν. καθημένου δ' αὐτοῦ περὶ τοὺς χώρους τούτους 2
οἱ πρὸς νότον οἰκοῦντες Θεσσαλοὶ καὶ Μάγνητες καὶ οἱ ἄλλοι ὑπήκοοι Θεσσαλῶν καὶ οἱ μέχρι | Θερμοπυλῶν 20
Ἕλληνες ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ, καὶ ἐν παρασκευῇ ἦσαν. ἐφοβήθησαν δὲ καὶ οἱ 3
πέραν Στρυμόνος πρὸς βορέαν Θρᾷκες ὅσοι πεδία εἶχον, Παναῖοι καὶ Ὀδόμαντοι καὶ Δρῶοι καὶ Δερσαῖοι· αὐτόνομοι δ' εἰσὶ πάντες. παρέσχε δὲ λόγον | καὶ ἐπὶ 4 25

ABCEFGM

8 *τε* om. G || 9 *οὐδὲ* **b** *οὐ* **c** || 12 *ἐσέβαλον* AEFM || 14 *αὐτοὺς* G *αὐτοὺς* **b**C, quod praefert Powell, Cl. Q. 28, 1934, 162. *αὐτοὶ ... καθέστασαν* coni. Gomme || 20 *δὲ*] *τε* codd., corr. Poppo || 30sq. *ἐπὶ*++*τοὺς* F

τοὺς τῶν Ἀθηναίων πολεμίους Ἕλληνας μὴ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν καὶ ἐπὶ σφᾶς χωρήσωσιν. ὁ δὲ τήν τε Χαλκιδικὴν καὶ Βοττικὴν καὶ Μακεδονίαν ἅμα ἐπέχων ἔφθειρε, καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ οὐδὲν ἐπράσσετο ὧν ἕνεκα ἐσέβαλε, καὶ ἡ στρατιὰ σῖτόν | τε οὐκ εἶχεν αὐτῷ καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἐταλαιπώρει, ἀναπείθεται ὑπὸ Σεύθου τοῦ Σπαραδόκου, ἀδελφιδοῦ ὄντος καὶ μέγιστον μεθ' ἑαυτὸν δυναμένου, ὥστ' ἐν τάχει ἀπελθεῖν. τὸν δὲ Σεύθην κρύφα Περδίκκας ὑποσχόμενος ἀδελφὴν ἑαυτοῦ 6 δώσειν καὶ χρήματα ἐπ' αὐτῇ προσ|ποιεῖται. καὶ ὁ μὲν 170 πεισθεὶς καὶ μείνας τριάκοντα τὰς | πάσας ἡμέρας, τούτων δὲ ὀκτὼ ἐν Χαλκιδεῦσιν, ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ κατὰ τάχος ἐπ' οἴκου· Περδίκκας δὲ ὕστερον Στρατονίκην τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν δίδωσι Σεύθῃ, ὥσπερ ὑπέσχετο. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Σιτάλκου | στρατείαν οὕτως ἐγένετο.

102. *Οἱ δὲ ἐν Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι τοῦδε τοῦ χειμῶνος, ἐπειδὴ τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικὸν διελύθη, Φορμίωνος ἡγουμένου ἐστράτευσαν, παραπλεύσαντες ἐπ' Ἀστακοῦ καὶ ἀποβάντες, ἐς τὴν μεσόγειαν τῆς Ἀκαρνανίας | τετρακοσίοις μὲν ὁπλίταις Ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν, τετρακοσίοις δὲ Μεσσηνίων, καὶ ἔκ τε Στράτου καὶ Κορόντων καὶ ἄλλων χωρίων ἄνδρας οὐ δοκοῦντας βεβαίους εἶναι ἐξήλασαν, καὶ Κύνητα τὸν Θεολύτου ἐς Κόροντα καταγαγόντες ἀνεχώρησαν πάλιν ἐπὶ τὰς 2 ναῦς. ἐς γὰρ | Οἰνιάδας αἰεί ποτε πολεμίους ὄντας μόνους Ἀκαρνάνων οὐκ ἐδόκει δυνατὸν εἶναι χειμῶνος ὄντος στρατεύειν· ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους διὰ Δολοπίας καὶ Ἀγραίων καὶ Ἀμφιλόχων καὶ*

ABCEFGM

7 *Σπαρδόκου* **c** *Σπαρδάκου* **b** || 8 *ἑαυτὸν* CF⟨G⟩ *αὐτὸν* AB *αὐτὸν* EM || 15 *οὖν* MF_1, om. ABCEF[G] (vix recte Powell in app. cr. *οὖν* F_1GM: om. cett., vide Caroli Hude ed. max. Corrigenda p. XIV. an ⟨G⟩?) | *στρατιὰν* **b** || 17 *τοῦδε τοῦ* **b** *τοῦ αὐτοῦ* **c** || 22 *καὶ* om. G || 29 *Ἀγράων* E *Ἀγραῶν* **c**ABFM

διὰ τοῦ Ἀκαρνανικοῦ πεδίου, ἄνωθεν μὲν παρὰ Στράτον πόλιν, ἐς θά|λασσαν ⌜*δ*'⌝ *ἐξιεὶς παρ' Οἰνιάδας καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς περιλιμνάζων, ἄπορον ποιεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐν χειμῶνι στρατεύειν.*

κεῖνται δὲ καὶ τῶν νήσων τῶν Ἐχινάδων αἱ πολλαὶ καταντικρὺ Οἰνιαδῶν τοῦ Ἀχελῴου τῶν ἐκβολῶν οὐδὲν ἀπέχουσαι, ὥστε μέγας ὢν ὁ ποταμὸς προσ|χοῖ αἰεὶ καὶ εἰσὶ τῶν νήσων αἳ ἠπείρωνται, ἐλπὶς δὲ καὶ πάσας οὐκ ἐν πολλῷ τινι ἂν χρόνῳ τοῦτο παθεῖν· τό τε γὰρ ῥεῦμά ἐστι μέγα καὶ πολὺ καὶ θολερόν, αἵ τε νῆσοι πυκναί, καὶ ἀλλήλαις τῆς προσχώσεως {τὸ μὴ σκεδάννυσθαι} ξύνδεσμοι γίγνονται, παραλλὰξ καὶ οὐ | κατὰ στοῖχον κείμεναι, οὐδ' ἔχουσαι εὐθείας διόδους τοῦ ὕδατος ἐς τὸ πέλαγος. ἐρῆμοι δ' εἰσὶ καὶ οὐ μεγάλαι. λέγεται δὲ καὶ Ἀλκμέωνι τῷ Ἀμφιάρεω, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν μετὰ τὸν φόνον τῆς μητρός, τὸν Ἀπόλ|λω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν, ὑπεισπόντα οὐκ εἶναι λύσιν τῶν δεινάτων πρὶν ἂν εὑρὼν ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ κατοικίσηται ἥτις ὅτε ἔκτεινε τὴν μητέρα μήπω ὑπὸ ἡλίου ἑωρᾶτο μηδὲ γῆ ἦν, ὡς τῆς γε ἄλλης αὐτῷ με|μιασμένης. ὁ δ' ἀπορῶν, ὥς φασι, μόλις κατενόησε τὴν πρόσχωσιν ταύτην τοῦ Ἀχελῴου, καὶ ἐδόκει αὐτῷ ἱκανὴ ἂν κεχῶσθαι δίαιτα τῷ σώματι ἀφ' οὗπερ κτείνας τὴν μητέρα οὐκ ὀλίγον χρόνον ἐπλανᾶτο. καὶ κατοικισθεὶς ἐς τοὺς περὶ Οἰνιάδας τόπους ἐδυνάστευσέ | τε καὶ ἀπὸ Ἀκαρνᾶνος παιδὸς ἑαυτοῦ τῆς χώρας τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκατέλιπεν. τὰ

ABCEFGM

1 *Ἀκαρνικοῦ* C | *περὶ* (?) G || **2** *δ' ἐξιεὶς*] *διεξιεὶς* codd., corr. Poppo || **3** *αὐτοῖς*] *αὐτοῖστοι* AB *αὐτοῖς τοῖς* E *αὐτοῖς*+++ F || **9** *ἐμπολλῶι* B || **11** *τὸ* (*τῷ* ABFGM) *μὴ σκεδάννυσθαι* non legit schol. Bas. (*τῆς προσχώσεως· τῆς προσχώσεως ἕνεκα, διὰ τῆς προσχώσεως, διὰ τὸ μὴ σκεδάννυσθαι αὐτήν*), del. Stahl. de auctoritate scholiorum codicis J = Bas. E III 4 (saec. XIV) cf. J. E. Powell, Cl.Q. 30, 1936, 80 sq. 87 et Gnomon 26, 1954, 310 || **13** *διόδους* om. E || **15** *Ἀλκμαίωνι* ABFG | *ὅστε* C || **18** *πρὶ* C | *κατοικήσηται* ABC, corr. C_1 || **21** *πρόχωσιν* C || **25** *Ἀκαρνᾶνας* C || **26** *κατέλιπε* F

μὲν οὖν περὶ Ἀλκμέωνα τοιαῦτα λεγόμενα παρελάβομεν.

103. *Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ ὁ Φορμίων ἄραντες ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὴν Ναύπακτον ἅμα ἦρι*
(a. 428) 15 | *κατέπλευσαν ἐς τὰς Ἀθήνας, τούς τε ἐλευθέρους τῶν* 5
αἰχμαλώτων ἐκ τῶν ναυμαχιῶν ἄγοντες, οἳ ἀνὴρ ἀντ'
2 *ἀνδρὸς ἐλύθησαν, καὶ τὰς ναῦς ἃς εἷλον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ τρίτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.*

ABCEFGM

□ **1** *οὖν* om. **c**ABEF, add. F_1 | *Ἀλκμαίωνα* ABF | *λέγομεν ἃ* ABEMF_1 || **7** *ἐλύθησαν*] *λ* in lit. b || **8** *ἐτελεύτα* om. G || **9** *τοῦδε* C

ADDENDA ET CORRIGENDA

Praemonitum

Praeter pauca quae in textu et in apparatu critico tacite vel correxi vel mutavi, haec menda errore typothetarum orta sustuli:

p. 20, 27 particulam *γὰρ* inter *πρὸ* et *τῶν*,

p. 178, 10 vocem *ἅμα* inter *καὶ* et *τῇ* restitui.

Apparatum criticum rescripsi his locis:

p. 4, cf. Philol. 100, 1956 („Der Vatersname des Historikers Thukydides"), p. 137;

p. 20 et 38, cf. editionis Papyri Hamburgensis 163 (olim 646 + 666: praef. p. 20*: 25*), „Griechische Papyri der Hamburger Staats- und Universitätsbibliothek . . ., herausgegeben vom Seminar für Klassische Philologie der Universität Hamburg, eingeleitet von Bruno Snell (= Veröffentlichungen aus der Hamburger Staats- und Universitätsbibliothek, Band 4)", Hamburgi 1954, pp. 108–110.

Ad p. 20, 9 (Thuc. I 2, 2) etiam variae lectionis codicis Parisini Graeci 1734 (H) mentionem feci, quae in falsa scriptura *διανοίᾳ* cum lectione papyri (Π^{32}) conspirat quaeque nonnullis criticis videtur magni momenti esse; cf. e. g. verba v. d. K. J. Dover, qui primus hanc congruentiam perspexit, Class. Review 71 (N. S. 7), 1957, p. 24, in censura libri v. d. B. Hemmerdinger „Essai sur l'histoire du texte de Thucydide", Parisiis 1955: „He adds a theory of the place of H in the stemma which,

whether right or wrong, is certainly right in principle in so far as (unlike Luschnat's stemma) it unties H from the leading strings of B. Confirmation of this principle may be seen in the fact, not mentioned by Hemmerdinger, and apparently unnoticed by De Romilly and Luschnat, that in I 2, 2 *διανοίᾳ*, the reading of P. Hamb. 163, is recorded as a variant by H". Mihi de hac re et omnino de codicum recentiorum condicione aliquid certi affirmare tempus non adesse videtur, quamdiu collatio integra lectionum codicis H publici iuris facta non est necessitudinesque codd. recc. adeo in ambiguo sunt. Quod ad variam lectionem cod. H attinet, eam ex scholio aliquo hodie amisso (*γράφεται διανοίᾳ* vel sim.) haustam esse crediderim, cf. v. d. Alexandri Kleinlogel libellum „Beobachtungen zu einigen ‚recentiores' des Thukydides" (Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften, phil.-hist. Klasse, 1957, 1), e. g. p. 17 sqq.

Addendis inserui maximam partem earum lectionum, quas v. d. Ioannes Bapt. Alberti in codd. B et G melius quam Carolus Hude dispexisse sibi visus est; siglo ‚Alb.' adhibito numeroque paginae addito lectores ad has v. d. Alberti commentationes relegavi:

Questioni Tucididee (I–III), Bollettino del Comitato per la preparazione dell' Edizione Nazionale dei Classici Greci e Latini, N. S. fasc. V, Romae (Acc. dei Lincei) 1957, pp. 19–39;

Questioni Tucididee (IV–V), ibid. fasc. VI, 1958, pp. 41–59.

Addendis inserui etiam lectiones potiores fragmenti codicis ab Augustino Pertusi nuper Mutinae inventi (Y); cf. de novis fragmentis YZ addenda ad p. 23*.

Gratias ago viris et feminis doctis, amicis, collegis, qui aut per litteras aut in recensionibus (quarum maximam partem apud Marouzeau – Ernst, L' année philologique, voll. 26 et 27 et 28, Parisiis 1955/1956/1957, enumeratam invenies) mendas indicaverunt et de rebus criticis diverse disputaverunt. Quorum rationibus quamquam morem gerere non semper potui, tamen omnia quae scripserunt

diligenter perpendi. Nemo non scit et lectiones bonas in apparatibus criticis latere et corruptelas quasdam ante papyrorum aetatem in textum irrepsisse, quas vel indagare difficillimum est; in quibus numeri corrupti et lacunae insignem locum tenent.

Gratias ago maximas viro familiarissimo Victorio Bartoletti, quod schedas manu scriptas editionem futuram papyri Mediolanensis Π^{34} continentes in usum mihi tradidit; quarum fructum ad pp. 25* et 174 addere potui.

---

p. 8*, adn. 1: Georgii Pasquali opus Florentiae a. 1952 iterum editum est; numerus paginae laudatae non mutatus.

p. 9*, adn. 2: Pro Udalrico de Wilamowitz gloriae causa nominandum esse Ernestum Frid. Poppo recte monet B. Heminerdinger, Essai (v. supra) p. 47, allatis Popponis in ed. Thuc. partis II vol. I, Lipsiae 1825, p. 39, his verbis: „H, quo usque pertinet, et Vaticanus libris VII et VIII saepissime ab omnibus reliquis libris insigni modo digrediuntur, et soli memorabiles scripturae diversitates suppeditant." Accuratius tamen Wilamowitz rem ante oculos posuit.

p. 12*, adn. 1: Alphonsi Dain sententiam plenius exhibitam reperies: Actes du Congrès de Strasbourg de l'Association Guillaume Budé, 1938, p. 81.

p. 19*, ll. 3–5: Certum vestigium antiquae memoriae ab archetypo alienae nunc in codice H ad I 2, 2 inventum est, sed cf. ll. 15–17 huius paginae praefationis et quae supra in praemonito dixi.

p. 20*, l. 1 et adn. 1: Π^{32} = P. Hamburg. 163 (olim 646 + 666) nunc edita est, vide supra praemonitum. Maximi autem momenti est, quod E. G. Turner 'Two unrecognised

Ptolemaic Papyri', The Journal of Hellenic Studies, vol. 76, 1956, pp. 96–98, tempus, quo Π^{32} scripta est, satis certis finibus saepsit; nam circa annum a. Chr. n. 250., certe saeculo III haec antiquissima testis textus Thucydidei scripta esse putanda est.

Qui editione Hamburgensi utetur, semper Turneri commentationem adhibere debebit.

p. 21*, adn. 2: Accedunt vol. II (Books II–III) et vol. III (Books IV–V 24), Oxonii 1956.

p. 23*, l. 5: Codex Monacensis 228 (G) fortasse est saeculi XIV, cf. B. Hemmerdinger, L'Antiquité Classique 24, 1955, 474. De correctionibus huius codicis lectionum, quas in addendis invenies, vide supra praemonitum.

p. 23*, post l. 24: Y = duo folia cod. membran., saec. XI, Mutinae inventi (Archivio di Stato, scritti letterari greci, fasc, IV), ed. A. Pertusi, Aevum 33, 1959, p. 23 sq.; continent I 31, 2 . . . *ιοι τὴν παρα[σκευ]ὴν* — I 34, 2 *περὶ Ἐπιδάμνου* et I 50, 5 *καὶ οἱ Κορίνθιοι* — I 55, 2 *τῷ πολέμῳ τῶν Κο[ρινθίων]*, sed multa evanida sunt.

Z = duo quaterniones cod. membran., saec. X, Mutinae inventi (Archivio di Stato, scritti letterari greci, fasc. VI), ed. A. Pertusi, Aevum 33, 1959, pp. 1–22; continent V 6, 3 *Βρασίδας δὲ* — V 38, 4 *ἐς τὰς βουλάς* et V 76, 3 *ἔτυχε γὰρ* — VI 16, 4 *προσαγορευόμεθα*.

p. 25*, l. 17: Ad Π^{32} cf. supra add. ad p. 20*. Hae duo papyri adiciendae sunt:

Π^{33} = P. Hamburg. 164, ed. codem loco quo Π^{32}, p. 110 sq.; continet Thuc. VII c. 36, 4, saec. p. Chr. n. II (fortasse eiusdem voluminis ac Π^{30}).

Π^{34} = P. Mediolan. (sine numero), ed. V. Bartoletti (Studi in Onore di Luigi Castiglioni, Florentiae 1960); continet Thuc. II, cc. 73, 1 – 74, 1. Cf. supra praemonitum.

p. 24*, ad ult. lin. adde: alia supplementa apud G. B. Alberti, Questioni Tucididee (v. supra) fasc. VI, pp. 41–48.

p. 1, 1: *Μαρκέλλου* scribendum esse contendit B. Hemmerdinger l. l. pp. 61–63, his testimoniis allatis: Gregorius Corinthius, De dial. Att. § 34 (cod. Paris. Gr. 2678, fol. 152) *τῷ δέ συνδέσμῳ ἀντὶ τοῦ δή πολλάκις χρῶνται οἱ Ἀττικοὶ . . . ὡς ἐν σχολίοις τοῖς εἰς Θουκυδίδην Μάρκελλον εὑρήκαμεν λέγοντα* (cf. schol. Thuc. VIII 53, 1); schol. Xen. Anab. II 6, 29 adscr. ad editionem Iuntinam anni 1516 *Μάρκελλος ἐν τῷ Θουκυδίδου βίῳ· Ξενοφῶν δὲ Μένωνι λοιδωρεῖται κτλ.* (= Marcell. vit. Thuc. 27). – Sed excerpta Constantiniana, quae nomen auctoris vitae Thucydideae *Μαρκελλῖνον* identidem usurpant, a progenitore codicis Thucydidei E pendere evinci non potuit. formam igitur nominis in incerto manere dolemus.

p. 22, 29 app.: *κρώβυλον* ex corr. G_2 *κρωβύλων* in marg. *γρ.* G_1 (Alb. 20)

p. 25, 6 app.: De difficili coniunctione particularum *καὶ . . . τέ* vide J. D. Denniston, The Greek Particles, Oxonii 1954², p. 535sq. et p. IV (K. J. Dover).

p. 25, 25 app.: *ὅμως*] *ὁμοίως* in marg. G_1 (Alb. 20)

p. 27, 9 app.: *ἡσυχάσασαν*]]*σαν* in marg. G_1 (Alb. 20)

p. 37, 7 app.: *αὐτοὺς* post *κατάξοντες* supra lin. add. B_2 (Alb. 49)

p. 40, 18 app.: *Ἀθηναίους* b GY

p. 40, 21 app.: *τῷ* AEFGY *τὸ* BCM

p. 40, 21sq. app.: *Κερκυραίων* CGMY *Κερκυραίωι* ABEF

p. 40, 22 app.: *τὸ Ἀττικὸν* **b** Y

p. 43, 22 app.: *post* Festschr. Ida Kapp, 1954 *adde:* pp. 25–37

p. 52, 13 app.: *αὐτῶν*] *αυτων* Π^{28}

p. 52, 19 app.: *αὑτῆς*] *ἑαυτῆς* G (Alb. 20)

p. 53, 14 app.: *δὲ* **b** Y

p. 53, 17 app.: *τοῖς Κερκυραίοις δὲ* **b** Y

p. 53, 18 app.: *ἀπὸ* **b** Y

p. 54, 10 app.: *προσπέμψαι*] *προπέμψαι* G (Alb. 20)

p. 54, 10 app.: *ἐσβιβάσαντας* EFMY

p. 54, 16 app.: *ποι* **b** Y

p. 54, 17 app.: *λαβόντες πρῶτον* **b** Y

p. 55, 6–7 app.: *ἑκάτεροι* (*-ος* B) *τοιᾷδε* **b** Y

p. 55, 17 app.: *οὐκ ἀντεπέπλέον*] *οὐκ ἀν*[. . . Y

p. 57, 12 app.: *ἐπειδὴ*] *ἐπειδὴ δὲ* ex corr. g (Alb. 20)

p. 59, 1 app.: *Βέροιαν* tenendum esse censet Carolus Edson, "Strepsa", Cl. Philol. 50, 1955, 169–190

p. 62, 27 app.: *τὸ πιστὸς*] *τί πιστὸς* B, corr. B_2 (Alb. 49)

p. 63, 13: pro *ὑμετέροις* scribendum *ἡμετέροις* (respicit ad ll. 7–9 *ἡμᾶς . . . ὑβριζόμενοι*: W. J. Verdenius, Mnemosyne s. IV, vol. 11, 1, 1958, 63, recte, ut vid.)

p. 63, 13 app.: *ἡμετέροις* e BEFM *ὑμετέροις* A scr., deleto *(cf. c. 69,1)*

p. 64, 18 app.: *αὐτῷ*] *αὐτοῦ* ex corr. B_2 (Alb. 49)

p. 70, 29 app.: *ἔχουσιν ἀρχὴν*] transp. g (Alb. 20)

p. 72, 9 app.: *τῶν τε*] *τε* om. G, add. g (Alb. 20)

p. 72, 22 app.: *τόνδε τὸν πόλεμον*] *τὸν πόλεμον* del. g, supra lin. add G_2 (Alb. 20)

p. 73, 6 app.: *τούτου*] *τούτῳ* coni. Kr., sed cf. etiam VII 48, 6 *ὧν πολὺ κρείσσους εἰσί* BH

p. 74, 5 app.: *ἐσακούωσι γρ.* g (Alb. 20)

p. 78, 18 app.: pr. *μήτ'*] *μήτ'* E *μήτε* ABFM et ex *μήτ'* corr. G *μήποτ'* C (fort. *μήτε* scribendum)

p. 79, 11 Verba *καὶ αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας* non delenda videntur esse, cum de scholio cod. Paris. suppl. gr. 256 (l) prima manu scripto nunc aliter iudicem ac Philol. 98, 1954, p. 56; scholium est bipertitum, cuius pars prior verbis Thucydidis supra laudatis ad explanandam vocem *πάντας* utitur, altera pars, ut v. *πανδημεί* explicet, addit *μηδενὸς ἐν ταῖς οἰκίαις ὑπολειπομένου*. continuat igitur, ut ita dicam, scholiasta Thucydidis ipsius explicationem.

p. 80, 10 app.: *σφῶν γρ.* g (Alb. 20)

p. 81, 5 app.: *ἕκαστον*] lect. *ἕκαστοι* praeferendam esse censet Felix Heinimann, fort. recte

p. 85, 20 app.: *Αἰθαιῆς*] *Αἰθαιεύς* Steph. Byz.

p. 85, 20 app.: *ἐπ* in lit. g (Alb. 20)

p. 90, 12 app.: *οἱ Αἰγινῆται*] *οἱ Αἰγινίται* G *οἱ* del. g (Alb. 20)

p. 91, 19 app.: *γεγονότων*] "... mais le renvoi à Meisterhans[3] 192 n'apporte à ce choix aucune confirmation utile, et il semble que Thucydide, dont la langue est, même dans la morphologie, concertée et volontaire, préfère *γεγένημαι*": P. Chantraine, Rev. de Phil. 30, 1956, 99

p. 96, 1 app.: *ταξάμενοι κατὰ χρόνους*] transp. g (Alb. 20)

p. 96, 15 app.: *ἢν μὴ ἀναγκάζωνται* habet G (Alb. 20. 22, 1)

p. 97, 20 app.: *πρόοιντο*] "G donne *προεῖντο*; du point de vue de l'histoire du grec, cette dernière forme est certainement la plus ancienne, la première la plus récente, et Schwyzer l'attribue au "jüngeren Attischen"

(p. 688); la forme thématique *προοιντο* existait-elle au temps de Thucydide? Il est difficile d' en décider; en tout cas, l'accentuation properispomène semblerait la plus autorisée": P. Chantraine, Rev. de Phil. 30, 1956, 99. Satius esse duxi hanc sententiam viri peritissimi proponere quam tacite accentum verbi mutare.

p. 102, 4 app.: *εἰ δὲ ἐν τῇ* ex corr. g (Alb. 20)

p. 102, 26 app.: Pro lectione *ἀπεχρήσαντο* P. Chantraine l. l. fragmentum Aristoph. ⟨358⟩ affert: "un euphémisme possible".

p. 103, 21 app.: „Herwerden's deletion of *ἀπὸ Ταινάρου* in I 128, 1 should not have been perpetuated; the words are needed to complete the explanation of which they form a part and grammatically are unobjectionable": K. J. Dover, Journ. of Hell. Studies 76, 1956, p. 116, recte, ut vid., cf. Stp. ad loc. et Kühner-Gerth, Gr. Gramm. I § 448.

p. 112, 14 app.: *φεύγοντος* ex corr. g (Alb. 20)

p. 116, 21 app.: *αὐτῶν*] *τούτων* G, *αὐτῶν* ex corr. g (Alb. 20)

p. 121, 14 app.: *καὶ* del. g (Alb. 21)

p. 122, 15 app.: dele *Paris. 1735* (B. Hemmerdinger, L' Ant. Class. 24, 1955, 473)

p. 123, 6 app.: *τί*] *ὅτι* in lit. g (Alb. 21)

p. 125, 18 app.: *τὰ* om. G (Alb. 21)

p. 125, 20 app.: *εἴ σφισι* vult Π^8, ut vid.: *ἐγκλιτέο*[*ν* . . .

p. 126, 3 app.: *ὀλίγω* G, *ὀλίγον* in marg. G_1 (Alb. 21)

p. 127, 21 app.: *ξύμμαχοι*] *οἱ ξύμμαχοι* **b** G sed *οἱ* in lit. g (Alb. 21)

p. 130, 22: *περιουσίᾳ*] *παρουσία* **c**, *περι* in lit. g (Alb. 21)

p. 130, 26 sqq.: De loco vexato II 13, 3 complures egerunt viri docti, quorum opuscula enumeratos invenies apud J. H. Oliver, Am. Journ. of Philol. 79, 1958, p. 188, 1. Praeterea cf. S. Accame, Riv. di fil. 30 (80), 1952, pp. 240 – 245; M. Chambers, Class. Philol. 53, 1958, p. 30. Textum Thucydideum non mutandum esse censeo.

p. 133, 1 app.: Post *ἀκροπόλει* lacunam statuerat iam cod. Bas. E III 4 (J), ubi in marg. manu rec. (J_3): *ἤ(γουν) τῆς τε Ἀθηνᾶς*, cf. Alex. Kleinlogel l. l. (supra p. 204) pp. 26 et 38

p. 133, 5 app.: *ἀρχαιότατα*] lectio facilior codd. *ἀρχαιότερα* fort. ex schol. orta: *ἀρχαιότερα εἶπε, διότι ἔστι καὶ νεώτερα ἄλλα* (p. 121, 22 Hude)

p. 134, 9 sq. app.: „*τὸ Πελαργικὸν ἀργὸν ἄμεινον*“] *ἄργος* ABF (Alb. 49); quae lectio fort. ex scholio orta, quale exhibet Π^8 (p. 123,5 Hude): . . .]*πά*[*σης μὲν γα*]*ίη*[*ς τὸ Πελασγι*]*κὸν Ἄρ*[*γος ἄμεινον* (suppl. Wil.), cf. A. P. 14, 73, 1; schol. Theocr. 14, 48; Pausan. Attic. *υ* 5 (p. 216, 15 Erbse)

p. 137, 7 app.: *ἐπεξιέναι*] Post compositum duplex l. 5 simplex *ἐξιέναι* codd. ABEFM h. l. mavult F. Heinimann, fort. recte

p. 142, 2 app.: *τε καὶ* om. G, add. G_1 (Alb. 21)

p. 146, 14 app.: *τὸ πλεῖον γρ.* G_1 (Alb. 21)

p. 146, 28 app.: post *ἰδίαις δὲ* add. ⟨*καὶ δημοσίαις*⟩ Stp.

p. 149, 17 *μνημεῖα κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν*] *καλῶν* (quod habent codd. recc., cf. Alb. 42) vult Fridericus Müller, Harvard Stud. 63, 1958, 171–178, mihi non persuadens; cf. e. g. *κακοπαθεῖ* l. 9, *καταναγκάσαντες* l. 16.

p. 150, 15 app.: pr. *τὸ* in lit. g, *τῶ* in marg. G_1 (Alb. 21)

p. 151, 25/26 app.: Ad *ἐνευδαιμονῆσαι . . καὶ ⟨εὖ⟩ ἐντελευτῆσαι* cf. praeter Hist. Comm. Arnoldi Gomme II (Oxonii 1956) p. 140 etiam E. R. Dodds ad Eur. Bacch. 508 (*ἐνδυστυχῆσαι*): „This use of epexegetic infinitives compounded with *ἐν* is a late-fifth-century mannerism," e. q. s., quibus coniecturam A. W. Gomme firmari puto.

p. 153, 3 app.: *οἷς*] *ἐν οἷς* supra lin. g (Alb. 21)

p. 154, 6 app.: *σχεῖν*] *ἔχειν* in marg. G_1 (Alb. 21)

p. 155, 21 app.: *τῶν πάντων* (G) (Alb. 21)

p. 159, 16 app.: *νεῶν* del. g, in marg. add. G_1 (Alb. 21)

p. 161, 28 app.: *ἀφίεσθε*] *ἀφίεσθαι* supra lin. B_2 (Alb. 49)

p. 162, 17 app.: *μεταμέλειν*] *μεταβαλεῖν* G, *μεταμέλειν γρ.* G_1 (Alb. 21)

p. 167, 16 app.: *διαβολὰς*] *διαφορὰς* G *διαβολὰς* supra lin. *γρ.* g, in marg. G_1 (Alb. 21)

p. 170, 2 app.: *ἡλληνίσ*]*θησαν* desinit Π^{25} (cf. p. 169 app. ad l. 19)

p. 174, 1 sqq. app.: l. 1 *καὶ τὴν γῆν . . .* 11 *προδιδόναι* Π^{34} 1 *οὐκ*] *οὐκέτι* Π^{34} (sequitur *ἔτεμνεν*!) 3 *ἀπαγγέλλοντες*] *ἀγγέλλοντες* Π^{34} (nihil obstat quominus haec lectio recta iudicetur, cum CG codicibus confirmetur et a Thucydide *ἀπαγγέλλειν* et *ἀγγέλλειν* sine discrimine usurpentur, cf. e. g. VI 32, 3 cum 33, 1) 6 *ὑμᾶς*] *ἡμ*[*ᾶς* Π^{34} recc., sed cf. Kr. et Stp.

p. 177, 17 app.: *ἐξ οὐρανοῦ* om. (G) (Alb. 21)

p. 178, 28 app.: *ἐπιγιγνομένοις* G, *προσγιγνομένοις* supra lin. g (Alb. 21)

p. 179, 12 app.: *τε* om. G, add. G_1 (Alb. 21)

p. 179, 23 app.: *κρατήσουσι*] *κρατήσωσι* ex corr. F_1 B_2 (Alb. 49)

p. 179, 24 app.: *ἐλπίδα*] *α* in lit. g (Alb. 21)

p. 183, 12 app.: *νεῶν ὡς*] *νεῶν ποιήσαντες ὡς* G, *ποιήσαντες* exp. g (Alb. 21)

p. 183, 16 app.: *παραγιγνόμενοι* b *παραγιγνόμεναι* CG (Alb. 21)

p. 186, 5 app.: *πεντήκοντα* supra lin. G_1 (Alb. 21)

p. 187, 8 app.: *ἀλκῆς*] *αὐτῆς* Stob. flor. 7, 35 et Stp., quod def. O. Longo, Maia 9, 1957, 282–284; nolim

p. 188, 27 app.: *πλείω*] *πλέω* ABEFM, om. G, add. G_1 (Hude ed. max., Alb. 21)

p. 189, 2 app.: *ὑμᾶς*] *ἡμᾶς* ex corr. g (Alb. 21)

p. 189, 25 app.: *ἀμύνασθε* ex corr. g (Alb. 21)

p. 190, 24 app.: *ἐπιστρέψαντες*] *ἐπιτρέψαντες* c, sed *τρ* in lit. g (Alb. 21)

p. 191, 9 app.: *διέφθειραν*] *διέφθειρον* G, sed *ον* in lit. g *ἔφθειραν* supra lin. *γρ.* G_1 (Alb. 21)

p. 192, 11 app.: *περὶ*] *πρὶν* G non liquet, in marg. *γρ.* G_1 (Alb. 21)

p. 194, 2 *ἐνόμιζον* nunc Thucydidi abiudicaverim; fortasse ex eodem scholio in textum codd. ABEFM irrepsit, ex quo glossema sumptum est quod duo verba, quae praecedunt, in codd. CG loco depulit. forma scholii ad *οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ κτλ.* adscripti haec fuisse videtur: *τήν τε* (*τε* om. G) *τῶν Σαλαμινίων πόλιν ἑαλωκέναι ἐνόμιζον*. Certe lectionem difficiliorem sequimur, si *ἐνόμιζον* spernimus.

p. 195, 26 app.: *Παίονας* ⟨*τοὺς*⟩ *αὐτονόμους* coni. Gomme

p. 198, 4 app.: *πρῶτοι* etiam G (Alb. 21)

p. 202, 1 app.: *Ἀλκμαίωνα* etiam G (Alb. 21)

(addendi finem feci Kal. Dec. MCMLIX)

Date Due

MAR 2 0 1991

CAT. NO. 23 233 PRINTED IN U.S.A

TRENT UNIVERSITY
0 1164 0387989 7

78222

1958